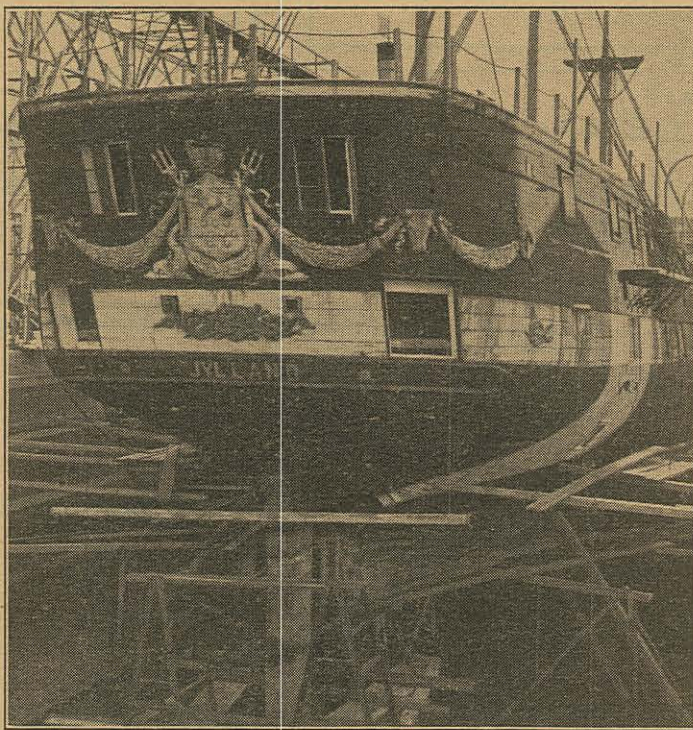

• UNDER DANNEBROG •

Fregatten „Jylland“ i Dok paa Holmen.

4

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lokalerne.

Telefon Central 10157.

Erhødigst
SVEND A. JØRGENSEN

Strömsnäs Jernvärks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LØWENER VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLØWENER.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

Bofors

LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER:

V. LØWENER

TELEFON C. 7885. TELEGRAM-ADRESSE: STAALLØWENER.
VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt,
Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.
Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit
m. m.

Jacob Holm & Sønners Fabriker A/S

Reberbanegade 3.

Kjøbenhavn S.

Telegr.:
Holmssønner.

Tougværk

Telefon 1611
9117

Brødrene Henze,

Bragesgade 8. L.

Telefon 30 02 - 30 45

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

J. S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.

Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

Henrik Olsens Efterf.
M Soli- **Ø** Stil- **B** HANS **L** St. Kon- **E** Palæ **R**
de fulde BAY gensg. 69 1869

For Foreningens Medlemmer rimelige Betalingsvilkår og særl. Rabat f. Kontant.

E. DAHL

BOGHOLDER OG REVISOR

LOMBARDIGADE 24 1

Konservesfabriken „DANICA“ ved Cornelius Sta
Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserves.

Provierterede „Danmarks-Ekspeditionen“, „Kaptajn Mikkelsen“, „Kaptajn Koch“
samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner. Leverand. t. Marine

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Tlf. Nora 5032.

E. Christensen

Tlf. Nora 5033

Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer

Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14.

Leverandør til Marineforeningen.

Nørrebrogade 14

— — — — — Ordre til Provinse

THEO KOCH & CO.

Fredericiagade 15.

Havariagenter.

Etableret 187

Brand- & Tyveri-Forsikring.

Leverandør af Dæk- og Maskinstores.

Telegr.-Adr.: Theokoch.

Telef. Central 23 92 & 10 49

Bj. Aagaard og G. Christoffersen

Skibskonsulenter

Amaliegade 41.

Telef. Central 11450

Bogbinder

Harry Fløjstrup

Nørrevoldgade 78

P. Andreasens Skotøjsforretning

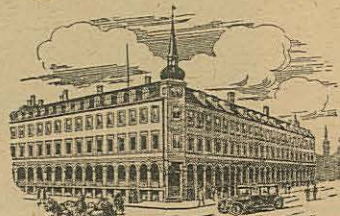
Hellerupvej 43 A.

Telefon Helrup 1551

RESERVERET M.

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFATUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I KØBENHAVN

Cigarer, Cigaretter og Vin,

M. PETERSEN,

Gernersgade 5. - Tlf. Palæ 398.

NB. Lotterikollektion.

ANTH. FRANDSEN

DEKORATØR

VESTERBROGADE 63

Oscar Johansen.

Glarimester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

S. MØLLER GARP

Ordrup Jagtvej 6. Telef. Ordrup 19

Wilh. Christiansens Vine.

Madeira, Cossart, Gordon à 3,40 pr. 1/1 F

I. D. Beauvais Conserves

særlig anbefales Helleflynder à 90 Ø 1/2 k
Cigarer, Cerutter fra N. Tørring, Odens

Alle Mejeriprodukter.

1ste Klasses Varer

E. Thørn — Borgergade 144

Telefon Palæ 695.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof Forgyldere

St. Kongensg. 36-38. Tlf. Palæ 826

Forgylder Møbler — Spejle
Trælysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af
gamle Kobberstik og Malerier.

P. KRAGH

JUVELER OG GULDSMED

FREDERIKSBERGGADE 23.

TELEF. BYEN 2224.

UNDER DANEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG 1929.	BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR St. Strandstræde 9 ^a , KØBENHAVN K. Telefon Palæ 2386.	ANNONCE-EXPEDITION: Griffenfeldtsgade 13, København N. Telefon: Nora 5047.	HÆFTE I JANUAR
----------------------	--	--	-------------------

DE MILITÆRE SAGKYNDIGES BEMÆRKNINGER

TIL „FORSLAG TIL LOV OM RIGETS FORSVAR“, FREMSAT I FOLKETINGET I NOVEMBER 1928

VED KAPTAJNLØJTNANT E. M. Dahl.

I alle Kredse, der her i Landet har Tilknytning til det nationale Spørgsmaal og derigennem til Forsvarssagen, fulgtes Diskussionen inden og under Behandlingen af Forsvarslovene i Folketinget med den mest levende Interesse.

Det vil erindres, hvilken Interesse det vakte, da et københavnsk Dagblad i Juni Maaned i Fjor offentliggjorte enkelte Dele af de fortrolige Oplysninger, som Folketingets Udvalg ang. Forslag til Lov om Rigets Forsvar havde indhentet hos de militære Sagkyndige, nemlig fra *Chefen for Generalkommandoen* og *Chefen for Generalstabens* for Hærens Vedkommende og fra *Viceadmiralen* og *Chefen for Marinestabens* for Flaadens Vedkommende; og en væsentlig Del af Diskussionen koncentreredes senere om Offentliggørelsen af disse „fortrolige Oplysninger“. Først kort forinden Førstebehandlingen af Forslaget gav Forsvarsministeren efter for det stærkt udtalte Ønske om Offentliggørelse, og i November i Fjor udgaves ved Forsvarsministerens Foranstaltning de militære Sagkyndiges Bemærkninger og Forslag.

I det følgende skal der gives et Resumé af Hovedtrækkene i Forslaget, sammenholdt med Loven af 1922 og det af Regeringen fremsatte Lovforslag, idet det dog maa fremhæves, at det naturligvis vil være uoverkommeligt her at give en udtømmende Karakteristik af de samlede Lovforslag og Ændringsforslag, paa Grund af Emnets omfattende Stof. Det maa i al Væsentlighed blive en refererende Gennemgang af Emnet, som imidlertid maa formenes at have mere end almindelig Interesse for dette Blads Læsere, fordi de herigennem kan faa Lejlighed til at danne sig et Indtryk af og faa Kendskab til det vigtigste af alle vore nationale Spørgsmaal.

I November 1927 fremsatte Forsvarsministeren Forslag til „Lov om Rigets Forsvar“. Dette Forslag henvistes efter Førstebehandlingen til et Udvalg, som imidlertid ikke opnaaede at faa tilendebragt Arbejdet i Rigsdagssamlingen 1927—28, saaledes at Samlingen sluttede med Forsvarsspørgsmaalet aabent.

Det nedsatte Udvalg ønskede til Bedømmelse af det foreliggende Lovforslag at afæske de nævnte militære Sagkyndige Udtalelser desangaaende, og i December 1927 fremsendtes Udvalgets Anmodning til de nævnte Muligheder. I Februar 1928 forelaa Udtalelserne, der senere samledes i eet Bind: „Oplysninger indhentede af Folketingets Udvalg (Rigsdagssamlingen 1927—28) angaaende Forslag til Lov om Rigets Forsvar“, som d. 3. November 1928 blev udgivet ved Forsvarsministerens Foranstaltning.

Som nævnt afsluttedes Samlingen 1927—28 uden Løsning af Forsvarsspørgsmaalet, og i November 1928 fremsatte Forsvarsministeren paany Forslag til Lov om Rigets Forsvar, i Hovedsagen i samme Skikkelse som i 1927.

De Sagkyndiges Bemærkninger til Lovforslaget er af meget omfattende Art og konkluderer for begge Værns Vedkommende i et Udkast til Lovforslag, i den offentlige Debat og Polemik omtalt som „Generalernes og Admiralernes Forslag“.

Om de her nævnte to Lovforslag — for Hæren og Flaaden — er endvidere at bemærke, at *Chefen for Generalkommandoens* og *Generalstabens* Udkast er tiltraadt af *Generalinspektørerne* for Vaabnene og af *Cheferne* for Korpsene, saaledes at det i Realiteten kan betragtes som den *aktive Hærledelses enstemmige Meningstilkendegivelse*.

I de indledende Bemærkninger til *Hærens* Forslag udtales, at man „er enige med Ministeriet i, at Tidspunktet til at foretage en Revision af Hærlovene af 1922 er naturligt valgt, da Erfaringerne fra Verdenskrigen nu har bundfældet sig, og man gennem 5 Aars Arbejde under Hærloven af 1922 har haft Lejlighed til at prøve, hvorledes denne har virket.

Ud fra dette maa ogsaa vi anse en Revision af Hærloven ikke alene for ønskelig, *men ogsaa nødvendig**) for at afhjælpe dennes mest fremtrædende Mangler“ ... og videre ... „den umiddelbart efter Verdenskrigen følgende almindelige Krigstræthed kunde motivere Forventningerne om en længere Fredspe-

*) Fremhævet her.

riode og dermed i nogen Grad den kraftige Reduktion, som vort Forsvar da underkastedes. Trods det Arbejde, som siden den Gang er udført gennem Folkeforbundet og gennem Afslutning af Voldgiftstraktater m. v. for at sikre den fremtidige Fred, kan man imidlertid ikke se bort fra, at Verden dog ser mere urolig ud nu end for 5 Aar siden". ... „Ikke mindst gælder dette Landene omkring Østersøen, hvor Ruslands stadige Forbliven udenfor Folkeforbundet og de skarpe Interessesætninger mellem dette Land paa den ene, Frankrig og England paa den anden Side i Forbindelse med de af Versaillesfreden fremstaaede nye Statsgrænser fremkalder et varigt Utryghedsmoment.“

Som Følge af det her anførte kan man „paa ingen Maade tiltræde et Forslag, der bevirker en Svækkelse af det ved Hærloven af 1922 tilvejebragte svage Forsvar, som i sin Tid af Regeringen selv med Rette blev betegnet som et Mindstemaal.“ — — — „En Revision af Hærloven maa tværtimod i første Række gaa ud paa at afhjælpe de Mangler, som findes ved den nuværende Ordning, og som navnlig vedrører Personel, Uddannelse og Materiel.“

For selve Forslaget skal der i en følgende Artikel gøres rede.

Viceadmiralen og Chefen for Marinestaben giver i deres indledende Bemærkninger en Redegørelse for de tjenstlige Udtalelser, Viceadmiralen tidligere — i Maj og Oktober 1927 — har haft Lejlighed til at fremføre overfor Marineministeriet vedrørende det af dette Ministerium udarbejdede Lovforslag.

Disse Skrivelser rummer i Virkeligheden det motiverede Grundlag for de Sømilitæres videre Arbejde.

Det anføres saaledes: „For straks klart at præcisere mit principielle Standpunkt til en Revision af Søværnsordningen skal jeg, efter paa ny at have overvejet alle Forhold, erklære følgende:

De i den bestaaende Søværnslov fastsatte Flaaderammer kan ikke reduceres, hvis Flaaden skal kunne løse de i samme Lovs § 1 værende Hovedopgaver.

„I denne Forbindelse skal jeg anføre, at intet synes mig at afkræfte følgende Udtalelser i den af den danske Regering til Folkeforbundet overrakte Skrivelse af 20. Januar 1923:

„Ved disse Love (Forsvarslovene af 7. August 1922) har man været besluttet paa at bringe Rustningerne til det Mindstemaal, som efter den danske Regerings Opfattelse maatte anses for absolut nødvendigt under Hensyn til de Krav, som Landets internationale Sikkerhed og internationale Forpligtelser stiller, saavel under Hensyn til Landets geografiske Sikkerhed og særlige Forhold.“

Videre anføres i Viceadmiralens Skrivelse: „Henset til Flaadens Forfald (—) anser jeg det — som nærmere motiveret i det efterfølgende — for udelukket at bringe Flaaden paa Fode og at holde Flaaden i effektiv Stand, saavel hvad Personellet som Materiellet angaar, saaledes at den vil kunne være i Stand til at løse de i Søværnslovens § 1 nævnte Hovedopga-

ver med det nuværende Budget, selv om der paa enkelte Konti formentlig kan indføres Besparelser til Fordel for andre.“

I Bemærkningerne til Lovforslaget fremhæver Ministeriet selv, at de hidtil bevilgede Midler efter 1922-Ordningen har været for smaa, idet det som Hovedargumentation for Lovens Revision af Ministeriet i Bemærkningerne til Lovforslaget anføres:

„Da de Midler, der i de senere Aar har været stillet til Marineministeriets Raadighed til Flaadens Nybygning, Vedligeholdelse og Udrustning har været utilstrækkelige, har Revisionen i særlig Grad taget Sigte paa at indføre Indskrænkninger og Omlægninger paa andre Omraader for dermed bl. a. at skabe Mulighed for den tiltrængte Forhøjelse af Beløbene paa de for Flaadens Effektivitet saa betydningsfulde Konti.“

Som det heraf ses, har Marineministeriet selv i Lovforslaget søgt at raade Bod paa den Situation, som Militærlovene af 1922 efter de forløbne fem Aar har ført til.

Foruden en Omlægning og Forøgelse af de tre nævnte Konti, der er den Basis, paa hvilken den samlede Flaades Effektivitet hviler, er der imidlertid paa andre væsentlige Punkter sket Forandringer af gennemgribende, organisatorisk Karakter.

Det skal saaledes nævnes, at Flyvevæsenet er foreslaet udskilt fra Flaaden og lagt sammen med Hærens Flyvevæsen til eet særligt Vaaben — Luftvaabnet — og endvidere foreslaas Kystbefæstningerne lagt ind under Flaaden.

De to særskilte Lægevæsener slaas sammen til eet fælles Lægevæsen, og en Omlægning af Uddannelse og Organisation vedr. Dæksofficerstillingen med Indførelse af Kvartermesterstillingen som Gennemgangsled til Dæksofficer foreslaas indført.

Endelig foreslaas en Omlægning af Organisation af Flaadestationen, idet denne ophæves som saadan og de under den nuværende Chef for Flaadestationen hørende Forretninger henlægges under en ny Myndighed „Chefen for Kystflaaden“.

Uden at komme nærmere ind paa alle de her nævnte Forandringer, skal der i det følgende gøres Rede for de vigtigste Ændringer fra den nugældende Flaadelov og de Bemærkninger, de militære Sagkyndige i deres Forslag er fremkommet med.

De Konti, der som nævnt, langt i overvejende Grad spiller en Rolle er Udrustningskontoen, Nybygningskontoen og Vedligeholdelseskontoen.

I Søværnsloven af 1909 optoges en Bestemmelse — § 6 — om, at der aarligt af det egentlige Kampmateriel skulde udrustes saa meget, at der derved uddannedes Værnepligtige i et saadant Antal, at de til Linjen hørende Skibe og Fartøjer samt Krydsere ved Krigsudrustning hovedsagelig kunde bemandedes med de 4 sidste Aargange.

Denne Bestemmelse var ikke medtaget i 1922-Loven, og denne Mangel har bevirket, som anført af de

Sagkyndige, at Udrustningskontoen har kunnet ned-sættes til et saadant Minimum, at

1. „Flaadens faste Personel langtfra har faaet den tilstrækkelige Uddannelse paa Søen.

2. Hovedparten af Flaadens værnepligtige Personel end ikke er blevet uddannet i de Skibe og Fartøjer, hvortil det maa udsættes ved Mobilisering.

3. Hovedparten af det værnepligtige Personel har faaet en saa kortvarig Uddannelse paa Søen, at det ikke er i Stand til at betjene Materiellet paa effektiv Maade.“

Det anføres videre som Motivering for den af de Sagkyndige foreslaaede Forhøjelse — paa ca. 0,9 Mill. Kr. — af Udrustningskontoen: „Det bør ikke skjules, at saaledes som dette Forhold har udviklet sig, kan Flaaden som Helhed, naar Sikringsstyrken formeres eller ved Mobilisering, først efter ca. 2 Maaneders intensive Øvelser være fuldt ydedygtig.“

Paa Grundlag af disse Betragtninger, har de Sagkyndige udarbejdet en Udrustningsplan for Flaadens Materiel og Personel, hvori man bl. a. forlænger og udvider Sommereskadren og genindfører Vintereskadren. Viceadmiralen anfører, at „som Mindstemaal for Udrustningskontoens aarlige Beløb maa sættes 2,9 Mill. Kr.“ — (Lovforslagets Udrustningskonto er paa ca. 2,05 Mill. Kr.) —

De Sagkyndige udtaler i deres Resumé til Betænkningen, „Da Flaadens Personel paa Grund af de ganske utilstrækkelige Midler, der har været disponible til *Udrustninger* de senere Aar, langt fra har faaet den fornødne Uddannelse ... anser vi det for absolut paakrævet, at der *snarest bevilges Midler til Udrustninger i den af os foreslaaede Udstrækning*, og vi skal fremhæve, at den i Lovforslaget angivne, og af os i alt væsentligt tiltraadte Personelorganisation nødvendigvis kræver aarlige Udrustninger, der ikke kan være mindre end for 2,9 Mill. Kr.

I Lovforslagets § 1 er — som i 1922-Loven for Flaadens Vedkommende, ikke for Hæren — angivet som Forsvarets Hovedopgave:

„At forsvare Danmarks nationale Uafhængighed, dets Højhedsret og Neutralitet i Overensstemmelse med de gældende folkeretlige Regler og Aftaler, derunder Folkeforbundspagten, og med dette Formaal for Øje at varetage Bevogtningen af og Neutralitetstilsynet med Landterritoriet, Søterritoriet og Luftterritoriet, sikre Forbindelsen mellem Rigets Dele, sikre Trafikken i Farvandene, beskytte danske Handelsskibe og lignende.“

Og § 2 — særlige Opgaver:

At „vise Flaget i Udlandet, naar dette skønnes ønskeligt til Støtte for Danmarks Handelsinteresse eller i officielle, særlige Statsojemed; at opretholde Statens Forbindelse med isolerede Landsdele under urolige Forhold, at varetage Fiskeriinspektionstjenesten, samt udføre Landopmaaling og Søopmaaling.“

Det fremgaar tydeligt for alle, hvilken betydelig Rolle Flaaden maa spille i Løsningen af disse de fundamentale Bestemmelser i Loven. Men det indses

samtidig, at kun ved et Samarbejde med Hæren vil de to Paragraffers Opgaver kunne løses; uden Hæren, ingen Flaade — og omvendt.

Til Løsningen af disse Opgaver var i 1922-Loven bestemt følgende Materiel:

Linjen, der bestaar af:

6 Orlogsskibe paa tilsammen ca. 18000 ts.

24 Torpedo- og Undervandsbaade paa tilsammen 7000 ts.

Minespærringsmateriel, herunder 2 Mineskibe paa tilsammen ca. 1000 ts. og iøvrigt Skibs- og Fartøjsmateriel til Minespærringer m. m.

Flyvemateriel.

Reserven, der bestaar af:

Ældre Skibe og Fartøjer, der kan finde Anvendelse som Reservemateriel.

Skibe til særlige Øjemed

Krydser til oversøisk Fart, Fiskeriinspektionsskibe, Opmaalingsskibe m. m.

I Lovforslaget er man paa meget væsentlige Punkter gaaet noget ned, idet der fastsættes i § 207:

Kystflaadens Skibsmateriel inddeles i Linjen, der bestaar af:

4 Orlogsskibe paa tilsammen indtil ca. 16000 ts.

20 Undervands- og Torpedobaade paa tilsammen indtil ca. 6000 ts.

Minespærringsmateriel, herunder 2 Mineskibe paa tilsammen indtil ca. 1000 ts. og iøvrigt Skibs- og Fartøjsmateriel til Minespærringer m. m.

1 Værkstedsskib til Undervandsbaade.

Reserven, der bestaar af:

Ældre Skibe og Fartøjer, der kan finde Anvendelse som Reservemateriel, herunder Minestrygningsmateriel, Kaserne- og Depotskibe m. m.

§ 217. Til at udføre Fiskeriinspektionstjeneste m. m. udrustes det fornødne Antal Inspektionsskibe m. m.

§ 218. Til at udføre Opmaalingstjeneste udrustes det fornødne Antal Opmaalingsskibe.

Det anføres af de Sagkyndige, at „det er straks bemærkelsesværdigt, at der i Lovforslaget er foretaget meget alvorlige Reduktioner fra Søværnsordningen 1922, idet Orlogsskibstonnagen er nedsat med 2000 ts og Tonnagen for Undervandsbaade og Torpedobaade med 1000 ts., hvilket svarer til en Reduktion paa 11,2 pCt. af Orlogsskibstonnagen og 14,3 pCt. af Undervandsbaadstonnagen og Torpedobaadstonnagen.

Paa Plussiden kommer 1 Værkstedsskib til Undervandsbaade.“

Og videre: „Vi skal specielt henlede Opmærksomheden paa det ganske forkastelige i, at der i Lovforslagets § 207 anvendes Udtrykkene *indtil* om den samlede Tonnage, henholdsvis for Orlogsskibe (*indtil* ca. 16000 ts.), Undervandsbaade og Torpedobaade (*indtil* ca. 6000 ts.) og Mineskibe (*indtil* ca. 1000 ts.), idet Ordet *indtil* jo gør Loven ganske illusorisk.“

Til denne Reduktion udtaler de Sagkyndige. „For

straks klart at præcisere vort Standpunkt til Spørgsmaalet om Flaadens Materiel, erklærer vi at:

De i den bestaaende Søværnslov fastsatte Flaaderammer kan ikke reduceres, hvis Flaaden skal kunne løse sin Part af de i Lovforslagets § 1 anførte Hovedopgaver."

Dette bestemte Standpunkt er taget efter en nøje Gennemgang af de Erfaringer, Verdenskrigen har bragt, og det anføres, at „alle saavel strategiske som taktiske Hensyn taler for, at det mindste Antal Enheder (Linjemateriel), hvormed Flaaden kan løse sine Opgaver, er:

- 4 Artilleriskibe,
- 12 Torpedobaade,
- 12 Undervandsbaade,
- 2 Mineskibe,

hertil Minestrygningsfartøjer, Minespærringsmateriel med dertil hørende Minekraner, Arbejds-, Depot- og Bevogtningsfartøjer.

Endvidere maa der raades over Reservemateriel (Materiel, der har overskredet Levealderen i Linjen) og Materiel til særligt Øjemed (Opmaalings- og Fiskeriinspektionsskibe, Værkstedsfartøj til Undervandsbaade, Brændselsdepotbaade m. m.)"

I en omfattende Udredning af de forskellige taktiske Enheders militære Opgaver og Sammensætning, hvoraf der senere skal anføres det væsentligste, begrunder de Sagkyndige deres Flaadeplan og naar til følgende Konklusion: „at den Minimumsstyrke, saavel hvad angaar Antal Enheder, som Typernes Hovedegenskaber, som Flaadens Linjemateriel maa bestaa af for at kunne løse de i Søværnslovens § 1 nævnte Opgaver er følgende:

4 Artilleriskibe à ca. 4500 ts., armeret med 4 Stk. 24 cm K. i 2 Dobbelttaarne, 6 à 8 Stk. 12 cm PK. som Mellemlkaliber.

12 Torpedobaade à ca. 300 ts. — 8 Torpedorør — 28 Knob.

12 Undervandsbaade à ca. 300 ts.

2 Mineskibe à ca. 500 ts.

Hertil 6 særlige Minestrygningsfartøjer, Minespærringsmateriel med dertil hørende Bevogtningsfartøjer (ca. 6) og Minekraner (ca. 4) foruden Depot- og Arbejdsfartøjer.

„Foruden dette Linjemateriel, ... maa der regnes med, at en Del af dette Materiel efter Tjenestetiden i Linjen maa holdes i Reserve, hertil maa henregnes

- 1 à 2 Artilleriskibe,
- 9 Torpedobaade,
- 2 Undervandsbaade,
- 1 Mineskib.

Endelig kommer hertil Materiel til særlige Øjemed, saaledes:

1 Krydser til oversøisk Fart (naar „Niels Juel" udgaar).

2 Opmaalingskibe.

4 Fiskeriinspektionsskibe.

1 Værkstedsskib for Undervandsbaade.

1 Brændselsdepotskib."

Da de Betragtninger, som er grundlæggende for

Flaadens Sammensætning maa formenes at have Interesse langt ud over det militære Personels Rækker, skal her ganske kort fremdrages nogle af de vigtigste Punkter af de Sagkyndiges omfattende Behandling af Emnet.

„Faren for, at Danmark skal blive indblandet i Krige ligger, som tidligere paapeget i vore Gennemsejlingsfarvandes strategiske Betydning. Saa længe fjendtlige Invasionsforetagender kan befrygtes sat an mod Sjælland, vil Flaadens vigtigste Opgave indenfor Forsvaret være at dække denne Ø paa Grund af Sjællands store strategiske Betydning. Henset hertil og til, at der fortrinsvis er i de vigtigste af vore Gennemsejlingsfarvande (Sundet og Store Bælt), at alvorlige Krænkelser af Danmarks Suverænitet kan forventes, er det rimeligt at regne med, at de sydlige Opgange til Sundet og Store Bælt vil blive Flaadens vigtigste og sandsynligste Operationsomraader."

„Foruden den her nævnte Opgave paahtviler det Flaaden i den Udstrækning, det er muligt, at sikre Forbindelsen mellem Landsdelene, specielt for at sikre Toppettransporter, eventuelt at imødegaa Bombardement af København fra Søsiden, at vedligeholde Forbindelsen med fjernt liggende Landsdele og, saafremt Danmark ikke er inddraget i Krig, at løse lignende Opgaver som de, der saa fuldt forelaa for Flaaden under Krigsperioden 1914—1918, og hvortil Landet i Henhold til indgaaende Konventioner er forpligtet."

„Hovedprincippet i Søkrigsførelsen er ..... at koncentrere alle sine Søstridskræfter der, hvor Hovedafgørelsen falder, men Betingelsen for at kunne udføre dette er, at man paa Forhaand kan slutte sig til eller i Tide kan skaffe sig Underretning om Tid og Sted, saafremt man da ikke selv har Initiativet, det vil sige, befinder sig i Offensiven. Det mest sandsynlige er dog ubetinget, at den danske Flaade vil befinde sig i den strategiske Defensiv. Men den, der befinder sig i Defensiven, tvinges let til at maatte sprede sine Styrker, idet han — uvis om, hvor Stødet sættes ind — nødes til at maatte dække flere af de vigtigste og mest truede Steder"

„Det er imidlertid ikke alene strategiske Overvejelser, der er bestemmende for, hvilket Antal Enheder Flaaden bør besidde, der er ogsaa taktiske Hensyn, der gør sig gældende.

Nogen eksakt teoretisk Proportion mellem de forskellige Vaabenarter kan ikke opstilles; men paa Grundlag af Søkrigsstudier, Erfaringer fra Øvelser m. m. mener jeg, at indtil videre bør Forholdet i vor Flaade mellem Antallet af Enheder af Artilleriskibe, Torpedobaade og Undervandsbaade sættes til 1 til 3 til 3.

Hvad Mineskibe angaar, saa raadedes der under Sikringsperioden 1914—18 over 2 Mineskibe og 4 à 5 Minekraner, og man kunde knapt klare sig hermed.

Da der nu maa regnes med et betydeligt større Antal Kabelminespærringer under en Sikringsstyrke, bl. a. fordi der ogsaa vil være Brug for flere Spærringer i Lille Bælt og ved Farvandet sønden for Fyen,

efter at Flaadens Opgaver er udvidet ved Genforeningen med Sønderjylland, maa der mindst raades over 2 Mineskibe".

Endelig nævnes, at „det er en uafviselig Fordring, at *Flyvevæsenet* raader over Materiel, der er nøje afstemt efter Flaadens Opgaver, ligesom det ogsaa maa kræves, at der er et Personel, der er nøje fortroligt hermed".

Under den offentlige Diskussion om Materielfordelingen inden for Flaaden har en væsentlig Del af Polemiken samlet sig om Nødvendigheden af de store, kostbare Artilleriskibe. Denne Diskussion er ikke noget ukendt Fænomen. Baade i England, Frankrig, og sidst i Tyskland har Bølgerne gaaet højt selv inden for Fagdiskussionen, om en Flaades „capital ships", og selv om meget stærke Stemmer har søgt at overbevise den civile Befolkning og det militære Personel om disse Skibes mindre væsentlige Betydning fremfor Krydsertypen og mindre, hurtiggaaende Skibe — herhjemme specielt Undervandsbaadene — har dog ingen Stat endnu ophørt med Bygningen af de store Artilleriskibe, fordi de i Virkeligheden er enhver Flaades knyttede Næve, som i lange Tider kan være gemt i Lommen, men som dog til syvende og sidst har den afgørende Rolle ved det endelige knock-out.

Om disse Skibe udtaler de Sagkyndige:

„*Vort Forsvar er præventivt*, derved menes, at det saavidt muligt skal være tilstrækkeligt stærkt til at forhindre, at vi inddrages i Krige; det bør i alle Tilfælde være af den Beskaffenhed, at en Magt betænker sig vel paa at udføre Foretagender, der kan true vor Eksistens, fordi de *Fordele, den derved kan opnaa ikke staar i rimeligt Forhold til den Risiko, den udsætter sig for*. Risikoen i Søkrige staar i ligefremt Forhold til Tab af værdifuldt Materiel og Personel ...

„... Nu er det imidlertid saaledes, at Kampskibene er langt det værdifuldeste Materiel, en Flaade besidder, ikke alene er det det dyreste, men det er ogsaa det, der vanskeligst lader sig erstatte, fordi det tager længst Tid at fremstille. Kan en Modstander betvinge vor Flaade uden Indsats af sine Kampskibe, vil det være langt mindre betænkeligt for ham at paaføre os Krig. Nu er det selvsagt udelukket med de Midler, vi raader over, at bygge Artilleriskibe, der er jævnbyrdige med Udlandets Mariners største, eller blot større, Artilleriskibe, men er vore blot tilstrækkelig stærkt til at tvinge Modstanderen til at maatte sætte sine ind, saa er han ude for den Risiko at faa sine Artilleriskibe ødelagt eller haardt beskadiget ved Angreb paa vore Undervandsbaade, Torpedobaade, Luftfartøjer eller paa vore Miner, og det er værd at bemærke, at Træffesandsynligheden er størst overfor Artilleriskibe, fordi Maalfladen er størst, og for saa vidt Torpedoer og Bomber angaar, fordi Artilleriskibes Fart er mindre end Krydsere og Jagere.

Jeg anser det derfor for at være en ufravigelig Fordring, at vore Artilleriskibe skal være stærkere, saavel

i offensiv som i defensiv Hensende, end den næste Storskibsklasse, Krydsere".

— Herefter følger en Omtale af Washingtonkrydsernes (10000 ts.) taktiske Egenskaber. --

„Foruden den ovennævnte Opgave at fremtvinge „Risikomomentet" tjener Artilleriskibe til *Støtte for Forsvaret af Minespærringer*, idet en systematisk Rydning af disse maa foretages om Dagen af lettere — og Artilleriskibe betydeligt underlegne — Fartøjer, Minestrygere. Skal en saadan Farvandsspærring forsvares, vil Sæmmespillet mellem Vaabnene højst sandsynligt blive, at Forterrainet erklæres af Luftfartøjer, at Angreb af større Fartøjer paa vore Artilleriskibe imødegaaes med Angreb af vore foran for Spærringen placerede Undervandsbaade og ved Luftangreb, og at Fjendens lette Fartøjer holdes paa Afstand af vore Artilleriskibe.

Endvidere tjener vore Artilleriskibe til *Støtte for Debouchering af Undervandsbaade*, til at *tvinge* Undervandsbaade frem. Undervandsbaade er meget saarbare for Beskydning, naar de bevæger sig i Overfladen, og under Vandet er saavel deres Fart som deres Aktionsradius ringe. Skal Undervandsbaade bringes frem om Dagen til Steder i vore Farvande, hvor de bedst løser deres Opgaver, vil det være nødvendigt at tvinge Fjendens lette Styrker tilbage. Udsættes den samlede Styrke af Artilleriskibe og Undervandsbaade for Angreb, vil Artilleriskibene under deres *Retraite* have Fordelen ved at trække sin overlegne Modstander ind over egne Undervandsbaade.

Artilleriskibe kan ligeledes have Betydning til *Debouchering af Torpedobaade* og er til særlig Nytte for disse og *Mineudlægningsfartøjer af anden Art* som *Optagestyrke* (mod Forfølgere).

Ligeledes er Artilleriskibe nødvendige til *Sikring af Transporter* mod Angreb af Krydsere eller Jagere og kan eventuelt anvendes til Beskydning af fjendtlige Stillinger i Land som *Flankestøtte* for egne *landmilitære Operationer*.

Paa Grund af deres stærke Konstruktion er Artilleriskibe i Stand til ogsaa at *optræde i Is*, de har derved Operationsfrihed ogsaa under disse Forhold og kan bane Vej for det svagere Flaademateriel".

De af de Sagkyndige projekterede Artilleriskibe adskiller sig fra den nuværende „Herluf Trolle"-Type, ved at have Kanonerne i Dobbeltaarnene, samt ved en mere moderne Artilleriopstilling, Sikkerhed mod Undervandsprængninger og Gasangreb og et højere Fribord.

De øvrige Skibstyper behøver næppe her nærmere Omtale; de er velkendte og deres Tilstedeværelse i Flaaderammerne almindelig forstaaet.

Kun kunde det tænkes at have Interesse kort at omtale de foreslåede Minestrygere, da de ikke findes i 1922-Loven, og i Lovforslaget kun er henlagt til Reserven, og det saaledes er første Gang, Minestrygningsvæsenet ophøjes til at faa Plads blandt Linjemateriellet.

Om Minestrygerne udtales:

„Da man kan forvente, at der fra fjendtlig Side vil blive udlagt talrige Miner, er det ganske nødvendigt, at Flaaden disponerer over et vel udviklet Minestrygningsvæsen, ja, man kan uden Overdrivelse sige, at det er en Betingelse for, at Flaaden i det hele kan bevare sin Operationsfrihed.

Der maa dels være Minestrygningsfartøjer, der kan følge Flaaden og sikre den ved forangaaende Strygning, og dels maa der organiseres stationære Minerydningsflotiller til at holde Adgangene til Flaadens Baser og dens Forbindelseslinjer minefri“.

I Modsætning til 1922-Loven og i Lighed med fremmede Flaadelove har Lovforslaget optaget Levealdre for Linjemateriellets større Skibe, saaledes at det lovfæstes, hvorlænge et Skib skal staa i Linjen, inden det skal overføres til Reserven.

De i Lovforslaget fastsatte Levealdre er følgende:

§ 208.

Af Linjens Materiel overgaar nedenstaaende til Reserven efter følgende Antal Aar:

Orlogsskibe	27 Aar
Undervandsbaade	15 -
Torpedobaade	18 -
Mineskibe	33 -

Om denne Paragraf udtaler de Sagkyndige:

„Det maa anerkendes, at der hermed er fastslaaet et uomgængeligt nødvendigt Princip, nemlig at det ved Lov fastsættes i hvor lang Tid Flaadens Materiel kan henregnes til kampdygtigt Linjemateriel; det er indlysende, at findes der ikke saadanne Levealdre, saa er Lovens Bestemmelser om Linjemateriellet ganske illusoriske, idet der kun er angivet Kvantitets — men ikke Kvalitetsbestemmelser ..... men det beklagelige — eller rettere forkastelige — ved Lovforslagets Levealdersgrænser er, at de er ansat for højt, selv højere end de sejrende efter Verdenskrigen (de Allierede) ansaa det for billigt at fastslaa overfor de besejrede (Tyskland) ved Fastsættelsen i Versailles-traktaten af Levealdrene for den tyske Flaade. Til Sammenligning skal anføres nedenstaaende Tabel for kendte Bestemmelser for Levealdre i andre Mariner.

	England	Frankrig	Tyskland	Sverige	
	Iflg. Det eng. Adm.		Iflg. Versailles Traktat	Iflg. Prop. 1924	Iflg. Komm 1926
Artilleriskibe	20	20	20	20	24
Undervandsb.	10	12	—	12	14
Torpedob.	12	15	15	16	16
Mineskibe	20	—	—	20	—

Paa Grundlag af deres Overvejelser mener de Sagkyndige at maatte fastsætte som højeste Levealdre for Flaadens Linjemateriel følgende:

Orlogsskibe	24 Aar
Undervandsbaade	14 -
Torpedobaade	16 -
Mineskibe	20 -

Som det ses, har man holdt sig til Maximumslevealdrerne indenfor de her nævnte fremmede Flaader.

Om dette skriver Viceadmiralen:

„Forholdet er jo det, at om 7 Aar vil langt største Delen af Flaadens nuværende Skibsmateriel være fuldstændig forældet, idet det vil have passeret de højeste Levealdre, som jeg mener, at der bør regnes med for de forskellige Kategorier af Skibe til Linjen.

Saaledes skal nævnes:

		Højeste Leveaar.
Orlogsskibene Herluf Trolle vil være	35 Aar	} 24 Aar
Olfert Fischer	31 -	
Peder Skram	26 -	
Krydseren Hejmdal	40 -	} 24 —
Gejser*)	42 -	
6 Torpedobaade af C og D Kl.	23 -	} 16 —
3 do. E Kl.	21 -	
3 Undervandsbaade af A Kl. 20-21	22 -	} 14 —
5 do. B Kl.	18-19-19-19-20 -	
3 do. C Kl.	14-15-16 -	
Mineskibet Lossen	24 -	20 —

*) Udgaet af Flaadens Tal efter Udarbejdelsen af Lovforslaget.

Af egentligt Kampmateriel til Linjen vil der ialt kun være „Niels Juel“ og 2 Undervandsbaade tilbage, og hertil kommer, at der i Linjen i Øjeblikket mangler 3 Torpedobaade og 1 Mineskib efter den nugældende Søværnslov.

Dette fuldstændige Forfald af Flaaden forekommer mig at mane til den af mig foreslaede Rekonstruktion i Løbet af 10 Aar“.

De Sagkyndige skriver om dette Forhold i deres Resumé som 1. Punkt følgende:

„Da Flaaden ikke har den i den nugældende Søværnslov af 1922 og af os fremdeles krævede Størrelse, og da langt Størstedelen af Flaademateriellet har overskredet eller i Løbet af faa Aar vil overskride de forsvarlige Maximumslevealdrer for Materiel i Linjen, anser vi det for uomgængeligt nødvendigt, at der snarest bevilges Midler til Opbygning af Flaaden.

Da Flaaden med den af os opgivne nødvendige aarlige Nybygningskonto paa ialt 6,2 Mill. Kr. (heraf ca. 5,6 Mill. Kr. til Skibsmateriel og ca. 0,6 Mill. Kr. til Anskaffelse af Torpedoer, Miner og Ammunition til Nybygninger) og med de af os foreslaede Maximumslevealdrer for Materiel i Linjen, først vil være bragt paa Fode om 24 Aar, mener vi at burde tilraade, at det, i Lighed med hvad der er Tilfældet i Sverige, lovfæstes, at Flaaden genopbygges i 10 Aar.

I denne Periode maa der da, udover den normale aarlige Nybygningskonto paa ialt ca. 6,2 Mill. Kr.

bevilges ca. 4,9 Mill. Kr. (heraf ca. 3,9 Mill. Kr. til Skibsmateriel og ca. 1 Mill. Kr. til Anskaffelse af Torpedoer, Miner og Ammunition til Nybygninger).

Med Henblik paa, at den udenrigspolitiske Situation eventuelt bedømmes som værende saa tryk, at det anses for forsvarligt at bringe Flaaden paa Fode i Løbet af en 15-aarig Periode, har vi ogsaa udarbejdet en Byggeplan herfor (—). Efter denne maa der, udover den normale aarlige Nybygningskonto paa ialt ca. 6,2 Mill. Kr., bevilges 1,24 Mill. Kr. til Nybygninger (heraf ca. 1,19 Mill. Kr. til Skibsmateriel og ca. 0,05 Mill. til Anskaffelse af Torpedoer, Miner og Ammunition til Nybygninger“.

Som Slutningsbemærkninger til Budgetbehandlingen udtaler de Sagkyndige:

„Vi ønsker at fremhæve, at vi overalt har anslaaet Udgifterne saa lavt som muligt og forsvarligt; og vi er kommet til det Resultat, at for at den i Regeringsforslaget nævnte Flaadestyrke, som vi anser for utilstrækkelig til at løse de i Lovforslaget nævnte Hovedopgaver, skal kunne opretholdes med de i Lovforslaget fastsatte Levealdre, som vi anser for høje, maa Budgettet til Søværnet (Kystdefensionen ikke medregnet) forøges med 2 Mill. Kr. (fra ca. 12,5 Mill. Kr. til ca. 14,5 Mill. Kr.), og for at den af os i Overensstemmelse med Søværnsloven af 1922 opsatte Flaadeplan skal kunne gennemføres, kræves yderligere ca. 1,5 Mill. Kr. (fra ca. 14,5 Mill. Kr. til ca. 16 Mill. Kr.), hvilket vil sige et aarligt Budget til Søværnet (Kystdefensionen og Flyvevæsenet ikke medregnet) paa ca. 16,1 Mill. Kr.“

Udover det her anførte vedrørende Udrustnings-, Vedligeholdelses- og Nybygningsbudgettet har de Sagkyndige underkastet de foreslaaede organisatoriske Forandringer en indgaaende Behandling.

Som tidligere nævnt er der i Lovforslaget sket en Omorganisation af Flaadestationen og Flaadestationschefens Myndighed.

Flaadestationen, der i sin nuværende Organisation, stammer fra Omlæggelsen af Orlogsværftet i 1924, ophæves og en Del af Forretningerne henlægges under Chefen for den nyoprettede Kystflaade.

De Sagkyndige mener imidlertid ikke, at Stillingen som Flaadestationschef kan undværes, og foreslaar oprettet en Myndighed: *Stationskommandoen*, idet man under Mobilisering, hvor Orlogsværftet henlægges under en militær Chef, samt under Chefen for Kystflaadens Sejlads maa have alle Forretninger samlet under een Myndighed. En Forandring herfra vil være, som anført af de Sagkyndige, et Brud paa alle marineorganisatoriske Principper.

For at skabe et klarere Kommandoforhold og en renere Organisation af Marinestabens Stilling i Forhold til Ministeriet og Viceadmiralen oprettes i Lovforslaget: *Flaadekommandoen* — hvis Chef er Viceadmiralen — med *Marinestaben*.

Til denne Flaadekommando foreslaar de Sagkyndige henlagt den bestaaende Stilling som Direktør for Skibstilsynet, idet denne Stilling administrativt

efter dens Oprettelse i 1924 har ført til, at Direktøren nærmest virker som teknisk Afdelingschef direkte knyttet til Ministeriet. Han administrerer saaledes Budgettets Midler til Nybygninger, Vedligeholdelser og Forandringer, han udarbejder Forprojekter til Nybygninger og udøver ikke alene Kontrol som Leder af Skibstilsynet, men varetager i Praksis ogsaa Ledelsen af visse af Skibsinspektionens Arbejder, specielt paa det skibsbygningsmæssige Omraade.

Det anføres:

„Efter nøje Overvejelse maa vi absolut tilraade, at den tekniske Kontrol og Inspektion, som Skibstilsynet udøver over Flaadens Materiel, underlægges den egentlige militære Ledelse (Flaadekommandoen) og ikke som i Regeringens Forslag Ministeriet .....“

„De militære Sagkyndige (Viceadmiralen og Marinestaben) har kun raadgivende og ikke afgørende Indflydelse paa Valget af Skibstyper og tilsvarende Forhold angaaende Materiellets Udvikling. Disse Myndigheders ringe Indflydelse i saa Henseende har ogsaa bevirket, at der er bygget adskilligt Materiel, som de har fraraadet, og som ogsaa har vist sig uhenigtsmæssigt, hvorved Nybygningskontoens Midler ikke er blevet udnyttet rigtigt til bedste for Søforsvaret“.

Foruden en grundig Gennemgang af Flaadens øvrige Organisation gøres Centralledelsen til Genstand for en indgaaende Behandling, idet det fra de Sagkyndiges Side stærkt betones, at dette for hele Flaadens Udvikling og Krigsforberedelse saa vigtige Spørgsmaal lovfæstes.

Som Basis for Betragtningerne fremdrages Overledelsesorganisationen i andre Mariner, og specielt har naturligvis Lande som England, Frankrig og Tyskland med deres Krigserfaringer Interesse.

Princippet er følgende:

„1. At der umiddelbart under Ministeren i Spidsen for en Marines samlede Kommando- og administrative Ledelse bør være een militær Chef. Denne Chef bør være den i Grad højeste Søofficer, der gennem aktiv Tjeneste i Flaaden igennem alle Grader har vist sig at være den bedst kvalificerede til Øverstkommanderende.

2. At den øverste Ledelse af det samlede Forsvar til Søs bør være etableret i Land i saa nær Tilknytning til Regeringen og til den landmilitære Ledelse som muligt“.

Og videre anføres:

„Det, man herved ønsker at skabe, er en Ordning, der i Princippet er analog med Ordningen under Sikringsperioden 1914—1918, men gældende saavel under Krig som Fred“.

Det anføres, at dette Princip stærkt fremhævedes af Partierne Højre og Venstre i deres Indstillinger til Regering og Rigsdag i Forsvarskommissionen af 1902. (Under Behandlingen i Folketinget gik Forsvarsministeren stærkt imod en Forandring af Kommandoforholdene, som de da fremsattes af det konservative Parti).

Som allerede tidligere nævnt er der i Lovforslaget sket en Omlægning af Dæksofficersstillingen, idet Antallet af Dæksofficerer er blevet stærkt reduceret — til 24 — og man har i Stedet oprettet en Befalingsmandsklasse: Kvartermestre.

Erfaringerne har vist, at det med den nugældende Ordning har været udelukket at skabe en stor Klasse Reservebefalingsmænd og Reservekonstabler, og Manglen paa dette Personel vil foraarsage, at man af Mobiliseringshensyn maa raade over et stort Linjepersonel, hvad der gør Ordningen meget dyr.

I Lovforslaget søger man derfor at omlægge Uddannelsen af Underbefalingsmænd og Konstabler paa en saadan Maade, at der skabes et stort Reservepersonel, hvorved Linjepersonellet kan indskrænkes og de herved sparede Udgifter komme Marinen til Gode paa andre Punkter.

Dette Princip godkendes af de Sagkyndige.

Kvartermestrenes Lønninger formenes dog at være sat for lavt, idet:

Kvartermester af 1. Gr.	lønnes med 2300 Kr. plus Kost og Logi
— 2. —	— 1700 — —
Konstabel	— 1400 — — ...

Til Sammenligning hermed er anført Lønningerne fra Koffardimarinen, hvor en Baadsmand og Tømmermand lønnes med 2208 Kr. + Kost og Logi og en Matros lønnes med 2076 + Kost og Logi.

Idet en Matros i Koffarditjenesten har Mulighed for at faa Adgang til Overarbejde, vil det formenes, at en Kvartermester af 1' Grad vil blive lønnet som en Matros i Koffardimarinen.

Der anføres:

„Det er derfor vor faste Overbevisning, at med de Lønninger, som Lovforslaget byder, og med den ringe Udsigt til at opnaa en fast Stilling, som de 24 Dæksofficerspladser giver“ — (Kvartermestre kan ved Gennemgang af Marinehøjskolens Afdeling for Kvar-

termestre opnaa Avancement til Dæksofficerer) — „vil man aldrig opnaa at faa Underbefalingsmænd, der paa en betryggende Maade kan bestride den Tjeneste om Bord, der vil tilfalde dem, naar Dæksofficerernes Antal indskrænkes til 24“.

Det foreslaas derfor,

„1. at Udsigten til at opnaa en fast og betryggende Stilling forbedres f. Eks. ved at lade Kvartermestre 1 blive Tjenestemænd.

2. at Lønningerne forbedres“.

Der er i det foregaaende gjort Rede for nogle af de væsentligste Punkter i Viceadmiralens og Chefen for Marinestabens Bemærkninger til det foreliggende Lovforslag. I en senere Artikel skal gøres Rede for Kystdefensionens og Luftvaabnets samt i store Træk Hærens foreslaede fremtidige Ordning, da dette ogsaa maa formenes at være af Interesse for Bladets Læsere, og til Slut skal blot, for at man kan danne sig et samlet Skøn over de forskellige Budgetters Størrelse, angives Budgetterne efter Loven af 1922, Regeringens Lovforslag og de Sagkyndiges Forslag:

Loven 1922	}	Hær (+ Kystdef. + Flyvev.)	ca. 30,7 Mill. Kr.
		Flaade (+ Flyvev.)	— 15,5 — —
		Ialt	ca. 46,2 Mill. Kr.
Regeringsforslag	}	Hær (÷ Kystdef. ÷ Flyvev.)	ca. 23,9 Mill. Kr.
		Flaade (+ Kystdef. ÷ Flyvev.)	— 13,1 — —
		Luftvaaben	— 3,1 — —
Ialt	ca. 40,1 Mill. Kr.		
Sagkyndiges Forslag	}	Hær (÷ Kystdef. ÷ Flyvev.)	ca. 29,6 Mill. Kr.
		Flaade (+ Kystdef. ÷ Flyvev.)	— 17,5 — —
		Luftvaaben	— 5,0 — —
Ialt	ca. 52,1 Mill. Kr.		

Til Flaadebudgettet kommer yderligere for en 10-aarig Genopbygning ca. 4,9 Mill. Kr. og for en 15-aarig Genopbygning ca. 1,24 Mill. Kr. aarligt.

Kystdefensionens Budget er i 1922-Loven opført til ca. 1,7 Mill. Kr., men i Regeringsforslaget til ca. 0,65 Mill. Kr.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirking af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør Julius Petersen.

KØBENHAVN-AFDELINGENS AARSREGNSKAB ligger til Eftersyn paa Afdelingens Kontor, Sortedams-Dosseringen 51, daglig Kl. 1—3.

Bestyrelsen.

BRIGGEN „ØRNEN“ 1886

Saafremt nogen skulde være i Besiddelse af et Gruppebillede, taget af afd. Hoffotograf Danielsen

ombord i „Ørnen“ i Sommeren 1886, bedes Vedkommende sætte sig i Forbindelse med Hr. Restauratør Julius Petersen, Raadmandsgade Nr. 5. N.

FREDERIKSHAVN-AFDELINGEN

afholdt som Indledning til Sæsonens Sammenkomster Tirsdag dag d. 6. November Gaase- og Andespil med efterfølgende Bal for Medlemmer med Husstand.

Man samledes Kl. 8 i den store Sal paa Hoffmanns Hotel, hvor Flaget blev hejst, og Formanden bød Velkommen; der var god Tilslutning, og Stemningen steg, efterhaanden som Gevinsterne faldt; den ankerdekorerede Kransekage var sidste Gevinst, hvorefter der afholdtes Auktion over de af Gevinsterne, der var faldet paa flere Hænder.

Saa var der Kaffepause, og Musikken spillede op til Dans; og her fik de Spillere, som Fru Fortuna ikke havde begunstiget med Gevinst ved Spillet, Erstatning i en lystig Svingom, der varede til Kl. 1.

Under Reparation af S/S Jolantha, som dengang laa ved Værftet her, kom Fyrbøder C. Nielsson ulykkeligt af Dage og blev d. 2. Nov. ført fra Sygehuset til S/S Melchior.

Marineforeningen og Skipperforeningen mødte med Flaget

ved Bisættelsen, og Medlemmer fra begge Foreninger fulgte den Forulykkedes Baare til Københavnerdamperen.

KØBENHAVN-AFDELINGENS MØDE D. 7. NOVBR. 1928

Det var at forudse, at Afdelingens 2den Mødeaften, der bød paa Foredrag af Fyrdirektør, Orlogskaptajn *Sinding*, vilde finde stærk Tilslutning, og det var da ogsaa en omtrent fyldt Sal, Formanden, Grosserer *Schou*, kunde de ud over, da han bød Velkommen, og Flaget blev hejst.

Fyrdirektøren talte derpaa meget interessant om Fyrvæsenet gennem Tiderne i vore Farvande, fra Frederik den 2dens første Brændefyr paa Skagen, Anholt og Falsterbo indtil Hanstholm-Fyrets en Million Hefner-Lys i vore Dage, om Fyr og Fyrskibe og Farvands-Oplysning i det hele taget, hele den Udvikling, der har gjort vore vanskelige og læge Vande til de bedst oplyste i Europa — saa ypperligt oplyste, at de foranledigede Navigationseleven, der skulde skrive en Stil om Besejlingen af disse Farvande, til at berige sin Stil med følgende Blomst: „— at Sejladsen i de danske Farvande besværliggøres betydelig paa Grund af de mange Fyr.“ Og saa Vagere og Lysbøjer fik en indgaaende Omtale. Foredraget ledsagedes af Lysbilleder.

Det er selvsagt, at dette af den højeste Sagkundskab for en sagkyndig Forsamling holdte udmærkede Foredrag ogsaa fik velfortjent Paaskønnelse, hvilken senere gentoges af Formanden for Almindelig Dansk Skibsførerforening, Kaptajn *Hagelberg*, der i en velformet Tale rettede en særhøj Tak til Fyrdirektør *Sinding* for dennes Forstaaelse og Imødekommen overfor Koffardflaadens Folk, og en Tak til den Institution han er Leder af: Det Kgl. Danske Fyrvæsen.

Fra forskellig Side bragtes der Fyrdirektøren Tak for hans Nærværelse, og han takkede med et Leve for Marineforeningens Trivsel.

I hyggeligt Samvær og med udmærket Stemning fortsattes Aftenen til Udskejningen ind paa Smaatimerne.

KALUNDBORG-AFDELINGEN

afholdt Fredag den 9. November d. A. sin aarlige Efteraarsfest med Revy, som blev spillet kvikt af Diletanterne.

Indbudte til Festen var 4. Regiments Garderforening samt den nystiftede Forsvarsbroderforening.

Salen var stuvende fuld af Mennesker — de tilstødende Lokaler næsten ligesaa. Selve Indledningen prægedes af Højtidelighed. Der var „Festjubil-March“, Flagsang, Nationalsang m. m. Flaget hejstes, og derefter afsang alle de mange Gæster en af Politifuldmægtig Dan Lund forfattet smuk Flagsang.

Derefter gik Tæppet op for Revyen.

Køkkenchef Larsen har Æren for dens Tilblivelse, og han har for en stor Part Æren for den fortrinlige Udførelse, Revyen fik.

Den literære Mesterkok havde i to smaa Akter sammenrørt en Del Ingredienser, hvis væsentligste Bestanddele var harmløse Morsomheder. Skuespillerne var alle Marinesoldater, og de tog glade og smilende mod den velfortjente Hyldest, der blev dem til Del.

Kl. 2 blev Flaget halet ned, og Vognmand *Jens Larsen* bragte Marineforeningens Formand en Tak for den udmærkede Aften, samt fordi Marineforeningen altid tog Kammerater med af andre Vaabenarter.

HELSINGØR-AFDELINGEN

afholdt Lørdag den 17. November f. A. Torskegilde i Hotel „Halberg“.

Kl. 7½ mødtes man i Selskabslokalerne og efter at Formanden, Grosserer *G. E. Olsen* havde budt velkommen, gav han Ordet til Postmester *Dreyer*, der holdt et underholdende og fornøjeligt Foredrag om sin Rejse til Siam, „de hvide Elefanters Hjem“.

Rejsen ud, der blev foretaget under Krigen — Skibet var endog i Nordsoen under Jyllandsslaget — blev livligt skildret,

og om Livet i det frugtbare og lykkelige Land fortalte Postmesteren meget fængslende, samtidig med at han fremviste smukke og egenartede Lysbilleder derfra. Forsamlingen takkede Postmesteren for det vellykkede Foredrag, en Tak, som Formanden under stærk Tilslutningen uddybede i en Tale ved Bordet.

Da Flaget var hejst, gik man til Bords i den pyntede Spisesal. Alvorlige og muntre Taler vekslede, som det altid er Skik i vor Forening, og at Maskinmester *Knudsen* havde forfattet hele 3 udmærkede Sange, og at Værten, der selv er gammel Mariner og selvfølgelig Medlem i Afdelingen, gav gratis Kaffe, gjorde sit til det gode Humør. Efter Kaffen kom „Groggen“ paa Bordet, og Sange, Taler og Historier skabte det djærve og friske Humør, befriet for Dagliglivets Baand, der er Marineforeningens Særkende. Den officielle Fest sluttede, da Hundevagten begyndte, men det kammeratlige Samvær fortsattes meget længere.

FAABORG-AFDELINGEN

Vintereskadren kom Fredag Eftermiddag den 19. Novbr. f. A. til Faaborg Havn, hvor den om Lørdagen provianterede. — Marineforeningens Formand, Fabrikant *C. C. Jensen*, af lagde Lørdag Formiddag Besøg hos Flotillechefen, Orlogskaptajn *Wolfhagen* paa „Henrik Gerner“ med Indbydelse fra Borgerforeningen, Industriforeningen og Marineforeningen til Sammenkomst og paafølgende Bal Søndag Aften i Borgerforeningen. Kl. 8 mødte der ca. 70 af Besætningen med Officerer og Dæksofficerer, og da alle var samlet ved Kaffebordene, bød Fabrikant *C. C. Jensen* Velkommen og udtalte Ønsket om nogle Timers fornøjeligt Samvær. — Han henledte de Værnepligtiges Opmærksomhed paa Marineforeningens smukke Opgaver og opfordrere til at melde sig ind i en af de respektive Marineforeninger, naar de atter kom hjem til deres civile Gerning. Der blev nu peben „Op til Dans paa Dækket“, og efter at Flaget var hejst med sædvanlig Honnør og første Vers af „Kong Christian“ var sunget, begyndte Dansen, som gik livlig og fornøjelig til Kl. 1, da Flaget blev halet ned, hvorefter Kaptajn *Mægaard* bragte Foreningerne en hjertelig Tak for den store Glæde, der var beredt Flaadens Mandskab og sluttede med at udbringe et Leve for Marineforeningens Formand.

FREDERICIA-AFDELINGEN

fejrede den 19. November f. A. sin 10 Aars Stiftelsesfest ved en festlig Sammenkomst „om Bord paa Fregatten Fremad“.

Ved 7 Tiden gik de ca. 50 Damer og Herrer, der deltog i Festen, til Bords i den med Dannebrog- og Signalfalg særdeles smukt pyntede Festsal. Medens man gik til Bords, spillede Billesbølles Orkester „Gutter om Bord“, og inden man tog Plads, blev Flaget hejst.

Ved Middagen førte Foreningens joviale og populære Formand, Dampfærgefører, Kaptajn *Christiansen*, Forsædet og bød Velkommen.

Havnefoged *P. M. Schmidt* holdt en smuk Tale for Konge og Fædreland. Talen efterfulgtes af 9-foldigt Hurra og 1. Vers af „Der er et yndigt Land“.

Kommuneformand *Bertelsen* motiverede i velvalgte Ord et Leve for Flaget som vort nationale Samlingsmærke. (Vift stolt paa Kodans Bølge).

Formanden talte derefter for Foreningen. Han mindede om, at denne var stiftet den 14. November 1918 paa Hotel „Danmark“ og paaviste, at den i de forløbne 10 Aar stadig havde virket efter det Formaal, den havde sat sig ved Oprettelsen, og han udtalte Ønsket om, at den stadig maa vedblive at virke paa samme gode Maade og samle de gamle Marinere inden for sin Ramme. Taleren sluttede med et Leve for Marineforeningen.

Blikkenslagermester *M. Ottosen* udbragte en i muntre Vendinger holdt Tale for Sømandenes „Piger“. („Sparsomt i Norden“.)

Fiskeeksportør *H. Munck* talte for de til Stede værende

„Landkrabber“ (Gæsterne).

Redaktør *Joh. J. Jørgensen* takkede for denne Skaal og motiverede et Leve for, at det gode kammeratlige Sammenhold altid maatte findes indenfor Fredericia Marineforening.

Havnefoged *Schmidt* talte for Medstifteren af Foreningen, den tidligere Formand, Blikkenslagermester *M. Ottesen*, der har bevaret en usvækket Interesse for Foreningen.

Formanden talte for de anonyme Givere, der havde bidraget til, at man kunde fejre 10 Aarsdagen paa festlig Maade.

M. Ottesen talte for Havnefoged *Schmidt*, der havde taget den første Tørn som Formand for Foreningen og stadig var en af dennes trofaste Støtter.

Telegrafassistent *Bertelsen* udbragte en af rungende Hurraa efterfulgt Skaal for Formanden.

M. Ottesen udbragte et Leve for Togfører *Nielsen*, der havde været Formand for den nuværende Marineforenings Forgænger og siden havde været virksom indenfor den nuværende Forening.

Togfører *Nielsen* takkede for Skaalen og udbragte et Leve for Telegrafassistent *Bertelsen*, der havde været en god Kraft, saavel for den gamle som for den nuværende Marineforening.

M. Ottesen udbragte — adresseret til Formanden — en Skaal for Bestyrelsen, hvem han takkede for det dygtige Arbejde den udførte og for det udmærkede Arrangement af Jubilæumsfesten.

Efter at Formanden havde budt Velbekomme, sluttede Festsiddagen, ved hvilken der mellem Talerne var blevet sunget en Del Sømandssange, og man drak derefter Kaffe i Selskabslokalerne.

Her glædede Lærer *Pinborg* Selskabet med paa udmærket Maade at oplæse forskellige til Anledningen passende Ting. Hr. *P.* lønnes med stærkt Bifald for den brillante Underholdning.

Saa tog et overmaade gemytligt Bal sin Begyndelse, her veksledes mellem gamle og nye Danse og ældre og yngre dyrkede lige ivrigt Dansens Glæder, medens en Del af Festsiddagerne „snakkede Skiv“.

KØBENHAVN-AFDELINGENS SKYTTELAV

Tirsdag d. 20. Novbr. f. A. samledes de gæve Lavbrødre efter endt Skydning i de festlige Lokaler paa 1. Sal i Park-Restauranten, og straks efter fik vore trofaste Kammerat, Løjtnant *Nielsen*, Ordet for at fortælle om sine Oplevelser med „Valkyrien“ paa det minderige Togt til Østen i 1899—1900. Baade gennem hans Beretning og ved de gode Lysbilleder, han ledsagede denne med, fik man det mest levende Indtryk af denne interessante Tur, og ikke mindst af vor nuværende Æresformand, H. K. H. *Prins Valdemar* og *Prinsesse Marie*. — Et Par af de tilstedeværende, der selv havde gjort Turen med, kunde jo i eet og alt bekræfte Løjtnant

Nielsens Ord, og et kraftigt Bifald lønnede ham for den raske Sejlads. —

Ellers formede Aftenen sig hovedsageligt som en smuk og hjertelig Hyldest til vor trofaste Ven, *Richard Jensen*, der for første Gang efter sin haarde, langvarige Sygdom viste sig i Kammeraternes Kreds, lidt ældet, men med det gammelkendte, lune Blink i Øjet; og Snakketøjet fejlede heller ikke noget. —

Allerede ved hans Ankomst lige efter Skydningen begyndte den glade Velkomst, idet alle Kammeraterne havde dannet Spaliér ind til Salen, og da *Richard Jensen* ved Formandens Arm passerede Rækkerne, blev han modtaget med tre taktfaste Hurraraab, eet fra hver af de tre Delinger, han passerede. — Senere, ved Bordet, talte Formanden meget smukt og hjerteligt for ham, og straks efter stod *Rich. Jensen* selv op og takkede dybt bevæget for al den Hyldest, Kammeraterne havde vist ham, saavel som for alle de rørende Forespørgsler og Hilsener, han havde faaet under sin lange Sygdom, hvor han, som han sagde, havde været nærmere ved „at gaa til Sejls Regering“ end nogensinde tidligere i sit Liv. Landet har jo tidligere vist, at det ikke glemmer sine gode Folk, og det var en lykkelig Stund i hans Liv, at han nu fik Lov til at mærke, at han heller ikke var glemt. — En formelig Kaskade af Bifaldsklap brusede op imod ham, og flere Gange i Aftenens Løb kom den samme Stemning til Orde; da han endelig forlod Kammeraterne for at tage hjem i Køjen, var det for os alle øjensynligt, at den Aften var han glad ved — og samtidig i sit Inderste dybt bevæget over. —

Skyttelavet afholdt ordinær Generalforsamling paa „National“ den 25. September f. A. Direktør *Claus Hansen* valgtes til Dirigent. Den fungerende Formand — Forretningsfører *Reiner Rasmussen* — aflagde Beretning for det forløbne Aar, hvoraf fremgik, at Vandrepokalene ved Holdkapskydningen i Sommer i Næsbyhoved Skov atter vandtes af Odense-Kredsen. De øvrige Deltagere var København og Randers. Lavet har anskaffet sig en ny Bøsse, tildels ved frivillige Gaver fra Medlemmerne. Kassereren — Kaptajn *Jørgensen* — aflagde Regnskabet, der balancerede med Kr. 1073,47. Ved Valg af Bestyrelse genvalgtes Kroejer *Christensen*, Stige. Nyvalgt blev Gaardejer *Knud Rasmussen*, Ørritslev, og Direktør *Claus Hansen*. Til Suppleant nyvalgtes Maskinmester *Jørgensen*, og til Revisor nyvalgtes Detaillist *Clausen* med Mejeribestyrer *Ottzen*, Veflinge, som Suppleant. Bestyrelsen har konstitueret sig saaledes: Formand Tømrer *L. Larsen*, Næstformand Gaardejer *Knud Rasmussen*, Kasserer og Sekretær Direktør *Claus Hansen*.

Skydning afholdtes Torsdag den 6. December i „Billard-Kaféen“s Lokaler. Tilslutningen var ikke overvældende.

Præmierne tilfaldt følgende:

Fri Skydning: pens Telefonmester *Buchgreitz* og Forretningsfører *Reiner Rasmussen*.

Fast Skydning: Tømrer *L. Larsen* og Gaardejer *Knud Rasmussen*.

Bueskydning: Direktør *Claus Hansen* og *Buchgreitz*.

Ved et fælles Smørrebrødsbord bød Formanden Velkommen i de nye Lokaler og udbragte et Leve for Skyttelavet. En Kammerat gav gratis Snaps.

Opmærksomheden henledes paa, at Bidrag til „Under Dannebrog“ maa være Redaktionen i Hænde den

Cigarer — **Tobakker** — **Vin**
bedst S. J. Simonsen billigst
Viktorigade 9 Telf. Eva 838

Jernbanehotellet Jernbanegade 7 8015
København Telefoner 8034 854

anbefales Kammeraterne.

Camillo Holm-Andersen.

1. i Maaned, for — hvis Pladsforholdene tillader det — at kunne blive optaget i det i paagældende Maaned udkommende Nummer af Bladet.

ODENSE-AFDELINGEN

afholdt sit aarlige Pølsegilde med paafølgende Andespil, den 21. Novbr. f. A., og havde en vellykket Aften; desuden fik Afdelingen Overskud i Kassen.

Fra den 7. til den 16. December afholdtes en stor Havneudstilling i Industripalæet i Odense, arrangeret af Haandværk og Industriforening. Gulvet i den store Festsal var omdannet til en arbejdende Kopi, en miniature, af Odense Havn; alle Bygninger og Virksomheder, ved Havnen, var udførte i nøjagtige smaa Modeller, lige som det vandfyldte Basin var en tre Kopi af Havnen. Marineforeningen havde en Stand paa Udstillingen, hvor alle vore maritime Ting var udstillede, foruden en 4-mastet Bark under Bygning paa 7de Aar af vort Medlem, Styrmænd *Christensen*. Vi havde stor Glæde af vor Udstilling, idet den vakte vældig Interesse blandt de Besøgende, der fik et lille Indblik i, hvad Marineforeningen arbejder for, og der blev givet os mange rosende Ord for vor Samling.

Til Julehøjtiden havde Bestyrelsen den Glæde af Minebøssesfondet at kunne uddele Understøttelse til Familier efter 5 forliste Sømand. Det siger sig selv, at disse Understøttelser, der kun uddeles til Trængende, vækker Glæde, hvor de kommer, og netop paa denne Tid af Aaret.

NYKØBING-AFDELINGEN

afholdt Jubilæumsfest i Industribygningen den 21. November f. A. Festen blev overordentlig vellykket, undtagen hvad Tilslutningen angik. Bestyrelsen havde gjort et stort Arbejde med at pynte Salen, der var meget smuk med de mange Flag.

Formanden, Slagtermester *Bjerregaard*, bød velkommen, og efter at Flaget var hejst, fik Overlærer *Hørning*, København, der er Medlem af Hovedbestyrelsen, Ordet og holdt et maritimt Foredrag om Sejlads i hans Ungdom. Foredraget var ledsaget af en Række glimrende Lysbilleder, der tildels var optaget af Foredragsholderen selv. Han lønnes med stærkt Bifald.

Man samledes derefter ved de festligt dækkede Kaffeborde i den hyggelige Palmehave, hvor man sang og holdt Taler.

Elektriker *Olsen* talte for Damerne, „det gode, gamle Bolværk, vi nu er fortpøjet ved“.

Købmand *L. Bernth*, der i sin Tid var med til at starte Foreningen, talte for Hovedforeningen og adresserede Hilsenen til d'Hrr. Grosserer *Schou* og Overlærer *Hørning*, der begge er Medlemmer af Hovedbestyrelsen i København.

Skrædermester *Haldin* holdt en vittig Tale paa Vers for Bestyrelsen.

Grosserer *Schou* bragte en Hilsen fra Admiral *Carstensen*, der var indbudt, men desværre havde maattet sende Afbud. Han glædede sig over den Fremgang, der havde været, og udbragte et Leve for Nykøbing Marineforening.

Gamle Lods *Nielsen* sang ganske solo en Sømandsvise. Endelig havde Murermester *Dahl* Ordet.

Aftenen sluttede med et fornøjeligt Bal, hvor de gamle Danse blev holdt i Hævd af Boas Barlunds Orkester.

HILLERØD-AFDELING DANNET

Den 23. November f. A. afholdtes paa Hotel „Kronprinsen“ et Møde for gamle Marinere med det Formaal at danne en Marineforening for Hillerød og Omegn.

Blikkenslagermester *Alb. Andersen* bød velkommen, hvorefter Sekretær i Marineforeningens Hovedbestyrelse, Bankkasserer *Nath*, København, i et fængslende Foredrag genopfriskede gamle Marineminder, idet han særlig dvælede ved den danske Orlogseskadres Besøg i England under Kroningsfestlighederne 1911. Foredraget, der ledsagedes af en Serie fortræffelige Lysbilleder, lønnes med stærkt Bifald.

Man samledes nu oppe i Hotellets lille Sal til nærmere Drøttelse af den paatænkte Forenings Start, og her gav Hr. *Nath* en Række Oplysninger om Marineforeningen, dens Organisering og Formaal. Foreningen, der stiftedes 30. April 1913, har nu 44 Lokalafdelinger. Det er ikke nogen decideret Soldaterforening, men den samler saavel Orlogs- som Koffardimarinere, og dens Opgave er dels at virke for Kammeratskabets bevarelse, dels at sprede Oplysning om Marinens Virke og Nytte og dels endelig af filantropisk Art.

Spørgsmaalet om Lokalafdelingens Oprettelse blev derefter indgaaende behandlet, og der var fra alle Sider Enighed om, at man savnede en saadan Forening i Hillerød, hvorfor dens start enstemmig blev besluttet.

Der indmeldte sig straks en Snes Medlemmer i Afdelingen, og man vedtog i Løbet af kort Tid at indkalde til konstituerende Generalforsamling. Indtil da bestyredes Foreningen af et Udvalg, bestaaende af de seks Herrer: Assurandør *Nissen*, Restauratør *H. P. Petersen*, Restauratør *Alb. Jensen*, Blikkenslagermester *Alb. Andersen*, Cigarhandler *Chr. Carstens* og Malermester *Hilligspø*.

Den nystartede Forenings Medlemmer mødes igen allerede Mandag den 3. Decbr.

MORSØ-AFDELINGEN

afholdt sin Stiftelsesfest den 3. December f. A. i Haandværkerforeningens store Sal.

Festen havde ret god Tilslutning, idet ca. 80 var mødt frem. Efter at Deltagerne Kl. 20,15 havde taget Plads ved de smukt pyntede Kaffeborde gik Flaget under Musikledsagelse af Foreningens Orkester til Tops og straks derpaa faldt Musikken ind med „Kong Kristian“.

Formanden, Dommer *Horneman*, talte derefter for Kongen, og Taleren efterfulgtes af 9 Hurraer.

Derefter holdt vort Medlem, Forfatteren *Marius Dahlsgaard*, et udmærket Foredrag om sin Rejse gennem Estland sidste Sommer, fortalte meget fængslende om Landets store Udviklingsmuligheder og omtalte den Energi, hvormed der nu — efter at Landet er bleven selvstændigt — arbejdedes hen til at udnytte alle de Muligheder, Landet ligger inde med, og skal det her vedføjes, at denne Forfatterens Rejse har affødt en meget læseværdig Bog „Estland i Sommersol“. Foredraget ledsagedes af fortrinlige Lysbilleder og lønnes med kraftigt Bifald.

Derefter blev Kaffen indtaget og Sangbogen blev flittigt benyttet. Forskellige Talere havde Ordet, bl. a. talte Kaptajn *Poulsen* smukt om den danske Sømandsstand og fremdrog særlig „Estonias“ kække Redningsfærd, der uden Tvivl yderligere vil hæve den danske Sømand i Udlandets Omdømme af Søens Folk. Maskinmester *Sørensen* talte derefter for Damerne, og flere andre havde Ordet.

Salen blev nu ryddet til Dans, hvor gamle og unge svang sig af Hjærtets Lyst til Kl. 1, paa hvilket Tidspunkt Flaget blev halet ned og Festsdeltagerne drog hjem.

VEJLE-AFDELINGEN

har afholdt Generalforsamling i Forbindelse med Torskegilde i Teatercaféen.

Mødet aabnedes med Honnør for Flaget, hvorefter man gik til Bords. Her bød Formanden, Bagermester *Andersen*, Velkommen og udbragte et Leve for Foreningen.

Skorstensfejerm. *H. P. Jensen* talte senere for Kammeratskabet, og der udbragtes flere personlige Skaaler, forinden man gik over til Forhandlingerne.

Beretning aflagedes af Formanden, og Læge *Sonne*, der som Delegeret deltog i Sendemandsmødet i Sommer i København, aflagde Beretning derfra. Bl. a. omtalte Doktoren den nye Stander, der nu benyttes af Marineforeningens Medlemmer, denne vist og foreligger i fire Størrelser. Standeren er blaa med Foreningens Monogram og maa bl. a. benyttes paa Automobile og Lystfartøjer, og enkelte af de tilstedeværende sikrede sig Standeren.

Til Bestyrelsen genvalgtes med Akklamation Bagerm. *Andersen*, Farver *Svendsen* og Mejeriejer *Hansen*. Suppleanter: Købmand *Jeppesen* og Købmand *Hartmann*.

Oprettelsen af en „Marinestue“ diskuteredes, og det vedtoges at oprette en saadan i Teatercaféens Lokaler allerede i December Maaned.

Efter Forhandlingerne underholdt Dr. Sonne de Tilstedeværende med Oplæsning, og de fornøjelige Marinehistorier tolkede Oplæseren paa en humoristisk Maade, der indbragte ham en velment Tak.

Saa samlede „Mænerne“ til kammeratligt Samvær.

HIRTSHALS-AFDELINGEN

Søndag den 9. December Kl. 7,30 Aften afholdtes i Kroen Torskespisning med Damer, derefter Bal.

Tilslutningen var god — ligesom Krofars Torsk. — Stemningen var saltvandsfrisk ved Bordet. En Tale blev holdt for Damerne, der fik et 3-foldigt kraftigt Leve. Sange blev sunget af den blaa Bog. Efter Bordet blev der pebet til Bortlodning af Flæskesteg. Til de gamle Sømænds Juleaften bortloddedes en Metalflagstand med Flag og et Billede; det indbragte 15 Kr. 70 Øre. Dansen gik med Liv og Humør til 4 Glas paa Hundevagten.

En fornøjelig Aften, der bragte 6 nye Medlemmer til Flaget.

50 AARS-DAGEN FOR EN REDNINGSDAAD

Den 5. Januar iaar var det 50 Aar siden, en dansk Skibsbesætning i Atlanterhavet fik Lejlighed til at udføre Redningen af Besætningen paa en canadisk Skonnert: „A Sloman“ af New Brunswick. Det danske Dampskib: „Harald“, ført af den kendte, mangeaarige Havnemester i København, *C. A. Bonde*, og paa Vej fra New York til Rotterdam traf paa 40 Gr. n. B. og 66 v L. „A. Sloman“ i synkefærdig og stærkt havareret Stand i stormende Kuling og høj Sp. Paa Havaristen observeredes to Mand, som havde taget Ophold paa Hytten.

„Harald“s Førstestyrmand, *Heintzelmann*, Matroserne *O. N. Christensen*, *F. L. Johansen* og *N. P. Sørensen* samt Letmatros *Lars Larsen* tilbød frivilligt at hente de skibbrudne, og det lykkedes at faa Baaden klar af „Harald“, der huggede svært tvers i Søen. Da Baaden naaede over til „A. Sloman“, krøb endnu 5 Mand af dennes Besætning, der havde søgt Læ, frem, og under store Anstrengelser lykkedes det at faa dem i Baaden og ført tilbage til „Harald“ i stærk forkommen Tilstand, udhungrede og angrebne af Kolbrand i Hænderne. I fem Døgn havde de intet faaet at spise og var halvt sanseløse af de udstaaede Lidelser. Efter udmærket Pleje landsattes de alle i Rotterdam ved godt Helbred.

Et kendt og agtet Medlem af Marineforeningen, Fiskehandler *Lars Larsen*, Overgaden o. V. Nr. 38, C., er den unge Letmatros som for et halvt Aarhundrede siden deltog i denne smukke Redningsdaad, og som sammen med sine Kammerater den 30. Juni 1880 modtog Medaillen for Druknedes Redning, som velfortjent Anerkendelse af denne Sømændsdaad, og den canadiske Regering ydede ogsaa de danske Sømænd sin Anerkendelse.

Vi bringer Hr. Lars Larsen vor hjertelige Lykønskning i Anledning af 50-Aarsdagen. Han og hans Kammerater har, som nylig „Estonias“ Besætning, ved deres Daad paa smukkeste Maade hævdet Koffardiflaadens Traditioner overfor en Kammerat i Nød, under en dansk Marineofficers Førerskab, idet den endnu i fuld Kraft levende Kaptajn Bonde er udgaaet fra Marinen og midlertidig tjente i Koffardimarinen som „Harald“s Kaptajn, og til de muligt endnu levende af Redningsmændene bringer vi vor Lykønskning for deres Ungdoms modige og raske Daad.

Kommende Møder:

KØBENHAVN-AFDELINGEN

Foreningsmøde — Nytaarsfest — afholdes Onsdagen den 23. Januar 1929 Kl. 19,30 i Studenterfor-

eningens Lokaler, Vester Boulevard.

Underholdning bl. a. Hr. *Georg Kjeldsen* og Hr. *Skuespiller Boesen*.

Nærmere Meddelelse tilgaar Medlemmerne pr. Brevkort.

50 AAR

Politiassistent *Johan Borck*, Artillerimester *Vald. Foght*, Kanoner *Richard Jensen*, Overkanoner *Julius Nielsen*, Kanoner *Chr. Petersen*, Regnskabsfører *Thw. Petersen*, Kommune-lærer *Chr. Steinfeldt-Nielsen* og Overkanoner *Eduard Sørensen* fejrede den 1. December, som de tilbagelevende af 20 Elever, 50 Aars Dagen for deres Optagelse paa Flaadens Underofficersskole.

Dagen indlededes med et Formiddagsbesøg paa den gamle Skole paa Christianshavn, hvor Jubilarerne blev modtaget af Skolens Chef, Kommandør *Rüdinger*, som foreviste. At Skolens Indre i Løbet af de mange Aar er undergaaet Forandringer siger sig selv, heldigvis er dens Ydre uberørt, den overordentlig smukke Bygning staar endnu som et pragtfuldt Minde om den Tid, hvori den blev til.

Efter Forevisningen samlede Deltagerne med Kommandøren og Fruen i disses private Bolig ved Vin og Kager. Kommandøren takkede de gamle Gaster, fordi de tænkte saa smukt paa deres gamle Skolehjem, og ønskede dem alt godt i Fremtiden. De gamle Elever kvitterede med hver for sig at takke for den overordentlige smukke Modtagelse, der var blevet dem til Del.

Derefter blev Marinemusæet paa Arsenalet beset under Bestyreren, Løjtnant *Vilh. Nielsens* lige saa kyndige som elskværdige Førerskab.

Med en Festmiddag i „Le petit Trianon“, hvori ogsaa Jubilarernes Damer deltog, og hvor mangt et Minde bragtes frem i Tale og Sang, sluttede Dagen.

FRA ESBJERG-AFDELINGEN

Dødsfald.

Søndag den 21. Oktober f. A. begravedes paa Esbjerg ny Kirkegaard Helgolands-Veteranen *Niels Sonnichsen Nielsen*. Efter Jordpaakastelsen, der overværedes af et stort Følge, bragte Formanden for Esbjerg-Afdelingen, Skibsbygmester *S. I. Kjeldsen*, Marineforeningens sidste Hilsen og Tak til Veteranen, hvorefter vi kippede vort Flag for den gamle Hædersmand. For Marineministeriet mødte Føreren af Fyrtransportskibet „Nordspen“, Kaptajn *Rosenkilde*, som udtalte et Ære være hans Minde!

DØDSFALD

Krigsasessor, fhv. Overkanoner *Peter Lund*, Dbmd., H.H.T., pp. 1843—1928.

En ægte Nybodersmand, Veteran fra Krigen 1864, tjenstgørende i Marinen i mere end et halvt Aarhundrede, Æresmedlem af Marineforeningens København-Afdeling, rank som et Lys, legemligt og aandeligt, og afholdt og respekteret, hvor han færdedes. —

Den 1. Januar jordedes han under meget stor Deltagelse fra Kapellet paa Holmens Kirkegaard og dermed er atter en af de stoute Skikkelser fra den gamle Tid gaet bort, og kun meget faa er tilbage af dem, der var med ved Helgoland, og for hvem den gamle Overkanoner i de sidste Aar var et Samlingsmærke; ogsaa disse faa Gamle fulgte ham til Graven, hvor Helgolandsforeningens og Marineforeningens Flag viste ham den sidste Ære.

I København-Afdelingen vil Krigsassessoren savnes, djærv og frisk som han var, altid beredt til at berette Oplevelser fra sin lange Tjeneste, og da ganske naturligt først og sidst fra hans Ungdoms store Begivenhed, Kampen ved Helgoland.

Utallige er de, som gennem Aarene har tjent under ham, og han havde vistnok kun Venner blandt disse, saavist som han ved sin Retlinethed, Dygtighed og det store Hjerte bag

den tilknappe Frakke var som en god Ven for de Mænd, der passede deres Kram og røgtede hans Skyts, som han krævede det. Og som den, der skriver disse Linier, mindes sin Overkanoner i „Fyen“ for 30 Aar siden med Agtelse og Respekt, saaledes vil han mindes blandt Marineforeningens Medlemmer nu, da han er gaet til Suensons Eskadre.

M.

DØDSFALD

Fhv. Forstander *Richard Jensen*.

1863—1929

Med oprigtig Sorg vil Marineforeningens Medlemmer overalt modtage Meddelelsen om, at Medlem af Hovedbestyrelsen, Forstander *Richard Jensen* den 8. ds. er afgaaet ved Døden. Overalt hvor han færdedes, og hvor hans djærve Skikkelse var kendt og afholdt — i vor Kreds som vel næppe i nogen anden — vil man føle det som en Sorg, at hans karakteristiske Skikkelse og friske og stærkt individuelt prægede Personlighed maa savnes. Bedst saas dette hans Forhold til hans utallige Venner vel, da han for faa Uger siden efter et langt og strengt Sygeleje, og nu tilsyneladende fuldt restitueret, gav Møde i København-Afdelingens Skyttelav, hvor der beredtes ham en Modtagelse, hvis Form og Oprigtighed var ham stor Glæde og bevægede ham stærkt, og den Tale, han holdt, som Tak for denne Hyldest vil vist sent gaa os af Minde. Og nu er han borte.

Udgaet fra Marinens Underofficersskole og udmærket udrustet ogsaa fra Naturens Side, gennemgik han meget hurtigt Graderne og deltog i en Mængde af Marinens Togter i hjemlige og fremmede Farvande. Med sin lyse Begavelse og sit Øje aabent for Livets Foreteelser i deres Uendelighed af Faser, optog han i sig en Rigdom af Oplevelser, der med hans skarpe Intelligens og ualmindelige Kendskab til Mennesker i Forening med den humoristiske Sans, han besad, gjorde det til noget af en Oplevelse at tale med ham eller høre ham tale. Ærlig og ligetil i al sin Færd, djærv og usnobbet og med en Trofasthed af sjælden Bonitet i alle Forhold, var han en Mand af ualmindelig Støbning.

Efter at være udtraadt af Marinens Tjeneste overtog han Stillingen som Forstander for Optagelseshjemmet „Prøven“ i Rødovre. At denne vanskelige Stilling overdroges ham var et Tillidsvotum af Rang og et Bevis for hans ualmindelige Evner som Vejleder og Opdrager, og gennem en lang Aarrække styrede han „Prøven“ og ledte dens Opdragelsesformer i et Spor, der skaffede ham megen og velfortjent Anerkendelse baade hjemme og ude, og mange af hans gamle Elever vil sikkert ved Efterretningen om deres gamle Forstanders Død sende ham en venlig Tanke og en Tak for, hvad han betød for dem i de unge Aar og den Ballast, han gav dem med paa Vejen.

Marineforeningen havde hans varmeste Interesse, man tør vel sige Kærlighed, ligesom alt, hvad der angik vort Søværn og Søfart. Til denne sidste var han desuden knyttet i de senere Aar som Forretningsfører for Dampskibsselskabet „Langeland“. Hvor han kunde tjene Marineforeningens Sag, der var han en sikker Mand, og hans ypperlige Evner som Foredragsholder var skattet overalt, hvor han gæstede Foreningens mange Afdelinger Landet over og vandt sig trofaste Venner, der med os herinde sørger over hans Bortgang.

For et Aarstid siden udgav han en udmærket skrevet og yderst fornøjelig Bog „Marineminder“ fra Ungdomsdagenes Tjeneste hjemme og ude, et Minde om Tider der svandt, og aldrig kommer igen indenfor vor Flaade, og ikke mindst et Minde om en Medarbejder og Ven, som ikke vil blive glemt, naar de gamle Marinere samles. Ogsaa indenfor Danmarks-samfundets Bestyrelse, i hvilken han sad i en Aarrække og gjorde et meget stort Arbejde, vil *Richard Jensen* sikkert blive dybt savnet.

Ære være hans Minde!

M.

F y n

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

H. Chr. Jensen,

Strandvejens Kolonialhandel.

Nyborg — Telefon 300.

Leverandør til Marinen.

Gotfred Petersen,

Strandvej — Nyborg — Tlf. 134

Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatesse.

Leverandør til Marinen.

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

L. P. Jørgensen,

Assens billigste

Kolonial- & Skibshandel.

Kun 1ste Kl.s Varer leveres.

Strandgade. Lev. til Marinen. Tlf. 104.

Vestfyens Kulimport,

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske Marine.

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

J y l l a n d.

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“**P. Schou & Co.**

Skibshandlere.

Frederikshavn. - Tlf. 12, Statstlf. 17.

Leverandør til Marinen.

Fineste Aarhus-Vand

Mineralvandsfabrikken „Expres“

Aarhus. Telf. 267 og 5685.

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.

SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS

Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.

HAVNEGADE 32, AARHUS

K ø b e n h a v n

A_s VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr. Elektrisk Opvarmning af Jernbané- og Sporvejs-Vogner, Skibskabiner, Ejendomme etc.
Gl. Kongevej 15

K Ø B E N H A V N V.

Centr. 9648, 14854

Chr. H. Dyhre

Marinens Uhrmager

(etableret 1875)

Frederiksborggade 48.

Tlf. Byen 5333 y.

A. Jørgensen

Cigarhandler

Frederikssundsvej 50

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)
KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Soerabaya, Shanghai, Han'cow, Tsingtau, Tientsin, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban og Johannesburg
Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.
Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.
Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:
Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyr læger.

Telefoner:
C. 9204, 9205 & 9232.

C. V. Petersen, Bageri & Conditori,

St. Kongensgade 91.

Telefon 5712.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie

ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 — Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejøgade 4.

JØRGEN WANGE

BOGFØRING OG REVISION
GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN
Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram-Adresse. **Bunkerdepot**
KØBENHAVNS-BUNKERKUL-DEPOT
Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

S. LUND

ASSURANCEFORRETNING. GL. KONGEVEJ 120.

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen), HELINGØR

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

IMPORTKOMPAGNIET A/S.

Tlf. 33 & 34, — Kalundborg Stats. 13, — Telegr.-Adr.: Importico
IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG
Leverandør til Marinen.

Lauritz Nielsen

Skibsproviantering.

Havnen. Frederikssund. Telf. 8.

Grundlagt 1884.

Leverandør til Marinen.

Chr. Norups Kødudsalg,

Skibbrogade 45. Kalundborg.

Telf. 141. Privat: Telf. 246.

Leverandør til Marinen.

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — KØGE — Telf. 294.

Leverandør til Marinen.

Køge Fiskehus

Nørregade 8 Køge Telef. 375

Alle Slags fersk og røget Fisk

Leverandør til Marinen.

Jylland

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delikatesseforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

P. SAXBERG

Havnen. Skagen.

Skibsproviantering

Leverandør til Marinen.

Horsens

Fritstaende Dampkedler

til Skibsbrug — Bagerier
— Slagterier — Brygge-
rier — Mejerier — Far-
verier etc.

Høj- og Lavtryk kedler.
Hurtig Opfyring, økono-
miske i Brugen. Tilbud
til Tjeneste. Nye og brug-
te Kedler paa Lager.

**Chr. Jacobsens
Maskinfabrik,**
Horsens. Tlf. 1214.

Horsens ægte Maltøl

**UDMÆRKET STYRKENDE
UNDER SYGDOM OG
REKONVALESCENS.**

Anbefales af Læger.

Th. E. Nielsen

Thonbogade. Horsens. Tlf. 601.

Fisk en gros, en detail.

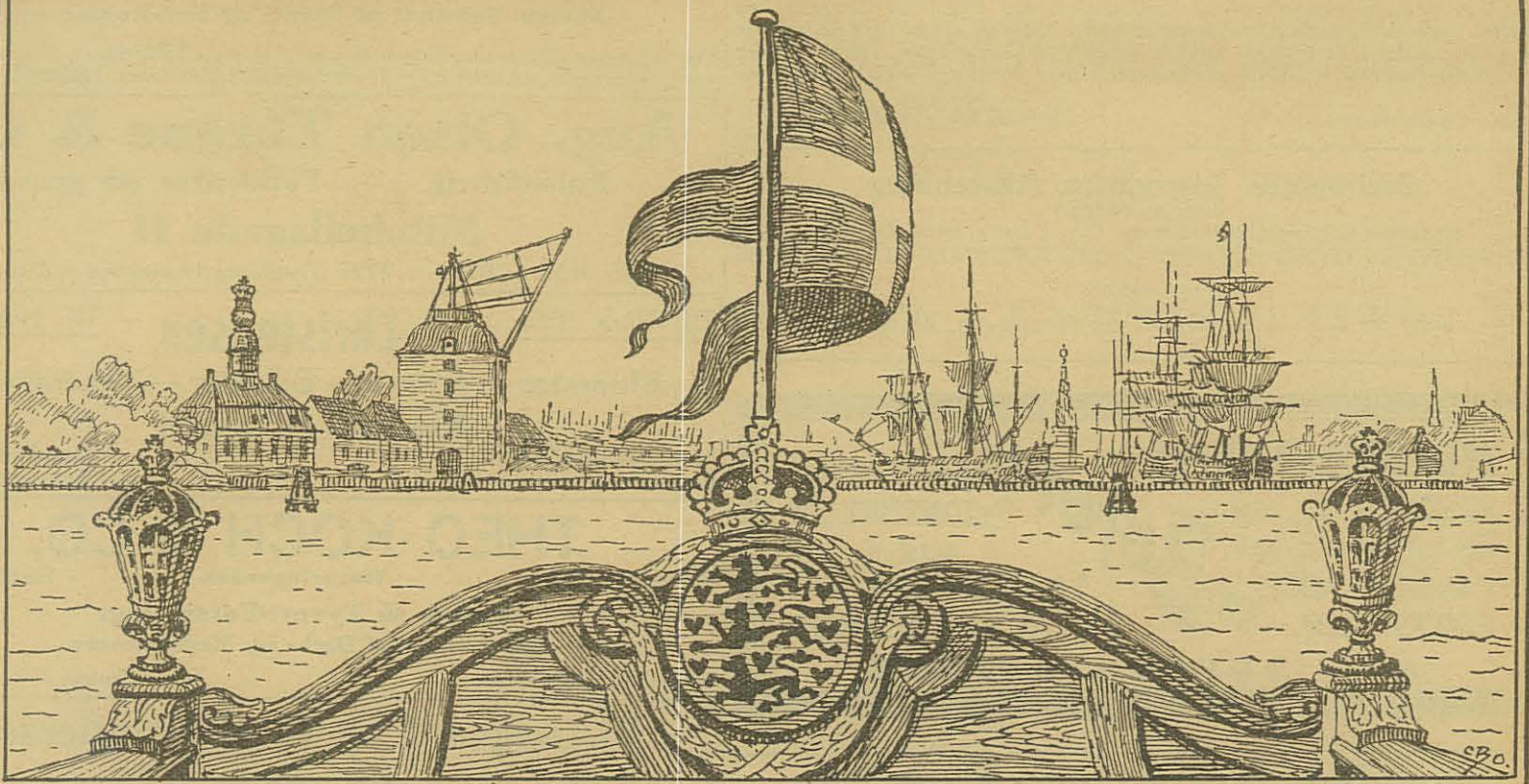
Leverandør til Marinen.
Medlem af Marineforeningen.

Kammerat!

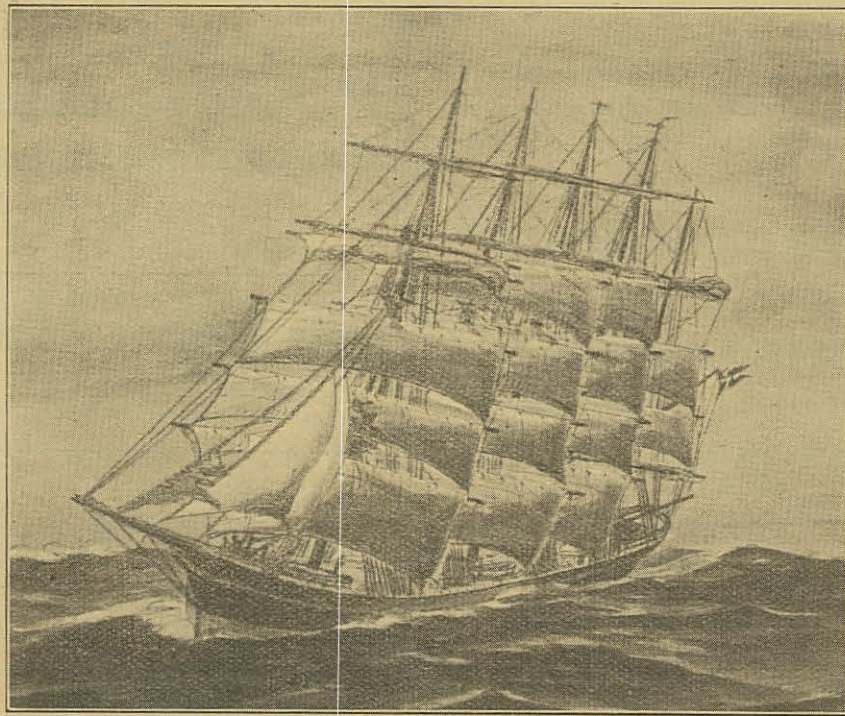
Skal De **Forsikring,**
have en
lige gyldig hvilken, da tegn ved

N. I. J. Spring, Hatting, Telefon 19.
Medlem af Marineforen. Horsens Afd.

• UNDER DANNEBROG •

Ø. K.' femmastede Bark København under Haardtvejssejlad.

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lokalerne.

Erbødigst

SVEND A. JØRGENSEN

Telefon Central 10157.

Strömsnäs Jernvärks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR-ADR.: STAALLØWENER.

V. LØWENER

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

Bofors

LUFTBEHOLDERE

TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS

SMEDEGODS OG

STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

Nordisk Forsikrings-Anstalt A/S

Gl. Kalkbrænderivej 9

København Ø.

Telefon: Central 10068

Brandforsikring Tyveriforsikring Grundejerforsikring

Samme høje Kvalitet Gargoyle Marine Olier faas i originale Pakninger paa enhver Havneplads af Betydning Verden over.

VACUUM OIL COMPANY A/S

Jacob Holm & Sønners Fabriker A/S

Reberbanegade 3.

Kjøbenhavn S.

Telegr.:
Holmssønner.

Tougværk

Telefon 1611
9117

Brødrene Henze,

Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

J. S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.

Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

Henrik Olsens Efterf.
M Soli- **Ø** Stil- **B** HANS **L** St. Kon- **E** Palæ **R**
de fulde **B** BAY **L** genseg. 69 **E** 1869

For Foreningens Medlemmer rimelige Betalingsvilkår og særl. Rabat f. Kontant.

E. DAHL

BOGHOLDER OG REVISOR

LOMBARDIGADE 24 1

Konservesfabriken „DANICA“ ved Cornelius Stau
Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserves.

Provierterede „Danmarks-Ekspeditionen“, „Kaptajn Mikkelsen“, „Kaptajn Kock“ samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner. Leverand. t. Marine.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedeverarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Tlf. Nora 5032.

E. Christensen

Tlf. Nora 5032.

Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer

Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14.

Leverandør til Marineforeningen. —

Nørrebrogade 14.

— — — — — Ordre til Provinsen.

THEO KOCH & CO.

Fredericiagade 15.

Havariagerter.

Etableret 1871.

Brand- & Tyveri-Forsikring.

Leverandør af Dæk- og Maskinstores.

Telegr.-Adr.: Theokoch.

Telef. Central 23 92 & 10 492.

Bj. Aagaard og G. Christoffersen

Skibskonsulenter

Amaliegade 41.

Telef. Central 11450

Bogbinder

Harry Fløjstrup

Nørrevoldgade 78

P. Andreasens Skotøjsforretning

Hellerupvej 43 A.

Telefon Helrup 1551

CHAMPAGNE Louis Roederer, Reims

Leverandør til Hans Maj Kongen af Danmark
Grand vin sec Extra dry.
Carte Blanche 1919 Brut.

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFAKTUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I HÆSTRUP

Cigarer, Cigaretter og Vin,

M. PETERSEN,

Gernersgade 5. - Tlf. Palæ 398.

NB. Lotterikollektion.

ANTH. FRANDSEN

DEKORATØR

VESTERBROGADE 63

Oscar Johansen.

Glarimester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937 x.

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

FJÄDRAR

av alla slag
tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner:

Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.

Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof Forgyldere

St. Kongensg. 36-38. Tlf. Palæ 826.

Forgylder Møbler — Spejle
Trælysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af
gamle Kobberstik og Malerier.

P. KRAGH

JUVELER OG GULDSMED

FREDERIKSBERGGADE 23.

TELF. BYEN 2224.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,

Armeniavej 25.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 9, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

ANNONCE-EXPEDITION:
Griffenfeldtsgade 13, København N.
Telefon: Nora 5047.

HÆFTE II
FEBRUAR

Fra Orlogsmarinen.

„Tidsskrift for Søvæsen“ rundede ved Udgivelsen af sit Januar-Hefte de 100 Aar. I 1826 stiftedes det under Navn af Archiv for Søvæsenet af Kaptajnerne i Søetaten *Peter Urban Bruun* og *Louis de Coninck*, og naar det først iaar fejrede sit 100-Aars-Jubilæum, beror det paa, at det ikke udkom i Aarene 1832 og 1833 paa Grund af den ene Redaktørs Død og den andens Fraværelse i Udlandet, ligesom det ikke udkom i 1866.

Lidet kendt af den store Offentlighed, har Tidsskriftet bevist sin Levedygtighed som specielt Organ for Søværnets og Søfartens særlige Interesser. Det har holdt og holder fremdeles, hvad det ved Starten lovede: at meddele Opdagelser og Forbedringer af Interesse for saavel Orlogsmænd som Koffardimænd, thi foruden gennem sine hundrede Bind at afspejle de 100 Aars enorme Udvikling indenfor Orlogsmarinen, dens særlige Skibstyper, Vaaben og Hjælpe-midler, har det bragt talrige betydningsfulde Bidrag vedrørende Skibsbygning, Maskinvæsen, Navigation, Navigationsinstrumenter, Radiotelegrafi, Hydrografi m. m. m., der er af lige stor Interesse for Orlogsmarinen og Koffardimarinen. Dette gamle og gode Redaktions-Princip er da ogsaa smukt hævdet af den nuværende Redaktør, Orlogskaptajn *P. Ipsen* — ogsaa i det meget statelige og interessante Januar-Hefte, der paa Omslaget bærer de for et Tidsskrift saa sjældne Ord: *100. Aargang*.

✱

Flaadens større samlede Øvelser i Aar skal foregaa paa et *Torpedo-* og *Sømineskoletogt* og paa et *Eskadretogt*. Kommandør *H. L. E. Wenck* skal være Chef for Skolen og Øvelseseskadren.

✱

Orlogsskibet *Niels Juel*, der i Aar skal være Øvelsesskib for Kadetskolen og Dækofficerselevskolen, skal til Maj paa Togt til Middelhavet og bl. a. aflægge Besøg i Barcelona, hvor Skibet skal være ved Verdensudstillingens Aabning den 15. Maj. Kommandørkaptajn *H. C. Gad* skal være Chef for Skibet, og Hs. kgl. Højhed, Søløjtnant Prins *Knud* skal forrette Tjeneste om Bord.

✱

Inspektionsskibet *Fylla* (Chef: Orlogskaptajn *C. F. von der Hude*), afsejlede den 2den Februar herfra til Island for at tage Station der i ca. 8 Maaneder.

✱

Siden Verdenskrigens Begyndelse er der indtil den 1. Januar i Aar uskadeliggjort 10072 fremmede Minner ved vore Kyster ved den danske Marines Foranstaltning.

✱

„Holmens Hæderstegn“ blev den 29. Januar uddelt til 49 af Marinens Personel for 25 Aars god Tjeneste ved Søetaten.

✱

Opmaalingen af de danske Farvande skal i Aar foregaa fra Opmaalingsskibene *Willemoës* og *Marstrand* samt Tenderen *Fenris*.

Fra fremmede Mariner.

England.

Af de 4 Krydsere af *London*-Klassen, der var optaget i Nybygningsprogrammet af 1926, paabegyndte *London* sine Prøver den 16/10 1928.

Devonshire og *Sussex* ventes færdige i Marts og *Shropshire* i September iaar.

Ministryerne *Bridgewater* og *Sandwich* er sat i Vandet henholdsvis den 15/9 og 29/9 1928, Værkstedsskibet *Resource* den 27/11 1928. *Resource* er det første Skib af denne Art, der særligt er bygget til Flaaden, idet tidligere Værkstedsskibe alle har været omdannede Handelsskibe, (dette gælder dog ikke Moderskibe for Undervandsbaade).

Et Hangarskib *Albatros*, der er bygget til den australske Flaade, ventes færdig i December d. A. Dets Displacement er 6000 ts.

U. S. A.

I Løbet af det sidste Aar er Kølen lagt til seks 10,000 ts. Krydsere; af disse har de 5 faaet Navne, nemlig: *Northampton*, *Chester*, *Chicago*, *Houston* og *Augusta*; de to af disse ventes sat i Vandet i Foraaret 1929.

Italien.

I Løbet af de 9 første Maaneder af 1928 er 80 Krigsskibe med en samlet Tonnage af 87.993 ts. sat under Bygning.

I samme Tidsrum er 59 Enheder sat i Vandet (samlet Tonnage 51.441 ts.).

Flotilleførereren *Nicolo Zeno* blev sat i Vandet i Fiu-

me den 11/8 1928. Den er den første af en Klasse paa 12 Fartøjer à 1968 ts.; Armeringen bestaar af 6 Stkr. 12 cm. Kanoner og 6 Torpedorør; Maximumsfarten er beregnet til 38 Knob.

Skibsfarten hjemme og ude.

Carlsbergfondets oceanografiske Ekspedition *Jorden* rundt med Havundersøgelsesskibet *Dana* er nu naaet til Australien efter ca. 8 Maaneders Forløb. Togtet paabegyndtes i Juni Maaned ifjor, og Turen er gaaet over Plymouth, Lissabon, Casablanca, Gibraltar, Malaga, Funchal (Madeira), Panama, Tahiti, Cook Øerne, Samoaoerne, Fidjiøerne, Ny Caledonien og New Zealand. Togtet er hidtil forløbet tilfredsstillende. „Danmarks-Filmen“, som *Dana* bringer med, har været fremvist flere Steder paa Rejsen. Ekspeditionens Leder, Professor *Johs. Schmidt* holdt bl. a. i Wellington paa New Zealand et Foredrag om Dybhavsundersøgelser. Foredraget blev broadcastet. Ekspeditionen er planlagt til at skulle vare et Par Aar.

Fra Orlogsmarinen er afgivet til Deltagelse i *Danas* Togt: 2 Søløjtnanter, 1 Marineingeniør, 2 Undermaskinmestre, 1 Sømineassistent og 4 Fyrbødere.

Dansk Skibsbygnings Aktivitet.

Ved Aarsskiftet byggedes der Verden over 622 Handelsskibe paa tilsammen 2.6 Millioner Brutto Tons, og selvfølgelig staar Storbritannien højest med ca. 1.2 Mill. Tons, og derefter i Rækkefølge Tyskland, Holland, Frankrig, Japan, Sverige, Rusland, Italien og Danmark, hvor der byggedes 82.780 Tons. Alle andre Lande bygger mindre.

Der bygges i Verden flest Motorskibstons, 1.4 Mill. Tons, derefter 1.2 Mill. Dampskibstons og kun 10.580 Tons Sejlskibe, næsten udelukkende i Amerika og England. Af særlig Type bygges 361.972 Tankskibstons.

De søsatte Skibe viser det Arbejde, der virkelig er præsteret, og i Aarets sidste Kvartal søsattes: i Storbritannien 245.875 Tons, i Japan 48.511 Tons, og som Nr. 3 kom Danmark med 46.040 Tons. Naar Talen kun er om Motorskibe, staar Danmark som Nr. 2 med 46.040 Tons efter England med 83.725 Tons, og smukkere Stilling kan et lille Land næppe indtage; efter Danmark følger Japan og Sverige.

Der søsattes næsten ingen Sejlskibe, et Bevis paa, hvorledes Sejlskibsfarten sygner hen.

Motorskibets Fortrin.

For blot en Snes Aar siden var der kun een Slags Brændsel: Kul, og de britiske Kulgruber var Verdens vigtigste Producenter. Nu er hele den fundamentale Bygning af Fremdrift, Transport- og Økonomi til Søs forandret ved Brugen af Olie, og der bygges flere Motorskibe end Dampere paa Verdens Skibsværfter.

Motorskibets Fortrin ligger i, at Motoren bruger en Fjerdedel af, hvad Damperen bruger af Brændsel pr. Hestkraft-Time. Man har ogsaa forbedret Dampmaskinen, for at dens Økonomi kan nærme sig Motorens, men endnu er dette Maal ikke naaet.

Motorskibet har sin særlige Fordel paa Ruter, hvorpaa Dieselolie er billig, Ruter via Panama samt via Suez til Hollandsk Ostindien; men ogsaa paa kortere Ruter giver Olien den største Økonomi, f. Eks. Ruterne Hull-København, Esbjerg-Harwich, København-Bornholm; de skandinaviske Redere foretrækker Olie baade i hjemlige Farvande og paa Langrejserne. Mangelen paa Brændselet i Hjemlandet har

kort udviklet Motorskibsfarten i de skandinaviske Lande. Hvis Skandinavien, Tyskland, Holland og Italien gled ud af Skibsfarten, vilde Storbritannien hurtigt lade Motorskibene sejle deres egen Sø.

Men saaledes gaar det ikke, det hurtigste Skib vil sejre, derfor bygges der flest Motorskibe, som er gledet ind paa Verdens Skibsruiter som en Faktor, der maa tages Hensyn til.

Et andet Verdensbillede

Verdenstonnagen er steget fra 49 Millioner Brutto Tons i Aaret 1914 til 67 Mill. Tons, det er 18 Millioner Tons i 14 Aar, eller mindre end 1½ Mill. Tons pr. Aar, hvilket er mindre end Gennemsnittet umiddelbart før Krigen. Dog er Sammenligningen med 1914 meget haltende, da Forholdene har forandret sig væsentligt. Vancouver var ikke tidligere en stor Udførselshavn, idet Hvedeeksporten er steget fra 1 Mill. bushels i 1921 til over 80 Mill. bushels ifjor. Panama-Kanalen var ikke aabnet, Australien udførte langt fra saa meget tidligere, og Sortehavet er sat ud af Spillet.

Hamburgs Udvikling

Statistiken viser, at Hamborg atter har faaet sin ledende Stilling som den største kontinentale Havn, idet Skibsfarten paa Hamborg nu overgaar Rotterdam og Antwerpen. Netop paa Grund af den tiltagende Trafik har man maattet udvide Hamburgs Havn betydeligt.

En Havets Helt.

Af *Frederik Opffer*.

Den danske Sømands Mod og Hjælpsomhed fik for nylig et karakteristisk Udslag ved „Estonia“s Mandskabs heltedige Redningsforsøg i Nordsøen. Det er dog ikke noget enestaaende Eksempel paa danske Sømands Vovemod. Altfor lidt kendt er Fyrmester *Bjørneboes* Redningsdaad under Stormfloden d. 13. November 1872, da han bjergede Besætningen paa en norsk Bark, der strandede paa Hesselø. Om denne usædvanlige Redningsdaad foreligger der kun meget sparsomme Oplysninger. Efter Stormfloden indeholdt „Nykøbing Avis“ og „Illustreret Folkeblad“ et Par korte Meddelelser, som gik ud paa, at Fyrmesteren med en Line om Livet kastede sig i Bølgerne og bjergede Besætningen i Land, En for En. Fyrmesterens Rapport i Fyrprotokollen er ogsaa holdt i meget knappe Udtryk. Da den paa Øen bosiddende Fisker og hans Søn var fraværende med begge deres Baade, og Fyrets Jolle ikke egnede sig til at gaa ud med i høj Sø, var der altsaa intet andet for Fyrmesteren at gøre end „at springe i Søen“, som han skriver.

Mest faar man at vide af den norske Kaptajns Takskrivelse, der strømmer over af Taknemmelighed mod *Bjørneboe*.

Ved Sammenstilling af disse forskellige Oplysninger faar man følgende Helhedsindtryk: Det norske Barkskib „Hilda“, Kaptajn *Peter Tergesen* af Vidsten, med Planker fra Køpmandsholm til Calais sprang under Orkanen d. 13. November 1872 læk i Søen. Barken vilde ikke lystre Roret og drev med

kappet Mesan- og Stormast ned imod Hesselø, hvor det grundstødte paa Revet. Alle Skibets Baade var knust af de vældige Braadsøer, der uafbrudt stod ind over Barken, og Besætningen, som bestod af 10 Mand, havde surret sig fast i Fokkevantet og havde — som Kaptajnen skriver — „opgivet alt Haab om Redning“. Da var det, at Fyrmester Bjørneboe med en Line om Livet sprang i Søen og svømmede ud til Barken, hvorfra der med en tom Vandtønde var drevet en Trosse i Land. Bjørneboe bjergede nu en for en de ti Mand ind til Land, hvor han og Assistenten hjalp dem op paa Revet. Herfra vadede de ind paa det tørre under Assistentens Omsorg.

Redningsarbejdet tog 3 Timer, inden alle 10 Mand var bjerget, og Bjørneboe var paa dette Tidspunkt en Mand paa 52 Aar. Selv skriver han i sin Rapport: „Saavel Assistenten som jeg var begge af Anstrenge og Kulde efter i 3 Timer at have opholdt os ude paa det yderste af Revet saavel over som under Vand nok saa udmattet som det bjergede Mandskab og maatte gensidig understøtte hinanden for at naa hjem“. Bjørneboe anbefaler Assistenten til Ministeriets Bevaagenhed med den Motivering, at af den nødlidende Besætning „uden hans Hjælp næppe nogen var bleven bjerget, men havde frosset ihjel ombord, da vi to kun var de eneste Søfolk her paa Øen“. Det er jo trolig nok, at Redningsarbejdet vilde have oversteget Fyrmesterens Kræfter, hvis han ikke havde haft sin flinke Haandlanger inde paa Revet. Mærkværdigt nok omtaler Kaptajn Tergesen ikke Assistenten i sin Takskrivelse.

Denne er saalydende:

„Jeg undertegnede Fører af Barkskibet „Hilda“ af Widsteen i Norge, fra Køpmandsholm med Planke til Calais, som under den orkanagtige Storm d. 13. November 1872 indstrandede paa Hesselø med Besætning ialt 10 Mand, bringer Dem, Hr. Fyrforvalter Bjørneboe herved i Forening med hele mit Mandskab en hjertelig Tak for det Mod og den Dødsforagt, De udviste for at frelse os, og har jeg paalagt mit Mandskab, naar de kommer hjem, da i vide Kredse at bekendtgøre, hvorledes De, efter at alle vore Baade var sønderslaaede af Søen, og vi fortvivlende havde fastsurret os i Vantet og opgivet alt Haab om Redning, hvorledes De da, med en Trosse fastgjort om en Sten paa Revet, 10 Gange frem og tilbage, vovede deres Liv og frelste os alle efter en Kamp i Vantet paa over 3 Timer.

Næst efter at takke Gud bringer vi Dem derfor i Dag, inden vi forlader Øen, samlede vor hjerteligste Tak for Deres Mod og Opofrelse samt Bistand i Hjemmet, en Lindring i vor store Ulykke og Tab og i taknemmelig Erindring fra Sømandsstanden i Almindelighed og Undertegnede i Særdeleshed.

Hesseløen, d. 16. November 1872.

P. Tergesen, Skibsfører.

Herefter følger de øvrige ni Navne paa 1. og 2. Styrmand, Tømmermanden og Matrosen, 3 Letmatroser, Skibsdrengen og Kokken.

I sin Rapport beder Fyrmester Bjørneboe „paa det inderligste“ om, at Fyret maa faa en større Baad. Samtidig klager han over, at man i den haardnakkede Storm ikke kan komme i Land og proviantere, og slutter: „En Besætning af 10 Mand er en betydelig Tilvækst, særlig hvor lidt eller intet haves i Behold og ikke kan skaffes tilveje“.

Det er alt, hvad der foreligger om Begivenheden paa Hesselø d. 13. November 1872. Det vældige Braad over Skib og Rev, det sludfulde Vejr og Orkanstødene gennem Barkens resterende Fokkerigning, de forkomne Strandingsfolk i Vantet mellem skrigende Søfugle, og midt i Elementernes Rasen Fyrmester Bjørneboe, der svømmer i Læ af Barkens Skrog og river Mand efter Mand ud af Dødens Favntag, bjerger dem gennem det iskolde Vand og afleverer dem til sin tro Hjælper paa Revet — alt dette maa Fantasien selv udmale. Det storladne Syn, da to dødrætte, gennemisnede Mænd, Fyrmesteren støttende sig til sin Assistent, vaklede hen over Revet gennem Sø og Slud, burde have været forevigt. Den hjælpsomme Fyrmesters gæstfri Hjem fra den fattige Kattegasø har sikkert været et Paradis for de skibbrudne Søfolk.

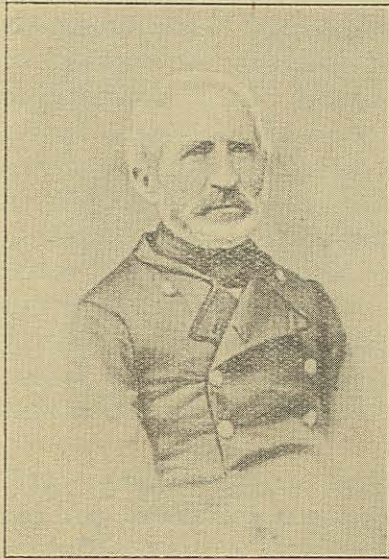
For Bjørneboe var Dagens Begivenhed ikke noget nyt. Medens han var Fyrmester paa Hirtshals Fyr, var han altid parat til at yde sin Hjælp ved de mange Strandinger i og ved Jammerbugten.

Føreren af Sluppen „Løvendahl“ fra Fjellbacken, Kaptajn Olsen, der strandede d. 18. December 1867 paa Kærsgaard Strand, bringer sammen med sin Styrmand og sin Matros skriftlig deres hjerteligste Tak til Fyrmester Bjørneboe og Hustru, „som ikke alene iblandt os har reddet Livet, men ogsaa vore Lemmer efter Hr. Doktor Hornemanns Erklæring til os i Hjørring, da Frosten var saaledes indtrængt i os, at uden Fyrmesterens Behandling ved Indgning med Sne og derefter Plejningen i flere Dage, inden Lægen kom, vi sikkerlig havde blevet Krøblinge.“

Under Bjørneboes Ophold paa Hesselø strandede i Februar 1874 Jagt „Sophie“ af Kiel. Paa Rhederiets Vegne skriver kgl. dansk Agent H. B. Hansen, at den opofrende og menneskekærlige Maade, hvorpaa Bjørneboe har søgt at redde Mandskabet, har glædet ham meget. Han slutter saaledes: „Deres Adfærd i denne sørgelige Anledning har i den Grad overrasket og trøstet os alle, at vi føle Tabet mindre sørgeligt. Det bliver nu fuldstændig indrykket i Avisen, for at enhver kan erfare de mange skønne Træk, der findes i deres saa opofrende og kristelige Handlemaade“.

Bjørneboe har tydeligt nok været Sjælen i adskillige Redningsforetagender, men alt blegner dog ved Siden af hans Daad d. 13. November 1872 — det er utvivlsomt den største Redningsdaad, en enkelt Mand her i Landet har udført i den nyere Tid. Og det er karakteristisk for denne Mand, at han afslog at modtage Redningsmedaillen. Han var Veteran fra vor første slesvigske Krig og modtog fra Admiral Suen-son en anerkendende Skrivelse for sin Virksomhed

under Krigen 1864. Desuden havde han med Hæder staaet 40 Aar i Statens, henholdsvis Marinens og Fyrvæsenets (derunder Toldvæsenets, Klit- og Strandingsvæsenets) Tjeneste; men han bar ingen officielle Hæderstegn undtagen formodentlig Krigsmedaillen ved særlige Lejligheder. Den eneste offentlige Anerkendelse, han modtog og satte Pris paa, var en Marinekikkert i Baand med de norske Farver — en Gave fra Kong Oscar som Tak for Redningen af „Hilda“s Mandskab.

Peter Halvorsen Bjørneboe blev født 1820 i Nyboder, hvor Faderen var Overvægter, hvilket svarer til Overbetjent i Nutiden. Som Barn gik han i Nyboders Skole og indtraadte som Dreng i Matroskorpset. Han var med Flaadens Skibe paa Togter til Levanten og Vestindien, gennemgik de forskellige Grader, indtil han som Baadsmandsmath i 1875 overgik i Fyrvæsenets Tjeneste som Assistent. Den 1. Oktober 1862 blev han Fyrmester i Hirtshals, 1. Maj 1871 forflyttedes han til Hesselø, hvorfra han tog sin Afsked 1. Maj 1875. Derefter flyttede han til Christianshavn, hvor han etablerede sig som Tobakshandler. Han døde 2. Maj 1902.

En Sønesøn af P. H. Bjørneboe skriver om Bedstefaderen, at han var en meget selvstændig Natur og næsten altid i Opposition til de herskende For-

hold. Det er formodentlig en norsk Urfaders hede Blod, der har bruset igennem hans Aarer. Hans Fader var nemlig Nordmand og maa være kommet her til Landet omkring Aarhundredskiftet. Familien flourer fremdeles i Trondhjem og Bergen.

Peter Halvorsen Bjørneboe var i ethvert Fald selv en god, dansk Mand, som gjorde sit Fædreland og den danske Sømandsstand Ære. Hans stolte Redningsdaad d. 13. November 1872 burde være kendt af ethvert Menneske her i Landet, og naar den ikke blev det, var det først og fremmest hans Tilbageholdenhed, som var Skyld deri. I England vilde han være bleven fejret som en Nationalhelt.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør *Julius Petersen*.

Paa Grund af Kaptajnløjtnant *Dahls* Sygdom vil Afslutningen af hans i Januar-Numret paabegyndte Artikel: „De militære Sagkyndiges Bemærkninger til Forslag til Lov om Rigets Forsvar“ først fremkomme senere formentlig i Marts-Numret.

AARHUS-AFDELINGENS 10-AARS STIFTELSES DAG

Marineforeningens Aarhus-Afdeling kan den 19. Marts 1929 fejre 10 Aars Dagen for sin Stiftelse, og agter paa festlig Maade at mindes Dagen og det første Decenniums Arbejde, der nu har ført Afdelingen frem til et Medlemsantal af 325.

Afdelingens første Pioner i Arbejdet maa Direktør *Preben Buchtrup* af den kendte Aarhus-Slægt siges at være. Da Landsforeningen stiftedes i København i 1913 og den første Hovedbestyrelse skulde til at tage fat, rettedes Tankerne naturligvis ogsaa mod Jyllands Hovedstad, i hvilken forøvrigt allerede fandtes en i 1909 stiftet Marineforening af mere lokal Karakter. Som indfødt Aarhusianer og gammel Sømand og Mariner indtraadte Direktør *Buchtrup* da i Aarhus Marineforening, idet man mente, at denne vilde gaa med i Landsforeningen.

Forholdene medførte imidlertid, at man besluttede sig til at danne en særlig Afdeling af Landsforeningen i Aarhus, med dennes Formaal og Love, og efter at det forberedende Arbejde hertil var gjort af en Kreds af gamle Marinere med Grosserer *E. Hammerick* i Spidsen, indkaldtes der til et Møde den 19. Marts 1919, ved hvilken Lejlighed Aarhus-Afdelingen stiftedes med et Medlemsantal af 97. Paa dette Tidspunkt befandt Undervandsbaads-Eskadren sig i Aarhus-Bugten, og man havde formaaet dennes Chref, nuværende Admiral *Th. Topsøe-Jensen*, til at holde Foredrag. Den første Bestyrelse kom til at bestaa af Købmand *Henriksen*, Købmand *Anton C. Nielsen*, Direktør *Preben Buchtrup* og Toldinspektør *Bang*, som henholdsvis Formand, Næstformand, Sekretær og Repræsentant for de ekstraordinære Medlemmer, samt endvidere Rorsbetjent *Jensen* (Kasserer), Lods *Holm*, Kaptajn *Poulsen* og Skibshandler *Johansen*.

I det første Par Aar voksede Afdelingen langsomt; og man arbejdede paa at faa de to Foreninger smeltede sammen. I dette Arbejde var særlig *Anton C. Nielsen* virksom, og hans energiske og offervillige Virke førte ham i 1924 op paa Formandspladsen. Under hans Førerskab indtager Afdelingen en smuk Plads blandt sine 42 Søkende Landet over. I den Tilknytning til Søværn og Søfart, som en stor Havneby og

H. Kalkerup = Damefrisørsalon

Slagelsegade 9 — Telefon Øbro 6223

1ste Klasses Haarvask, Ondulation, Klipping.

K. PIIL - ISMEJERI

Forchammersvej 33. Telef. C. 12330.

S. H. Kjeldfeldt, Blikkenslager, Gas- og Vandmester

Strandboulevard 114 - Telf. Øbro 5404.

J. LARSEN - MELHANDEL

ØSTERBROGADE 138. TELF. ØBRO 1179 Y.

Stapelplads som Jyllands Hovedstad nødvendigvis maa have, har Aarhus Marineforening indtaget sin Plads paa værdig Maade, og ved adskillige Lejligheder har Marinens Skibe under Besøg i Aarhus været Afdelingens Gæster ved festlige Sammenkomster, saaledes som det snart er blevet Regel, naar vor Marine paa Togter i hjemlige Farvande anløber Kystbyer, hvor Marineforeningen har Afdelinger. At der derved er skabt en Kontakt mellem Flaaden og Befolkningen til Gavn for begge turde være utvivlsomt, og ogsaa denne Del af Foreningens Arbejde har Konsul *Anton C. Nielsen*, trofast bistaaet af sin Bestyrelse og af Medlemmerne, paataget sig og løst paa smukkeste Maade.

Som alle, der har med Foreningsliv at gøre, ved, afhænger overordentlig meget af, at man i Spidsen har den rette Mand, der med Utrættelighed og Ildhu ofrer sig for Formaalene og forstaar at holde sammen paa Medlemmerne. Naar vi i Anledning af 10-Aaret bringer Aarhus-Afdelingen en hjertelig Lykønskning, knytter vi dertil Ønsket om fortsat Fremgang under samme energiske og maalbevidste Ledelse. I 1927 indvalgte Konsul Nielsen i Hovedbestyrelsen.

ESBJERG-AFDELINGEN

afholdt den 30. December Juletræsfest paa Paladshotellet i Esbjerg.

Kl. 5½ aabnedes Festen af Formanden, Skibsbygger *S. J. Kjeldsen*, der førte Børnene ind i Salen under Musikledsagelse. Efter at Børnene havde sunget de kendte Julesalmer, og Formanden havde holdt en Tale for dem, aabnedes Dansen for Børnene af en Nissefamilie. Der var ialt ca. 300 Børn, og Festen var vellykket.

Efter Børnefesten, der sluttede Kl. 9½, var der Dans paa Agterdækket for de Voksne.

FRA MORSØ-AFDELINGEN

Dødsfald.

Atter er en af vore Veteraner gaaet bort, nemlig vort Æresmedlem, fhv. Sømand, Dannebrogsmænd *Chr. Aug. Andersen*, der i 1864 var udkommanderet med „Dannebrog“.

Begravelsen fandt Sted paa Nykøbing M. Kirkegaard Fredag den 16. November f. A. under talrig Deltagelse ogsaa af herværende Marineforenings Medlemmer, og Afdøde, der, saalænge Helbredstilstanden tillod det, med Interesse har deltaget i vore Sammenkomster, fulgte tillige af Marineforeningens og Bombeføssens Flag.

Efter Jordpaakastelsen bragte Foreningens Formand Afdøde vor sidste Hilsen og udtalte et: „Ære være hans Minde“.

Støt de Averterende.

Sjælland

Lauritz Nielsen

Skibsproviantering.

Havnen. Frederikssund. Telf. 8.
Grundlagt 1884.
Leverandør til Marinen.

Chr. Norups Kødudsalg,

Skibbrogade 45. **Kalundborg.**
Telf. 141. Privat: Telf. 246.
Leverandør til Marinen.

ul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.

Ørvet 30 — **KØGE** — Telf. 294.
Leverandør til Marinen.

Køge Fiskehus

Nørregade 8 **Køge** Telef. 375
Alle Slags fersk og røget Fisk
Leverandør til Marinen.

IMPORTKOMPAGNIET A/S.

Tlf. 33 & 34, — Kalundborg Stats. 13, — Telegr.-Adr.: Importico
IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG
Leverandør til Marinen.

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen), HELSINGØR

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

Fyn

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — **FAABORG** — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

H. Chr. Jensen,

Strandvejens Kolonialhandel.
Nyborg — Telefon 300.

Leverandør til Marinen.

Gotfred Petersen,

Strandvej — Nyborg — Tlf. 134
Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatesset.

Leverandør til Marinen.

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

L. P. Jørgensen,

Assens billigste

Kolonial- & Skibshandel.

Kun 1ste Kl.s Varer leveres.

Strandgade. Lev. til Marinen. Tlf. 104.

Vestfyens Kulimport,

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske
Marine.

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

Jylland

Andreas Skaarup, Aarhus.

Kolonial- og Delikatessetforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

P. SAXBERG

Havnen. Skagen.

Skibsproviantering

Leverandør til Marinen.

Horsens

Horsens
ægte Maltøl

**UDMÆRKET STYRKENDE
UNDER SYGDOM OG
REKONVALESCENS.**

Anbefales af Læger.

Fritstaaende Dampkedler

til Skibsbrug — Bagerier
— Slagterier — Bryggerier
— Mejerier — Farverier etc.

Høj- og Lavtryk kedler.
Hurtig Opfyring, økonomiske
i Brugen. Tilbud til Tjeneste.
Nye og brugte Kedler paa Lager.

**Chr. Jacobsens
Maskinfabrik,**
Horsens. Tlf. 1214.

Aarhus

Th. E. Nielsen

Thonbogade. **Horsens.** Tlf. 601.

Fisk en gros, en detail.

Leverandør til Marinen.
Medlem af Marineforeningen.

Kammerat!
Skal De **Forsikring,**
have en
lige gyldig hvilken, da tegn ved

N. I. J. Spring, Hatting, Telefon 19.
Medlem af Marineforen. Horsens Afd.

Papirposer.

**S. Møller Christensens
Posefabrik.**

Aarhus.

Telefon 1432.

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)

KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Tientsin, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban og Johannesburg.
Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.
Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.
Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

Telefon: Helsingør 531
— — — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:
Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 41

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyr læger.

Telefoner:
C. 9204, 9205 & 9232.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie
ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 -:- Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejøgade 4.

Sophus Arildsens

Efterfølger.

ST. KONGENSGADE 18

TELEFON 480-12146

LEVERANDØR TIL MARINEN

JØRGEN WANGE

BOGFØRING OG REVISION

GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN
Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPSKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram-Adresse: **Bunkerdepot**

KØBENHAVNS-BUNKERKUL-DEPOT

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

S. LUND

ASSURANCEFORRETNING.

GL. KONGEVEJ 120.

Vilh. Foss' Eftfl. VINHANDEL
Gl. Mønt 2 - Kbhvn. - Tlf. 840 - 1184

Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, København Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.
en gros. en detail.

Nrdr. Frihavns-gade 24. Grenaagade 9
Telf. Øbro 355 x.

A/S VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vogner, Skibskabiner, Ejendomme etc
Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 1485

Chr. H. Dyhre

Marinens Uhrmager

(etableret 1875)

Frederiksborggade 48.
Tlf. Byen 5333 y.

FITTINGS
+GF+

P. E. Ehrhardt
Studiestræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

A. Jørgensen

Cigarhandler

Frederikssundsvej 50

V. Schmidt. Messing
Blæseinstrumenter.
Holmsgade 29. Telefon 2925 y.

Jylland.

P. Schou & Co.

Skibshandlere.

Frederikshavn. - Tlf. 12, Statstlf. 17.

Leverandør til Marinen.

Søren J. Koedens
Skibs- og Daadbyggeri

Bygning
Reparationer
Spekulation
Fiskerier
Sørens Bedrøvelighed

Kirkegade 37 - Esbjerg

Otto Suenson & Co

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

Philip Jensens Eft

Telef. 216. Horsens. Telef. 216.

Cylinderudslibning. Levering af con-
plette slebne Stempler. Fremstilling af
alle Arter Tandhjul.

Carl F. Petersen

Gasværksvej 9

København V.

Telf. C. 1138.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYG-
NINGS-BESLAG EN GROS

Café Helmerhus

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 190

Marinere i Vejle

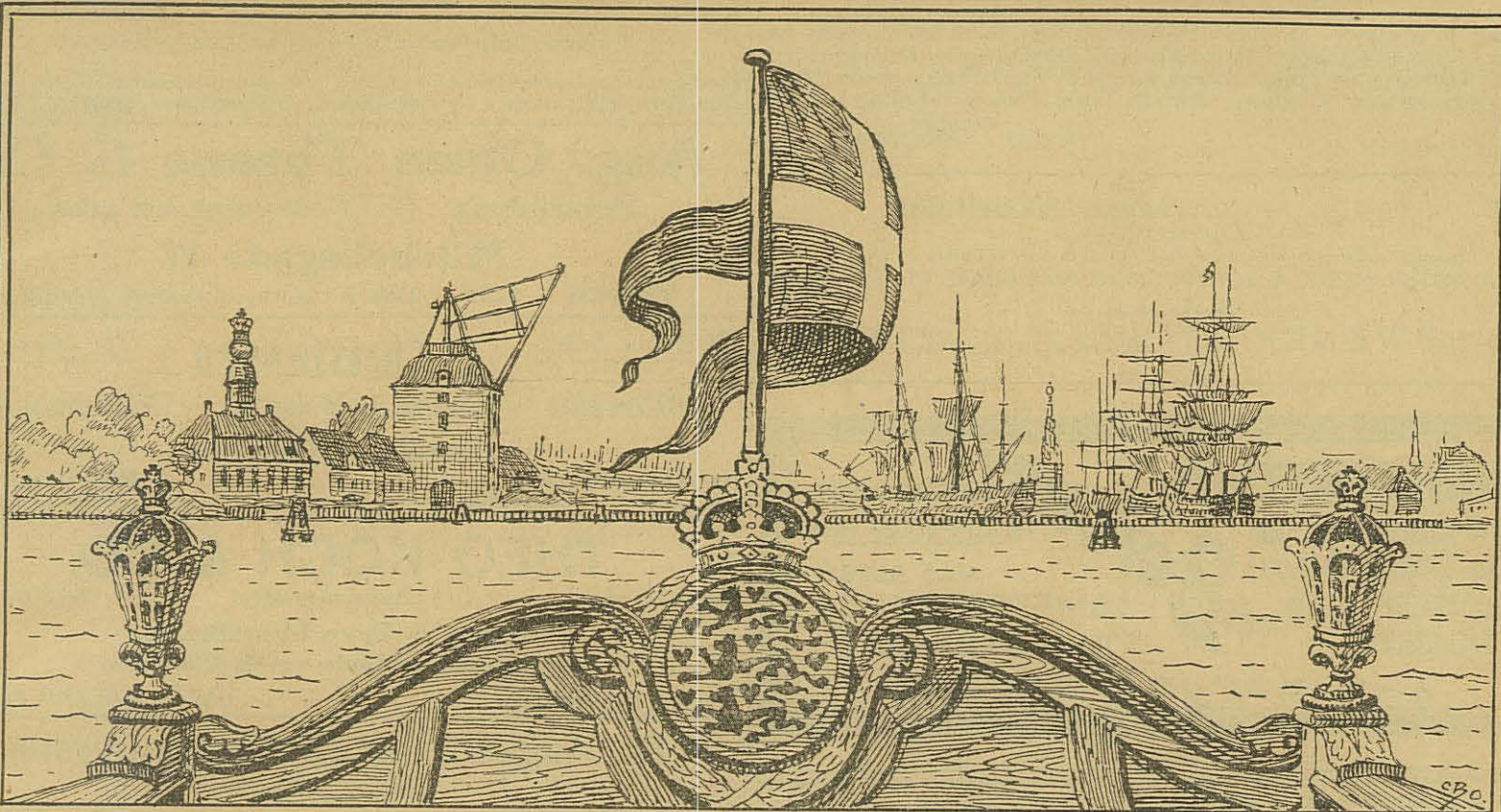
Drik

„Vejle Pilsner“

SOPHUS E. JOHNSEN & C.
SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHU
Telegramadresse: Sejus, Tlf. 2859, Riis Skov 1
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

· UNDER DANNEBROG ·

OLBERT FISCHER

4

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sal. Indtil 500 Couverts kan dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lokalerne.

Erbødigt
SVEND A. JØRGENSEN

Telefon Central 10157.

Handvarks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LØWENER VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR-ADR.: STAALLØWENER.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER: V. LØWENER
TELEFON C. 7885. TELEGRAM-ADRESSE: STAALLØWENER.
VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit
m. m.

Jacob Holm & Sønners Fabriker A/S

Reberbanegade 3.

Kjøbenhavn S.

Telegr.:
Holmssønner.

Tougværk

Telefon 1611
9117

Brødrene Henze,

Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

J. S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.

Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

Henrik Olsens Efterf.

M Soli- Ø Stil- B HANS St. Kon- Palæ R
de de fulde BAY L gængs. 69 E 1869 R

For Foreningens Medlemmer rimelige Betalingsvilkår og særl. Rabat f. Kontant.

E. DAHL

BOGHOLDER OG REVISOR

LOMBARDIGADE 24

Konserverfabriken „DANICA“ ved Cornelius Stau
Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserver.

Provierterede „Danmarks-Ekspeditionen“, „Kaptajn Mikkelsen“, „Kaptajn Kock“
samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner. Leverand. t. Marine.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Tlf. Nora 5032.

E. Christensen

Tlf. Nora 5032.

Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer

Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14.

Leverandør til Marineforeningen.

Nørrebrogade 14.

— — — — — Ordre til Provsinen.

THEO KOCH & CO.

Fredericiagade 15.

Havariagenter.

Etableret 1871.

Brand- & Tyveri-Forsikring.

Leverandør af Dæk- og Maskinstores.

Telegr.-Adr.: Theokoch.

Telef. Central 23 92 & 10 492.

Bj. Aagaard og G. Christoffersen

Skibskonsulenter

Amaliegade 41.

Telef. Central 11450

Bogbinder

Harry Fløjstrup

Nørrevoldgade 78

Oscar Johansen.

Glarimester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937 x.

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

P. Andreasens Skotøjsforretning

Hellerupvej 43 A.

Telefon Helrup 1551

FJÄDRAR

av alla slag
tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner:

Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.

Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof Forgyldere

St. Kongensg. 36-38. Tlf. Palæ 826.

Forgylder Møbler — Spejle
Trælysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af
gamle Kobberstik og Malerier.

P. KRAGH

JUVELER OG GULDSMED

FREDERIKSBERGGADE 23.

TELF. BYEN 2224.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,
Armeniensvej 25.

S. MØLLER GARP

Ordrup Jagtvej 6. Telef. Ordrup 192.

Wilh. Christiansens Vine.

Madeira, Cossart, Gordon à 3,40 pr. 1/1 Fl.

I. D. Beauvais Conserves

særlig anbefales Helleflynder à 90 Ø 1/2 kg
Cigarer, Cerutter fra N. Tørring, Odense

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 9, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

ANNONCE-EXPEDITION:
Griffenfeldtsgade 13, KØBENHAVN N.
Telefon: Nora 5047.

HÆFTE III
MARTS

FBA ORLOGSMARINEN

Olfert Fischers Mindedag.

Hundredaars-Dagen for Søhelten *Alfert Fischers* Død, 18. Februar, blev af Flaaden højtideligholdt paa enkel og smuk Maade:

Paa Søheltens Grav paa den reformerte Kirkegaard nedlagdes — medens Kirkens Klokker ringede — prægtige signerede Kranse fra Marineministeriet, ved Forsvarsministerens Adjutant, Kaptajnløjtnant *Hempel-Jørgensen*, fra Søofficersforeningen, ved Formanden, Kommandørkaptajn *Gad*, fra Soløjt-nantsselskabet, ved Formanden, Kaptajnløjtnant *Heiberg*, og fra Dæksofficersforeningen, ved Artillerimestrene *A. Wrem* og *C. Christensen*.

Senere paa Dagen nedlagdes af Viceadmiral *Andrup* endnu en Krans fra danske Søofficerer.

Gravens gule Sandstens-Monument, som i sin Tid er opsat af Søofficersforeningen og Soløjt-nantsselskabet bærer øverst en Medaillon med Søheltens Portræt og derunder en Fremstilling af Skærtorsdags-slaget med Indskriften: „*Kongedybet 2. April 1801*“, og midt paa Stenen læses: „*Olfert Fischer, Københavns heltmodige Forsvarer til Minde*“.

**
*

Kaptajnløjtnant O. C. Hammer.

En Livsskildring.

Kommandør *Hammer* har paa Hagerups Forlag udgivet en smuk og interessant Skildring af sin Fader, Kaptajnløjtnant *Hammers* begivenhedsrige Levneds-løb. Særlig Interesse knytter sig til Kaptajnløjtnant *Hammers* berømte Forsvar af vore Vesterhavsvær i begge de slesvigske Krige, hvor den modige og handlekraftige Mand med det ringe Materiale, han havde til sin Raadighed, ydede en ypperlig Indsats for sit Land.

**
*

I Slutningen af April Maaned skal der afholdes *Adgangsprøve til Flaadens Dæksofficersselevskole*, der uddanner unge Mænd til Dæksofficersassistenter.

Indtil 10 unge Mennesker, der maa være født i 1912, 1913 eller 1914, kan blive antaget som Lærlinge.

Ansøgninger maa være indsendt til Skolen inden 6te April.

De, der indstiller sig til Adgangsprøven, hvortil Fordringerne er omtrent svarende til Aarsprøven i Folkeskolens 7de Klasse, maa være sunde og have en fejlfri Legemsbygning samt god Synsstyrke, Farvesans og Hørelse.

Ved Henvendelse til Skolen, Overgaden oven Vandet 62, København K., gives Oplysninger samt Skema til Ansøgning.

**
*

Inspektionsskibet *Islands Falk*, der hidtil har været anvendt som Inspektionsskib ved Grønland og Island, skal til Sommer stationeres i danske Farvande og Nordsoen.

**
*

Inspektionsskibet *Beskytteren*, der har haft Station ved Færøerne siden September ifjor, vender hjem hen i Maj og skal til Sommer anvendes som Luftdepotskib under Flyvevæsenet.

**
*

Lodsbogholder ved Københavns Lodseri, *J. M. Jensen*, er udnævnt til Lodskaptajn fra den 1ste April.

**
*

Fyrinspektionsskibet *Argus* har taget Station ved Esbjerg for at vejlede Ekspeditionsbaadene under den vanskelige Issituation ved denne vigtige Udførsels-havn.

Fra fremmede Mariner.

Frankrig.

Ligesom i de fleste andre Lande har man ogsaa i Frankrig taget Spørgsmaalet om Flyvevæsenets Stilling inden for Forsvaret; men det er her sket senere end f. Eks. i England, Italien og Sverige, idet der først den 2. Oktober i Fjor er blevet vedtaget en Lov omhandlende dette Spørgsmaal; Loven gaar i Hovedsagen ud paa følgende:

Der oprettes et Luftministerium, der har kontrolerende og bestemmende Myndighed over de — allerede eksisterende — Kontorer og Afdelinger i Marineministeriet, Krigsministeriet og Handelsministeriet, hvorunder de respektive Ministeriers Flyvevæsen sorterer.

Saaledes vil Kontorer, Afdelinger, Skoler m. m. samt det hertil hørende administrerende Personel og Budgetspørgsmaal direkte ligge under Luftministeriets Kontrol. Det flyvende Materiel er udelukkende underlagt dette Ministerium ligesom ogsaa alle Bygninger, Værksteder og Landingspladser med Undtagelse af saadanne, som hører til et Orlogsværft.

Af andre almindelige Bestemmelser skal særlig nævnes:

Budgetterne lægges af Luftministeret efter Forhandling med henholdsvis Marineministeriet, Krigsministeriet og Handelsministeriet.

Indkøb og Anskaffelse af Luftfartøjer, Benzin- og Oliebeholdninger m. m. paahviler udelukkende Luftministeriet.

Luftministeriet stiller det nødvendige Materiel til Disposition for de 3 andre Ministerier til taktisk Øvelse, til Samarbejde med Hær og Flaade og til samlede, kombinerede Øvelser.

Regler om Udveksling af Personel vil senere blive fastsat.

Luftvaabnets Mobilisering paahviler udelukkende Luftministeriet.

Man mener, at en saadan Ordning vil have sin Fordel i en Forenkling og Besparelse i Administration, Uddannelse, Forsøg m. m.

Frankrig har saaledes ikke turdet tage Skridtet fuldt ud til Indførelse af et selvstændigt Luftvaaben — den her skitserede Ordning maa nærmest betragtes som en Mellemting, et Kompromis; men om dette er en heldig Løsning, maa Fremtiden vise.

Skibsfarten hjemme og ude.

De sidste Søsætninger fra danske Værfter.

Det Forenede Dampskibsselskabs tredie Motorskib til Esbjerg-Parkeston Ruten er sidst i Januar sat i Vandet i Helsingør. Skibet, hvis Navn er „Esbjerg“, er Søsterskib til „Jylland“ i Størrelse, Indretning og Udstyr, men siden „Jylland“ for et Par Aar siden søsattes, er B. og W.-Motorerne forbedret. Dieselmaskinerne er af nyeste Type med „Trykforstøvning“, der første Gang anvendtes i Motorskibet „C. F. Tietgen“. „Esbjerg“ ventes i Fart ca. 1. April.

Fra Odense Staalskibsværft er søsat et Motorskib til Norge paa ca. 9250 Dødvægt Tons, det fik Navnet „Abraham Lincoln“. I Skibet skal indstalleres Burmeister og Wains Motorer paa 5600 ind. HK., og Afleveringen skal finde Sted midt i April. Paa den ledige Bedding blev Kølen lagt til et Motorskib paa 8300 Tons, der bygges til et norsk Rederi.

Burmeister og Wains Værft har søsat et Passager- og Fragtskib til Finland paa 1400 Dødvægt Tons med Plads til 90 Passagerer paa første og 60 paa tredie Klasse. Skibet faar en 3-Gangs Dampmaskine med 2500 ind. HK., det fik Navnet „Ilmatar“.

Nyt Dampskibsselskab.

Med Hovedkontor i Korsør er stiftet et nyt Dampskibsselskab „Aktiv“ med Aktiekapital 360,000 Kr. Det nystiftede Rederi har købt og overtaget Dampren „Skinfaxe“, der er omdøbt til „Aktiv“. Dampren, der tidligere „Rask“, er bygget paa Burmeister og Wains Værft i 1918 og laster 2500 Dødvægt.

**

Udvidelser af Flaaden.

Rederiet „Norden“, som i de senere Aar har fornyet sin Flaade med Motorskibe, vil nu yderligere udvide sin Flaade. Man har solgt to ældre Dampere „Nordkap“ og „Nordhavet“ bygget i 1896 og 1898.

Til Erstatning bygges nu et Motorskib paa 8000 Dødvægt Tons i Nakskov, der skal leveres i Maj, og der skal yderligere bygges to Motorskibe paa 8000 Dødvægt Tons. Derefter vil Flaaden bestaa af 15 store Skibe, hvoraf de 6 er Motorskibe.

**

Verdensskibsbygningen.

I Aaret 1928 søsattes der i hele Verden 869 Skibe med ca. 2,7 Millioner Brutto Tons, og der søsattes flere Motorskibstons end Dampskibstons. Som Nr. 1 staar Storbritannien med 1.445,920 Tons, derefter Tyskland med 376,416 Tons, Holland 166,754 Tons og Danmark 138,712 Tons.

Af Motorskib søsattes ialt 1.183,229 Tons, heraf i Storbritannien 427,916 Tons, Tyskland 177,338 Tons og som Nr. 3 Danmark med 133,768. Smukkere Position kan vort Land næppe have.

Af Sejlskibe søsattes ikke mange, fraregnet Amerika, søsattes kun 20 Sejlskibe i hele Verden.

**

Dansk Skibsfart paa Marokko.

Der ankom til Marokko ifjor 81 danske Skibe med 132,000 Br. Tons, og sammenlignet med de foregaaende Aar har Stigningen været betydelig. Til den ny store Havn Casablanca ankom ialt 2258 Skibe af alle Nationer, og foruden de ovennævnte danske Skibe ankom 61 norske med 115,000 Tons, 38 svenske med 64,000 Tons og 3 finske Skibe med 10,000 Tons.

Dansk Vestindien.

1666—1917.

De dansk-vestindiske Øers Historie, der hidtil kun har været spredt og ufyldstgørende fremstillet, foreligger nu grundig belyst og samlet i et stateligt og omfattende Værk, som vore Koloniers, vort Kapervæsen og vor Storskibsfarts Historiker, Hr. *Kay Larsen*, har udarbejdet og udgivet med Støtte af Carlsbergfondet, Østasiatisk Kompagni m. fl.

Det rigt illustrerede Værk giver en samtidig omhyggelig detailleret og højest interessant og læseværdig Skildring af de dansk-vestindiske Øer og alt, hvad der vedrører dem gennem Tiderne, lige fra Christoffer Columbus i 1493 gav de tildels ubeboede Øer Navnet „Las Virgines“, Jomfruøerne, og til de i 1917 fik Navnet „The Virgin Islands of the United States of Amerika“, efter at den danske Guvernør, Kommandør Konow den 31. Marts havde overdraget Øerne til den fremtidige amerikanske Guvernør.

Et stort og betydningsfuldt Værk i Danmarks Historieskrivning er hermed skabt og anbefales paa det bedste til alle, der nærer Interesse for dette ejendommelige og farverige Afsnit af vort Fædrelands Saga.

De militære Sagkyndiges Bemærkninger til „Forslag til Lov om Rigets Forsvar“,

fremSAT i Folketinget den 9. November 1928

II

Ved Kaptajnløjtnant E. M. Dahl.

I Fortsættelse af og i nær Tilknytning til min Artikel i „Under Dannebrog“s Januar Hefte skal der i det følgende gøres Rede for de Bemærkninger, som de militære Sagkyndige — for Hæren *Chefen for Generalkommandoen og Chefen for Generalstaben* og for Flaaden *Viceadmiralen og Chefen for Marinestaben* — har fremsat vedrørende den i Regeringsforslaget planlagte Omordning af henholdsvis *Kystdefensionen, Luftvaabnet og Hæren*, for at det herigenem kan blive muligt at danne sig et Skøn over Hovedlinjerne i det samlede Regeringsforslag og over de Sagkyndiges Bemærkninger hertil.

KYSTDEFENSIONEN.

I Regeringsforslagets § 197 opføres *Kystdefensionen* under *Søværnets Hovedbestanddele*: Flaadekommandoen med Marinestaben, Kystflaaden, Kystdefensionen etc.

Hver Gang en ny Forsvarslov har været under Udarbejdelse, sidst i 1922, har der været Tale om at overflytte Søbefæstningen til Søværnet, idet man fra mange Sider har gjort gældende, at den rettelig hørte hjemme der. Man henviste til Lande som Sverige og til Dels Tyskland og Frankrig, men det var som om hverken Hæren eller Flaaden vilde tage det afgørende Skridt. Lige fra Søbefæstningens Oprindelse har Personellet og dettes Uddannelse her i Danmark været underlagt Hæren og dannet den Del af Artilleriet, der benævnedes Kystartilleriet.

I Loven af 1922 anføres saaledes, at *Kystartilleriet* med tilhørende *Værker, Materiel* m. m. hører til Hæren og er *underlagt Generalkommandoen*.

Men da Københavns Søbefæstning i mange Tilfælde maa være underlagt en sømilitær Kommando, bestemtes det, at med Hensyn til alle Forhold vedrørende Forsvaret paa Søen var den underlagt Flaadens Ledelse, men med Hensyn til alle Forhold vedrørende Forsvaret paa eller indenfor Kysten var den underlagt Hærens Ledelse.

Man havde derved to Kommandoer, nemlig *Chefen for den flydende Defension*, der var Søofficer — Kontreadmiral — og *Chefen for Kystartilleriet*, der var Landofficer — Oberst.

Det er indlysende, at en saadan Overledelsesorganisation er uheldig. Det skal dog straks tilføjes, at Arbejdsfordelingen i det store og hele er gaaet upaaklageligt, idet Samarbejdet har været fuldt ud loyalt, men organisationsmæssigt set er Delingen uheldig.

Paa den ene Side er en Søofficer den øverste Myndighed og Leder, hvad der nødvendiggøres af Søbefæstningens Opgaver ved København med Flaadens Basis, med alle Værkstedspoter etc., men paa den anden Side er det er Landofficer, der har Ledel-

sen af Personel og Tilsyn med Værker og Materiel.

Man forstaar, at en Forandring af dette Kompromis før eller senere maatte blive nødvendig for at fremkalde et klart Kommandoforhold.

Regeringsforslaget søger derfor at opnaa dette ved at lægge Kystdefensionen ind under Søværnet, under Chefen for den flydende Defension, som i Fremtiden benævnes *Chefen for Kystdefensionen*.

Som Motivering anfører Regeringsforslaget i Bemærkningerne, at „da Kystværkerne i særlig Grad skal samvirke med Flaaden saavel ved selve Minetorsvaret som i dettes Forterræn, er de foreslaaede Befæstningsanlæg i deres Helhed overgaaede til Søværnet, for herved at sikre et hensigtsmæssigt Samarbejde med det flydende Forsvar.“

Befæstningsanlægene er følgende: Charlottenlundfort, Trekroner, Lynetten, Dragørfort, Kongelunds-batteri, Middelgrundsfort, Flakfort, Lynesbatteri, Masnedøfort, Borgstedbatteri og Harbølleskansen.

Om denne Omlægning udtaler de landmilitære Sagkyndige: „I og for sig ser vi helst, at Søbefæstningen bliver ved Hæren som nu, fordi vi finder, at det er dens naturlige Stilling. Principielt vil vi imidlertid ikke modsætte os, at den gaar over til Marinen. Men Forudsætningen herfor maa være, at der stadig gennem Københavns Søbefæstning ydes Hæren en forsvarelig Sikkerhed mod et Angreb mod Byen fra Sø-siden. Uden denne Sikkerhed vil den sjællandske Hærstyrke være ude af Stand til at løse sin Opgave: Forsvaret af det øvrige Sjælland.“

De sømilitære Sagkyndige kan ligeledes tiltræde, at Kystdefensionen indgaar under Søværnet, og Defensionschefen udtaler, at han i Almindelighed maa betragte det som en Forbedring, idet Lovforslaget vil sikre, at den Officer, der skal have Kommandoen i Krigstid ogsaa vil faa Ledelsen i Fredstid.

I Følge Loven af 1922 nedlagdes som bekendt bl. a. Mellemfart, Prøvestenen og Kastrupfortet, hovedsagelig paa Grund af disse Værkers forældede Tilstand, og i det nye Lovforslag foreslaas yderligere følgende Værker nedlagt: Taarbækfortet, Barakbatteriet, Saltholmsbatteriet og Mosedebatteriet.

Disse Værkers Nedlæggelse skyldes ikke udelukkende deres manglende militære Betydning og Alder — Taarbækfortet er saaledes bygget i 1913/15 — men skyldes, i Forbindelse med en meget kraftig Mandskabsreduktion, et Forsøg paa at nedbringe det nuværende Budget.

Regeringsforslagets Budget for Kystdefensionen anslaaes til ca. 0,67 Mill. Kr. imod *Kystartilleriets nuværende Budget* paa ca. 1,7 Mill. Kr., altsaa en Reduktion paa ca. 1 Mill. Kr. eller til mindre end det halve.

Det er naturligt, at en saa kraftig Reduktion af Budgettet vil raa meget vidtrækkende Konsekvenser, ikke mindst da det i al Væsentlighed vil komme til at gaa ud over Københavns Søfront, idet de aarlige Udgifter til Værkerne udenfor København er meget smaa og ikke i nævneværdig Grad vil kunne reduceres i Fremtiden, idet det her kun drejer sig om Tilsyn og minimale Udgifter til Vedligeholdelse.

I en Skrivelse til Viceadmiralen udtaler *Chefen for Københavns Sødefension* følgende: „Naar man paa dette Punkt for Københavns Søbefæstnings Vedkommende vil reducere Udgifterne paa en saa voldsom Maade, forekommer det mig, at det ikke længer kun drejer sig om en teknisk Revision, men om at anlægge et helt nyt Synspunkt for Betydningen af Københavns Søforsvar“. Om Lovforslagets Bemærkninger anføres videre: „Der staar intetom, at man ikke længer tillægger Forsvaret af Københavns Søfront den samme Betydning som tidligere, hvilken Betydning Partiet Venstre i „Militærkommissionens Betænkning af 1922“ giver det bedste Udtryk for ved at gentage, hvad Flertallet i Forsvarskommissionen af 1902 udtalte — nemlig at „København som aaben By kun nøjrer hjemme i en Ordning, hvorved ethvert virkeligt Forsvar paa Forhaand er opgivet.“ Hvis dette Standpunkt bibeholdes, og herom har hidtil alle forsvarsvenlige Danske været enige, maa det forekomme mærkeligt, at man netop har valgt dette Punkt til at foretage den mest voldsomme Nedskæring. Selv om Søbefæstningens Underlægning under Marinen kan være ønskelig, er der vel neppe nogen, der vil tro, at man ved denne Ordning uden ubodelig Skade for Københavns Søforsvar vil kunne reducere Udgifterne til et Beløb, der ligger langt under Halvdelen af det nuværende Budget“ ..... „Som Forholdene nu er, kan København, takket være navnlig Middelgrundtfortets langtrækkende Kanoner, ikke ustraffet bombarderes Nord fra, medens Sydfronten er langt svagere, fordi man her, paa Grund af Dragør Fortets Armering, med til Dels ganske forældede Kanoner, savner langtrækkende Skyts. Dragørfortet og Kongelunds batteriet bevirker dog, at angribende Skibe, saa længe disse Forter ikke er nedkæmpede maa holde sig paa saa store Afstande, at Undervandsbaadene kan faa en Chance for at angribe i forholdsvis dybt Vand, og Forsvaret maa forsøge at løse sin Opgave ved Hjælp af Minespærringer og Undervandsbaade, der, for ikke at blive fejet væk af Fjendens lette Materiel, maa have Støtte af Artilleriskibe, med andre Ord, efterhaanden som Københavns Søfront svækkes, bindes Flaaden mer og mer til København.“

Om Søbefæstningens nuværende Værdi udtaler *Defensionschefen* og *Chefen for Kystartilleriet* følgende: „Om end Søbefæstningen ..... i den nuværende Tilstand ikke tilfredsstillende de Krav, der stilles til en moderne Fæstning, idet Skytset ikke er tilstrækkeligt langtrækkende og hurtigt skydende og heller ikke er tilstrækkeligt beskyttet i sine Opstillinger, har den dog endnu stor effektiv Værdi som nødvendigt Led i Danmarks Forsvar ..... Den vil kunne forstærkes

og forbedres ved Anlæg af mere fremskudte Batterier paa Kysten, og navnlig bør man, saa snart de fornødne Pengemidler kan stilles til Raadighed, søge Sydfronten forstærket ved Anlæg af et Batteri med svært Skyts paa Amalandsnagel eller Stevns, ... Kampene ved Dardanellerne og ved den tyske Kystbefæstning paa Fladernes Kyst viste, hvor vanskelig Nedkæmpning af Kystbefæstninger er fra Søen; Dardanellerbefæstningen bestod oven i Købet hovedsagelig af ældre Skyts, uden Dækning. Søbefæstningen er efter vort Skøn en af Grundpillerne i Danmarks Forsvar, og det er uogisk at anvende Penge paa dette, hvis man lader Søbefæstningen falde.“

Langt den største Besparelse søges — i Regeringsforslaget — opnaaet ved Indskrænkning i Antallet af Befalingsmænd og indkaldte Værnepligtige med forkortet Tjenestetid, samt ved en Formindskelse af Lønudgifter til Personel, idet en stor Del af den nuværende Officiantgruppe (38) paatænkes erstattet med Kvartermestre. (28).

Det er Hensigten i Fremtiden at tilvejebringe det nødvendige Mandskab derved, at 260 Mand af det Mandskab, der har været til Vintertjeneste i Marinen om Foraaret overføres til Kystdefensionen til 2 Maaneders Uddannelse, hvorefter det hjemsendes, saaledes at der til Tilsyn og Vagtjeneste paa *samtlige Værker ved København og paa Sjælland* den øvrige Del af Aaret kun er ca. 80 Mand til Disposition.

Ved den nuværende Ordning indkaldes 450 Mand aarligt i Hold à 150 Mand, saaledes at Holdene forløber hinanden, og hvert Hold gør Tjeneste i 8 Maaneder.

Herved opnaas naturligvis en langt fyldigere Uddannelse og Belægning af Værkerne.

Den mangelfulde Uddannelse af Mandskabet vil ligeledes paavirke Befalingsmandsuddannelsen, idet Befalingsmændene kun faar den fulde Beskæftigelse og direkte Uddannelse under den kortvarige 2 Maaneders Indkaldelse, medens de under de nuværende Forhold beskæftiges med Skytsbetjening, Skydning og Mandskabsuddannelse *hele Aaret*.

Det anføres af Defensionschefen: „Det vil selvsagt være umuligt at fordele de 80 Mand, der efter Lovforslaget vil være til Disposition udenfor Øvelsesperioden, altsaa i 10 Maaneder af Aaret, paa en saadan Maade, at man kan opnaa en tilfredsstillende Bevogtning af de 3 Hovedforter samtidig med, at der øves et passende Tilsyn med Kystbefæstningens øvrige 7 Værker ..... Nødvendigheden af en passende Sikringsstyrke blev med stor Styrke fremhævet af saavel de kommanderende Generaler som Viceadmiralen og Marinestaben i deres Kritik af Marinens Tilforordnede Forslag i „Militærkommissionen“s Betænkning af 1922, i hvilket Forslag man havde reduceret Bevogtningsmandskabet paa Søforterne i Haab om Assistance fra den permanent udrustede Flaadestyrke, som den Gang var en Forudsætning“. (Denne Assistance har aldrig fundet Sted, da der ikke har været nogen permanent udrustet Flaadestyrke).

Foruden at søge Besparelse ved Nedlægning af de tidligere omtalte Værker og ved Personelindskrænkning, er endvidere Vedligeholdelses- og Nybygnings-Budgettet i Regeringsforslaget stærkt beskaaret.

Der opføres saaledes nu kun 100,000 Kr. til Bygningernes Vedligeholdelse, medens de nuværende Udgifter ansættes til 135,000, og som anført af Defensionschefen, „det ses ikke, at dette Beløb kan ventes nedbragt, tværtimod staar man i de nærmest kommende Aar overfor ekstraordinære større Udgifter“. Her skal blot nævnes: Et omfattende Eftersyn af Fundamentet til Middelgrundsfortet (ca. 115,000 Kr.) Indlægning af W. C. i Middelgrundsfortet (ca. 10,000 Kr.), Eftersyn og Reparation af Lynettehavnen, Indlægning af Vand i Dragørfortet, hvor al Opvask maa foregaa i Vand fra Stranden, i umiddelbar Nærhed af Københavns Kloakudløb, Telefon- og Telegrafanlæg etc. etc.

Defensionschefen slutter da ogsaa sine Bemærkninger vedr. Budgettet med følgende: „..... Det vil formentlig fremgaa, at det i Lovudkastet opstillede Budget ikke paa nogen Maade kan holde, selv med de foreslaaede Indskrænkninger og Nedlæggelser for Øje, hvilket næppe maa forbavse, naar man erindrer, hvilke Udgifter man mente at burde regne med som Minimum i den af „Militærkommissionen“ af 1922 afgivne Betænkning, hvilke Summer jeg derfor tillader mig at anføre her:

Partiet Venstre, som ikke foreløbig mente at behøve at anvende Udgifter paa Uddannelse af Mandskab paa Grund af den store Styrke, der paa det Tidspunkt endnu var disponibel fra Sikringsperioden, regnede til Depot, Tilsyn og Vedligeholdelse alene med en Sum paa 977,000 Kr. Flaadens Tilforordnede (Kontreadmiral Cold og Direktør for Marineministeriet Kontreadmiral Rechnitzer) 1,48 Mill. Kr. samt 1 Mill. Kr. een Gang for alle. Det konservative Parti 1,56 Mill. Kr.“ ..... „Budgettet er nu, som tidligere anført, trods den yderste Sparsommelighed og Udsættelse af meget ønskelige Forbedringer, oppe paa ca. 1,7 Mill. Kr. Naar man endvidere erindrer, at Loven af 1922 allerede betegnede en stor Reduktion paa henimod Halvdelen af Budgettet, vil det kunne forstaas, at man ikke fra Sødefensionens Side ser sig i Stand til at fremkomme med et Forslag, der kan bringe Udgifterne ned under de nuværende.....“.

De sømilitære Sagkyndige tiltræder i al Væsentlighed Defensionschefens Udtalelser og erklærer i deres Resume, at de paa det bestemteste maa hævde, at „Budgettet (til Kystdefensionen) ikke kan være mindre end det af os foreslaaede Beløb paa ca. 1,5 Mill. Kr.“ og endvidere, i deres Bemærkninger til Regeringsforslaget: „Københavns Søfront danner et fundamentalt Led i hele Landets Forsvar, idet København er Basis for Flaaden, og Forterne dækker Byen, der er Sædet for hele Landets vitale Institutioner med alle de dertil hørende Opgaver, mod et Angreb fra Søsiden. Et betryggende Forsvar af Københavns Søfront er Betingelsen for, at Hær og Flaade

de kan frigøres, saa at de kan sættes ind paa andre Steder, hvor Landet trues.

Vi maa derfor bestemt tage Afstand fra Regeringens Forslag .....“.

Af lignende Hensyn mener de landmilitære Sagkyndige at maatte tage Afstand fra Lovforslaget, idet de, efter hovedsagelig at have gjort Personelindskrænkningerne til Genstand for en indgaaende Behandling, konkluderer i følgende:

„Med Hensyn til det foran anførte maa vi derfor saa indtrængende, som det er os muligt, advare imod, at det foreliggende Lovforslag, hvad Kystartilleriet angaar ophøjes til Lov.“

LUFTVAABNET.

Ved 1922-Loven tildeltes Hær og Flaade hver sit Flyvevæsen, idet dog Spørgsmaalet om en Forening allerede dengang var fremme. Paa det Tidspunkt af Flyvevaabnets Udvikling var det endnu vanskeligt at fastsætte bestemte Grænser for Materiel og Budgetter, og man ser derfor ogsaa, at Budgetterne baade i Hæren og i Flaaden har været underkastet betydelige Forskydninger siden 1922.

Man har imidlertid i Regeringsforslaget søgt at skabe Fasthed i Organisationen, idet man nu har ment at kunne overse Flyvevæsenets Virkefelt, og for at faa en samlet Udvikling af begge Luftkræfter, samt for at opnaa en Koncentration — og herigennem en Besparelse — af Overledelsesorganisationen, har man slaaet de to Flyvevæsener, Marinens og Hærens, sammen til eet, *Luftvaabnet*, og for denne helt nye Gren af Forsvaret skal der i det følgende gøres nærmere Rede.

Det samlede Forsvar vil efter Regeringsforslaget i Fremtiden omfatte *Søværnet, Luftvaabnet og Hæren*.

Regeringsforslaget bestemmer § 4, at Luftvaabnet henlægges under Hær — eller Marineministeriet, idet vigtige Sagomraader dog behandles i begge Ministerier. *Chefen for Luftvaabnet* skal benævnes *Luftkommandør*.

Dets Hovedbestanddele er: *Eskadrillerne, Luftstationerne, Flyverskolen*. m. v.

Befalingsmændene benævnes *Luftofficerer, Luftkadetter og Kvartermestre*, og Graderne benævnes i Lighed med Søværnets Officersgrader: *Luftkommandør, Luftkommandørkaptajn, Luftkaptajn, Luftkaptajnløjtnant og Luftløjtnant I og II*, der ikke er Tjenestemænd.

Det er Hensigten at beordre 20 Søofficerer og Officerer af Hæren til *midlertidig* Tjeneste ved Luftvaabnet som *Observatører*. Samtidig kan der tilkommanderes baade Hær og Flaade 2 Luftofficerer for at fremme Samarbejdet mellem de forskellige Vaaben og forøge Forstaaelsen af luftmilitære Forhold.

Formaalet med Flyveskolen er at uddanne Befalingsmænd til Luftvaabnet, og Skolen inddeles derfor i 3 Klasser: Flyverklassen, Observatorklassen og Mechanikerklassen.

Uddannelsen i Flyverklassen varer 1 Aar, og Eleverne benævnes *Luftkadetter*.

Af det aarlige udskrevne Mandskab indkaldes det fornødne Antal til Tjeneste ved Luftvaabnet, hvor Tjenestetiden bliver ca. 7 Maaneder.

Luftmateriellet omfatter i Hovedsagen — foruden Luftfartøjer til Skolebrug —

- 2 Jagereskadriller ,
- 3 Spejdereskadriller,
- 1 Bombe- og Torpedoeskadrille.

Normalt bestaar hver Eskadrille af 9 Luftfartøjer.

Luftvaabnet vil saaledes ialt komme til at disponere over 54 Maskiner.

Naar Antallet af Eskadriller ikke er sat højere, skyldes det, — som nævnt i Regeringsforslagets Bemærkninger, — at det skønnes nødvendigt under Hensyn til Materiellets forholdsvis hurtige Forældelse at faa et mindre Antal Eskadriller til stadig Tjeneste og derved opnaa, at Brugs- og Slidperioden falder nogenlunde sammen med Forældelsesperioden, fremfor at have et større Antal lidet benyttede og maaske forældede Luftfartøjer.

Til taktisk Spejdertjeneste og Artilleriobservation er paaregnet henh. 2 Eskadriller til Hæren og 1 Eskadrille til Søværnet .

Endvidere er det paatænkt, at Eskadriller i kommandomæssig Henseende periodevis kan underlægges Myndigheder af Hær og Søværn.

Luftvaabnets Hovedvirksomhed er paatænkt henlagt til et af strategiske og andre Grunde vel egnet Sted paa Sjælland. Desuden oprettes der i Jylland en mindre Station til Brug for denne Landsdel.

I København tænkes Luftmarinestationen bevaret til Brug for en Eskadrille med Søluftfartøjer, hvorimod Flyvepladsen paa Kløvermarksvej nedlægges, og Lufthavnen i Kastrup tænkes benyttet til Indflyvningsplads for Landluftfartøjsmateriel.

Man har saaledes bestræbt sig for at flytte Flyvevirksomheden bort fra København, hvorved dens Gæne for den civile Befolkning formindskes betydelig.

Luftvaabnets Budget er paa ca. 3,1 Mill. Kr. og heraf til Vedligeholdelse og Fornyelse af Materiel 1,35 Mill. Kr.

Dette er i det væsentlige Hovedlinjerne i Regeringsforslaget vedrørende Luftvaabnet.

Den her foreslaaede Sammenlægning af Hærens og Flaadens Flyvevæsen er kendt og prøvet i andre Lande, f. Eks. England og Sverige, og gennem flere Aar er den indgaaende diskuteret i mange Landes Faglitteratur.

I 1922 udtalte Viceadmiralen og Marinestaben til den dengang paatænkte Sammenlægning: „Efter vort Skøn vil man gøre bedre i at overlade hvert af de to Værn at lede sit Luftforsvar.“ Og i Bemærkningerne til Regeringsforslaget udtaler de sømilitære Sagkyndige: „Dette Standpunkt har saavidt os bekendt alle maritime Sagkyndige forfægtet i alle Lande ..... Vi skal derfor indskrænke os til at udtale, at vi i Overensstemmelse med de maritime Sagkyndige i andre Lande principielt mener, at Flaaden bør beholde sit eget Flyvevæsen, idet vi mener,

at strategiske og taktiske Grunde taler derfor.“

„Vi maa saaledes straks fremhæve, at Samarbejdet mellem Skibs- og Luftmateriellet i en Flaade er saa intimt under Løsningen af dens Opgaver, at man under moderne Søkrigsførelse overhovedet ikke kan undvære et maritimt præget Flyvevæsen, og at kun Materiel, der er specielt bygget hertil, og kun Personal, der nøje er indøvet med Flaadens Tarv for Øje, kan gøre Fyldest...“

„En Flaades Flyverpersonel maa være eet med Flaadens øvrige Personal, det maa være sømandsmæssigt opdraget og uddannet sammen med dette for at kunne samvirke i intim Forstaaelse ved Løsningen af Flaadens Opgave.“

„Vor Flaades Flyvevæsen er af ganske særlig Betydning for vor Flaades Optræden ..... Det er et ofte anvendt Udtryk, at en Marines Flyvevæsen er „Flaadens Øjne“. Det er lige til, at den, der ser mest, ved mest og derfor bedst kan disponere baade i Angrebet og i Forsvaret. Søkrigsførelse bygger ganske paa de Meddelelser, Efterretningsvæsenet kan tilvejebringe, en „blind Flaade“ er ogsaa „lam“, den vil aldrig kunne optræde rettidigt og paa rette Sted eller naa sin fulde Styrke (kunne koncentrere), og den vil hyppigt være saarbar, fordi den ikke er sikret. For vor Flaade er Eklaireringen af særlig Betydning, fordi vort Flaademateriel for — indenfor en given Størrelse — at besidde den fornødne Kraft kun har relativt smaa Farter“.

Idet de sømilitære Sagkyndige saaledes principielt er imod en Sammenlægning af de to Flyvevæsener angiver de, i Bemærkningerne til Størrelsen af det i Regeringsforslaget anførte Materiel, at Flaaden foruden Luftfartøjer til Skolebrug og særlige Formaal normalt mindst maa kunne disponere over:

- 3 Jagereskadriller,
- 2 Spejdereskadriller,
- 1 Bombe- og Torpedoeskadrille,

altsaa ialt 54 Maskiner, hvilket er det samme Antal, som det, der i Lovforslaget er normeret for det samlede Luftvaaben.

Med den Eventualitet for Øje, at der imidlertid skal oprettes et særligt Luftvaaben, at der skal ske en Sammenlægning af de nu adskilte Flyvevæsener, har de sømilitære Sagkyndige fremsat en Række Betragtninger over dette Luftvaabens Opgaver, Organisation og Kommandoforhold, og heraf skal følgende fremdrages :

Som nævnt i den forrige Artikel er det de sømilitære Sagkyndiges Anskuelse, at det danske Forsvars Hovedopgaver i første Række er Søkrigsførelse omkring vore Gennemsejlingsfarvande, specielt Store Bælt og Sundet, for at dække Sjælland mod Landgang.

„I Tilfælde af fjendtlige Angreb paa Sjælland (og iøvrigt paa Øer i det hele taget) kan man dele den fjendtlige Operation i følgende Faser:

- 1 Forberedelsen,
- 2 Overførelsen,
- 3 Besættelsen,

4 Vedligeholdelse af Forbindelser.

De tilsvarende Faser i Forsvaret bliver:

- 1 Ekklairering og Opmarch,
- 2 Rekognoscering og Angreb paa Søen,
- 3 Imødegaaelse af Landsætning og Forsvar i Land.

4 Angreb paa Søværns Forbindelser.

ad. 1. Hvor der er Tale som her om et Øforsvar, er det indlysende, at den *strategiske Ekklairering maa foregaa over Søen* ..... og denne Opgave maa tilfalde den maritime Del af Flyvevæsenet, og Ekklaireringen maa ledes af den maritime Overledelse (Flaadekommandoen)

ad. 2. Det er ligeledes indlysende, at Rekognoscering og Angreb paa det fjendtlige Flaade- og Transportmateriel langt bedst kan udføres af et *maritimt Flyvevæsen* .....

ad. 3. Under selve Landsætningen vil saavel et søsom landmilitært præget Flyvevæsen kunne medvirke i Angrebet, og er Troppeoverførelsen og Landsætningen lykkedes, kræves der utvivlsomt Luftmateriel, der specielt er taktisk samøvet med Hæren, men iøvrigt er der de bedste Betingelser for at ødelægge Landsætningsstyrken ved Angreb paa selve Transporten.

ad. 4. Imidlertid maa man heller ikke se bort fra, at et af de afgørende Momenter for, at Landsætningsforetagendet i det hele sættes i Værk, eller om dets Gennemførelse i Længden lykkes, er, om de maritime Forbindelseslinjer mellem de landsatte Tropper og Hjemlandet i fornøden Grad er sikret."

„Historien viser tilfulde, hvor risikabelt det er at foretage kombinerede Ekspeditioner, naar Forbindelseslinjerne er truet. Jo stærkere Flaaden — og dermed det maritime Flyvevæsen — er, i jo ringere Grad kan man selvsagt forvente, at en Fjende tør indlade sig paa Invasionsforetagender, og selv om et saadant gennemføres, vil en kampdygtig Flaadestyrke frembyde en alvorlig Trusel mod Forbindelseslinjerne. Altsaa ogsaa dette Hensyn taler for et maritimt præget Luftvaaben.

Tilbage bliver *de særlige Luft-Opgaver*, som ikke direkte kan siges at indgaa som Led i Flaadens eller Hærens Opgaver. Hertil kan henregnes isolerede Angreb fra Luften paa Hovedstaden, andre vigtige Havne, Jernbønekudepunkter, Færgelejer eller andet. Men i og for sig er der intet til Hinder for, at Afværgelse af disse Angreb bliver et Led i Hærens og Flaadens Flyvevæsens Opgaver, og Faren ved at lægge for megen Vægt paa disse Opgaver vil ..... blive en Tendens til at binde Luftstyrkerne specielt til København, selv om Byen ikke synes direkte truet, hvorved Flyvemateriellets Anvendelse til fremskudt Rekognoscering paa Søen og til offensiv Anvendelse vil blive stærkt hemmet."

„Konklusionen af disse Betragtninger bliver efter vor Mening:

1. At skal der organiseres et særskilt Luftvaaben, hvad vi som foran anført principielt er imod, saa kræver Forsvarsopgaverne, at dette i første Række

bliver maritimt præget, selv om vi dog ingenlunde vil bestride, at der nødvendigvis ogsaa maa være Delle af Luftvaabnet, som er taktisk samarbejdet med Hæren.

Dernæst:

2. At skal Luftvaabnet som nævnt i Lovforslagets § 4 underlægges et af Ministerierne, saa forekommer det os utvivlsomt rigtigst, at det underlægges *Marineministeriet*."

Med Hensyn til det noget komplicerede Kommandoforhold, der vil fremkomme ved Sammenslutningen, og Luftvaabnets fremtidige Forhold til henholdsvis Generalkommandoen og Flaadekommandoen, udtaler de Sagkyndige, „at saafremt Luftvaabnet direkte underlægges Forsvarsministeren, da kan Chefen for Luftvaabnet i alt Fald ikke i kommandomæssig Henseende være sideordnet med Cheferne for Generalkommandoen og Flaadekommandoen, fordi Luftvaabnet hovedsageligt maa være et Hjælpevaaben for Flaaden og Hæren."

De *landmilitære Sagkyndige* tager i deres Behandling — der støtter sig til et skriftligt Indlæg fra Hærens Flyvekorps — af Regeringsforslaget meget skarpt Afstand fra dette, hovedsagelig af organisatoriske og materielle Grunde; og de udtaler i deres Bemærkning følgende:

„Det foreslaaede Luftvaaben synes heller ikke i økonomisk Henseende paa nogen Maade at kunne tilfredsstille de Fordringer om en bedre Nyttetvirkning af de foreslaaede Midler, som man maa stille til det. Hæren vil med de Midler, som Hærloven af 1922 paaregner anvendt til Flyvekorpsen, kunne opnaa og vedligeholde et Materiel paa ca. 40 Krigsmaskiner foruden Skolemateriel, medens Forslaget til begge Værns Brug kun paaregner 54 Krigsmaskiner. Forslaget betegner derfor ogsaa i denne Henseende et betydeligt Tilbageskridt og maa fra Hærens Side betegnes som ganske utilfredsstillende.

Naar alt tages i Betragtning, maa vi derfor indtrængende fraraade, at Sammenslutningen af de to Flyvekorps finder Sted paa Flyvevæsenets nuværende Udviklings-Trin."

HÆREN.

Ved det foreliggende Regeringsforslag har man for Hærens Vedkommende søgt Besparelse opnaaet, dels ved Forenkling af Organisationen, og dels ved Nedlægning af flere af de højeste Kommandoposter samt ved Indskrænkninger i Personelrammerne.

Hærens Hovedbestanddele er fastsat til: Generalkommandoen med Generalstaben, Fodfolket, Artilleriet, Ingeniørkorpsen, Motorvognafdelingen, Hærens tekniske Korps, Forplejningskorpsen, Lægekorpsen, Dyrlegekorpsen, Hjælpetropperne, Skolerne og Landstormen.

I Modsætning til 1922-Loven underlægges Generalstaben nu Generalkommandoen, hvorved der søges skabt en enklere Tjenestegang. Allerede i April 1928 udskiltes Generalstabens topografiske Afdeling, og blev forenet med dansk Gradmaaling under en civil

Direktør, og sorterer nu under Krigsministeriet — som i Regeringsforslaget er benævnt *Hærministeriet* — under Navn af *Geodætisk Institut*.

Det ses, at *Rytteriet* er udgaaet af Hærens Hovedbestanddele og ophævet som selvstændigt Vaaben. I dets Sted paatænkes der i *Fodfolket* oprettet 2 beredne Batailloner og 2 Cyklistbatailloner. De beredne Batailloner faar en aarlig Rekruttilgang som de 2 Rytterieregimenter efter 1922-Loven. Endvidere er — som allerede tidligere behandlet — Kystartilleriet og Flyvekorpsset udgaaet som Bestanddel af Hæren. De tidligere Arbejdstropper benævnes nu *Hjælpetropperne*, idet de foruden deres nuværende Tjeneste paatænkes anvendt til den Art Hjælpetjeneste, som hidtil har været udført af yngre Befalingsmænd.

De nuværende 3 Divisioner indskrænkes og omorganiseres til 2 — 1 Øst for og 1 Vest for Storebælt. Hver Division skal omfatte 4 Fodfolksregimenter (ialt 16 Batailloner), 1 bereden Bataillon, 1 Cyklistbataillon, 2 hestetrukne Feltartilleriregimenter og 1 motortrukket Feltartilleriregiment.

Fodfolket vil komme til at bestaa af 8 Regimenter, hvortil der til hvert skal høre 1 Skytskompagni. Endvidere af 2 beredne Batailloner. 1 Trainkompagni og 2 Cyklistbatailloner. Der skal aarligt uddannes 4490 Mand til henholdsvis Sommer- og Vinteruddannelse.

I Sammenligning med 1922-Loven betyder Regeringsforslaget en Formindskelse med: *Generalinspektøren for Fodfolket med Stab, Generalinspektøren for Rytteriet med Stab, 3 Fodfolksregimentsstabe, 3 Fodfolksbatailloner og — hele Rytteriet.*

Rekruttilgangen er ved Fodfolksregimenterne og Livgarden tilsammen formindsket med 350 Mand. Uddannelsen er ved Fodfolksregimenterne nedsat med 30 Dage og ved Garderegimentet med 50 Dage.

Artilleriet vil komme til at bestaa af Generalinspektøren for Artilleriet, 4 hestetrukne Regimenter og 2 motortrukne Regimenter paa tilsammen 13 Afdelinger, hvad der er 2 Afdelinger (6 Batterier) mindre end den nuværende Ordning. Der skal aarligt uddannes 1002 Mand, eller 108 færre end nu.

Ved *Ingeniørkorpsset* nedlægges Generalinspektøren med Stab, og Korpsset omorganiseres. Rekruttilgangen er uforandret, men Uddannelsen nedsat fra 200 Dage til 150 Dage.

Benævnelserne *Generalintendant, Generallæge* og *Generalauditør* er ændret til *Stabsintendant* af 1. Grad, *Stabslæge* af 1' Grad og *Stabsauditør*.

I Lighed med Flaadens Grader indføres *Kaptajn-løjtnant-Graden* for at skaffe en Grad, der er mere i Overensstemmelse med den udførte Tjeneste, og en Indskrænkning af Officiant-Gruppen vil ligeledes — som for Dækofficererne i Flaaden — finde Sted, idet Geledtjenesten skal overtages af Underofficerer af Reserven, der benævnes *Vagtmestre* og *Sergenter*, som ikke er Tjenestemænd. En Del af de nuværende Korps- og Stabsofficiantstillinger er overført til Forplejningskorpsset, som *Intendantstillinger*, medens andre Befalingsmænd af *Officiantgruppen* tæn-

kes anvendt som Depotofficerer, Skrivere ved Regimenter etc.

Af særlig maritim Interesse maa nævnes Bemærkningerne til Regeringsforslagets § 185—188, idet det her meddeles, at det er Hensigten i Tøjhusmuseet at forene Hærens historiske Vaabensamling, Flaadens historiske Vaabensamling og *Flaadens Modelsamling af Skibe*.

Regeringsforslagets Budget er paa ca. 23,9 Mill. Kr.

I øvrigt henvises til den i Slutningen af denne Artikel anførte samlede Oversigt til Sammenligning af Hærloven af 1922, Regeringsforslaget og Generalernes Forslag.

Af de meget omfattende Bemærkninger, som *Chefen for Generalstaben* med Tilslutningen fra *Generalinspektørerne for Vaabnene* og *Cheferne for Korpserne*, har fremsat til Regeringsforslaget, og som konkluderer i et selvstændigt Lovforslag, skal der kort fremføres de væsentligste.

Som det fremgaar af den kortfattede Gennemgang af Regeringsforslaget og den efterfølgende skematisk Oversigt er der sket en meget betydningsfuld Omorganisation af Hærens højere Kommandoforhold ved *Nedlæggelsen af Generalinspektørstillingerne ved Fodfolket, Rytteriet og Ingeniørkorpsset*. Om dette udtales: „*Ophævelsen af Generalinspektørerne for Fodfolket, Rytteriet og Ingeniørtropperne alle med Stabe, er et meget skadeligt Indgreb i Hærens Uddannelse i Fredstid. Nogen Motivering for at kunne undvære de paagældende Myndigheder findes da heller ikke knyttet til Regeringsforslaget.*“

De høje Resultater af Mandskabsuddannelserne skyldes i første Række det Arbejde, der udføres af Generalinspektørerne „..... med Hensyn til Tilrettelæggelse af Uddannelsesprogrammer, Udarbejdelse af Reglementer, Studiet af Vaabenteknikkens og Taktikkens Fremskridt o. s. v., et Arbejde, som skal og maa udføres, som kræver sit Personel, og for hvilket det vil være ugørligt at samle Ledelse og Ansvar paa een enkelt Person, *Chefen for Generalkommandoen*, saafremt man vil undgaa, at Udviklingen gaar i Staa, og at Hæren kommer i Forfald. .... Der findes efter vor Mening kun een Løsning, som er fuldt tilfredsstillende og betryggende for Varetagelsen af *Fredsuddannelsens Tarv*, og det er:

Bevarelsen af Generalinspektørerne som saadanne.“

Om Nedlæggelse af de 3 Generalinspektører, den ene Divisionsgeneral og de fire Regimentchefer med Stabe udtaltes videre, at „*dette betyder ..... en saa stærk Svækkelse af de højere Kommandoforhold ved Mobilisering, at vi paa det alvorligste maa advare mod en saadan Ordning.*“

De højere Troppekommandoer maa i Hovedsagen være organiseret i Fred, hvis de skal kunne gøre Fyldest umiddelbart efter Mobilisering, saa meget mere som Troppeafdelingerne ifølge Sagens Natur til en Begyndelse mangler en Del i Fasthed og det netop

derfor er nødvendigt straks at have nogenlunde fast sammenarbejdede højere Kommandoer.

Vi kan derfor ikke tiltræde Lovforslagets Ordning af Hærens Inddeling i 2 Divisioner i Fred, selv om denne Ordning betyder en Simplifikation af Kommandoforholdene i Jylland-Fyen."

Vedrørende Inspektørens Stilling til *Fodfolket* udtales videre: „Alene Hensynet til, at Uddannelsen ved *Fodfolket* i de senere Aar er blevet mere og mere kompliceret, og i de kommende Aar vil blive det endnu mere, efterhaanden som det moderne Materiel anskaffes, og at saavel den kommanderende General som Generalstabschefen og Divisionscheferne kan være Officerer udgaaede fra andre Vaaben, gør det nødvendigt at have en Inspektør for *Fodfolket*, naar en ensartet Uddannelse skal sikres."

Fodfolket er med Hærloven af 1922's 35 Batailloner, allerede bragt saa langt ned, at Hæren kun med Vanskelighed og under ikke altfor ugunstige Betingelser vil have Mulighed for ved Mobilisering at kunne blive udviklet til en Styrke, der er i Stand til at løse de den sandsynlig tilfaldende Opgaver. En yderligere Reduktion af Bataillonernes Antal (— til 32 Bat. —), som foreslaaet, maa vi derfor anse for uforsvarlig."

„Den første Uddannelsestid for *Fodfolket* er sat ned fra 150 Dage til 120 Dage. Dette maa vi, med de nuværende og fremtidige Uddannelseskraav for Øje, anse for en for *Fodfolket* skævnesvanger Foranstaltning, selv om Genindkaldelserne bliver bevaret ubeskaaret." Genindkaldelserne er nedsat fra 2×28 til 2×14 Dage, til hvilket de Sagkyndige udtaler, at „*Besvarelsen af Genindkaldelsestidens Længde paa det nuværende Minimum er ... en af Hovedbetingelserne for, at Hæren — ordnet efter det nuværende militsagtige Princip — skal kunne gøre Fyldest.*"

Om Antallet af Befalingsmænd udtales, at „Regeringsforslaget ikke paa nogen Maade afhjælper, men tværtimod forøger den væsentligste af alle de Ulemper, *Fodfolket* efter Hærloven af 1922 har at kæmpe med — nemlig *det utilstrækkelige Antal Befalingsmænd ved Underafdelingerne under Rekrutuddannelsen.*"

„Alt i alt vil en Gennemførelse af Forslaget betyde, at *Fodfolket*:

bliver daarligere uddannet,

daarligere sammensat i Afdelingerne,

daarligere indrammet ved Mobilisering samt, at Afdelingerne ved Mobilisering maa rykke ud med ældre Mandskab end efter den nuværende Ordning.

Hvad her er anført for *Fodfolket*, gælder i Hovedsagen ogsaa de øvrige Vaaben".

Om Regeringsforslagets Bestemmelse vedrørende *Rytteriets Ophævelse som Vaaben og Omdannelse til svagt beredent Fodfolk* skal anføres.

„Vor Hær, der altid maa regne med at komme til at kæmpe i aabent Terræn, med aabne Flanker ... vil behøve Rytteri i forholdsvis større Omfang end Hæren, der tør regne med at komme til at kæmpe i slut-

tede Fronter med dækkede Fløje. Vejen for os er derfor ikke en yderligere Reduktion af det Rytteri, den nuværende Hærlov har levnet os, men snarere en Forstærkning af dette.

Rytteriet med dets Bevægelighed, Hurtighed og Evne til at komme frem i al Slags Terræn ..... er et nødvendigt Instrument i Opklarings- og Sikringstjenesten og af afgørende Betydning for Troppeføringen.

Rytteriet kan ikke erstattes hverken af beredent Fodfolk, Cyklister eller af Flyvere.

Beredent Fodfolk er Fodfolk, der kæmper til Fods, og for hvem Hesten kun er et Transportmiddel, det kan ikke kæmpe til Hest. ... Man synes ogsaa ganske at have overset, at hvor man har haft „beredent Fodfolk", har det ikke været i Stedet for Rytteri, men som Supplement til Rytteri.

Cyklister kan heller ikke erstatte Rytteri. Cyklister har stor Ildkraft og god Marchhastighed paa gode Veje og i gunstigt Vejrlig, men de er bundne til Vejene, og støder de paa Fjenden, mister de Evnen til hurtig Manøvrering og bliver overfor aktivt fjendtligt Rytteri udsat for de alvorligste Overraskelser".

Til Reduktionen og Omorganisationen af *Feltartilleriet* udtales: „Forslaget har afhjulpet den Mangel ved Ordningen af 1922, at Regimenterne er for store, og det har ophævet den uheldige Sammenblanding af lette og tunge Afdelinger indenfor samme Regiment. Organisationsmæssigt betyder Forslaget en Forbedring. Efter Hærloven af 1922 er vort Feltartilleri talmæssigt svagt i Forhold til de Opgaver, det baade i Jylland — Fyen og paa Sjælland ventelig vil blive stillet overfor. Hertil kommer, at Halvdelen af de tunge Afdelinger — selv efter at Hærens Nybevæbning iøvrigt er gennemført — er udrustet med forældet Skyts med forældet Ammunition.

Regeringsforslaget indfører ikke alene ikke nogen Forbedring af dette Forhold, men Antallet af Afdelinger er yderligere sat ned med 2, hvorved Forslaget i væsentlig Grad forværres.

Vi kan derfor ikke tiltræde et saadant Forslag ...".

Vedrørende Nedlæggelsen af Generalinspektørstillingen ved *Ingeniørkorpsen* er der tidligere gjort Rede, og af de specielle Bemærkninger, der knytter sig til dette, skal blot anføres, „at en Hærs Ingeniørkorps ikke har nogen Chef, har hidtil været ukendt i nogen Hærlov".

Det vil føre for vidt her at komme ind paa de Sagkyndiges Behandling af Regeringsforslagets Bestemmelser vedrørende de forskellige militære Korps, det tekniske Korps, Lægekorpset etc., og Skolerne, hvor Rideskolen og Beslagskolen nedlægges, og til Slut derfor blot anføres det Resume, hvormed Bemærkningerne afsluttes.

Det anføres der:

„Som Resumé af alle vore foran fremsatte Betragtninger skal vi fastslaa, at trods de Forbedrin-

Sammenlignende Oversigt over Hærloven, af 1922. Regeringsforslaget og Generalernes Forslag.

1922 Generalkommando Generalstab	Regeringsforslaget Generalkommando med Generalstab	Generalernes Forslag Generalkommando med Generalstab
<i>Fodfolket</i>	<i>Fodfolket</i>	<i>Fodfolket</i>
Generalinspektøren	—	Generalinspektøren
11 Regimenter og Livgarden med ialt 35 Batailloner og 12 Maskingeværkompagnier.	8 Regimenter (heraf 1 Garderregiment) med ialt 32 Batailloner	11 Regimenter og Livgarden med ialt 35 Batailloner
	8 Skytskompagnier	12 Skytskompagnier
		2 Kampvognskompagnier
2 Landstormsbatailloner	2 Landstormsbatailloner	2 Landstormsbatailloner
<i>Rytteriet</i>	—	<i>Rytteriet</i>
Generalinspektøren	—	Generalinspektøren
3 Regimenter (ialt 9 Eskadroner)	2 beredne Batailloner	3 Regimenter (ialt 12 Eskadroner)
	2 Cyklistbatailloner	9 Cyklisteskadroner
2 Trainkompagnier	2 Trainkompagnier	2 Traindepoter
<i>Feltartilleriet</i>	<i>Feltartilleriet</i>	<i>Feltartilleriet</i>
Generalinspektøren	Generalinspektøren	Artillerigeneralen
3 Regimenter (ialt 45 Batterier)	6 Regimenter (ialt 39 Batterier)	6 Regimenter (ialt 45 Batterier)
		Luftskytsbatterier
		fast Luftforsvar
		Ballonpark
<i>Ingeniørkorpset</i>	<i>Ingeniørkorpset</i>	<i>Ingeniørkorpset</i>
Generalinspektøren	—	Ingeniørgeneralen
3 Pionerbataill. (ialt 9 Kompagnier)	Ingeniørtropperne med 1 Pionerbataillon (ialt 8 Kompagnier)	Ingeniørregimentet med 1 Pionerbataillon (ialt 8 Kompagnier)
	1 Telegrafbataillon (ialt 7 Kompagnier)	1 Telegrafbataillon (ialt 11 Kompagnier)
1 Ingeniørdivision	2 Ingeniørdirektioner	Bygningstjeneste
—	<i>Motorvognsafdeling</i>	—
<i>Bornholm</i>	<i>Bornholm</i>	<i>Bornholms Værn</i>
(Depot af Vaaben og Udrustning)	som 1922	En i Fredstid eksisterende Afdeling
<i>Hærens tekniske Korps</i>	<i>Hærens tekniske Korps</i>	<i>Hærens tekniske Korps</i>
Fabrikation og Reparation af Materiel	i Hovedsagen 1922, dog visse Indskrænkninger	i Hovedsagen 1922, dog visse Indskrænkninger
<i>Forplejningskorpset</i>	<i>Forplejningskorpset</i>	<i>Forplejningskorpset</i>
Fast Personel til overordnet Tjeneste	i Hovedsagen som 1922	i Hovedsagen som 1922
Faste Tjenestemænd til Regnskabsførertjeneste		
<i>Skoler</i>	<i>Skoler</i>	<i>Skoler</i>
Korporalskoler	Som i 1922 + Vagtmesterskolen	Som 1922
Kornetskoler		
Officersskoler		
Skydeskolen		
Artilleriskydeskolen		
Gymnastikskolen		
Sergentskolen		
Løjtnantskoler	Fændrikskoler	
Pionerskoler		Overfændrikskoler
Rideskolen		Beslagskolen
	Rideskolen ophæves	Rideskolen
<i>Budget</i>	<i>Budget</i>	<i>Budget</i>
ca. 27 Mill. Kr.	ca. 23,9 Mill. Kr.	ca. 29,6 Mill. Kr.
Samlet Mandskabsindkaldelse.		
8630 Mand	8182 Mand	9358 Mand

ger, som Forslaget paa forskellige Omraader indfører, betegner dette dog en saadan Forringelse af Hærloven af 1922,

at Hæren vil komme til at staa slettere kommanderet, fordi de højere Kommandoer i stort Tal skal improviseres ved Mobilisering,

slet betjent med de Oplysninger, der skal danne Grundlaget for Føringens Beslutninger, fordi Rytteriet er gjort ubrugeligt,

med daarligere uddannet og svagere indrammet Fodfolk og med ældre Mandskab indgaaede i Krigsstyrken,

med et svagt Artilleri,

med et ringere Flyvevæsen,

med en daarligere Sikring af København mod Angreb paa Søen og

med uforsvarlig Forsinkelse af Hærens Nybevæbning og Udrustning.

Et saadant Forslag maa vi betegne som uforsvarligt, idet den deraf fremgaaende Hær vil være ude af Stand til at løse de Opgaver som det ifølge Forslagets § 1 er forudset, at den skal løse."

Paa lignende Maade som Viceadmiralen og Marinestabschefen har ogsaa den kommanderende General og Generalstabschefen udarbejdet et selvstændigt Forslag til en Hærlov, som for Oversigtens Skyld er gengivet i foranstaaende skematisk Oversigt, til hvilken der henvises, og Forslaget kommenteres bl. a. med følgende ledsagende Bemærkninger.

„I nærværende Forslag ... har vi optaget alt, hvad vi af Regeringsforslaget har anset for godt, samtidig med at vi har undgaaet eller afhjulpet de ved dette klæbende Mangler. Vi har med andre Ord bragt Hærloven af 1922 i en sundere og levedygtig Form. ... Vi har samtidig taget alle de økonomiske Hensyn, som vi har anset for mulige, naar Resultatet som Helhed skal være forsvarligt, idet vi har foretaget Forenklinger og Reduktioner overalt, hvor vi har anset saadanne for tilladelige. Vi er ikke gaaet til disse Forslag uden Betæneligheder, men vi har paa ethvert Punkt nøje afvejet deres Forsvarlighed un-

der Hensyn til den hele militære Situation, som Verden for Tiden befinder sig i, og vi er os bevidst af økonomiske Grunde, at være gaaet til Forandringer, som rent militært set ikke er ønskeligt eller tilraadeligt set hver for sig, men som vi har optaget som Udtryk for vor loyale Forsøg paa at holde vort Forslag saa nær Mindstemaalet af det militært forsvarlige og holdbare som overhovedet muligt."

Der er nu i denne og den tidligere Artikel givet en samlet Oversigt over Regeringens Forslag til „Lov om Rigets Forsvar“ og de militære Sagkyndiges Bemærkninger og egne Lovforslag i det Omfang, som det maa skønnes fornødent, for at Bladets Læsere kan faa Kendskab til den nugældende Lov af 1922 med dens Mangler og de Forsøg, der fra Regeringens og de Sagkyndiges Side er gjort paa at faa Forsvarssagen løst paa den for Landets Fremtid sikreste Maade.

I 1922 udtalte den daværende Statsminister Neergaard om den dengang vedtagne Forsvarslov i en Skrivelse til Folkeforbundet:

„De anførte Styrker for Hær og Flaade maa efter den danske Regerings Opfattelse anses for det uundværligste Minimum til Sikring af Statens Livsinteresser“, og dette Standpunkt er ikke senere fra Regeringens Side — heller ikke i Regeringsforslagets Motivering — forandret, saaledes at en Reduktion af Hær- og Flaadestyrkerne skulde synes uforenelig med Ordlyden af Lovens § 1, hvor det hedder, at *Hovedopgaven* for det samlede Forsvar er „at forsvare Danmarks nationale Uafhængighed, dets Højhedsret og Neutralitet, i Overensstemmelse med de gældende folkeretlige Regler og Aftaler, derunder Folkeforbundspagten ...“.

Det er Danmarks Forsvar, det gælder, og intet andet. Vor Generation maa derfor nøje kende Ansvar for overfor de kommende Slægter, nu, da Afgørelsen træffes om Midlerne til „Sikring af Statens Livsinteresser“. I denne Afgørelse maa de militære Sagkyndiges vægtige Indlæg mane til den alvorligste Eftertanke.

En smuk Redningsdaad paa Bornholm.

Onsdag den 16. Januar strandede norsk Damper „Skolma“ af Aalesund nord for BølsHAVN paa Bornholm. Det var en forrygende Vejr, en Snestorm, saa man bogstavelig knapt kunde lukke et Øje op. Vagten havde paa sin Patrouillering været forbi Strandingsstedet om Morgenen ved 4 Tiden, og ved 5 Tiden stødte Skibet, men blev først opdaget ved 7½ Tiden af en Avlsbruger, der boede umiddelbart inden for Strandingsstedet.

Svaneke Redningsvæsen blev straks alarmeret, men da det havde føjet hele Natten, og Vejret paa det Tidspunkt var saaledes, at Himmel, Hav og Jord stod i et, maatte man kæmpe sig frem Fod for Fod

mod Uvejret, og først Kl. ca. 9 ankom Redningsmandskabet til Strandingsstedet, og uagtet det som Følge af de udstaaede Strabadser var en Del medtaget, gik de raske Folk dog straks i Gang med at rigge Raketapparaterne op, da man paa den meget farlige Klippe-kyst ikke kunde benytte Baad, og Skibet stod kun ca. 100 Meter fra Land. Efter at have skudt 6 Raketter lykkedes det at opnaa Forbindelse med Skibet, og da man nu skulde hale den tykke Trosse til sig om Bord, bekneb Trossen mellem Klipperne, saa man hverken kunde faa den frem eller tilbage. Det var drøje Timer der nu henrandt, hvor man arbejdede med at bringe Trossen klar af Skærene, hvilket først

lykkedes, efter at et Par Mand gentagne Gange havde voget Livet ved at hale sig langs Trossen og ud til Stedet, hvor den var bekneben, hvilket omsider lykkedes, og Forbindelsen blev opnaaet, saaledes at man havde den første af Besætningen paa Land Kl. ca. 4 om Em.; i Løbet af de kommende Timer havde man hele Besætningen, der bestod af 24 Mand, paa det tørre.

Efter som Timerne skred over Middag, og man ikke vidste, hvorledes det vilde gaa, naar Mørket faldt paa, blev der sendt Bud efter Gudhjem Redningsvæsen, som ankom til Stedet Kl. ca. 3 Em. og var behjælpelig med Redningsarbejdet.

Det var et smukt Redningsarbejde, det bornholmske Redningsmandskab her udførte, og det kan siges uden Overdrivelse, at hele Øens Befolkning med Angst og Spænding afventede de skibbrudnes Skæbne. Denne Spænding udløstes i Begejstring og Glæde, da Telefonen meddelte ud over Øen, at hele Besætningen var bjærget og var kommen i Hus hos Avlsbruger Herman Hansen, hvis Hus laa inden for Strandingsstedet, og hos hvem Besætningen nød den første lune Nat paa Bornholm.

Det var et godt Arbejde, der her var udført, men endnu var Strabadserne ikke til Ende for Redningsmandskabet, idet de havde flere Timers Arbejde for i det forrygende Vejr at vinde tilbage til deres Basis.

Den nye Motorretningsbaad fra Rønne havde en drøj Tur fra Rønne til Nexø, hvor den søgte til, antagelig for at være saa nær Strandingsstedet som mulig, om det ikke lykkedes at bjærge Besætningen i Land i Redningsstolen.

Hvilken farlig Situation det har været for de stakkels Skibbrune, kan man let tænke sig, naar man hører, at Skibet knækkede midt over, og den agterste Halvdel blev slynget ind mod Klipperne, et Stykke fra Forskibets Plads, hvor det ligger endnu som et talende Bevis for Søens enestaaende Magt og Styrke.

C. N.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirksomhed af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør Julius Petersen.

Marineforeningen „Dannebrog“ har valgt Redaktør Frederik Opffer til Formand i Stedet for afdøde Direktør August Petersen.

**

Redaktionen modtager ofte Referater af Fester etc., af hvilke det ikke fremgaar, i hvilken Afdeling og hvilken Dag de paagældende Møder m. v. har fun-

det Sted. Opmærksomheden henledes paa det nødvendige i, at saadanne Referater indeholder de nævnte Oplysninger, samt at Bidrag til Bladet, i Særdeleshed Navne, bør være tydeligt skrevne.

**

Danske Soldaterforeningers Fællesudvalg afholder Torsdagen den 18. April 1929 en Mindefest for 65 Aars Dagen for Kampen paa Dybbøl, i Nimbs Selskabslokaler.

Mindefesten, i hvilken Veteraner vil deltage, vil omfatte Sange og Taler, Tableauer og Forevisning af Lysbilleder fra Dybbøl, Recitation m. m.

Efter Mindefesten frit Samvær og Dans.

Et begrænset Antal Billetter er stillet til Rædighed for Marineforeningen og vil kunne faas paa dennes Kontor, Dosseringen 51, Kl. 1—3.

Pris pr. Stk. Kr. 2.50.

BORNHOLM-AFDELINGEN

afholdt Mandag den 5. November Sammenkomst for sine Medlemmer ved et glimrende Pølsegilde i Svaneke, hvortil der var kommet Kammerater fra hele Øen. Fra først til sidst var Stemningen præget af det rigtige gode, gamle Kammeratskab, og Tankerne gav sig Udslag i Tale og Sang. Der var til den højtidelige Anledning skrevet en Del Sange, som hver for sig gjorde stor Lykke. Efter Skafningen samledes man i Hotel „Østersøens“ Lokaler, hvor Punche-Bollen kom paa Bordet, og mangan: „Kan Du huske,“ blev udvekslet. Som i de gode henvundne Dage, da man dansede til Harmonikatoner, fik man senere arrangeret en Svingom, hvori selv de, der var over 70 deltog.

Tirsdag den 4. December afholdtes Andespil i Rønne til Fordel for Juletræet. Sammenkomsten var med Damer, der saavel denne Gang som ved lignende Lejlighed, har vist, at de interesserer sig for Foreningen og de forskellige Sammenkomster, selvfølgelig mest for dem, de selv deltager i. Der var fra Kammerater og deres Damer sendt mange pæne Gevinster, ikke alene Ænder, men Haandarbejder o. a., der alt blev solgt, og vi opnaaede en reel Indtægt paa 120 Kr.

Det er rørende at se den Offervillighed, hvormed enhver deltager i disse Andespil. Aarsagen er antagelig, at det hele kommer vore Børn tilgode.

Juletræet som ofholdtes den 27. December, ligeledes i Industriforeningens Lokaler i Rønne, var fra først til sidst præget af Glæde og Tilfredshed saavel hos Børn som Voksne. De første havde frit Spil til Kl. 9½, herefter var der ½ Time til Rengøring, og Kl. 10 begyndte de voksne at fornøje sig ved Dansen.

KØBENHAVN-AFDELINGENS SKYTTELAV

sluttede efter en fleraarig, god Tradition det gamle Aar med et fornøjeligt Andespil, der blev afholdt efter den ordinære Skydning den 11. December. Denne Begivenhed havde som sædvanlig formaaet at „trække“, baade Medlemmer og gode Gaver, saa Bestyrelsen ved Spilleets Begyndelse kunde disponere over en velassorteret, blandet Spækhøker-, Tobaks- og Vinforretning, indeholdende over 35 Gevinster.

Aaret 1929 aabnedes med et velbesøgt Møde den 8. Januar. Efter Skydningen samledes de ca. 60 Kammerater oppe i den smukke Festsal i Park-Restauranten. Det maa have været med en underlig, beklemt Følelse, at Formanden her bød „Velkommen til Bords og et godt Nytaar“, idet han samtidig meddelte, at det nye Aar allerede havde gjort et kraftigt Indhug paa vore gode Kammerater; Nytaarsdag jordedes gamle Krigs-

assessor *P. Lund*, Veteran fra 64; *Richard Jensen*, som vi saa kort forinden havde kunnet hylde paa det hjerteligste i Lavet, var umiddelbart forinden afgaaet ved Døden, og vor trofaste Kammerat, Forstander *E. P. Jensen* fra Lærningehjemmet, laa ganske afgjort paa det yderste, det var blot et Spørgsmaal om Dage og Timer, hvornaar vi ogsaa mistede ham. — Paa sin velkendte, jævne Maade mindedes Formanden de afdøde Kammerater, og sluttede med et „Ære være deres Minde.“ —

Men — de levende skal jo leve, og for dem fortaite saa Søneminester *Janus Sørensen* meget, ja uhyre interessant om sin sidste Rejse til Østgrønland i 1927—28, hvor han i Scoresby Sund ledede Opstillingen af den nye „Radiomik“ (som Grønlænderne kaldte den!) til Styrelsen og et seismografisk Anlæg til geodætisk Institut. Levende og klart, med mange pudsige Smaatræk og ledsaget af en Serie pragtfulde Lysbilleder holdt han sine Tilhørere fangne med sin Beretning om Oprejsten, Udlosningen, Transporten af alt Godset op i Land, bl. a. den ca. 300 kg tunge Motor-Generator, der skulde op til den kommende Senderstation paa et ca. 60 Meter højt Plateau; om Rejsningen af de høje Master, Sprængningen i Fjældet til Seismograf-Brønden o. s. v., samt endelig om Glæden ved pludselig en Dag, saa langt fjærnet fra Civilisationens Centre, at høre „Speakeren“ hernede fra Pressens Radio-Avis af Hensyn til de mange danske langt borte bringe de sidste Nyheder fra Morgenaviserne! Da forstod man ret Glæden og Nyttens af en „Radiomik“.

Men Glanspunktet for den Aften var endnu ikke naaet: efter Foredraget gik vi alle ind ved Siden af i „Parkteatret“, hvor Foredragsholderen (af H. t. Brandvæsenet) fremviste en ganske pragtfuld Film, han havde taget deroppe, og som først var blevet færdig hernede Nytaarsdag. At se de vekslende Belysninger over Fjæld, Sne og Is, se Folkene arbejde, Hundene hvile og trække Slæde, Modtagelse af Besøgende i „Byen“, o. s. v. gav alle os andre en Smule Forstaaelse af det dragende Trykkeri, der faar Folk til stadig at længes derop igen.

Et bragende Bifald til Tak lønnede vor gode Ven og Foredragsholder, da den sidste Meter var rullet af og vi igen samledes om Bordene. En saadan Aftens Underholdning kan vi ikke noksom anbefale vore Kammerater ude i Provinsen — det er noget af det rigtige, hvor klog Ledelse og teknisk Indsigt, Mandsmød og sejt Udholdenhed fører til en straalende Sejr!

Ordinær Generalforsamling

afholdtes Tirsdag den 5. Februar i Parkteatrets Selskabslokaler.

Efter at Skydningen var afsluttet, samledes ca. 70 af Lavsbrødrene i Forlokalet til en enkel, men smuk om stemningsfuld Mindehøjtidelighed for en af Lavets Stiftere og mangeaarige Bestyrelsesmedlem, Forstander *E. P. Jensen*. I det tilstødende Lokale spillede Musikken dæmpet Händels Largo, hvorefter Formanden, Lagerchef *Grønvold* holdt en smuk og personlig præget Mindetale for vor afdøde, trofaste Kammerat, *Viggo Strandmose* sang et Par Vers af „Der staar et Slot i Vesterled“, og Flaget, der hidtil havde vajet paa halv Stang, blev nu kippet tre Gange, inden det blev sat paa hel, idet Formanden udtalte „Ære være Forstander Jensens Minde“. Orkesteret spillede til Slut „Kongernes Konge“, og alle sang med.

Til Tonerne af „Holmens faste Stok“ samledes alle Kammeraterne i den store Sal, omkring Direktør *Iversens* Oceaner af kogn Torsk med „Tilbehør“.

Der herskede en udmærket og munter Stemning, som blev yderligere forstærket, da et Panserskib sejlede ind, forsynet med en af Formanden forfattet munter Torskevis, som gjorde stor Lykke.

Derefter gik man over til Generalforsamlingen, hvor Mester *Holst* blev enstemmig valgt til Dirigent; efter at have konstateret Generalforsamlingens lovlige Indvarsling, gav han Ordet til Formanden, som aflagde Beretning for Lavets 12' Aar, hvoraf fremgik, at Lavet i Løbet havde mistet 4 Brødre,

som Formanden smukt mindedes, samt at Medlemsantallet ved Aarets Slutning var 177.

Fabrikant *Schultz* takkede Formanden og Bestyrelsen for Aaret, der svandt, og efter at Beretningen var godkendt, fik Kassereren Ordet for at aflægge Regnskabet, som bl. a. udviste Restance for kun 3 Medlemmer.

Ingeniør *Holm* foreslog at afskrive en Sum hvert Aar paa Skydemateriellet, hvortil Formanden bemærkede, at da der stadig fandt Fornyetelser Sted, fandt han ingen Anledning dertil.

Regnskabet blev derefter godkendt.

Bestyrelsen foreslog enkelte Lovændringer, som efter nogen Diskussion mellem *Schultz*, Formanden og Kassereren blev vedtaget.

Ved Valg af Kasserer blev *Bønnelycke* genvalgt med Akklamation, samt Næstformanden, *N. Strandmose*, genvalgt, og Oversøneminester *P. Rasmussen* nyvalgt, begge med Akklamation, de takkede alle tre for Valget, hvorefter *Gustav Olsen* blev genvalgt som Revisor, og *Pihlkær Christensen* som Revisor-Suppleant.

Efter at *Schultz*, *Hornung*, *Lauritzen*, og Formanden endnu engang havde Ordet, fremkom *Bønnelycke* med et af fhv. Overkanoner *Harald Jensen*, som grundet paa Sygdom var forhindret i at være til Stede, indsendt Forslag om en Ærespræmie, skænket af Damerne, og han ioreholdt Kammeraterne, at den ifl. Lovene fastsatte Bøde, for ikke at bære Emblemet ved Lavets Sammenkomster for Eitertiden vil blive opkrævet.

Dirigenten sluttede derefter Generalforsamlingen, og Formanden takkede ham for den udmærkede Maade, hvorpaa han hele Aftenen ledede Forhandlingerne.

Lavet sluttede Aftenen med at give Punch over hele Linien, hvorunder den rigtige Skyttelavs-Stemning kom frem, med vekslende Taler og Sang.

NYBORG-AFDELINGENS 15-AARS STIFTELSESFEST

fejredes den 12. December ved en festlig Sammenkomst paa Hotel Royal.

Bestyrelsen havde pyntet Salen smukt med Flag, og Hr. *O. Larsen* havde paa bedste Maade sørget for Skafningen. Salen var paa det nærmeste fyldt af Foreningens Medlemmer med Damer, og blandt Jubilæumsgæsterne var der Repræsentanter fra Marineforeningerne i Odense, Faaborg og Svendborg. Efter at Flaget var hejst, bød Formanden *H. Chr. Jensen* velkommen og talte kort efter for Hans Majestæt Kongen. Der fulgte en lang Række Taler, og fra mange Sider hyltedes Marineforeningen, dens Bestyrelse og Formand. En munter Sang af Direktør *Carl Jensen* gjorde megen Lykke. Man var iøvrigt saa heldig at have selve Sangforeningens Formand „*P. Chr.*“ som Forsanger.

Efter Skafningen, der tog nogen længere Tid end vistnok normal til Søs, var der Dans paa Dækket

HORSENS-AFDELINGEN

afholdt den 3. Januar sin Julefest med Juletræ for Medlemmer med Børn. Der var god Tilslutning til Festen, og da Dørene aabnedes til den pyntede Sal, hvor et mægtigt Juletræ var anbragt, var ca. 70 Voksne og 40 Børn samlede. Efter at Flaget var hejst, ønskede Formanden velkommen, og efter Afsyngelsen af nogle Julesalmer og Julesange, kom under stormende Jubel Havguden Neptun, fuldt af sin Overmatros „*Ole*“, som trak en Slæde, der foruden Tang og Alger fra Havbunden, indeholdt to store Muslingskaller, hvori til Børnenes Overraskelse fandtes en Mængde Poser, fyldte med Julegodter samt Appelsiner og Æbler, som Neptun rundhaandet uddelte, medens han underholdt de smaa med Fortællinger. Han fik mange Venner, og hans Overmatros „*Ole*“ høstede megen Anerkendelse for muntre Sange. Efter Kaffen morede en tilstedeværende Tegner, Søn af et af vore Medlemmer, Selskabet med, i en utrolig Fart, at fæstne paa Papiret en Del humoristiske Tegninger, og *Dansen* fortsattes af saavel Smaa som Store med Liv og Lys til Kl. 1.

KALUNDBORG-AFDELINGEN

afholdt den 18. Januar Generalforsamling paa Grand Hotel, men paa Grund af Vejrforholdene havde næsten ingen af Medlemmerne fra Landet givet Møde.

Der blev indledet med Ærtegilde, hvor Formanden, Lods *Plambech-Hansen*, bød velkommen, og da Spisningen var overstaaet, tog man fat paa Generalforsamlingen, hvor Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar. Foreningen havde som sædvanlig udfoldet en livlig Virksomhed.

I Kaptajn *Stoumanns* Fraværelse aflagde Købmand *Carl C. Petersen* Regnskabet, der udviste et Overskud paa ca. 500 Kr. Saavel Beretning som Regnskab godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes Gdr. *Jens Andersen*, Dalby, Lokomotivfyrbøder *Fischer* og Lods *Plambech-Hansen*. Fra Gdr. *Rasmus Rasmussen*, Bjørnstrup, forelaa Meddelelse om, at han ikke ønskede Genvalg. I sin Tid foreslog han *Dahlsgaard*, Bjørnstrup, som ogsaa eenstemmigt valgtes.

Til 1. Reservefanefører valgtes Restauratør *Jensen*, Det ny Højskolehjem.

Efter Bestyrelsens Forslag blev der valgt 2 Medlemmer fra Landet og 2 fra Byen til at tiltræde Bestyrelsen i de Tilfælde, hvor der skal være Ballotation over ekstraordinære Medl. Hertil valgtes Restauratør *Jensen*, De ny Højskolehjem, den Motorsagkyndige, Maskinmester *Jensen*, Fabrikant *Vølund Kristiansen*, Melby, og Bagermester *Ejlertsen*, Raklev.

Efter Generalforsamlingen holdt Politifuldmægtig *Danlund* et udmærket og interessant Foredrag om Falgets Historie og fremviste en Række ypperlige Lysbilleder.

Foredraget er antaget til Udsendelse gennem Radioen.

Efter Foredraget var der en Svingom.

MIDDELFART-AFDELINGEN

afholdt 24. Januar selskabelig Sammenkomst med Damer paa Hotel „Melfar“. Ved 6 Glas blev der pebet til Skafning, og efter at Medlemmerne var samlet ved Bordet, hejstes Flaget. Under Skafningen holdtes flere Taler, og blev der sunget 2 Sange. Den ene for Damerne. Efter endt Skafning blev der pebet paa Dækket til Arbejde. Dette viste sig at bestaa i at slaa Katten af Tønden og trække Tov. Kattekonge blev en af Damerne. Efter end „Arbejde“ blev der pebet ned paa Banjerne, hvor Kaffen var serveret. Senere var der Dans paa Dækket. Hele Sammenkomsten var præget af den bedste og muntreste Stemning.

FAABORG-AFDELINGENS 15-AARS JUBILÆUM

Ved en større Festlighed paa Rasmussens Hotel fejrede Faaborg-Afdelingen den 29. Januar sin 15-aarige Bestaaen i Overværelse af ca. 100 Damer og Herrer. Blandt Gæsterne var Hovedforeningens Formand, Admiral *C. Carstensen*, fra Odense var mødt Telefonmester *Buchgreitz* og Toldassistent *Bruun*, fra Nyborg Købmand *Jensen* og fra Assens Havnefoged *Jacobsen*.

Hotellets store Sal var festligt smykket med Signalflag, paa Bordene paraderede en hel Flaade af Hr. *Olaf Petersens* graa Panserskibe, rundt paa Væggene var smykket med Tegninger fra Marineforeningens Liv, og paa Balkonen var anbragt et smukt Transparent, forestillende Marineskibe. Da alle var tilbords, bød Formanden, Jernstøber *C. C. Jensen*, Velkommen, og Flaget blev hejst med Honnør. Kort efter motiverede Formanden smukt en Skaal for *H. M. Kongen*, til hvem der afsendtes et Hyldestelegram. Admiral *Carstensen* talte for Faaborg Marineforening og hyldede denne Afdelings og dens Stiftere, der gennem de mange Aar havde røgtet deres Formands- og Bestyrelseshverv paa udmærket Maade, og udtalte Haabet om, at den Aand, der var raadende hos alle gamle Marinere til Styrkelse af Kammeratskab og i Interesse for vort Søværn maatte leve kraftigt til Gavn for Værnet og Landet. Under udmærket Stemning holdtes der derpaa mange fortræffelige Taler, af *Buchgreitz* for Damerne, af Admiralen specielt for Faaborg-Afdelingens Formand, af Havnefoged

Jacobsen for Faaborg, af Formanden saavel for Afdelingens 100-aarige Æresmedlem, Skipper *Birkholm* som for Grosse- reren *Valdemar Schou*, der ved Sygdom var forhindret i at være tilstede, af Værkfører *Olsen* for Bestyrelsen, af Købmand *Larsen* for Nyborg-Afdelingen, og endelig af Fotograf *Mikkelsen*, Forfatter til en udmærket Sang, for *C. C. Jensen*.

Den helt igennem meget smukke og vellykkede Fest sluttede med Dans. Fra *H. M. Kongen* indløb under Festen et Takketelegram, der modtoges med stærkt Bifald.

AALBORG-AFDELINGEN

afholdt Onsdag den 6. Februar Kl. 8 Em. Generalforsamling i Haandværkerforeningens lille Sal.

Efter Tur skulde afgaa: Inspektionsbetjent *Høfler*, Skibsheder *Jacob Nielsen* samt Konsul *Müller* og *Stuhr*. D'Hrr. *Müller* og *Stuhr* ønskede ikke at modtage Genvalg, hvorimod d.Hrr. *Høfler* og *J. Nielsen* havde erklæret sig villige til at modtage Genvalg.

100 Medlemmer var til Stede.

Efter at Flaget var hejst, bød Formanden, Konsul *Im. Stuhr*, velkommen og foreslog Valg af Dirigent. Som saadan valgtes Formanden.

Formanden udtalte smukke Mindeord over de i Aarets Løb ved Døden afgaaede Medlemmer: Malermester *Anton Larsen*, Dokmester *Hansen* og Æresmedlem Dannebrogsmænd *Sandborg*, *Sebbersund*.

Medlemmerne rejste sig.

Formanden omtalte de forskellige Tilfælde, hvor Flaget i Aarets Løb havde repræsenteret, ikke alene her i Kredsen, men ogsaa i andre Tilfælde naar en Marinekamerat stedtes til Hvile, eller naar fremmede Søfald afgik ved Døden og blev begravet, i hvert enkelt Tilfælde havde Marineforeningen vist Opmærksomhed ved at sende signerede Kranse.

Ligeledes omtalte han, at der efter Sædvane ogsaa i Aar i to Tilfælde ved Eksamenen paa Aalborg Navigationsskole var uddelt Hædersgave til de to bedste Elever, henholdsvis ved Navigations- og Maskinisteksamenen, han bragte Flagmand *Lassen* en Tak, fordi han al Tid gav Møde, naar der kaldtes paa ham.

Foreningen tæller i Dag 462 Medlemmer.

Konsul *Müller* aflagde derefter som Kasserer Beretning og Regnskab, der balancerede med en Kassebeholdning paa 262 Kr.

Der gaves enstemmig Decharge for Regnskabet.

Behandling af indkomne Forslag.

Paa Foreningens ordinære Generalforsamling den 14. Febr. 1929 forelaa Forslag fra Brofoged *Nielsen* saalydende:

„Undertegnede tillader sig høfligst at foreslaa den højtærede Generalforsamling, at alle aktive Medlemmer af Marineforeningen, der er fyldt 70 Aar, efter skriftlig Anmodning til Bestyrelsen, kan fritages for at betale Kontingent til Marineforeningen.“

Efter at Forslaget havde været drøftet blandt Medlemmerne, blev det vedtaget.

Bestyrelsen fandt sig nu foranlediget til at fremsætte følgende Forslag:

„At ophæve Bestemmelsen om, at 70-aarige var kontingentfri, medens Bestyrelsen skulde være berettiget til at fritage økonomisk daarligt stillede Medlemmer for at betale Kontingent, naar skriftlig Anmodning herom indsendtes til Bestyrelsen.“

Efter at saavel Formand som Medlemmer havde haft Lejlighed til at udtale sig vedtoges *Bestyrelsens Forslag* med stort Flertal.

Valg af Bestyrelse:

Foranlediget af, at Formanden ønskede at trække sig tilbage fra Posten, foreslog Direktør *Hansen*, at man genvalgte ham med Akklamation.

Formanden replicerede, at han trak sig tilbage efter eget Ønske. Han havde nu været Chef i 12 Aar, var ikke træt, men ønskede, at der skulde tilføres Foreningen friskt Blod, og det stod fast, at han trak sig tilbage.

Foreslaaet som Medlemmer af Bestyrelsen blev Konsul *F. A. Olsen*, Skibsrheder *Jac. Nielsen*, Inspektionsbetjent *A. Høfter*, Fiskerikontrollør *Jørgensen* og Kaptajn *Boustrup*.

Ved den derefter skriftlige Afstemning valgtes:

Høfter med 51 Stemmer — *Jac. Nielsen* med 50 Stemmer — *Olsen* med 45 Stemmer — *Jørgensen* med 31 Stemmer — medens *Boustrup* fik 30 Stemmer og saaledes blev Suppleant. Som Revisorer genvalgtes Navigationsforstander *V. Gustafsen* og Havnefoged *Chr. Mølbak* med Forhyringsagent *Krørup* som Suppleant. 20 Sendemænd valgtes til at repræsentere Foreningen ved Sendemandsmødet i Odense.

Eventuelt.

Næstformanden, Fabrikant *Kjær*, rejste sig og udtalte:

„Vi staar i Dag overfor en Begivenhed i Marineforeningens Historie, idet to af vore bedste Mænd, Chefen og Kassereren, d'Hrr. Konsul *Stuhr* og Konsul *Müller* trækker sig tilbage. Jeg føler Trang til, nu da det er sidste Dag De, Konsul *Stuhr*, staar paa Kommandobroen, at bringe Dem, ikke alene min, men alle Marineres hjærteligste Tak for hvad De har været for os. Ikke alene indad men ogsaa udadtil har De været en Kraft, som vi vil komme til at savne.“

Alle rejste sig, og der blev overrakt den afgaaede Chef en pragtfuld Blomsterbuket.

Derefter vendte Næstformanden sig til Konsul *Müller* og udtalte: „Ogsaa Dem, Konsul *Müller*, vil vi komme til at savne. De har fra Foreningens første Dag været os en god Mand, der al Tid har haft en glimrende Orden i Regnskaberne; men ogsaa paa anden Maade har De virket; De har været en økonomisk Administrator, og det siger vi Dem Tak for.“

Ogsaa Konsul *Müller* blev der overrakt en Blomsterbuket og Medlemmerne rejste sig.

Chefen tog Ordet: „Naar jeg nu trækker mig tilbage, er det ikke, fordi jeg er ked af Marineforeningen, langt fra, men jeg har nu i samfulde 12 Aar været dens Chef. I kender mig, og jeg Jer. I véd paa Forhaand hvad jeg vil sige, og det kan blive trættende i Længden at høre den samme Mand tale, derfor gaar jeg.“

Da jeg i sin Tid overtog Kommandoen, var det mit faste Forsæt at føre Skibet fremad, støt, efter en bestemt Kurs. Det har gennem Tiderne vist sig, at den Kurs, jeg den Gang satte ud, har været den rette, og naar jeg nu i Dag for sidste Gang har haft min Time paa Kommandobroen, da véd jeg, at jeg trygt kan aflevere Skibet, netop fordi jeg véd, at jeg har gjort min Pligt.“

Chefen takkede sin Næstkommanderende og sin Bestyrelse og særlig *Høfter*, for Aarene, der svandt. Han takkede Lods *Christensen*, Flagmanden, dem alle — og synlig bevæget udbragte han et Leve for Marineforeningen.

Konsul *Müller* takkede sine gamle Kammerater indenfor Bestyrelsen, ikke mindst Formanden, takkede hver enkelt for udmærket Samarbejde i de mange Aar.

Høfter takkede Chefen for trofast og godt Samarbejde.

Senere paa Aftenen konstituerede Bestyrelsen sig med Fabrikant *Kjær*, Formand, Skibsrheder *Jac. Nielsen*, Næstformanden, Fiskerikontrollør *Jørgensen*, Kasserer, og Inspektionsbetjent *A. Høfter*, Sekretær.

Efter Generalforsamlingen serveredes forløren Skildpadde.

BORNHOLM-AFDELINGEN

afholdt Onsdag den 6. Februar sin ordinære Generalforsamling Kl. 6 i Rønne Haandværker- og Industriforenings Lokaler.

Formanden, Statsoverbetjent *Nielsen*, bød velkommen og mindedes i nogle varmfølte Ord de gamle Kammerater, som i Aarets Løb er afgaaet ved Døden.

Regnskabet oplæstes og vedtoges, det udviste en Status paa ca. 1000 Kr.

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Aar.

Det vedtoges at yde en Flidspræmie paa 25 Kr. til den dygtigste Elev paa Rønne Fiskeskipperskole. Præmien tænkes at skulde virke som en Spore for Ungdommen.

Fhv. Købmand *A. Gram* i Svaneke udnævntes til Foreningens Æresmedlem.

Formanden, samt den øvrige Bestyrelse genvalgtes med Akklamation. Slagtermester *Andr. Ipsen* i Aakirkeby nyvalgtes i Stedet for fhv. Elektricitetsværksbestyrer *A. V. Møller*, der havde forladt Øen.

Efter Generalforsamlingen, som sluttede Kl. 7½, samledes man om Fru Hansens udmærkede og traditionelle „Biksemad“. Ved Bordet var udmærket Stemning, Taler og Sangé vekslede, og Baadsmandens Nattergal havde slaaet sine Triller til Hundevagten, før man begav sig hver til sit.

NYKØBING, F.-AFDELINGEN

afholdt sin aarlige Generalforsamling i Industribygningen Onsdag den 6. Februar. Efter at Flaget var hejst valgtes Procurist *Marcussen* til Ordstyrer.

Formanden mindedes i smukke Ord en Kammerat, Mægler *Tornø*, som i Aarets Løb var afgaaet ved Døden, og aflagde derefter Beretning om Afdelingens Virksomhed.

Kassereren oplæste Regnskabet, som balancerede med 1744 Kr. 09 Øre; der var en Kassebeholdning paa 280 Kr. 58 Øre.

Til Bestyrelsen genvalgtes Barbermester *Witzel* og Murermester *Dahl*, og nyvalgtes Maskinmester *Nielsen*, Suppleant blev Tømrermester *J. Olsen*.

Revisorer, Flag- og Reserveflagbærer genvalgtes.

Sendemandsudvalget overlodes til Bestyrelsens Afgørelse, idet flere mente, at man havde for lidt Indflydelse paa disse Møder og hellere maatte spare de Penge, som det koster at sende Deltagere.

Efter Generalforsamlingen var der nogle Timers kammeratligt Samvær.

LEMVIG-AFDELINGEN

afholdt den 11. Februar ordinær Generalforsamling i Industrihotellet.

Formanden aflagde Beretning, og Kassereren, *Chr. Bach*, aflagde Regnskabet, der balancerede med 1190 Kr. Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

Til Bestyrelsen genvalgtes Formanden, Styrmand *H. Larsen*, og Skibsreder *L. Hedaa*. I Stedet for Kaptajn *Rønberg*, der ikke ønskede Genvalg, nyvalgtes Købmand *Thorhild Jensen*; de øvrige Bestyrelsesmedlemmer er: Baadfører *Nipper*, Blikkenslager *H. Jacobsen*, Assistent *Chr. Bach* og Vognmand *N. Gerholdt*. Som Revisor genvalgtes Maskinmester *Elmgreen* og nyvalgtes Guldsmed *Strande*. Som Repræsentanter ved Sendemandsmødet valgtes Formanden og Pakhusformand *N. Skafsgaard*; som Suppleant Smedemester *P. Kjeldahl*. Til Flagbærere genvalgtes Arbejdsmand *Jørgensen* og Matros *Rønberg*. Formanden sluttede Generalforsamlingen med Tak til de mødte og udbragte et Leve for Foreningen, der tæller 113 Medlemmer.

Efter Generalforsamlingen havde Mændene indbudt Damerne paa Gule Ærter, Flæsk og Pandekager, og for første Gang fik Damerne et lille Indblik i, hvorledes det gik til, da vi var til Orlogs, idet Damerne var i deres egne Bakker og selv besørgede Bakstørn til stor Moro for Deltagerne.

Den vellykkede Aften sluttede med en Svingom. Musikerne, 3 Mand, havde begivet sig fra Horsens til Lemvig for at glæde Medlemmerne denne Aften.

Bestyrelsen konstituerede sig med Styrmand *H. Larsen*, som Formand, Baadfører *O. Nipper*, Næstformand, Assistent *Chr. Bach*, Kasserer. Til Forlystelsesudvalget genvalgtes *Jacobsen-Hedaa* og nyvalgtes *Thorhild Jensen*. *Jacobsen* valgtes som Formand, *Gerholdt* som Hulgast og Inventarieforvalter.

AALBORG-AFDELINGEN

afholdt den 12. Februar en velbesøgt Sammenkomst i Haandværkerforeningens store Sal.

Foreningens Sekretær, Inspektionsbetjent *Høfler* bød velkommen til Forsamlingen og Aftenens Taler, Forfatteren *Holger Rosenberg*.

I 1927—28 foretog Hr. Rosenberg en eventyrlig Rejse igennem det mørke Afrika af den Rute, Stanley havde kæmpet sig frem af 50 Aar tidligere.

Paa en livfuld Maade skildrede Forfatteren den Tur i Stanleys Fodspor: Sejladsen paa de store Floder og Søer, Vandringer igennem de mysteriefyldte Tropeskove.

Foredraget ledsagedes af nogle meget smukke Lysbilleder. „Dækket“ blev ryddet og Dansen gik lystigt.

ODENSE-AFDELINGENS SKYTTELAV

afholdt sin aarlige Katteskudning i „Billiard-Kaféen“s Lokaler Tirsdag den 12. Februar. Tilslutningen var desværre mere end sparsom — hvad der maaske maa skrives paa Influenzaens Konto, — men de fremmødte Skyttebrødre fik en rigtig fornøjelig Aften ud af det.

Kattekonige blev Togfører *Steffensen*; 2den Præmie vandtes af Direktør *Claus Hansen*, 3die Præmie af Vognmand *Henriksen* og 4de Præmie af Togfører *Steffensen*.

I Fri Skydning vandtes 1ste Præmie af Direktør *Claus Hansen* med Tømrer *L. Larsen* paa 2den Pladsen.

Skydningen sluttedes med fælles Smørrebrødsbord.

HASLEV-AFDELINGEN

afholdt Fastelavnsfest Torsdag d. 14. Februar paa Hotel Axelhus. Trods det slemme Vejr mødte der mange Marinere med Damer og Børn til Festen. Kl. 7 blev der saa budt velkommen, hvorefter Børnene paa Fordækket slog Katten af Tønden. Efter Tøndeslagningen samledes Børnene paa Agterdækket om Chokoladeborde, hvor Præmierne blev uddelt, og saa dansede Børnene paa Banjerne til Kl. 10. Medens Børnene dansede, drak de Voksne Kaffe, og der blev ved Bordet holdt mange Taler.

Efter Kaffebordet tog de Voksne fat paa Dansen.

KØBENHAVNS-AFDELINGENS GENERALFORSAMLING den 20. Februar 1929.

Afdelingens aarlige ordinære Generalforsamling i Studenterforeningen den 20. Februar havde samlet ca. 120 Medlemmer. Efter at Flaget var honoreret, øød Formanden, Groserer *Valdemar Schou*, Velkommen og aabnede Dagsordenen med at foreslaa Fabrikmester *Holst* til Dirigent, hvilket Valg foregik med Akklamation, hvorefter Dirigenten gav Formanden Ordet for Aflæggelse af Aarsberetningen, som konkluderede i et roligt Aar med Frengang i Medlemsantallet. Beretningen modtoges med Bifald, hvorefter man gennemgik Regnskabet, som ikke gav Anledning til Bemærkninger, og for hvilket der gaves enstemmig Descharge. Den paafølgende Gennemgang af det til Vedtagelse forelagte Foreslag til Vedtagelse Lokalafdelingen, hvis Paragraffer forelagdes enkeltvis, gav kun Anledning til oplysende Bemærkninger, hvorefter Vedtægterne enstemmigt godkendtes.

Den afgaaende Bestyrelse genvalgtes med en særlig Hyldest til Formanden og Tak for hans og Bestyrelsens Arbejde. Uden særlige Bemærkninger afsluttede Dirigenten Dagsordenen og modtog Forsamlingens Tak for sin rolige og kyndige Ledelse.

Efter Spisningen holdt Overlærer *Hørning* et ganske udmærket Foredrag om „Søfold og Skibe“, en smuk Hyldest til Sejlskibenes snart svundne Dage og ledsaget af en Række

sjældent smukke Lysbilleder af Sejlere i Storm og Magsvejr under alle Himmelstrøg. At dette Emne paa Forhaand havde den sagkyndige Forsamlings Interesse, er givet, og naar dertil kommer Foredragsholderens særlig smukke Fremstilling af Emnet i Ord og Billeder, kunde et stormende Bifald ikke udeblive — og gjorde det heller ikke, ligesom den Tak som først Formanden og derpaa Skibsførerforeningens Formand, Kaptajn *Hagelberg*, rettede til Overlærer *Hørning*, var Udtryk for alles Glæde over det Indblik i Sejlskibstidens Liv og Vilkaar, han havde givet os.

En smuk og indholdsrig Aften i enhver Henseende.

NÆSTVED-AFDELINGEN

har afholdt Generalforsamling og Vinterfest i Industribygningen.

Generalforsamlingen afholdtes om Eftermiddagen, og ved denne valgtes Maskinmester *Olsen* til Ordstyrer, hvorefter Formanden, Barbermester *Christiansen* aflagde Beretning, og Kassereren, Maskinmester *Sager* oplæste Regnskabet, der godkendtes. Det balancerede med 979 Kroner.

Til Bestyrelsen genvalgtes Barbermestrene *Christiansen* og *Scheibel* samt Fiskeeksportør *Martens*, Kærebæksminde, og nyvalgtes Installatør *Vernøe*, Stedfortræder Gdr. *Fr. Madsen*, Hammer.

Til Revisor valgtes Fabrikant *Jensen*, Trævarefabrikken „Dan“.

Som Sendemænd valgtes Formanden og Restauratør *Christiansen* med Købmand *Vilh. Jørgensen* som Stedfortræder.

Det vedtoges, at Marineforeningens Stander skulde kunne købes af Medlemmerne til Brug paa Motorbaade, Biler og Sommerhuse.

Kl. 6 lød „Skibsklokken“, og medens Flaget gik til Tops, samlede henvend 80 gamle Marinere med deres Damer til et Fællesmaaltid. Maskinmester *Olsen* talte for Fædrelandet, Branddirektør *Jacob Jensen*, Toksværd, for Foreningen, Telefonmester *Hartwich* for Damerne, og saa gik Talerne ellers Slag i Slag, og muntre Sange, forfattede for Lejligheden, blev sunget og gjorde Lykke.

Da Kaffen var drukket, tændtes Illuminationen paa Skibssiden, der var rejst i den ene Ende af Salen, og unge og gamle Marinere dansede.

FRA THURØ-AFDELINGEN

Diamantbryllup.

Den 8. Januar fejrede Veteran, Kaptajn *Erik Clausen* og Hustru Diamantbryllup.

Der var bygget Æresport og smykket med Flag foran deres Hus, og fra Morgenstunden var der stort Rykind i Hjemmet af Gratulanter og Gaver, over 100 Telegrammer og mange Blomster fyldte Stuerne. Bl. a. var der Telegram fra *Kongen* og en Hilsen fra Marineforeningens Formand, Admiral *Carstensen*, en Hædersgave fra Marineministeriet og Telegram fra Forsvarsministeren. Endvidere var der Telegrammer fra Thurø Sømandsforening og den lokale Marineforening, ligesom der var Gratulationsbesøg af de fleste hjemmeværende Kaptajner fra Ø og Egn.

Om Aftenen var Familien og Vennekredsen samlede til en Fest i Hjemmet, hvor det gik meget muntert til, og Diamantbrudeparret holdt ud til Festen sent sluttede. Paa Thurø var Flagene ude i stort Tal for at hædre de kendte gamle, og i Svendborg Havn havde en stor 4-mastet Skonnert, der er hjemmehørende i Thurø, hejst sine brogede Signalflag som en smuk Hyldest til den gamle Sømand og hans Hustru, ligesom de mange oplagte Skibe i Thurø Bund flagede.

FRA ESBJERG-AFDELINGEN

Mindegudstjeneste.

Den 31. December holdtes i Zions Kirken Mindegudstjeneste for de i Aarets Løb forulykkede Fiskere. 1928 havde mange

Cigarer — **Tobakker** — **Vin**
bedst **S. J. Simonsen** billigst
Viktoriagade 9 Telf. Eva 838

Jernbanehotellet Jernbanegade 7 8015
København Telefoner 8034
854

anbefales Kammeraterne.

Camillo Holm-Andersen.

Ulykker paa Havet og 9 Fiskere og Sømænd har fundet Døden, deriblandt 3 af Marineforeningens Medlemmer: Hv. Nr. 14743 Fisker Viktor Torbensen, druknet August 1928. — Hv. Nr. 16160, Fisker Chr. Enevoldsen, druknet Novemb. 1928. — Hv. Nr. 16472, Fisker Søren Jensen, druknet Novemb. 1928. Mindegudstjenesten var storstilet, smuk og gribende. Kirken var smykket med Sørgeflor og Grønt, og flere Faner, hvoriblandt ogsaa Marineforeningens. Efter Orglets Præludium, bad Kordegnen Indledningsbønnen og Forsamlingen sang „Til Himlene rækker“. Pastor Nielsen, Ansager, prædikede ud fra Teksten i Johs. 5te: „hvad der kan ske, saa kan de være trøstige“. Efter Salmen „Befal du dine Veje“ talte Pastor Bentsen smukt og gribende ud fra Ordene, som nævnes i Salmen, der blev sunget: „Vej har du alle Steder, du Midler fattes ej“. Pastoren mindedes de i Aarets Løb forulykkede ved at nævne deres Navne, medens Forsamlingen rejste sig. Efter Bøn og Messe og Salmen: „Usporlig er vor Herres Vej“ sluttede Gudstjenesten.

Hele det store Kirkerum var fyldt til sidste Plads. Den overvejende Del af Kirkegængerne var Fiskere, Kammerater og Paarørende, der paa denne Aarets sidste Dag mindedes dem, der blev derude i Aaret, der svandt.

DØDSFALD

Forstander H. P. Jensen, Dbmd., H. H. T. 1875—1929.

Med Sorg maa Marineforeningen atter melde om et kendt og afholdt Medlems Død, idet Forstander for Lærlinge-Pleje-hjemmet i Nørresøgade, E. P. Jensen, er afgaaet ved Døden den 14. Januar efter et langt og strengt Sygeleje. En god Kammerat og Ven og et fremragende dygtigt Menneske skal vi ikke mere se blandt os. For Københavns Afdelingen og Skyttelaugget, hvis Kasserer han var, vil hans Ildhu for de Opgaver, han paatog sig og hans enestaaende Arbejds-kraft være meget vanskelig, om ikke umulig, at erstatte, ligesom hans organisatoriske Dygtighed i alt, hvad han tog fat paa, var en af de mange gode Egenskaber, han havde faaet udviklet i sin Marinetid.

Udgaet fra Søværnets Underofficersskole med dennes glimrende Uddannelse, gjorde han som saa mange af sine Samtidige et Utal af Togter med under nordlige og sydlige Breddegrader og de mange brogede Billeder og Oplevelser gemte han trofast paa. Under Krigen gjorde han som Kanonér Tjeneste som Regnskabsfører ved Søartilleriet og overtog kort før Krigen Slutning, efter at være udtraadt af Tjenesten, Stillingen som Forstander for Lærlinge-Plejehjemmet i Nørresøgade.

I denne betydningsfulde Gerning, hvor han trofast bistodes af sin dygtige Hustru i Omsorgen for de over Hundrede unge Haandværkslærlinge fra hele Landet, som gennemgik deres Læretid i København, og for hvem de skabte et Hjem i bedste Forstand, fandt han sin Virksomhed efter sit Hjerte og som han gav sin fulde Kraft.

Beundringsværdig var den Organisation og Disciplin, som prægede hele Lærlingehjemmet, hvor hans milde og faste Styre skabte en Seværdighed, som baade han og hans Hustru og de unge Lærlinge med berettiget Stolthed kunde fremvise — og alt under saa frie Former, at Ungdommens naturlige Livsglæde fuldt kom til sin Ret. En smuk Livs-Gerning kunde han se tilbage paa, da han altfor tidlig gik bort, og henede vil han blive savnet.

Ære være hans Minde.

M.

FRA NYBORG-AFDELINGEN

Afdød Veteran.

Den 14. Januar begravedes Veteran og Dannebrogsmænd, Fisker Hans Nielsen. Pastor Folmer Nielsen talte smukt ved Baaren, der var dækket af et Væld af Kranse.

I det store Følge saas som Repræsentant for Marineministeriet Orlogskaptajn Michelsen, der er Fører af Inspektionsskibet „Argus“. Foran Ligtoget førtes Fiskeriforeningens og Vaabenbrødrenes Faner og Marineforeningens Flag.

Afdøde var Æresmedlem af Marineforeningen.

FRA ESBJERG-AFDELINGEN

Dødsfald.

Fredag den 8. Februar blev Æresmedlem, Dannebrogsmænd og Veteran Bendt Brodersen begravet paa Nordby Kirkegaard paa Fanø under stor Deltagelse.

Marineforeningens Esbjerg-Afdeling var repræsenteret ved Flaget og Bestyrelsen samt en Del af vore Fanø-Kammerater. Efter Jordpaakastelsen talte Formanden og takkede vor gamle Kammerat, og Flaget sænkedes over Graven.

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELINGØR
KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

Niels Wulffs Enkes Eftf. Jul. Th. Petersen
Kalundborg, Tlf. 345.
Skibsproviant og Stores
Leverandør til Marinen.

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — KØGE — Telf. 294.

Leverandør til Marinen.

Fyn

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Gotfred Petersen, L. P. Jørgensen,
Strandvej — Nyborg — Tlf. 134
Skibsproviantering.
Kolonial- og Delikatesse.
Leverandør til Marinen.

Assens billigste

Kolonial- & Skibshandel.

Kun 1ste Kl.s Varer leveres.

Strandgade. Lev. til Marinen. Tlf. 104.

Faaborg Herregaardsmejeri
Telefon 322
Leverandør til Marinen

Vestfyens Kulimport,
— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske Marine.

Gartner Chr. Flentje
Faaborg. Tlf. 196

Jylland

Andreas Skaarup, Aarhus.
Colonial- og Delikatesseforretning.
Telefon 865, 866. Skolegade 29.
Leverandør til Marinen.

P. SAXBERG
Havnen. Skagen.
Skibsproviantering
Leverandør til Marinen.

Horsens

Aarhus

Horsens
ægte Maltøl
UDMÆRKET STYRKENDE
UNDER SYGDOM OG
REKONVALESCENS.
Anbefales af Læger.

Papirposer.

S. Møller Christensens

Posefabrik.

Aarhus.

Telefon 1432.

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)

KØBEHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Tientsin, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban og Johannesburg.
Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.
Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.
Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

Telefon: Helsingør 531
— — — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:

Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyrlæger.

Telefoner:
C. 9204, 9205 & 9232.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni^{A/S}

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 -:- Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejegade 4.

Vilh. Foss' Eftf. VINHANDEL
Gl. Mønt 2 · Kbhvn. · Tlf. 840 · 11841.
Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns
Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.
en gros. en detail.

Nrdr. Frihavns-
gade 24.

Grenaagade 9

Telf. Øbro 355 x.

A|S VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vogner, Skibskabiner, Ejendomme etc.
Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 14854

Chr. H. Dyhre

Marinens Uhrmager
(etableret 1875)

Frederiksborggade 48.
Tlf. Byen 5333 y.

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.
Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

ANTH. FRANDSEN

DEKORATØR

VESTERBROGADE 63

**FITTINGS
+GF+**

P. E. Ehrhardt
Studivestergade 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.
København V.

Telf. Vester 8231.

Carl F. Petersen
Gosværksvej 9

København V.
Telf. C. 1138.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYG-
NINGS-BESLAG EN GROS

A. Jørgensen

Cigarhandler

Frederikssundsvej 50

V. Schmidt. Messing
Blæseinstrumenter.
Holmsgade 29. Telefon 2925 y.

Jylland.

P. Schou & Co.

Skibshandlere.

Frederikshavn. - Tlf. 12, Statstlf. 17.

Leverandør til Marinen

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.

SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS
Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

København

Alle Mejeriprodukter.

1ste Klasses Varer

E. Thörn — Borgergade 144.
Telefon Palæ 695.

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“

JØRGEN WANGE
BOGFØRING OG REVISION
GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN
Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPSKIBSREDERI

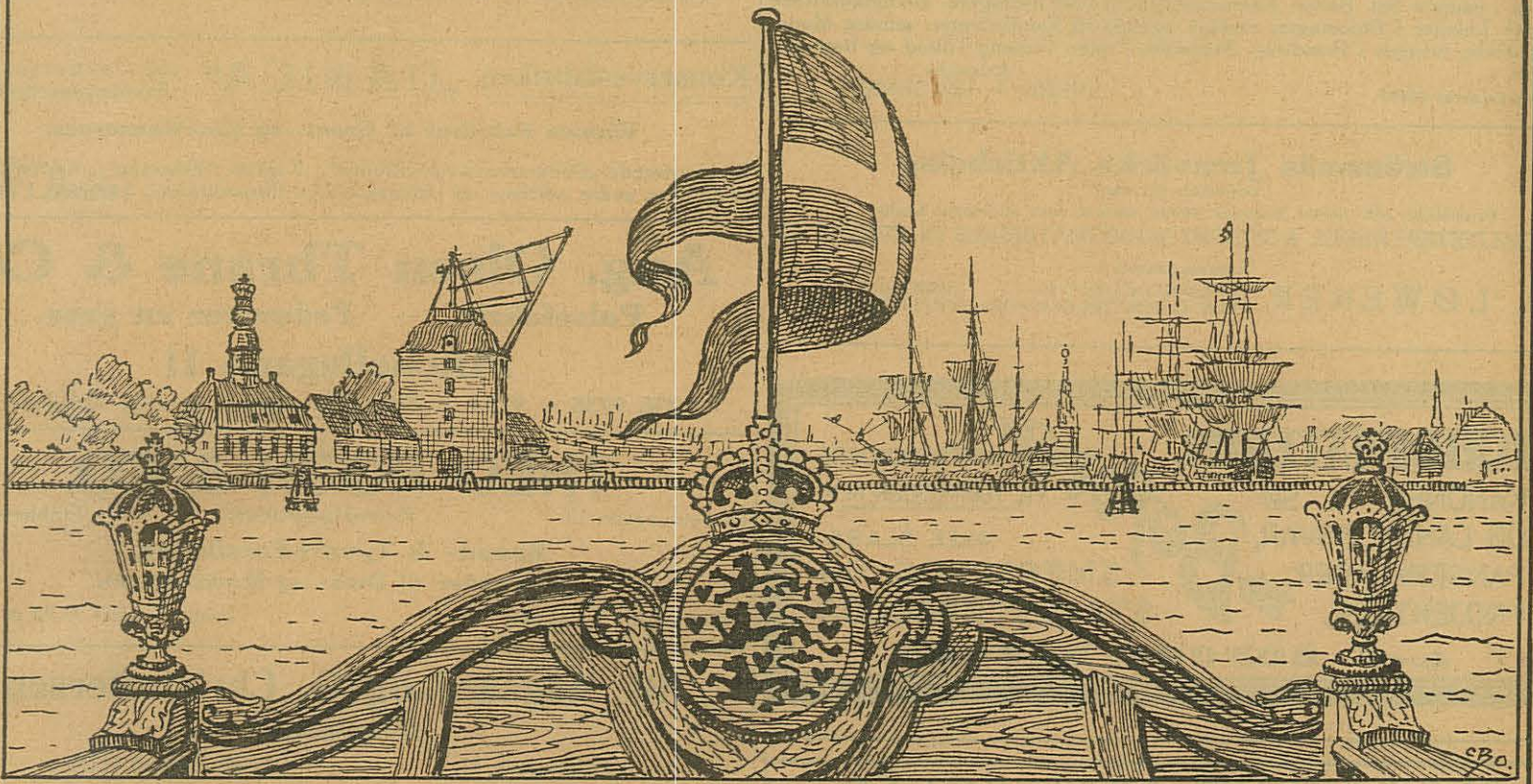
Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning. Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram-Adresse. Bunkerdepot

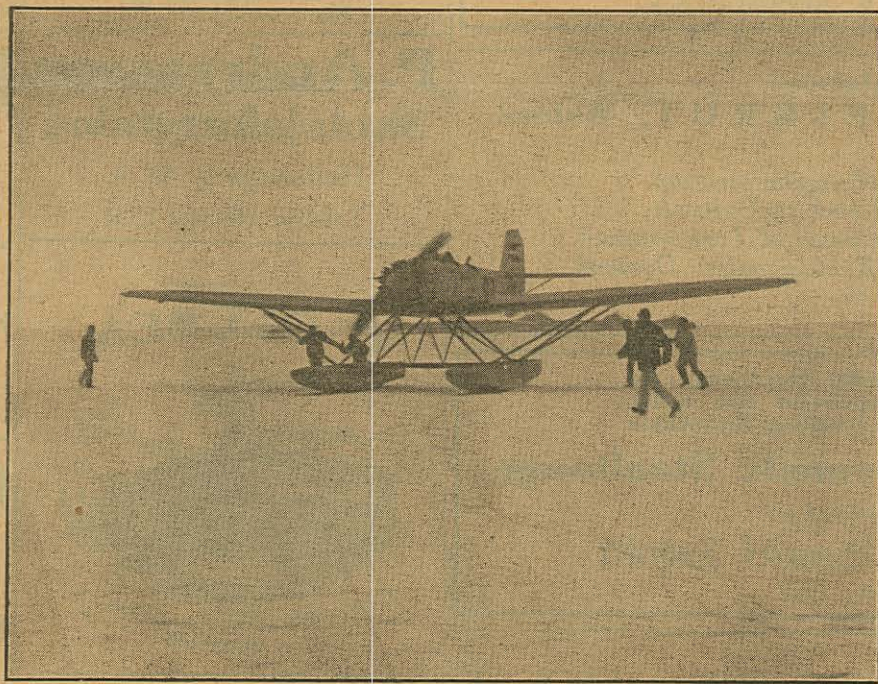
KØBENHAVNS-BUNKERKUL-DEPOT
Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

S. LUND

ASSURANCEFORRETNING. GL. KONGEVEJ 120.

· UNDER DANNEBROG ·

Et af Marinens Luftfartøjer lander paa Isen efter vel udført Flyvning med Post og Proviant til Landsdele, isolerede af Isen.

4

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

afholdelse til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan
ekkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede
egante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder
g lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lo-
alerne.
Erbødigt
SVEND A. JØRGENSEN
Telefon Central 10157.

Strömsnäs Jernvärks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)
Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.
SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE
Repræsentanter:
V. LØWENER VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLØWENER.

KRIGSMATERIEL

LUFTBEHOLDERE
KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR, TIL TORPEDOER M.M.
ALLE SLAGS
PANSERPLADER, SMEDEGODS OG
PROJEKTILER. STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)
PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE
REPRÆSENTANTER: V. LØWENER
TELEFON C. 7885. TELEGRAM-ADRESSE: *STAALLØWENER*
VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.
Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.
Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.
Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit
m. m.

Til Alle, der anvender Staaltouge, og
for hvem en Besparelse paa dette
Omraade er af Betydning, anbefales

Tru-Lay forud-formede Staaltouge

Aktieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabrikker

Grundlagt 1794

Brødrene Henze, Bragesgade 8. • L.

Nagler — Bolte — Møtriker m. m. Leverandør til Orlogsværftet.

J. S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.
Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

Henrik Olsens Efterf.
M Soli- Ø Stil- B HANS St. Kon- Palæ R
de de fulde BAY L gensg. 69 E 1869

For Foreningens Medlemmer rimelige Betalingsvilkår og særl. Rabat f. Kontant.

E. DAHL

BOGHOLDER OG REVISOR LOMBARDIGADE 24

Konserverfabriken „DANICA“ ved Cornelius Stau
Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserver.

Provierede „Danmarks-Ekspeditionen“, „Kaptajn Mikkelsen“, „Kaptajn Kock“
samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner. Leverand. t. Marine.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

THEO KOCH & CO.

Fredericiagade 15. Havariagerter. Etableret 1871.

Brand- & Tyveri-Forsikring.
Leverandør af Dæk- og Maskinstores.

Telegr.-Adr.: Theokoch. Telef. Central 23 92 & 10 492.

Bj. Aagaard og G. Christoffersen

Skibskonsulenter

Amaliegade 41.

Telef. Central 11450

Bogbinder

Harry Fløjstrup

Nørrevoldgade 78

P. Andreasens Skotøjsforretning

Hellerupvej 43 A.

Telefon Helrup 1551

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

RESERVERET M.

S. MØLLER GARP

Ordrup Jagtvej 6. Telef. Ordrup 192.

Wilh. Christiansens Vine.

Madeira, Cossart, Gordon à 3,40 pr. 1/1 Fl.

I. D. Beauvais Conserves

særlig anbefales Helleflynder á 90 Ø 1/2 kg
Cigarer, Cerutter fra N. Tørring, Odense

Oskar Johansen.

Glarvester & Forgylder.
Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937 x.
Alt Bygningsarbejde udføres.
Leverandør til Orlogsværftet.

FJÄDRAR

av alla slag
tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner:
Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.
Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof Forgyldere

St. Kongensg. 36-38. Tlf. Palæ 826.

Forgylder Møbler — Spejle
Tralysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af
gamle Kobberstik og Malerier.

P. KRAGH

JUVELER OG GULDSEMED

FREDERIKSBERGGADE 23.

TELEF. BYEN 2224.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,
Armeniensvej 25.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG 1929.	BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR St. Strandstræde 94, KØBENHAVN K. Telefon Palæ 2886.	ANNONCE-EXPEDITION: Griffenfeldtsgade 13, København N. Telefon: Nora 5047.	HÆFTE IV APRIL
----------------------	---	--	-------------------

FRA ORLOGSMARINEN

Olfert Fischers Mindedag.

Ogsaa Marineforeningen deltog i den Hæder, der paa 100-Aars-Dagen for *Olfert Fischers* Død, den 18. Februar, vistes Søheltens Minde, idet Formanden, Admiral *Carstensen*, nedlagde en smuk Krans paa Graven paa reformert Kirkegaard.

Den 2. April blev heller ikke glemt af Marineforeningen, men Admiral *Carstensen* nedlagde en Krans fra Foreningen paa Krigergraven paa Holmens Kirkegaard.

Yderligere bør nævnes, at Fiskeriinspektør *Løfting*, der saa ofte før har lagt sin varme Interesse for Marinen og dens Hædersminder for Dagen, og-saa ved denne Lejlighed havde været virksom for, at *Olfert Fischer* blev mindet paa værdig Maade. Fiskeriinspektøren havde saaledes til 100-Aars-Dagen smykket Søheltens Grav med Gran fra sin Plantage i Jylland.

Marinens Luftvæsen og Isperioden.

Straks ved Isperiodens Indtræden sørgede Marinens Flyvevæsen for ved forskellige praktiske Anordninger at gøre sine Luftfartøjer egnede til Landing paa Isen.

Takket være disse i Tide trufne Foranstaltninger har Marinens Flyvevæsen uden Uheld af nogen Art i Perioden fra 8. Februar til 25. Marts kunnet gennemføre talrige Ture med Post, Proviant og Passagerer til og fra Dele af Landet, der var afskaarne fra normal Forbindelse.

Det har været en overordentlig anstrengende Tid for det faatallige, men udholdende Personel, der uden i mange Tilfælde har haft betydelige Farer at overvinde. Saa meget større Anerkendelse har de kække Flyvere fortjent.

Ministeriet for offentlige Arbejder har da ogsaa overfor Marineministeriet udtalt sin bedste Tak for den udmærkede Assistance for Postbefordringen, der i afvigte strenge Isperiode er ydet af Marinens Flyvevæsen, og Dansk Dampskibsrederiforening har udtalt sin uforbeholdne Paaskønnelse af Marinens fortrinlige Arbejde, der har mindsket Vanskelighederne for Skibsfarten.

Fra en Husmoder paa Anholt har Under Dannebrog modtaget nedenstaaende smukke Tilkendegivelse.

FRA ANHOLT I ISPERIODEN

Den 4. Februar truede Isen med at afspærre os til alle Sider fra Fastlandet; vi var klar over, at vi ikke kunde vente M/S „Vera“, før vi saa det. De sidste Brød var solgt, Mel, Margarine samt Kul var her intet Lager af. Efter 36 Timers Sejlads stod Kaptajn *Albertsen* med „Vera“ den 5. Februar ind i Anholt Havn — at det var en drøj Tur, forstod vi, da det viste sig umuligt en Time efter for „Vera“ at gaa herfra. Varerne blev rationeret ud og vi søgte at drøje paa Mel og Brød med Grød og Kartoffler. En Del Fiskekuttere var indfrosset her og endvidere skulde Besætningen fra en strandet Damp og senere fra en tysk Damp have Proviant, en Forøgelse af 50 Mand til Øens ca. 300 Beboere.

Imidlertid kredsede Flyverne over Øen, og vi var henrykte for Posten; endnu manglede vi jo ikke Proviant; men den Dag kom, og da Flyverne som Begyndelse en Dag havde ca. 15 Rugbrød med, var vi taknemmelige for bare 1 kg pr. Husholdning. Fra midt i Februar har Flyverne forsynet os godt, og jeg kan som Husmoder for en Familie paa 8 Personer vidne, at vi ikke har manglet det nødvendige, og vi havde ikke Forraad ved Isens Begyndelse. Fiskerne gik paa Isen og pilkede Torsk, her blev slagtet 4 Køer og en Mængde Høns, saa Nød har vi ikke lidt, selv om der var Dage, hvor vi længtes efter vore kække Flyvere. Vi forstod, at det ikke altid var let at lande her.

En Dag var de samme Flyvere her to Gange; første Gang kunde de lande, anden Gang var det umuligt. Vi saa oppe fra Nordbjerg paa deres Manøvrer, at der blev gjort store Anstrengelser for at faa Provianten velbeholden til Jorden. En svensk Flyver laa her med Maskinskade og til ham bragte andre svenske Flyvere stadig ny Vagt og Maskindele og til lige en Del Proviant til Firmaet Brammer, hvor Officeren boede.

Den 14. Marts gik „Vera“ ud, og nu glider vi vel ind i ordnede Forhold; men vi er flere Husmødre, der i Ærbødighed og Beundring hilser de danske Søfolk og Flyvere med Tak for Proviant og Post i Isperioden Februar—Marts 1929.

**

Undervandsbaadsflotillen er den 8. April afgaaet paa Øvelsestogt i vore Farvande.

Flotillen bestaar af Værkstedsskibet *Henrik Gerner*, Undervandsbaadene *Dryaden*, *Flora*, *Ægir*, *Nep-tun* og *Ran* samt Torpedobaaden *Ormen*.

Togtet skal vare til 18. Maj; den svenske Orlogshavn Karlskrona blev besøgt fra 10. til 14. April, og

af danske Provinshavne vil følgende blive anløbet: Svendborg d. 20.—21. April, Sønderborg d. 27.—28. April, Aabenraa d. 4.—5. Maj, Vejle d. 8.—9. Maj og Odense d. 11.—12. Maj.

Orlogskaptajn *Wolfhagen* er Chef for Flotillen.

**
*

Besætningen til Orlogsskibet *Niels Juul* tiltræder Tjeneste om Bord den 25. April. Kommandohejsning finder Sted den 1. Maj, og ca. 3. Maj afsejler Skibet paa Togt til Middelhavet.

**
*

Kongeskibet *Dannebrogs* Togt paabegyndes den 11. Maj.

**
*

Første Del af *Flaadens Idrætsstævne* (Fleuret-, Kaarde- og Sabelfægtning) afsluttedes den 27. Marts.

Anden Del (Flaadens Tikamp og Revolverskydning) paabegyndes den 25. April.

**
*

I Anledning af Verdensudstillingen i Barcelona paatænkes der udsendt en *Luftgruppe* paa 3 Luftfartøjer paa Besøg i Barcelona i Dagene fra den 18.—22. Maj.

Søløjtnant *Jastrau* skal være Chef for Luftgruppen, der vil lægge Vejen over den hollandske Luftmarinestation de Mokcherbourg og Hourtin. Paa Tilbagevejen vil de samme Mellemlandingspladser blive benyttet.

**
*

Den 20. April afsejler Opmaalingsskibet *Willemoes* (Chef: Orlogskaptajn *Evers*) paa Opmaalingstogt i vore Farvande.

Fra fremmede Mariner.

Polen.

I Efteraaret er der i Polen dannet en Flaadeforening med det Formaal at skaffe Penge til Flaadens Nybygninger og Udrustninger. Foreningen er dannet paa Regeringens Initiativ og vedtaget ved Lov. Enhver Polak kan blive Medlem af denne nationale Flaadeforening, naar han kun betaler mindst 1 Zloty (= ca. 45 Øre) om Aaret. Formanden i Foreningen skal være et fremtrædende Medlem inden for Rigsdagen; de fleste Ministre og andre af Landets højeste Embedsmænd er ogsaa Medlemmer.

Foreningen er delt i lokale Underafdelinger, hvis Formaal er paa enhver Maade at skaffe Penge til Flaaden, saaledes f. Eks. ved Afholdelse af Foredrag, Theateropvisninger, Skat paa forskellige Ting saasom Sporvognsbilletter, Restaurationsregninger m. m.; det sidste dog kun efter indhentet Tilladelse hos de kommunale Myndigheder.

For at undgaa et for stort Organisationsapparat har Rigsdagen indvilliget i at stille forskellige Rege-

lingskontorer til Disposition for Foreningen, der allerede nu angives at have ca. 70 000 Medlemmer med 300 Lokalforeninger.

Den polske Flaade opstod ved et Dekret af General Pilsudski af 4/12 1918 og har siden 1926 haft Basis i Gdingen (før den Tid i Putzig). Faaden bestaar nu af:

- 5 tidligere tyske Torpedobaade.
- 2 Kanonbaade à 325 ts, bygget i Finland.
- 4 tidligere tyske Minestrygere.
- 1 Opmaalingsskib.
- 5 armerede Dampere (à ca. 110 ts).
- 1 Transportdamper, 6 500 ts.
- 1 Sejlskib til Skolebrug.
- 1 Stationsskib, den tidligere franske Krydser D'Entrecasteaux.

Endvidere er:

- 2 Jagere à 1 540 ts under Bygning i Frankrig.
- Et i 1924 vedtaget Byggeprogram angiver den polske Flaades Størrelse til:
- 2 Krydsere,
  - 6 Jagere,
  - 12 Torpedobaade,
  - 12 Undervandsbaade samt forskellige Hjelpe-skibe

og der lyder ofte stærke Røster i de forsvarsvenlige Blade for at fremskynde Bygningen af disse Skibe; til dette Formaal er ogsaa den forannævnte Flaadeforening dannet.

Sverige.

Med Henblik paa de frivillige Motorbaadskorps er følgende Bestemmelse truffet:

I et Antal af indtil 30 kan unge Mænd i Alderen fra 15 til 17 Aar faa Tilladelse til — naar det kan ske uden særlige Udgifter for Staten — at deltage i et Kursus om Bord paa Stationsskibet *Freja*, i Henhold til nærmere Enkeltheder, som Chefen for Marinestaben vil meddele Ledelsen af Sveriges frivillige Motorbaadskorps. Der foretrækkes Personel, der er eller har i Sinde at blive Medlemmer af disse Korps.

Undervisningen omfatter væsentligst grundlæggende Sømandsuddannelse og er underlagt den Højstkommanderende over Kystflaaden.

Fra Tyskland har Sverige nu fundet sit første Torpedoplan.

Skibsfarten hjemme og ude.

Bombebøssen.

Direktionen for Bombebøssen har udsendt sin Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar, det 109de Aar efter Oprettelsen. Det smukke Hefte vil sammen med de tidligere Aarshefter i Tidens Løb blive et historisk Arkiv af Interesse, og i Aar har man i Heftet optaget biografiske Oplysninger om tidligere Medlemmer af Direktionen, et ikke ringe Arbejde, der gaar helt tilbage til Oplysninger fra 1758 begyndende med Stifteren Peter Norden Sølling og omfattende 26 Personer med Fortsættelse i de følgende Aarshefter.

Det fremgaar af Beretningen, at der den 31. December 1928 boede i Stiftelsen 7 Ægtepar og 32 enlige, gamle Sømand, ialt 46 Personer, der i Aarets Løb fik Husly, Belysning, Varme og delvis Middagsbespisning. I Aarets Løb er ved Lejlighed afholdt Skovtur og Festmaaltider paa Helligdage.

Den menneskekærlige Hjælp, som Bombebøssen

yder de gamle Mennesker, kan ikke gives uden Midler, og det vil være sørgeligt, om man maatte gaa til at indskrænke Antallet af Beboere. Den, der ved en Lejlighed staar med en Sum Penge i Haanden, bedes erindre, at „Bombebøssen“ nu højlig har Brug for en venlig Haandsrækning.

Direktionens Formand er Kontreadmiral T. A. Topsøe-Jensen.

**

„Georg Stage“.

Af Beretningen for det forløbne Aar fremgaar, at der indkom 183 Ansøgninger og antoges 80 Elever, der mødte om Bord den 12. April, og Dagen efter lagde Skibet ud i Sundet.

Den 19. Maj afgik Skibet til Storebælt, og den 10. Juni gik Formanden, Kommandør C. Bræstrup, om Bord i Nyborg og deltog i Togtet via Femerbælt til Køge. Man anløb Sundsvall fra 27.—29. Juni og Christiansø fra 11.—14. Juli. Nu gik Rejsen gennem Storebælt til Frederikshavn, hvorfra Nordsøturen paabegyndtes den 24. Juli. Man anløb Leith, hvofra afsejledes den 9. August til danske Farvande, og 19. August ankredes ved Bellevue. Den 24. holdtes Bestyrelsesmøde om Bord, og Dagen efter gik Skibet ind i Flaadens Leje, hvor det blev oplagt for Vinteren, og inden den 15. Oktober lykkedes det at skaffe Hyre til ca. 50 Elever.

Stiftelsen staar i Taknemmelighedsgæld til „Dansk Dampskibsrederiforening“ uden hvis Hjælp det ikke vilde have været muligt at udsende Skibet. Ogsaa forskellige andre Institutioner, Marineministeriet, Marineforeningen, D. F. D. S. etc. støtter Stiftelsen. Regnskabet balancerer med ca. 76 800 Kroner.

**

Fra danske Skibsværfter.

I den sidste Maanedstid har følgende Søsætninger fundet Sted fra danske Værfter.

Fra Burmeister og Wains Værft er sat i Vandet et Motorfragtskib „Stjerneborg“ til Rederiet Dannebrog. Skibet er bygget til Lloyds højeste Klasse, 380 Fod langt og 8390 Dødvægt Tons, det faar to B. og W. Motorer af nyeste Type, udviklende 3000 ind. HK., og alt Dæksmaskineri bliver elektrisk drevet.

Fra „Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri“ er afholdt Prøver med Motorskib „Borgny“, bygget til Rederiet Fred. Olsen i Oslo. Det er et Tankskib paa 4100 Dødvægt Tons, bygget efter Isherwoods „bracketless“-System. Lastrummet er delt i 12 Tanke, og Hovedmaskinen er en B. og W. Motor paa 1500 ind. HK. Farten blev 10 Knob paa fuld Last.

Fra Helsingør Værft er søsat en Fragtdamper, „Sirius“, til Finland paa 2600 Dødvægt Tons, bestemt til Fart mellem Finland og England. Skibet er bygget til Lloyds højeste Klasse med 4 Luger, 10 Losse-spil og Isforstærkning. Maskineriet er 3-Gangs, 2 Kedler og Nikkelstaalskrue, og Farten bliver 11 Knob. Skibet har Plads til et mindre Antal Passagerer.

Sydfynske Dampskibsselskabs ny Rutedamper „Tranekjær“ til Korsør-Lohals-Rudkøbing-Ruten er søsat i Svendborg. Det skal sættes i Fart før Pinse og har Plads til 400 Passagerer og 8 Automobileer.

Frederikshavns Skibsværft søsatte i Slutningen af Februar Nybygningen „Sverige“ til Dampskibsselskabet Øresund. Maskinen skal installeres i Helsingør. Næste Nybygning søsættes i Slutningen af April.

**

Besejlingen af Grønland.

Grønlands Styrelses Skibe skal i Aar foretage 18

Rejser til Grønland. „Gertrud Rask“ skal gøre 4 Ture, „Disko“ 4, „Hans Egede“ 4, „Gustav Holm“ 3 og „Sværdfisken“ 2 Rejser. Endvidere skal fragtes et Skib med Afgang herfra ca. 20. August. Sidste Afsejling vil blive ca. 1. Oktober med „Hans Egede“.

**

B. og W.-Motorerne.

Den 1. Februar var der af Burmeister og Wain-Motorer bygget Maskiner paa ialt 1 490 522 ind. HK. til Installation i 431 Skibe paa tilsammen 2 403 937 Br. Tons. Den 1. Februar var under Fabrikation Motorer af B. og W.-Typen paa ialt 672 109 ind. HK. bestemte til 122 Motorskibe paa ialt 774 795 Br. Tons. Til andet Brug byggedes Motorer paa ialt 97 648 ind. HK.

**

Dansk Skibsfart paa Lissabon.

Ifjor har 68 danske Dampere og Motorskibe paa ialt 131 044 Br. Tons, en Motorsejler paa 469 Tons og 3 Sejlskibe med 778 Tons anløbet Lissabon Havn. Af disse tilhørte 40 Skibe med 81 013 Tons Det Forenede Dampskibsselskab.

**

Skibskøb.

Det i Korsør nystiftede Rederi „Activ“, hvis adm. Direktør er Konsul H. Rasmusen, har købt en norsk Damper paa 2400 Tons, bygget i 1920, der vil faa Hjemsted i Korsør under Navnet „Avance“.

**

Atlantehavets hurtigste Skib.

I Aarevis har England og Tyskland kæmpet om Æren af at lave det hurtigste Skib i Nordatlantehavet, indtil England i 1906 mødte frem med „Mauretania“, der nu i 23 Aar har hævdet sin Plads som det mest hurtiggaaende Skib. Det havde sejlet i tre Aar, da det i 1910 vakte Opmærksomhed ved at krydse Atlanten paa 4 Dage, 10 Timer og 41 Minutter med en Gennemsnitsfart af 26,06 Knob. Siden den Gang har Skibet gentagne Gange slaaet sin egen Rekord, og efter sidste Eftersyn har det atter sat ny Rekord, og det efter at Skibet har været saa mange Aar i Fart.

Nu møder Tyskland frem med de to nye store Linere „Europa“ og „Bremen“, der antagelig kommer til at løbe 27 Knob, men længe faar de næppe Lov til at beholde Æren. Lord Kylsant, White Star Line, har et Kæmpeskib under Bygning i Belfast, hvis Bygning omgives med mere Hemmelighedsfuldhed end noget Krigsskibs. Det bliver paa 60 000 Tons med Turbo-elektrisk Maskineri, og selv i haardt Vejr haaber man at kunne holde 28 Knob; det bliver færdig i 1931.

Ogsaa Cunard Line vil bygge et Mammut-Skib, som skal tage „the shine out of everything afloat“, det bliver en 1000-Fods Liner, og Farten ikke under 28 Knob, saaledes at det kan gaa fra Southampton til New York paa 4½ Etmaal.

I Amerika har man tænkt paa at bygge Linere med 33 Knobs Fart, men Planen er næppe udarbejdet endnu.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirksomhed af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør *Julius Petersen*.

Ordensdekorationer.

Under 13. Marts er Formanden for Aarhus-Afdelingen, Direktør, Vicekonsul *A. C. Nielsen* udnævnt til Ridder af Dannebrog og Formanden for Vejle-Afdelingen, Bagermester *P. A. Andersen* benaaded med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Helgolandsfest.

Paa 65-Aarsdagen for Træfningen ved Helgoland Torsdag den 9. Maj (Kristi-Himmelfartsdag) afholder København-Afdelingen i Forbindelse med Skyttelavet en festlig Sammenkomst Kl. 18 (6) i Parkrestorationens Lokaler, Østerbrogade 79, til hvilken Veteranerne bliver indbudte.

For at gøre Aftenen saa festlig som muligt anmodes Kammeraterne om at give talrigt Møde.

Der vil blive serveret Skildpadde, Osteanretning, Øl og Kaffe à 3,50 pr. Couvert inklusive Skat.

Anmeldelse om Deltagelse maa ske senest den 7. Maj til Kontoret, Sortedams Dossering 51, Telefon Nora 7348, Kontortid 1—3.

LANDSFORENINGENS GENERALFORSAMLING

Marineforeningens Hovedforenings Generalforsamling — Sendemandsmøde — finder Sted Søndagen den 12. Maj i Odense.

HIRTSHALS-AFDELINGEN

afholdt Søndag d. 27. Januar Kl. 7 Aften i Kroen sin 8-aarige Stiftelsesfest med fælles Kaffeboard, Pakkefest og Dans paa Dækket. Festen forløb som sædvanlig udmærket og gav et

H. Kalkerup = Damefrisørsalon

Slagelsegade 9 — Telefon Øbro 6223

1ste Klasses Haarvask, Ondulation, Klipping.

K. PIIL - ISMEJERI

Forchammersvej 33. Telef. C. 12 330.

S. H. Kjeldfeldt, Blikkenslager, Gas- og Vandmester
Strandboulevard 114 - Telf. Øbro 5404.

J. LARSEN - MELHANDEL

ØSTERBROGADE 138. TELF. ØBRO 1179 Y.

lille Overskud, takket være Kammeraternes Offervillighed. Et Maleri af Havnen blev bortloddet. Som sædvanlig havde Kammerat Baaek-Andersen skrevet Aftenens Festsang, som gjorde fortjent Lykke.

ESBJERG-AFDELINGEN

afholdt den 6. Februar Generalforsamling paa Paladshotellet.

Formanden, Skibsbygger *S. J. Kjeldsen*, aabnede Mødet, og Styrmand *A. Larsen* valgtes til Dirigent, hvorefter Formanden aflagde Aarsberetning. Formanden, Kassereren, Styrmand *Johansen*, *P. Palmblad* og Toldbetjent *T. H. Kjeldsen* genvalgtes til Bestyrelsen, og endvidere valgtes til Bestyrelsesmedlemmer Lods *Petersen*, *Chr. Larsen* og *Charles Petersen*. Formanden sluttede Mødet, og der udbragtes et Leve for Foreningen. Efter Mødet var der fornøjeligt, kammeratligt Samvær.

FREDERIKSHAVN-AFDELINGEN

afholdt Torsdag d. 14. Febr. paa Hoffmanns Hotel aarlig Generalforsamling, der indlededes med en Torskespisning, som blev en munter og hyggelig Optakt til Aftenens Behandling af Lovenes Paragraf 20, hvis vigtigste Punkter hurtigt færdigbehandlede, Lods *Svalgaard*, som har siddet i Bestyrelsen, blev paa Grund af Bortrejse fra Byen erstattet med Bagermester *Aage Larsen*, ellers fungerer den gamle Bestyrelse videre, og da der ikke var fremkommen nye Forslag hævdes Generalforsamlingen. Med Sange fra den blaa Bog afsluttedes Aftenen.

Den 28. Februar afholdt Afdelingen paa Hoffmanns Hotel sit aarlige Bal.

Formanden, Kaptajn *Weber-Hansen*, saa ud over en Forsamling, der talte mellem 2 og 3 Hundrede Deltagere, da han præcis Kl. 9½ lod Flaget gaa til Tops og derved aabnede det festlige Kaffeboard, sikkert det største, Hotellet har oplevet.

En talrig Repræsentation af alle Nationer fra de Skibe, den ublide Isvinter har standset i vor Havn, var mødt op paa Foreningens Indbydelse.

Formanden bød Velkommen — hjerteligt især formede han Velkomstordene til de svenske, norske, lettiske, polske, tyske og engelske Gæster, der hver Nation for sig paa Hjemlandets Toner blev hyldet som Foreningens Gæster. — For disse fremmede Søfolk vil denne Marineaften sikkert blive et glad Minde.

Da Formanden derefter havde talt smukt for Konge og Fædreland, Ingeniør *Thostrup* djært for vort gamle Dannebrog og Maskinmester *Vestbo* i hjertelig Ord for alle Gæsterne, vore Landsmænd og de fremmede, var den gamle, gode Marinetone slaaet an, og Ordet, der herefter var frit, blev flittigt benyttet. En af Flyverne, der for Tiden gæster Byen og som deltog i Festen, Overofficiant *Larsen*, talte vittigt om Søgutter og Landkrabber. *Godtfred Bang* talte for Flyverne, engelsk Kaptajn *Nesbit* for Frederikshavn, og mange endnu havde Ordet.

HORSENS-AFDELINGEN

afholdt den 19. Februar sin ordinære Generalforsamling. Efter at Flaget var hejst, valgtes Maskinmester *Bach* til Dirigent; han gav Ordet til Formanden, som, efter at have minde- des vor afdøde Kammerat, Købmand *Marryat Johansen* — afgav Beretning som godkendtes. Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der balancerede med Kr. 917,86, hvorefter meddeltes Decharge. Medlemsantallet er nu 82. Til Bestyrelsen genvalgtes Blikkenslager *Johs. Nissen*, Kasserer *Høy* og Prokurist *Wolhardt* og istedetfor Fabrikant *F. Jørgensen*, som havde frabedt sig Genvalg, nyvalgtes Ingeniør *Søndergaard*. Til Sendemand valgtes Formanden, Inspektør *L. Jensen*, Lodsformand *Houmann* samt Havnefoged *Ipsen*. Efter Generalforsamlingen valgtes Bestyrelsen Blikkenslager *Nissen* til Formand, Maskinmester *Bach* til Næstformand, Prokurist *Wolhardt* til Kasserer og Kasserer *Høy* til Sekretær.

Ved det, før Generalforsamlingen, afholdte Torskegilde, hvortil var mødt 24 Medlemmer, var der en ypperlig kammeratlig Stemning.

RANDERS-AFDELINGEN

afholdt Lørdag den 23. Februar ordinær Generalforsamling i „Harmoniens“ Selskabslokaler.

Formanden, Seilmager *Charles Mortensen*, bød Velkommen og mindedes de i Aarets Løb afdøde Medlemmer, Lods *J. Møller* og Tjener *Christensen*.

Derefter aflagde Formanden Aarsberetning. Foreningens Medlemsantal har holdt sig konstant og er 126.

Foreningens Kasserer, Stevedor *Wessberg*, fremlagde Regnskabet, der viste en Indtægt af Kr. 800,00 og en Udgift af Kr. 887,00.

Der foretoges derefter Valg til Bestyrelsen; de afgaaende Medlemmer, *Charles Mortensen*, *Tage Bach* og *Niels Welløv*, genvalgte, medens Fabrikant *I. N. Bech* valgtes i Stedet for Konditor *Madié*, som ikke ønskede Genvalg.

Formanden udtalte med den øvrige Bestyrelses Tilslutning en Tak til *Madié* for hans udmærkede Indsats for Foreningen og for det gode Samarbejde.

Der førtes derefter en Forhandling om Spørgsmaalet: ekstraordinære Medlemmer, og det vedtoges at holde Antallet indenfor 10 % af Foreningens Medlemsantal som hidtil.

Som Flagbærer genvalgte *Chr. Gersel*, og *Bødker Schmidt* genvalgte som Baadsmand.

Det vedtoges at holde en Fest i Anledning af Tiaarsdagen for Foreningens Stiftelse den 8. Marts 1919; af Hensyn til Byraadsvalget vil Festen dog først blive afholdt i April Maaned.

Efter Generalforsamlingen begav hele Selskabet sig til Hotel „Westend“, hvor der var arrangeret Torskespisning.

I Sammenkomsten deltog bl. a. tre af Foreningens ældste Medlemmer, Kaptajn *Ove*, Jernsøber *Carl Christensen* og Bager *Sophus Josefsen*, og Formanden takkede dem for den Troskab, hvormed de følger alt, hvad der foregaar indenfor Foreningen.

MORSØ-AFDELINGEN

afholdt den 18. Marts sin Generalforsamling i Forbindelse med Pølsegilde i Haandværkerforeningens blaa Sal.

Mødet aabnedes pr. Kl. 19, og Formanden, Dommer *Horneman*, bød derefter Velkommen og foreslog Valg af en Dirigent, hvilket Hverv blev overladt Formanden.

Aarsberetningen blev derefter aflagt af Formanden, der bl. a. omtalte vore 2 gamle Marineveteraner, *Ferd. Iversens* og *Aug. Andersens* Død og deres Begravelse.

Paa *Carlshunds* Forslag vakttes der Stemning for en Sommertur til Vesterhavet.

Kassereren, Værkfører *Møller*, aflagde Regnskabet, der godkendtes og viste, at Foreningens Formue nu var 394,05 Kr.

Til Bestyrelsen genvalgte Formanden, Dommer *Horneman*, Kassereren, Værkfører *Møller* og Sekretæren, Maskinmester *Sørensen*, ligesom Suppleanten, Politibetjent *Anders Jensen* og Revisoren, Direktør *Leffers* genvalgte.

Valgte til Sendemænd blev Kaptajn *Poulsen*, Lods *Yttrup*, Kaptajn *Nagel* og pens. Togfører *Jensen*, og som Suppleanter: Fiskeriassistent *Jensen*, Maskinmester *Sørensen*, Kaptajn *Brandi*, Overmatros *Madsen* og Restauratør *Buden-Nielsen*.

Derefter gik man over til Pøsegildet.

Talerne gik Slag i Slag, Sangbogen blev flittigt benyttet, og „Charles“ og Sparekassedirektør *Fredr. Bang* forlystede os med nogle udmærkede Solosange. Foreningens Orkester medvirkede, og baade under og efter Pøsegildet herskede der en udmærket Stemning; ikke mindst Lykke gjorde Dommerfuldmægtig *Skovgaards* glimrende Tale for Damerne, der maatte blive hjemme.

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.
SKIBSHANDEL, DRAGENBERGHUS
Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.
Alt, som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

København
CHAMPAGNE
Louis Roederer, Reims
Leverandør til Hans Maj Kongen af Danmark
Grand vin sec Extra dry.
Carte Blanche 1919 Brut.

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELSINGØR

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

Støt de Averterende!

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — KØGE — Telf. 294

Leverandør til Marinen.

Fyn

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Gotfred Petersen,

Strandvej — Nyborg — Tlf. 134

Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatesse.

Leverandør til Marinen.

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

Vestfyens Kulimport,

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til det kgl. danske Marine.

Jylland

Andreas Skaerup, Aarhus.

Colonial- og Delikatesseforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

P. SAXBERG

Havnen. Skagen.

Skibsproviantering

Leverandør til Marinen.

Papirposer.

S. Møller Christensens

Posefabrik.

Aarhus.

Telefon 1432.

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“

Philip Jensens Eit.

Telef. 216. Horsens. Telef. 216.

Cylinderudslibning. Levering af komplette slebne Stempler. Fremstilling af alle Arter Tandhjul.

Kammerat!

Skal De **Forsikring,**

have en

lige gyldig hvilken, da tegn ved

N. I. J. Spring, Hatting, Telefon 19.

Medlem af Marineforen. Horsens Afd.

Horsens
ægte Maltøl

**UDMÆRKET STYRKENDE
UNDER SYGDOM OG
REKONVALESCENS.**

Anbefales af Læger.

Søren J. Kjeldsen
Skibs- og Baadbyggeri

Tilbygning
Reparationer
Spezialt
Fiskebutterer
Lodse Beddinger

Kirkegade 37 - Esbjerg

P. Schou & Co.
Skibshandlere.
Frederikshavn. - Tlf. 12, Statstlf. 17.
Leverandør til Marinen.

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)
KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Penang, Kuala Lumpur, Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg og Cape Town.

Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.

Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

Telefon: Helsingør 531
— — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:
Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyr læger.

Telefoner:
C. 9204, 9205 & 9232.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 -:- Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejøgade 4.

Sophus Arildsens

Efterfølger.

ST. KONGENSGADE 18

TELEFON 480-12146

LEVERANDØR TIL MARINEN

JØRGEN WANGE

BOGFØRING OG REVISION

GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN

Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPSKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram-Adresse. **Bunkerdepot**

Københavns Bunkerkul-Depot.

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

Nordisk Forsikrings-Anstalt A/S

Gl. Kalkbrænderivej 9 København Ø.

Telefon: Central 10068

Brandforsikring Tyveriforsikring Grundejerforsikring

Vilh. Foss' Eftfl. VINHANDEL
Gl. Mønt 2 - Kbhvn. - Tlf. 840 - 11841.
Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns
Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.
en gros. en detail.

Nrdr. Frihavnsgade 24. Grenaagade 9
Telf. Øbro 355 x.

A/S VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vogner, Skibskabiner, Ejendomme etc.
Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 14854

Chr. H. Dyhre

Marinens Uhrmager
(etableret 1875)

Frederiksborggade 48.
Tlf. Byen 5333 y.

P. E. Ehrhardt
Studiestræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

A. Jørgensen

Cigarhandler

Frederikssundsvej 50

V. Schmidt. Messing
Blæseinstrumenter.
Holmensgade 29. Telefon 2925 y.

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

ANTH. FRANDBSEN

DEKORATØR

VESTERBROGADE 63

Gasværksvej 9

København V.

Telf. C. 1138.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYG-
NINGS-BESLAG EN GROS

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

Samme høje Kvalitet Gargoyle Marine
Olier faas i originale Pakninger paa
enhver Havneplads af Betydning Verden
over.

VACUUM OIL COMPANY A/S

S. LUND

ASSURANCEFORRETNING.

GL. KONGEVEJ 120.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 94, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

ANNONCE-EXPEDITION:
Griffenfeldtsgade 13, København N.
Telefon: Nora 5047.

HÆFTE V
MAJ

FRA ORLOGSMARINEN

Inspektionsskibet „Hvidbjørnen“.

Paa Orlogsværftet har man nu fuldent Bygningen af Inspektionsskibet „Hvidbjørnen“, der er bygget til Inspektionstjeneste i grønlandske og islandske Farvande. De forskellige Dimensioner og Data er følgende:

Længde: 63,2 m. Bredde: 9,7 m. Største Dybg.: 4,7 m. Deplacement: c. 1020 Tons, d. v. s. en Størrelse, der ligger mellem „Island Falk“s og „Fylla“s. Maximumsfart: c. 15 Knok. Aktionsradius: 4500 Sml. Armering: 2 Stk. 87 mm P. K. Besætning: 58 Mand.

Enhver, der kommer om Bord, kan ikke andet end glæde sig over, hvor veludrustet og velinrettet Skibet er.

Kul findes ikke i Skibet, da saavel de to Kedler som Kabys og Bagerovn har Oliefyring. Kulfyldningsdagene vil sikkert ikke blive savnet af nogen. Hovedmaskinen er en moderne Ventilmaskine, og Styremaskinen virker ved Telemotorsystem.

Til Navigationsbrug findes alle moderne Hjælpe-midler, f. Eks. Radiopejlapparat, Ekkolod, S. A. L.-Log og Gyroskopkompas med tilhørende Repeterkompasser. Ved Hjælp af Pejlapparatet kan man pejle Punkter, der ligger langt, langt uden for ens Synskreds. Ønsker den vagthavende Officer at vide, hvor meget Vand der er under Kølen, behøver han blot at trykke paa en Knap, og øjeblikkelig viser Ekkoloddet Dybden. S. A. L.-Loggen, der er indbygget i Skibet, viser, hvor stor Farten er i Øjeblikket, foruden at den ved Hjælp af et Tælleapparat viser den udløbne Distance. Endelig viser Gyroskopkompasset altid den retvisende Kurs, saa hvad kan man forlange mere, især da de nævnte Apparater nu er saa fuldkomne, at man virkelig kan stole paa dem!

Men der er ikke alene taget Hensyn til moderne teknisk Udstyr, ogsaa Beboelsesforhold og hygiejniske Forhold har man bestræbt sig for at gøre saa fuldkomne og tidssvarende som muligt. Mandskabet har store, lyse og hyggelige Banjer, stort Vaske- og Baderum med koldt og varmt Vand, Vaskekedel o.

m. De har bekvem Adgang til Butleri, Kantine og Kabys, og der er lune Gange, hvor de kan opholde sig. Det skal bemærkes, at man kan komme gennem hele Skibets Længde, uden at være nødsaget til at gaa over Dækket, hvilket naturligvis er en Fordel, naar det er Havvejr.

De midlertidige Befalingsmænd har en udmærket og rummelig Messe agten for Banjerne. De har endvidere særskilt Vaske- og Baderum.

I Agterskibet ligger Officersbeboelsen. Messen, der er meget smukt udstyret, findes i Dækshuset, og de rummelige og veludstyrede Lukafer er anbragt under Dækket.

Under Broen er der indrettet en hyggelig og stilfuld Beboelse for Chefen. Til saavel Chefs- som Officersbeboelsen hører der Badeværelse.

De syge er der ogsaa tænkt paa, idet der ligefrem er indrettet et lille Hospital, som bestaar af et Sygelukaf med 5 Sligrekøjer, Badeværelse med Karbad og W.C. og endelig et Konsultationsværelse. Det hele ser saa indbydende ud, at man ligefrem faa Lyst til straks at melde sig syg.

Maden spiller som bekendt en stor Rolle om Bord, og man har da ogsaa taget skyldigt Hensyn hertil ved at forsyne Skibet med et moderne Fryseanlæg, saa man ikke straks skal ty til Konservesdaaserne og Salttønden.

Lige efter Pinse tiltræder „Hvidbjørnen“ sin Jomfrurejse mod Nord, og der er kun Grund til at tro, at alle om Bord vil føle sig tilfredse i det smukke, velindrettede Skib.

J. V. F. Vest,
Kaptajn i Flaaden.

Den 1ste Maj afløstes Kaptajnløjtnant *Kjølsen* af Orlogskaptajn *Thiele* som Adjudant hos Hans Kongelige Højhed Kronprinsen.

Fiskeriinspektionsskibet *Beskytteren* (Chef: Orlogskaptajn *Lowzow*) er vendt hjem fra et 7 Maaneders Inspektionstogt til Færøerne. Kommandoen blev strøgen den 30te April.

**

Fiskeriinspektionsskibet *Islands Falk* (Chef: Orlogskaptajn *C. Hammerich*) er den 1ste Maj afsejlet til Færøerne for at tage Station dér i nogen Tid.

**

Orlogsskibet *Niels Juel* er den 3die Maj afsejlet paa Togt til Middelhavet.

**

Den svenske Marines Skoleskibe *Najaden* og *Jarramas* har anmeldt Besøg i Aarhus nogle Dage i første Halvdel af Juli.

Fra fremmede Mariner.

England.

Følgende nye Skibe vil blive paabegyndt i 1929:

- 3 Krydsere.
- 1 Flotillefører.
- 8 Jagere
- 6 Undervandsbaade.
- 1 Net-Udlægger og Maalslæbeskib.
- 6 Sloops.

Det engelske Flaadebudget for Aaret 1929 blev vedtaget den 4. Marts med £55,865,000 = ca. 1016 Milioner Kroner.

Luftfartøjernes Anvendelse i Flaaden forøges stadig, og Antallet af Flyvetimer fra Hangarskibene har ifjor været 73 % større end foregaaende Aar.

74 Søofficerer er blevet uddannet og har været anvendt som Observatorer, og yderligere 8 er under Uddannelse.

121 Søofficerer og Officerer fra *the Royal Marines* er blevet uddannet til Flyvere, og yderligere 12 er under Uddannelse.

Man er begyndt paa at sidestille Søofficerers Tjeneste, som Flyvere i *the Fleet Air Arm* med anden Specialtjeneste (Artilleri, Torpedovæsen o. s. v.), og saadanne Søofficerer vil i Fremtiden — forudsat at de findes egnede og er villige til det — komme til at gøre Flyvertjeneste i hele deres Tid, indtil de opnaar 6 Aars Anciennitet som Lieutenant-Commanders, herfra dog undtaget 2 Aars almindelig Søofficerstjeneste som Lieutenant eller Lieutenant-Commander. Søofficerer, som ikke ønsker at fortsætte ved Flyvæsenet efter 4 Aars Tjeneste ved dette, kan overgaa til almindelig Tjeneste eller søge andet Speciale.

Skibsfarten hjemme og ude.

De sidste Søsætninger fra Værfterne.

I Slutningen af Marts søsattes i Nakskov Motorskibet „Nordfarer“ bygget til Rederiet „Norden“. Skibet maaler 401×54×35 Fod og er paa 9100 Dødvægt Tons, og det er bygget til Lloyds højeste Klasse med aabent Shelterdæk, Bak samt Huse midtskibs og agter og forsynet med Dobbeltbund i hele Skibets Længde, endvidere med 5 Luger, 2 Master og 2 Samsonposter, 11 Lastebomme med fra 3 til 5 Tons Kapacitet og en Bom med 20 Tons Løfteevne. Der findes ti elektriske Lossespil, elektrisk Ankerspil og Agtermaskine. Hovedmaskineriet bestaar af to Burmeister

og Wain Motorer, udviklende ialt 3000 ind. HK., der skal give Skibet en Fart af 11½ Knob, fuldt lastet.

Paa den ledige Bedding lagdes Kølen til et 9000 Tons Motor-Fragtskib til Rederiet „Orient“.

Paa Fanø Skibsværft er søsat den store Motor-Fiskerkutter „Nanne“, som Kapt. *Borde Clausen* i Nordby har ladet bygge. Kutteren er forsynet med Motor, elektrisk Lys, Radio, og Spillene drives med Remtræk fra Motoren: „Nanne“ skal til Sommer fiske fra Grimsby.

Fra Burmeister og Wains Værft er foretaget Prøvetur med Motorskibet „Santa Inez“ bestemt til Passagerfart i Amerika og paa 4550 Dødvægt Tons. De to B. og W.-Motorer udvikler 4700 ind. HK.

Fra samme Værft er søsat Motorskibet „Somerville“ til et Rederi i Oslo og paa 7650 Dødvægt Tons med to B. og W.-Motorer, udviklende 4000 ind. HK.

**

Den danske Handelsflaade ifjor.

Efter Statistisk Departements foreløbige Opgørelse, som ikke omfatter Farten med Sejlskibe og Motorsejlere, udgjorde Bruttofragten ifjor ca. 155 Mill. Kr. og Maanedesfragten 16 Mill. Kr. imod i 1927: 171 Mill. og 13 Mill. Kr.

Det indsejlede Beløb var i Brutto-Befragtning ca. 17 Mill. Kr. lavere og i Time-Charter 3 Mill. Kr. højere i 1928 end Aaret før. Regnet under et og tages Hensyn til, at Maanedesfragten sammenlignet med Bruttofragten er at betragte som et Nettobeløb, faas som Resultatet, at indsejlet Fragt for Damp- og Motorskibene — naar man ser bort fra indenrigsk Fart — var 6 % lavere i 1928 end i 1927.

Opgørelse over Farten med Sejlskibe med og uden Hjælpemotor foreligger endnu ikke. Sejlskibsflaaden er lidt over 6 % af den totale Registertonnage, men af den i udenrigsk Fart indsejlede Bruttofragt falder kun 3 % paa Sejlskibene, dels paa Grund af Sejlskibsfartens mindre Effektivitet, dels fordi en forholdsvis stor Del af Sejlerne gaar udelukkende i indenrigsk Fart. Sejlskibstonnagen formindskes hvert Aar; ifjor med 6 %.

I 1927 var Bruttofragten for Sejlskibsfarten paa Udlandet 5,8 Mill. Kr.; 1928 bliver Beløbet antagelig mindre, ogsaa fordi den nævnte Nedgang i Tonnagen overvejende faldt paa Sejlskibene i udenrigsk Fart.

Den samlede Fragtfortjeneste i udenrigsk Fart, der for 1927 var 198½ Mill. Kr., kan derfor for 1928 anslaaes til ca. 186½ Mill. Kr.

**

Skagens Kutterflaade.

Kun faa danske Kutterflaader er i de senere Aar bleven fornyet som Skagens Kutterflaade, og hvert Foraar — ogsaa i Aar — har der været flere ny Baade. Siden sidste Foraar har Brødrene *Nippers* Værft saaledes faaet Bestilling paa fem ny Kuttere, der alle bliver færdige i dette Foraar. De to er til Skagensflaaden, to er bestemt til Frederikshavn og en til Thyborøn. Paa *Henriksens* og *Karstensens* Værft er i Foraaret søsat en Kutter og to andre er under Bygning, og alle bestemt til Skagensflaaden. Ialt er siden sidste Foraar bygget otte Kuttere, hvoraf fem til Skagen. Ogsaa i Gilleleje bygges to Kuttere, og Skagens Kutterflaade bliver derfor forøget med syv ny Kuttere.

D. F. D. S.

Med den udvidede Fartplan, som traadte i Kraft ved Begyndelsen af 1928, har D. F. D. S.'s Passager-skibe udført ialt 36 Rundrejser paa New York, eller 8 Rundrejser mere end Aaret forud. Halifax blev anløbet for Passagerer 32 Gange i vestgaaende og 6 Gange i østgaaende Retning. De hyppige Afsejlinger har som ventet i betydelig Grad gavnet Passagerfarten, og saa vel den østgaaende som den vestgaaende Trafik viser en meget tilfredsstillende Stigning i Antal af befordrede Passagerer. Den ved Begrænsningen af Indvandringen til De Forenede Stater skabte Interesse for Emigration til Kanada er i stadig Stigning, og Selskabet har i Kraft af sin godt indarbejdede kanadiske Organisation ogsaa paa dette ny Felt sikret sin førende Stilling i Emigrationen fra Danmark.

Islandsfarten har været opretholdt paa samme Maade som i 1927, og Bestræbelserne for at oparbejde Passagertrafikken i Sommerhalvaaret, saa vel paa den direkte Hurtigrute mellem Danmark og Island som paa Ruten Leith-Reykjavik, har givet tilfredsstillende Resultater. Færøfarten blev udført som i tidligere Aar.

**

Motorskibet „Esbjerg“.

Fra Helsingør Værft er til D. F. D. S. leveret Motorskibet „Esbjerg“ til Esbjerg-Parkeston Ruten og paa 2761 Br. Tons, 1500 Dødvægt Tons.

Skibet er delt i 7 vandtætte Rum med Dobbeltbund gennem hele Længden og heri kan føres Vandballast og Smøreolie.

Til Passagerer findes paa Mellemdækket, Hoveddækket og Awningsdækket En- og Tomands Kamre

og enkelte Tre- og Firemands Kamre, ialt med Plads til 132 Passagerer paa 1ste Kahyts Plads. Spisesalonen er bygget i Skibets fulde Bredde med Siddeplads til 87 Personer.

Hovedmaskinen bestaar af to Burmeister og Wains Motorer med Trykforstøvning; tidligere indførtes Brændselolie ved Luft af 60. Atm. Tryk, nu pumpes Olien direkte ind i Cylindrene under 500 Atm. Tryk. Motorerne udvikler 3900 ind. HK. ved 195 Omdrejninger. Hjælpekedlen, der anvendes til Opvarmning af Skibet, kan opvarmes ved Forbrændingsprodukterne fra Hovedmotoren. Skibet har 5 kraftige elektriske Lossespil samt elektrisk Ankerspil og Varpe-spil.

**

Verdensskibsbygningen.

I Slutningen af første Kvartal byggedes i Storbritannien 328 Handelsskibe med 1.357,375 Br. Tons. Motorskibstonnagen var 39,6 % af det totale. I hele Verden byggedes 428 Dampere med 1.428,466 Tons, 278 Motorskibe med 1.399,581 Tons og 24 Sejlskibe med 9765 Tons. Der byggedes af Tankskibe i hele Verden 47 med 331,411 Tons.

I de forskellige Lande byggedes: Storbritannien 1.357,375 Tons, Tyskland 406,982 Tons, Holland 163,856 Tons, Frankrig 155,351 Tons, Japan 147,010 Tons, Rusland 116,388 Tons, Sverige 98,344 Tons, De Forenede Stater 96,438 Tons, Italien 90,235 Tons og Danmark 81,588 Tons.

Aktiviteten ses bedst af det præsterede Arbejde, og af søsat Tonnage i første Kvartal havde Storbritannien 289,834 Tons, Tyskland 74,562 Tons, Sverige 26,082 Tons, Danmark og Japan hver 23,650 Tons og Holland 20,881 Tons. Af Sejlskibe blev i hele Verden kun søsat 8 paa ialt 3,776 Tons.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør Julius Petersen.

Flagdagen.

Fra Danmarks-Samfundets Overstyrelse (Kontor: Amaliegade 49, København K. Telf. 6850) har Redaktionen modtaget nedenstaaende Henvendelse, som den herved med den bedste anbefaling bringer videre til Marineforeningens Medlemmer:

„Danmarks-Samfundets Overstyrelse tillader sig herved at rette en høflig Henvendelse til Dem om paa den kommende Flagdag og Genforeningsdag (Valdemarsdag) den 15. Juni at ville støtte os i vore Bestræbelser for at udbrede Kærlighed til og Interesse for Landets Flag ved at forhandle vort lille Silkeflag, som vi har faaet Justitsministeriets Tilladelse til at sælge den nævnte Dag.

Flaget, der koster 25 Øre, skulde gerne i Aar forhandles over hele Landet.

Saaframt Overstyrelsen paa Valdemarsdagen tør gøre Regning paa Deres værdifulde Bistand til Forhandling af vort fikse lille Silkeflag, bedes Deres Svar sendt til Kontoret sna-

rest og inden 1. Juni. — Saaframt De ikke selv kan paatage Dem Salget, bedes De venligst anwise os en eller anden af Deres Bekendtskabskreds, der maatte være villig hertil“.

„VIKINGEN“

„Vikings“ Maj-Nummer er tilstillet Redaktionen til Anmeldelse, og det er den en Glæde at henlede Opmærksomheden paa dette indholdsrige og rigt illustrerede Nummer, af hvilket særlig to Artikler paakalder vor Interesse: en Skildring i Tekst og Billeder af Livet ombord i Skoleskibet „København“, og en ligeledes med mange og gode Billeder forsynet Artikel om Kadetskolen og Livet i dette Søkadetternes Hjem i Nyboder, som den 1. Maj kunde fejre 60-Aarsdagen for dets Oprettelse som Fortsætter af det tidligere Søkadetakademi.

SLAGELSE-AFDELINGEN

afholdt ordinær Generalforsamling Tirsdag den 26. Febr. i Anlægspavillonen Kl. 7½. Formanden bød Forsamlingen velkommen. Gasværksbestyrer Kragh valgtes til Dirigent, hvorefter Formanden aflagde Beretning. Kassereren oplæste Regnskabet, der balancerede med Kr. 916,19. Regnskabet godkendtes.

Derefter valgtes Bestyrelsesmedlemmer: de afgaaende var *E. Rosenby, F. Thomsen, R. Andersen, N. Hansen, A. Johansen, Andersen, Hansen og Johansen* genvalgte. Nyvalgt blev Købmand *Harder* og Forretningsfører *Steenstrup*. Til Suppleanter valgtes *Nørgaard* og Lokomotivfører *Petersen*. Revisorer blev: Mejeribestyrer *Christiansen* og Repræsentant *Nielsen*, Revisorsuppleant: *Kragh*. Det vedtoges ikke i Aar at sende Sendemænd, dog tillodes det Foreningen at lade sig repræsentere af en eller flere, imod at de selv afholdt Udgifterne. Til Flagbærer valgtes Detailhandler *Petersen* og til Flagbærersuppleant Lokomotivfører *Petersen*.

Det vedtoges, at Sommerudflugten skulde gaa til Kallundborg. Endvidere omtaltes Foreningens nyindstiftede Stander til saavel Flagstænger som Automobiles m. m. samt oplæstes Reglerne for Standerens Brug.

SKELSKØR-AFDELINGEN

afholdt aarlig Generalforsamling den 27. Februar.

Til Dirigent valgtes Lærer *Guldberg*, og i Formandens, Toldassistent *Halbys*, Sygdomsforfald aflagde Næstformanden Aarsberetningen, samt oplæste det reviderede Regnskab, der enstemmigt godkendtes.

De afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, Toldassistent *Halby*, Lærer *Guldberg* og Lods *Nielsen* genvalgte, samt i Stedet for Mægler *Mahler*, der var afgaaet ved Døden, nyvalgte Bankkasserer *Bager*, alle enstemmigt.

Den afgaaende Revisor, Købmand *Jespersen*, genvalgte enstemmigt.

Til Sendemand valgtes den til den Tid fungerende Formand.

Paa det den 7. Marts afholdte Bestyrelsesmøde fik Bestyrelsen følgende Sammensætning:

Lærer *Guldberg*, Formand, Bogtrykker *Teilmann Ibsen*, Næstformand, Toldassistent *Halby*, Kasserer, Fisker *Ditlevsen*, Rorsbetjent *Jørgensen*, Lods *Nielsen* og Bankkasserer *Bager*.

ESBJERG-AFDELINGEN

afholdt sin store aarlige Fastelavnsfest for Medlemmernes Børn Søndag den 3. Marts paa Hotel Spangsberg.

De smaa Gutter med Damer marcherede pr. Kl. 6 ind i Salen, hvor Formanden bød Velkommen til Medlemmer og Børn, og derefter hejstes Flaget. Tøndeslagning med paafølgende Præmieuddeling begyndte. Tre af Kammeraterne havde, for at more Børnene, maskeret sig og udklædt sig som de af Børnene meget yndede „Havskum“ og hans Matroser, og de afløste det store Orkester med Sømands-Klaver, Banjo og Mundharpe, hvilket gjorde stor Lykke blandt de smaa. Kl. 9½ sluttedes Børnefesten med et Leve for Marineforeningen.

Efter at Børnene var pebet til Køjs og Dækket klaret op, fortsatte de Voksne med en Svingom paa Halvdækket.

HIRTSHALS-AFDELINGEN

afholdt ordinær Generalforsamling Mandag den 4. Marts Kl. 7½ Aften i Kroen.

Tilslutningen var ikke overvældende — 8 ialt var mødt. Formanden bød Velkommen og mindedes de tre afdøde Kammerater: Fyrmester *Johnson*, Æresmedlem, Veteran *Chr. Christensen* og Æresmedlem, Veteran *Peter Nielsen Smed*.

Formanden blev valgt til Dirigent, han oplæste Aarsberetningen, som godkendtes, ligeledes blev Kassererens reviderede Regnskab godkendt; det balancerede med 575 Kr.

Fiskerne *Chr. M. Nielsen* og *Vilhelm Jensen* genvalgte i Bestyrelsen. Sognefoged *N. Jensen*, som ikke ønskede Genvalg, blev afløst af Slagtermester *J. Hansen*, Hjørring. Som Suppleanter genvalgte Kaptajn *Rishøj* og Glarmester *Sophus Thomsen*. Ingeniør *Jensen* genvalgte som Revisor, ligesom Suppleant *I. P. Andersen* genvalgte. Til Sendemand til Sendemandsmødet i Odense blev Formanden valgt.

Flagmand *Vilhelm Jensen* og Reserveflagmand og Skibsergent *Niels Jensen* genvalgte.

Medlemsantallet var 1. Januar 1928: 67 og 1. Januar 1929: 90, en Fremgang paa 23 Medlemmer.

NAKSKOV-AFDELINGEN

afholdt den 7. Marts aarlig Generalforsamling paa Hotel „Skandinavien“.

Under Fællesspisningen umiddelbart før Generalforsamlingen talte Ingeniør *Berg* for Fædrelandet og Havnefoged *Sørensen* for Marineforeningen.

Formanden, Lokomotivfører *Nielsen*, takkede og holdt en Tale for Kammeraten.

Lodsformand *Andersen* talte for Damerne og Lods *Mogensen* for Marineforeningens Bestyrelse og takkede den for det udmærkede Arbejde i Foreningen.

Man gik derefter over til Generalforsamlingen. — Formanden foreslog Havnefoged *Sørensen* til Dirigent. Han valgtes.

Formanden aflagde derefter Beretning og mindedes de i Aarets Løb afdøde Medlemmer: Boghandler *Allerup* og Sejlmager *Nielsen*.

Ved Sendemandsmødet den 13. Maj, hvor Foreningen var repræsenteret ved Formanden og Motorfører *Christiansen*, var der fremkommet Forslag om Marineforeningens Medlemmers Ret til at føre Stander fra saavel privat Flagstang som fra Baad og Motorkøretøj. — Standeren findes i forskellige Størrelser til de forskellige Formaaler.

Desværre har Foreningen mistet 13 Medlemmer i Aarets Løb og kun optaget 9 nye Medlemmer. Beretningen godkendt.

Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, der udviste en Beholdning paa Kr. 100,50. — Regnskabet godkendtes.

Lokomotivfører *Nielsen*, Lodsformand *Andersen* og Slagter *M. Larsen* afgaar som Bestyrelsesmedlemmer og Redaktør *Juel Christensen* og Isenkræmmer *Poul Drewsen* som Revisorer. — Genvalget fandt Sted med Akklamation. — Glarmester *Falkland* genvalgte som Fanebærer.

Formanden henstillede til Generalforsamlingen, at der valgtes 4 Sendemænd til næste Møde i Odense, hvilket er det Antal, Foreningen har Ret til at sende. — Det vedtoges at overlade til Formanden at træffe Aftale med 3 andre Medlemmer om at rejse til Mødet.

Under eventuelt var ikke fremkommet noget særligt, hvorfor Generalforsamlingen sluttede med et Leve for Foreningen.

ODENSE-AFDELINGEN

afholdt sin aarlige Generalforsamling i Industripalæet Fredag den 8. Marts — Afdelingens 15-Aars Stiftelsesdag.

Formanden — pens. Telefonmester *Buchgreitz* — bød Velkommen, og pens. Postbudformand *Plovstrup* valgtes til Dirigent.

Før Forhandlingernes Paabegyndelse overrakte en af Kammeraterne — Afdelingens livsvarige Vagtchef — Maskinmester *Sv. Larsen*, Dalum, en flot Gave, bestaaende af 2 Marskal-Stave til Brug ved Begravelser. Til *Larsen*, der gentagne Gange paa lignende Maade har vist sin store Interesse for Foreningen, rettedes en hjertelig Tak for Gaven.

Formanden aflagde derefter Aarsberetningen, som godkendtes. 2 Portioner af Veteran-Fondet var uddelt her i Afdelingen. Medlemsantallet var ved Aarets Slutning 198.

Kassereren — Direktør *Claus Hansen* — oplæste det reviderede Aarsregnskab, der balancerede med Kr. 2226,70. Minebøsse-Fondet balancerede med Kr. 834,13. Der var til sidste Jul uddelt 5 Portioner à Kr. 50,00 i Understøttelse til forulykkede Søfolks trængende Efterladte. Regnskabet godkendtes.

Af Bestyrelsen afgik efter Tur pens. Telefonmester *Buchgreitz*, Kaptajn *M. Chr. Jørgensen* og Kroejer *Christensen*. *Jørgensen* og *Christensen* genvalgte, og i Stedet for *Buchgreitz*, der ikke ønskede Genvalg, nyvalgte Maskinfabrikant *D. Madsen*. Som Suppleant nyvalgte Detailhandler *P. M. Clausen*. Revisorer, Sendemænd og Flagbærer genvalgte. Bestyrelsen har konstitueret sig med Installatør *Overgaard Nielsen* som Formand, Kaptajn *Jørgensen* som Næstformand og Direktør *Claus Hansen* som Kasserer og Sekretær.

Under Eventuelt foreslog Bestyrelsen at udnævne pens. Telefonmester *Buchgreitz*, der har været Afdelingens Formand gennem alle 15 Aar, til Æresmedlem af Afdelingen som Tak for hans store Arbejde i Marineforeningens Tjeneste. For-

slaget vedtoges enstemmigt og med Akklamation, og der rettedes ligeledes fra flere af Kammeraterne en hjertelig Tak til *Buchgreitz*. Denne takkede bevæget for den store Ære og Hyldest.

Efter Generalforsamlingen fandt der en Fællesspisning og et fornøjeligt, kammeratligt Samvær Sted.

KOLDING-AFDELINGEN

afholdt den 9. Marts i Industriforeningen sin aarlige Generalforsamling.

Med det sædvanlige Ceremoniel blev Flaget hejst, og Formanden, Tamlæge *Strange Friis*, nævnede at det netop i Dag i ti Aar havde været Foreningens Samlingsmærke, idet afdøde Direktør *Dreyer* den 9. Marts 1919 skænkede det til Foreningen, og paa samme Dag havde Maskinfører *Skøth* overtaget Hvervet som Flagbærer.

Ved den traditionelle Torskespisning bød Formanden Velkommen, særlig til nogle nye Medlemmer, og bragte Hilsen fra forskellige, der ved Sygdom var forhindrede.

Ved Kaffen gik man over til Generalforsamlingen, og Dyrslæge *Hørlyck* valgtes enstemmigt til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning om, hvad der var sket saavel indenfor Hovedforeningen som Afdelingen her.

Efter Formandsberetningen oplæste Kassereren, Købmand *L. Larsen* det reviderede Regnskab, som godkendtes.

Bestyrelsen var ikke paa Omvalg, derimod Revisorerne, Dyrslæge *Hørlyck* og Fabrikant *H. M. P. Hansen*, som genvalgtes.

Som Sendemænd til Aarsmødet i Odense valgtes Formanden, Rentier *Chr. Nielsen*, Havnefoged *Fink* og Fiskeeksportør *Petersen*.

Efter Generalforsamlingen talte Dyrslæge *Hørlyck* for Formanden og Fiskeeksportør *Petersen* for Marineforeningen, og det fornøjelige Samvær fortsattes med Taler og Sange.

STEVNS-AFDELINGEN

afholdt den 12. Marts Generalforsamling paa Hotel Postgaarden. Formanden, Apotheker *Vermehren*, aflagde Beretning og omtalte den overordentlig vellykkede Tur som Foreningen foretog til Holmen, hvor man var blevet modtaget paa saa hjertelig Maade, at Besøget for Deltagerne blev et uforglemmeligt Minde.

Medlemsantallet var nu ca. 50. Til Bestyrelsen genvalgtes Formanden, Apotheker *Vermehren*, Konsul *Grønvold*, Købmand *Julius Hansen*, Lods *Hansen*, Rødvig, Barber *Schøn*, Skipper *Madsen*, Tommestrup, og Restauratør *Christensen*, Bøgeskov. Til Revisorer genvalgtes Blikkenslager *E. Petersen* og Installatør *Andreasen*. Til Sendemænd til Sendemandsmødet valgtes Gdr. *Petersen*, Storedal, og Sekretæren, Barber *Schøn*.

Efter Generalforsamlingen fortalte Tømrer *Eigil Rasmussen*, Ll. Taarøje, interessante Rejseoplevelser. En ukendt Velynderske af de gamle Marinere havde skænket Foreningen et smukt Flag, der gik til Tops paa en nydelig lille Flagmast, skænket af Konsul *Grønvold*. Formanden havde skænket en Skibsklokke, hvorpaa Blikkenslager *Petersen* Aftenen igennem slog de reglementerede Glas.

Før Spisningen indviede Formanden Flaget, og Murermeister *Jens Jensen* udbragte et Leve for Kongen, hvorefter forskellige, deriblandt Lods *Hansen* og Gaardejer *Petersen*, Storedal havde Ordet.

FREDERIKSSUND-AFDELINGEN

Paa Generalforsamlingen den 17. Mars i Aar vedtog man at udnævne vort ældste Medlem, Smedemester *Hans Poulsen* i Hjørlande pr. Slangerup til Foreningens Æresmedlem. Denne Højtidelighed fandt Sted den 24. Marts, idet tre af Bestyrelsen overrakte ham et smukt Diplom og takkede ham for godt Kammeratskab. Gamle *Poulsen*, som nu er 84 Aar, har været i Foreningen siden den blev stiftet, han var synlig glad for Opmærksomheden og fortalte med Iver om sin Tjenestetid, han laa inde i Aaret 1868 og var med Fregatten *Jylland*.

VEJLE-AFDELINGEN

Marinestuen i Vejle.

I Midten af Marts indviedes ved en stilfuld Festlighed en „Marinestue“ i et af Teaterhotellets Værelser.

Ved 8-Tiden om Aftenen samledes Marineforeningens Medlemmer med Damer, og kort efter marcherede Selskabet ind i „Stuen“, der er beliggende i Flugt med Restaurationen.

Efter at Flaget til *Awel Juels* smukke Flagsang var gaaet til Tops og Selskabet havde taget Plads ved Smaaborde, gjorde Formanden, Bagermester *P. A. Andersen*, i et kort Foredrag Rede for Vejle Marineforenings Tilblivelse og Udvikling.

Efter at der var skænket et Glas Portvin og budt Kransekage rundt, rungede Hurra'er som Tegn paa Indvielsen.

De Tilstedeværende beundrede „Stuens“ Udstyr, og „Der er et yndigt Land“ blev afsunget, hvorefter Mejeriejer *Hansen* talte for Formanden og ønskede — under Forsamlingens udelte Tilslutning — denne til Lykke med det Dannebrogskors, der fornylig var blevet overrakt ham som Tak for hans Interesse for Marineforeningen.

Ogsaa fra anden Side lykønskede den nye Dannebrogsmænd, bl. a. fra Forsvarsbrødræskelskabet, hvorefter Hr. *Andersen* takkede, efter dog først at have rettet en Tak til Foreningens Kasserer, Gasværksfyrbøder *Egeberg* og Familie for uegennyttigt Arbejde indenfor Marineforeningen. Kort efter samledes Selskabet paa 1. Sal til fælles Kaffe bord.

Her talte Bagermester *Andersen* for Kongen og udbragte et 9-foldigt Hurra, der efterfulgtes af „Kong Christian“.

Senere talte *H. C. Hansen* for Flaget, ligesom Formanden talte for Veteranerne, adresseret til fhv. Bagermester *Schwartzsen*, for hvilken Skaal Sejlmager *P. L. Jensen* takkede.

Forinden Bordet hævdedes, oplæste Dr. *Sonne* smaa underholdende Historier.

Et Par Timers fornøjeligt Samvær med en lille Dans sluttede Kl. 1, hvorefter „Mændene“ og Damerne aflagde en kort Visit i „Marinestuen“, hvor et Smørrebrødsbord stod dækket. Ogsaa her holdtes enkelte Skaaltaler, og Indvielsen sluttede paa den smukkeste Maade med Afsyngelsen af „Kongernes Konge“.

„Hvad der er i Marinestuen“.

Straks man træder ind i „Marinestuen“ fanges Øjet af et stort Glasskab paa Stuens modsatte Væg, hvori opbevares Dirigentklokke, Baadshandspebe m. m. samt en Minebøsse en miniature. Baade Skabet og Minebøssen er Gaver til Stuen. Blandt de mange Vægprydelser ses Fotografier af Kongen og Dronningen, et Maleri af Christian IV. paa Trefoldigheden, Tegninger, Raderinger og Fotografier, bl. a. af „Slaget paa Københavns Red“, „Fregatten „Jylland i Sundet“, en Serie Fotografier fra De dansk-vestindiske Øer, da det danske Flag blev nedhalet og det amerikanske hejst, et Par Skibslanterner, Fotografier fra Marinejubilæer m. m.

HELSINGØR-AFDELINGEN

afholdt Torsdag den 14. Marts Generalforsamling i Cafe Promenaden. Formanden, Grosserer *G. E. Olsen*, bød den ret store Forsamling Velkommen, og efter at Maskinmester *Knudsen* var valgt til Dirigent, tog Formanden Ordet og aflagde Beretning om det svundne Aar, samt mindedes de i Aartes Løb afdøde Medlemmer: Lodsoldermand *Møller* og Museumsinspektør *Lund*. Det reviderede Regnskab blev derefter fremlagt og enstemmigt godkendt, skønt det udviste et Underskud paa ca. 30 Kr., men da Underskudet sidste Aar var ca. 266 Kr., pegede det i den rigtige Retning og gav Udtryk for, at ogsaa økonomisk var Helsingør-Afdelingen ved at komme over de trange Aar og var ved igen at vokse sig stor og stærk. Den gamle Bestyrelse blev genvalgt, dog maatte vor gode Kammerat, Maskinmester *M. Jensen*, paa Grund af Sygdom trække sig tilbage, og Manufakturhandler *Henriksen* blev valgt i Stedet. Da Valget af Revisorer og Sendemænd var overstaet, blev der under Posten „Eventuelt“ en meget fornøjelig og livlig Diskussion om Damernes Deltagelse i vore Fester. Dirigenten ledede Diskussionen udmærket, saa at hele

Diskussionen forløb paa den fornøjeligste Maade.

Saa blev Flaget hejst, og der blev pebet til Skafning. Og saa taltes der „Skiv“, og den blaa Bog blev flittigt benyttet baade under Skafningen og paa Frivagten, hvor „Mændene“ nød Kaffen, medens mange af Kammeraterne gjorde Vagten fornøjelig ved Taler, Historier, Tryllekunster og musikalske Præstationer, indtil 8 Glas blev slaaet, og kun et Mindretal blev paa Dækket, medens Resten hastede til Køjs for næste Dag, styrkede af den udmærkede Aftens fornøjelige Kammeratsamvær, at tage fat paa Hverdagslivet.

RIBE-AFDELINGEN

afholdt sit aarlige Torskegilde paa Klubbens Hotel d. 9. April. Kl. 7 bænkedes man om de smukt pyntede Borde, og efter at Flaget var hejst, toges fat paa Skafningen, som forløb paa en sjælden fornøjelig Maade. Efter Skafningen gik Tiden med Taler, Sang og muntre Fortællinger.

SVENDBORG-AFDELINGEN

afholdt Onsdag den 10. April ordinær Generalforsamling paa Hotel Hafnia.

Før Generalforsamlingen samledes Medlemmerne om det smukt pyntede Bord til en fornøjelig Torskespisning.

Efter at Kaffen derefter var indtaget i de tilstødende Lokaler, hejstes Flaget, og efter at have budt Medlemmerne velkommen til Generalforsamlingen aflagde Formanden, Forstander *Tuxen*, Beretning.

Formanden rettede en Tak til alle Medlemmerne, specielt til Bestyrelsen, for det gode Kammeratskab, der altid har siddet i Højsædet indenfor Afdelingen, og meddelte derefter, at det nu, efter at han havde været Chef i 15 Aar, var hans uigenkaldelige Beslutning at trække sig tilbage, men hans Interesse for Foreningen, vilde dermed ikke være svækket, han skulde til enhver Tid være til Tjeneste med Raad og Daad for Afdelingen og Bestyrelsen, ligesom han nok skulde give Møde, naar Bestyrelsen kaldte til Samling.

Kassereren, Prokurist *Hansen*, oplæste derefter Regnskabet, der balancerede med 487 Kr.

Der gaves eenstemmigt Decharge for Regnskabet. Paa Forslag af Formanden blev det vedtaget, at Bestyrelsen, der hidtil har bestaaet af 9, fremtidig kun kom til at bestaa af 7 Medlemmer, samt at i Stedet for, som nu, hele Bestyrelsen var paa Omvalg hvert Aar, det fremtidig kun blev Halvdelen af Bestyrelsen, der afgik hvert Aar.

Da foruden Formanden ogsaa Konsul *Vald. Hansen*, Møller *Jørgen Petersen*, Blokkedrejer *Jacobsen* og Blikkenslager *Rostgaard*, trods mange Opfordringer ikke ønskede at modtage Genvalg, kom den nye Bestyrelse til at bestaa af:

Havnefoged *Jensen*, Formand, Amtsforvalter *Blum*, Næstformand, Prokurist *Arthur Hansen*, Kasserer, Repræsentant *L. Roed*, Sekretær, Urmager *Martin Petersen*, Snedkermester *Nielsen Børge* og Elektriker *Tronier Hansen*.

Som Sendemand valgtes Formanden med Amtsforvalter *Blum* som første og Urmager *Petersen* som anden Suppleant; til Baadsmænd Blokkedrejer *Jacobsen* og *Tronier Hansen*; til Flagmænd Snedkermester *Nielsen Børge* og Gaardejer *Brydegaard*; til Flagbærer Maskinpasser *Joast* og til Revisor Osthandler *Nebel* og Malermester *Thorbenzen*.

Paa Forslag af Urmager *Petersen* vedtoges det, at Beløbet til Rejsseudgifter til Sendemænd i hvert enkelt Tilfælde fastsættes af Bestyrelsen.

Urmager *Petersen* tog derefter Ordet og bragte i en smuk og hjertelig Tale Forstander *Tuxen* Afdelingens Tak for den store Dygtighed, Kærlighed og Interesse for Marineforeningen, hvormed Forstanderen i de 15 Aar, siden Svendborg-Afdelingens Stiftelse har ledet denne som Formand.

Taleren vendte sig derefter til Generalforsamlingen og foreslog denne at udnævne Forstander *Tuxen* til Æresmedlem af Afdelingen, hvilket Forsamlingen eenstemmigt gav sin Tilslutning til ved at rejse sig og udbringe et Leve for Forstander *Tuxen*.

Amtsforvalter *Blum* omtalte den smukke Skik, vi har her i Svendborg hvert Aar paa Kristi Himmelfartsdag, at samtlige Soldaterforeninger med Faner i Procession marcherer fra Torvet ud til Krigergravene for ved en stemningsfuld Højtidelighed at mindes dem, der stred og faldt for vort Fædreland, og opfordrede Medlemmerne til saa mange som det var muligt at møde under Fanen den Dag.

Havnefoged *Jensen* takkede for den Tillid, der var vist ham ved at vælge ham til Formand; han skulde gøre sit Bedste for at føre Foreningen fremad i det gode Spor, Forstander *Tuxen* har ledet den i; han var klar over, at dette ikke vilde blive let. Havnefogeden hylkede atter den afgaaede Formand og talte derpaa for Marineforeningen.

Forstander *Tuxen* takkede for de mange smukke Taler og for den Ære, der var bleven ham vist, ved at udnævne ham til Æresmedlem; det var ham en Glæde og en Trøst at aflevere Ledelsen i saa gode Hænder som hos Havnefoged *Jensen*. Taleren takkede derefter Konsul *Vald. Hansen* for de 15 Aars trofaste og gode Samarbejde i Bestyrelsen. Naar der er sagt, at jeg er den egentlige Stifter af Afdelingen, saa vil jeg dertil sige, at Konsulen har absolut ligesaa megen Andel i Afdelingens Tilblivelse, idet *Vald. Hansen* var den første, Kaptajn *Ewald* i sin Tid henvendte sig til for at faa stiftet en Afdeling af Marineforeningen her i Svendborg, *Vald. Hansen* var med i det første forberedende Udvalg og har i alle de 15 Aar beklædt Næstformandsposten og har altid ved sit aldrig svigtende Humør og sin Elskværdighed bidraget til, at vore Sammenkomster er blevet saa festlige, som Tilfældet er.

Naar jeg derfor nu, for sidste Gang som Formand, har Ordet, er det mig en Glæde, paa den samlede Bestyrelses Vegne, og efter dennes Anmodning at foreslaa Generalforsamlingen at udnævne Konsul *Vald. Hansen* til Æresmedlem af Afdelingen.

Hertil gav Forsamlingen, under bragende Hurraraab og Haandklap sin Tilslutning.

Konsul *Vald. Hansen* takkede i hjertelige Ord; og saa erklærede Formanden Generalforsamlingen for hævet, hvorefter man endnu tilbragte nogen Tid i fornøjeligt kammeratligt Samvær.

LEMVIG-AFDELINGEN

afsluttede Søndag den 14. April Vintersæsonen med en Koncert og Bal paa Industrihotellet, hvortil var indbudt Medlemmer med Damer fra Garderforeningen og 6' Bataillons Forening, endvidere deltog Formanden og Kassereren fra Esbjerg-Afdelingen, der tilfældig opholdt sig i Lemvig den paa-gældende Dag. Aftenen forløb udmærket, og Koncertsanger *V. Ambye* og Musikdirektør *Caspersen* høstede megen Anerkendelse for den vellykkede og nydelsesrige Aften.

HADSUND—AFDELINGEN

havde til Søndag den 28. April 1929 sammen med Garderforeningen indbudt Medlemmerne med Damer til Fællesspisning og Bal paa HHotel „Hadsund“.

Efter at Marineforeningens Flag var gaaet til Tops, bænkedes man sig ved de veldækkede Borde, og her bød Formændene for de to Foreninger velkommen, hvorefter Garderforeningens Formand, Plantør *Nielsen*, talte for Kongen, og Forsamlingen sang 1ste Vers af „Kong Kristian“. Lidt efter talte Marineforeningens Formand, Fabrikant *Wenslev*, for Flaget, og man sang „Vift stolt paa Kodans Bølge“; senere talte Plantør *Nielsen* for Fædrelandet, og „Der er et yndigt Land“ blev sunget, og til Slut talte Fabrikant *Wenslev* for Damerne, og Forsamlingen sang „Sparsomt i Norden“.

Efter Bordet blev der gjort klar til „Dans paa Dækket“, der fortsattes med Liv og Lyst og godt Humør til langt ud paa de smaa Timer.

Kl. 12 blev Flaget halet ned.

Tirsdag den 30. April kaldte Afdelingen igen paa sine Medlemmer. Det var denne Gang til Generalforsamling paa Hotel

„Hadsund“. Paa Grund af forskellige Omstændigheder var den bleven udsat Gang paa Gang, men omsider lykkedes det.

Formanden, Fabrikant *Wenslev*, bød Velkommen, og efter at Maskinmester *Pfefferkorn* var valgt til Dirigent, aflagde Formanden Beretning for det forløbne Aar og mindedes vor afdøde Kammerat, Sagførerfuldmægtig *J. P. Jensen*, hvortil Generalforsamlingen sluttede sig ved at rejse sig, medens Formanden udtalte „Ære være hans Minde“!

Derefter oplæstes det reviderede Regnskab, der godkendtes, hvorefter man gik over til Valg af Sendemænd. Valgte blev: Fabrikant *Wenslev*, Brobetjent *Brandt* og Skibsfører *Meyer*.

Til Bestyrelsen genvalgtes Bagermester *Nielsen* og Skibsfører *Meyer*, og som Suppleanter Maskinmester *Pfefferkorn* og Kommis *H. Madsen*.

Til Revisorer genvalgtes Kommis *H. Madsen* og Bogholder *Andreasen*.

Da der ikke var mere paa Dagsordenen, sluttede Formanden Generalforsamlingen med en Tak til de fremmødte og en særlig Tak til Brobetjent *Brandt* for det store Arbejde ved Minebøssen i Juli 1928, hvorefter man fortsatte med selskabeligt Samvær.

FRA FREDERIKSVÆRK-AFDELINGEN

Dekoration.

Fisker *Peder Olsen*, Bjørnehoved pr. Frederiksværk, der som ung sejlede i Koffardifart og aftjente sin Værnepligt 1862 paa Togt til Færøerne og Island, blev indkaldt til Krigstjeneste i Efteraaret 1863 ombord i Fregatten *Sjælland* og var med i Slaget ved Rygen.

Efter Krigen har han ernæret sig som Fisker, og han har altid været en Pryd for sin Stand og har erhvervet sig mange Venner. Den 20. Maj modtog *Peder Olsen* Dannebrogskorset ved en festlig Sammenkomst i Frederiksværk; samme Dag blev han optaget som Æresmedlem af Marineforeningen.

BORNHOLM-AFDELINGEN

Forlist ved Bornholm.

Torsdag den 25. April d. A. afsejlede M/S „Emma Wendig“ af Hamborg fra Køge til Stettin med 150 Tons Pimpsten. Besætningen bestod af Kapt. *Heinrich Hagenack* med Hustru og 3-aarig Søn, Bedstemand *H. Meyer* og Jungmand *Peter Prieg*.

Allerede Torsdag Aften ved 10-Tiden sprang Skibet læk og sank i Løbet af kort Tid. Mandskabet gik i Baadene og naaede ikke at faa andet end ganske enkelte Skibspapirer med, samt nogle Rakter og Kanonslag. Da Jungmanden var til Køjs, da Skibet sprang læk, naaede han kun at faa meget lidt Tøj paa, før Skibet sank.

Kaptajnens første Tanke var at naa ind til Arkona, men Vind og Strøm hindrede ham heri, hvorfor man maatte give sig Skæbnen i Vold, og søgte at holde den lille spinkle Skibsjolle flydende paa den meget oprørte Østersø.

Denne Sejlads udartede sig til et Drama af frygtelig Art, idet Besætningen manglede saavel Proviant som Vand, og yderligere var daarlig skærmet mod den bidende Nattekulde og de idelige Skvæt, der blæste ind over den lille Nøddeskal til Baad, hvor de stakkels forkomne Mennesker var fastnaglet til samme Plet, indtil de Lørdag Fm. den 27. naaede ind til Dueodde paa Bornholm.

Kaptajnen og Bedstemanden var da saa forkomne, at deres Forstand var ved at tage Skade, ikke alene var det Strabadserne fra Havet, men dybt grebne var de af de Lidelser, som den 20-aarige Jungmand maatte igennem, inden han døde Fredag Nat, grundet paa Udmattelse og Kulde. Om Fredagen blev han fuldstændig afsindig, saa de maatte surre ham fast i Baaden.

Kaptajnens Hustru klarede sig bedst med sin lille Dreng, som hun holdt tæt ind til sig, hvorved de ydede hinanden Varme.

De Skibbrudne fortalte, at det var uudholdeligt at se det ene Skib efter det andet sejle forbi uden at bemærke dem. Det var Fru *Hagenack*, der sluttelig maatte overtage Kommandoen i Baaden, da hendes Mand og Bedstemanden var meget udgaaet.

Da de endelig landede ved Dueodde, mere kravlede end gik de til det lille Fyr, hvor de blev modtaget med den største Venlighed og plejet paa det allerbedste af Fyrfolkene, som gjorde alt, hvad der stod i deres Magt for at lindre deres Nød, til de senere blev ført til Nexø, hvor Bedstemanden, der var en Del medtaget af Forfrysninger, blev indlagt paa Sygehuset og Kaptajnen med Familie anbragt paa Sømandshjemmet, hvor de nød den tiltrængte gode Pleje.

Mandag den 29. blev den afdøde Jungmand jordfæstet paa Sct. Pouls Kirkegaard her paa Bornholm. Ved Kisten, hvortil der fra Bornholms Marineforening var sendt en signeret Krans, paraderede denne Forenings Flag og Sømandsforeningens Fane fra Nexø. En Del af Marineforeningens Medlemmer havde givet Møde ved Sørgehøjtideligheden, og da denne var forbi og Kisten sænket i Graven, traadte Marineforeningens Formand, Statsoverbetjent *Nielsen*, frem og bragte den afdøde unge Sømand en sidste Hilsen fra den bornholmske Sømandsstand, der befarer Søen under lige Forhold. Han sluttede med at henstille til Sogneboerne at skænke Graven en venlig Tanke og lægge en Blomst paa den, naar de besøgte deres egne Gravsteder.

Herefter sænkedes begge Flag tre Gange over Graven, og det store Følge spredtes over Kirkegaarden, og en Del benyttede Lejligheden til at aflægge Besøg ved den ukendte Sømands Grav, som findes i Nærheden af den her omhandlede.

SØLVBRYLUP

Medlem af Marineforeningen, Værnepligtig af Aargang 1900, „Fregatten *Jylland*“, *Alfred Hansen* og Hustru, fejrede Sølvbryllup den 15. April.

FRA BORNHOLM-AFDELINGEN

Dødsfald.

Den 20. Januar begravedes Toldkontrollør i Allinge *C. E. P. Christensen*. —

Toldkontrollør *Christensen*, der kun blev 68 Aar gammel, døde den 14. s. M. efter i flere Aar at have lidt under en stærk fremskreden Aareforkalkning, der tilsidst gjorde Ende paa hans Liv, og stille og rolig sov han ind i Døden. — Toldkontrolløren var særdeles afholdt i Allinge, hvor han en Aarrække tillige var Borgmester.

En stor Skare af Marineforeningens Medlemmer samt af andre Venner fulgte vor gamle Kammerat til hans sidste Hvilested, hvor vort Flag sænkedes over hans Kiste som den sidste Æresbevisning. —

Ære være hans Minde!

Den 5. Marts døde en af Rønne. Bys mest kendte Borgere, Købmand *Fr. Svendsen*, 73 Aar gammel. *Fr. Svendsen* var Sønderjyde, født i Sundeved, og bosatte sig 1898 i Rønne, hvor han oparbejdede en stor Manufakturforretning. Som Sønderjyde og tilhørende en udpræget dansksindet Slægt har Hr. *Svendsen* alle Dage med stor Interesse fulgt og støttet Sønderjydernes Kamp for Danskhedens Bevarelse. Hr. *Svendsen* var en Arbejdets og Hjemmets Mand, men i de senere Aar desværre svagelig, han havde aftjent sin Værnepligt om

Cigarer — Tobakker — Vin
bedst S. J. Simonsen billigst
Viktoriagade 9 Telf. Eva 838

Jernbanehotellet Jernbanegade 7 8015
København Telefoner 8034
854

anbefales Kammeraterne.

Camillo Holm-Andersen.

Bord i Fregatten „Jylland“, Minderne fra den Tid hørte til hans kæreste Erindringer, med ham er et agtet Medlem af Marineforeningen, en af Donmarks gode Sønner gaaet bort. Kammerater sænkede Flaget ved hans Baare.

Æret være hans Minde!

Den 7. Marts afgik ved Døden vort Æresmedlem i Svaneke Fhv. Købmand *Anthou P. G. Gram*, ca. 85 Aar gammel. En af de faa fra den rigtig gamle gode Sejlskibstid er med ham gaaet bort. A. Gram var under Krigen i 1864 med et tysk Skib, som blev indbragt til Triest, hvor det forblev under hele Krigen, senere sejlede han som Fører af Sejlskib fra Rønne. I 1876 startede Gram en Købmandsforretning i Svaneke, denne drev han i ca. 40 Aar. Han var en dygtig Forretningsmand, og fik tillige Lejlighed til at yde en betydelig Indsats i det offentlige Liv, i 24 Aar var han Medlem af Byraadet, hvor han i Havneudvalget fik Lejlighed til at udføre et Arbejde, der havde hans særlige Interesse. I 40 Aar var Gram Formand for Bjergelavet. Søren og hvad dertil er knyttet fulgte Gram opmærksomt, det havde hans Kærlighed, og Marineforeningen var for ham et Hjertebarn. Ved sidste Generalforsamling hædrede Kammeraterne ham ved Udnævnelse til Æresmedlem, det var ham en stor Glæde. En god dansk Mand, en af Havets trofaste Sønner er gaaet bort. Kammerater viste ham den Ære, de formaaede, ved hans sidste Rejse under Dannebrog.

Æret være hans Minde!

FRA SAXKØBING-AFDELINGEN

Dødsfald.

Den 2. Februar jordedes fra Saksøbing Kirke fhv. Postmester F. W. v. Linstow. Kirken var smukt pyntet, foran Kisten paraderede Marineforeningens Fane. Postmesteren var Æresmedlem af Foreningen.

Efter Salmen „At sige Verden ret Farvel“ talte Provst Prior stærkt personlig præget og han karakteriserede den gamle Postmester som et trofast Menneske baade i sit Embede og i sit Hjem, og ikke mindst fremhævede han hans ægte Fædrelandskærlighed.

Efter Salmen „Den er slet ikke af Gud forladt“ bar Sønner og Svigersønner Kisten ud af Kirken, medens Postbudene bar den til Graven.

Provst Prior forrettede Jordpaakastelsen, hvorefter en af Afdødes Sønner, Postassistent v. *Linstow*, Rødby, takkede for den store Deltagelse.

FRA KOLDING-AFDELINGEN

Dødsfald.

Kriminaldommer *W. E. Nielsen*, der var Medstifter af Afdelingen og dens Formand indtil 1920, afgik den 10. Marts ved Døden paa Vejle Sygehus.

Kolding-Afdelingen sendte en Palmedekoration med røde og hvide guldsignerede Baand til sin første Formands Baare.

FRA HORSSENS-AFDELINGEN

En meget sørgelig Katastrofe indtraf i Horsens Havn, idet der paa den svenske Damper „Etna“, som lige var indkommen fra Philadelphia, udbrød Ild i Folkelukafet, og 3 svenske Søfolk omkom i Flammerne, medens 1 Mand henligger paa Horsens Sygehus i stærk lidende Tilstand.

Horsens Marineforening sendte signerede Kranse til Baarerne; kun en af de Forulykkede sendtes pr. Bane til sit Hjemland, derimod jordedes de to i en Fællesgrav paa Horsens Kirkegaard. Det var et mægtigt Følge, der fulgte de to fremdede Sømand; ca. 500 Mennesker og med 6 Faneer i Spidsen drog det sørgelige Tog fra Sygehusets Kapel til Kirkegaarden, hvor Pastor Dahl forrettede Jordpaakastelsen. Horsens Marineforening mødte med sit Flag og et ret anseligt Antal Medlemmer og bar den ene Kiste til Graven, den anden blev baaret af Fiskerforeningens Medlemmer.

Ved Graven takkede den svenske Konsul for Deltagelsen.

ERINDRINGER

En haard Rejse.

For mange Aar siden, saa langt tilbage som i September 1876, foretog jeg min første Rejse som Styrmand. Jeg var vel forberedt til min Styrmandsgæring, idet jeg, foruden at have den lovbevalde Søfart, tillige havde underkastet mig Styrmandseksamens to Afdelinger og endvidere i alle de Fag, hvori der kunde tages Eksamen ved Københavns Navigations-skole. Skuden var en Skonnert af gennemsnitlig Størrelse ved Navn „Cometen“, der laa i Masned Sund, hvortil jeg kom med den Gang gamle, kendte Passagerdamper „Zampa“. Besætningen paa „Cometen“, bestod af Kaptajnen (en 30-aarig Mand fra Romø), jeg som Styrmand og 6 Mand forude, alle unge Folk.

Dagen efter, at vi var kommet om Bord, gik vi i Ballast til *Trelleborg*, hvor vi laa i flere Dage for at indtage Trælaster, som vi skulde aflevere i Hull.

Da alt var klart til Afsejling, gik vi til Søs. Vi havde god Vind Kattegat ud, men derefter gik det paa Kryds det meste af Turen, til vi omsider naaede ind til Hull.

Efter at have losset vor Trælaster, maaatte vi vente paa Tur til at laste Kul, som var bestemt til Aarhus Gasværk. Dog, Ventetiden fik ogsaa Ende, og en skønne Dag gik vi ned ad Humber Floden paa Vej til vort Bestemmelsessted. Vi kom dog ikke længere end til Grimsby, hvor vi blev nødt til at ligge til Ankers i flere Dage paa Grund af Modvind.

Endelig gik Vinden om, saa vi kunde gaa ud og sætte Sejlene. Vi havde nu god Vind over det meste af Nordsøen, saa vi fik Hanstholm Fyr i Sigte og allerede begyndte vi at regne ud, naar vi kunde komme ind til Aarhus; men det gik anderledes, end vi havde tænkt.

Pludselig fik vi en stiv østlig Kuling med Sne, og efterhaanden blev det til Storm og saa til Orkan. Vi drev om i Nordsøen i hele 4 Uger, saa vort lille Skib tilsidst saa forfærdeligt ud; det var nemlig ikke smaa Søer, vi tog ind, men af og til nogle kraftige Braadsøer. Begge vore Baade blev slaaet over Bord, Kabyssen ligeledes, og Bagbords Ræling blev slaaet helt i Mas, saa vi maatte spænde et Tov fra agter til for, og Sejlene var flere Steder gaaet i Laser, før vi naaede at faa dem bjærget og fastgjorte. Tilsidst gik vi for et Par Presenninger for at holde Skuden til Vinden. Da dertil kom, at vore Fade med Drikkevandet havde revet sig løs fra Surringerne og var gaaet over Bord, og at Fadene og Kasserne med Proviant var kastede imellem hverandre og masede, saa det meste af Indholdet sejlede rundt paa Gulvet i Proviantrummet, saa maatte vi sætte os selv paa Ration, der bestod i, at der blev uddelt 4 Skibskiks til hver Mand for et helt Døgn — siger og skriver fire Kiks til hver af os unge Mænd, en Brøkdæl af, hvad vi kunde spise. Godt var det, at Skuden holdt tæt, det var en gammel Egetræsskude.

Da man ikke kunde opholde sig i Folkelukafet, stuede vi os alle sammen i Kahytten agterude og fandt os i Skæbnen. Gik vi blot et Øjeblik paa Dækket, fik vi en Søj over os, saa vi blev drivvaade. Vi sprættede saa vor Tangmadras op, hældte Vandet ud af Støvlerne, vred Søjkerne og stoppede noget af Madrassens tørre Indhold i Støvlerne, og saa kunde vi gaa med det en kort Tid, indtil vi fik en ny Søj over os. Det pinte os, at vi aldrig kunde faa en varm Drik, da vi ingen Steder kunde gøre Ild paa, eftersom Kabyssen med al dens Indhold var gaaet over Bord. Flere Dage havde vi Døden for Øje, og vi blev sløvede af Træthed, for Søvn fik vi ikke meget af; vi laa paa det bare Kahytsdæk og skiftedes til at holde Vagt og Udkig. Det kneb ogsaa med at faa Lanterne sat op, da det ikke var ufarligt at gaa forud. — Af andre Fartøjer saa vi saa godt som ingen, kun et Par, der delte Skæbne med os. Et af dem kom vi saa nær, saa vi gensidig kunde meddele hinanden vor formodede Position.

En af de sidste Dage i November var den værste af dem alle, idet enorme Vandmasser væltede ind over Skibet. Vi var alle overbeviste om, at det kun var et Tidsspørgsmaal, naar vi vilde gaa ned.

Vilde Skibet forsvinde ganske roligt, trykket af de væl-

dige Vandmasser, eller vilde det faa saa stærk Slagside, at det vilde dreje rundt, og vi synke ned i den vaade Grav og dele Skæbne med de Tusinder af brave Søfolk, der før os er forsvundne, uden at Hjemmene nogensinde har faaet at vide, hvor eller hvorledes det er gaaet for sig?

Der blev ikke vekslet mange Ord, men Tankerne gik langt bort til kendte Steder. — Op ad Formiddagen følte vi alle, at vi maatte have noget til at adspire os med, men hvad skulde det være? Ekstra Spise havde vi intet af, Drikkevarer langt mindre, derfor tog vi vor Tilflugt til nogle Piber Tobak, som vi heldigvis havde reddet, og Tobakspungen gik paa Omgang.

Senere hen paa Dagen viste det sig imidlertid, at en højere Magt havde bestemt det bedre for os, end vi havde tænkt, thi da Dagen gik paa Hæld, var Søen roligere, og vi saa Natten i Møde med mere Forhaabning.

Da det daglig var Snetykning og usigtbart Vejr, var det kun smaat bevendt med vor Stedbestemmelse, men efter hvad vi sidst havde regnet ud, laa vi nu nogle faa Mile ud for Byen *Aberdeen* i Skotland, saa langt var vi drevne Nord paa.

Efter Søløven skal Skibets Officerer under saadanne Forhold kalde Besætningen til Skibsraad, hvad vi ogsaa gjorde. Kaptajnen og jeg var selvfølgelig enige om at holde ved vor Bestemmelse, og Folkene rettede sig ganske efter os, da vi forklarede dem, at saafremt det passede, at vi var dér, hvor vi antog, var det den sikre Død at forsøge at naa Land, da det vilde være umuligt at faa Lods om Bord.

Resultatet blev derfor, at vi vilde vente endnu et Par Døgn og se Tiden an.

Allerede Dagen efter lavede det op i Humøret, thi Vinden var nu kommen i et andet Hjørne, saa vi kunde sætte nogle af vore Sejl og styre over imod Norge, og da Vinden holdt sig i et Par Dage, fik vi ogsaa den norske Kyst i Sigte og satte Kursen imod Lindesnæs, thi at gaa Skagen ind var der ikke Tale om. Da vi var i Nærheden af Lindesnæs, vidste vi, at vi kunde faa Lods om Bord. De norske Lodser er nemlig bekendte for at være de bedste Lodser i hele Verden, thi hvis de ikke kan komme tæt til Skibet med deres Lodsbaad, er de ikke bange for at tage en Ende om Livet og springe over Bord for at blive halet ind paa Skibet. Det blev nu ikke nødvendigt her, og vi blev lodset tæt forbi Lindesnæs til et lille Kyststed ved Navn „*Svinør*“, der ligger lidt vesten for Mandal. Da vi havde faaet vort Anker ud, gik Kaptajnen og Lodsen i Land. Kort efter kom der Bud til mig, at vi alle Mand skulde komme i Land og gaa op til en nærmere angiven Fiskerhytte, hvor der stod et Maaltid Mad parat til os. Det lod vi os jo ikke sige to Gange, men gik alle sjæleglade i Land op til Fiskerhytten.

Den første Glæde, vi fik, var, at vi kom ind i en varm Stue, hvor Ilden blussede godt op i Ovnen, og de brave Fiskerfolk modtog os paa den hjerteligste Maade. Saa satte vi os til Bords og fik dejlig varm Suppe og derefter en Ret Fisk, og saa kom Piberne frem, saa det var os som et lille Paradis.

Foruden os laa der i *Svinør* kun en gammel aftaklet Skonert, der hed: „Den gode Moder“, hvilket Navn bragte os paa hjemlige Tanker.

Hvor længtes vi dog alle efter at kunne sende et Brev eller Telegram til Hjemmet, men da der hverken fandtes Posthus eller Telegrafstation her paa Stedet, kunde det kun lade sig gøre, hvis man var saa heldig at faa en Lejlighed til at komme i Forbindelse med Mandal. Jeg for min Part kunde nu heller ikke holde paa et Penneskraft, da mine Hænder var et Saar over det Hele. Først to Dage efter fik jeg afsendt et Telegram fra Mandal.

Svinør er omgivet af høje Fjelde, og der fandtes kun nogle faa Fiskerhuse og en Købmandsbod. Vi blev nu forsynede med Proviant og Drikkevand, som vi maatte skaffe os fra en Brønd i Land, og vi fik forskellige Grejer til at sammentømre en Kabys, saa vi, efter at den havde faaet det nødvendige Indhold, kunde lave Mad om Bord. Dagene gik med at reparere det, der trængte mest dertil, idet vi haabede at kunne slippe ud inden ret mange Dage, men da det var i de første Dage af December, var det kun korte Arbejdsdage. Vi fik imidlertid

en lang Liggetid her; Vinden stod hele Tiden i det forkerte Hjørne, saa vi maatte blive baade Jul og Nytaar over. Det var et langt og kedeligt Ophold paa et saa lille og isoleret Sted, hvor der ingen Adspredelser var, naar undtages en Spadseretur af og til op imellem Fjeldene, men for Kaptajnen og mit Vedkommende gik vi i Reglen hver Aften op i Købmandsboden, som var et almindeligt Samlingssted for Beboerne, og der kom vi dog sammen med andre Mennesker.

Først nogle Dage ind i det nye Aar i Januar Maaned kom den længe ventede Dag, da vi kunde lette Anker og lods ud.

Vi passerede saa Lindesnæs for udgaaende, alle glade over, at det nu gik en anden Vej, end sidste Gang vi sejlede her forbi.

Efter et Par Dages Sejlads naaede vi ind til Aarhus, hvor vi afleverede vor Kullast til Gasværket, og saa afmønstrede vi og tog hver til sit Hjem.

Strabadserne glemtes hurtigt, og dog har jeg siden hen hver November Maaned maattet tænke paa den Tid, da jeg med Døden for Øje om Bord paa „Cometen“ gyngede paa det fraadende Hav.

J. H. T.

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELSINGØR
KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

Støt de Averterende!

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — KØGE — Telf. 294.

Leverandør til Marinen.

Fyn

R. MOLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Gotfred Petersen,
Strandvej — Nyborg — Tlf. 134
Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatesse.
Leverandør til Marinen.

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

Vestfyens Kulimport,

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.
Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske Marine.

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

Jylland

Horsens
ægte Maltøl

**UDMÆRKET STYRKENDE
UNDER SYGDOM OG
REKONVALESCENS.**

Anbefales af Læger.

Støt de

Averterende.

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)
KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Madras, Penang, Kuala Lumpur, Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg og Cape Town.

Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.

Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:

Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyrlæger.

Telefoner:

C. 9204, 9205 & 9232.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 -:- Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejøgade 4.

Vilh. Foss' Eftfl.

VINHANDEL
Vesterbrogade 5 (Panoptikonbygningen)
København — Telefon 840 - 11841

Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.

en gros. en detail.

Nrdr. Frihavnsgade 24.

Grenaagade 9

Telf. Øbro 355 x.

A|s VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vogner, Skibskabiner, Ejendomme etc.
Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 14854

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

A. Jørgensen

Cigarhandler

Frederikssundsvej 50

V. Schmidt. Messing
Blæseinstrumenter.
Holmsgade 29. Telefon 2925 y.

Fra den 19. April flytter

Overretssagfører E. Schoustrups

Kontor og Bopæl til:

Gothersgade 135¹

(Hj. af Linnesgade)

Telefon uforandret 6613

Tlf. Nora 5032.

E. Christensen

Tlf. Nora 5032.

Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer

Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14.

Nørrebrogade 14.

Leverandør til Marineforeningen. —

— — — — Ordre til Provinzen.

Jylland

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“

SOPHUS E. JOHNSEN & C
SKIBSHANDEL, DRAKENBERG

Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Sk.

Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.

HAVNEGADE 32, AARHUS

Andreas Skaarup, Aalborg

Colonial- og Delikatessforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

JØRGEN WANGE

BOGFØRING OG REVISION

GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:

Centr. 72 (10 Ledn.)

Statstelefon 13

Telegram-Adr.

HANSEN

KØBENHAVN

Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.

Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.

Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd.

Telegram-Adresse.

Bunkerdepot

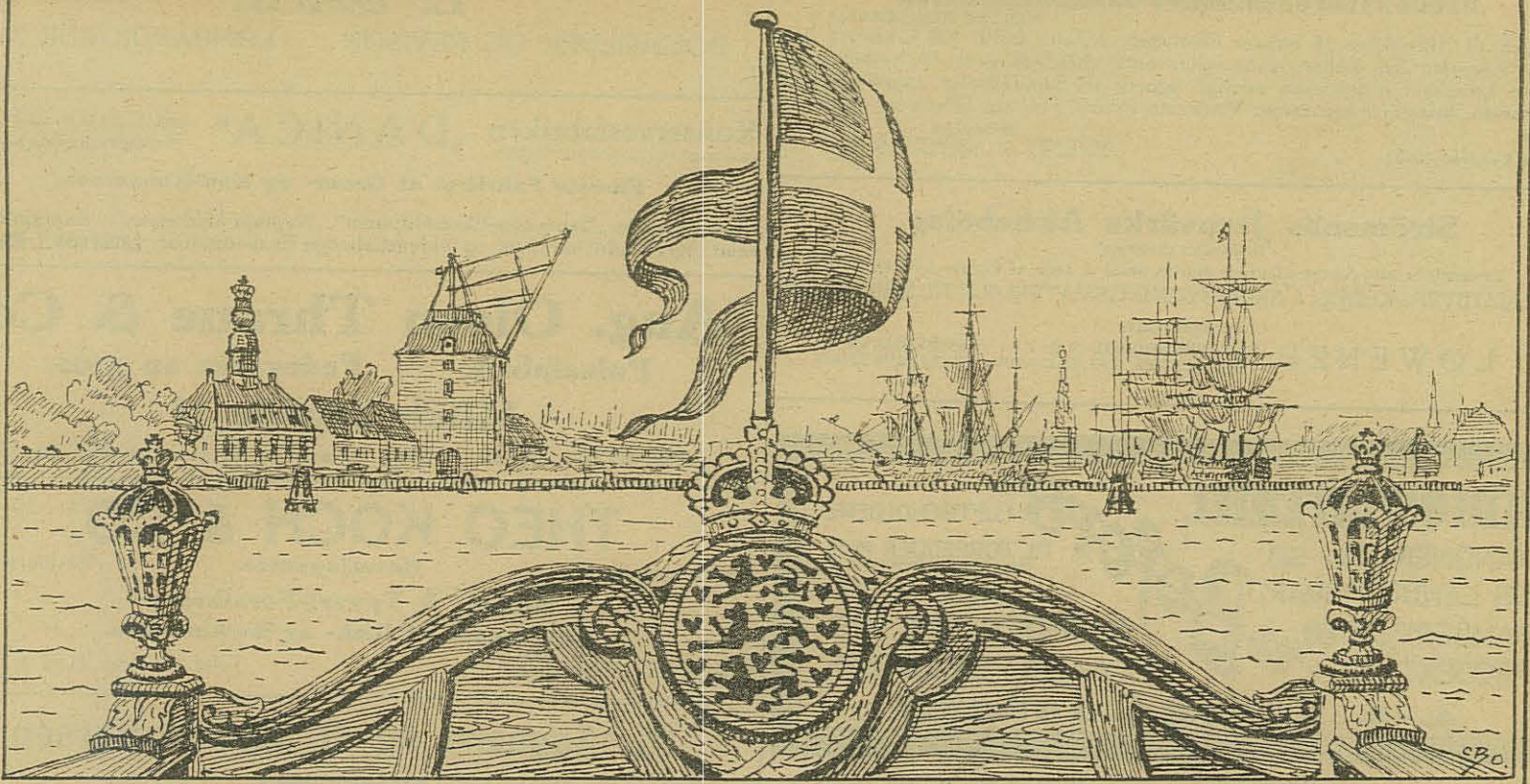
Københavns Bunkerul-Depot.

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

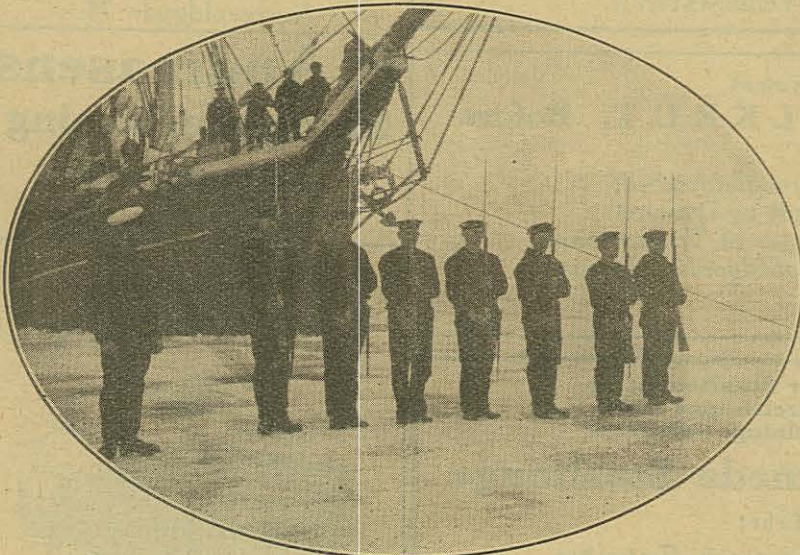
S. LUND

ASSURANCEFORRETNING.

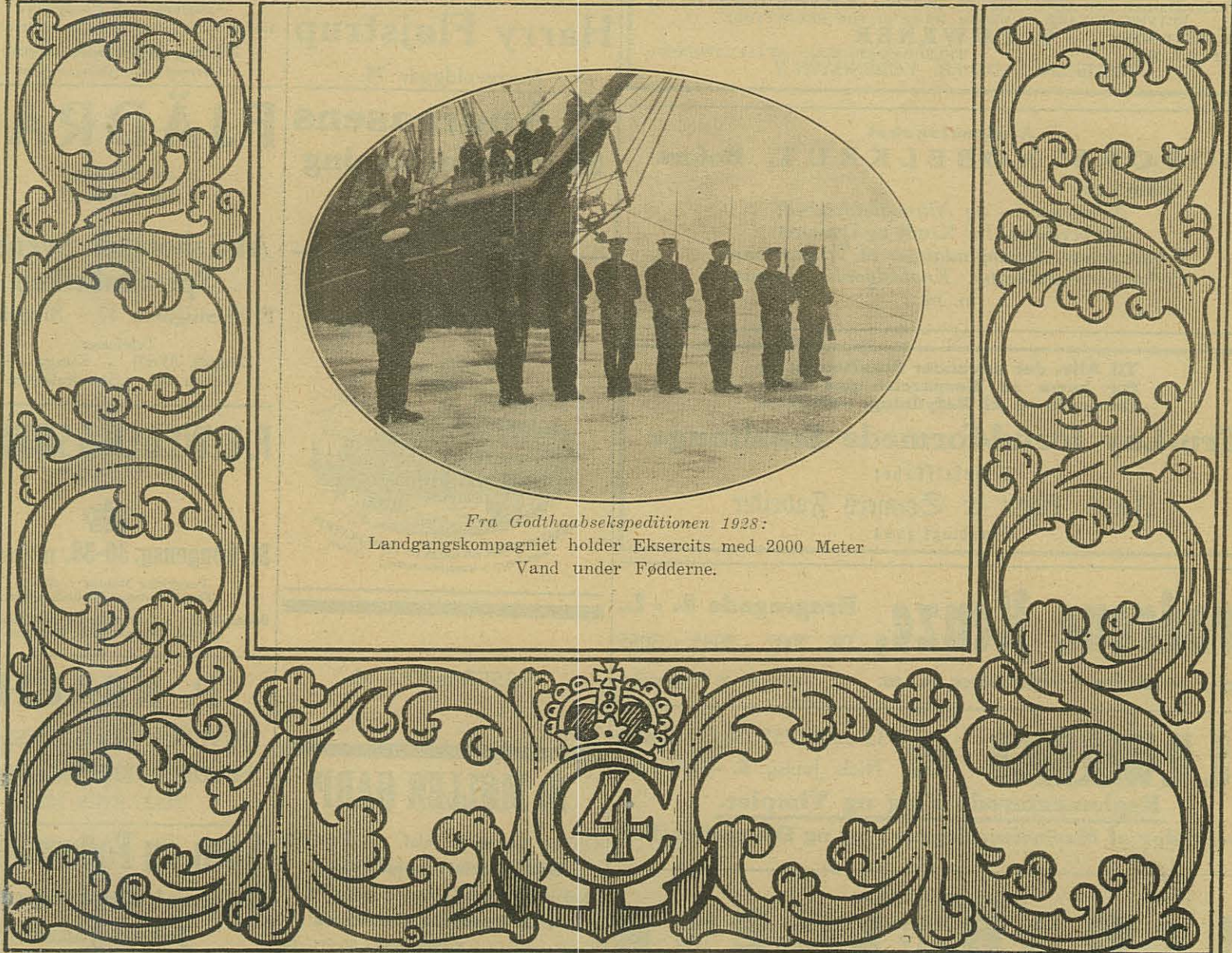
GL. KONGEVEJ 120.

· UNDER DANNEBROG ·

*Fra Godthaabs ekspeditionen 1928:
Landgangskompagniet holder Eksercits med 2000 Meter
Vand under Fødderne.*

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sal. Indtil 500 Couverts kan dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lokalerne.

Ærbødigst

SVEND A. JØRGENSEN

Telefon Central 10157.

Strömsnäs Jernvärks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LØWENER VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELF. C. 7885. TELEGR-ADR.: STAALLOWENER.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ OG LANDFORSVAR, PANSERPLADER, PROJEKTILER. LUFTBEHOLDERE TIL TORPEDOER M.M. ALLE SLAGS SMEDEGODS OG STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER: V. LØWENER TELEGRAM-ADRESSE: STAALLOWENER.
TELEFON C. 7885. VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit

m. m.

Til Alle, der anvender Staaltouge, og for hvem en Besparelse paa dette Omraade er af Betydning, anbefales

Tru-Lay forud-formede Staaltouge

Aktieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabrikker

Grundlagt 1794

Brødrene Kenze, Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

J. S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.

Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

Henrik Olsens Efterf.

M Soli- Ø Stil- B HANS St. Kon- Palæ R
de de fulde fulde BAY L gængs. 69 E 1869 R

For Foreningens Medlemmer rimelige Betalingsvilkår og særl. Rabat f. Kontant.

E. DAHL

BOGHOLDER OG REVISOR LOMBARDIGADE 24

Konservesfabriken „DANICA“ ved Cornelius Stau Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserves.

Provanterede „Danmarks-Ekspeditionen“, „Kaptajn Mikkelsen“, „Kaptajn Kock“ samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner. Leverand. t. Marine.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

THEO KOCH & CO.

Fredericiagade 15.

Havariagenter.

Etableret 1871.

Brand- & Tyveri-Forsikring.

Leverandør af Dæk- og Maskinstores.

Telegr.-Adr.: Theokoch.

Telef. Central 23 92 & 10 492.

Bj. Aagaard og G. Christoffersen

Skibskonsulenter

Amaliegade 41.

Telef. Central 11450

Bogbinder

Harry Fløjstrup

Nørrevoldgade 78

P. Andreasens Skotøjsforretning

Hellerupvej 43 A.

Telefon Helrup 1551

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFAKTUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I NÅSTRUP

RESERVERET M.

S. MØLLER GARP

Ordrup Jagtvej 6. Telef. Ordrup 192.

Wilh. Christiansens Vine.

Madeira, Cossart, Gordon à 3,40 pr. 1/1 Fl.

I. D. Beauvais Conserves

særlig anbefales Hellellynder à 90 Ø 1/2 kg Cigarer, Cerutter fra N. Tørring, Odense

Oskar Johansen.

Glarimester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937 x.

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

FJÄDRAR

av alla slag tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner:

Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.

Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof Forgyldere

St. Kongensg. 36-38. Tlf. Palæ 826

Forgylder Møbler — Spejle Trælysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af gamle Kobberstik og Malerier.

P. KRAGH

JUVELER OG GULDSMED

FREDERIKSBERGGADE 23.

TELF. BYEN 2224.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,
Armeniensvej 25.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG 1929.	BLADETS OG HØVEDFORENINGENS KONTOR St. Strandstræde 9 ^a , KØBENHAVN K. Telefon Palæ 2886.	ANNONCE-EXPEDITION: Griffenfeldtsgade 13, København N. Telefon: Nora 5047.	HÆFTE VI JUNI
----------------------	--	--	------------------

FRA ORLOGSMARINEN

Det franske Fiskeriinspektionsskib *Quentin Roosevelt* har opholdt sig ved København fra den 7. til den 12. Juni.

**
*

En engelsk Krydsereskadre, hørende til den britiske Atlanterhavsflaade, besøgte København fra den 11. til den 17. Juni. Krydserne, hvis Navne er *Vindictive*, *Comus*, *Cambrian* og *Canterbury*, kommanderes af Rear-Admiral *Best*. Samtidig besøgte Aarhus af det engelske Krigsskib *Centaur* og Destroyererne *Vesper* og *Velox*.

Efter disse Besøg afgik Flaaden til Østersøen.

**
*

Fra den 13. til den 18. August faar København Besøg af 4 spanske Torpedojagere: *Sanchez Barcaiztegui*, *Alsedo*, *Velasco* og *Lazaga* under Kommando af Capitain de Navire *Don Miguel de Mier y del Rio*.

**
*

Den 14. September vil det argentinske Skoleskib, Fregatten *President Sarmiento* komme til København.

**
*

Den 17. Juni vendte Orlogsskibet *Niels Juel* hjem fra Middelhavstogt, paa hvilket Marseille, Barcelona, Neapel, Amalfi, Tripolis og Lissabon er blevet besøgt.

**
*

Undervandsbaadsflotillen (*Dryaden*, *Daphne*, *Bellona* og *Flora* samt *Henrik Gerner*) har fra den 5. til den 10. Juni aflagt officielt Besøg i Portsmouth.

**
*

Stabslæge *Frits Jacobsen* er udnævnt til Chef for Søværnets Lægevæsen.

**
*

Inspektionsskibet *Hvidbjørnen* er ankommet til de grønlandske Farvande.

**
*

Orlogsskibet *Peder Skram* har fra den 14. til den 16. Juni opholdt sig paa Vejlefjord.

**
*

...Torpedobaadsflotillen vil fra den 28. til den 30. Juni besøge Frederikssund, medens *Mineskibsflotillen* i samme Tidsrum vil gøre Ophold i Holbæk og fra 5. til 7. Juli i Aarhus.

**
*

Øvelsesdelingen vil under Øvelserne i Juli Maaned særlig holde til i Store Bælt med Station ved Nyborg. Fra 10. til 12. August vil Delingen anløbe Køge.

Øvelseseskadren vil anløbe Aarhus fra den 24.—26. August og fra 31. August til 2. September og Nyborg fra den 7. til 9. September.

Fra fremmede Mariner.

Frankrig.

Den 10. April blev følgende 4 Skibe sat i Vandet fra Værftet i Lorient: Mineskibet *Pluton*, Undervandsbaadene *Henri-Poincaré* og *Poncelet* samt Jageren *l'Aventurier*.

For *Pluton* opgives følgende Data: Længde 144 m, Deplacement 5300 ts., Maximumsfart 30 Knob ved 57000 H. K.; Armeringen skal bestaa af 4 Stkr. 13,8 cm Kanoner og 10 Stkr. 37 mm A. L. K. Minecapaciteten angives til ca. 1000.

De to Undervandsbaade er af *Pascal* Klassen og har saaledes et Deplacement paa 2080/1560 ts., Maximumsfart 18/10 Knob, og er armeret med 10 Stkr. Torpedoudskydningsrør, heraf 4 i Stævnen; ialt have 16 Torpedoer om Bord.

Samme Dag (10. April) blev Undervandsbaaden *Actéon* sat i Vandet i Saint-Nazaire; den er ligeledes af *Pascal* Typen. Den 11. April blev endnu en Undervandsbaad af samme Klasse — *l'Argo* — sat i Vandet i Nantes.

Den 12. April blev Hangarskibet *Commandant-Teste* sat i Vandet i Bordeaux; Deplacement 10 160 ts og Maximumsfart 20,5 Knob.

Til Polen er Undervandsbaaden *Wilk* sat i Vandet i Le Havre den 12. April.

Endelig er en ny 10 000 ts Krydser den 24. April sat i Vandet i Brest; den har faaet Navnet *Foch*; den er af samme Type som *Colbert* og *Suffren*, og dens Dimensioner er saaledes: Længde 185 m, Bredde 19,2 m, Dybgaende 6,3 m. Armeringen bestaar af 8 Stkr. 20,3 cm Kanoner i 4 Taarne, 16 Stkr. A. L. K. og 6 Torpedoudskydningsapparater; den kan have 2

Luftfartøjer om Bord. Besætningen bestaar af 605 Mand, heraf 30 Officerer.

Foch er den 5te af Frankrigs 10 000 ts Krydsere; en 6te er projekteret.

**
*

Italien.

Den 15. April blev Undervandsbaaden *Fieramosca* sat i Vandet i Tarento. Dens Data er følgende: Deplacement 1500/1800 ts; Maximumsfart 19/10 Knob; Armering 6 Torpedoudskydningsrør og 8 Reserve-torpedoer, 2 Mineudlægningsrør og ialt 24 Miner, 1 Stk. 12 cm A. L. K. og flere Stkr. Maskinskyts. Desuden kan Undervandsbaaden medtage et Luftfartøj.

**
*

Polen.

Undervandsbaaden *Rys* er sat i Vandet i Nantes den 23. April; dens Deplacement er 980/1250 ts, ligesom den anden i Frankrig til Polen byggede Undervandsbaad *Wilk*, der for nylig er sat i Vandet i Le Havre.

**
*

Sverige.

Krydseren *Fylgia* vendte i Midten af Marts tilbage fra sit aarlige Vintertogt. *Fylgia*, der er 24 Aar gammel, skal nu have Hovedeftersyn, og Panserskibet *Oscar II* (1905) skal antagelig i det første Aar erstatte *Fylgia* som Vinterskib.

**
*

Oscar II afgik medio Maj paa et Togt til Atlanterhavet og skal anløbe følgende Havne: Kiel, Vlaarlingen, Gibraltar, Barcelona (13.—18. Juni), Oporto og Gravesend.

Øvelsesskibet af *Chapman* skal i Løbet af Sommeren anløbe Lissabon, Tarragona, Algier og Dover.

**
*

Tyrkiet.

Den tidligere tyske Panserkrydser *Goeben* (*Sultan Javus Selim*) (1911 — 23 000 ts — 28 Knob — 10 Stkr. 28 cm og 12 Stkr. 15 cm Kanoner) menes nu at være saa vidt færdig med Hovedreparationen og Istandsættelse, at den i dette Aar vil kunne deltage i den tyrkiske Flaades Øvelser.

Skibsfarten hjemme og ude.

Den danske Handelsflaade.

Dansk Dampskibsrederiforening har holdt sin aarlige Generalforsamling, hvorpaa oplystes, at Handelsflaaden den 1. Januar i Aar bestod af 549 Dampskibe med 702,918 Br. Tons, 1097 Motorskibe og Motorsejlere med 336,990 Tons og 286 Sejlskibe med 41,523 Tons; ialt 1932 Skibe med 1.081,431 Tons.

Der er stadig Nedgang i Damp- og Sejlskibenes Antal og Tonnage, hvorimod Motorskibenes Antal og Tonnage er stigende. Foruden Sejlskibe er det smaa og ældre Dampere, som gaar ud og erstattes af større Dampere eller Motorskibe. Dette Forhold gør sig gældende hele Verden over, og Gennemsnitsstørrelsen er siden 1911 næsten fordoblet, idet den er steget fra 1657 Br. Tons til 3106 Br. Tons.

Af Tankskibe har Danmark nu 6 Dampere og 8 Motorskibe eller ialt 14 Tankskibe paa tilsammen 58,221 Br. Tons.

**
*

De sidste Søsætninger og Prøveture.

Fra Odense Staalskibsværft er søsat Motorskib „Bronxville“ til et Rederi i Oslo, det er 385 Fod langt og paa 8300 Dødvægt Tons og skal afleveres i Slutningen af Juni Maaned. Paa den ledige Bedding lagdes straks Kølen til et nyt Skib.

Fra samme Værft er afholdt Prøvetur med Motorskib „Abraham Lincoln“ til et norsk Rederi og paa 9250 Dødvægt Tons. Motorerne er af Burmeister og Wains System udviklende 5600 ind. HK., der kan give Skibet en Fart af 13,3 Knob. Paa Fuldkraftsprøven naaedes 14¼ Sømil. Det har 5 store Luger med 15 Lossebomme.

Fra Helsingør Værft er foretaget Prøvetur med Damperen „Sirius“ og søsat Damper „Arid“, begge Skibe bestemt til et finsk Rederi til Farten mellem finske og britiske Havne. De er paa 2600 Dødv. Tons og bygget til Sejlads i isfyldte Farvande. Maskineriet er 3-Gangs, og Farten bliver 11 Knob.

Frederikssund Skibsværft har søsat en 3-mastet Motorskonert, bygget til Fiskeri under Grønland til et færøisk Rederi paa 150 Br. Tons og forsynet med en 90 HK. Tuxham Motor. Værftet skal nu aflevere et Par Fiskerkuttere til Island.

Fra Burmeister og Wains Værft er foretaget Prøvetur med Motorskibet „Stjerneborg“ bygget til Rederiet „Dannebrog“ er paa 8390 Dødv. Tons. Det har to B. og W. Motorer med tilsammen 3000 ind. HK.

Fra Nakskov Skibsværft er afholdt Prøver med Motorskibet „Nordfarer“, bygget til Rederiet „Norden“ og paa 9100 Dødv. Tons med 2 Master, 5 Luger og 11 Lossebomme. Maskinen bestaar af 2 Burmeister og Wains Motorer paa ialt 3000 ind. HK. Fart 11½ Knob.

Fra Svendborg Skibsværft er foretaget Prøvetur med Damperen „Tranekær“, bygget til Sydfynske Dampskibsselskabs Rute Korsør-Lohals-Rudkøbing. Skibet er bygget til Bureau Veritas højeste Klasse, er 127 Fod langt, løber 12 Knob og har Plads til 395 Passagerer.

Burmeister og Wain har afleveret Motor-Passagerskibet „Santa Rita“ til et Rederi i New York. Paa Prøveturen løb Skibet 15 Knob, og Motorerne udviklede 5600 HK. ved 136 Omdrejninger.

**
*

Kolding Havn.

Et nyt Bolværk er nu bygget paa Sydsiden af Havnen med 7 Meter Vand. Ogsaa Bolværket paa Nordsiden er under Ombygning. Beddingen og Kølhalingspladsen er nedlagt, og Flydedokken er anbragt ved Skibsværftet paa Nordsiden af Havnen tæt inden for Havnemundingen; her findes ogsaa en Baaehavn, hvor der er uddybet til 3,3 Meter.

**
*

Motorskib til Kolding-Ruten.

D. F. D. S. vil anskaffe et nyt Skib til Ruten København-Fredericia-Middelfart-Kolding. Det bliver et Fragt- og Passagerskib lidt større end „Koldinghus“ og bedre indrettet til Passagerer paa Tredie-Klasse. Skibet skal bygges i Frederikshavn, det faar B. og W.-Motorer og bliver indsat i Ruten næste Foraar.

**
*

Kornløsning i Horsens.

Jysk Andels Foderstofforretning har installeret et moderne Sugeapparat til Losning af Korn i Horsens Havn. Sugeren kan losse 40—50 Tons pr. Time.

**
*

Solgt Motorskonnert.

Grønlands Styrelse har købt tremastet Motorskonnert „Sarpen“, der laster 180 Tons og har en Motor paa 50 HK. Det skal anvendes i Kystfart mellem de vestgrønlandske Kolonier og oplægges om Vinteren i Grønland.

**

Fra Isvinteren.

Fra Dansk Dampskibsrederiforening har Marinens Flyvervæsen, Fyrvæsenet og Meteorologisk Instituts Ismeldingstjeneste modtaget en Tak som Paaskønnelse for det fortrinlige Arbejde, der blev udført under Isperioden og som i høj Grad bidrog til at mindske Vanskelighederne for Skibsfarten.

**

Dansk Radio.

I 1923 oprettedes „Dansk Radio Aktieselskab“ af Dansk Dampskibsrederiforening og Østasiatisk Kompagni med det Formaal at samle Radiodriften i den danske Handelsflaade paa Selskabets Hænder ved at overtage Driften og Vedligeholdelsen af Radiostationer i danske Handelsskibe. Selskabet har

ifjor varetaget Drift og Tilsyn af 230 danske Radiostationer og til Betjening af Stationerne har været anvendt 167 Fagtelegrafister og 69 Navigatører.

Af Selskabets Inspektioner i København, Esbjerg, Aalborg og Frederikshavn er der i Aarets Løb udført ialt 2000 Efter-syn. Selskabet raader ogsaa over Inspektioner i et stort Antal fremmede Havne, hvilke Inspektioner det kun i meget ringe Grad har været nødvendigt for Skibene at benytte.

**

White Stars nye Motorskib.

White Stars nye Motorliner „Britannic“ ventes sat i Vandet fra Harland and Wolffs Værft i Belfast om en Maanedstid; Skibet er 680 Fod langt og paa 27,000 Brutte Tons. Maskineriet skal bestaa af to Ti-Cylinders Harland — B. og W. dobbeltvirkende Motorer. Der er Plads til 1500 Passagerer, fordelt paa Kahyts-, Turisttredie- og tredie Klasse. Alle Saloner er udstyret med høj Grad af Komfort.

„Britannic“ er bestemt til Liverpool-New York-Ruten og skal gøre sin Jomfrurejse til Efteraaret. Da det bliver det hidtil største britisk-byggede Motorskib, vil dets Præstation blive fulgt med særlig Interesse i England.

Med „Godthaab“ under Orlogsvimpel til Grønland.

Af Kaptajnløjtnant K. Lundsteen.

For en lille Menneskealder siden hørte det til Dagens Orden, at Mænd, der havde Rod i vor Marine, forestod eller deltog i den videnskabelige Udforskning af Grønland med omliggende Farvande.

Forholdene medførte imidlertid, at dette Arbejde for en stor Del gled over paa dygtige, civile Hænder, og den store, grundlæggende Søopmaaling, der udførtes og stadig udføres af det danske Inspektionsskib under Grønland, blev ene om at repræsentere den maritime Indsats i Bestræbelserne for at udvide Kendskabet til vor fjerne Koloni.

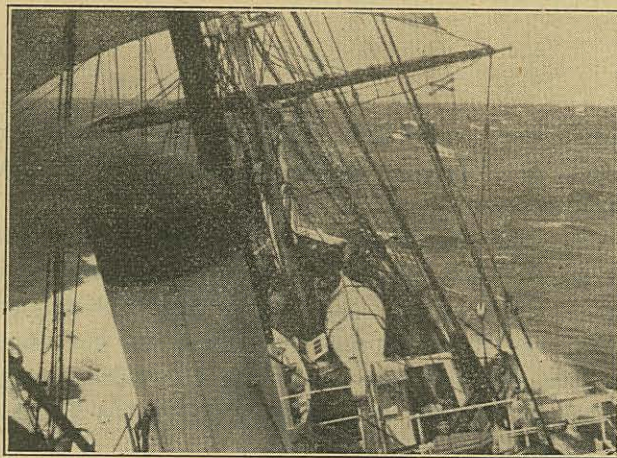
Først ved Marineministeriets Udsendelse af „Godthaabsekspeditionen“ i Fjor faldt det atter i den danske Marines Lod, at gøre et større videnskabeligt arktisk Fremstød, dels ved at indsamle supplerende Materiale i de alt af „Tjalfe“ og „Dana“ undersøgte Omraader, dels ved at udvide disse Undersøgelser til hidtil udforskede Vande.

Ifølge Sejlordren var det Ekspeditionens Opgave at foretage hydrografiske og biologiske Undersøgelser i vestgrønlandske Farvande, og til Ekspeditionsskib havde man faaet overladt Kgl. grønlandske Handels hæderkronede Veteran, Skrueskonnerten „Godthaab“.

Under Kaptajn Riis-Carstensens Kommando kom Besætningen foruden af de militære Befalingsmænd og Værnepligtige, til at bestaa af fem Videnskabsmænd, 2 Zoologer, 1 Kemiker, 1 Hydrograf og 1 Botaniker.

Det vil sikkert være af Interesse for dette Blads Læsere at erfare lidt om, hvorledes man gennemførte dette Krydstogt mellem Grønlands og Labradors Kyster, fra Kap Farvels Breddeparallel til Kane-

Bassinets Isbarriere sætter en uigennemtrængelig Bom for Skibes videre Fremtrængen nordover.

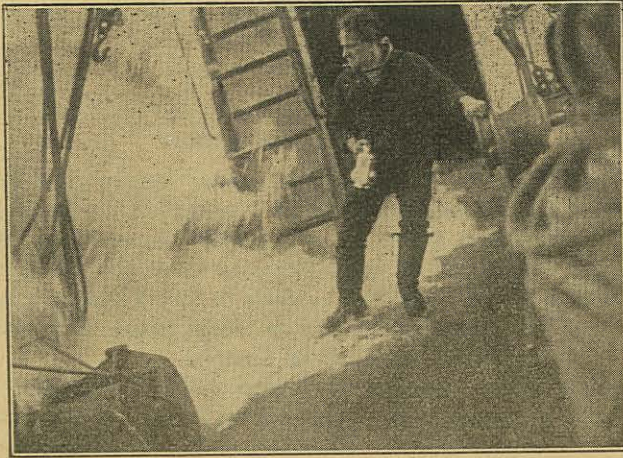

De fleste, der overværede „Godthaabs“ stemningsfulde Afrejse fra København den 5. Maj i Fjor, gik vist hjem med et ubesvaret Spørgsmaal om, hvorledes man egentlig havde tænkt sig at faa Plads til de Bjerge af Kasser, Fustager o. m. a., som i een stadig Strøm lige til Afgangøjeblikket var gledet ind over Skibssiden.

Ogsaa for os var det en Rebus, der dog blev løst i forholdsvis kort Tid ved noget Hovedbrud og en mægtig Kraftanstrengelse — men saa var ogsaa alt „Grejet“ blev stuvet i Lasterne med matematisk Nøjagtighed som Byggeklodserne i en Æske.

Og godt var det, at vi saa hurtigt fik „klart Skib“, for næppe havde Skagens Fyr viftet os sit sidste Farvel, før en Storm af NW stillede „Godthaabs“ Sødyg-

tighed paa en haard Prøve. Den bestod med Glans, men viste sig samtidig at være særdeles levende, rigtig i Stand til at føje sig efter Søens mindste Lune, saa al aandelig og legemlig Virksomhed snart koncentrerede sig om den ene Opgave at bide sig fast paa

Stedet, som for adskilliges Vedkommende var Køjernerne.

Den ene „Ryger“ afløstes ustandselig af en ny og værre (— det bliver ikke lutter Rekreationsrejser, naar den forventede grønlandske Turistrute aabnes —) saa det tog os det meste af en Maaned for Maskine og Sejl, at file os vestover til Arbejdsfeltet, men endelig anden Pinsedag laa vi da ved Kanten af den larmende Storis tæt inde under Kap Farvel-Landets storslaaede, forrevne Fjeldtinder — vore Havundersøgelser kunde begynde.

**

Forinden vi nu starter, vil det være rimeligt ganske kort at omtale, hvorledes og med hvilke Formaal disse foretages.

Tværsover Stræderne mellem Grønland og Amerika lægges Snit med 2—400 Sømils Mellemlinje, og hvert Snit deles atter i et passende Antal „Stationer“.

Paa hver Station tages hydrografiske Maalinger, d. v. s. at der med nogle saakaldte Vandhentere tages Vandprøver op fra forskellige Dybder fra Bund til Overflade.

Vandet, hvis Temperatur maales, proppes paa Flasker og undersøges for Indhold af Salt, Klor, Ilt og uorganiske Næringsstoffer, hvorved man kan bestemme Strømforholdene og saaledes fastlægge Ruterne for de af Skibsfarten i Nordatlanten saa frygtede Isfjelde.

En Del af Stationerne er tillige biologiske, og her hentes med store Poser Mængder af mærkeligt Plankton op fra forskellige Afsnit, og med Skrabere eller Trawl drages Prøver paa Bundens forunderlige Dyreliv op til de forventningsfulde Zoologer.

Flere Steder er Vanddybden over 3,5 km, en Afstand i lige Linie som fra Enden af Langeliniemolen til Kristiansborg, det er altsaa ikke rene Bagateller, det drejer sig om.

**

De to første Snit tilbagelægges under Davisstrædets Svøbe: Taagen.

Klam og uigennemsigtig hyller den os i sit hvide Lagen og indskrænker Synsfeltet til nogle faa hundrede Meter.

Blytung og graa vælter Søen sig om og under os, og nu og da luder et kæmpemæssigt Isfjeld frem i Taagen.

Det er umuligt at gøre Land paa Amerikasiden, men Lodskuddene, det gullige Vand og de talrige Alker og Søkonger røber Landets Nærhed.

Vi nærmer os atter Grønland, Solen bryder pludselig igennem, sønderriver Taagetæppet, og der forude glimter og lyner Frederikshaabs Isblink, det er Indlandsisen, der strækker en søvglinsende Isarm ud til Havet.

I højt Solskin gaar det Nord paa langs Land, idet vi dog i Egenskab af Fiskeriinspektionsskib aflægger en lille Lynvisit i Færingerhavn, Basishavnen for de Færngeruttere, der heroppe udøver deres trælsomme Fiskerierhverv.

Men vi har nu holdt Søen uafbrudt i over en Maaned, Ferskvandet maa rationeres, der breder sig en vis „Skibstræthed“ om Bord, og Glæden er almindelig, da vi endelig i Slutningen af Juni med Orlogsflaget smeldende under Gaffelen lader Ankere „dryppe i Sukkertoppens lille, lune Havn.

Som bekendt befinder vi os i et lukket Land, kun et Faatal er det beskaaret at stifte personligt Bekendtskab med vore fjerne Landsmænd, saa lad os benytte Lejligheden og med første Baad gaa ind og se paa Herlighederne.

Straks ved Slæbestedet modtages vi af en enorm Flok dejlige, let snavsede Unger.

De viger ikke fra os under hele Turen, løber vi, følger de henrykte efter, staar vi stille, standser de, og sætter vi os, slaar de Kreds om os.

Ved Havnen bor Koloniens Honoratiores, Kolonibestyreren og Fiskemesteren i nette Trævillaer og herfra snor „Hovedgaden“ sig op i „Byen“, forbi stærktfarvede Træhytter og enkelte Jordhytter.

En af disse, den stedlige Ungkarls, ligger tæt udtill og med Taget i Flugt med Vejen.

Paa Taget vokser lækre Urter og Græs, saa det er

ikke at undres over, at Kolonibestyrerens Ko en Dag følte sig fristet til at gaa ud paa Taget, hvorfra den stille dalede ned i Hyttens Indre til stor Forbavselse for Beboeren.

Vi passerer den pyntelige Trækirke, og længere fremme søger den lokale Michelangelo at trække Turiststrømmen til sig, ved at skilte med, at „Her faas Bilder af Maleri“.

Overalt hviler den særlige grønlandske Atmosfære, sammensat af lige Dele Tørverøg, Os fra Kaffebrænding, Tran og Affald i Forraadnelse.

Til at besørge den nødvendigste Renovation disponeres over et Utal gule og sorte, skabede Køtere (ikke at forveksle med den ægte Slædehund, der ikke maa findes sønden for Holstensborg), og det er saa heldigt, at disse Køtere samtidig betragtes som store Delikatesser, og spises med Velbehag om Vinteren, efter at man har forøget Velsmagen ved først at hænge dem.

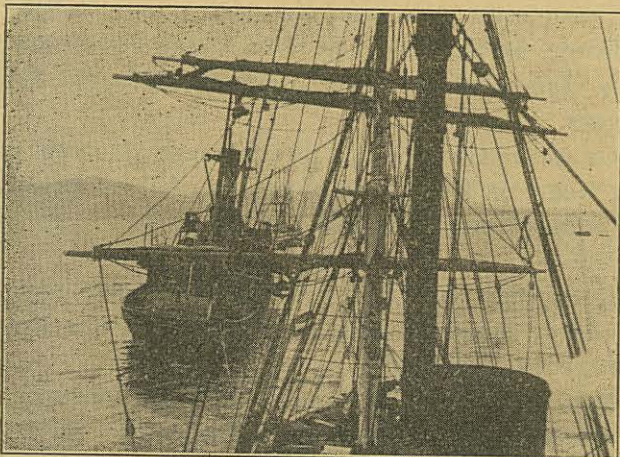
Paa Vej om Bord kigger vi lige indenfor i det skumle Bødkerværksted, hvor der er ryddet klar til „Dansemik“. Grønlanderne er nemlig meget ivrige og dygtige Dansere, og de anser det for en Pligt, hver Aften saalænge et Skib ligger i Havnen, at svinge sig til Kateketens Harmonika.

Det smukke Køn er mødt fuldtallig op i stiveste Puds af pragtfulde, brede Perlekraver, Skindbukser og blaa, røde eller grønne Læderkamikker.

Udenfor Indgangen mønstres Balgæsterne overlegent af et Par cigaretrygende Smaapurke — næppe større en Tobak for en Skilling, men med Hænderne dybt begravet i Bukselommerne.

**

Tiden gaar ellers saa slideligt med Proviantering, Vandfyldning, Tøjkask o. m. a. indtil pludselig „Godthaabs“ Kanoner drøner mellem Klipperne og „Blaa Peter“ flyver til Tops, Signal til at „alle Mand ufortøvet skal møde om Bord“ — der er opsnappet Telegram om at S/S „Skinfaxe“ er løbet paa en undersøisk Klippe udfor Holstenborg og kræver øjeblikkelig Hjælp.

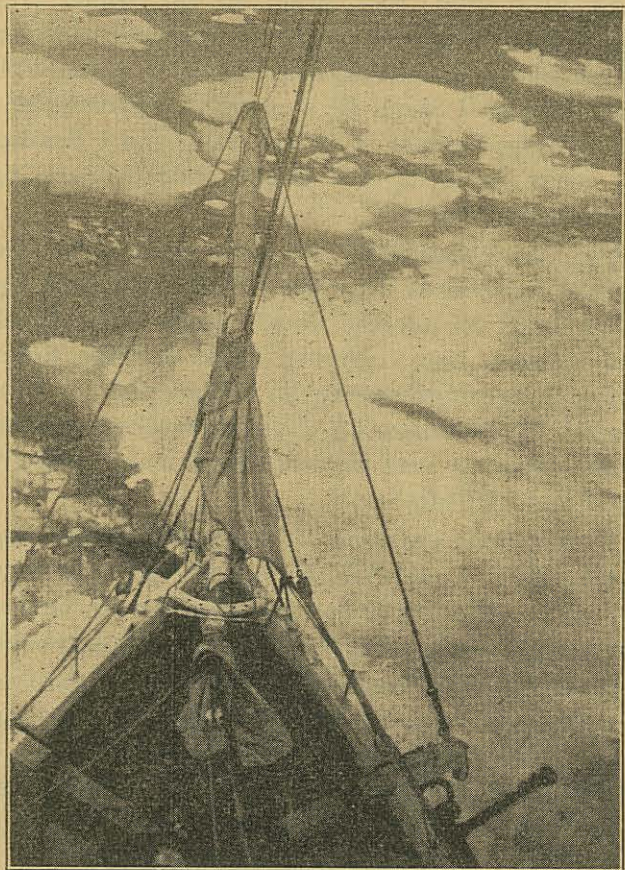

Vejret er smukt og stille, men det er store Værdier, der staar paa Spil, hvis det blæser op, saa den lille

Maskine paces op til det yderste, og efter nogle Døgn „uden Overdyne“ lykkes det i Forening med S/S „Gertrud Rask“ at faa ham til at glide.

Videnskaben kalder atter og vi arbejder os fra Station til Station over mod Cumberland Island, indtil vi omtrent midt i Strædet for første Gang møder Vestisen, som blændende hvid breder sin Sneørken for os saa langt Øjet rækker.

Hist og her slikker Sæler Solskin og plumper fornærmet i Vandet, og de morsomme, smaa Søkonger paraderer, mens vi damper op langs Isens Kniplingskant, indtil Chefen fra Istønden har fundet, hvad vi søger, en Rende, der fører mange Mile ind i det hvide Land.

Ganske smal er Kanalen og saa vanvittigt snor den sig, at „Godthaab“ maa frem med sine bedste Manøvreegenskaber og vise, at den saa at sige kan „bide sig selv i Halen“.

Er Renden for smal eller helt lukket af Isen, gaar den modigt i Angreb selv paa metertykke Flager, den springer op paa dem, kaster sig fra Side til Side, maser, saa Kaskader af Iskrystaller staar fra Boven, og frem gaar det til den mægtige Skrueis en halv Snes Sømil inde siger „Stop“.

Herinde midt i den majestætiske Ensomhed opdages en Hvalroshun med Unge. Jægerinstinkterne kommer i Kog, Riffelskuddene flænger Stilheden, til den fortvivlede Kamp er endt og de døde Kroppe ligger paa Dækket, medens Sne og Is farves purpur-rødt.

De ser sejge ud — er heller ikke nogen kulinarisk Nydelse, men godt med Carry og skarp Sovs faar dem til at glide ned.

I det hele taget er et velforsynet Spisekammer en god Ting heroppe, hvor man kan blive skruet inde af den lunefulde Is eller faa Maskinskade, og derfor tager vi midt i Juli Vinterprovianten om Bord i Nordgrønlands „Hovedstad“ Godhavn.

Her som i alle de nordlige Kolonier præges „Gadelivet“ i høj Grad af Slædehunden, Polarforskerens og Eskimoens trofaste Forbunds-fælle i Sorg og Medgang.

Mod os er de bidske og uvenlige, og i store Flokke, hver under uindskrænket Ledelse af sin „Bas“ opsnuser de forsultne Hunde alt spiseligt, selv tjærede Tovender glider i dem.

Paa Højde med Diskoøen begynder Midnatssolens Land, hvor blaat, rødt, grønt og gult spiller i alle Nuancer over Fjelde, Is og Sø og efterlader uforglemmelige Skønhedsindtryk, som desværre ingen Fotografiplade er i Stand til at gengive, og omgivet af denne Pragt damper vi videre, atter ind i Vestisen, for denne Gang at blive muret inde et Par Dage af en sønden Storm.

Lige saa katastrofalt det vilde være under disse Omstændigheder at ligge ude i Kanten, lige saa hyggeligt ligger vi nu med et 25 Sømile bredt Isbælte som Læmole, faar Lejlighed til at strække Benene lidt og Landgangskompaniet holder, vist for første Gang i Verdenshistorien, Felttjenstøvelser midt ude i Baffinsbugten med 2000 m. Vand under Støvlerne (se Forsidebilledet).

Endelig paa Vej mod Grønlands Styrelses nordligste Koloni, Upernivik, er vi saa heldige at skyde vor første Isbjørn, hvis solide Skinker er en kærkommen Afveksling for den kedsommelige Daasemad.

Indtil nu har vi befundet os i temmelig „civiliserede“ Egne, men fra det Øjeblik Uperniviks Miniaturbatteri har drønet sin sidste Afskedssalut for os, er vi norden for Lands Lov og Ret, i Farvande med arktisk Klang, hvor saa mangan brav Forsker og Hvalfanger fandt sin Grav i Isens Jernfavn.

Os er Lykken huld og god, og Isen er skikkelig, hovedsagelig repræsenteret af de hundreder af Isfjelde, der fødes heroppe i Mellevillebugten, Verdens nordligste Isbræ.

Vi ser dem i alle Størrelser og Former, med Spir, Kupler og Portaler, og det hænder, at et Fjeld mister Ligevægten og kajer rundt eller er saa gennemraaddent, at det sprænges i Tusinde Stykker, og Vé det Skib, som da befinder sig i Nærheden.

Uden særlige æventyrlige Oplevelser naar vi Thule, Handelsplads for Jordens nordligste Beboere, Polareskimoerne, saa dygtigt ledet af *Knud Rasmussen*.

Selv saa han første Gang Dagens Lys i disse barske Egne, og sin ukuelige Energi har han faaet i Arv fra dette intelligente og haardføre Jægerfolk.

Mændene gaar klædt i Bjørneskindsbukser, og Kvinderne hyller sig fra Top til Taa i Blaaræv, saa saadan en lille Kap-Yorkdames Skindtoilette vilde i danske Penge løbe op i et Par Tusind Kroner.

Paa Vej nordover gør vi Landgang i Pandora-Harbour, hvor Polarrævene nysgerrige vimser omkring, men deres Sommerskind er ikke tjenlige og desuden er de fredede, saa vi maa med blødende Hjerter lade

dem løbe og søge Erstatning i de talrige hvide, lækre Sneharer.

Midt i August skuer vi da endelig ind over Kane-Bassinets knugende Ismarker.

Her ved „Landevejen til Nordpolen“ paa ca. 78 m. Br. har saa mangan Nordpolsfarer begyndt sin trælsomme Vandring, men for os er det Vendepunktet, og det gaar atter sydover langs Kanada.

Efter nogle haarde Torn med Isen slaar vi os igenem til Jones-Sound og Lancaster-Sound, kendt fra Roald Ammundsens treaarige, sejrige Kamp for at gennemsejle NW-Passagen, og omsider med Udgangen af Maaneden passerer vi atter det Punkt i Mellevillebugten, hvor „Djævelens Tommelfinger“ hæver sin massive Klippespids for at vare den søfarende mod at komme nordligere. Den faar sig et „Hurra“, for nu ved vi, at Isen ikke tog os denne Gang.

***

Nedturen gaar glat og programmæssigt og giver ikke Anledning til Bemærkninger udover vort Besøg paa Umanakfjorden.

Her har en Mesterhaand under eet samlet alle den grønlandske Naturs charmerende Egenskaber.

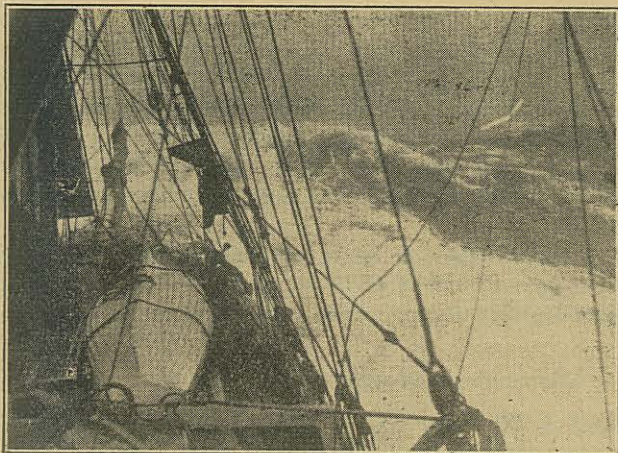
Ustandselig snor man sig mellem eventyrlige Iskolosser, og de knugende høje Fjelde gennemgløder hele Farveskalaen under Døgnets skiftende Belysninger.

Og inde i Bunden af Fjorden rager „Umanakken“ sin Kegle op i de vaade Skyer, saa høj og sylespids, at endnu intet Menneske har sat sin Fod paa dens Tinde.

Dette maa man have set for at forstaa den lokkende og koglende Magt, der atter og atter drager tilbage til Grønland.

Men os kalder Pligterne tilbage til Danmark, og i Oktober Maaned passerer vi Kap Farvel for hjem-gaaende under Nordlysens pragtfulde Afskedsfyrværkeri.

Det blev ikke nogen larmende og sensationel No-

bile-Ekspedition, men under nøgtern og saglig Vurdering af de ofte vanskelige Forhold, blev der i al Stilfærdighed gjort en dansk videnskabelig Indsats og indsamlet og hjembragt et uhyre Materiale.

Saa omfattende er dette Stof, at det vil tage Aar at bearbejde, men det vil da ogsaa i høj Grad bidrage til at kaste Lys over bl. a. to saa vigtige Spørgsmaal som Isfjeldenes Vandringer og Fiskeriforholdene under Grønland.

Værdien heraf vil være umiddelbart indlysende, men det skal tillige her understreges, hvilken uhyre Betydning det har, at Danmark ligger i Spidsen ved disse Undersøgelser og derigennem yderligere befæster sin Ejendomsret til Grønland.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald.Schou.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør Julius Petersen.

Marineforeningens København-Afdeling i Forening med dennes Skyttelav arrangerer
TORS DAGEN DEN 11. JULI 1929 en Udflugt til Hveen.

Afgang Kl. 15,30 fra Havnegade ved Niels Juelsg. Madpakke medtages, Øl og Snaps kan faas ombord. Anmeldelse om Deltagelse maa ske til Afdelingens Kontor, Sortedams Dossering 51, Tlf. Nora 7348., senest den 10. Juli Kl. 4.

AALBORG-AFDELINGEN.

Den 6. Maj afholdt i Haandværkerforeningens Festsal den kendte Grønlandsfarer, Lods G. Thostrup et udmærket Foredrag, betitlet: „Fortællinger om Østgrønland.“

Foredraget var ledsaget af Lysbilleder, og den store Forsamling paahørte med Interesse alt, hvad Lodsens fortalte om Livet og Landet deroppe Nord paa.

Efter Foredraget var der selskabeligt Samvær, og derefter spillede Marineorkestret op til Dans paa Dækket.

VEJLE-AFDELINGEN

Onsdag den 8. Maj ankom Undervandsbaadsflotillen under Orlogskaptajn *Wolfhagens* Kommando til Vejle.

Paa nordre Havnemole blev der en usædvanlig stærk Trafik af Spadserende. Og mange havde Lejlighed til ved Velvilje fra Chefen, at aflægge en lille Visit i Baadene. Størst Interesse havde dette selvfølgelig for tidligere Marinere, hvorfor Bestyrelsen for Vejle Marineforening havde skaffet Foreningens Medlemmer Adgang fra Kl. 4—5. Under vejledende Førerskab foretoges der en rask Gennemgang, først i Baade af ældre Type og dernæst i en af de mere moderne Baade „Dryaden“. En orienterende Forklaring gav de Besøgende en Forestilling om den sindrige Mekanisme, der i Løbet af

Sekunder kan faa Baaden til at forsvinde fra Vandets Overflade.

Torsdag den 9. ved 7½-Tiden var en Del af Flotillens Søofficerer, Dæksofficerer og Menige Marineforeningens Gæster ved en lille Festlighed i Teaterhotellet.

Kl. ca. 8 bænkedes Gæsterne sammen med Foreningens Medlemmer med Damer i et Antal af ca. 150 ved et fælles Kaffebord i Teatrets lille Sal. Bordet var dækket i „Bakker“, og snart havde Baksmandskabet fundet hinanden, hvorefter Flaget gik til Tops under Afsyngelse af Axel Juels smukke Flagsang.

Kort efter bød Marineforeningens Formand, Bagermester P. A. Andersen, Velkommen, idet han udtalte sin Glæde over at se de mange Marinere. Synet vakte glade Minder, og han bad de unge Marinere bevare deres Minder efter Hjemsendelsen, navnlig ved at indmelde sig i de stedlige Marineforeninger.

Næstformanden, Mejeriejer H. C. Hansen, mindede om, at det var 65-Aarsdagen for Slaget ved Helgoland 9. Maj 1864. Taleren gav en historisk Skildring, der udmundede i et Leve for den danske Marine.

Kaptajnøjntant *Wodschow* — Chef for Torpedobaaden „Ormen“ — rettede en Tak til Marineforeningens Bestyrelse for Invitationen og udbragte et Leve for Foreningen, hvilket Leve fik den mest begejstrede Tilslutning fra Orlogsmændene.

Formanden for Selskabet De danske Forsvarsbrødre, C. *Høyer*, motiverede et Leve for Fædrelandet, der efterfulgtes af 3 kraftige Hurra, medens alle staaende sang „Der er et

H. Kalkerup = Damefrisørsalon

Slagelsegade 9 — Telefon Øbro 6223

1ste Klasses Haarvask, Ondulation, Klipping.

K. PIIL - ISMEJERI

Forchammersvej 33. Telef. C. 12330.

S. H. Kjeldfeldt, Blikkenslager, Gas- og Vandmester
Strandboulevard 114 - Telf. Øbro 5404.

yndigt Land"; nationale Sange vekslede iøvrigt mellem Talerne.

Endnu havde Søløjtnant *Jegstrup* — Chef for Undervandsbaaden „Flora“ — Ordet for en Tale for Marineerne.

Kort efter hævdede Formanden Bordet med en Tak til alle, der havde ydet sit Bidrag til det smukke Forløb.

Snart efter tog et meget fornøjeligt Bal sin Begyndelse i den store Sal, og da Flaget haltes ned vel 12-Tiden, glædede „Chefen“, *P. A. Andersen*, der havde Kommandoen paa Landjorden, de Dansende med at udstede „Nattegn“, saa Ballet kunde fortsætte til Kl. 1.

Den smukke og stilfulde Fest tjener Marineforeningen til megen Ære, og Bestyrelsen modtog mange Beviser paa, at Deltagerne var yderst taknemmelige for Invitationen.

ESBJERG-AFDELINGEN

afholdt en Fest Torsdag den 9. Maj paa Paladshotellet, 65 Aarsdagen for Slaget ved Helgoland.

Formanden bød Kammeraterne med Damer Velkommen, og Festen tog sin Begyndelse med Underholdning af den velkendte Recitator *Martin Sørensen*, der selv er gammel Mariner, og man maa sige, at Hr. Sørensen gjorde Lykke blandt Kammeraterne.

Efter Underholdningen havde man en Kaffepause, imens der blev gjort klar til en Dans paa Agterdækket.

KØBENHAVN-AFDELINGEN

festligholdt den 9. Maj i Park-Restauranten 65-Aars Dagen for Slaget ved Helgoland. I mange Aar har Lavet alene fejret denne Dag, men i Aar havde det allieret sig med Lokal-Afdelingen for at faa endnu større Festivitas ud af denne Dag.

Om Formiddagen var der blevet nedlagt Kranse ved *Suen-sons* Monument og ved Krigsassessor *P. Lunds* Grav, og om Aftenen samledes Lauets og Lokalafdelingens Medlemmer i et Antal af ca. 70 med Admiral *Carstensen* i Spidsen for at hylde de gamle Veteraner. To havde givet Møde; de blev ved Ankomsten Kl. 6 ført over den røde Løber og op gennem Trappernes Flagallé, med Falderebspibe og alt til Faget henhørende. Hele Selskabet marcherede straks til Bords, og Lokalafdelingens Formand, *Gross. Schou*, bød her velkommen og udbragte et Leve for H. M. Kongen. Lauets Flag blev derpaa hejst under fuld Honnør, og Lauets Formand, *Johs. Grønvold*, mindedes meget smukt dem, der ikke fik Lov at opleve Sejren, hvorpaa Flaget blev kippet 3 Gange. —

Nu begyndte Skafningen, Skildpadde p. p., efterfulgt af en smuk Sang til Veteranerne af Lauets Formand. *Admiralen* hilste de Gamle varmt og Havnekaptajn *Bonde* takkede paa sine Veterankammeraters Vegne for den smukke Hyldest og for alt, hvad Marineforeningen gjorde for at hædre de gamle. Arkitekt *Marston* citerede smukt nogle Vers (af Sangen Nr. 74) og sluttede sig til Admiralens Hilsen. Overlærer *Hørning* talte om Sømanden og Flaget, efterfulgt af „Det var ved Helgoland“, og *Hørning* omtalte den 9. Maj som sin Flagdag og ønskede, at denne smukke Skik altid maatte gaa i Arv til Børnene.

Efter endnu en Tale for de inviterede Værnepligtige hævdedes Bordet, og Kaffen blev indtaget i de andre Lokaler; den 10-Mands Bakke, hvor alle de gamle var placeret, var her ikke den kedeligste! Der blev tit brugt det gode Udtryk: kan Du huske, —!

Da Cigarerne og Cognac'en var indtaget, blev der pebet

til Punsch, og her præsterede en af Veteranerne et Kunststykke: den gamle Veteran *P. Olsen* fremsagde udenad *Holger Drachmanns* prægtige, ikke meget kendte, Digt om Kampen ved Helgoland, og det gjorde mægtig Lykke; senere gav han et komisk Digt: „Lodsen fra Købmagergade“, og ved Udskøjningen det smukke „Den sidste Parade“; det hele var en Oplevelse, og alle var vi klar over, at der endnu er Krummer i de gamle! —

Alt i alt blev dette en af de minderigste Aftener i Lauets Historie, baaret frem af de bedste Traditioner og formet som en smuk Hyldest til vore gamle Veteraner.

Kommende Møder:

Søndag d. 30. Juni Kl. 10 Fmd. i Parkrestauranten: *Sommer-Fugleskydning.*

Søndag d. 25. August s. Sted: *Præmieskydning.*

Søndag d. 11. August: *Holdkapskydning* i Randers.

MARINEFORENINGENS SENDEMANDSMØDE I ODENSE DEN 12. MAJ

Formanden, Admiral *Carstensen* bød Sendemændene velkommen, og Købmand *Larsen* valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde derpaa Aarsberetning for Hovedbestyrelsen, idet han først i hjertelige Ord mindedes de i Aarets Løb afdøde Kammerater. *Admiralen* omtalte Hovedforeningens 15-Aars Jubilæum, Fregatten „Jylland“s Hovedreparation, der er godt i Gang paa Holmen, og redegjorde derpaa for de mange praktiske Vanskeligheder Medlemsbladet „Under Dannebrog“ havde haft og endnu har at kæmpe med, ikke mindst som Følge af beklagelige Misligheder fra de tidligere Annonceagenters Side, hvorved hele dette for et Blads Trivsel saa vigtige Foretagende var bragt i Miskredit. Formanden omtalte Direktør *Buchtrups* store og dygtige Arbejde for at bringe Bladet økonomisk paa Fode og udtalte Haabet om, at det vilde lykkes, naar Medlemmerne viste Forstaaelse af de ekstraordinære Vanskeligheder, der var til Stede.

Veteranfondet havde uddelt Gaver til 7 Veteraner og haabede i Aar at kunne imødekomme samtlige indkomne — 7 — Ansøgninger.

Hovedbestyrelsen haabede, at Medlemmer af Jubilæums-Aargange selv vilde være Jubilæums-Udvalget behjælpelige ved gennem Afdelingerne i Tide at melde sig og indbyrdes at finde Kammerater, egnede til at danne Komite.

Formanden omtalte Foredragsudvalgets Arbejde og takkede Foredragsholderne.

Medlemsantallet var ved Udgangen af 1928 5,600 og i nævnte Aar er oprettet en Afdeling i Stevns, saaledes at Aaret sluttede med 44 Afdelinger. Iaar er oprettet en Afdeling i Hillerød, mens vi har haft den Sorg at se Grenaa-Afdelingen ophøre.

Formanden sluttede med at udtale hjertelige Ønsker for Foreningens fortsatte Trivsel.

Mester *Borrild* udtalte paa de københavnske Sendemænds Vegne en Anerkendelse af Hovedbestyrelsens Arbejde og udbragte et med Hurraraab besvaret Leve for Hovedbestyrelsen.

Efter at derpaa forskellige Talere havde haft Ordet, godkendtes Aarsberetningen enstemmigt, og Bankkasserer *Nath* aflagde det reviderede Regnskab, der ligeledes enstemmigt godkendtes.

Paa Forslag, fremsat af Formanden, vedtoges nu en Tilføjelse til § 3 i Loven om Marineforeningens Veteranfond. Paragrafen lød saaledes: „Den aarlige Uddeling finder Sted paa Helgolandsdagen den 9. Maj“ — og hertil vil fremtidig være føjet følgende: „eller umiddelbart efter Sendemandsmødet.“

De iaar fratrædende Medlemmer af Hovedbestyrelsen var: Admiral *Carstensen*, *Ipsen*, *Harhoff*, *Stuhr* og *C. C. Jensen*, der alle genvalgtes med Akklamation; endvidere valgtes Løjt-

nant *Rasmussen* i Stedet for afdøde Skoleforstander *Richard Jensen*.

En af *Clasen*, Korsør, foreslaaet Indsamling til Veteranfondet indbragte 145 Kr. 87 Øre.

Efter at iøvrigt forskellige Forhold vedrørende Marineforeningens Stander, Flag m. m. var drøftede sluttede det i enhver Henseende vellykkede Sendemandsmøde, præget af gensidig Forstaaelse og Anerkendelse af Hovedbestyrelsens Virksomhed, med et af Dirigenten udbragt og kraftigt besvaret Leve for Admiral *Carstensen*, der derpaa takkede Dirigenten for den udmærkede Ledelse og udbragte et Leve for ham.

Fotografiet fra Sendemandsmødet i Odense kan faas ved Henvendelse til Fotograf *H. Søfelde*, Jernbanegade 9, Odense. Prisen er Kr. 2,50 pr. Stk.

SØLVBRYLLUP

København-Afdelingens Næstformand, Arkitekt *E. W. Marston* og Hustru fejrede den 14. Maj deres Sølvbryllup og modtog paa denne Højtidsdag talrige Beviser paa, hvor mange Venner og hvor megen Anerkendelse Sølvbrudgommen har vundet sig, ikke mindst indenfor Orlogsmarinen og Marineforeningen.

FRA AALBORG-AFDELINGEN.

Sølvbryllup.

Den 22. April fejrede et agtet Ægtepar, Overflagmand *Herman Lassen* og Hustru deres Sølvbryllup. Marineforeningens Orkester stillede som de første om Morgenen og vækkede Brudeparret, først med det alvorlige som sig sømmer, for derefter at slaa over i „Det er Landlov“ — og det blev en Landlovsdag. Bestyrelsen mødte in pleno og overrakte en Gave og Chefen, Fabrikant *Kjær* udtalte hjertelige Ord.

Overflagmanden har anmodet om, gennem „U. D.“s Spalter, at bringe alle, der har villet gøre ham glad paa den Dag — hans hjerteligste Tak.

Overflagmanden har været med fra Foreningens første Dag, er en af dens allerbedste Medlemmer.

FRA BORNHOLM-AFDELINGEN.

Dødsfald.

Atter er en af de gamle, solide Kammerater gaaet agter ud til Chefens Kahyt den høje, atter har vi her staaet overfor det knugende: at skulde overgive til Jorden En, som vi saa gerne havde beholdt hos os, men Vagtskiftet indtraadte, og vor gode Kammerat, Fiskehandler *Christian Lind* i Svaneke afgik ved Døden 1. Pinsedag.

Christian Lind var et meget interesseret Medlem af vor Forening, hvor han havde været siden den blev stiftet. Han var nu Bestyrelsesmedlem i Svaneke, og gjorde som saadan et meget stort Arbejde for Foreningen, som han satte umaaelig højt.

Lind, der i sine yngre Aar sejlede til Søs, havde nu en god Forretning i Svaneke, hvor han drev en efter sin Fader arvet Restauration, „en af de gode gamle“, samtidig med han drev Fiskehandel og Røgeri. Han var en Mand, der var agtet i sin By, og en Mand som vi, hans Kammerater, satte stor Pris paa.

Ved Begravelsen den 24. s. M. var mødt et meget stort Følge, hvoraf en væsentlig Del fra Marineforeningen. Afdødes Sønner og Familie bar ham ud af Kirken, hvorefter Marineforeningens Medlemmer bar ham til Graven og sænkede ham. Efter Højtideligheden ved Graven sænkedes vort Flag tre Gange til det sidste Farvel fra den Kreds, han tilhørte.

Ære være hans Minde!

FRA ESBJERG-AFDELINGEN

Dødsfald.

Fredag den 10. Maj blev Æresmedlem, Dannebrogsmænd og Veteran *Jens Mikkelsen*, begravet paa Esbjerg Ny Kirkegaard under stor Deltagelse.

Marineforeningens Esbjerg-Afdeling var repræsenteret med Flaget og Bestyrelsen samt en Del af vore Medlemmer. Efter Jordpaakastelsen talte paa Marineministeriets Vegne Kaptajn *Rosenkilde*, og derefter talte Formanden og takkede vor gamle Kammerat. Flaget sænkedes over Graven.

Ære være hans Minde!

Agitér

for Tilgang til Marineforeningen.

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELSINGØR

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139. — 575

Støt de Averterende!

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.
Torvet 30 — KØGE — Telf. 294.
Leverandør til Marinen.

Fyn

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Gotfred Petersen,
Strandvej — Nyborg — Tlf. 134
Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatesse.
Leverandør til Marinen.

Faaborg Herregaardsmejeri
Telefon 322
Leverandør til Marinen

Vestfyens Kulimport,
— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.
Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske
Marine.

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

Jylland

Horsens
ægte Maltøl

**UDMÆRKET STYRKENDE
UNDER SYGDOM OG
REKONVALESCENS.**

Anbefales af Læger.

Støt de
Averterende.

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

AKTIESELSKABET

(The East Asiatic Company, Limited)
KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Madras, Penang, Kuala Lumpur, Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg og Cape Town.
Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.
Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.
Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle drift i Siam.**
Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:
Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyr læger.

Telefoner:
C. 9204, 9205 & 9232.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 -:- Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejøgade 4.

Vilh. Foss' Eftf.

VIN HANDEL
Vesterbrogade 5 (Panoptikonbygningen)
København — Telefon 840 - 11841

Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.

en gros. en detail.

Nrdr. Frihavnsgade 24.

Telf. Øbro 355 x.

Grenaagade 9

A/S VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vagone, Skibskabiner, Ejendomme etc.
Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 14854

V. Schmidt. Messing
Blæseinstrumenter.
Holmsgade 29. Telefon 2925 y.

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.
Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

ANTH. FRANDBSEN

DEKORATØR

VESTERBROGADE 63

CHAMPAGNE Louis Roederer, Reims

Leverandør til Hans Maj Kongen af Danmark
Grand vin sec Extra dry.
Carte Blanche 1919 Brut.

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

JØRGEN WANGE

BOGFØRING OG REVISION

GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København-K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN

Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPSKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkuil-Afd. Telegram-Adresse. Bunkerdepot

Københavns-Bunkerkuil-Depot.

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

S. LUND

ASSURANCEFORRETNING.

GL. KONGEVEJ 120.

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.
SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS
Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delikatessforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

Philip Jensens Eft.

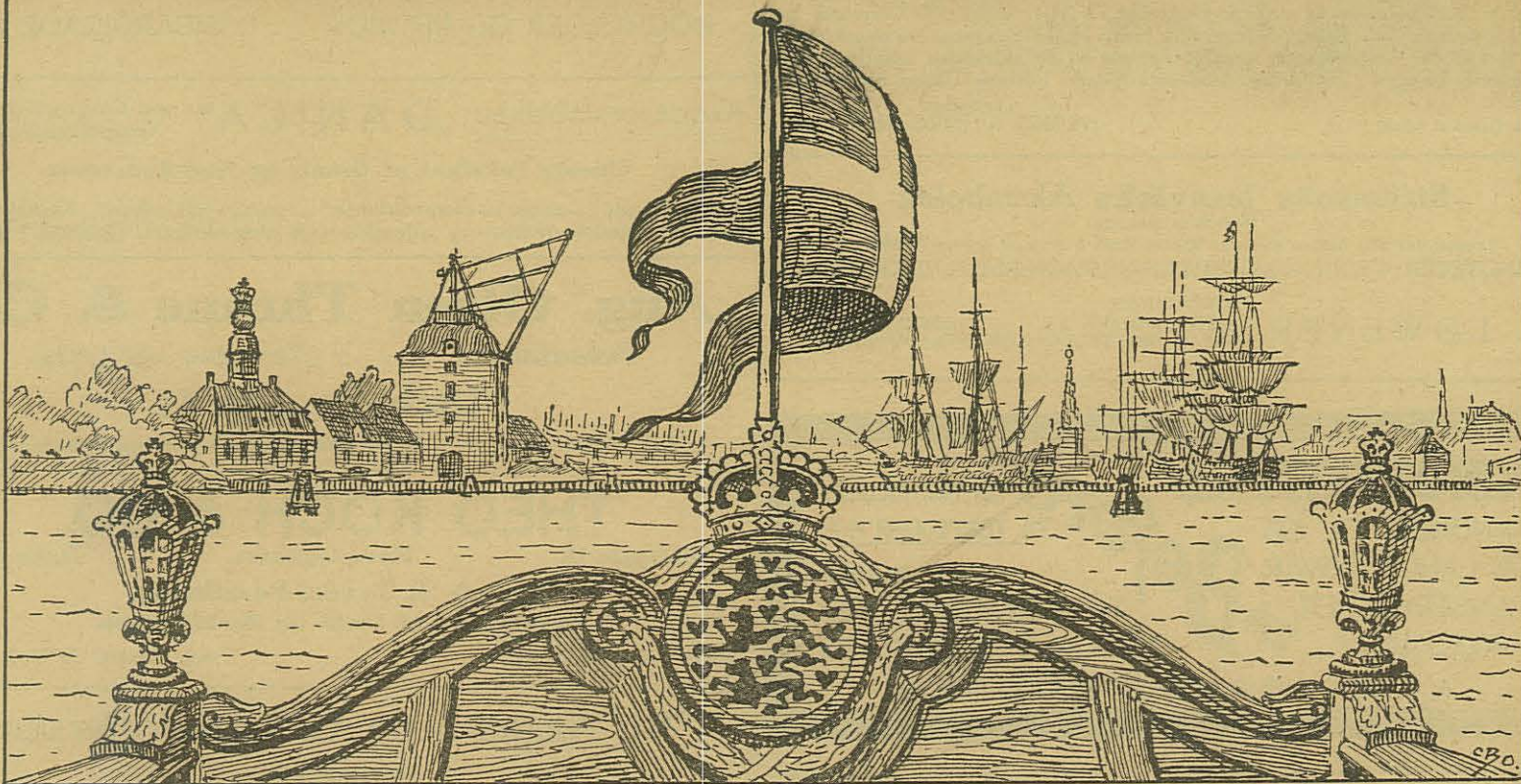
Telef. 216. Horsens. Telef. 216.
Cylinderudslibning. Levering af komplette slebne Stempler. Fremstilling af alle Arter Tandhjul.

Kammerat!

Skal De have en
lige gyldig hvilken, da tegn ved

N. I. J. Spring, Hatting, Telefon 19.

Medlem af Marineforen. Horsens Afd.

· UNDER DANNEBROG ·

Konebaad ved Grønland.
Fra Schaffalitzky de Muckadells: „Grønland i Forvandlingens Tegn.

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lokalerne.

Telefon Central 10157.

Erbødigt
SVEND A. JØRGENSEN

Strömsnäs Jernvärks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LØWENER VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLØWENER.

KRIGSMATERIEL

LUFTBEHOLDERE
KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

Bofors

TIL TORPEDER M.M.
ALLE SLAETS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER: **V. LØWENER**
TELEFON C. 7885. TELEGRAM-ADRESSE: STAALLØWENER.
VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit

m. m.

Til Alle, der anvender Staaltouge, og
for hvem en Besparelse paa dette
Omraade er af Betydning, anbefales

Tru-Lay forud-formede Staaltouge

Aktieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabrikker

Grundlagt 1794

Brødrene Henze, Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

J. S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.

Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

Henrik Olsens Efterf.

M Soli- **Ø** Stil- **B** HANS **L** St. Kon- **E** Palæ **R**
de fulde BAY gensg. 69 1869

r Foreningens Medlemmer rimelige Betalingsvilkår og særl. Rabat f. Kontant.

E. DAHL

BOGHOLDER OG REVISOR LOMBARDIGADE 24

Konserverfabriken „DANICA“ ved Cornelius Stau

Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserver.

Provianterede „Danmarks-Ekspeditionen“, „Kaptajn Mikkelsen“, „Kaptajn Kock“
samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner. Leverand. t. Marinne.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

THEO KOCH & CO.

Fredericiagade 15.

Havariagenter.

Etableret 1871.

Brand- & Tyveri-Forsikring.

Leverandør af Dæk- og Maskinstores.

Telegr.-Adr.: Theokoch.

Telef. Central 23 92 & 10 492.

Bj. Aagaard og G. Christoffersen

Skibskonsulenter

Amaliegade 41.

Telef. Central 11450

Bogbinder

Harry Fløjstrup

Nørrevoldgade 78

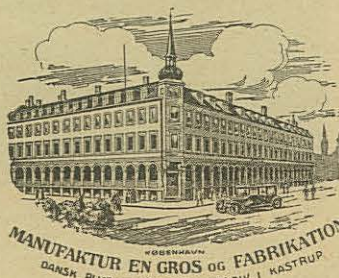
P. Andreasens Skotøjsforretning

Hellerupvej 43 A.

Telefon Helrup 1551

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFAKTUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I NÅSTRUP

RESERVERET M.

S. MØLLER GARP

Ordrup Jagtvej 6. Telef. Ordrup 192.

Wilh. Christiansens Vine.

Madeira, Cossart, Gordon à 3,40 pr. 1/2 Fl.

I. D. Beauvais Conserves

særlig anbefales Helleflynder á 90 Ø 1/2 kg
Cigarer, Cerutter fra N. Tørring, Odense

Oskar Johansen.

Glarvester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937 x.

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

FJÄDRAR

av alla slag
tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner:

Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.

Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof Forgyldere

St. Kongensg. 36-38. Tlf. Palæ 826

Forgylder Møbler — Spejle
Trælysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af
gamle Kobberstik og Malerier.

P. KRAGH

JUVELER OG GULDSMED

FREDERIKSBERGGADE 23.

TELF. BYEN 2224.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,
Armeniensvej 25.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 9^a, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

HÆFTE VII
JULI

FRA ORLOGSMARINEN

Grønlands Styrelses 2 Barkskibe, „Ceres“ og „Nordlyset“ er blevet overdraget til Marineministeriet.

**
*

Orlogskaptajn O. Pade rejser medio Juli til Reykjavik for at bistaa den islandske Regering ved de forberedende Arbejder til den forestaaende islandske Søopmaaling.

**
*

Tre italienske Krigsskibe, *Pisa*, *Ferruccio* og *Colombo*, har anmeldt Besøg i København engang i August.

**
*

Den 31. Juli kommer den amerikanske Krydser *Raleigh* til København. Viceadmiral J. H. Dayton, der er Chef for den amerikanske Eskadre i europæiske Farvande, har sit Flag hejst i Krydseren, der bliver her til den 9. August.

Fra fremmede Mariner.

Flere Steder i Udlandet, saaledes f. Eks. i England og Tyskland, er det Skik og Brug, at et nybygget Krigsskib, der bærer en Landsdels eller en Bys Navn, fra denne modtager forskellige større Gaver ved den første Kommandohejsning. I Overensstemmelse hermed har den nye engelske Krydser *Sussex* gennem en Repræsentation fra Grevskabet Sussex med Lord Lieutenanten som Ordfører modtaget en Skibsklokke af Sølv, der vejer 700 kg, samt et Orlogsflag af Silke.

**
*

Tyskland.

Naar de nye Krydsere *Königsberg*, *Karlsruhe* og *Köln* i Løbet af indeværende Aar hejser Kommando, vil de gamle Krydsere *Berlin* (1903), *Nymphe* (1899), *Thetis* (1900), *Medusa* (1900) og *Arkona* (1902) efterhaanden udgaa af den tyske Flaades Tal og blive solgt til Ophugning. *Niobe* (1899) blev solgt til Ju-

goslavien i 1926, da *Emden* var færdigbygget; den bærer nu Navnet *Dalmacija*.

Torpedobaadene *T. 144* og *T. 146* (1906 og 1907 — 560 ts.) vil ligeledes blive udbudt til Salg og eventuelt ombygget til civile Formaal.

Tenderen *M. 134* (1920 — 525 ts — 16 Knob) har faaet Navnet *Frauenlob*.

**
*

U. S. A.

Krydseren *Pensacola* er sat i Vandet den 20. April i Brooklyn; den er paa 10 000 ts og armeret med 10 Stkr. 20 cm Kanoner og 4 Stkr. A. L. K. Maximumsfarten ventes at blive 32 Knob.

Fra December 1924 og indtil nu har Regeringen ialt vedtaget at bygge 23 saadanne Krydsere; heraf er 2 alt sat i Vandet og 6 paa Bedding.

**
*

Motorer i Krigsskibe.

Fraset Undervandsbaade har Motorerne ikke spillet en særlig stor Rolle i Krigsskibe, men nu synes der at skulle ske en Forandring heri. Eksempler herpaa er „*Medway*“, et Moderskib til Undervandsbaade, der bygges i England samt en tysk Krydser, der bygges i Kiel.

„*Medway*“s Motorer er de første, der bygges i England under Licence fra M. A. N. „*Medway*“ skal forsyne Undervandsbaade med Olie, har derfor Plads til 2000 Tons Olie og kan give Plads til 1750 Personer fra Baadene.

Ogsaa i Frankrig skal bygges et lignende Moderskib til Undervandsbaade med endnu kraftigere Motorer af Sulzer-Typen.

Den tyske Krydser „*Ersatz Preussen*“ er paa 10 000 Tons, og Motorerne skal udvikle 50 000 HK, givende 26 Knobs Fart, og disse Motorer skal kun veje 18 lb. pr. HK. En normal langsomt løbende Motor vejer over 300 lb. pr. HK, og de letteste Motorer i Handelsskibe 150 lb. pr. HK. Til „*Preussen*“s Motorer skal anvendes et særlig let Metal ved Fabrikationen. Brændselsforbruget er saa lavt, ved 20 Knob 100 Tons daglig, at Krydseren faar en stor Aktionsradius, 10 000 Sømil med 20 Knobs Fart.

Dette vil øve sin Indflydelse ved Bygning af Krigsskibe, og hvis Resultatet svarer til Forventningerne, vil det ogsaa indvirke sit paa Motorer til Handelsskibe.

**
*

Nelsons Flagskib.

Ligesom man herhjemme gør store Anstrengelser for at bevare Fregatten „Jylland“, arbejder man i Storbritannien paa at bevare Nelsons Flagskib fra Trafalgar, „Victory“, hvis Skrog er gjort i Stand, og nu er man færdig med Rejsningen.

Man har samlet forskellige Genstande, der var om Bord i Skibet under Trafalgarlaget, og disse Ting skal anbringes om Bord.

Skibet blev ifjor besøgt af 193 500 Personer, og stadig samles Midler ind til manglende Genstande, for Eksempel til Baade og anden Udrustning. Naar man faar tilstrækkelige Midler samlet, er det Meningen i Land, udfør Skibets Plads at opføre en af Dtidens Værftsbygninger.

Skibsfarten hjemme og ude.

Verdensskibsbygningen.

De Oplysninger, som Lloyds Register fremkom med om Virksomheden paa Verdens Skibsværfter i Aarets første Kvartal, viser, at Arbejdet paa de britiske Værfter er steget med 115 000 Tons og i Udlandet med 105 000 Tons, og at den Tonnage, hvortil Kølen blev lagt, var 69 000 Tons mindre i Storbritannien og 50 000 Tons større i andre Lande.

Den britiske Andel i Verdensarbejdet er praktisk talt uforandret med ca. 48 pCt., men Storbritannien er tilfreds med, at Arbejdet paa de britiske Værfter for Udlandets Regning er steget fra 23 til 28½ pCt.

For De Forenede Stater spores allerede Virkningen af Jones-White Loven, idet der var en Stigning fra 48 000 til 96 000 Tons i den Tonnage, der er under Bygning. For andre Lande er der en Stigning at notere, for Japan, Rusland, Norge og Tyskland og en mindre Nedgang for Danmark, Holland, Frankrig, Sverige og Italien.

Af de 331 411 Tankskibstons, der bygges, skal 237 686 Tons have Motordrift, men iøvrigt er den Dampskibstonnage, der bygges i alle Lande, nu større end Motorskibstonnagen, hvilket er det omvendte af Forholdet i se senere Kvartaler.

Dette betyder ikke, at Motortonnagen taber Terræn eller Popularitet blandt Rederne, men det viser dog, at mange Redere er overbevist om, at med de Forbedringer, der i den senere Tid er udført med Dampmaskinen, anses Damperen paa visse Ruter at være det mest økonomiske Skib.

**

Dansk og svensk Skibsbygning.

Den stærke Udvikling, som den danske og svenske Skibsbygning har haft i de senere Aar, følges med stor Interesse særlig i England, der forstaaer, at en Del Arbejde, der tidligere blev udført i Storbritannien, er gledet over paa danske og svenske Værfter. Man taler i England om den blomstrende Udvikling i vor Skibsbygnings-Industri, idet de ledende danske og svenske Værfter har flere Bestillinger end de har Beddinger, og den under Bygning værende Tonnage er større, end den nogensinde har været. I Norge bygges, som bekendt, langt mindre; men de norske Redere har derimod bestilt over 50 Motorskibe paa ialt over 400 000 Dødvægt Tons, der bygges i andre Lande.

I Aarenes Løb har vor Skibsbygning koncentreret sig mere og mere om Motorskibe. Der er nu mellem 70 og 80 Skibe, der bygges til skandinaviske Redere,

og fraset et Par Dampere faar alle ny Skibe i de tre Lande Motordrift.

Østasiatisk Kompagni har som bekendt bestilt fem Motorskibe, som sammen med fire, der er under Bygning, vil bringe Rederiets Flaade op til 29 store Motorskibe. De ny Skibe skal alle løbe ca. 14 Knob, medens de tidligere holder 12½ Knob; de ny Skibe faar den ny Burmeister og Wains dobbeltvirkende Totakts Motor, udviklende 6000 HK., der skal give 14 Knobs Fart. Man ser nu, at Rederiet gaar over til hurtige og store Fragtskibe paa 12 000 til 14 000 Dødvægts Tons.

De skandinaviske Redere er saaledes Foregangsmand i Verden, og de danske og svenske Skibsværfter indtager en Førerstilling i Skibsbygnings-Industrien. En genial Tanke frembragte Søens Dieselmotor, et Initiativ skabte Motorskibet, og Mænd stod parat til at føre disse Skibe over de syv Have under de nordiske Flag.

**

Sidste Søsætninger og Prøveture.

Fra Burmeister og Wains Værft foretoges den 10. Juni Prøvetur med Motorskib „Somerville“ til et norsk Rederi. Det er paa 7 650 Dødvægt Tons med to B. og W.-Motorer med 4000 HK.

Frederikshavn Skibsværft har søsat en Passagerdamper „Nordbornholm“ til det østbornholmske D/S., Neksø, med Plads til 90 Passagerer paa I. Klasse. Fart 12 Knob.

Den paa Frederikssund Skibsværft byggede Fiskerskonnert „Nordfarid“ er afleveret efter Prøvetur og afsejlet til Færøerne for straks at afgaa til Grønland paa Fiskeri. Skibet er paa 140 Tons med en Tuxham-Motor. Det har Plads til 26 Mand, har Rum i Lasten til Saltning af Fisk og Hus agter til Trankogeri samt 8000 Liter Brændselolie. Elektrisk Belysning.

Rederi Alfred Christensen har i Sunderland bestilt et 3000 Tons Dampskib, der afleveres til Efteraaret.

Rederiet Svendsen og Christensen har paa Helsingør Skibsværft bestilt en Nybygning paa 4 800 Tons til Erstatning for Damperen „P. N. Damm“. Værftet beskæftiger ca. 1600 Mand, og Kølen er lagt til et 2 500 Tons Dampskib til Rederiet „Hejmdal“ samt til et Skib af samme Størrelse til Rederiet „Torm“. Disse Skibe skal være færdige i September.

Fra Burmeister og Wains Værft søsattes den 19. Juni Motorskibet „Pacific Ranger“ til Rederiet Furness, Withy i London. Skibet er paa 10 000 Dødvægt Tons og har to Burmeister og Wain-Motorer af nyeste Type udviklende 5 600 ind. HK.

Fra Helsingørs Værft er afleveret Damperen „Ariel“ paa 2 600 Dødvægt Tons, bygget til Finska Angfartygs Selskabs Rute mellem Finland og England. Skibet er isforstærket med Isbryderstævn, og Farten bliver 11 Knob.

Fra samme Værft er afleveret det ny Skib „Sverige“ til Rederiet Øresunds Rute København-Malmø. Skibet, der skal løbe 16 Knob, er forsynet med Isforstærkning.

**

Smaaskibsfarten.

Dansk Seljskibsrederiforening, der sidste Aar henvendte sig til Regeringen med Anmodning om en Begrænsning af den overhaandtagende Konkurrence, som tyske og hollandske Smaaskibe paaførte den mindre danske Sejlskibsfart i vore Farvande, har nu atter henvendt sig til Regeringen, fordi de danske Smaaskibe trues stærkt i deres Virksomhed gennem

denne Konkurrence. Den tidligere Regering kunde ikke føre Sagen igennem, uden at Handelstraktaten med Holland og Tyskland blev ændret. Rederiforeningen henviser nu til, at man i Sverige for flere Aar siden har foretaget Skridt overensstemmende med, hvad de danske Sejlskibsredere nu ønsker, og dette har ført til, at den svenske Smaaskibsfart nu klarer sig ret godt, ganske modsat den Udvikling, der har fundet Sted herhjemme.

**

Norsk Søfartsmuseum.

Det norske Søfartsmuseum er nu installeret paa Bygdø og blev indviet den 7. Maj. Naturligvis har Vikingeskibene faaet en Hædersplads, og de to Modeller af Osebergskibet og Gogstadskibet viser deres smukke og elegante Linier.

En Sal er viet den arktiske Samling med smukke Modeller af „Fram“, „Maud“ og „Gjøa“; i en anden Sal findes gamle Skibsdokumenter og Navigations-Instrumenter; i et Rum findes Gallionsfigurer og Navnebrædder; i et andet gamle Sejlskibsbilleder og Modeller.

Der er nedlagt et stort Arbejde paa at faa det hele samlet og organiseret, og med Tiden skal udarbejdes en trykt Vejledning.

**

Sejlskibene forsvinder.

For nylig afsejlede Fuldriggeren „Star of Alaska“ fra San Francisco til Laksebankerne ved Aleuterne sammen med firemastet Bark „Star of Holland“, og naar de vender tilbage, er Sejlskibenes Æra i denne Fart forbi, saa har Damperne drevet alle Sejlskibene bort fra alle Havnene paa Pacifickysten, hvor i sin Tid mægtige Flaader af Sejlskibe baserede deres Virksomhed. I sin Glansperiode talte Sejlskibsflaaden 21 store Skibe under amerikansk Flag fra 1300 til 3300 Tons.

Andre store Sejlskibe hørte hjemme i mange andre Havne paa Pacifickysten, men i Fremtiden vil fem Dampere besørge det Arbejde, som Sejlskibene tidligere udførte. Der ligger for Øjeblikket 11 Sejlere i San Francisco til Ophugning.

D A N M A R K

Ved det store nordiske Sangerstævne i Kæmpehallen i København, den 2. Juni blev nedenstaaende Sang til Musik af *Fini Henriques* modtaget med særlig Begejstring og fremhævedes af Pressen som fremtidig Fædrelandssang.

*Vi elsker vort blomstrende Fædreland,
dets Bøge og Bakker og Bølger;
vi ender vor Gang ved en havblaa Strand,
hvad Vej eller Sti vi end følger;
og ingen skal søge forgæves Ly,
og ingen skal vejvild vandre:
her er ikke længer fra By til By,
end Klokker kan høre hverandre.
Det Land, der har fostret vort venlige Sind
og smilet os Freden i Hjerterne ind,
det er Danmark.*

*Da Riger blev til for i Kamp at dø
og segne i Mørket begravet,
da slumrede fjernt i den karske Sø
vort Danmark, beskærmet af Havet.
Det vaagned, og kampglade Hjerter slog
i Længsel ved tusinde Strande,
og ud over Bølgerne Daner drog
og kæmped om Riger og Lande.
De hersked i Vælde — og hersked de kort,
det Land, der bestandig blev deres og vort,
det er Danmark.*

*Det Land har de elsket som vi engang,
det kan vore Sjæle fornemme;
naar ikke vi lytter til Fuglesang,
saa hører vi Bølgernes Stemme.
Og Bølgerne nynner vor Længsel frem,
mens Fugle i Mark og Skove
forkynder, at her er vort Hjertes Hjem,
hvor Fædre i Højene sove.
Det Land, der skal eje vor Daad og vort Navn
og tage os selv i sin kærlige Favn,
det er Danmark.*

Axel Juel.

Grønland i Forvandlingens Tegn.

Verdenskrigens store Opgør har naturligt medført en stærkt forøget Interesse i alle Lag Verden over for de natoionale Spørgsmaal og Spørgsmaalene vedrørende Koloniers Forhold til Moderlandet. Hertil kommer den store Indflydelse vore Dages tekniske Udvikling har og vil faa ikke mindst paa mere primitive Folks hele Liv og sociale Bevidsthed, de nye Hjælpemidlers og den skærpede Konkurrences Indvirkning paa Næringslivets forskellige Omraader osv.

Efterat Danmarks store nationale Hjerteanliggende, Sønderjyllands Genforening med Moderlandet, har fundet sin lykkelige Løsning, vendes desuden for vort Vedkommende de frigjorte Tanker og Følelser med yderligere Kraft mod de Spørgsmaal, der knytter sig til vor sidste Kolonis, Grønland, Trivsel og Fremtid, og Norges Holdning i denne Sag skærper yderligere Interessen.

Det er sikkert meget faa Danske, der har haft Lejlighed til at danne sig et alsidigt og uhildet Skøn over de mangfoldige og specielle Forhold, hvoraf Grønlands-Spørgsmaalet berøres. Vore fremragende Polarforskeres ypperlige Arbejder, der jo i alt væsentligt er af geografisk, etnografisk og folkepsykologisk Art, er almindelig kendte, men saavidt os bekendt har der ikke hidtil forelget noget Værk, som tog samtlige Grønlandsspørgsmaalets Faser op til saglig Behandling og kunde tjene til alsidig Oplysning og uhildet Vurdering i denne Sag.

Et saadant Værk foreligger nu i Afdelingschef i Marineministeriet, Kaptajn, Baron *Schaffalitzky de Muckadell's* fornylig udgivne Bog: „Grønland i Forvandlingens Tegn“, en Bog, der netop ved disse sine Egenskaber henvender sig til hele det danske Folk.

Alene en Angivelse af Titlerne paa Bogens Afsnit vil vise, hvor omfattende en Oversigt den byder; Kapitlerne behandler: Problemet, Vandet, Landet, Folkene, Dyrene, Styrelsen af Landet, Grønlands Fremtid, Grønland og Norge, Grønland og Danmark, Dansk Kolonialpolitik.

Baron *Schaffalitzky de Muckadell*, der er kendt som historisk-politisk Forfatter, har yderligere overfor dette specielle Emne i høj Grad haft Nytte af sin maritime Uddannelse og Erfaring som Søofficer samt sine Erfaringer i et omfattende administrativt Embede, saaledes at han har været usædvanlig vel rustet til en fordomsfri Behandling af de Problemer, Grønlands Administration frembyder.

Dertil kommer, at Forfatteren er en fortrinlig Iagtager og i Besiddelse af en levende og fængslende Fremstillingsevne; han tager sine Emner alvorligt, men ikke højtideligt, og hans Bog er en interessant og belærende og — hvad der er sjældent — tillige saare fornøjelig Læsning.

Erindringer.

Fra min Orlogstid.

Fra Sognepræst Otto Sommer har Red. modtaget nedenstaaende smukke og pietetsfulde Beretning, skrevet af hans Fader, afdøde Sognepræst Otto Sommer om dennes Minder fra Tjenestetiden til Orlogs.

*Hvor er I henne, Store og Smaa,
I „Dagmars „Ulke“ og „Krabber“? —*

Jeg mindes dette „Praj“, som min gamle Baksundebaadsmand, senere Overbaadsmand *Møller*, gerne brugte, naar det paa Nattevagten fra Vagtchefen lød: „Givtov og Gording af Fok“, eller en lignende Ordre, vel egnet til at holde Liv i os Baksgaster, der selvfølgelig, hvis vi ikke var paa Post, var søgt hen i en eller anden Krog (maaske paa Gallionen) for at „lure den af“, eller „slange os“ paa bedste Maade. Ja, hvor er I nu henne allesammen: „Lavrits Klyvergast“, „Peder Fortop“, „Anton Stortop“, Carl, Frederik og hvad I nu hed allesammen, I gamle brave Sejlskibsmatrosere?

Ja, hvor er Orlogstjenesten ikke forandret siden den Dag for tredive Aar siden, da vi mønstrede ombord paa den herlige gamle Korvet „Dagmars“ Dæk. Nu er der ingen Klyver- eller Topsgaster mere, ingen Rebning eller Beslaen Sejl; nede i Undervandsbaadens hemmelighedsfulde Indre, eller i Krydserens hermetisk lukkede Pansertaarne færdes nu — ikke Matrosere, i hvert Fald ikke af vor Type; „Beg og Tjære“ er ikke længere Sømands Ære, nej, hvad skal man nu sige: Maaske „Kul og Røg er — Fyrbøders, maaske — Støj“. Tiderne skifter, og de gamle, skønne Sejlskibe med de høje Rejsninger forsvinder; de gamle Officerer og Underofficerer taler vel ogsaa med nogen Vemod om Sejlskibstiden, i hvert Fald, de der hører til Matroskorpset, der jo nu er — om ikke helt forsvundet, saa dog i den Grad forandret i Karakter, at det slet ikke ligner det gamle. Det er maaske lettere at være Sømand og Orlogsgast nu end dengang, ingen Gaaen tilvejs, ingen Kamp med flagrende og skørnede Sejl, som da de piskede os om Ørerne med Magten af en halv Orkan i sig, mens vi spændte Benene mod Trædetovet og huggede Neglene i den jernhaarde, vaade Sejldug; der er lunere paa Dækket end tilvejs. Og saa Provianten, fire Gange egentlig Ærter og Flæsk, en Gang Grød og Klipfisk, en Gang „Batteriforskrækkelse“ og „Rævesul“, og saa forresten stenhaarde „Skonrogger“ og The og Kaffe uden Fløde; hvordan mon de lever nu? Det er vist nok noget mere afvekslende. Ja, hvad vilde vi gamle Sejlskibsgaster vel blive til, hvis vi kom ombord i en af Nutidens Krigsmaskiner?

Det var i Eftersommeren 1883, jeg tørnede i Orlogstjenesten sammen med et Par Hundrede andre, Søfolk og Fiskere, Haandværkere og „ubestemmelige“; der var flere af disse Karle, der senere har opnaet en sørgelig Vognmagergades Navnkundighed; og mere end en Gang har standset mig paa Kø-

benhavns Gader med den stereotype Tiltale: „Da! 136, der skulde vel ikke være en 25 Øre for gammelt Bekendtskab?”

„Dagmar“ skulde, det vidste vi, den Vinter paa Middelhavstogt, og vore Skoleunderofficerer: Kanonererne *Carl Svend Petersen*, *Harald Jensen*, *Peder Andersen* (Arkelius) og andre foreholdt os stadigt, at hvis vi ikke var flinke, „kom vi inte tilsøs med Korvetten.“ Hvor har Tjenesten dog en ypperlig Virkning paa indbildt forfinede og indskrænkede unge Mennesker, de skulde nok lære at rappe sig. Den Gang stod Klatremasten, der nok oprindeligt havde været Stormast i Korvetten „Thor“, endnu paa Holmen, og det var en Fryd at himle sig oppe paa dens Merseraa. Jeg havde været adskilligt tilsøs med Sejlskibe, før jeg kom i Tjenesten, og kunde godt have gjort Matrostjeneste, men da min Søfartsbog var bortkommen, blev jeg Artillerist, men straks udtaget til Sejlgast og Sluproer, da vi kom ombord i „Dagmar“; jeg fik ogsaa adskilligt andet Matrosarbejde med at holde forskellige Splidsninger og Knobninger i Orden. I Oktober mønstrede vi ombord i „Dagmar“; Kaptajn *Louis Alphonse Mourier* var Chef; han var en af de ægte gamle Søofficerer, født paa Trankebar, medens vi endnu havde denne Besiddelse; han havde faret til Koffardis som Styrmand med Puggaards gamle Fregatter (Havfruen) og senere som Kaptajn ført „Thingvalla“ paa Kinakysten; vor Næstkommanderende var *Filip Schultz*; Batterichefen var Lieutenant *Olsen*, og Navigationsofficer var *Nyborg*. Desforuden havde vi endnu en *Schultz* ombord, *Tuxen*, *Schjøning* og *Konow*.

Og vore prægtige Underofficerer!

Gamle Baadsmand *Andersen*; Kanoner *Duckert*; Tøjhusleutenant, Underbaadsmand *Peter Vismann*, *Møller*, *Larsen*, *Olsen*, *Müller* og *Hertzum*.

Midt i Oktober bredte „Dagmar“ sine hvide Vinger, og vi gik Sundet ud for en fejende Sydvest. Allerede i Kattegat maatte vi mindske Sejl, og nu kom Søsygen over de ubefarne; det var vel en Trediedel af Dæksmandskabet og „Hellegastgasterne“, samt selvfølgelig Lærlingene, der laa eller krøb omkring som Dødens Billeder; hvor var dog ikke „Bliktuden“, den ene Lanternevagt, elendig; og saa skulde vi, der ikke var søsyge, movere dem op og ned ad Dækket, det var ikke morsomt. Da vi fik Snuden udenfor Skagen, rev Stormen ordentligt i, og vi laa underdrejet for klosrebede Mersejl og Stormstagesejl, ja, vi fik endogsaa den behagelige Bestilling at stryge Bramstængerne tildæks. Turen fra København til Falmouth varede elleve Døgn. Ulykkeligvis havde jeg glemmt mine Vandstøvler, men skrev efter dem fra Helsingør; de skulde sendes til Plymouth, men der kom vi ikke, og saaledes blev Støvlerne ved at fare rundt efter Korvetten hele Rejsen; tre Maaneder efter vor Hjemkost, midt i Sommeren fem og firs, kom Pakken tilbage og havde da gjort Turen i Middelhavet, til de dansk vestindiske Øer og helt over til Port au Prince paa Haïti, uden at tage Skade.

Fra Falmouth gik vi til Cadix. Jeg var saa heldig at kunne tale baade fransk, tysk og engelsk og noget spansk, og dette kom mig meget tilgode; jævnligt blev jeg brugt som Omviser i Skibet, naar der kom fremmede, og ikke sjældent kom jeg en Ekstratur i Land som sprogkyndig. Vi besøgte altsaa først Cadix, hvor jeg havde den Ære at være iland sammen med flere af de ældre Underofficerer; her var vi iøvrigt nær kommen galt afsted; vi var ved en Omviser bleven lokket ind i et tvivlsomt Værtshus, hvor der just ikke viste sig at være det fineste Selskab; vi maatte ligefrem bryde ud og sprænge en Dør, men vi var stærke Karle alle, og det gik godt.

I Algier, Messina og Cagliari fik vi Lejlighed til at se en Stump afrikansk og italiensk Natur. I Messina fik vi at vide, at Skibet pludselig havde faaet Ordre til at sejle til Vestindien, hvorfor? Ja, det fik vi gemene Gaster jo ikke at vide; men der var nok udbrudt nogen Misforstaaelse mellem de danske Autoriteter og det evigt oprørske Haïti. Altsaa vendte vi Stevnen mod Vest, men fik dog Tid til at holde Jul i Gibraltar, hvor der foruden „Dagmar“ laa en preussisk Pansereskadre med Kommandoen hejst i „Prins Adalbert“, en vældig engelsk Panserkolos ved Navn „Minotourus“, en østrigsk Sejlfregat „Donau“, en fransk „Minerva“ og en Amerikaner ved Navn „Trenton“. Hvor lød det ikke herligt, naar alle disse mægtige Skibe om Morgenen eller Aftenen spillede deres Nationalmelodier; især lagde jeg Mærke til Englændernes Udførelse af deres mægtige Hymne: „Rule Britannia“, og Amerikanernes „Hail Columbia“ og „Star spangled Banner“.

Nytaarsaften efter Spisetid sejlede vi til St. Thomas, og brugte, tiltrods for den herlige Passat, tredivede Dage til denne Rejse. Vi havde ikke faaet hvide Tropeklæder med, og saa blev der i Gibraltar købt en Del hvidt Ravndug, hvoraf der paa Rejsen blev syet Benklæder. Koksmathen, der var Skrædder, blev nu Mester, og alle de iblandt os, der kunde føre en Naal og en Traad, blev anbragt paa Dækket som Skræddersvende, og vi syede saa godt, vi kunde Benklæder til os selv. Herlige Dage tilbragte vi paa de danske Øer; her havde jo *Carl Vilhelm Jessen* i 1801 ved Fugleklippen afslaaet de to engelske Fregatters Angreb og entret Søøverskibet „Eagle“; gamle „Vigilant“, den forhenværende Søøver, sejlede endnu som Postskib mellem Øerne, og et Par af Melchiors prægtige Sejlskibe laa paa St. Croix Rhed. Bananer, der dengang endnu var ganske ukendt herhjemme, fortæredes i Massevis, og endelig gik Rejsen til Port au Prince paa Haïti. Her laa vi med skarpladte Kanoner ved Siden af en amerikansk Fregat, „Swatra“, men hvad vi skulde der, fik vi jo ikke at vide; dog var der et Detachment i Land som et Slags Æreskompagni ved Præsidentens Indtog. Hvor er det dog kedeligt, saaledes at være „ligesom en Kuffert“ og ikke vide, hvad man skal paa de forskellige Steder; og dog: fornøjeligt var det, og en ret morsom Hændelse indtraf i Port au Prince. Det var et Par Næt-

ter, før vi skulde sejle hjem, at jeg blev purret ud paa min Frivagt. Hvad nu? Jo! der var kommen Vandbaade paa Siden og vor Skibmand, Underbaadsmænd *Olsen*, havde lidt svært for at klare sig med Sproget; saa skulde min Ringhed prøve, om jeg kunde forstaa deres „Negerfransk“. Naa! Jeg kom paa Dækket og i Lag med Vandbaadsskipperen, en kulsort, svær Neger, iført en „Hat“ af Kokosblade, en Sejldugssæk med Huller til Ærmegab og et Par Svømmebukser af samme Stof. Det gik slet ikke saa daarligt med Sproget, og vi pumpede Vand af alle Kræfter.

Jeg opdagede imidlertid, at Vandbaadsskipperen havde en gul Lap paasyet paa hver Skulder, og tilod mig at spørge, hvad det betød. Jo, det var hans Officersdistinktion, thi han var „Capitaine de frégate“ i den haïtianske Marine, men da det var saa smaat med Udkommandoer, saa sejlede han til daglig med sine Vandbaade. Øjeblikkelig for min Næve til Huen, og jeg gjorde stram Honnør for min høje Overmand, der grinede over hele Ansigtet af Fornøjelse, da jeg straks underrettede baade Lieutenant *Konow* og Skibmanden om, hvem vi havde for os; disse saluterede selvfølgelig ogsaa. „Kaptajnen“ pludrede videre og complimenterede os danske som Folk, der havde Noget „dans le front“. Jeg vovede at byde ham en Skraa af Proviantforvalterens bedste, og han modtog den med Tak og blev helt veltilfreds, da jeg spurgte, om han vilde beholde hele Rullen. Saa blev han trakteret inde i Dæksruffet; jeg fik et Glas med, og saaledes havde jeg gjort Bekendtskab med en af den frie Negerrepublik Haïti's højeste Søofficerer; ja, der skal adskillige Slægtled til for at skabe virkelig Kultur, og det var dog allerede nogle og fir-sindstyve Aar siden de geniale Negre, *Toussaint L'Ouverture* og *Jacques Dessalines*, frigjorde Slaverne paa Haïti og St. Domingo, men endnu er jo Haïti en aldrig hvilende Vulkan.

Saa skulde Korvetten hjem. Vi hev Spillet, dengang gik det med Haandkraft, og det kan nok være, at vi maatte stemme Brystet mod Bommene, men Baadsmændene trøstede os med, at alle Nyboderkonerne hev rundt i Spillet hjemme paa Toldboden; saa kom Ankeret op, og Sejlene faldt.

Atter i Søen en tre Ugers Tid og en ordentlig Brandstorm paa Højden af Madeira; den varede i flere Dage, men den „blæste hjemad“, og vor Rigging var solid; en Del Skildpadder, der skulde til Kongens Taffel og var anbragt i Travajllen, rullede ud paa Dækket, men vi fik dem let indfangede. Vi mødte en prægtig hollandsk Bark, „*Schiedam*“, den kom fra Batavia; og saa gik Turen over den flaskegrønne Kanal, hvor Taagehornene hylede; Nordsøen var ikke naadig; men da vi fik Kending af Jyllands hvide Klitter omtrent ved Aggerkanalen, hvor vi saa en vældig Jernfuldrigger staa paa Revlerne, da lod Hurraet fra Dækket rungende og fuldttonende; det var Hjemmet. Og nu, ja, nu er det saa længesiden.

Det sidste jeg saa af „gamle Dagmar“ var en — Sofa, som min Ven, Direktør *Age Henning Rasmussen*, havde ladet lave af en Del Egetræ, han havde købt, da Korvetten blev ophugget. Mon dog ikke Togterne med de gamle Sejlskibe var interessantere end med vor Tids Maskiner? Jeg vilde i hvert Fald ikke bytte; vi har vist alle kun glade Minder fra Merse- og Bramræer, Fortop og Stortop, men, Tiderne skifter!

Otto Sommer.

FORENINFSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af
Arkitekt *E. W. Marston* og Grosserer *Vald. Schou*.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør *Julius Petersen*.

HIRTSHAHL'S-AFDELINGEN

afholdt Onsdag den 12. Juni Kl. 7½ Aften i Anledning af stort Flaadebesøg i Svanedammen i Hjørring Fest for gamle og unge Marinere med Damer. Med Ekstratog fra Hirtshals mødte man i Svanelunden, hvor Theatersalen var pyntet som et Skib, og ved 7 Glas blev der pebet fra Batteri og Banjer, og derefer hver Mand paa Post til Letning. Flaget blev hejst, Ankeret lettet under Opsang. Chefen bød Velkommen, særlig til Foreningens Gæster: Folketingsmand *Vanggaard* med Frue. Chefen talte for de forulykkede Redningsmænd i Løkken, og Flaget sænkedes.

Der blev pebet til Øl skaffe overalt og serveret Skibslobeskoves. Ved Bordet holdt Folketingsmand *Vanggaard* en meget smuk og gribende Tale for Flaget. Slagtermester *Hansen* talte i morsomme Vendinger for Damerne og Formanden for Kammeratskabet.

En trykt Sang samt Sange af den blaa Bog blev sunget, og saa blev der pebet hver Mand paa Post til at gaa i Havn. Flaget blev halet ned, og der blev givet Landlov overalt. Kaffen blev serveret paa Verandaen, hvor Musikken spillede Færelandsange til stor Glæde for Marinere, der sang med. Saa begyndte Dansen paa Dækket, som varede til 4 Glas paa Hundevagten.

Ved Udskejningen fik Hirtshalserne et Hurra med paa Vejen, saa det rungede i Lunden.

KALUNDBORG-AFDELINGEN

fejrede den 16. Juni sin 5-Aars Stiftelsesfest paa Postgaarden. Der deltog ca. 85 Mennesker fra By og Land. Kl. 7 samledes man ved de festligt dækkede Borde. Spisesedlen lød paa Suppe, Lammesteg og Is.

Formanden rejste sig straks og udtalte bl. a.: „Det er jo vor 5-aarige Stiftelsesfest, og jeg vil byde Velkommen først til vort gamle Æresmedlem, Bødker *Jens Nielsen*, og til Æresgæsterne Bundtmager *Frømsdorff* og *Jens Larsen*, der repræsenterer 4. Regiment.

Hejs Flaget! klar overalt!“

Saa gik man i Lag med den gode Mad.

Næste Taler er Politifuldmægtig *Dan Lund*, som ud fra Verslinierne:

*Der er ingen Ting, der maner
som et Flag, der gaar til Top,*

talte smukt om Dannebrog, Samlingsmærket, som appellerer til Broderskab og Kammeratskabsfølelse i et Folk.

Gdr. *Jens Larsen*, Raklev, takkede de Mænd, der satte sig i Spidsen for Foreningen. Bestyrelsen er brillante Folk, og Løds, Smed og Landmand kan gdot arbejde sammen. Her er intet Snobberi. Jeg vil haabe, at Foreningen maa naa at holde 25 Aars Jubilæum, for der er ingen Foreninger, der har bedre Kammeratskab.

Købm. *Carl C. Petersen* talte for Damerne. Deres Skaal er Nr. 4 paa Programmet. Men vi gemmer altid det bedste til sidst. *Formanden* bragte Foreningens Hilsen til 4. Regiment (*Jens Larsen* og *Frømsdorff*).

Carl C. Petersen takkede Pressen for dens Velvillie, og Biltilsynsførende *Jensen* talte for gamle Bødker *Jens Nielsen*, Rørby, der endnu trods de 84, kan udføre sit Arbejde tilfredsstillende. Vi vil ønske den gamle Haandværksmester endnu en lang Arbejdsdag.

Vognmand *Jens Larsen* takkede Marineforeningen for den Opmærksomhed, den har vist os „Jordstampere“. Foreningen kan arrangere en Fest saa fornøjelig, at vi længe mindes den.

Carl C. Petersen talte for *Formanden*.

Formanden takkede og motiverede en Skaal for de øvrige Bestyrelsesmedlemmer.

Under Festmaaltidet havde Kalundborg Sangforening og den unge Violinist *Bjergborg* og Fru Murermester *Vald. Sørensen* givet nogle Numre, der hilstes med stærkt Bifald.

Sangkoret lededes af Hr. *Drewsen*, og det er en meget dygtig Flok Sangere, Hr. *Drewsen* har faaet samlet.

Aftenen sluttede med et vellykket Bal.

RANDERS-AFDELINGENS SKYTTELAUG

Holdkapskydning i *Randers* mellem København—Odense—Haslev—Randers Søndagen den 11. August.

Dette Stævne vil blive arrangeret paa en for Kammeraterne festlig Maade, saaledes at ingen vil fortryde at have deltaget deri.

For det første vil det blive meget billigt, saaledes at det vil blive overkommeligt for enhver at deltage.

For det andet vil I faa „Rosernes By“, Mariager, med dets smukke Steder, Hohøj m. m., at se, hvorfor vi indtrængende opfordrer alle Kammeraterne til at deltage.

Programmet for Festen ser foreløbig saaledes ud:

- Kl. 9 Skydning ved Søvavillonen.
- 12 Frokost paa Søvavillonen, hvortil alle Skytterne er Randerslaugets Gæster.
- 1½ Udflugt i Biler til Mariager med Kaffe paa Skovpavillonen, hvor ligeledes alle fremmede Skytter er Randerslaugets Gæster.
- 6 Middag paa Skydepavillonen, hvor de for et Aar siden udsatte Laks vil blive fortæret paa en festlig Maade.

Aftenen tilbringes paa Skydepavillonen i kammeratligt Samvær med hele Randers-Afdelingen.

Saa fremt der i andre Afdelinger er Interesse for Oprettelse af Skyttelaug, ser vi gerne, at disse sender Repræsentanter til denne Fest, og kan Anmeldelse om Deltagelse ske til *Chr. Schrøder*, *Randers*, hvorefter nærmere Program vil blive sendt.

Altsaa paa Gensyn Kammerater i *Randers* den 11. August.

FRA NYKØBING F.-AFDELINGEN

Dødsfald.

Den 15. Maj afgik efter flere Aars tiltagende Svagelighed Lodsformand *Chr. Nielsen* ved Døden, 73 Aar gammel.

Lodsformanden var Medstifter af Nykøbing F.-Afdelingen og en i vide Kredse agtet og afholdt Mand, hvis djærve Sømandsskikkelse og aldrig svigtende Elskværdighed og Munterhed vil blive savnet af alle der kendte ham eller kom i Berøring med ham.

Marinestuen i Vejle.

(se Maj-Nummeret af Under Dannebrog)

„DEN LANGE OMVEJ“

Stabslæge *Rørdams* Livserindringer.

Den tidligere Politiker, Stabslæge i Marinen, *Holger Rørdam*, udsender til Efteraaret et Bind Erindringer paa Schæffers Forlag i Kolding.

Bogen, som trykkes i 400 Eksemplarer, giver et indledende Billede af Barndomshjemmet i Sattrup i Sønderjylland. Derefter følger Studenterminder samt Skildringer af Livet i den danske Marine for 40 Aar siden: Underlægetjeneste, Grønlandstogt. Paa Logiskibet „Sjælland“ og med Briggen „Ørnen“. Dernæst et Afsnit fra den politiske Verden (*Holger Rørdam* valgtes 1895 i Sakskøbingkredsen, og hans Rigsdagsvirksomhed strakte sig over 22 Aar). Efter nogle Minder om Hjem og Rejser følger Stabslægens meget interessante Skildring af hans Ophold i Frankrig under og efter Verdenskrigen.

Bogens Titel hentyder til, at Forfatteren, der er født i Sønderjylland, efter et begivenhedsrigt Liv med lange Rejser, til sidst har fundet blivende Gerning i sin Hjemegn — efter „den lange Omvej“.

H. Kalkerup = Damefrisørsalon

Slagelsegade 9 — Telefon Øbro 6223

1ste Klasses Haarvask, Ondulation, Klipping.

K. PIIL - ISMEJERI

Forchammersvej 33. Telef. C. 12330.

S. H. Kjeldfeldt, Blikkenslager, Gas- og Vandmester
Strandboulevard 114 - Telf. Øbro 5404.

Indtryk og Oplevelser fra en Overvintring i Østgrønland 1927-28.

Af Søminemester Janus Sørensen.

Vi afsejlede fra Grønlands Handels Plads den 23. Juli 1927.

Aldrig saasart var Gæsterne, der — formodentlig for at forlænge Afskedens Pine — var fulgte med S/S *Gustav Holm* til Helsingør, gaaet i Land, før Skruplerne begyndte at melde sig: Hvad har du glemt? Hvor vigtige Ting er det, og hvornaar opdager du det?

Udrustningen til et kombineret Radio- og Seismografanlæg er stor, og naar Ens Hjerne i et Par Maaneder har arbejdet under Højtryk — til Tider med et Par Lodder hængende paa Sikkerhedsventilen — vilde det være tilgiveligt, at den havde glemt noget; men kedeligt vilde det være, da Handelens Butikker i Grønland, selvom de er velassorterede, dog endnu ikke er istand til at effektuere Leverancer af Tændrør, Audionlamper o. l.

Naa — bare rolig! Sagen havde jo været i de bedste Hænder. Noget Materiel var jo rekvireret og anskaffet ved *Grønlandske Handel's* Foranstaltning, som er vant til Udsendelser af langt større Dimensioner — og ved gennemført Træning praktisk talt har bortelimineret „Forglemmelser“. Sat sapienti!

Tilbage stod saa Spørgsmaalet, om det seismiske Materiel og den mere personlige Del af Udrustningen samt de ikke helt smaa Sammenpakninger af specielle „Fittings“, som vi selv havde Ansvaret for, nu ogsaa var i Orden, saa Anlægget kunne sættes i Virksomhed og Dagliglivet gaa sin monotone Gang uden Udsigt til altfor store Savn; men de Tvivl vristede vi fra os i god Tro til vor lykkelige Stjernes Hjælpsomhed ogsaa ved denne Lejlighed.

Naa! Forbindelserne var forresten brudt, saa hvorfor gøre sig saa mange Skrupler — hver Dag har jo nok i sin Plage —. Rejsen gaar jo nu til Scoresbysund, saa lad os nyde Samværet med de mange udmærkede Mennesker om Bord lige fra Skipperen til „Messe-Peter“ og lade Bekymringerne fare. Et helt langt Aar skal vi tilbringe deroppe i Ensomheden, hvor hver Dag vil blive præget af baade Arbejde, Glæde og Modgang, og først, naar det er omme, skal vi atter se nye Ansigter og drøfte Nyt med dem, der kommer for at hente os.

— Da jeg før min Afrejse i 1924 til Angmagssalik havde Foretræde hos Direktør *Daugaard-Jensen*, sagde han: „Ja, nu skal De op til et Land og en Befolkning, som De ikke tidligere har haft Lejlighed til at stifte Bekendtskab med. De vil sikkert begejstres over Landets storslaaede Naturskønhed og glæde Dem over Samværet med de hjertensgode og venlige Mennesker deroppe; men De vil sikkert ogsaa møde Modgang og Skuffelser. Det gælder da blot om at se lyst og stort paa alle Forhold og iøvrigt væbne Dem med englelig Taalmodighed, saa vil alt føre til det bedste.“

Mangen Gang har jeg under de to Overvintringer i Østgrønland maattet sande Direktørens Ord, og hvad jeg manglede af „englelig Taalmodighed“ — der ialtfald ikke var nogen særlig iøjnefaldende Egenskab hos mig — tilegnede jeg mig og blev senere glad for det gode Raad, jeg hin Dag fik med paa Vejen.

Det vilde ikke være i Overensstemmelse med Sandheden, hvis jeg forsøgte at indbilde Læserne, at hele vor lang Tilværelse deroppe i Polarregionen formede sig som en Kæde af gyldne Dage, dertil var vi i altfor høj Grad afhængig af Vejrforholdenes Indflydelse, der ofte fuldstændig kulkastede vore Planer og derved stillede os overfor nye Opgaver, til hvis Løsning vi almindeligvis var henvist til Brugen af faa og primitive Midler.

Livet er jo ikke lutter Lagkage — og saa sandelig heller ikke i Grønland —, men betaget af Landets storslaaede Skønhed og Grønlændernes umiddelbare, hjertensgode Væsen vil Enhver blive. Og har man et Arbejde, der omend til Tider anstrengende, kan udføres i Pagt med disse Naturomgivelser, skal naturlig Glæde ved Livet og dets Virksomhed nok indfinde sig og give Tilværelsen det Strejf af Sollys, som engang i Mindet ganske vil fordunkle den Del af Dagliglivet, som under Oplevelsen var Modgang og Skuffelser.

Efter en fin Sejlads med en hidtil ukendt „Sydøst-Passat“ fra Lindesnæs til Iskanten og videre gennem et i Forhold til Forventningerne usædvanligt spredt og medgørligt Isbælte ankom vi til Scoresbysund den 3. August 1927.

Hvor var det velgørende efter Sejladsen i Ismasserne, hvor Taage og isnende, klam Luft ligesom gik ind til Marven paa En, at komme tilankers ved den lille Koloni, der laa badet i høj, tindrende Sommersol.

Den nærmeste Omegn af denne lille, fredlyste Plet paa Østgrønlandsk barske Kyst virker tiltalende uden dog at kunne kaldes smuk (ialtfald ligger Angmagssalik-Kolonien betydeligt mere idyllisk); men lader man Blikket glide længere ud over Fjorden, hvor Drivis af anseelige Dimensioner og prægtige Isfjælde i en fantastisk Farvepragt taarner sig op, møder der En et imponerende Syn, der iøvrigt er Fjordens største Attraktion; nemlig Sydkystens høje, smukke Basalt Fjælde med et vidtstrakt Dække af Indlandsis og mægtige Bræer, der giver et godt Begreb om den storslaaede Natur og de vældige Ødemarker.

Scoresbysund og dens Søsterkoloni Angmagssalik nyder jo den sjældne — omend noget tvivlsomme — Ære at blive besejlet af en „aarlig Rutedamper“ (som Generalauditor *Pürschel* udtrykte sig), og det er da ogsaa en Selvfølge, at denne aarligt tilbagevendende Begivenhed medfører, at „hele Byen“ staar paa den anden Ende, saalænge Besøget varer.

Og det er dejligt at fornemme den ægte, uforfalskede Glæde, der møder En som Velkomsthilsen heroppe, hvor man jo ganske vist heller ikke er over-

rendt af fremmede Fartøjer. — Mændene er i deres Kajakker roet Skibet i Møde og ledsager det ind, medens inde i Land Kvinder og Børn i stiveste Puds — naturligvis er der enkelte, som Skibet er „kommet bag paa“, der optræder i mere eller mindre luftig Paaklædning — vinker og gestikulerer med de ivrigste Fakter. Alle snakker og raaber op, og man har Indtryk af, at ingen hører efter, Tankerne er kun optaget af dette ene: Skibet.

Aldrig saasart er Skibet ankret, før alle disse glade Mennesker strømmer om Bord. Venlige og smilende hilser de paa muligt gamle Bekendte; umiddelbare og naive, som de er af Væsen, giver de sig ogsaa i Snak med Fremmede, ja, de er som store, glade Børn, der nyder denne „Komsammen“ som Aarets største og mest fornøjelige Fest. Fortsættes.

Det Danske Petroleums-Aktieselskab

Kjøbenhavn K.

Største Importør i Skandinavien af
Petroleum, Benzin og Brændselsolie.

Telefon: Central 2890.

SILKEHATTEFABRIK A. C. Reinhardt,
St. Kongensgade 85

Største Udvalg i engelske, danske Wienerfilhatte, forefindes i nyeste Moder.

C. Schleisner Kgl. Hof Farveri
Kemisk Tøjrensning

Hovedindleveringssted for Sjælland:

Pilestræde 8 København Telef. C. 1913

24 egne Forretninger i København Ca. 100 Indleveringssteder i Provinsen

Dampskibsselskabet „Atalanta“

Telefon Central 1418 Malmøgade 3 Telefon Central 1418

Dampskibsselskabet „TORM“

Kontor: St. Strandstræde 9. København. Tlgr.-Adr.: Torm. Telf. 2437—10437

Dampskibsrederi.

Dansk Accumulatorsyre

A/S Dansk Svovlsyre- & Superphosphatfabrik

Telefon Central 6388

C. V. PETERSEN

BAGERI OG CONDITORI

ST. KONGENSGADE 91 CENTRAL 5712

Siemens

Telefon- & Kommandoapparater
til Skibsbrug

Siemens Elektricitets Aktieselskab

Svagstrømsafdelingen

Blegdamsvej 124 - København, Ø.
Central 8448.

IMPORTKOMPAGNIET A/S

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG

Leverandør til Marinen.

Ankere, Kæder, Tovværk, Staalwire

samt alle Skibsartikler.

Fhv. John Forbæchs Eff. St. Annæplads 19-21. Tlf. 235. København K.

Wilh. Jørgensens Tobakshandel
Højbrohus Østergade 61 Kjøbenhavn K.
Grundlagt 1870.

Vort righoldige Lager i Cigarer, Cigaretter og Tobakker anbefales.

Alle kendte Mærker føres paa Lager.

**Verdens bedste Piber
i alle Facons til Priser
fra 7 Kr.**

Forsøg den nye engelske
originale Mixture
»Solace«, 50 gr 1 Kr., 100 gr 2 Kr.
Mild, let og velmagende.

Støvsuger.

Nyeste Konstruktion.

139 Kr.

15 Maaneders Ratebetaling.

Københavns Sportsmagasin

Ferd. S. Bahnsen

St. Kongensgade 46.

Oscar Cederholms Vinhandel

Dr. Tværgade 29 Palæ 160

Forlang den gamle Ørnerom

Egen Import Smaa Priser

Medlem af Marineforeningen.

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen)

HELSINGØR

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 57.

Støt de Averterende!

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — KØGE — Telf. 294

Leverandør til Marinen.

Fyn

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Gotfred Petersen,

Strandvej — Nyborg — Tlf. 134

Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatesse.

Leverandør til Marinen.

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

Vestfyens Kulimport

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske
Marine.

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)
KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Madras, Penang, Kuala Lumpur, Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostok, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg og Cape Town.

Regelmæssig Rute fart paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.

Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — Skov- og Savmølle drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

Telefon: Helsingør 531
— — — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:

Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af

Selskabets egne Dyrlæger.

Telefoner:

C. 9204, 9205, & 9232.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/s

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 — Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejøgade 4.

**FITTINGS
+ GF +**

P. E. Ehrhardt
Studiestræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

JØRGEN WANGE

BOGFØRING OG REVISION

GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN

Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPSKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd.

Telegram-Adresse. **Bunkerdepot**

Københavns Bunkerkul-Depot.

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

S. LUND

ASSURANCEFORRETNING.

GL. KONGEVEJ 120.

Vilh. Foss' Eftf.

Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

VIN HANDEL

Vesterbrogade 5 (Panoptikonbygningen)
København — Telefon 840 - 11841

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.

en gros. en detail.

Nrdr. Frihavnsgade 24.

Telf. Øbro 355 x.

Grenaagade 9

A/S VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vogener, Skibskabiner, Ejendomme etc.
Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 14854

V. Schmidt. Messing
Blæseinstrumenter.
Holmsgade 29. Telefon 2925 y.

Fra den 19. April flytter

Overretssagfører E. Schoustrups

Kontor og Bopæl til:

Gothersgade 135¹

(Hj. af Linnegade)

Telefon uforandret 6613

Carl F. Petersen
Gasværksvej 9

København V.

Telf. C. 1188.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYG-
NINGS-BESLAG EN GROS

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

ANTH. FRANSEN

DEKORATØR

VESTERBROGADE 63

CHAMPAGNE Louis Roederer, Reims

Leverandør til Hans Maj Kongen af Danmark
Grand vin sec Extra dry.
Carte Blanche 1919 Brut.

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

Jylland

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.
SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS

Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.

HAVNEGADE 32, AARHUS

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delikatesseforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

Kirkegade 37 - Esbjerg

Philip Jensens Eit.

Telef. 216. Horsens. Telef. 216.

Cylinderudslibning. Levering af com-
plette sløbne Stempler. Fremstilling af
alle Arter Tandhjul.

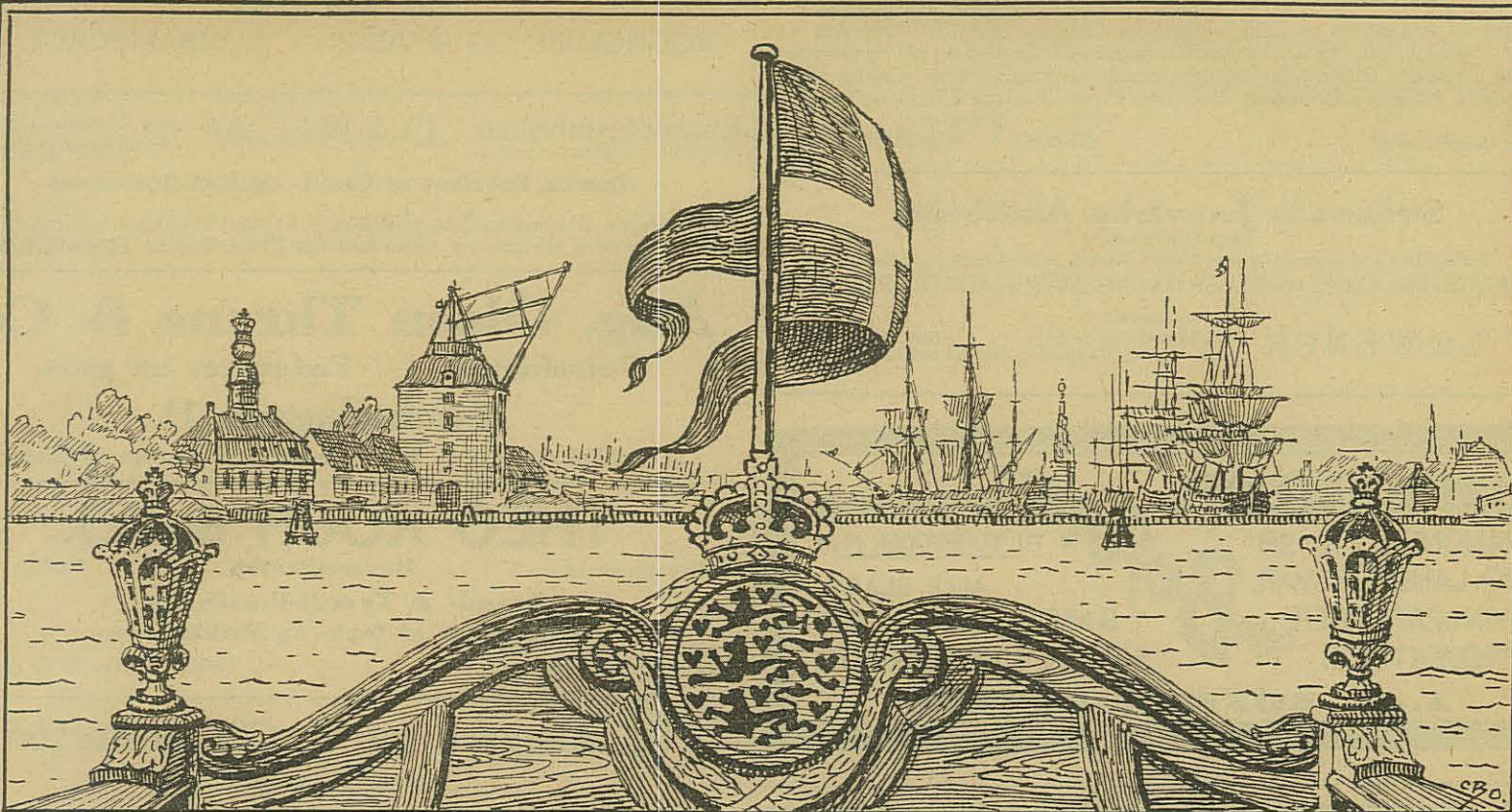
Kammerat!

Skal De have en Forsikring,

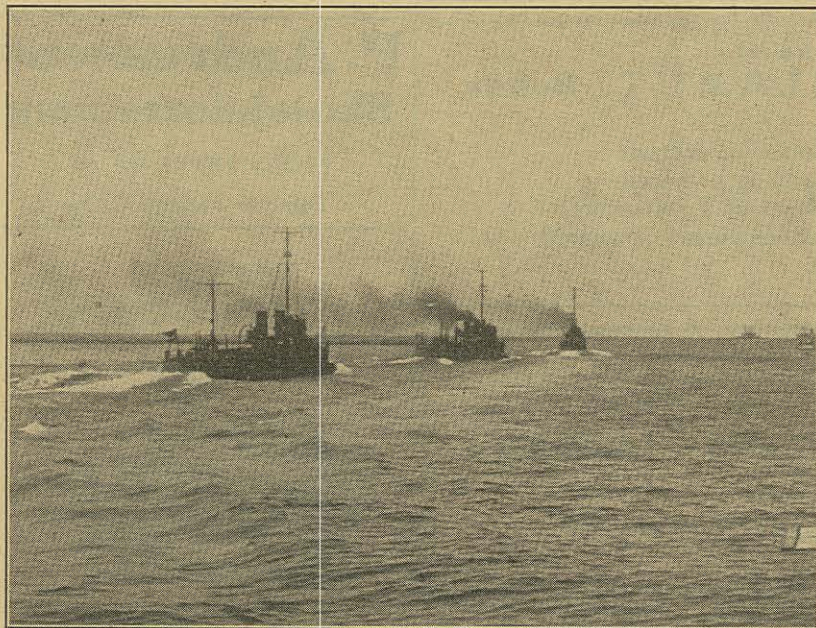
ligegyldig hvilken, da tegn ved

N. I. J. Spring, Hatting, Telefon 19.

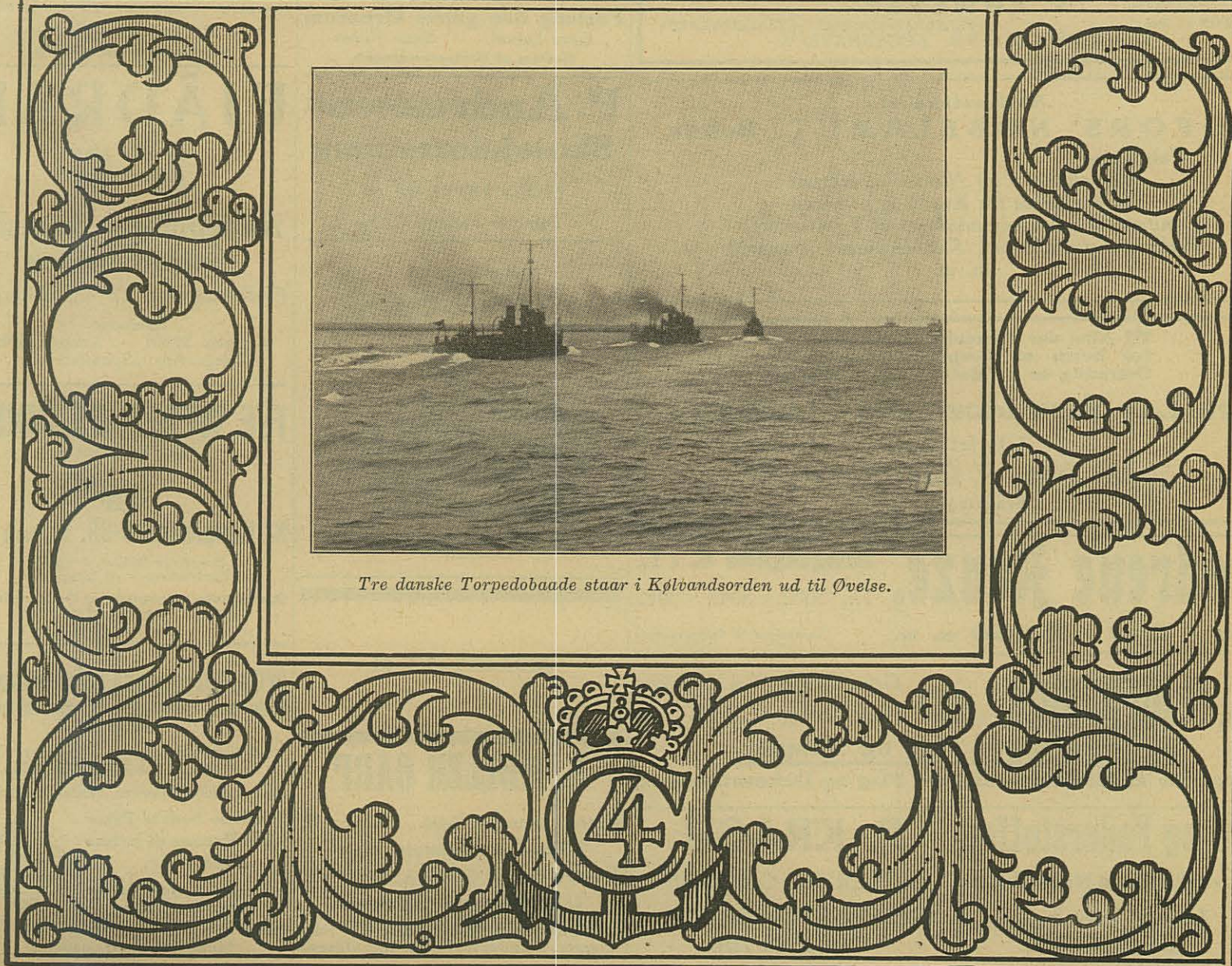
Medlem af Marineforen. Horsens Afd.

· UNDER DANNEBROG ·

Tre danske Torpedobaade staar i Kølbandorden ud til Øvelse.

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan holdes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede gante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lokalerne.

Telefon Central 10157.

Forbødigt
SVEND A. JØRGENSEN

Strömsnäs Jernvärks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LÖWENER VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALÖWENER.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

Bofors

LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER: V. LÖWENER
TELEFON C. 7885. TELEGRAM-ADRESSE: STAALÖWENER.
VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit

m. m.

Til Alle, der anvender Staaltouge, og
for hvem en Besparelse paa dette
Omraade er af Betydning, anbefales

Tru-Lay forud-formede Staaltouge

Aktieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabrikker

Grundlagt 1794

Brødrene Henze, Bragesgade 8. L.

Agler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.

Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,
Armeniensvej 25.

P. KRAGH

JUVELER OG GULDSMED

FREDERIKSBERGGADE 23.

TELEF. BYEN 2224.

E. DAHL

BOGHOLDER OG REVISOR

LOMBARDIGADE 24

Konserverfabriken „DANICA“ ved Cornelius Stau

Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserver.

Provierede „Danmarks-Ekspeditionen“, „Kaptajn Mikkelsen“, „Kaptajn Kock“
samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner. Leverand. t. Marine.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

THEO KOCH & CO.

Fredericiagade 15.

Havariagenter.

Etableret 1871.

Brand- & Tyveri-Forsikring.

Leverandør af Dæk- og Maskinstores.

Telegr.-Adr.: Theokoch.

Telef. Central 23 92 & 10 492.

Bj. Aagaard og G. Christoffersen

Skibskonsulenter

Amaliegade 41.

Telef. Central 11450

Oscar Cederholms Vinhandel

Dr. Tværgade 29 Palæ 160

Forlang den gamle Ørnerom

Egen Import Smaa Priser

Medlem af Marineforeningen.

Oskar Johansen.

Garmester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937 x.

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

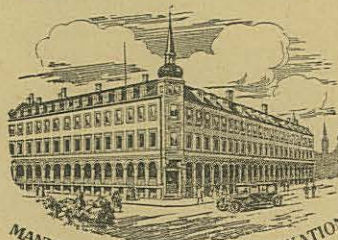
P. Andreasens Skotøjsforretning

Hellerupvej 43 A.

Telefon Helrup 1551

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFAKTUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I KASTRUP

RESERVERET M.

S. MØLLER GARP

Ordrup Jagtvej 6. Telef. Ordrup 192.

Wilh. Christiansens Vine.

Madeira, Cossart, Gordon à 3,40 pr. 1/1 Fl.

1. D. Beauvais Conserves

særlig anbefales Heltfælder à 90 Ø 1/2 kg
Cigarer, Cerutter fra N. Tørring, Odense

FJÄDRAR

av alla slag
tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner:

Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.

Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof Forgyldere

St. Kongensg. 36-38. Tlf. Palæ 826

Forgylder Møbler — Spejle
Trælysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af
gamle Kobberstik og Malerier.

Wilh. Jørgensens Tobakshandel

Højbrohus Østergade 61 København K.
Grundlagt 1870.

Vort righoldige Lager i Cigarer, Ciga-
retter og Tobakker anbefales.

Alle kendte Mærker føres paa Lager.

Verdens bedste Piber
i alle Facons til Priser
fra 7 Kr.

Forsøg den nye engelske
originale Mixture

»Solacea«, 50 gr 1 Kr., 100 gr 2 Kr.
Mild, let og velsmagende.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 94, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

HÆFTE VIII
AUGUST

FRA ORLOGSMARINEN

TORPEDOBAADSFLOTILLEN 1929

Den 8. Juli Kl. 10 Fm. højste Chefen for Øvelsede-lingen sin Stander i Orlogsskibet „Peder Skram“ under Salut, mens Skibene laa klar til Afgang paa Københavns Rhed. Alle glædede sig til at komme ud i Deling og Eskadre igen, til den friske Søluft og til at tage fat paa Øvelserne, der i Aar skulde være i halvtredie Maaned — en forholdsvis lang Tid i Sammenligning med de nærmest foregaaende Aar.

En Del af den samlede Styrke udgøres af Torpedobaadsflotillens 6 Baade: „Søulven“, „Vindhunden“, „Spækhuggeren“, „Hvalrossen“, „Delfinen“ og „Sværdfisken“. De havde allerede været ude paa selvstændigt Togt en halv Snes Dage forinden, for at den indenbords Organisation kunde være i Orden og de mere elementære Øvelser gennemprøvede, inden Flotillen skulde indgaa i den samlede Styrke.

Torpedobaadenes Hovedopgave er Angreb med Torpedoer om Natten mod større Skibe; hertil er de byggede og egner sig fortrinligt: smaa, sorte og lave, som de er, og derfor vanskelige at opdage; og jo mørkere og mere usigtbar Natten er, des større Chance er der for, at de kan komme uset ind paa Fjenden; men samtidig bliver Opgaven ogsaa vanskeligere for Torpedobaadene; det er noget, der maa øves og øves, Gang paa Gang, for at man under virkelige Forhold skal have Udsigt til et effektivt Resultat.

Under Eskadreøvelserne er disse Natangreb da ogsaa de Øvelser, der lægges mest Vægt paa for Torpedobaadene, og naar nogle indledende Dagangreb er afholdte, gaar man over til Natøvelserne:

Torpedobaadene ligger med blændede Lanterner og lurar i Passagen mellem Sjællands Rev og Schultz's Grund Fyrskib; her ved man, at „Peder Skram“ skal komme, og det gælder nu først og fremmest om at opdage „Fjenden“. I de lyse Sommernætter er det jo ikke saa vanskeligt — selv om *han* heller ingen Lanterner har tændt — men Torpedobaadene bliver ogsaa let opdagede i den lyse Nat, og derfor gælder det om at skjule sig mod en mørk Baggrund — Land eller Skyer — saa man maaske kan komme uset ind til An-

greb. Klokken bliver efterhaanden mange, men endelig kommer han, Baadene samles gruppevis, og hver Gruppe gaar i Angreb for sig. Med 18 Knob farer Torpedobaadene ind mod „Peder Skram“ — saa tænder han Projektørerne og sætter dem lige paa Baadene, man ser intet andet end de blændende stærke Lys; men ind skal man, saa nær som muligt, inden man skyder sine Torpedoer af, for at man kan være sikker paa, at de træffer. Nu skyder Førerbaaden sin Stævntorpedo og drejer af, næste Baad skyder, og tredie Baad skyder, hver Baad 2 Torpedoer, som er indstillet i Dybden til at kunne gaa under „Peder Skram“.

Naar Torpedoerne er skudt ud, tænder „Peder Skram“ og Torpedobaadene Lanterner, og nu gælder det om at finde sine egne Torpedoer igen. Dér ligger i det Fjerne 6 Torpedoer og blusser — de har alle fungeret normalt — og alle tre Torpedobaade styrer hen mod disse Lys; man maa skynde sig at bjerge dem alle, inden Blussene er brændt ud, og man vil ogsaa nødig være den sidste til at melde „Klar“.

I fint Vejr gaar det let nok at bjerge Torpedoerne igen, selv om det er mørkt; men er der lidt Skvalp eller Sø, kan det tage sin Tid — man maa jo frem for alt være forsigtig og ikke sejle paa Torpedoerne; de taaler ikke for mange Buler eller bøjede Ror og Skruer.

Men ogsaa andre Opgaver har Torpedobaadene; de lægger Miner ud, deltager i Undervandsbaadsøvelser, holder Artilleriskydninger med deres Kanoner og meget andet, saa Tiden gaar hurtigt med Øvelser Dag og Nat, og ligesom i de andre Skibe, er der i Torpedobaadene Ugen igennem nok at gøre, og alt gaar med godt Humør. Naar man saa Fredag Aften kommer i Havn, kan man med god Samvittighed hvile ud — hvadenten Hvilen bestaar i et fredeligt og roligt Liv om Bord, eller man foretrækker at more sig i Land; men Mandag Morgen gaar det igen løs med Arbejdet; og saa skal alle være klar til at tage fat.

A. H. V.

De tre italienske Krydsere *Pisa*, *Ferruccio* og *Colombos's* paatænkte Besøg i København i August Maaned er blevet aflyst.

**

I August Maaned vil den svenske Øvelsesbrig *Falken* be-sejle Sundet med Ankerpladser mellem Taarbæk og Helsingør.

**

Inspektionsskibet *Islands Falk* har en halv Snes Dage omkring Midten af Juli inspiceret ved Færøerne og er nu atter i danske Farvande. Paa Togtet blev Burnt Island i Skotland og Bergen anløbne.

**

Der er i Aar antaget 16 Studenter som Kadetlærlinge. De skal fra 1. August have Uddannelse i Inspektionsskibet *Islands Falk*. En ung Siameser har faaet Tilladelse til at deltage i Uddannelsen.

**

Øvelsesdelingen skal efter at have afholdt Øvelser i Store Bælt med Station ved Nyborg, anløbe Køge fra 10.—12. August, og den 16. August kommer Delingen til København.

**

Opmaalingsskibet *Willemoës* har den 20. Juli afsluttet sit Opmaalingstogt i vore Farvande.

Skibsfarten hjemme og ude.

Sidste Søsætninger og Prøveture.

Fra Odense Staalskibsværft er afholdt Prøvetur med Motorskib „Bronxville“ af Oslo paa 8320 Dødvægt Tons. Skibet har en Burmeister og Wain Motor, udviklende 3000 ind. HK, Fart 11½ Knob paa Last. Paa Prøveturen opnaaedes 13 Knob.

Fra samme Værft søsattes 26. Juni Motorskibet „Bonneville“ bygget til et Rederi i Oslo og paa 8300 Dødvægt Tons. Det er et Søsterskib til „Bronxville“ og skal afleveres i Slutningen af August. Paa den ledige Bedding lagdes Kølen til et Skib til Rederiet C. K. Hansen.

Fra Værftet i Nakskov er søsat Motorskib „Alsia“, bygget til Østasiatisk Kompagni. Skibet er paa 8000 Dødvægt Tons, bestemt til Kompagniets Bangkok Rute med Plads til 48 Passagerer i Kahytter med Bad og W. C. Maskineriet bestaar af to Motorer paa tilsammen 6700 ind. HK. Fart 14 Knob paa Last.

Fra Helsingørs Værft er afleveret Damper „Ariel“, bestemt til Finland paa 2197 Br. Tons, 2600 Dødvægt Tons. Skibet er isforstærket med Isbryderstævn. Maskineriet er 3-Gangs, og Farten 11 Knob. Paa Prøveturen naaedes 12,35 Knob.

Fra Burmeister og Wains Værft er afholdt Prøvetur med Inspektionsskibet „Ægir“, bygget til den islandske Regering. Skibet er 170 Fod langt og forsynet med en Motor af Burmeister og Wains nyeste Type, udviklende 1300 HK.

Helsingør Værft søsatte 20. Juli en Fragtdamper „Sejrø“ til Rederiet Heimdal, 252 Fod lang og paa 2500 Dødvægt Tons. Maskineriet bliver 3-Gangs, udviklende 700 HK, hvormed Skibet faar en Fart af 9 Knob. Paa den ledige Bedding blev Kølen lagt til en Fragtdamper til Rederiet Vendila.

Fra Aalborg Skibsbyggeri blev 23. Juli søsat et Motorskib til American Bureau of Shipping. Skibet

er Verdens første Cmenttankskib og skal anvendes til Transport af løs Cement. I de syv Tanke kan medføres 1400 Tons.

**

Danske Navigatorers Bibliotek.

Danske Navigatorers Bibliotek traadte i Virksomhed den 12. Juli 1919 og har saaledes i Aar fejret sin 10-aarige Bestaaen.

Paa Initiativ af daværende Navigationslærer *Funder* indviedes Biblioteket den 12. Juli 1919, og Bogsamlingen udgjorde den Gang 1900 Bind, men er i det forløbne Tiaar vokset til over 7000 Bind med et aarligt Udlaan paa 12000 Bind. Bogsamlingen er forsikret for 20,000 Kr., og Biblioteket ejer en Formue paa 35,000 Kr.

Filialer er oprettet i Marstal, Esbjerg, Svendborg, Korsør og Helsingør, medens Hovedsædet er i København med forhv. Skibsfører *Carstens* som Bibliotekar.

Formand i Bestyrelsen er Navigationssskolebestyrer *Funder*.

**

De nordiske Landes Handelsflaader.

Norsk Veritas Statistik over de skandinaviske Landes Handelsflaader er offentliggjort. Heri oplyses, at Danmarks Handelsflaade i Fjor havde en Netto-Tilgang af 19,800 Tons, medens Antal Skibe er gaaet tilbage med 16. Dampskibsflaaden er formindsket med 13 Skibe og 26,400 Tons, medens Motorskibsflaaden er forøget med 6 Skibe og 48,700 Tons I første Halvaar i Aar er der en Netto-Tilvækst i Tonnagen paa 5800 Tons, Damptonnagen er gaaet 4100 Tons tilbage, medens Motorskibstonnagen er forøget med 11,800 Tons. I 1928 forliste 5 Skibe med 3800 Tons, hvilket giver en Forlisprocent paa 0,68 af Antal og 0,37 af Tonnagen. Gennemsnitsprocenten for Femaaret 1923—1927 er henholdsvis 1,26 og 0,62. I Aar er forlist 1 Damper og 2 Sejlskibe paa tilsammen 2800 Tons.

De skandinaviske Flaaders Størrelse var den 1. Juli i Aar: Norge 1439 Dampere, 298 Motorskibe og 13 Sejlskibe paa tilsammen 3.141,600 Brutto Tons. Sverige 1039 Dampere, 230 Motorskibe og 138 Sejlskibe paa ialt 1.498,100 Tons, og Danmark 510 Dampere, 120 Motorskibe og 76 Sejlskibe repræsenterende 1.054,000 Tons.

**

Stor norsk Skibsbygning.

Man har lagt Mærke til, at mange Skibe er under Bygning eller bestilt for norsk Regning. Den 1. Juli ialt 116 Skibe paa tilsammen 453,040 Brutto Tons, og Nybygningen er steget med ca. 68 % siden Juli i Fjor.

Ikke siden de store norske Bestillinger lige efter Verdenskrigen har der været saa megen Tonnage under Bygning for norsk Regning. Norges Handelsflaade er i Øjeblikket Nr. 7 blandt Verdens Handelsflaader; men da Frankrigs og Italiens Flaader viste Tilbagegang i Fjor, er det sandsynligt, at Rækkefølgen om et Aarstid bliver: Norge, Italien, Frankrig med henholdsvis 3,45, 3,35 og 3,25 Millioner Tons. Norges Handelsflaade bliver da Nr. 5 efter Storbritannien, De Forenede Stater, Japan og Tyskland.

Om den store Nybygning er forretningsmæssigt berettiget, er et Spørgsmaal om Konjunkturer og Priser. De ny Skibe vil eventuelt faa Fordelen af en Bedring af Konjunkturerne.

**

Kara-Hav Ekspeditionen i Aar.

Den i de senere Aar udviklede Skibsfartsforbindelse mellem Vesteuropa og Sibirien via det Kariske Hav er Aar for Aar tiltaget i Omfang. Ogsaa i Aar vil i August og September et stort Antal Skibe, ca. 25, gaa til Jenisej og Obs Flodmundinger og delvis op ad Floderne med europæiske Varer og paa Tilbagevejen medføre sibiriske Produkter. Mange Aars Erfaringer har vist, at denne Rute kan besejles, og tillige at der er Muligheder for en videre Udvikling, og det er af Interesse, at den fra i Fjor kendte store russiske Isbryder „Krassin“ skal ledsage Ekspeditionen og fastslaa den bedste Vej for Skibene.

**

Der lægges ud paany.

Den store femmastede Motorskonnert „Cap Nord“, der i flere Aar har været oplagt i København, skal nu til Søs igen. „Cap Nord“, der er bygget i North Vancouver i 1918, blev før en Del Aar siden erhvervet af Skibsreder Hans Petersen, som nu har sat den i sejlbar Stand, og Skibet er i Juli afsejlet til Uleåborg i Ballast for at tage Trælast til England.

**

Forsvundet Ø.

Øen Anak Krakatao, der dannedes i Januar i Aar mellem Java og Sumatra under et vulkansk Udbrud, forsvandt den 5. Juli pludselig fra Havets Overflade.

**

*Lloyds Registers Statistik.**Over 68 Mill. Tons i Verden.*

Lloyds Register har udsendt sin Aarbog, omfattende 32,800 Damp-, Motor- og Sejlskibe foruden mange andre Oplysninger. Verdenstonnagen beløb sig i Juli i Aar til ca. 68 Mill. Tons imod Aaret før 66,95 Mill. Tons. De Lande, der i Aarets Løb viste størst Tilvækst, er Tyskland og Norge, Nedgang havde De Forenede Stater og Italien.

I Rækkefølge er Landenes Tonnage: Storbritannien 20 Mill. Tons, De For. Stater 13,4 Mill. Tons. Derefter Japan 4,2, Tyskland 4,1, Frankrig 3,3, Italien 3,2, Norge ca. 3,2, Holland 2,9 Mill. Tons. Endvidere Sverige 1,4, Grækenland 1,3, Spanien 1,1 og Danmark 1,0 Mill. Tons.

Verdenstonnagen for Damp- og Motorskibe var i 1914 ialt 45,4 Mill. Tons og nu 66,4 Mill. Tons. For Storbritannien er der en Stigning fra 1914 paa 6,1 % og for alle andre Lande 75 %. Sejlskibene er gaaet stærkt tilbage.

Motortonnagen er nu 11 % af Dampskibstonnagen, men er i enkelte Lande højere, Norge 42,7, Danmark 42,4, Sverige 38,2 %. Lavest Procent viser Spanien, Japan, Amerika, Frankrig og Grækenland (0,45 %).

I Procent af det totale bruger 59 % Kul, 29 % Oliefyring i Kedler, 10 % Olie i Motorer og ca. 2 % Sejlkraft.

I 1895 var Damptonnagen paa 16,9 Mill. Tons og Sejlskibstonnagen paa 8,9 Mill. Tons. Indtil nu er Damp- og Motorskibstonnagen steget med 49½ Mill. Tons, og Sejlskibene aftaget med 7,2 Mill. Tons.

FORENINFSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af
Arkitekt *E. W. Marston* og Grosserer *Vald. Schou*.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør *Julius Petersen*.

„VALKYRIENS“ TOGT TIL ØSTASIEN 1899/1900.

Den 15. Oktober er det 30 Aar siden, Krydserkoryvetten „Valkyrien“ med H. K. H. Prins Valdemar som Chef, stævnedes mod Østen.

Marineforeningen for Aalborg og Omegn har 15. Oktober i Aar formaaet Overartillerimester, Løjtnant *V. Nielsen*, til at holde et Foredrag med Lysbilleder om Togtet i Haandværkerforeningens store Sal.

De af Togtets Deltagere, som kunde ønske at overvære Foredraget og eventuelt være med til en lille Festivitæt forinden, bedes tilskrive en af undertegnede for nærmere Underretning.

H. Friis Jensen,
Skibsfører D. S. B., Fredericia.

E. Bøjsen,
Proprietær, Lethenborg.

Marius Kjær,
Maskinfabrikant, Aalborg.

KØBENHAVN-AFDELINGENS UDFLUGT

DEN 11. JULI 1929

Begunstiget af det skønneste Vejr paa Aarets første egentlige Sommerdag mødte 70 Mand af København-Afdelingens Skyttelavets Medlemmer frem i Havnegade den 11. Juli om Eftermiddagen for at gaa ombord i Forenede Bugserselskabs kraftige Damp *Tyr* under vort Medlem, Kaptajn *Drasbecks* Førerskab. Madpakkerne var medbragt og Stemningen den bedst mulige. Turens Maal var Hveen og eventuelt Landskrona, og i det stille, varme Sommervejr dampede de 70 ældre og yngre Marinere afsted paa den skønne Tur over Sundets blanke Flade. I Farvandet mellem Hveen og Landskrona stoppedes Maskinen, og der pebes til Skafning overalt, medens *Tyrs* elskværdige Kaptajn og Besætning sammen med enkelte Bakstørne fik travlt med at lade de fugtige Varer tilflyde den i Dagens Anledning stærkt forøgede Mandskabsrulle, og Humøret var højt overalt, da man i den Time, Skafningen varede, langsomt drev nordpaa i de skønne Omgivelser, Hveens stejle Skrænter i Vest og Sveriges Kyst i Øst, medens man Nordpaa skimtede Helsingborgs Silhuet.

Dagens eneste Skuffelse var den derpaa følgende Anduvning af Hveens Sydøsthavn, hvor Tolderen paa Grund af en manglende Formalitet i de i Dagens Anledning med meget Besvær fremskaffede Papirer, ikke mente at turde slippe denne danske Invasion i Land paa et to Timers Besøg. Efter at Skibsraad var afholdt og en Salut af Vittigheder i Tilfældets Anledning var affyret, sattes Kursen mod Landskrona, hvor man under et Besøg paa den derværende Industri- og Landbrugsudstillings Enemærker søgte Sorgen slukket, hvilket lykkedes særdeles godt, saa godt, at en Del Landlovsgaster nær havde maatte efterlades, eller paa Grund af for sent Fremmøde ved Fartøjerne nær var komne paa Skibssergentens Tavle.

Kl. 10 sattes Kursen ud af Landskrona Havn under Sang og Hurraraab, der livlig besvaredes af den talrige Mængde

paa Kajen, der interesserede fulgte Forløbet af denne moderne Strandhugst af danske Vikingers Efterkommere. I Maaneskin, og medens Tyr krydsede mellem de talrige Drivgarn, mærkede med lysende Lanterner og vogtede af Fiskerbaade, der blussede her og der for at varsko for deres Ejendom, havde man den skønnest tænkelige Hjemtur, der sluttede paa Toldboden, hvor man skiltes efter drønende Hurraer for Turrens Arrangører og for *Tyrs* venlige Fører, *Kaptajn Drasbeck*.

EBELTOFT-AFDELINGEN

Fredag den 19. Juli havde Ebeltoft Besøg af Orlogsskibet „Niels Juel“. Om Lørdagen fik Mandskabet Landlov og satte straks sit Præg paa den lille By. Prins Knud saas ivrigt studerende Byens mange gamle Bygninger.

Der blev afholdt en stor Øvelse nord for Byen, hvori der deltog ca. 100 Mand, som rykkede gennem Byen med Skibets Musikkorps i Spidsen. Dette gav Lørdag Aften en stærkt besøgt Koncert paa Byens Torv, og om Søndagen deltog et Hold Marinere i en Fodboldkamp mod Byens Forening. Om Aftenen kæmpede Marinerne videre ved det af Idrætsforeningen arrangerede Sommerbal i Skovpavillonen om Damernes Gunst og gik selvfølgelig af med Sejren overalt, hvor de viste sig. En Del af Officererne med den statelige Kommandør *Gad* i Spidsen overværede Marineforeningens Sammenkomst med Bal paa Ahl Strandhotel, hvor ogsaa de blanke Knapper og Snore gjorde Udslaget. Mandag lettede Krydseren. Det er jo saaledes, at hvor Marinen og dens Folk viser sig, forstaar de altid ved deres Færd at vinde den civile Befolkning for sig.

AALBORG-AFDELINGEN

Den 17. Juni fejrede Aalborg-Afdelingens gamle Chef. Konsul *Im. Stuhr* sin 50 Aars Fødselsdag.

Mange venlige Tanker og Hilsener sendtes den Dag til „Hollænderhuset“ ved Skagen, hvor Konsulen med Familie har taget Ophold.

MARINEVETERAN DØD

En i vide Kredse kendt og afholdt gammel Marineveteran, en af de nu meget faa tilbageværende af Mændene fra Helgoland, Partikulier *Sørensen Dalby*, Æresmedlem af Marineforeningen, er for kort Tid siden død i sit 87. Aar og bisattes under stor Deltagelse Tirsdagen den 8. Juli 1929 fra Hellig Korskirken. I det meget store Følge af Slægt og Venner saas Søløjtnant *Dahl*, som Repræsentant for Marineministeriet.

Partikulier *Sørensen Dalby* var en trofast Mand mod Marineforeningen, i hvis København-Afdeling hans store og stoute Skikkelse altid vsite sig, naar Veteranerne fra 1864 mødte frem, og hans venlige og milde Væsen vandt ham blandt os en Mængde Venner, der alle med Vemod vil savne ham, naar vi atter samles. En ualmindelig smuk og rank Mand efter sin høje Alder var han, og uvilkaarligt ledtes Tanken ved Synet af ham hen paa, hvilken Mand han maa have været i Ungdommen, da Fædrelandet kaldte paa ham. Trofast var han paa god gammel Vis og taknemlig for den Agtelse og Venlighed, alle de Yngre viste ham i Foreningen.

Ære være hans Minde!

FRA BORNHOLM-AFDELINGEN

Dødsfald.

Tirsdag den 2. Juli afgik Restauratør *Carl Knudsen* ved Døden. Knudsen var paa Vej til S/S „Nordbornholm“, der var bygget i Frederikshavn, og nu skulde udrustes til at indtræde i Farten mellem København og Bornholm, da han blev ramt af Hjerneblødning i Toget, segnede bevistløs om og ikke mere kom til sig selv. Han indlagdes paa Hospitalet i Aalborg, hvor

han døde Dagen efter. Han bisattes i Aalborg ved en Højtidelighed, hvor Marineforeningen var repræsenteret, ligesom en Del af de gode Aalborgkammerater havde givet Møde og fulgte Liget til Damperen, der skulde føre det hjem til Bornholm, hvor *Knudsen* den 7. Juli blev begravet paa Neksø Kirkegaard, hvor et meget stort Følge var samlet.

Knudsen var en god og retlinet Mand, hjælpsom i al sin Færd, og en Mand man aldrig henvendte sig til forgæves. At han ogsaa var agtet inden for vor Forening, beviste det store Følge af Marinere, som med Flaget fulgte ham til det sidste Hvilested.

Ved Graven sænkedes Flaget tre Gange som en sidste Hilsen fra dem, der samles „Under Dannebrog“.

Knudsen efterlader sig Enke og tre Børn, der alle føler Savnet af en god og kærlig Mand og Fader.

**
*

Onsdag den 3. Juli døde gamle Tømrmester *Chr. Brandt* i Neksø. *Brandt* havde i sin Ungdom faret Jordan rundt gentagne Gange, og det var mange Historier, han huskede fra den Tid og kunde gengive ganske udmærket, til Glæde for Lytterne.

Efer at have ophørt med Sejladsen bosatte han sig i sin Fødeby, drev en stor Forretning og deltog i Arbejdet ved Tørdokken i Neksø. Senere har han udført mange større Arbejder i sin By, hvor han var vel anset. De senere Aar havde taget haardt paa *Brandt*, der led af en tiltagende Aareforkalkning, der nu gjorde Ende paa hans Liv.

Mandag den 8. Juli blev han begravet paa Neksø Kirkegaard, hvor en Del af Marinerne fra saavel Neksø som Rønne og Svaneke var mødt for at følge vor gode Kammerat til hans sidste Hvilested.

Vort Flag sænkedes over hans Grav.

Indtryk og Oplevelser fra en Overvintring i Østgrønland 1927-28.

Af Sønimester *Janus Sørensen*.

(Fortsat)

Ved Tegn og underlige Gerninger og ved Hjælp af en rundhaandet Uddeling af Tobak og Cigaretter kan man faa sig en ret hyggelige Passiar og Underholdning, der forresten ender med, at man er lige saa klog, som da Konversationen begyndte.

Den første Dag bliver det heller ikke til noget andet end dette at nyde Ankomstglæden og høre Nyt ude fra den store Verden. Nu er Forholdene i denne Henseende ændret noget siden Oprettelsen af Radiostationerne, hvorfra Grønlænderne til Stadighed faar lidt at høre om Begivenheder og Tildragelser udenfor deres eget, store Land; og hertil kommer, at *Grønlands Styrelse* har arrangeret det saaledes, at der (foruden en lille daglig Presse, udsendt fra Danmark), hver Maaned tilstilles Kolonierne en længere, telegrafisk Redegørelse angaaende Begivenheder, Is-, Vejr- og Fangstforhold i de forskellige Distrikter i Grønland.

— Udlosningsarbejdet paabegyndtes, og i Løbet af faa Dage lignede den lille Koloni snart en af Østersøens største Stapelpladser. Overalt laa der Tømmer, Brædder, Tønder med Petroleum, Olie og Cement,

Proviand, Instrumenter og Kasser, indeholdende de mest mærkværdige — og dog uundværlige — Ting. Størst Interesse har naturligvis de af *Grønlandske Handel* udsendte Kasser til Butikken, og morsomt er det at se den omhyggelige Omsorg, de nærer for saadanne Kolli, og medens Arbejdet staar paa, drøfter de allerede Muligheden af, at der iaar er udsendt noget ekstra godt, og her spiller den af de mest fantastiske Farver og Mønstre prægede, nye Sending af Kjolestof ikke den ringeste Rolle.

Her var Liv og Gang i Foretagendet, og trods Mangel paa Kraner, Spil og rullende Materiel stod det ikke tilbage for det pulserende Liv i en europæisk Havneby.

Mon man forresten nu om Stunder turde forudsætte, at Grønlanderne, hvor nøjsomme de end kan være og af Naturens Krav, f. Eks. i daarlige Fangst-tider, oplæres til at blive, taalmodigt kunde finde sig i at maatte undvære disse aarlige Forsyninger af Varer som Sukker, Kandis og Svedsker? For ikke at nævne saa lækre Sager som The (de faar nemlig ikke Kaffe), Tobak og Chokolade, der efterhaanden er en uundværlige Luksus.

Jeg tror, de vilde føle det som et meget stort Savn, i hvert Fald de mest forvante af dem.

Styrmanden frydede sig og slog for 10. Gang sin egen Rekord i hurtig Udlosning, hvilken Form for Kraftpræstation vi, der senere skal sortere Godset eller i en Hast finde et bestemt Kolli, mangen Gang svovlede saa kraftigt over, at jeg af Anstændighedshensyn ikke skal komme nærmere ind herpaa.

Mester henter hver Morgen et lille Isfjæld, der bugseres op til og fortøjes langs Skibssiden for derefter at blive lænset for det paa Overfladen liggende Ferskvand til Paafyldning af Kedlerne, hvis foruroiligende Saltholdighed staar i proportionalt Forhold til Mesterens mange søvnløse Nætter under Rejserne.

Ja, saadan former Livet sig deroppe i Aarets mest travle Tid, Skibstiden, det er et enestaaende malerisk og morsomt Billede, der her aabner sig for en Fremmeds Blik; men det vilde føre altfor vidt, om man skulde fortsætte Betragtninger herover.

Da *Gustav Holm* var udlosset, ydede Kaptajn *Vestmar* og hans udmærkede Besætning os en Haandsrækning, som blev af vidtrækkende Betydning for vort Arbejdes Fremskyndelse, idet alle om Bord i to Dage med en Arbejdstid fra Kl. 6 Morgen til ca. Kl. 10 Aften var delagtige i at transportere Tømmer, Brædder og Lister til to Bygninger op til det 69 Meter højt beliggende Stationsterræn.

Imidlertid var Skibet klar til Afang, og Posten blev bragt om Bord; men det vil vare nogen Tid, inden mange af Brevene naar til Bestemmelsesstedet, saaledes vil Posten til Angmagssalik først komme dertil Aaret efter, og evt. Svar paa dem vil først foreligge i Scoresbysund i 1929.

— Og saa er man utilfreds med Postbefordringen herhjemme!

Vi tog hjertelig Afsked med alle om Bord og med

Lauge Koch-Ekspeditionen, som indskibede sig efter et Aars Ophold i de Regioner, vi nu tog i Besiddelse.

Den 12. August Kl. 2 Fm., da Solen sendte sine første Straaler ned fra en smuk, skyfri Himmel, der ligesom varslede alt godt for en lykkelig Hjemrejse, gled Skibet under Kanonsalut — de traditionelle 3 Skud, — kippende Dannebrog — bort fra Kolonien, fulgt af alle gode Ønsker, og hertil knyttede vi en oprigtig Tak for godt Samvær og god Hjælp.

Vi blev staaende derude paa Ferslevs Pynt ved vort Hus, til *Gustav Holm* havde rundet Kap Tobin, og dens smukke Rejsning efterhaanden skjultes af det høje Land, saa halte vi vort Flag ned og sendte endnu en stille Tanke ud til de bortdragende.

Nu var vi altsaa alene, den sure graa Hverdag tog sin Begyndelse, og hvad vilde Aaret bringe?

*Vi er en lille, sluttet Kreds
ombord i denne Skude
og er i alting veltilfreds
med vore Kaar herude.
Een tænker paa sin Videnskab
og ser i Justofoter,
een Læge er og saa en Stab
paa trende Radioter.*

Det var Indledningen til et af Kredsløge *Børresen*, (som gjorde Rejsen med *Gustav Holm*), forfattet Digt med Titlen „*Lidt Skæg om Bord*“.

Ja, vi var virkelig en baade lille og sluttet Kreds dér om Bord; men det gik, som det gaar allevegne, hvor Mennesker „falder i Hak“ med hverandre. Vi tog de gode Dage og det glade Samvær som en Selvfølge og skænkede vist ikke hverken vore fornøjelige Medpassagerer eller den Omsorg, der fra Skibets Side vist os, mange taknemmelige Tanker, før vi „trende Radioter“ — overladt til os selv og anbragt midt i et Virvar af Kasser, Pakker og Tømmerstabler fik Lejlighed til at føle Savnet af fordums herlige Dage.

Men til Gengæld maatte Oplevelserne fra Opfejningen levere Samtalestof til mangen „Snakketime“, da Vinterens Mørke og Ensomhed listede sig ind over os.

Saa vaagner vi da den første Morgen efter Skibets Afgang i vort — foreløbig for et Aar — nye Hjem (det af Lauge Koch's Ekspedition tidligere beboede Hus), hvor det fra den hastige Indflytning flyder med Bagage, emballeret Bohave af forskellige Slags, Tøj og „Gud ved hvad“.

Her er ikke hyggeligt!

Og gaar vi udenfor Huset, bliver vi ikke mere veltilmode ved Tanken om den forestaaende Udpakning og Anbringelse af de mange Kassers Indhold af Proviand, Instrumenter, Køkkentøj o. s. v.

Naa! Det kan jo ikke nytte at fortvivle, vi maa igang med Virksomheden — og helst straks. For selvom det ikke er store Sager, der skal findes af Proviand og Kokkegrejer for at stable en Feltfrokost paa Benene, er vi klar over, at det vil tage Tid at „bore“ os ind i saa mange Kasser, som det er nødvendigt for at faa lidt af hvert.

Men Humøret stiger under Anstrengelserne, og det

første Maaltid staar paa Bordet, medens det da endnu er Formiddag.

Ved en improviseret Højtidelighed udnævnes Montør *Christiansen* til vor Hovmester, og det skal straks siges, at han — sammen med Jordemoderen, *Birgitte fra Umanak*, der kom til Scoresbysund sammen med os — beredte os mange (ogsaa glædelige) Overraskelser paa Kogekunstens Omraade i Løbet af Aaret deroppe, og det tilmed ved smaa og beskedne Midler.

Vel kunde *Christiansen* ikke konkurrere med vort sidste Bekendtskab blandt Gastronomiens Dyrkere, Hovmester *Jensen* (der vel ogsaa nok tilmed er den mest elskelige Hovmester, der nogensinde har sejlet under disse Himmelstrøg); men han havde dog udprægede Evner paa det kulinariske Omraade og Lyst til at glimre med dem, og *Birgittes* Medvirken var, saavel hvad Dygtighed som Opfindsomhed angaar, af saa mærkbar Indflydelse paa Resultatet, at vi efterhaanden fik meget høje Tanker om Husholdningskunsten i Umanak.

I Løbet af halvanden Dag fik vi os installeret i Beboelseshuset og alt udpakket og stillet paa en Plads, der naturligvis engang den næste Dag blev en anden; men saa syntes vi ogsaa, at der var helt hyggeligt.

Og saa skred vi til Arbejdet!

Programmet for de Arbejder, der skulde udføres inden Vinterens Indtræden ca. medio Oktober, var:

Støbning af Fodmur og Gulve til den 4,5×15 Meter store Stationsbygning og Udsprængning af Kølevandsbeholder til 8 HK-Motoren med paafølgende Opførelse af Stationsbygningen, som indenfor samme Tidsfrist ogsaa skulde være færdig udvendig, saaledes at Vintermaanederne kunde udnyttes til indendørs Færdiggørelse af Bygningen og Montage af Materiellet.

Endvidere skulde der i Klippen — paa et Sted, hvor det faste Grundfjæld træder op til Overfladen — udsprænges en ca. 25 Kubikmeter stor Pendulkælder, hvori de seissiske Instrumenter skulde opstilles. Kælderen's Sider og Loft skulde støbes af Beton, og over Kælderen endelig opføres en Bygning, hvis Størrelse er 5,2×6,6 Meter, der — naar lige undtages en Gang, som førte til Kælderen — skulde fyldes med Sten for at tjene som Isolation mod større, pludselige Temperatursvingninger i det Indre.

Selvom den eskimoiske Arbejdshjælp var ret begrænset og hovedsageligt anvendtes til Transport af Cement og Afhentning af ca. 25 Kubikmeter Støbesand i Hvalrosbugten, (som ligger 5 km fra Kolonien), lykkedes det os at gennemføre Arbejdsprogrammet, idet vi var begunstiget af smukt, fint Vejr.

Christiansen og *Minør Riis* sled troligt gennem 25 lange Dage med Stenborene, og sprængte saa Stenene røg os om Ørerne, og det var et saa haardt Arbejde, at de til Tider fik Hallucinationer om Ølvogne med Oceaner af lifligt Indhold, og de overbød hinanden i 'Tilbud om at drikke baade 2 og 3 „Bajere“,

selvom de var isafkølede; men udover den traditionelle Søndags-Pilsner var vi jo ikke eksviperet, saa de udsattes for at føre Bevis for en saa glubende Tørsts Tilstedeværelse.

Imedens Sprængningsarbejderne stod paa, tog jeg mig af Stationsbygningens Opførelse, der fremmedes saa meget, at Rejsegildet kunde holdes den 27. August, og den var færdig udvendig den 13. Oktober.

Midt i September kunde vi paabegynde Støbningen af Pendulkælderen, som vær færdig ved Maanedens Udgang, og den overliggende Bygning fuldført omkring 1. November.

Da vi i Begyndelsen af Oktober fik mindre godt Vejr, som tvang os til indendørs Arbejde, og da vi endvidere var ret langt fremme med den indvendige Klædning af saavel Sender- som Maskinrummet, paatrængte sig Ønsket om snarest at faa etableret Radioforbindelse.

Senderen med tilhørende Apparater, Modtager og Strømtavler blev monteret — og saa kom det Afsnit, der fordrede den største Kraftydelse og Anspændelse og var forbundet med ikke ringe Risiko.

Vi skulde jo nemlig, førend anden Klargøring fik Betydning, have Maskinerne transporteret op fra Kysten til det højtliggende Stationsterræn, og vi vidste, det var lettere sagt end gjort.

Hidtil havde vi under vort Arbejde i den fri Luft glædet os over det relativt ringe Snefald, der dengang endnu ikke havde formaaet helt at dække Klippen; men nu fik vi Brug for et tykkere Lag Sne til at lette Transporten.

Vi ventede da ogsaa taalmodigt i 8 Dage; men saa brast alle gode Forsæt om med Ro at afvente bedre Slædeføre, for nu *skulde* Maskinerne op.

Vi fik Bestyreren og en Del Fangere til at yde os en Haandsrækning, og paa to Dage fik vi den 300 kg tunge Motorgenerator og den over 3 Gange saa vægtige Petroleumsmotor med tilkoblet Dynamo kørt op paa Slæder. Det var et mere end besværligt Arbejde, selvom vi havde 40 Hunde forspændt.

Og enhver, der kender blot lidt til grønlandske Hunde og deres til Tider noget nederdrægtige Temperament, kan sagtens danne sig et Billede af det Kaos, som Skuet frembød, naar de forskellige Hundespand — Traditionen tro — med korte Mellemrum røg saa kraftigt i Totterne paa hverandre, at selv flittig Brug af Piskene ikke formaaede at skille de stridende Parter.

Naa, men op kom Maskinerne, og dermed havde vi overvundet den største af de Vanskeligheder, der stillede sig mellem os og en snarlig Forbindelse med Civilisationen.

De paafølgende Dage arbejdedes der under et usædvanligt Højtryk med Opstilling af Kraftmaskineriet og med Oplægning af Kabelforbindelserne mellem dette og Senderanlægget. Udenfor Bygningen havde vi med en indbyrdes Afstand af 30 Meter rejst to Stk. 9 Meter høje Master — hver tildannet af to Stk. 5 Meters Lægtene, der paa en Meters Længde over-

lappede hinanden og var boltet sammen — og imellem dem ophængtes saa Antennen.

Den 22. Oktober var alle Forberedelser trufne til Aabningen af en større, aggressiv Offensiv paa Stilheden i Polhavets Æter. Nu var endelig det Øjeblik kommet, da vor Sender skulde „brøle“ ud over hele det nordlige Ishav, saa alle kunde høre, at nu var Scoresbysund-Radio igangsat, og saa vilde Angmags-salik og Reykjavik kappes om først at give Gensvar og lykønske os.

Hestekræfterne blev sluppet løs paa Produktion af elektrisk Energi.

Senderen startedes, og Maaleapparaterne, der stadig iagttoges under Indstillingen, viste saa ubedragelige Tegn paa god Udstraaling, at, om vi havde været nærmere ved mere beboede Egne, mangen Radio-amatør vilde have ønsket os hen, hvor Peberet gror.

Ogsaa Humøret steg, alt som Antenne-Amperemetrets Udslag voksede. — Hvem kunde vide? Maa-ske endda København-Radio vilde svare!

Og saa — — — var der ikke en Sjæl, der svarede os!!!

Vore stolte Drømme om „fænomenal Rækkeevne“, (som forresten er alle Radioters Ærgerrighed), faldt med et Plask til Jorden, og lidt slukørede var vi.

Men vi masede ufortrødent paa igen, og efter kun et Par resultatløse Opkaldninger fik vi endelig Svar fra Omverdenen; det var fra den islandske Trawler „Tryggvi Gamli“, der tilbød sin Assistance, og kort efter sende vi den første Meddelelse om Arbejdets Standpunkt via Reykjavik til København.

Den næste Dag kunde vi aabne for Grønlands-Trafiken, idet vi fik etableret Forbindelse med Angmags-salik-Radio, som herefter blev vort vigtigste Forbindelsesled i al Korrespondance til og fra Kolonien.

I Oktobers sidste Halvdel fik vi fint stille Vejr, men med tiltagende Kulde op til 20° Frost, og saa voksede Islaget med en saadan Hurtighed, at Grøn-lænderne omkring 25. Oktober kom kørende til Kolonien paa deres Slæder ude fra Bopladserne. Og det var da virkelig ogsaa en udsøgt Fornøjelse at køre paa den jævne Nyis; men Glæden varede kun kort; thi de Suk, vi havde sendt efter Sne i Begyndelsen af Maanedens, da Maskinerne skulde køres op, var formodentlig efterhaanden naaet op til det Departement, der bestyrer den Art Nedbør, for nu fik vi i Overflod næsten daglig i hele November Maaned, og dermed var det gode Slædeføre forbi for nogen Tid, og Skiene blev taget i Brug.

Disse daglige Skiture var alt andet end fornøjelige i den Tid, da vi maatte vade gennem meterhøje Sne-driver, og det tog os ofte op imod en hel Time at tilbagelægge Strækningen mellem Beboelseshuset og Stationen — en Tur, der da Sneen blev fast, kun kostede os 10—12 Minutter.

Forresten udvidede vi senere Skiturene, naar vi om Middagen skulde ned for at spise, til rent sports-lige Præstationer ved uden Omstigning at tage hele Strækket fra det ca. 70 Meter høje Stationsterræn

ned til Fjordisen. Da Terrænet er stærkt kuperet, slap vi ikke altid lige heldigt fra denne noget halsbrækkende Nedfart, det hændte jo, at en af os faldt, og det gav selvsagt Anledning til stor Moro hos Grøn-lænderne, der ofte nede i Kolonien iagttog os og overværede en saadan ufrivillig Saltomortale.

Oppe paa Stationsterrænet var vort Arbejde sikret for Vinteren, da begge Bygningerne jo var færdige udvendig og Pendulkælderens færdigstøbt.

Ved Brugen af stærkt lysende Benzinlamper kunde vi nu fortsætte den indendørs Montage med Færdiggørelsen af Rummene og Pendulkælderens indvendig samt med Maling af disse. Endvidere installerede vi Kabel- og Lodningsforbindelser for hele det seissiske Anlæg.

Mørketiden havde nu indfundet sig, den begyndte den 20. November.

En saa trist Tid som den, vi da gik i Møde med Bevidsthed om, at den vilde vare til ca. 20. Januar, kan man vist lede længe forgæves efter, selvom man er indstillet paa, at den *skal* gennemleves.

Vi, der havde vort Arbejde og daglige Dont at passe, følte os i Virkeligheden kun generet af det usædvanligt daarlige Føre og de til Tider under Passagen til og fra Stationen stærkt blindende Snefog, som af og til var ved „at tage Pippet fra os“.

Derimod syntes vi at kunne spore, at Kolonien ligesom laa i Dvale. Ialtfald gik der ofte flere Døgn, hvor vi overhovedet ingen Mennesker saa, og det føltes lejlighedsvis af os, somom vi tre var de eneste levende Væsener deroppe.

Julen stod for Døren, og der blev ligefrem Travlhed og nyt Liv at spore overalt i den lille Koloni.

Det var helt forfriskende at være Tilskuer til de Forberedelser, Grøn-lænderne traf med den forstaaende Julehøjtid for Øje. En begyndende Julestemning listede sig i de Dage ogsaa ind paa os, og vore Tanker gik uvilkaarligt hjem til Danmark med et stille Ønske om, at Julen i vore Hjem og hos vore Venner maatte blive fejret under vanligt hyggelige Formr, og uden at Savnet af os vilde gøre noget Skaar i Fæstglæden.

Oppe paa Radiostationen kom der i Dagene før og efter Jul en enestaaende Travlhed, Motorens Støj blandede sig med Senderens monotone Lyd under Udveksling af en for et saa lille Samfund overvældende Julekorrespondance. Det er vel kun de færreste, der tænker sig, at i de Dage besørgedes der over 100 modtagne og afsendte Telegrammer.

Naar man tager den forholdsvis korte Tid, Grøn-lænderne har været under dansk Paavirkning, i Betragtning, forundres man over, at deres Forberedelser til at fejre Julen i saa høj Grad minder om vor hjemlige Juletravlhed.

Husmødrene faar en mærkværdig og lidt usædvanlig Lyst til at gøre rent og „muge ud“, hvilket jo ogsaa i de fleste Tilfælde er i allerhøjeste Grad tiltrængt, selvom det dog skal indrømmes, at Grøn-lændernes Sans for Renlighed er i glædelig Vækst.

Aalborg**I. C. Larsens Skrædderforretning**

Borgergade 12   Telefon 585

anbefales.

Aalborg ny Dampbageri.

Byens bedst assorterede Bageri for Skibsproviantering. Ordre modtages hos d'Herr. Skibshandlere.

Telefon 1968.

Aalborg Haandværkerforening

Telefon 388.   CHR. LØFQUIST   Telefon 1889.

Blomsterforretningen „Vesteraa“

I. Jacobsen.

Telefon 4974.   **Vesteraagade 7, Aalborg**   Telefon 4974.**M. Kjærs****Smedie & Maskinfabrik**

Aalborg

Telefon 2371 og 3443

Brug D. D. P. A.s Benzin**og Petroleum**

Ren til sidste Draabe.

Johs. Utzon, Aalborg

Edsvoren Skibsmægler

Telegram-Adr.: Utson.

Telf. 2075 - 2200. - Statstelf. 2.

Axel Carlsen - Aalborg**Skibsproviantering**

Agent for Vacuum Oil Co.

Telf. 709.

Johs. Nielsens Kødudsalg

Korsgade 28.   Telf. 2592.

1. Klasses Varer:

Okse-, Kalve-, Lamme- og Flæskeskød.

Hver Dag frisklavet Fars og Medisterpølser.

Hurtig og reel Betjening.

Restaurant „Bristol“, Østeraa

anbefales.

Nye hyggelige Lokaler.

Bedste Madsted. Billige Priser.

Tlf. 1952   N. Andersen   Tlf. 1952

Reeses Restaurant

Telefon 2630 - 2631

P. Weile & Søn.

Vinhandlere siden 1822.

Kongelig spansk Hofleverandør.

Aalborg.

S. Sørensen & Søn

Skibsbygmestre,

anbefaler sig med alt til Faget hen hørende

Reel og billig Betjening garanteres

Aalborg — Telef. 550

A. C. Berthelsen & Co.

en gros — en detail

Olie- og Teknisk Forretning.

Vesteraa 25, v. Pontonbroen.

Telf. 3850 - 1607

**Aalborg Fiskeforsyning,
Fiskerøgeri og Fiskefarsfabrik**Stengade 18, Boulevarden 33, Vesterbro 5
Telf. 3658.   Telf. 4958.   Telf. 1252.

CHR. HANSEN

Reserveret

N. K. K.**N. C. Bach, — Nørresundby**

Edsvoren Skibsmægler.

Telegr.-Adr.: BACH - Tlf. 1047, 2161

Willy Hoppe,

Blikkenslager

& aut. Gas- og Vandmester.

Vesterbrogade 54.

Tlf. 11274.

København**H. Kalkerup = Damefrisørsalon**

Slagelsegade 9 — Telefon Øbro 6223

1ste Klasses Haarvask, Ondulation, Klipping.

S. H. Kjeldfeldt, Blikkenslager, Gas- og Vandmester

Strandboulevard 114 - Telf. Øbro 5404.

Fatter forestaar selv Indkøbene, og han er i Regelen saa spendabel og ladet med de mærkværdigste Paafund, at Kolonibestyreren til Tider er ved at gaa „on back“ og tvivle om sit Lagers Tilstrækkelighed i dette Samfund paa 100 Mennesker.

Fulldastede Slæder drager fra Kolonien ud til Bopladsene, hvor deres Indhold ved Ankomsten beundres af Kvinder og Børn, der er stimlet sammen for at faa et Glimt af Herlighederne.

Om Aftenen kan man i Grønlænderhusene blive Vidne til en Arbejdslyst, som heller ikke er almindelig og derfor maa henlede Iagttagerens Opmærksomhed paa, at noget usædvanligt forestaar. Der sys nye Kamikker, nye pyntelige Anorak'er og moderne Kjoler i de mest fantastiske Farver. Jo, saa sandelig er Grønlænderne glade for Julen og dens Forberedelser.

Juleaftensdag strømmer Slæderne ind til Kolonien med festklædte, glade Mennesker, indpakkede under Kørselen i Skindtøj, for det er koldt, — det fryser 30°; men det er usædvanligt smukt, stille Vejr.

Der var i Scoresbysund i Aar ingen Kirkeklokke, der kaldte Menigheden sammen, (men det vil der antageligt blive om et Aars Tid, naar den nye Kirke er færdig), man samledes blot i Præstens Hjem, og her i de mest beskedne ydre Omgivelser, blev det kristne Julebudskab tolket i jævne Ord, der kunde finde Vej ind i Grønlændernes barnlige, naive Sind.

Og saa kom Højtideligholdelsen af Julen i Hjemmene; men en Juleaften i Grønland er beskrevet saa ofte, at jeg skal afholde mig fra Forsøg paa Genivelse af mine Indtryk.

— Ude paa Ferslews Pynt sad vi tre danske Mænd og gjorde hæderlige Anstrengelser for at lokke den virkelige Julestemning frem. Paa vort Bord straaledes Lysene fra et lille Juletræ, som Bestyreren havde været Mester for at lave, det var et Stykke Glanspapir, hvori ved borede Huller var fastgjort Grene af Krybepil, og Birgitte havde beflittet sig paa at gøre Rypærne særligt delikate og dertil føjet Løftet om at lade os ekstravagere med en Daase henkogt Rødkaal.

Betingelserne for at holde Julefest i vor lille Hyttes isolerede Verden var altsaa saa gode, som Forholdene tillod det, og hvert enkelt Bidrag til Fremmaning af den rette Feststemning var saa tilpas fjernet fra forløren Lystighed, som vor særegne, nationale Stilfærdighed i saadant Tilfælde kræver det, saa det blev en Aften, der vil staa for os som et kønt Minde om samdrægtig Højtideligholdelse af vor nordiske Jul som Hjemmenes Fest.

(Sluttes)

I August, September og Oktober bedes Bidrag og andre Henvendelser til „Under Dannebrog“s Redaktion sendt til Marineforeningens Kontor, St. Strandstræde 9^a, København K., og ikke til Redaktøren.

K. PIIL - ISMEJERI

Forchammersvej 33. Telef. C. 12330.

Det Danske Petroleums-Aktieselskab

Kjøbenhavn K.

Største Importør i Skandinavien af
Petroleum, Benzin og Brændselolie.

Telefon: Central 2890.

SILKEHATTEFABRIK A. C. Reinhardt,
St. Kongensgade 85

Største Udvalg i engelske, danske Wienerfilhatte, forefindes i nyeste Moder.

C. Schleisner Kgl. Hof Farveri
Kemisk Tøjrensning

Hovedindleveringssted for Sjælland:

Pilestræde 8 København Telef. C. 1913

24 egne Forretninger i København Ca. 100 Indleveringssteder i Provinsen

Dampskibsselskabet „Atalanta“

Telefon Central 1418 Malmøgade 3 Telefon Central 1418

Dampskibsselskabet „TORM“

Kontor: St. Strandstræde 9. København. Tlgr.-Adr.: Torm. Telf. 2437—10437

Dampskibsrederi.

Dansk Accumulatorsyre

A/S Dansk Svovlsyre- & Superphosphatfabrik

Telefon Central 6388

C. V. PETERSEN

BAGERI OG CONDITORI

ST. KONGENSGADE 91 CENTRAL 5712

Siemens

Telefon- & Kommandoapparater
til Skibsbrug

Siemens Elektricitets Aktieselskab

Svagstrømsafdelingen

Blegdamsvej 124 - København, Ø.
Central 8448.

H. de H. Ebbesen & Søn Støvsuger.

Udstyrs- &
Isenkramforretning

Specialitet:

Møbelbeslag og Møbellaase

Eneforhandling af Lister fra
Kehllistefabriken „Hønnerup“.

Dr. Tværgade 25 - Central 5931

Nyeste Konstruktion.

139 Kr.

15 Maaneders Ratebetaling.

Københavns Sportsmagasin

Ferd. S. Bahnsen

St. Kongensgade 46.

IMPORTKOMPAGNIET A/S

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG

Leverander til Marinen.

Ankere, Kæder, Tovværk, Staalwire

samt alle Skibsartikler.

Fhv. John Forbæchs Eftf. St. Annæplads 19-21. Tlf. 235. København K.

Jylland

Horsens
ægte Maltøl

UDMÆRKET STYRKENDE
UNDER SYGDOM OG
REKONVALESCENS.

Anbefales af Læger.

Ceres Øl
og
Mineralvand

C. PETERSEN

Bageri & Conditori

Dunkarken 33

Aarhus Tlf. 2017 Aarhus

Fyn

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Gotfred Petersen,
Strandvej — Nyborg — Tlf. 134
Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatesse.
Leverander til Marinen.

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverander til Marinen

Vestfyens Kulimport,

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.
Telefon: Assens 250

Leverander til den kgl. danske
Marine.

Rasmussens Hotel - Faaborg

Medlem af Marineforeningen

Telefon Faaborg 20. - Stat. II.

Byens største og bedste Hotel

Fiskernes Fællessalg, Faaborg

Alle Aarstidens Fiskesorter.

Telefon Faaborg 74

H. K.

(Reserveret)

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELSINGØR

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

Støt de Averterende!

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — KØGE — Telf. 294.

Leverander til Marinen.

Aktieselskabet
Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri

Helsingør

Etabl. 1881

Danmark

Nybygning og Reparation af Dieselmotor- og Dampskibe.
Byggebeddinger for Skibe indtil 430 Fods Længde. — 2 Tørdokker og 1 Ophalingsbedding for Skibe indtil 380 engl. Fods Længde.

Telegr.-Adr.: Skibsværftet.

Telefon Nr. 40, 91 og 357

Støt de Annoncerende.

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)
KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Madras, Penang, Kuala Lumpur, Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostok, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg og Cape Town.

Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.

Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

Telefon: Helsingør 531
— — — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:

Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyrlæger.

Telefoner:
C. 9204, 9205 & 9232.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 -:- Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejøgade 4.

Vilh. Foss' Eftfl.

VIN HANDEL
Vesterbrogade 5 (Panoptikonbygningen)
København — Telefon 840 - 11841

Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.
en gros. en detail.

Nrdr. Frihavsgade 24.

Grenaagade 9

Telf. Øbro 355 x.

A/S VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vagone, Skibskabiner, Ejendomme etc.
Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 14854

V. Schmidt. Messing
Blæseinstrumenter.
Holmensgade 29. Telefon 2925 y.

Fra den 19. April flytter

Overretssagfører E. Schoustrups

Kontor og Bopæl til:

Gothersgade 135¹

(Hj. af Linnegade)

Telefon uforandret 6613

Carl F. Petersen

Gasværksvej 9

København V.

Telf. C. 1138.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYG-
NINGS-BESLAG EN GROS

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

ANTH. FRANSEN

DEKORATØR

VESTERBROGADE 63

CHAMPAGNE Louis Roederer, Reims

Leverandør til Hans Maj Kongen af Danmark
Grand vin sec Extra dry.
Carte Blanche 1919 Brut.

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

Jylland

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.
SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS

Telegramadresse: Sejus, Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delikatessforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

Philip Jensens Eit.

Telef. 216. Horsens. Telef. 216.

Cylinderudslibning. Levering af com-
plette slebne Stempler. Fremstilling af
alle Arter Tandhjul.

Kammerat!

Skal De Forsikring,
have en

lige gyldig hvilken, da tegn ved
N. I. J. Spring, Hatting, Telefon 19.
Medlem af Marineforen. Horsens Afd.

JØRGEN WANGE

BOGFØRING OG REVISION

GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN

Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPSKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.

Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.

Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram-Adresse. Bunkerdepot

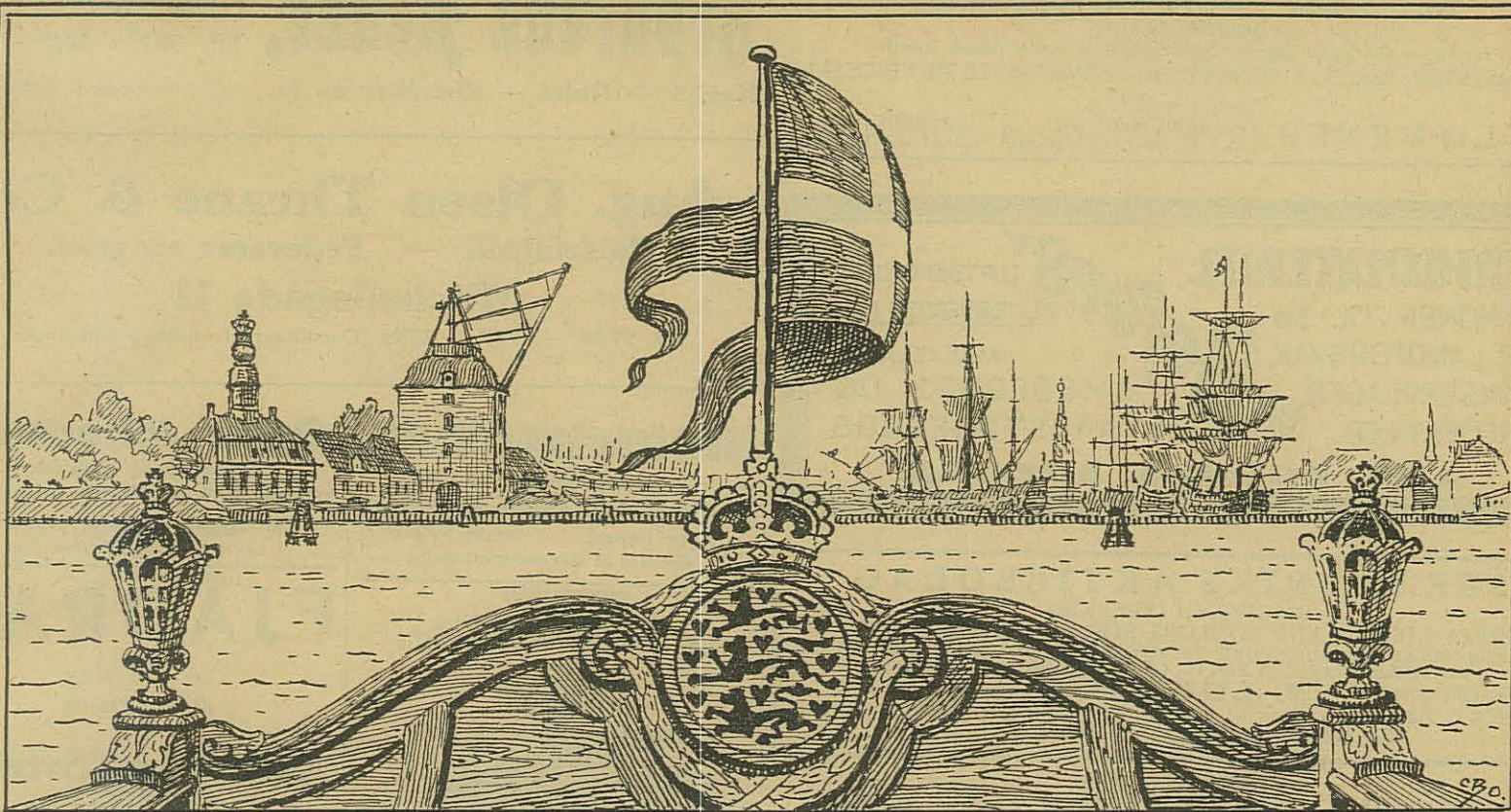
Københavns Bunkerkul-Depot.

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

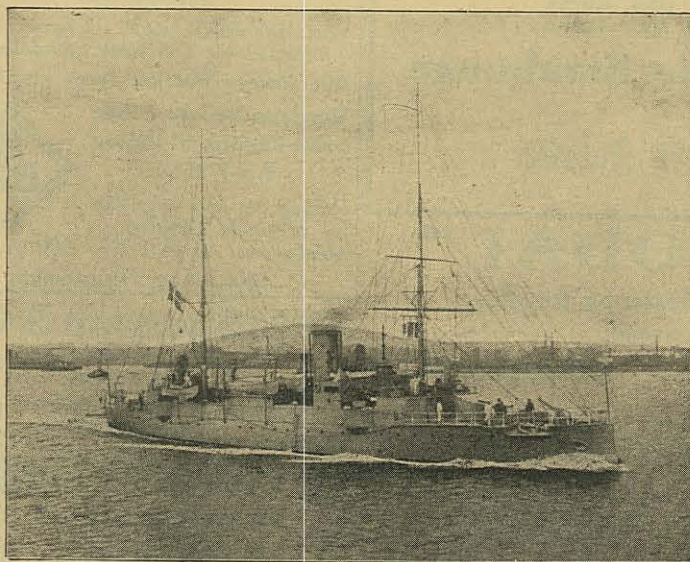
S. LUND

ASSURANCEFORRETNING.

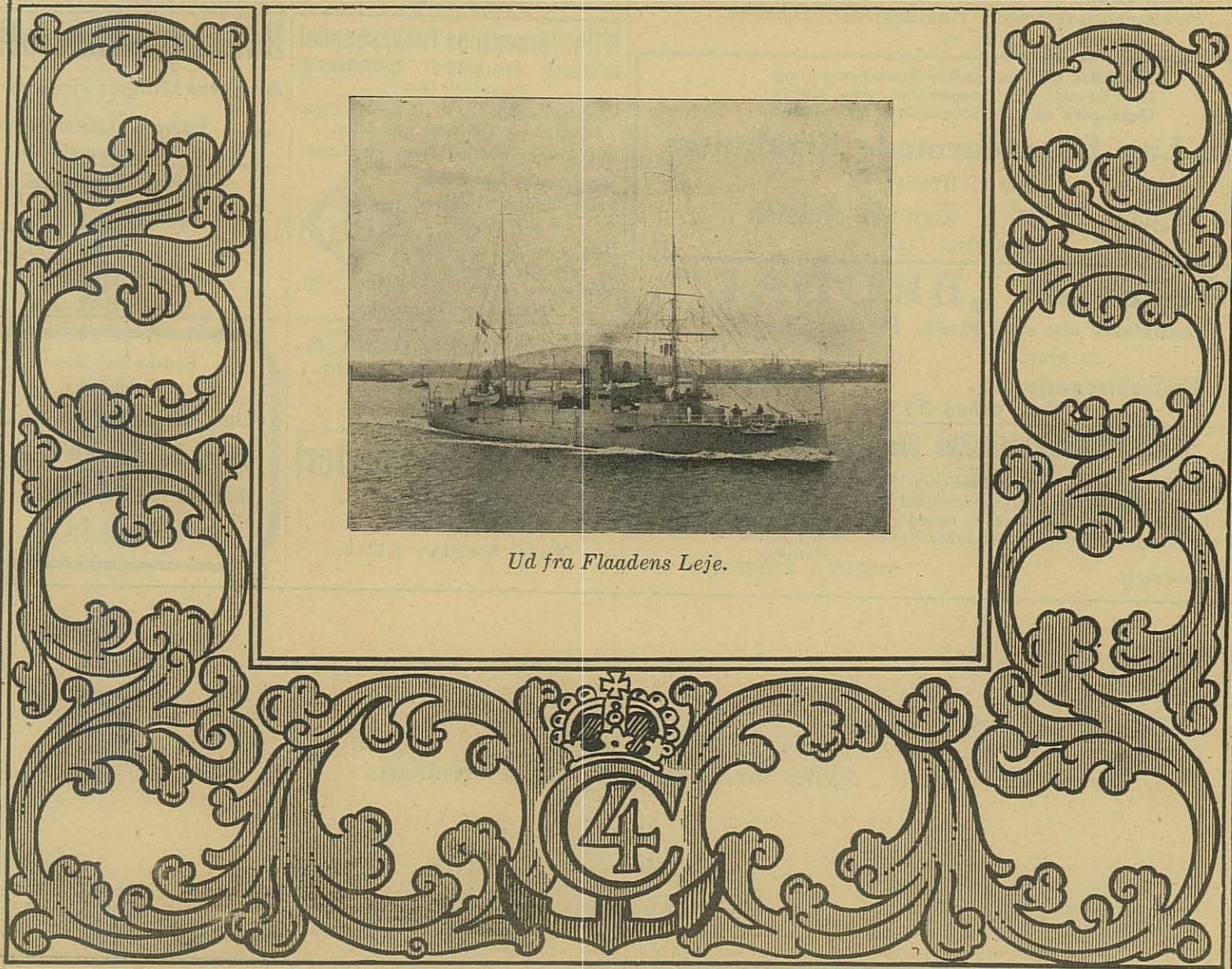
GL. KONGEVEJ 120.

· UNDER DANNEBROG ·

Ud fra Flaadens Leje.

Strömsnäs Jernværks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLOWENER.

V. LØWENER

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

Bofors

LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLÆGS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER:

V. LØWENER

TELEFON C. 7885.

TELEGRAM-ADRESSE: STAALLOWENER.

VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit

m. m.

Til Alle, der anvender Staaltouge, og
for hvem en Besparelse paa dette
Omraade er af Betydning, anbefales

Tru-Lay forudformede Staaltouge

Actieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabrikker

Grundlagt 1794

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.

en gros.

en detail.

Nrdr. Frihavsgade 24.

Grenaagade 9

Telf. Øbro 355 x.

STUDENTFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan
dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede
elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder
og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lo-
kalerne.

Ærbødigst

SVEND A. JØRGENSEN

Telefon Central 10157.

Brødrene Henze,

Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Oscar Cederholms Vinhandel

Dr. Tværgade 29 Palæ 160

Forlang den gamle Ørnerom

Egen Import Smaa Priser

Medlem af Marineforeningen.

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

Wilh. Jørgensens Tobakshandel

Højbrohus Østergade 61 Kjøbenhavn K.

Grundlagt 1870.

Vort righoldige Lager i Cigarer, Ciga-
retter og Tobakker anbefales.

Alle kendte Mærker føres paa Lager.

Verdens bedste Piber

i alle Facons til Priser

fra 7 Kr.

Forsøg den nye engelske

originale Mixture

»Solace«, 50 gr 1 Kr., 100 gr 2 Kr.

Mild, let og velmagende.

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

Oskar Johansen.

Glarimester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937 x.

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

FJÄDRAR

av alla slag
tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner: *

Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.

Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,

Armeniensvej 25.

Willy Hoppe,

Blikkenslager

& aut. Gas- og Vandmester.

Vesterbrogade 54.

Tlf. 11:274.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie

ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

Agiter for Tilgang til Marineforeningen.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 9^a, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

HÆFTE VIII
SEPTEMBER

FRA ORLOGSMARINEN

„The Duchess Nursing Home“ i London har fra det danske Marineministerium modtaget en Sølvskaal som Tak for udvist Hjælpsomhed mod de ved Gejserykken saarede, der har været under Lægebehandling i London.

**
*

Afdelingschef ved Søkortarkivet, Orlogskaptajn *Pade*, opholder sig i det islandske Inspektionsskib *Thor* for at assistere ved Rekognosceringen i Anledning af de forestaaende Sø Opmaalinger paa Island.

**
*

For at formindske Repræsentationsomkostningerne er der mellem Danmark og Sverige truffet Aftale om Forenkling af Gæstfriheden ved den danske og svenske uofficielle Orlogsskibsbesøg i de respektive Lande.

**
*

Kontorchef i Marineministeriet, *Rudolf Døpke*, for-

lader paa Grund af Alder Marinens Tjeneste ved Udgangen af September.

**
*

Inspektionsskibet *Fylla* har fornylig anholdt 2 tyske Trawlere ved Myrdalsvik paa Island for Overtrædelse af Fiskeriloven.

De to Trawlere — *Wurshen* og *Emma Richardson* — idømtes henholdsvis 18,000 Kr. og 10,000 Kr. i Bøde, og Fangst og Redskaberne konfiskeredes.

**
*

Chefen for Flaadestationen, Kontreadmiral *T. A. Topsøe-Jensen* opholder sig f. T. paa Grønland.

**
*

Øvelseseskadren sejlede fra København den 20. August for at holde Øvelser i Aarhusbugten, Samsøafsnittet og Store Bælt.

Den 20. September afsluttes Eskadreøvelserne.

Skibsfarten hjemme og ude.

Rorkommandoen.

Fra og med den 1. Januar 1930 skal paa danske Skibe alene anvendes den saakaldte direkte Rorkommando med Benyttelse af Udtrykkene *Styrbord* og *Bagbord* eller efter Omstændighederne *Til Styrbord* og *Til Bagbord*. Udtrykkene *Styrbord* og *Bagbord* skal betegne, at Rorbladet skal drejes, eller ligger, henholdsvis ud til *Styrbord* eller ud til *Bagbord*.

**
*

Burmeister og Wain.

De to Skibsværfters Produktion er 130,000 Dødvægt Tons aarlig, og Reparationer er udført paa ca. 800 Skibe aarlig. Indtil nu har Værfterne bygget 554 Skibe, hvoraf 80 Motorskibe. Pr. Aar fremstilles Dieselmotorer paa tilsammen 300,000 ind. HK.

Situationer i Skibsfarten.

For Øjeblikket bygges der stadig flere Skibe end Verdensbehovet fordrer. Handelen er forøget med 10 %, men burde være steget med 30 à 40 % for at svare til, hvad der bygges.

Kullene kæmper mod Olien. Hvis Kul skal hævde sig, maa Kulforbruget reduceres, og Kedlerne maa bygges for langt højere Arbejdstryk. Man venter sig en Del af Forsøgene med pulveriseret Kul, og der siges, at det kun koster Halvdelen at bunkre med Kulpulver end med almindelige Kul.

Handelens Vækst er, som nævnt, for langsom i Forhold til Tonnagens Stigning, de mange Toldmure og de høje Produktionsomkostninger kommer Produktionen og den internationale Udveksling. En Trediedel af Verdens Befolkning — Kina og Rusland — bidrager kun lidt til den internationale Handel og Skibsfart.

Med Tilfredshed kan noteres, at Statsskibsfarten

stadig gaar tilbage, den er under Afvikling baade i Australien og i De Forenede Stater, hvor Skibene efterhaanden sælges til private Rederier.

Et lovende Tegn for Skibsfarten er Trafiken gennem Suez-Kanalen, dens Indtægter stiger stadig, de var i 1926 ialt 187 Mill. Francs, Aaret efter 207 Millioner og i Fjor 221 Mill. Francs.

**

De sidste Søsætninger.

Fra Helsingørs Værft søsattes 7. August Fragt-damper „Viola“ til Rederiet „Torm“. Skibet er 252 Fod langt og paa 2480 Dødvægt Tons. Maskineriet bestaar af en Lentz-Standard Skibsdampmaskine udviklende ca. 900 ind. HK. Skibets Fart i daglig Drift er beregnet til 10 Knob.

Fra Burmeister og Wains Værft er den 20. August søsat Motorskibet „Amerika“, det største Skib, der hidtil er bygget herhjemme, idet det er 490 Fod langt. Det er en kombineret Fragt- og Passagerskib med stilfuld Indretning af Passagerbekvemmelighederne og efter de mest moderne Principper. Skibet har til lige moderne Køleanlæg for Transport af Frugt.

Maskineriet er særlig interessant, et nyt teknisk Fremskridt, nemlig en To-Takts dobbeltvirkende Type, der paa en Aksel udvikler 7000 HK, som skal give en Fart af ca. 15 Knob. Denne Motor er den første af denne ny Type, der udgaar fra Burmeister og Wains Værft. Om nogle Maaneder er „Amerika“ klar til at foretage sin Jomfrurejse.

Fra Lunds Værft i Rønne er søsat en 15 Meter Fiskerkvase til Polen. Fartøjet, der forsynes med en 48 HK. Tuxham-Motor, skal bruges til praktiske Forsøg og Indøvelse af polske Fiskere i danske Fiskerimetoder. Man har som Fører af Baaden faaet Fiskerskipper *Louis Olsen* af Tejn, der skal være Instruktør for de polske Fiskere.

Der bygges ved Frederikssund Skibsværft et Fartøj noget større end det fra Rønne leverede. Denne Baad skal anvendes i videnskabeligt Øjemed til biologiske Havundersøgelser.

**

Rekordfart.

Da Tyskerne erobrede Atlantens blaa Baand fra Gunard Lineren „Lucania“ i 1897, beholdt de det i ti Aar, indtil „Lusitania“ og „Mauretania“ blev sat i Fart.

Den nordatlantiske Dampskibsfarts Historie fra „Britannia“ i 1840 og videre frem efter i Tiden fortæller om Rivalernes Kamp for at opnaa Overlegenhed i Fart. Mange Rederier har haft deres Tid, men den meste Tid har tilhørt Gunard Line. „Mauretania“ har sejlet 22 Aar, en Rekord, der for altid vil mindes med Hæder; det vidunderlige Skibs Dage er snart talte, og sikkert er Rederiet forberedt paa Fremtiden, og det samme kan siges om White Star Line. De Forenede Stater og Frankrig arbejder ogsaa i Retning af at ville sætte Rekorden, og for de nærmeste kan man vente store Forberedelser i den nordatlantiske Fart til at tage imod „Bremens“ Udfordring.

**

Verdens store Motorskibsrederier.

Med 30 Motorskibe i Fart og et under Bygning og paa tilsammen 225,000 Brutto Tons er Hamborg-Amerika Linien nu Verdens største Motorskibsrederi.

Derefter kommer Østasiatisk Kompagni og det norske Wilh. Wilhelmsens Rederi med henholdsvis 30 Skibe, deraf 9 paa Bedding og 34 Skibe, deraf 6 paa Bedding og begge Rederier med ca. 200,000 Brutto Tons.

Den britiske Furness Line har 23 Skibe med 181,000 Tons, Bank Line 30 Skibe med 151,000 Tons og Blue Funnel Line 21 Skibe med 141,000 Tons.

Gennemsnitsstørrelsen for disse store Motorskibe er: Hamborg-Amerika Linien 7258 Tons, Furness Line 7819 Tons, Blue Funnel 6714 Tons, Østasiatisk Kompagni 6700 Tons, Wilhelmsens Rederi 5912 Tons og Bank Line 5030 Tons.

Selvfølgelig er enkelte Skibe langt over Gennemsnittet, saaledes er de tyske Skibe „Milwaukee“ og „St. Louis“ hver paa 17,000 Brutto Tons.

**

Tankskibstonnagen.

Tankskibsbygningen er for Øjeblikket særlig interessant. Ved Aarets Begyndelse bestiltes ikke mange Tankskibe, men i Sommerens Løb er bestilt ca. 250,000 Dødvægt Tons ny Tankskib og næsten udelukkende faar de alle Motordrift.

Rederne ønsker enten Skibe af moderat Størrelse, ca. 9000 Tons Dødvægt eller store Skibe op til 16,000 Dødvægt Tons. Et Par andre Ting falder i Øjnene, for det første at de fleste Tankskibe skal bygges til ikke britiske Redere; og den britiske Reder deltager kun i ringe Grad i den ny Interesse for Olie-tankskibe. For det andet, at en stor Del af Skibene skal bygges i Storbritannien, og det skønt fremmede Redere, siden Motordriftens Indførelse, sjældnere og sjældnere er gaaet til England; Aasagen hertil er Motorens hurtigste Udvikling paa Kontinentet. Medvirkende her til er maaske ogsaa, at det i Danmark og Sverige er vanskelig at finde en ledig Bedding i den nærmeste Tid fremover.

Motorerne er af forskellige Typer, i England Doxford Motor, Kincaid-B. og W. Motorer og Armstrong-Sulzer. I andre Lande bruges den 4-Takts, enkeltvirkende Burmeister og Wain Motor. Med et rundt Tal faar fire Femtedele af de nu under Bygning værende Tankskibe Motorer af en eller anden Type.

**

Verdens-Skibsbygningen.

Lloyds Registers Statistik viser, at der i Slutningen af Aarets andet Kvartal byggedes 365 Handelskibe med ca. 1,5 Mill. Br. Tons i Storbritannien, og i hele Verden 2,8 Mill. Tons, deraf 50 % i Storbritannien. Af Tankskibe bygges særlig mange, Storbritannien 171,040 Tons, Rusland 35,000 Tons (men ringe Aktivitet), Frankrig 31,666 Tons, Sverige 24,400 Tons etc.; i Danmark bygges 1 Tankskib.

Næst efter Storbritannien kommer Tyskland med 272,444 Tons, Japan 179,968 Tons, Forenede Stater 119,098 Tons, Sverige 89,517 Tons, Italien 73,861 Tons og Danmark 68,009 Tons (Nr. 10).

Af i Kvartalet søsatte Skibe, der giver det udførte Arbejde, er Rækkefølgen: Storbritannien 392,888 Tons, Tyskland 82,788 Tons, Japan 58,663 Tons, Holland 28,410 Tons, Italien 23,467 Tons og Danmark Nr. 6 med 23,225 Tons.

Af søsatte Motorskibe møder Storbritannien med 98,008 Tons, Japan 58,338 Tons, Frankrig 21,500 og Danmark Nr. 4 med 20,645 Tons.

Storbritannien bygger stadig flere Dampere end Motorskibe, den øvrige Verden langt flere Motor-

skibe, ialt 841,791 Tons imod 534,166 Dampertons. Af Sejlskibe over 100 Tons er kun søsat 11 med 3525 Tons.

**

Sømandsbiblioteket for Danmark.

Sømandsbiblioteket for Danmark har udsendt Beretning for sidste Regnskabsaar, hvoraf fremgaar, at der alene i København blev byttet 274 Bogkasser. Af større Aftagere nævnes Forenede Dampskibsselskabs Skibe 63 Kasser, Østasiatisk Kompagnis Skibe 22 Kasser, C. K. Hansens Skibe 26 Kasser, Fyrvæsenets Skibe 26 Kasser, Torms Skibe 16 Kasser, A. P. Møllers Skibe 15 Kasser o. s. v. Resten er fordelt paa en Række Rederiers Skibe fra 6 til 1 Kasse og hvoriblandt ogsaa nogle Sejlskibe. Af Skibene fra Sydfyn og Ærø har der ikke været ret mange hjemme sidste Vinter, hvilket antagelig er Grunden til, at saa faa har haft Brug for Bogkasse.

Biblioteket har i Aarets Løb haft en Fremgang paa 908 Bind, og fra Rederier, Søfarende og andre har Biblioteket i Aarets Løb modtaget en Række Pengegaver til Anskaffelse af Bøger.

Bibliotekets Central for Tilsendelse af Bogkasser til Bytning af Boggaver er: Sømandshøjskolen, Svendborg. Pengegaver bedes sendt til Sekretær *Rasch*, Rosenvang, Aarhus.

Indtryk og Oplevelser fra en Overvintring i Østgrønland 1927-28.

Af Söminemester *Janus Sørensen*.

(Sluttet)

Der blev opstillet saadanne 3 Sæt Apparater, nemlig 2 Penduler, der reagerer for Jordens horizontale Svingninger henholdsvis i Nord—Syd og Øst—Vest Retning og endelig en Komponent, der registrerer de vertikale Bevægelser.

Da sidstnævnte Apparats Indstilling er saa følsom, at det overhovedet for at virke ikke taaler pludselige Temperaturforandringer, er hele Arrangementet med Pendulkælder og dens Overbygning truffet for at skabe de bedste Betingelser for at Instrumentet kan arbejde.

Medens vi allerede i sidste Halvdel af December havde færdiggjort Opstillingen af alle Apparater i Registrerrummet, tog vi straks efter Nytaar fat paa Pendulernes Anbringelse og Indstilling. Den 12. Januar kunde vi starte det seismiske Anlæg — dog foreløbig kun med de to Horizontalpenduler, og herefter gennemførte vi indtil vor Hjemrejse kontinuerlig Drift, saaledes at vi kunde hjemføre ca. 400 Seismogrammer til *Geodætisk Institut*.

Vi kunde nu fortsætte med indendørs Montage og Færdiggørelse af hele det indre Anlæg, og ofte frydede vi os over vor lune og behagelige Tilværelse, naar Stormen ruskede i Bygningerne, medens Dyrger af Sne væltede ned fra en blaasort Uvejrhimmel.

Medens man normalt ved meget lave Temperaturer dér har fint, stille Vejr, hændte det ret ofte under

vort Ophold i Scoresbysund, at vi havde ca. 25° Frost med Vindstyrke 5—7, og det var jo noget, der nok kunde mærkes i Næse og Øren.

Et sjældent meteorologisk Fænomen oplevere vi, da vi en Aften i Februar hørte Regn plaske ned i en halv Times Tid, og stor var vor Forbavselse, for det frøs 7°!

Naa, vi maa vel ikke beklage os over Vejret deroppe, vi var selv Meteorologerne paa Stedet; men vi maattet jo — ligesom vore mere prominente Fagfæller — indskrænke os til at tage Observationer af Naturens Luner og sende Meldinger om Nedbør, vekslende Lufttryk o. s. v. — og iøvrigt lade Vinden fare, hvorhen den vilde.

Det var jo kun en ringe Trøst for os, at Vejret herhjemme i Danmark, hvor der var „rigtige“ Meteorologer, ikke blev bestyret bedre i den samme Periode. Og det kunde vi ikke undgaa at vide, vi var nemlig i Stand til paa vor Modtager at kunne høre megen Radiofoni, og deriblandt var Udsendelserne fra vor hjemlige Kalundborg-Radio ikke de ringeste.

Det er iøvrigt forbavsende, saa godt Radiofoni-Udsendelser gaar igennem, vi kunde saaledes om Dagen paa en Firelamper-Modtager gennem Højtaler høre Pressens Radioavis, hvorfra vi fik vor Viden om sidste Nyt i Danmark.

Underligt er det at tænke paa, hvor faa Aar det egentlig er siden, at man oppe i Østgrønland var saa eftertrykkeligt afskaaret fra Omverdenen, at man kun gennem den aarlige Skibspost fik Kundskab om det svundne Aars Begivenheder. Men nu da Forholdene gennem de sidste Tiaars store Fremskridt paa Teknikens Omraade er ændrede derhen, at man ogsaa i Østgrønland daglig „lever med“ i Begivenhederne ude i den store Verden, følte det ligesom en Brist i vor ellers saa regelmæssige Tilværelse, naar en enkelt Gang den af os ikke særlig yndede Bjørnsø-Radio i den Grad lod sin ikke videre malmfulde Røst lyde — netop paa samme Bølgelængde som Kalundborg — saa kraftigt, at den ganske ødelagde Nydelsen af den for os efterhaanden saa uundværlige Radioavis.

Det er sandsynligt, at vor hjemlige Radiofonistation er hørt af andre Lyttere paa større Distancer, end den vi tog den paa; men vi følte os — med noget berettiget Stolthed — som personligt tiltalte, naar vi om Søndagen hørte Speakerens efterhaanden saa bekendte: „Af Hensyn til Lytterne i Landets fjernere Egne skal vi gengive en Del af Morgenavisernes Stof“.

Vi ansaa nemlig os selv som Repræsentanter for Lytterne i Danmarks nordøstlige Forpost under disse Himmelstrøg.

**

Solens Skyggetilværelse var efterhaanden et overstaaet Stadium, og vi frydede os atter over dens gyldne, velgørende Straaler, der ligesom bragte nyt Liv i Menneskene og tilførte dem Lyst til at „gaa

paa" med en eller anden Kraftydelse.

Og der gik da ogsaa „Foraar“ i os. Det var ganske vist endnu i Marts, hvor Forholdene i al Almindelighed ikke just minder meget om det, vi herhjemme forstaar ved Begrebet: Foraar; men vi fik en naturlig Lyst til at kravle ud af vort Vinterhi og udfolde os, nu da Solen stod højt paa Himlen.

Hos os gav det sig Udslag i Lyst til at komme lidt udenfor Hverdagslivets snævre Rammer, der hidtil havde bundet os til vort Arbejde, som kun havde været afbrudt af en lille Udflugt pr. Slæde til Bopladserne i Juletiden.

Ansporet af Lauge Koch, som før sin Afrejse fra Kolonien havde meddelt mig, at Liverpoolkystens Kortlægning var meget mangelfuld, besluttede jeg mig til i sidste Halvdel af Marts at ofre 2—3 Døgn paa en Rekognosceringsrejse ud til den „berygtede“ Liverpoolkyst for at tage et Skøn over Forholdene og anstille Sammenligninger mellem det eksisterende Kort og Virkeligheden.

Og jeg maatte indrømme, at den virkelige Kystkontur ikke lignede Kortets, hvis Tilblivelse skyldes Scoresby den Yngre, der har foretaget Kortlægningen fra Skibet under dets Passage af Kysten i 1822.

Det er en meget imponerende Klippekystr med høje, forrevne Alpetinder, der her toner op og giver Kysten, hvor Fjeldene ofte falder stejlt af til Havet, et vildt og tilsyneladende ugæstfrit Udseende, hvoraf formentlig Betegnelsen „berygtet“ er fremstaaet i denne Forbindelse.

Efter denne lille Rekognosceringstur, som havde haft min største Interesse, og under hvilken jeg allerede havde gjort Forsøg paa Kortlægning af den sydlige Del af Kysten, var jeg fast besluttet paa med alle til Raadighed staaende Midler at ville søge gennemført en Revidering af hele Liverpoolkystens Kortlægning.

Det lykkedes da ogsaa at faa tegnet en ny Kystlinie, idet jeg i Slutningen af April kørte ud paa en 10 Dages Slæderejse langs hele Kysten sammen med Bestyreren og 2 Grønlændere. Og endelig i Slutningen af Maj fuldførtes Arbejdet ved Maalinger fra det 700 Meter høje Kap Hodgson, hvorfra der var et storslaaet View over en stor Del af Kysten.

I April—Juni drager Grønlænderne paa Bjørnefangst — fornemmeligst indefter i Fjorden. De har da nem Adgang til Føden ved Nedlægning af Sæler, der ialtfald i Maj og Juni ynder at lægge sig til „Solning“ paa Isen. Og her er vel nok en enestaaende Rigdom af Fjordsæler, vi har saaledes undertiden inde fra vort Hus uden Brug af Kikkert kunnet tælle ca. 15—20 Sæler paa Isen.

Disse Jagtudflugter kan være af højst forskellig Varighed — op til 2 maaske 3 Uger; men fælles for dem gælder den Begrænsning, som Bestyreren erfaringsmæssigt havde observeret var den obligatoriske, og som han udtrykte ved at sige: „Grønlænderne kommer altid hjem, naar deres Puddersukker er sluppet op“!

Medens Hvalrosfangsten synes at være i stærk Aftagende, formodentlig fordi Dyrene, hvad man da ogsaa har erfaret andre Steder, trækker bort fra beboede Kyster, er Fangsten af Narhvaler ret god. I Juni og Juli blev der saaledes skudt henholdsvis 15 og 10, og det var endda kun et ringe Antal i Forhold til de store Flokke, der ofte viste sig ude ved Iskanten.

Saasart en Narhval er nedlagt, fraadser alle i Matak, d. e. Narhvalens Hud, der af de indfødte — og forresten ogsaa af de „viderekomne“ indvandrede — betragtedes som en stor Delikatesse.

Det har hidtil været en almindelig Teori, at Hun-Narhvalen ikke er udviklet med Stødtand, men det har dog vist sig ikke at være helt rigtigt, ialtfald skød Fangeren Peter i Aar en Hun, der havde Stødtand ligesom Hannerne.

Omkring Bopladserne drives ret god Rævefangst, og Grønlænderne har nu ogsaa paabegyndt Opsætning af et stort Antal Rævefælder oppe paa Liverpoolkysten, hvor der er meget stort Træk af disse smukke og kostbare Dyr.

Polarulven er ikke set deroppe i Aar, men mange Spor bl. a. i Hurry Inlet viser, at de lejlighedsvis optræder i ret stort Antal. Sidste Vinter blev der endog observeret Ulvespor tæt ved Kolonien.

Endelig skal nævnes Moskusoksen, der jo — til stor Sorg for Grønlænderne — er fredet. Almindeligvis holder de til i store Flokke oppe i Landet; men det hænder af og til, at de kommer ned til Bopladserne. Der var saaledes i Vinter en meget gammel Tyr, der i flere Nætter gjorde Bopladsen Kap Hope usikker ved sin olme Fremfærd mod Huse og Hunde. Tilsidst maatte Grønlænderne skyde den — naturligvis meget mod deres Vilje; men — som en af dem senere udtalte — „det var en meget gammel Herre, der allerede var i Opløsning, og den havde Udslæt og Materie i Hovedet, saa det var virkelig en Velgerning, at den blev skudt.“

I Slutningen af Juli fik vi ved selve Kolonien Besøg af en enlig Moskusokse, der — omend tilsyneladende meget venlig af Væsen — dog ikke var særlig elskværdig mod en af Præstens Hunde, som den rev Bugen op paa.

Vi opnaede dog at faa den filmet, hvad den forresten heller ikke syntes tilfreds med.

Medio Maj indtraadte den længselsfuldt ventede Periode, hvor vi ved Genoptagelsen af vort udendørs Arbejde atter skulde have frisk Luft under Vingerne. Det Arbejde, der nu skulde udføres, var Udsprængning for 11 Fundamenter til Masterne, Boring for og Nedstøbning af 24 Bardunbolte, og endelig skulde Modvægtstolperne rejses og nedstøbes, Masterne samles og rejses samt Bygningerne males.

Modvægtstolperne tjener til Oplægning af en isoleret Modvægt af Kobbertraad, der erstatter Stationens Vandforbindelse, (der er jo fast Klippe) og Masterne, som er 25 Meter høje, blev samlet hver i en Længde og „vippet“ op.

Det kneb lidt den første Maaned med at faa Gang i Foretagendet, da Sneen endnu ikke var smeltet overalt; men den gamle kendte Lyd af Stenborenes syngende Staal lod os snart forstaa, at Vinterens knugende, triste Graavejrstid var vel overstaaet — og for os endda paa saa god og heldig Vis, som Forholdene overhovedet tillod.

Borhamrenes Slag faldt mekanisk, medens Riis og Christiansen talte om Tivoli og om de lyse Udsigter for Ølskattens mulige Ophævelse eller ialtfald Halvering, men kom saa i Tanker om, at en rigtig Tivolitur med Smørgeas og passende Tilbehør af tørsteslukkende Vædsker laa altfor langt frem i Tiden til, at man allerede da turde fastsætte Programmet, og slog sig foreløbig til Taals med, at vi da i alle Tilfælde endnu disponerede over saa megen og stærk Tobak, at der var tilstrækkeligt til at holde Myggene paa tilpas Afstand.

Den 15. Juli var Anlægget i sin Helhed færdigt, og vi frydede os selvfølgelig over vort Arbejdes lykkelige Gennemførelse.

Og saa begyndte vi at snakke Skib!

Det gjorde Grønlænderne forresten ogsaa!!

Hvornaar gaar *Gustav Holm* fra København? — Hvem er Kaptajn? og er Hovmester Jensen om Bord? Disse Spørgsmaal maatte vi besvare uendelig mange Gange, og den sidst omspurgte forekom os at have Grønlændernes allerstørste Bevaagenhed. End ikke om Kejseren af Japan havde været om Bord, vilde Meddelelsen herom have vakt blot tilnærmelsesvis saa megen Interesse, men for Grønlænderne var det aabenbart af afgørende Betydning, at deres mangeaarige Ven stadig var med og kunde sørge for dem, der deltager i Losningsarbejdet, saaledes at baade Middagsmaden og Theen med Skonrøgger kunne anses sikre.

Isen begyndte at bryde op inde ved Kolonien ca. 10. Juli og noget senere ude i selve Fjorden; men det gik ikke overvældende hurtigt. Derimod kunde vi i det meste af Juli se, at Storisen, som jo paa denne Aarstid i store Mængder føres ned langs Grønlands Østkyst, var meget spredt. Og det betragtede vi ganske naturligt som et godt Varsel om, at Besejlingsforholdene vilde blive gunstige, for vi nærede ikke større Tiltro til de Meddelelser, vi fra anden Side havde modtaget, og som gik ud paa, at der i Aar var mere Is langs Østgrønland, end Tilfældet havde været de seneste Aar.

Spørgsmaalet optog os selvfølgelig i højeste Grad, da ingen af os vilde sætte Pris paa endnu en Overvintring, hvilket jo vilde blive Resultatet, hvis Skibet ikke kunde forcere Isbæltet; men vi fandt ingen Anledning til at nedstemme vore optimistiske Forventninger.

Under Udfoldelsen af en beundringsværdig Energi havde Bestyreren paa det Tidspunkt faaet Kolonien iført sit festligste Skrud. Alle Bygninger var nymalet, Tagene tjæret, og Skorstenene kalket. Paa den smalle Strimmel Landvand vuggede de nys søsatte

og nymalede Fartøjer sig utaalmodigt ventende paa at føre alle Herlighederne i Land fra Skibet, og da der endnu var nogen Tid tilovers, gik Høegh resolut igang med et helt lille Entreprenørarbejde, nemlig intet mindre end en ret omfattende Opfyldning ved Lossebroen, hvorved skabtes betydeligt større „Kajplads“.

Grønlænderen Peter havde paa Grund af sit udstrakte Færvandskendskab som Lods været i Kajak ude ved Vestaar Ø — der ligger tæt Vest for Kap Swaisson i Fjordmundingen — og forvissat sig om, at den rejste Besejlingsbaake var i Orden, og man var saaledes rede til at modtage Skibet.

Imidlertid havde vi faaet Underretning om, at *Gustav Holm* var gaaet fra København, og at den — hvad der efterhaanden syntes reglementeret paa 3. Rejse — „var gaaet til Ankers ved Skagen for Storm“ — og denne Gang ovenikøbet i 2 Døgn.

Vi kunde i disse Dage omkring 25. Juli notere meget spredt Is og aabent Vand „saa langt Øjet rakte“.

Men nogle Dage senere, da vi netop havde sendt en lignende Meddelelse til Skibet om de gunstige Isforhold, indtraadte der pludselig en Vending, saaledes at Skibet, da det 5 Døgn senere kom op til Iskanten, mødte Taage og et aldeles tætpakket Isbælte, som i allerhøjeste Grad besværliggjorde Skibets Navigering og Fremdrivning. Det tog omtrent 6 Døgn at komme 30 Sømil frem — et dygtigt Stykke Sømandsarbejde, som Kaptajn *Vestmar* gennemførte aldeles beundringsværdigt.

Efter at vi havde afsendt ovenomtalt Melding paa et Tidspunkt, hvor der virkelig ikke var mere Is, end netop til Dækning af Normalforbruget i en af vore hjemlige Iskageboder paa en varm Sommerdag, indtraadte en vedholdende stiv NØ-Kuling, der pakkede Drivisen ud for Fjordmundingen, og den til Stadighed fra Fjorden udgaaende Strøm, der jo ogsaa fører Is med sig, kunde aldeles ikke ophæve Vindens uheldige Virkning, hvorfor der dannede sig et ret tætpakket Isbælte, som trods sin ringe Udstrækning var mere end vanskelig for Skibet at forcere.

Den 11. August Kl. 10 Fm. kunde vi se *Gustav Holm* runde Kap Tobin. Vi barberede os og iførte os virkelig anstændig Paaklædning, for der var jo celebre Gæster om Bord. Ja, vi flottede os endda med en næsten helt ren Flip; men først 12 Timer senere var Skibet i Havn. Saalænge havde det været, og saa vanskeligt havde det været at tilbagelægge de sidste 3 Sømil ind til Kolonien.

— Nu havde vi da endelig faaet Skibet, — og det slap jo sikkert ogsaa nok ud igen.

Vi fik Post, og vi nød god, dansk Mad med oprigtig Genkendelsesglæde, og de 6 Dage, Skibet laa ved Kolonien, fløj hurtigt for os.

Endelig oprandt saa Tidspunktet, da Afrejsen skulde finde Sted. Denne Gang var det vor Tur, og efter at vi havde taget en hjertelig Afsked med alle — her i det lille Samfund var ingen Undtagelser — dampede vi ud, — hjemefter mod Danmark under betydeligt

blidere Kaar for Skibet end dem, det maatte sejle ind under.

Som det maaske endnu vil erindres, fik vi Passagerer i ca. 8 Dage Lejlighed til at være delagtige i den mere end tvivlsomme Fornøjelse at lede efter Amundsen. Vi saa kun Taage og Is, saa nogen egentlig Morskab følte vi ikke ved at ligge deroppe i Ishavet og „sejle Vandet tyndt“.

Da Skibet nødtes til at fylde Kul paa Seydisfjord for at kunne genoptage Eftersøgningen, tog vi med paafaldende Iver Omstigningsbillet for via Thorshavn at rejse direkte til København.

Ingen af os var til Sinds frivilligt at forlænge vor „Forvisning“ fra alt det, vi havde længtes efter i mere end et Aar, — og vi naaede da ogsaa lige hjem, inden Tivoli lukkede!

Fortsættes.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af

Arkitekt *E. W. Marston* og Grosserer *Vald. Schou*.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør *Julius Petersen*.

„VALKYRIENS“ TOGT TIL ØSTASIEN 1899/1900.

Den 15. Oktober er det 30 Aar siden, Krydserkorvetten „Valkyrien“ med H. K. H. Prins Valdemar som Chef, stævnedes mod Østen.

Marineforeningen for Aalborg og Omegn had 15. Oktober i Aar formaaet Overartillerimester, Løjtnant *V. Nielsen*, til at holde et Foredrag med Lysbilleder om Togtet i Haandværkerforeningens store Sal.

De af Togtets Deltagere, som kunde ønske at overvære Foredraget og eventuelt være med til en lille Festivitæt forinden, bedes tilskrive en af undertegnede for nærmere Underretning.

H. Friis Jensen,

Skibsfører D. S. B., Fredericia.

E. Bøjsen,

Proprietær, Lethenborg.

Marius Kjær,

Maskinfabrikant, Aalborg.

JUBILÆUMSFEST

Den i September paatænkte Jubilæumsfest for Marinere af Aargangene 1904—1899—1894—1899 o. s. v. er udsat til *Mandagen den 28. Oktober 1929*. Program: Besøg og Frokost paa Holmen om Formiddagen, Aftenfest i Parkrestauranten, Østerbrogade. Prisen for Deltagelsen ialt 12 Kr.

Anmeldelse om Deltagelse maa ske til Marineforeningens

Hovedkontor, Store Strandstræde Nr. 9, Tlf. Palæ 2886, Kl. 1—4, senest den 20. Okt. 1929.

Ved Henvendelse til Hovedkontoret meddeles alle ønskede Oplysninger.

KØBENHAVN-AFDELINGENS VINTERSÆSON 1929—1930.

Forinden den sædvanlige Meddelelse om Afdelingens og Skyttelavets Vinterprogram udsendes til Medlemmerne i Løbet af September, meddeler vi her de for Vinteren fremsatte Mødedage, der bliver følgende:

1929.	1930.
<i>Onsdag d. 9. Oktober</i>	<i>Onsdag d. 22. Januar</i>
<i>Onsdag d. 13. November</i>	<i>Onsdag d. 19. Februar</i>
	<i>Onsdag d. 19. Mars.</i>

Sendemandsmødet afholdes den 11. Maj 1930
i København.

Det sædvanlige Kort vil, foruden Afdelingens ovenanførte Mødedage, tillige bringe Meddelelse om Skyttelavets Sammenkomster.

HASLEV-AFDELING

Høj, klar Luft og en let Brise, rigtig en Sommersøndag, tog de Haslev Marinere med deres Damer og Børn samt enkelte Indbudte den 11. Aug. til Storehedinge for at hilse paa der-værende Kammerater, og derefter gik Turen til Højrup, hvor Eftermiddagskaffen var serveret.

Sen var rolig, saa alle kunde vove sig ud paa en herlig Sejl-tur og bese Stevns Klint fra Søsiden; derefter besaa vi Højrup Kirke, der efter Sagnet hver Julenat flytter sig et Hane-fjed ind i Land, men trods det alligevel er indhentet af Havet og en Del styrtet ned.

Kl. 6 blev der pebet til Skafning, og Formanden, Skorstens-fejermester *Rasmussen*, bød Velkommen, særlig til de Mari-nere fra Storehedinge, som var fulgt med os ud til Klinten.

Efter Skafningen kørtes til Storehedinge, hvor der paa Ho-tel „Postgaarden“ var dækket et meget smukt Kaffebord; der holdtes her en Mængde Taler, og bagefter var der Dans paa Banjerne, med Musik af et Marineorkester i Uniform; dette havde Storehedingekredsen oprettet i Dagens Anledning, og det var Folk, som baade kunde spille og synge, og Dansen gik med Liv og Lyst, saad a Formanden peb klar til at gaa i Baa-dene, bad Ungdommens saa mindelig om at fortsætte, og det blev ud paa Morgenstunden, før vi kom i Havn i Haslev.

Det var en Tur, som vi, der deltog deri, sent vil glemme. Kammeraterne fra Storehedinge var prægtige Værter, og For-manden fra Haslev var i sit bedste Humør, og det rev alle med sig, saa Stemningen var fin overalt, og haaber vi kun, at Marineforeningen fra Storehedinge vil gøre Gengæld og be-søge os i Haslev.

SAXKJØBING-AFDELINGEN

afholdt Tird. d. 2. Juli sin aarlige Sommerudflugt, der som sædvanlig foretoges til Søs med Passagerbaaden „Terje Vi-ken“. — Turen gik til Fejð, hvor der gjordes Landgang, og der marcheredes med Flaget i Spidsen til Hotel „Landbolyst“, hvor Kaffen indtoges og ved hvilken Lejlighed forskellige Ta-lere havde Ordet og tolkede deres Gæde over, at Bestyrelsen havde arrangeret Turen til *Fejð*, hvor der paa denne Tid af Aaret er særligt smukt.

Hvad der ogsaa i særlig Grad gjorde Turen vellykket var, at nogle af Kredens Medlemmer havde faaet det glimrende Indfald at invitere Kammeraterne paa Skibslobescoves, Snaps og „Ostepind“, og dette Maaltid indtoges under megen Be-

Den kongelige Porcelainsfabriks Ekstra-Salg.

Hvidt Porcelain
23. & 24. Oktober.

2. Port — 6 Amager Torv 6 — Stue & 1. Sal
Indgang gennem Porten.

Hvidt Porcelain
23. & 24. Oktober.

18. Sept.—2. Okt. og fortsættes 16. Okt.—4. Novbr. = Kl. 11—4.

Kunstgenstande = Spisestel - Brugsporcelain

Dekorerede, musselmalede og blaablomstrede Spisestel i Udstillingsalen for Servicer 1 Etage

Ekstra-Salget omfatter Porcelain med Brændingsfejl, der sælges til nedsat Pris.

gejstring, medens „Terje Viken“ laa til Ankers under Lindholm (Øen, paa hvilken Ellehammer som bekendt foretog sin første Flyvning). — Ved Solnedgang heves Ankeret, og efter at man havde styrket sig i Oreby Kro, efter den lange Sørejse, ankom man til Sækkjøbing ved 11 Tiden om Aftenen, hvor Kammeraterne skiltes under Leveraab for Marineforeningen.

Efter at Kredsen i nogle Aar har haft Tilbagegang i Medlemsantallet, er der nu atter glædelig Fremgang at spore.

NAKSOV-AFDELINGEN

Det var med Glæde, vi erfarede, at Panserkrydseren „Niels Juel“ vilde anløbe Nakskov, og større var Glæden, da det blev Alvor, og Krydseren virkelig Lørdag Morgen den 3. August stod Havnen ind med Kommandørkaptajn *Gad* som Chef.

Umiddelbart efter Ankomsten inviterede Marineforeningen, Officerer og Menige til et Kaffebord med paafølgende Svingom i „Den borgerlige Forening“s Lokaler i Svingelen, Lørdag Aften.

Det var „Dronningens Kvarter“, der var det heldige, og om Aftenen havde største Parten fundet Vej til Svingelen, hvor Formanden for Marineforeningen Kl. 8 førte Kommandøren op.

Efter at Flaget var hejst, udbragte Formanden et nifoldigt Hurra for Kongen, og 1. Vers af Nationalsangen blev atsunget.

Man tog derefter fat paa Kaffen, og den sædvanlige „Marinestemning“ kom hurtigt frem. — Efter de tre officielle Taler: for Fædrelandet, for Flaget og for Marinen, udbragte Formanden et Leve for Kommandørkaptajn *Gad*.

Kommandøren tog derefter Ordet, og i en rask og — som de lokale Aviser udtaler — „saltet Sømandstale“ vandt Kommandøren hurtigt de forsamlede Mariner og Ex-Mariner. — Talen modtoges med Munterhed, og efter et fint anbragt Kompliment til Damerne, udtalte Kommandør *Gad*, at han som ung Kadet havde været i Nakskov og hørt, at Forlystelsesanstalten „Svingelen“, hvoraf han havde taget den Slutning, at „det var en By med Hiv og Sving i“. — Denne Slutnings Rigtighed blev uden Tvivl ekraftet af samtlige Marinere, inden de forlod Svingelen. Kommandøren sluttede med et Marineforeningen i Nakskov leve!

Efter Kaffebordet var der søget for en Forfriskning uden for, medens Salen blev ryddet, hvorefter Musikken blæste op til Bal, der først sluttede Kl. 4 — altsaa netop saa tidligt, at „Mændene“ kunde naa ombord i rette Tid.

Om Søndagen benyttede godt 5000 Mennesker Eftermiddagen til at aflægge Krydseren et Besøg, det er jo for os en sjælden Begivenhed at faa Orlogsbesøg.

Mandag Morgen Kl. 7 forlod Krydseren os atter, vi (og forhaabentlig ogsaa Besætningen) var et Minde rigere.

Dødsfald.

Æresmedlem af Marineforeningen, Veteran fra 1848, fhv. Bagermester *Jørgen Jørgensen*, Dmbd.

Den næstsidste Marine Veteran fra Trearskrigen 1848-50, fhv. Bagermester *Jørgen Jørgensen*, der den 17. Juni opnaaede den sjældent høje Alder af 100 Aar, afgik for faa Dage siden ved Døden og begravedes under megen Deltagelse Onsdagen d. 21. August fra Kapellet paa Vestre Kirkegaard. Ved Baaren var oplantet Marineforeningens Flag og Bagerlaugets Banner, og den hvide Kiste var smykket med et Væld af smukke Blomster og signerede Kranse. Paa Marineministeriets Vegne var tilstede Hr. Søløjtnant *Dahl* i fuld Gala, ligesom ogsaa Marineforeningens Bestyrelse var repræsenteret. Pastor *Ohlmann* ved *Frihavnskirken* talte og forrettede Jordpaakastelsen, efter hvilken Marineforeningens Flag bragte den gamle Veteran den sidste Hilsen over Graven.

Et langt og begivenhedsrigt Liv var afsluttet ved den gamle Bagermesters Død, en hæderlig og god Borgers Dage var forbi, et Liv saa langt, at Tanken ikke ret kan fatte, at han som Elleveaarig oplevede Kong Frederik den 6tes Død 1839, som Seksogtredivaarig Krigen i 1864. Som Nittenaarig meldte han sig i 1848 frivillig til Flaaden og tjente paa Kanonjolle Nr. 7 uden dog at komme aktivt i Kamp. Da han i 1848 havde meldt sig frivilligt kom han ikke med i 1864, men etablerede sig i Odense, hvor han førte Forretning til 1889, i København senere til 1894, da han trak sig tilbage og tog Ophold hos sin Søn, Vagtkommandør ved Hærens tekniske Korps, *Møller-Jørgensen*. Aandsfrisk til det sidste havde han den hele Glæde ved de store Æresbevisninger, der navnlig paa 100-Aarsdagen blev ham til Del fra Marineministeriets, Marineforeningens og Københavns Kommunes Side, ligesom ogsaa Danmarkssamfundet og Veteranernes Venner hædrede den gamle Søkriger. Omgivet af sine talrige Børn og Børnebørn døde han stille efter faa Dages Sygeleje. Hans Kiste bares fra Kapellet af 8 af hans Sønner og Sønnesønner.

Ære være hans Minde!

Dødsfald.

Jens Lods *Rasmus Christensen*, Aalborg, begravedes i Gaar Eftermiddags fra Ansgar-i-Kirken. Den afdødes Venner baade indenfor og udenfor Sømandsstanden mere end fyldte det smukke, lyse Kirkerum, der laa i et Væld af Blomster og Kranse med Roser, Nelliker og Georginer.

Af signerede Kranse saas nogle meget smukke fra Skibsmæglerne i Aalborg, Løgstør Lodser, Venner i Aalborg, fra Kaptajn og Officerer paa „Limfjorden“, Hovedbestyrelsen for Marineforeningen, Aalborg Skibsværft, Hals Lodseri, Aalborg og Omegns Sømandsforening, Aalborg Bugsererselskab, Aalborg Havnepoliti, Personalet hos Røger Holst, Aalborg Lodser, Skip-

perforeningen, „Dansk Lodsforening, Besætningen paa „Hals“, Cementfabrikken „Norden“, og Læge- og Medicinalforeningen.

Omkring Kisten stod fire Faner fra Marineforeningen, Skipperforeningen, Forsvarsbrødrene og Aalborg og Omegns Sømandsforening, og foran paraderede Lods *Tholstrup* og Havnefoged *Simonsen* med Marineforeningens Marskalstave.

Efter Salmen „Lær mig, o Skov, at visne glad“, der desværre blev spillet paa en fremmed Melodi, saa ingen kunde synge med, talte Pastor *Algreen Jensen* ud fra Ordene: Hvor stor er dog den, som har fundet Visdom, men han er ikke over den, som frygter Herren. Lods *Christensen* hrte til dem, der baade havde fundet Visdom og frygtede Herren. Han var en Mand, der fandt Glæde i Hjemmet og Glæde over sin Gerning. Den gamle Lods elskede Livet paa den rette Maade, og hans Venner, thi han havde kun Venner, vil aldrig glemme hans milde Øjne og gode Hjerte.

Det stærkt bevægede Følge sang nu „Sov lille Far, mens Blomsterfloret dækker“, og efter at vort Medlem *Louis Nielsen* havde sunget fra Orgelet, blev Kisten baaret ud. Med Hornmusik i Spidsen bevægede Ligtøjet sig langsomt mod Kirkegaarden. Pastor *Algreen Jensen* forrettede Jordpaakastelsen, hvorefter de fire Faner sænkede over Graven. Forhøringsagent *Krarup* takkede Lods *Christensen* for hans Arbejde som Formand for Skipperforeningen, der var hans Hjertensbarn. Den gamle, prøvede Lods, der gennem Aarene har lodset saa mange Skibe, har nu faaet den store Lods om Bord, som vil føre ham til den sidste, sikre Havn.

Inspektionsbetjent *Høffler* traadte nu hen til Graven for at bringe sin trofaste Kammerat en Hilsen fra Marineforeningen. Lodsens kunde ikke skjule, at han var en mærket Mand, men han bevarede til det sidste sit straalende Solskinshumør. Vi har sejlet sammen, han og jeg, i de unge Dage og ofte paa Langfart, og altid var han en god Kammerat. Det er vel, naar det kommer til Stykket, det bedste Skudsmaal, en Sømand kan faa. Mand kan dø, men Mands Minde dør aldrig. Vi, der kendte dig, vil i Stilhed plante Mindets Blomst paa din Grav.

Efter Inspektionsbetjent *Høfflers* kønne Ord, der gjorde et dybt Indtryk paa Forsamlingen, sænkede Marineforeningens Splitflag over Graven som en sidste Hilsen til den afholdte Lods.

Røgeriejer *Holst* takkede paa Familiens Vegne for Deltaelsen.

Ære være hans Minde!

ODENSE-SKYTTELAV

Skyttelavet afholdt sin aarlige Pokal- og Præmieskydning Onsdag den 26. Juni i „Billard-Kaféen“s Lokaler. Skyttebrødrene havde givet talrigt Møde og kæmpede ivrigt om de udsatte Præmier.

I Pokalskydningen (Fri Skydning) vandtes 1ste Præmie og Vandrepræmien af Vognmand *Henriksen*, 2den Præmie af Mejeribestyrer *Kristoffersen*, og 3die Præmie af Tømrer *Larsen*.

I Fast Skydning tog Tømrer *Larsen* 1ste Præmie, Gaardejer *Knud Rasmussen* 2den Præmie, og Maskinfabrikant *D. Madsen* 3die Præmie.

I Bueskydningen vandtes 1ste Præmie af Maskinfabrikant *Madsen*, 2den Præmie af Mejeribestyrer *Kristoffersen* og 3die Præmie af Direktr *Claus Hansen*.

Ved et fælles Smørrebrødsbord bød Formanden Velkommen og udbragte et Leve for Skyttelavet. Skydningen afsluttedes ved et fælles Kaffebord, hvor Formanden uddelte Præmierne til de heldige Vindere.

BOGEN OM REDNINGSVÆSENET

Det vil sikkert være en Del af Marineforeningens Medlemmer bekendt, at den tidligere Formand for Marineforeningens Afdeling i Skagen, fhv. Fuldmæg-

tig ved Redningsvæsenet, *C. P. Eisenreich*, ved dettes 75-Aars Jubilæum for 2 Aar siden udsendte et rigt illustreret Værk om det nørrejydske Redningsvæsens Virksomhed. Da der til Udgivelsen af det store Værk, paa hvilket Hr. *Eisenreich* har arbejdet i en lang Aarrække, blev ydet et betydeligt Tilskud af Carlsbergfondet, blev det muligt at udsende Bogen til den forholdsvist billige Pris af 8 Kroner pr. Eksemplar. Der er imidlertid en Del usolgte Eksemplarer tilbage, og Forlaget, igennem hvilket Bogen er udsendt, har da med Hr. *Eisenreichs* Tilladelse besluttet at give Marineforeningens Medlemmer Adgang til at erhverve Mogen for en nedsat Pris, idet disse ved Henvendelse til Formanden for deres Kreds kan faa Værket til en Pris af 5 Kr. 50 Øre pr. Eksemplar.

Idet man meddeler Dem dette, beder man Dem om at vise Sagen Interesse og bringe den til Medlemmernes Kundskab.

Bestillinger paa Bogen bedes sendt til Marineforeningens Kontor, St. Strandstræde 9, Kbhvn. K.

Underintendent søger Bibeskæftigelse.

Perfekt i Maskinskrivning og -regning samt Bogføring. Godt Kendskab til Tysk og Engelsk.

I. M. Friis-Jensen,

Krokodillegade 13. Tlf. Palæ 3031.

Tlf. Nora 5032.

E. Christensen

Tlf. Nora 503

Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer
Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14.

Nørrebrogade 14.

Leverandør til Marineforeningen.

— — — — Or dretil Pro. inse

Samme høje Kvalitet Gargoyle Marine Olier faas i originale Pakninger paa enhver Havneplads af Betydning Verden over.

VACUUM OIL COMPANY A/S

Nordisk Forsikrings-Anstalt A/S

Gl. Kalkbrænderivej 9

København

Telefon: Central 10068

Brandforsikring Tyveriforsikring Grundejerforsikring

Cigarer
bedst

Tobakker
S. J. Simonsen

Vin
billigst

Viktoriaegade 9 Telf. Eva 838

Brug Acetylgas paa Staalflasker.

Altid klar til Brug — Mindre Iltforbrug.

Ren og kold Gas.

Jydsk Ilt- & Acetylgasfabrik A/S

Horsens. — Telefon 750 — 751 — 752.

Jylland

S. Hesselholt,

Slagter- og Paalægsforretning
Telf. 120 Skagen Telf. 120

C. Winter's

Conditori, Bageri og Café
Skagen anbefales
Leverandør til Marinen

Andreas Jensen & Sønner

Maskinfabrik og Skibssmedie
Skagen — Telf. 78

MILLION SKRÆDERIET

Frederikshavn

Telefon 528. **Carl Christensen** Telefon 528

Chr. Pasbjerg

Conditori og Bageri
Brød sendes overalt i Havnen
Telefon 319. Frederikshavn

A/S Kulkompagniet

Thisted
Havnen — Telefon 35. Stats. 2
Leverandør til Marinen

SHELL

Benzin, Smøreolie, Petroleum, Raolie

Ths. Toft og Co. A/S
Telf. 109 **Hjørring** Telf. 109

Sophus Thomsen

Glarimester
Bygningsarbejde udføres solidt af bedste Materialer
Telefon 373 — Hjørring

Hans V. Andreasen's
Skræderforretning anbefales
Strømgade 7. Telefon 787. Hjørring

Chr. Jensen

Kul og Støbegodsforretning
Tlf. 4. — Hirtshals — Tlf. 4

Marinere besøger

Hirtshals Kro,

Feriegæster modtages.
Telefon 7

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delikatessforretning.
Telefon 865, 866. Skolegade 29.
Leverandør til Marinen.

Hobro Lagerøl

Hobro Pilsner

Borgerforeningen

Telefon 23. HOBRO Telefon 23
Samlingssted for Marineforeningens
Medlemmer samt alle Soldaterforeninger
C. H. R. Vanggaard

Jens Jensen

Telefon 38 — HOBRO — Telefon 38
Alt i Skibsproviantering
Leverandør til Marinen

P. Schou & Co.

Skibshandlere.
Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17
Leverandør til Marinen

Brug

D. Friis' Bagepulver

Restaurant

Dauckwardt

Concert hver Aften
Telefon 213 — ESBJERG
De køber bedst og billigst hos

SVANHOLM

Kongensgade 66 **Esbjerg**
Hallo Mariner,
vi mødes Alle paa Hotel
Spangsbjerg
Esbjerg

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“

C. PETERSEN

Bageri & Conditori

Dunkarken 33
Aarhus Tlf. 2017 Aarhus

Kongelig Hof-Blomsterbager
Leonard Abel
St. Torv Aarhus No 15
Telefon 7600 3 Linier
Telegram Adresse, Blomsterbager

Aalborg

I. C. Larsens Skrædderforretning

Borgergade 12 Telefon 585

anbefales.

Aalborg Haandværkerforening

Telefon 388. **CHR. LØFQUIST** Telefon 1889.

Blomsterforretningen „Vesteraa“

I. Jacobsen.

Telefon 4974. **Vesteraagade 7, Aalborg** Telefon 4974

Aalborg ny Dampbageri

Byens bedst assorterede Bageri for
Skibsproviantering. Ordre modtages
hos d'Herr. Skibshandlere.
Telefon 1986

Arnold Petersen,

Telf. 4035. **Bispensgade 26,** Telf. 4035

Isenkram, Glas og Porcelain

V. Mortensen

Juvelér og Guldsmed
Bispensgade 22. Telefon 778
Aalborg

M. Kjærs

Smedie & Maskinfabrik

Aalborg
Telefon 2371 og 3443

Brug D. D. P. A.s Benzin

og Petroleum

Ren til sidste Draabe.

Johs. Utzon, Aalborg

Edsvoren Skibsmægler
Telegram-Adr.: Utzon.
Telf. 2075 - 2200. - Statstelf. 2.

Axel Carlsen, Aalborg

Skibsproviantering

Agent for Vacuum Oil Co.
Telf. 709.

Reeses Restaurant

Telefon 2630 - 2631

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen)

HELSINGØR

KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 57

Jul. Th. Petersen

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — **KØGE** — Telf. 294.
Leverandør til Marinen.

Støt de Averterende!

P. Weile & Søn

Vinhandlere siden 1822.
Kongelig spansk Hofleverandør
Aalborg.

S. Sørensen & Søn

Skibsbygmestre,
anbefaler sig med alt til Faget henhørende
Reel og billig Betjening garanteres
Aalborg — Telef. 550

A. C. Berthelsen & Co

en gros — en detail
Olie- og Teknisk Forretning
Vesteraa 25, v. Pontonbroen.
Telf. 3850 - 1607

**Aalborg Fiskeforsyning,
Fiskerøgeri og Fiskefarsfabrik**

Stengade 18, Boulevarden 33, Vesteraa
Telf. 3658. Telf. 4958. Telf. 1252

CHR. HANSEN

Reserveret

N. K. K.

N. C. Bach, — Nørresundby

Edsvoren Skibsmægler.
Telegr.-Adr.: BACH - Tlf. 1047, 216

Johs. Nielsens Kødudsalg

Korsgade 28. Telf. 2592.
1. Klasses Varer:
Okse-, Kalve-, Lamme- og Flæskekød
Hver Dag frisklavet Fars og Medisterpølse
Hurtig og reel Betjening.

Restaurant „Bristol“, Østeraa

anbefales.
Nye hyggelige Lokaler.
Bedste Madsted. Billige Priser
Tlf. 1952 **N. Andersen** Tlf. 1952

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)
KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Madras, Penang, Kuala Lumpur, Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg og Cape Town.

Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsarter.

Eksport til oversøiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

Telefon: Helsingør 531
— — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:

Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN
Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerul-Afd. Telegram-Adresse. **Bunkerdepot**

Københavns-Bunkerul-Depot,

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

SILKEHATTEFABRIK

A. C. Reinhardt,
St. Kongensgade 85

Største Udvalg i engelske, danske Wienerfilhatte, forefindes i nyeste Moder.

C. Schleisner

Kgl. Hof Farveri
Kemisk Tøjrensning

Hovedindleveringssted for Sjælland:

Pilestræde 8 København Telef. C. 1913
24 egne Forretninger i København Ca. 100 Indleveringssteder i Provinsen

Dampskibsselskabet „Atalanta“

Telefon Central 1418 Malmøgade 3 Telefon Central 1418

Dampskibsselskabet „TORM“

Kontor: St. Strandstræde 9. København. Tlgr.-Adr.: Torm. Telf. 2437—10437

Dampskibsrederi.

Siemens

Telefon- & Kommandoapparater
til Skibsbrug

Siemens Elektricitets Aktieselskab
Svagstrømsafdelingen

Blegdamsvej 124 - København, Ø.
Central 8448.

Det Danske Petroleum-Aktieselskab

Kjøbenhavn K.

Største Importør i Skandinavien af
Petroleum, Benzin og Brændselolie.

Telefon: Central 2890.

Dansk Accumulatorsyre

A/S Dansk Svovlsyre- & Superphosphatfabrik

Telefon Central 6388

C. V. PETERSEN

BAGERI OG CONDITORI

ST. KONGENSGADE 91 CENTRAL 5712

IMPORTKOMPAGNIET A/S

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.
IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG

Leverandør til Marinen.

Støvsuger.

Nyeste Konstruktion.

139 Kr.

15 Maaneders Ratebetaling.

Københavns Sportsmagasin

Ferd. S. Bahnsen

St. Kongensgade 46.

**FITTINGS
+ GF +**

P. E. Ehrhardt
Stuvestræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

H. de H. Ebbesen & Søn

Udstyrs- &

Isenkramforretning

Specialitet:

Møbelbeslag og Møbellaase

Eneforhandling af Lister fra
Kehllistefabrikken „Hønnerup“.

Dr. Tværgade 25 - Central 5931

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

Fyn

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Fiskernes Fællessalg, Faaborg

Alle Aarstidens Fiskesorter.

Telefon Faaborg 74

A. Jacobsen,

Wienerbageri & Conditori, Torvegade 23, Faaborg Tlf. 112
Leverandør til Marinen

Gotfred Petersen,

Strandvej — Nyborg — Tlf. 134

Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatesser.

Leverandør til Marinen.

Herman Agerup,

Strandgade 3, Faaborg. Tlf. 269

Kolonial- & Skibsproviantforretning.

Leverandør til Marinen

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

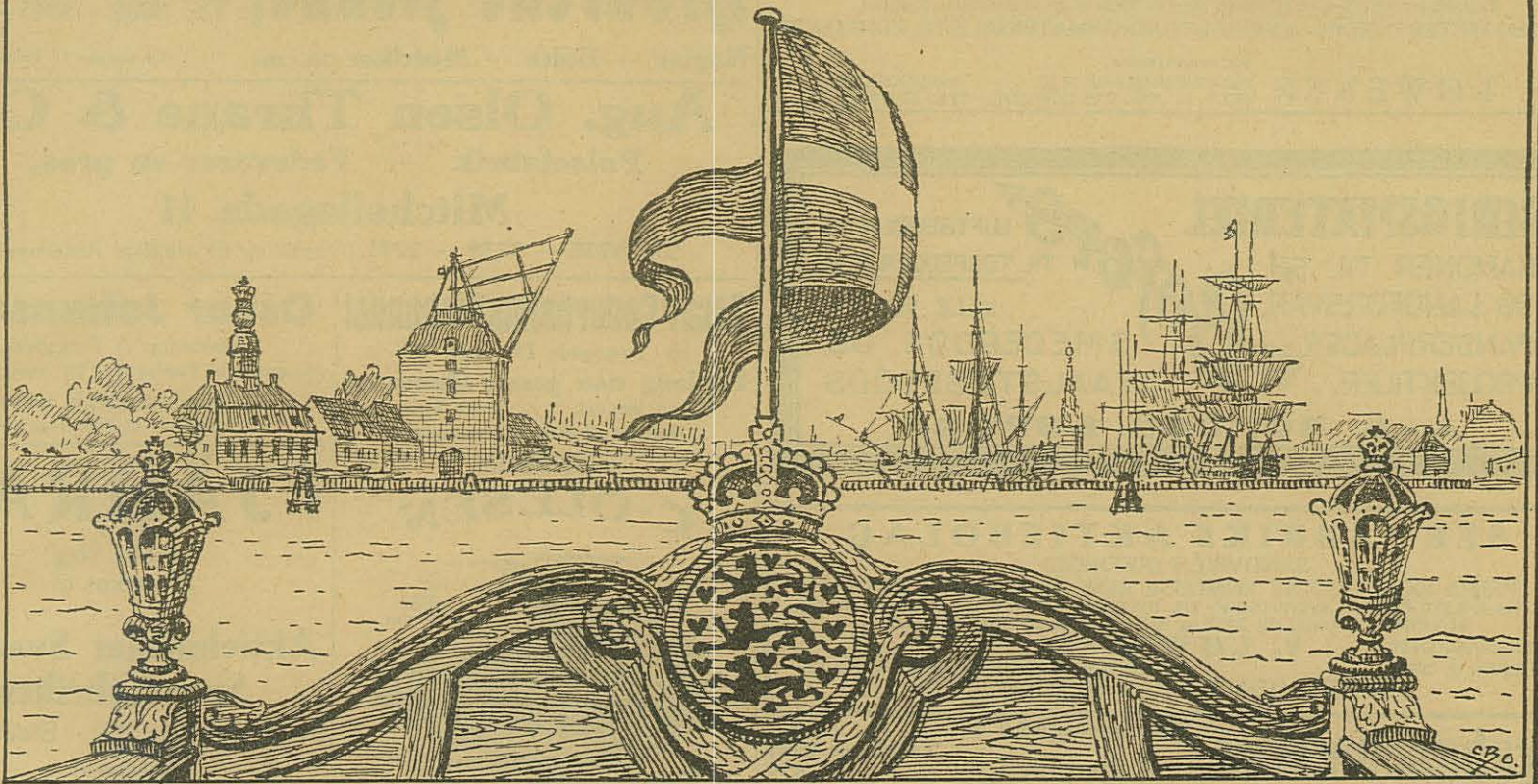
Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

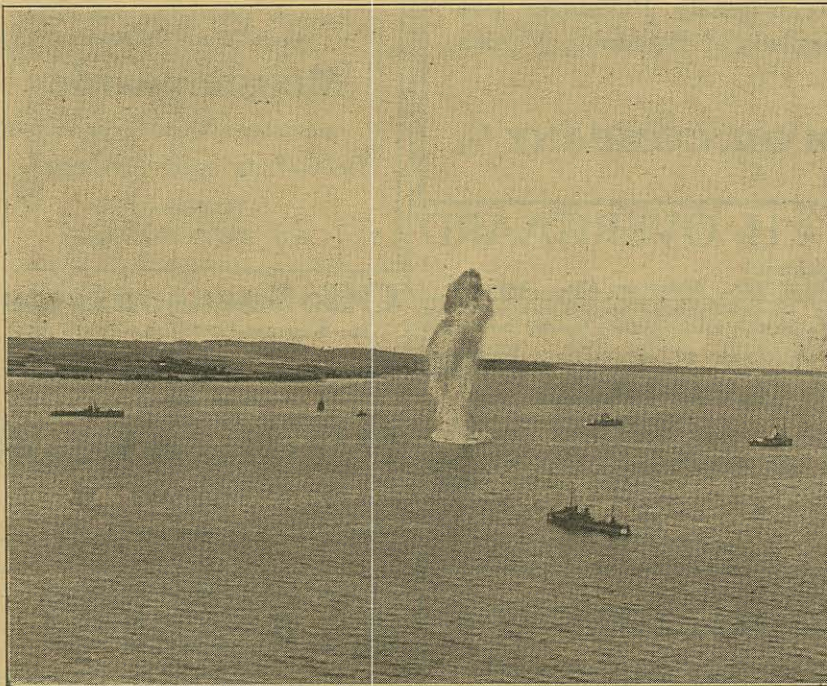
Leverandør til Marinen

H. K.

(Reserveret)

· UNDER DANNEBROG ·

Minesprængning.

4

Strömsnäs Jernværks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LØWENER VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLØWENER.

KRIGSMATERIEL

LUFTBEHOLDERE
KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR, **BOFORS** TIL TORPEDOER M.M.
ALLE SLAGS
PANSERPLADER, SMEDEGODS OG
PROJEKTILER. STAALSTØBEGODS
A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER: **V. LØWENER**
TELEFON C. 7885. TELEGRAM-ADRESSE: STAALLØWENER.
VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Jernbanehotellet

Jernbanegade 7 8015
København Telefoner 8034
854

anbefales Kammeraterne.

Camillo Holm-Andersen.

Samme høje Kvalitet Gargoyle Marine
Olier faas i originale Pakninger paa
enhver Havneplads af Betydning Verden
over.

VACUUM OIL COMPANY A/S

A. CHR. BRORSON - H. OVERGAARD

Maskininspektør

Amaliegade 37 - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

ANTON NIELSEN, Specialforretning i 1ste Kl.s Herreekvipering,
Hatte, Underbeklædning Stokke, Herrelingeri,
Store Kongensgade Nr. 1, (Hj. af Kongens Nytorv.)

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sal. Indtil 500 Couverts kan
dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede
elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder
og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lo-
kalerne.

Telefon Central 10157.

Erbødigt
SVEND A. JØRGENSEN

Dansk Accumulatorsyre

A/S Dansk Svovlsyre- & Superphosphatfabrik

Telefon Central 6388

H. de H. Ebbesen & Søn

Udstyrs- &
Isenkramforretning

Specialitet:
Møbelbeslag og Møbellaase
Eneforhandling af Lister fra
Kehllistefabrikken „Hønnerup“.

Dr. Tværgade 25 - Central 5931

Brødrene Henze, Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Oscar Cederholms Vinhandel

Dr. Tværgade 29 Palæ 160

Forlang den gamle Ørnerom

Egen Import Smaa Priser
Medlem af Marineforeningen.

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFAKTUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I NASTRUP

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-] gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyr læger.

Telefoner:
Centr. 385 (5 Ledninger).

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

POUL HOLM

11. Silkegade 11.

Sports-Beklædning, Støvler og Sko.
Største Udvalg, billigste Priser.

J. S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.

Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag

Støvsuger.

Nyeste Konstruktion.

150 Kr.

15 Maaneders Ratebetaling.

Københavns Sportsmagasin

Ferd. S. Bahnsen

St. Kongensgade 46.

Carl Ranch's Eftf.

Kgl. Hof- Chronometer- og Uhr- Fabrikanten.

Østergade 62,
Hjørnet af Købmagergade.

København.

Telf. Byen 3165

Telf. Byen 3185

Agiter for Tilgang til Marineforeningen.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 94, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

HÆFTE VIII
OKTOBER

FRA ORLOGSMARINEN

Eskadreøvelserne afsluttedes den 20. September, og Eskadrechefen, Kommandør *Wenck*, har tiltraadt sin tidligere Tjeneste som Chef for Marinestaben.

**
*

Den 25. September blev Kommandoen strøget i Orlogsskibene *Peder Skram* og *Niels Juel*, Torpedobaadsflotillen, Mineskibet *Lossen*, Luftdepotskibet *Beskytteren* og Tenderen *Fenris*.

**
*

Inspektionsskibet *Hvidbjørnen* (Chef: Orlogskaptajn *Ackermann*) har den 20. September hævet Stationen ved Vestgrønland og er afsejlet til Island, hvor Skibet har afløst Inspektionsskibet *Fylla*.

Ved November Maanedes Udgang skal Kommandørkaptajn *Gad* afløse Kommandør *Nørregaard* som Ekvipagemester og Stabschef ved Flaadestationen.

**
*

Den 1. Oktober paabegyndes en Observatørskole ved Flyvevæsenet. 8 Søløjtnanter skal være Elever.

**
*

Den 15. Oktober oprettes en Skole til Uddannelse af Søofficerer i Undervandsbaadstjeneste. 5 Søløjtnanter skal gennemgaa Skolen.

**
*

Antagelig i Begyndelsen af Oktober afsluttes Kongeskibet *Dannebrogs Togt*.

Skibsfarten ude og hjemme.

En britisk Lods om „Bremen“.

Den engelske Lods, der tog „Bremen“ ind til Southampton, skriver i et Brev: Jeg har lodset den hver Gang den kom til Southampton, og i min 22-aarige Tjenestetid har jeg aldrig set et saa stort Skib, der lystrede Roret saa fortrinligt.

Jeg sejlede med „Bremen“ fra Bremerhafen og lagde Mærke til, at Skibet ikke slæbte noget Dødvande efter sig, der kunde virke hemmende paa Farten. Hver Draabe Vand, der løber langs Skibets Sider, maa virke paa Roret.

Da vi gik i Flydedokken med stoppet Maskine og 3 à 4 Knobs Fart, styrede Skibet fortræffeligt; vi brugte de sædvanlige 6 Slæbebaade, men vi behøvede ikke saa mange. For udgaaende fra Bremerhafen med Vindstyrke 7, var vi 9 Minutter om at svinge Skibet rundt for egen Maskinkraft fra 255° til 106°; jeg har aldrig været med til noget lignende før.

Ved kun at bruge de agterste Skruer, der kaster Vandet direkte paa Roret, rundede vi Calshot Pit Fyrskib under et Drej fra 145° til 230° uden at kalde paa Slæbebaaden, der laa klar, og som normalt bruges af alle større Skibe.

**
*

White Star Line.

White Star Line blev grundlagt i September 1869

af Mr. Thomas Ismay, og Rederiet havde saaledes i September bestaaet i 60 Aar. Selskabets første Skib var „Oceanic“ paa 3807 Br. Tons, bygget hos Harland and Wolff, der i Aarenes Løb til White Star har bygget 68 Dampere paa ialt 750,000 Tons.

Denne første Damper afsejlede paa sin Jomfrurejse fra Liverpool den 2. Marts 1871, den blev siden fulgt af mange andre Dampere, idet White Star i Aarenes Løb udvidede sit Skibsnet over alle Have, til Sydafrika, Australien, New Zealand etc.

Selskabet satte i 1890 en atlantisk Recork, da de hurtige Linere „Teutonic“ og „Majestic“ blev bygget. Disse Skibe krydsede Atlanten paa 5 Dage 16½ Time. En halv Snes Aar senere kom den anden „Oceania“ og med dette Skib, det første der var længere end „Great Eastern“, kom man op paa 17,000 Tons og 21 Knobs Fart.

I 1911 afleverede Harland and Wolff den 46,400 Tons store „Olympic“, der startede i Begyndelsen af Aaret til New York. Nu kom Krigen, hvorunder White Star mistede flere Skibe og til Erstatning fik de tyske Linere „Majestic“ paa 56,621 Tons, „Homeric“ paa 34,351 Tons samt nogle andre.

Rederiet raader nu over 24 store Dampere paa til sammen 440,000 Tons, deriblandt det største britiske Motorskib „Britannic“, der søsattes i August i Aar, og Selskabet kan nu med Tilfredshed se tilbage paa en Periode af 60 Aar.

Store Havdybder.

Carnegie Institutets Opmaalings-skib har i Stillehavet mellem Japan og Guam fundet en Dybde af 9000 Meter over et Areal paa 15. Kilometer. Dette er dog langt fra den største fundne Havdybde, idet den tyske Krydser „Emden“ i 1927 ved Kysten af Philippinerne fandt Dybden omkring 11,0000 Meter, hvilket er den hidtil største Havdybde, der er maalt. Der findes ialt fire Steder med større Dybder end den af Carnegie-Skibet fundne Dybde.

**

Burmeister og Wains Motorer.

Indtil den 1. August er der af Burmeister og Wain Typen bygget Motorer til 471 Skibe repræsenterende ca. 2,6 Millioner Brutto Tons. Samme Dag byggedes Motorer af samme Type til 155 Skibe med ca. 0,96 Mill. Tons.

**

Amerikansk Yacht fra Marstal.

Paa Christensens Værft i Marstal bygges et stort Lystfartøj til New York, uden Overdrivelse det smukkeste og fineste Skibsbygningsarbejde, der er udført fra Marstal. Kun de fineste Træsarter anvendes; og til Smedearbejdets Udøvere er stillet store Krav. Skibet faar fire Motorer fra Burmeister og Wain, to Hovedmotorer paa 800 HK. og to til Hjælpemaskinerne. Ogsaa Redningsbaadene forsynes med Motor. Fartøjet, der skal løbe 25 Knob, vil færdig staa i 1 Million danske Kroner.

**

Nordatlantisk Passagerfart.

Nu da flere Lande har Planer om at bygge Kæmpeskibe, der skal sejle „Bremen“ agterud, ser man, at Hamborg-Amerika Linien ikke vil bygge saadanne Skibe, men vil forøge Hastigheden i sine fire Skibe af „Ballin“-Klassen, og vil da med disse Førsteklasses Skibe faa en stærk Stilling, endvidere vil Rederiet træde i nærmere Forbindelse med Luftfarten, og heri ser Selskabet Løsningen af Problemet om den transatlantiske Hurtigrute.

**

Skibsfarten paa danske Havne.

Fra Statistisk Departement gives en Oversigt over Skibsfarten paa de danske Havne i April Kvartal i Aar. Det fremgaar heraf, at Antallet af Anløb i samtlige Havne udgjorde 29,800, Skibenes Tonnage 4.341,000 Netto Tons og udlosset og indladet Gods henholdsvis 3.447,000 og 1.257,000.

I Sammenligning med Oktober Kvartal — i Januar Kvartal var Sejladsen paa danske Havne i stort Omfang hindret af Is — er Farten steget med 6 % for Tonnagens vedkommende, udlosset Godsmængde er forøget med 2 %, medens det indladede Kvantum var 3 % mindre. I Forhold til det tilsvarende Tidsrum det foregaaende Aar, April Kvartal 1928, er Farten forøget betydeligt, nemlig Antal Anløb med 6 %, Reg. Tonnage med 12 % og udlosset Gods med 19 % og indladet Gods med 1 %.

I April Kvartal i Aar blev Københavns Havn anløbet af ca. 5100 Skibe med 1.496,000 Netto Tons. Samtlige Provinshavne blev anløbet af 24,700 Skibe med 2.345,000 Netto Tons. I April Kvartal i Fjor var

de tilsvarende Tal 23,400 Skibe og 2.520,000 Netto Tons.

**

Fra danske Værfter.

Nakskov Skibsværft har den 5. September afleveret til Østasiatisk Kompagni Fragtmotorskibet „Asia“, der er 442 Fod langt og paa 5812 Brutto Tons med to 7-Cylinders Burmeister og Wain Motorer udviklende 6700 HK, som giver Skibet en Fart af 14½ Knob paa Last. Det har fem store Luger, der betjenes af 14 Lossebomme med elektriske Lossespil med Løfteevne 7 til 3 Tons samt en Sværbom til 40 Tons Vægt. Passagerindretningen bestaar af 21 Kamre, og hvert Kammer har eget Toilet- og Baderum med Fajance-Badekar. Skibet har oliefyret Kabys, Kølerum, Vaskeri med Vaskemaskiner etc. alt med elektrisk Drift. Skibets Bygning blev paabegyndt kort efter Nytaar, og Afløbningen foregik den 29. Juli, Skibet er saaledes bygget meget hurtigt, og det er nu Kompagniets hurtigste og mest komfortable Skib.

Fra Burmeister og Wains Værft er i September søsat Fragtmotorskibet „Hallingdal“ til et Rederi i Oslo, 325 Fod langt og paa 5500 Dødvægt Tons. Det faar Burmeister og Wains Motorer af nyeste Type udviklende 1800 ind. HK. Alt Dæksmaskineri bliver elektrisk drevet.

Fra samme Værft er den 5. September foretaget Prøvetur med Motorfragtskib „Pacific Ranger“ til Furness, Withby i London. Det er 435 Fod langt og paa 10,000 Dødvægt Tons med to Motorer af B. og W. Typen og med 5600 ind. HK.

Motorskib „Laurits Swenson“ er søsat fra Odense Værftet til et Rederi i Oslo, det er 460 Fod langt og paa 9250 Dødvægt Tons. Maskineriet bestaar af B. og W. Motorer af nyeste Type, og Farten bliver 14 Knob.

Fra Helsingør Skibsværft er afholdt Prøver med Damperen „Viola“ bygget til Rederiet Torm. Skibet er 252 Fod langt og paa 2480 Tons Dødvægt. Maskineriet er en Lentzmaskine med to Kedler forsynet med Overheder. Farten bliver 10 Knob ved 800 ind. HK, og Kulforbruget 0,52 kg pr. HK Time.

Fra Odense Værftet er afholdt Prøvetur med Motorskibet „Bonneville“ bygget til et Rederi i Oslo. Det er paa 8330 Dødvægt Tons, forsynet med en Burmeister og Wains Motor, der kan give Skibet en Fart af 11½ Knob paa Last.

**

*Damper til Lake Albert.**Paa Vej til Mombasa.*

Paa John Thornycrofts Værft er bygget et interessant Skib til Brug paa Lake Albert i Afrika. Skibet er skilt ad, og skal saaledes transporteres den lange Vej til Mombasa. Herfra transporteres det videre over Kenya og Uganda til Namasagali og atter derfra 150 Kilometer ad Vejen til Lake Albert. De enkelte Dele maa ikke veje mere end 4½ Tons, og ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet samles de enkelte Dele.

Skibet, hvis Navn er „Robert Coryndon“, er 207 Fod langt, 32 Fod bredt, og det skal tage 280 Tons Last. Det har seks vandtætte Rum, og til Passagererne paa første Klasse findes Kahytter, et Promenadedæk samt stor Spisesalon til 24 Personer. Der er Bunkerplads til Træ- og Oliebrændsel, fire Staalbomme med Lossespil, elektrisk Lys og Vifter. Maskineriet er 3-Gangs med to Vandrørskedler.

*Det hollandske Redningsvæsen køber Tovværk
i Danmark.*

A/S Randers Rebslaeri ekspederer i disse Dage en Sending Tovværk til det hollandske Redningsvæsen. Det drejer sig om et større Parti Raketliner, som er bestilt hos den danske Fabrik, efter at det ved omfattende Forsøg i Holland har vist sig, at Kvaliteten af danske Raketliner er alle andre overlegen i de Egenskaber, der udkræves, nemlig en stor Styrke og Bøjelighed parret med den størst mulige Lethed.

Denne Ordre viser atter et Eksempel paa, at danske Varer kan konkurrere og sælges i Udlandet i Tilfælde, hvor Kvaliteten spiller en afgørende Rolle; men særlig interessant er det foreliggende Tilfælde, naar det ses paa Baggrund af, at hollandsk Tovværk er overordentlig højt anset overalt.

Søminen.

Nymalede og skinnende stod Mineskibet „Lossen“ tæt fulgt af de to smaa tøffende Minekraner V og VI nord paa i Sundet i det dejligste Sommervejr. Foran laa en lang Arbejdsdag. Sommerens Mineøvelser var begyndt.

I Lasten laa Minerne og ventede paa at komme ud i deres rette Element. De havde jo ligget der nede i Mørket lige siden sidste Aars Øvelser. Nu skulde de atter op i Dagens Lys, de skulde mærke den sugende Fornemmelse, naar Krankrogen huggede fast i Topringen, og de skulde atter høre Kranernes Snurren. Nu strittede Hornene af Velvære, da de atter stod paa Dækket, nu kunde de atter se det blaa Hav, det de saa længe havde glædet sig til at vælte sig ud i — for det kendte de jo af mange Aars Erfaring, at ud i Ballen skulde de, og op igen skulde de ogsaa — og jo oftere denne Spøg gentog sig, jo bedre befandt Minen sig, og det samme kunde med rette siges om Skibets hele Besætning — det var ensbetydende med, at der blev bestilt noget og lært noget.

Til at begynde med blev de strittet udenbords hver for sig — ganske alene stod de paa en lang Række og blev kaldt for „selvvirkende“ Miner. Saa stod de dér og lurede under Vandskorpen i nogle faa Meters Dybde, og saa kedede de sig, for Afstanden var saa stor imellem dem, at de ikke kunde se hinanden. De stod og ventede paa, at der skulde ske noget spændende; deres Livret var jo at faa Lov til at kure hen ad Skibssiden paa en af Eskadrens større Skibe, naar de gik gennem Mineafspærringen. Saa følte Minen det syde og koge under Skibets Staalbund, naar den slirede langs Siden fra For til Agter — der var jo denne Følelse, der boede i dem. Men helt tilfredse blev de aldriig, for man havde jo glemt at putte noget af Indmaden i dem, og uden dette noget, „Tændpatronen“, kunde jo aldrig opnaa at eksplodere.

Naar de saa havde staaet der nogen Tid, kom Mineskibet og ødelagde hele Idyllen. Saa hørte de et infernalsk Spektakel af hvirvlende Skruer, og de mærkede hvorledes de ganske stille blev taget i Kalotten og med lange, sejge Tag af stærke Arme halet op til Vandets Overflade. Saa fik de en Stangkrog hugget oven i Hovedet, og saa hørte de den gamle Sang:

„hive hvide“, „fire sorte“ og „rumpe“ lidt. Det havde nu hørt hvert Aar, siden de kom til Søs, og det betød det samme som, at nu skulde de atter stødes til og puffes til, nu skulde de atter bakses med og tages paa af barkede Sømandsnæver. Saa skulde de efterses lidt her og skrues lidt der, og saa skulde de atter ned i Lasten, og det var ensbetydende med, at nu var Øvelserne færdige for i Dag. Saa var det kun Sø mændene, der kunde glæde sig over Solen paa Dækket og det blaa Vand og alt det dejlige, der nu engang er forbeholdt en Sømand, medens Minen maatte tilbringe en stor Del af sit Liv i mørk Arrest — men saa glædede den sig til Dagen i Morgen.

Da den næste Dag atter stod paa Dækket, laa der en Masse fint opskudte Kabler i store Kvejde, og saa kendte den godt Rumlen. Den ene Ende af Kablet blev skruet fast midt i Vommen paa den ene Mine og den anden Ende i den næste Mine og saaledes videre. Saa kom de op og staa paa et rullende Fortov — og saa kørte de — de blev svimle, mærkede pludselig de faldt med et mægtigt Plask i Vandet, saa fulgte Kablet efter i store Bugter — saa kom den næste Mine, og i Løbet af et Øjeblik stod de der alle paa en lang, lang Række under Vandet og hyggede sig, for i Dag var det da noget mere selskabeligt end i Gaar. I Dag mærkede de, at der var Forbindelse gennem hele Rækken, og de blev kaldt for Kabelminer, og det vidste de godt betød det samme som, at man blot ved at trykke paa en Knap kunde gøre dem alle paa een Gang saa farlige, som nu en Mine kan være eller omvendt ganske ufarlige, vel at mærke, naar man stadigvæk ikke glemte Patronen.

Og saadan gik det Dag for Dag, Tempoet blev vildere og vildere. De blev smidt ud, og de blev halet op, og stadig gik det hurtigere og hurtigere, og flere og flere „Klumper“ kom der i Rækken for hver Gang, og Rækkerne blev flere og flere. Nu var de i deres Es, de var næsten altid vaade, og der blev ikke megen Tid til at sove i Lasten.

Saa en Dag blev der fundet paa noget ganske nyt. Netop som de stod der paa en lang Linie og glædede sig over sig selv, saa de nogle lange Wirer med Knive paa komme susende gennem Vandet. De matte ganske vist se nedad, for det var et godt Stykke under Maven, det „kildrede“ — men saa gjorde det pludselig ondt, de mærkede en af disse ækle Knive klemme fastere og fastere om den Wire, der holdt dem fast til deres Anker, og inden de fik tænkt sig om, havde de mistet al Forbindelse med Omverdenen, og saa for de op mod Overfladen med et Svup, og der laa de og rulede af bare Forbavselse — og saa kunde de tydeligt se, at det var Minestrygere, der havde været paa Spil. Der hvor Minestrygerne var gaaet gennem Minespærringen, laa mange andre Miner og saa sure ud, det var jo ikke den Maade en Mine med Levemaade ønskede at komme til Overfladen paa.

Men saa en Dag blev der stor Staahej om Bord. Hele Eskadren kom og smed sig i en stor Kreds om eet bestemt Punkt, og oven over det hele svævede

Flyverne. En af de fedeste og lækreste af alle Minerne dernede i Lasten blev udvalgt, og da den kom paa Dækket og just stod og glædede sig og var ved at brække Hornene af bare Stolthed over at være den eneste Udvalgte og ved at være Midtpunktet for al denne Opmærksomhed — mærkede den noget underligt i den ene Side. Der blev skruet op, og der blev skruet i, og pludselig følte den et ganske ustyrligt Livsmod, den mærkede, den kunde udrette det utroligste — men inden den vidste af det, blev den hældt udenbords — og saa var den ganske alene. Kun en tynd Snor var ført hen til Mineskibet, der maatte ske noget spændende. Nu kom det — som et Lyn jagende gennem Snoren. En elektrisk Gnist slog ud i dens Indvolde. I en Tusindedel af et Sekund følte den, hvad den var skabt til. Først nu vidste den, hvad Liv var. Den følte sig saa uendelig stor og stærk — det kom derinde fra alt sammen — den følte sig umaadelig — den maatte springe — af Vigtighed, og saa sprang den.

Et dumpt Brag, en pragtfuld solbelyst Sprængsøjle rejste sig 112 Meter i Vejret (7 Meter højere end Raadhustårnet)? paa Billedet man ser hvordan. En kogende Plet og saa var alt saa fladt som før.

Et Par af Eskadrens Rofartøjer strømmer til Aastedet for at opsamle besvime Fisk. En pæn Kogetorsk til Standerskibet var hele Dagens Høst, (men det var jo heller ikke i Maaneden), og saa dampede Eskadren af til andre Jagtmarker. Personellet havde ved Selvsyn faaet Lejlighed til at overbevise sig om, at det Materiel de til daglig baksede med virkelige kunde opfylde de mest højtflyvende Forventninger.

„Stødhornet“.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af
Arkitekt E. W. Marston og Grosserer Vald. Schou.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør Julius Petersen.

»Jubilæumsfest«

Den i September paatænkte Jubilæumsfest for Marinere af Aargangene 1904—1889—1894—1898 o. s. v. er udsat til Mandagen den 28. Oktober 1929. Program: Besøg og Frokost paa Holmen om Formiddagen, Aftenfest i Parkrestauranten, Østerbrogade. Prisen for Deltagelse ialt 12 Kr.

Anmeldelse om Deltagelse maa ske til Marineforeningens Hovedkontor, Store Strandstræde Nr. 9, Tlf. Palæ 2886, Kl. 1—4, senest d. 20. Okt. 1929.

Ved Henvendelse til Hovedkontoret meddeles alle ønskede Oplysninger.

EBELTOFT-AFDELINGEN

Marineforeningen og Fiskeriforeningen afholdt deres aarlige Kapsejladssøndagen den 10. August d. A. Sejladsen var begunstiget af det fineste Vejr saavel for de deltagende Fartøjer som for det store Publikum, der fra Havnemolen kunde følge Slagets Gang. Der opnaaedes fine Sejlter saavel i Løbene for Fiskefartøjer som for Lystsejlere. Ebeltoft Vig er jo ideel for Lystsejladssøndag, og det synes som om de aarlige Kapsejladser mere og mere bidrager til at vække Interessen for denne sunde og smukke Sport. Om Aftenen samledes begge Foreningens Medlemmer i den lille idylliske Skovpavillon, hvor Præmierne uddeltes, og Kritik og Ros over de opnaaede Resultater fremsattes ved et fælles Kaffebord. Det efterfølgende Bal fortsattes til langt ud paa de samme Timer. Alt ialt en god Fest og et godt Samvær for de 2 Foreningers Medlemmer.

ROSKILDE-AFDELINGEN

Søndag den 8. September afholdt Afdelingen sin aarlige Udflugt paa Fjorden. Kl. 14 samledes Selskabet, ca. 20, der gik ombord med Selsø som Maal. Ankommen hertil bød Formanden velkommen, og man gik til ærværdige, gamle Slot „Selsø“ og besaa samtidig den smukke Selsø Kirke, hvor der havde været Høstgudstjeneste, og som i den Anledning var smukt pyntet.

Aftensmaden med Tilbehør indtoges i en Slut ved Fjorden, hvor flere havde Ordet, og et „Leve Marineforeningen“ udbragtes. Kl. 19,15 gik Turen hjemad, og den blaa Bog blev brugt meget under Hjemfarten.

DANSKE SOLDATERFORENINGERS FÆLLES-UDVALG'S 10-AARS STIFTELSESSEST

den 28. Oktober 1929 Kl. 8 (20) i Palace Hotellet.

Aftenunderholdning.

1. Tale af Formanden, Grosserer C. Heine.
2. Kgl. Skuespiller Poul Reumert.
3. Koncertsangerinde Fru Ella Dyberg Heiberg.
4. Skuespiller Carl Alstrup.
5. Sang (afsynges af Forsamlingen).
6. Finale.

Efter Aftenunderholdningen Bal til Kl. 3. Billetter til Aftenunderholdningen og Bal Pris: Kr. 2,50.

Umiddelbart efter Aftenunderholdningen (uden Afbrydelse af Ballet) vil der i en tilstødende Sal blive serveret Souper. Bayonneskinke med Gemyse — Andesteg med Kompot og Salat — Is. Pris Kr. 3,50 pr. Couvert.

Billetter til Aftenunderholdning og Bal samt Souper kan erholdes paa Marineforeningens Kontor, Dosseringen 51.

For al den Venlighed og Opmærksomhed, der vistes mig paa min 25-Aars Jubilæumsdag, bringer jeg mine Venner og Marinekamerater Landet over, min hjerteligste Tak.

Aalborg den 11. September 1929.

A. Høfler, Inspektionsbetjent.

KOLDING-AFDELINGEN

havde den 7. September arrangeret en Pilketur med senere Præmieskydning i Land. Foreningen havde iaar lejet Fjorddamperen „Dan“, og med Marieforeningens Stander forude afsejlede Kl. 1½ fra Havnen. Fra Fabrikant Buschardt, „Schäferhuset“, som ogsaa havde Standeren hejst paa sin „Bastion“ ved Stranden, blev der hilst ved Kipping med Flaget og Kanonsalut. Paa „Løverodde“ gjordes først Landgang, og Kaffen med 2 store af Klaaborgs bekendte Marinekringler maatte ekspederes i en Fart, det gjaldt jo om at faa baade pilket og skuldt, før det blev mørkt. Da der var temmelig

frisk Kuling og stærk Strøm, var det vanskeligt at finde gode Pladser at ligge paa, der blev forsøgt flere Steder op nord paa i Bæltet; Resultaterne blev ikke særlige store, Formanden fik Æren af at hale Dagens største Torsk ombord. Kl. 5 blev der pebet: „skej ud overalt og Pilkene ind“, og Kursen sattes atter mod „Løverodde“, hvor den aarlige Præmieskydning fandt Sted og tilendebages saa hurtigt, at man kunde gaa tilbords Kl. 7, efter at der var taget et Par Plader af Skytterne. Ved Bordet, hvor Formanden bød Velkommen, herskede der en gemytlig og kammeratlig Stemning, det var de færreste, der ikke havde Ordet, og Sangbogen blev flittigt benyttet. Formanden meddelte Resultatet af Skydningen: Nr. 1 og Skyttekonge blev Blikkenslager *V. Steinfoth*, Nr. 2 Grosserer *Christiansen Tved* og Nr. 3 Toldkontrollør *Samuelsen*. Formanden havde udsat nogle Præmier, og det var saa heldigt, at der kunde blive en til omtrent hver af Deltagerne. Ved Kaffen fortsattes med Taler og Sang, flere gav en Solo, og vort Medlem og Vært, Restauratør *Møller*, gav en lille Violinkoncert. Kl. 11 gik man ombord, og i Kahytten fortsattes til vi ca. Kl. 12 laa velfortøjet i Havnen efter en udmærket og fornøjelig Dag.

Kolding Afd. deltog sammen med de øvrige nationale- og Soldaterforeninger i en Festmiddag i Industriforeningen paa *H. M. Kongens Fødselsdag* den 26. ds. Kl. 6½. General *Andersen* holdt Festtalen, og Salen var smukt pyntet med Faner og Flag.

HIRTSHALS-AFDELINGEN

Søndag den 22. September d. A. Kl. 8 i Kroen afholdtes festlig Sammenkomst med Damer, og Dans paa Dækket. Flaget hejstes med fuld Honnør. Efter at Formanden havde budt Velkommen, særlig til Kammeraterne, der var troppet op fra Lemvig-Afdelingen, blev der pebet til Kaffe overalt.

Formanden overbragte Hr. Admiral *Carstensens* Hilsen fra Sendemandsmødet til alle Gutterne, der udbragte et 3-foldig Leve for vor højtærede Formand. Maskinmester *Elming*, Lemvig, talte i smukke Ord for vort gamle Flag. Formanden oplæste et Digt, som var modtaget af Hr. Tømremester *H. Nielsen*, København, om „Georg Stage“s Forlis i 1905, som Supplement til dette blev Kammeraterne fra Skoleskibet „København“ mindet ved, at Flaget sänkedes, og Formanden udtalte et: „Ære være deres Minde“!

Ved Bordet herskede det ægte saltvandsfriske Marinehumør. Taler blev holdt for Damerne m. m. og sluttede med, at Kammerat *Elming* oplæste et Digt af ham selv som Hyldest til Foreningen, dette blev modtaget med bragende Bifald og 3 kraftige Hep for Forfatteren.

Sange blev sunget af den blaa Bog m. m. Flaget blev halet ned med fuld Honnør og Afsyngelsen af „Kong Kristian“, sidste Vers.

Dansen paa Dækket var overvældende, Gutterne svingede Pigerne, saa de knapt vidste, hvad der var for eller agter paa dem selv (Thies); men Musikerne skal ogsaa have Roes, for de gjorde deres til, at Dækket ikke blev tomt. Festen endte sent paa Hundevagten. Krofar var et stort Smil.

NYBORG-AFDELINGEN

Dødsfald.

Den 12. Juli 1929 begravedes under stor Højtidelighed fra Nyborg Kirke den sidste Marineveteran i Nyborg og Æresmedlem af Marineforeningen *Ole Peter Trondhjem*.

Han var med Fregatten „Jylland“ i Slaget ved Helgoland.

Som Repræsentant fra Marineministeriet var mødt Hr. Kapitajnløjtnant *Vedel*.

For Nyborg-Afdelingen mødte Formanden med Bestyrelse og mange Medlemmer, og Darineforeningens Flag som blev kippet over Graven.

Ære være hans Minde!

Flaadefesten den 8. September 1929.

I Borgerforeningens Lokaler om Aftenen blev meget stilig og fornøjelig. I Teatersalen var der dækket Kaffe bord til de indbudte to Hundrede Mand fra Flaaden, og det var et festligt og smukt Skue at se de unge Marinere i deres klædelige Uniformer marchere ind i Salen.

Under Udfoldelsen af det smukke Ceremoniel og med rigtige Orlogsgaster som Skansevagt hejstes Marineforeningens Flag.

Marineforeningens Formand, Kbmd. *H. Chr. Jensen*, bød paa Byens og de tre Foreningers Vegne Velkommen og udbragte kort efter et Leve for Kongen (9 Hurra og „Kong Kristian“).

Formanden for Borger- og Haandværkerforeningen, Arkitekt *Colding*, talte for Flaget. Formanden for Forsvarsbrødrene, Gartner *Christoffersen*, udbragte et Leve for den danske Marine („Holmens faste Stok“).

Eskadrechefen, Kommandør *Wenck*, udtalte en hjertelig Tak til de tre Foreninger for Indbydelsen til denne smukke Festlighed.

Kommandørkaptajn, Baron *Gyldenkrone*, fortalte om Augustdagene for 15 Aar siden, da Flaaden blev beordret til Store Bælt.

Politimester *Harhorn* fortalte fornøjelige Minder fra sine Marinedage. Efter at Kaffen var drukken, blev Salen ryddet, og Ballet begyndte og endte først ved de smaa Morgentimer.

Ved Kongebesøget i Nyborg den 29. September 1929 mødte Marineforeningens Formand, Kbmd. *H. Chr. Jensen*, med Bestyrelsen og Flaget.

Fanebærer var Malermester *Chr. Petersen*.

SLAGELSE-AFDELINGEN

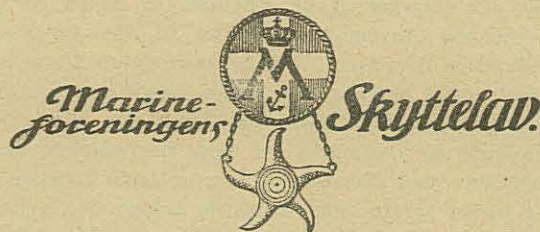
afholdt Søndag d. 23. Juni sin Sommerudflugt til Bisserup, Holsteinborg og Korsør Lystskov.

Der mødtes Kl. 9 paa Nytorv i Slagelse ved 5 lejede Rutebiler, samt var der mødt 10 private Biler. Der kørtes først til Bisserup, hvor Flaget hejstes under Honnør; efter en Spadseretur til Stranden maatte vi paa Grund af Regn fortrække op i Afholdshotellets Lysthuse, hvor Frokosten indtoges. Kl. 1 kørte vi til Holsteinborg, og da det atter var blevet Tørvej, foretog vi en Spadseretur i den smukke Park til Holsteinborg Slot; her var mødt et Par Biler med Medlemmer fra Korsør-Afdelingen for at deltage i Turen, samt var der stødt flere Vogne fra Slagelse til, og der ialt blev et anseeligt Vogntog, ca. 25 Vogne.

Vi kørte da til Sommerlyst i Korsør Lystskov, hvor der var forskellig Underholdning for Børnene. Kl. 6 blev der pebet til Skafning i den store Sal, som vi ganske fyldte, efter at endnu flere fra Korsør-Afdelingen var indtruffet, vi var efterhaanden blevet ca. 175 Marinere med Damer.

Kl. 8 begyndte Dansen, og da det blev mørkt, tændte vi Sct. Hans Baal midt i Salen, som Værten desforuden dekorerede med kulørte Lamper. Værten havde endnu en Overraskelse, idet han Kl. 10 afbrændte et smukt Fyrværkeri paa den aabne Plads foran Pavillonen.

Kl. 11 blev Flaget halet ned med fuld Honnør, hvorefter Hjemturen til Slagelse foregik, efter en glimrende Dag sammen med gamle Marinekammerater.

KØBENHAVN-AFDELINGEN

afholder 13 Aars Fødselsdagsfest Torsdagen den 17. Oktober 1929 Kl. 19,45 i Park Restauranten, Østerbrogade 79.

Aftenunderholdning, Fællesspisning, Tombola, Dans til Kl. 1. — Adgangskort à 1 Kr. til Underholdningen og Dansen faaes paa Marineforeningens Kontor, Sortedams Dosseringen 51, Tlf. Nora 7348 indtil Tirsdag den 15. Oktober.

„København“.

I Maaneder har Nationens Tanker kredset om Østasiatisk Kompagnis Eftersøgning af dets stolte Skofeskib hvis Skæbne nu, da den officielle Meddelelse om Eftersøgningens Ophør gives, og dermed Visheden om, at alt hvad menneskelig Magt kunde udrette, har været forgæves, — vil sprede den dybeste Sorg Landet over, thi en Landsulykke er det. Vort Lands Nerve er bleven ramt saa dybt gennem denne Ulykke, at det gennem Generationer vil mindes, hvad Det Østasiatiske Kompagni og dermed Land og Folk har mistet, en kraftig Gren er skaaret af det blomstrende Træ som een enkelt Mand plantede og gennem et langt Liv plejede om saaledes, at dets rige Krone i Medgang og i Modgang gav Læ for de Storme der kom. Vor Handelsflaade har mistet det Skib, som gennem 8 Aar paa alle Have vidnede højt om danske Sømænd og deres Gerning. Slægter over hele Landet har mistet Paarørende, — Unge eller Ældre, — der havde viet deres Liv til Søen, som drog hjemmefra med det Forsæt paa værdig Maade at vise Flaget for det Kompagni og det Land, de repræsenterede.

Ord kan ikke bringe Trøst til dem, som mistede, men Tavshed kan ogsaa tale. I Ærbødighed bøjer vi Hovedet for dem, der maatte give det bedste, de ejede, for Det Østasiatiske Kompagnis Skaber, hvem denne Sorg i hans Alderdom har været tung at bære, og saa for alle dem ombord, hvem Døden tog paa deres Vej udad og fremad.

Ære være deres Minde!

M.

C. P. EISENREICH:

DET NØRREJYDSKE REDNINGSVÆSEN

Det danske Redningsvæsens Virksomhed gennem 77 Aar har, naar undtages den af Marineministeriet aarlig udgivne Beretning og de Beretninger som af og til gennem Dagspressen publiceres været omgivet af en Stilhed, der staar i omvendt Forhold til denne Statsinstitutioners velsignelsesrige Gerning ved vore lange og paa mange Steder for de Søfarende overordentlige Kyster. Mangfoldige Borgere i vort Land aner næppe Redningsvæsenets Virke endsige har med egne Øjne seet hvad dette, der betjenes af de stouteste og bedste af vore Kystboere, gennem Aarene har udrettet til Ære for Landet og den Institution de tjener. Men tal med en af Søens Folk, saa faar man andet at vide. Der findes næppe den søfarende Nation Verden over, hvis Skibe har fulgt den store Søvej mellem England og Danmark, der ikke har maattet skatte til de jyske Rev med Ejendom og Liv, og naar Tabenes Antal ikke er blevet større end det er, da takker de de jyske Redningsmænd derfor. Verden over sidder der Sømænd, der een Gang i deres Liv har tørnet Revene udfor den lave, sandede Kyst i Storm, og til hvem Livet blev givet ved de sejge og udholdende Mænd i den røde Baad med den hvide Fender paa Rælingen.

Siden det danske Redningsvæsen oprettedes gennem Loven af 26. Marts 1852, har der ikke været givet nogen samlet historisk Oversigt over dets Organisation og Virksomhed, der omfatter saavel det nørrejydske Redningsvæsen som ogsaa Afdelingerne paa Øerne og Bornholm. Naar Aarsberetningen for 1928—29 kort meddeler, at der gennem de 77 Aar paa vore Kyster ved Redningsvæsenet er reddet ialt 10,936 Mennesker, vil man sikkert forstaa hvilken Indsats, der ligger bag, en Indsats som alle danske burde kende, Gerninger som er øvet ved alle vore Kyster af Jyder, Øboere og Bornholmere, med samme Dygtighed og samme Offervillighed.

Fhv. Fuldmægtig i det Nørrejydske Redningsvæsen, C. P. Eisenreich, der gennem en meget lang Aarrække har virket paa ganske udmærket Maade indenfor Redningsvæsenet, og da særlig i Tilknnytning til den nørrejydske Del af dette, hvis Hovedledelse indtil ifjor var paa Skagen, har gennem en Aarrække samlet Materiale til en historisk Oversigt over Institutionens Skabelse, Udvikling og Resultater gennem de mange Aar, og denne forelaa i Form af et meget smukt og stateligt Værk med talrige Illustrationer i 1927, udgivet med Carlsbergfondens Støtte paa E. Jespersens Forlag. Paa klar og koncis Maade gengiver Forfatteren hele Udviklingen og medtager i Forordet paa meget interessant Maade ogsaa de Strandingsberetninger fra de allerældste Tider, der endnu bevares lige fra det tolvte Aarhundrede.

Foruden den rent historiske Udvikling og de talrige specielle Oplysninger Værket indeholder er der tillige medtaget en Mængde Strandingsberetninger fra de ca. Halvhundrede jyske Stationer ledsaget af et yderst interessant Billedmateriale af saavel selve Strandingerne, som af de Mænd, der medvirkede, og af hvilke mange gennem deres lange Tjenestetid har medvirket til mere end 400 Menneskers Frelse.

At læse disse Beretninger er i sig selv en Oplevelse, — end ikke den mest spændende Roman kan lignedes ved disse Fortællinger om Mod og Mandshjerte hos de haardføre Fiskere i Redningsbaadene, en Læsning som man har ondt ved at slippe, naar Bogen een Gang er aabnet, og fra Bogens Blade taler Billederne om utallige prægtige Fiskertyper, hvis Bryst er prydet med alle søfarende Landes Hæderstegn for fuldbragt Daad. Disse Mænds Gerning indtil Dagen idag taler om, at der endnu er Helte til, stilfærdige Mænd, hvis Navne ikke raabes ud gennem Aviserne ved alle Lejligheder saaledes som nu god Skik skal være i Danmark, men Folk hvis Gerninger taler for sig selv, naar Regnskabet skal gøres op.

Det er en Glæde at læse Hr. Eisenreichs Bog og en Ære for ham at han har kunnet gennemføre dette Værk, der burde findes paa alle deres Boghylder, der har Interesse for vort Lands Historie og dets Institutioners Udvikling, for vore Fiskere og Sømænd. Forhaabentlig vil talrige af Marineforeningens Medlemmer forøge deres Bogsamling med dette Standardværk, — som een Gang anskaffet sikkert Gang paa Gang vil blive taget frem til Opfriskning.

M.

De store Opfindelser paa Godt og Ondt.

Enten man vil indrømme det eller ikke, saa er Verden dog bleven helt forandret, efter at den kom ud af Krigens store Smeltedigel, og en nyskabt Jord brød frem af Ragnarok. Med nyskabt tænker man uvilkaarligt paa noget bedre; men om den virkelig blev bedre er sikkert for mange et stort Spørgsmaal, maaske de ældre har deres Opfattelse og de yngre deres, men de ældre har dog levet en anden Tid og kan anstille Sammenligninger.

Man saa under Verdenskrigen, at Mennesket kun-

Skagen**S. Hesselholt,**

Slagter- og Paalægsforretning

Telf. 120 Skagen Telf. 120

C. Winter's Conditori, Bageri og Café
Skagen
anbefales

Leverandør til Marinen

Andreas Jensen & Sønner

Maskinfabrik og Skibssmedie

Skagen — Telf. 78

Frederikshavn**MILLION SKRÆDERIET**

Frederikshavn

Telefon 528.

Carl Christensen

Telefon 528

Chr. Pasbjerg**Conditori og Bageri**

Brød sendes overalt i Havnen

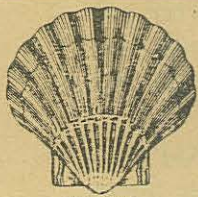
Telefon 319. Frederikshavn

Thisted**A/S Kulkompagniet**

Thisted

Havnen — Telefon 35. Stats. 2

Leverandør til Marinen

Hjørring**SHELL****Benzin, Smøreolie, Petroleum, Raolie**

Ths. Toft og Co. A/S

Telf. 109 **Hjørring** Telf. 109**Sophus Thomsen****Garmester**

Bygningsarbejde udføres solidt af bedste Materialer

Telefon 373 — Hjørring

Hans V. Andreasen's
Skræderforretning anbefales

Strømgade 7. Telefon 787. Hjørring

Kolding**N. P. Høghs Slagterforretning**

Kolding,

leverer Kød, Flæsk og Paalæg
til Dagens billigste Pris. TELEFON 528.**Hirtshals****Chr. Jensen**

Kul og Støbegodsforretning

Tlf. 4. — Hirtshals — Tlf. 4

Marinere besøger

Hirtshals Kro,

Feriegæster modtages.

Telefon 7

Hobro**Hobro Lagerøl****Hobro Pilsner****Borgerforeningen**

Telefon 23. HOBRO Telefon 23

Samlingssted for Marineforeningens
Medlemmer samt alle Soldaterforeninger**C. H. R. Vanggaard****Jens Jensen**

Telefon 38 — HOBRO — Telefon 38

Alt i Skibsproviantering

Leverandør til Marinen

Aarhus**A/S Thomas Ths. Sabroe & Co.**

Tlgr.: Sabroe — Aarhus — Telefon: 370

Afdeling i København: Puggaardsgade 14. Telf. Central 1764 og 9842.

Køleanlæg — Ismaskiner**I. C. Christensen,**

Skræderi og Klædehandel.

Guldsmedegade 34 — Telefon. 929 — Aarhus.

A. EVENSEN & Co. A/S **Andreas Skaarup, Aarhus.**

Colonial- og Delikatessforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

Kongelig Hof-Blomsterhandler
Leonard Abel
St. Torv Aarhus No 15
Telefon 7600-3 Linier
Telegram Adresse Blomsterabel**TLF. 509 & 529 TELEGR. „ADAN“****SOPHUS E. JOHNSEN & Co.**

SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUS

Telegramadresse: Sejus, Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.

HAVNEGADE 32, AARHUS

C. PETERSEN**Bageri & Conditori**

Dunkarken 33

Aarhus Tlf. 2017 Aarhus

Fyn**Odense Maskinfabrik,***Ditlev Madsen*

(Medlem af Maskinmestrenes Forening)

Bjerggade 26, Odense, Telefon 3342

Maskin- og Kedelreparation. Skibssmede-

arbejde. Autogensvejsning.

Reparation af Skibsmotører.

Expresstrykkeriet

anbefales.

Klaregade 25, Odense, Telf. 26.

R. A. CHRISTOPHERSEN

VESTERGADE 28 og

Strøgplassen

ODENSE

GULD &

SØLVVARER

i STØRSTE UDVALG

Vestfynens Kulimport,

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til det kgl. danske

Marine.

R. MOLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Fiskernes Fællessalg, Faaborg

Alle Aarstidens Fiskesorter.

Telefon Faaborg 74

Rasmussens Hotel - Faaborg

Telefon Faaborg 20. - Stat II.

Medlem af Marineforeningen

Byens største og bedste Hotel

Strandgade 3,

Herman Agerup, Faaborg. Tlf. 269

Kolonial- & Skibsproviantforretning.

Leverandør til Marinen

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

H. K.

(Reserveret)

Sjælland**IMPORTKOMPAGNIET** A/S

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG

Leverandør til Marinen.

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELSINGØR**KUL - COKES - BRÆNDE**

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 57

Marinere i Vejle

Drik

„Vejle Pilsner“

Støt de Averterende!

de udrette og udholde det fast utrolige, man herskede over Vand og Land og Luft, det menneskelige Sind blev selvsikkert, og ikke helt saa mærkeligt er det, at man efter Krigen løb amok paa mange Omraader, da Tekniken bød Menneskene alle sine vidunderlige Opfindelser. De uerfarne tog ikke mod det ny med et beskedent og fattet Sind, men styrtede sig med Overmod ud i det ny og tog det i Besiddelse med den Tanke, at nu kunde alt præsteres, om det saa var at naa Maanen.

De besindige tog det ny i deres Tjeneste og udviklede i Praksis og uden Overdrivelse hver ny Opfindelse. Autotrafiken forandrede Landets Transportvæsen, Flyvere sejlede i Luften, Motordriften udviklede Skibsfarten paa ny Basis, Dampdriften fik en Konkurrent og tog efterhaanden Kampen op, Dampmaskinerne forbedredes, Skibsformen forandrede, Motormaskinen forbedredes, Olie vandt frem paa Kullenes Bekomstning, nye Oliekilder toges i Brug, og Kulgruber standsede Virksomheden. Kulpulveret gav atter Kullene en Chance, og Kampen blev gaaende til Gavn for Udviklingen. Store Skibe blev bygget med en Luksus, man aldrig tidligere havde drømt om, og Fragtskibe med en Hastighed, man vilde have anset for utænkelig før Krigens Tid.

Radio tog et Opsving, som synes uforstaaelig, Døren var før paa Klem til en ukendt Radio-Verden, nu lukkede man den op og saa ud i en ny og vidunderlig Sfære, Radiobølger snor sig om hele Jorden, man kan høres fra de fjerneste Steder, sende Billeder gennem Luften, og dog er alt kun endnu i sin Vorden.

Umulig at nævne alt, hvad Tekniken, den ny Kunst- art, har frembragt, Menneskets Snille har faaet en Impuls, maaske større end den jævne Mand's Modenhed er til at tage imod det ny.

Thi de ubesindige, der ogsaa kunde udnytte de moderne Opfindelser, tog graadigt for sig af Retterne. Paa Landeveje gælder det at klemme sig foran andre Vogne; med Racere køres saa vanvittigt, at Vognen tilsidst slaar Kolbøtte, og Raketvogne er den herligste Sensation. Med Luftskebe skal Polarregioner udforskes, og selv om der fornuftigvis kan gøres meget, ser man uerfarne Personer, der ikke har trænet sig i denne Genre drive Propaganda med saakaldte videnskabelige Observationer af største Betydning. Flyveruter kan udvikles og bliver det støt og roligt; men paa Ruter, der med det forhaandenværende Materiel ikke kan blive Flyveruter, møder Personer, der ikke har Kendskab til, hvorledes Vind og Vejr her kan arte sig, og med Bulder og Brag reklamerer for noget, der selv om det tilfældig lykkes, dog tydelig viser, at her kan intet gøres endnu. Det er dristig Sport, et Lotteri om eget Liv — lad saa være — men det medfører Tidsspilde og Udgifter til dem, der tvinges til at være Redningsmand, og det frister ubefæstede Sjæle til at inlade sig paa noget endnu vildere, styrtede sig ud i uovervejede Flyvning eller Sejlads i Skvatjoller uden at noget fornuftigt Maal er forbundet dermed. Lønnen for al saadan

Vanvid burde som Velkomst ved Afslutningen af Turen være — en Bænketur.

Af Statsmeteorolog Kapt. *Speerschneider*.

Erindringer.

Livet ombord i en amerikansk Hvalfanger for 40 Aar siden.

Af Fiskeskipper *Ole Mortensen*.

I Aaret 1891 logerede jeg i et Boarding House i David Street, San Francisco, sammen med flere skandinaviske Søfolk. Jeg havde taget mig den Frihed at gaa i Land fra en Liverpool-Fuldrigger, som ikke var tilfredsstillende efter mit Skøn, og heller ikke efter flere andres, for der var 10 andre Matros, der forlod Skibet samme Dag som jeg. Jeg boede dér i ca. 3 Uger og søgte hver Dag Hyre, men det var vanskeligt paa denne Aarstid, da al Sejlads med Hvide til Europa herfra foregik om Sommeren og Efteraaret, og jeg ankom om Foraaret.

Efter som Tiden gik og intet viste sig, blev vor Vært paa „Pensionatet“ mere og mere vanskelig; han mente jo, at nu havde vi givet Partiet længe nok, saa noget maatte der gøres; men hvad skulde vi Stakler gøre, vi havde jo stolet paa, at der var Hyrer nok at faa i Løbet af en 14 Dages Tid, og det havde Runneren for Boarding Huset ogsaa lovet os, da han roede os i Land fra Liverpooleren.

Endnu et Par Dages Traven fra Kaj til Kaj uden Resultat, da møder jeg for hjemadgaaende en anden Matros, som boede sammen med mig, han var fra Göteborg; vi slaar Følge, og da vi nærmer os Pensionatet, løber vi lige i Armene paa vor Vært og en anden Herre, som jeg antog var Kaptajn. Værten stoppede os i Farten og spurgte, om vi havde opdaget noget nyt, men vi maatte svare nej, og saa sagde Værten, at her var en Kaptajn, som godt kunde lide at faa et Par unge Skandinaver ombord paa sit Skib, da han mente, at det var bedst, at Besætningen blev en Del blandet; den største Part, han havde hyret iforvejen, var fuldblods Yankees, og der skulde helst være Anledning til Konkurrence. Det var noget lignende, som brugtes i de store Sejlskibe; jeg har været paa Skibe, hvor vi var Hvide paa den ene Vagt og Sorte paa den anden.

Vi vilde gerne vide, hvad det var for et Skib, og hvor det skulde hen, men da de mærkede, at vi var saa nysgerrige, blev vi inviteret ned i en Restauration i en af de saakaldte Dives og blev straks bænket med baade Skipper og Hyrebasse, og der blev serveret baade Øl og Snaps og talt en Del om den Tur, vi skulde paa, og den blev efter Kaptajnens Udsagn meget interessant.

(Fortsættes.)

Aalborg

I. C. Larsens Skrædderforretning

Borgergade 12 Telefon 585

anbefales.

Aalborg Haandværkerforening

Telefon 388. CHR. LØFQUIST Telefon 1889.

Blomsterforretningen „Vesteraa“

I. Jacobsen.

Telefon 4974. Vesteraagade 7, Aalborg Telefon 4974

Aalborg ny Dampbageri

Byens bedst assorterede Bageri for Skibsproviantering. Ordre modtages hos d'Herr. Skibshandlere.

Telefon 1986

Arnold Petersen,

Telf. 4035. Bispensgade 26, Telf. 4035

Isenkram, Glas og Porcelæn

V. Mortensen

Juvelér og Guldsmed
Bispensgade 22. Telefon 778
Aalborg

Reeses Restaurant

Telefon 2630 - 2631

N. C. Bach, — Nørresundby

Edsvoren Skibsmægler.
Telegr.-Adr.: BACH - Tlf. 1047, 2161

Den smukkeste Lampe og Lysekroner finder De hos

Brug altid

J.M. STUHR

Største Udvalg

Osram-Lamper. Danmarksgade 14, Aalborg. Billigste Priser

Randers

AKTIESELSKABET

RANDERS REBSLAAERI

Tougværk af Hamp, Manilla og Kokos.

Staalougværk af enhver Art.

Lager i København: Strandgade 44 — Telefon 12665

Munksgaard-Nielsens
Skibssmedie
& Maskinfabrik

Telf. 838. Randers. priv. 414

Køb Randers Andels Mejeris Produkter.

Randers Fløde (Eksportfløde)

Faas i enhver Havn.

Hallo Mariner,
vi mødes Alle paa Hotel

Spangsberg

Esbjerg

Chas. Mortensen

Sejlmager
Randers

Telte, Sejl, Flag og Presseninger

Autoriseret Forhandler af Marineforeningens Standere.

A. L. Nielsens Eftf.

Einer Clausen

Randers. Telefon 224

Skibsproviantering

Leverandør til Marinen.

De køber bedst og billigst
hos

SVANHOLM

Kongensgade 66

Esbjerg

Brug D. D. P. A.s Benzin og Petroleum

Ren til sidste Draabe.

Johs. Utzon, Aalborg

Edsvoren Skibsmægler

Telegram-Adr.: Utzon.

Telf. 2075 - 2200. - Statstelf. 2.

Axel Carlsen - Aalborg Skibsproviantering

Agent for Vacuum Oil Co.

Telf. 709.

Skotøjsmagasinet

„DET RØDE HUS“

K. Sørensen

Aalborg

Boulevarden 4 Telefon 847

„Monopol“

Hj. af Boulevarden og Algade

Telf. 1821 Aalborg

Altid Nyheder i

Manchetskjorter. Hatte, Slips o. m. m.

Møbler

Nielsen & Tordrup

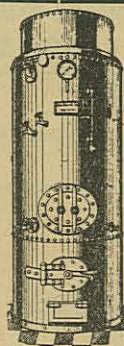
Vesteraa 7. Tlf. 1573 - 3739

Fritz Holle

Konditori og Restauration

Aalborg Telefon 4400

Horsens

Dampkedler og Dampanlæg

til Skibsbrug — Trankogerier — Mejerier — Bagerier — Slagterier — Bryggerier — Farverier Gasværker etc.

Tilbud til Tjeneste. Nye og brugte Kedler paa Lager.

Alle Reparationer udføres

Chr. Jacobsens

Maskinfabrik.

Horsens. Tlf. 1214

Horsens Øl Kilden's Mineralvande

Brug Acetylgas paa Staalflasker.

Altid klar til Brug. — Mindre Iltforbrug.

Ren og kold Gas.

Jydsk Ilt- & Acetylgasfabrik A/S

Horsens. — Telefon 740 — 751 — 752.

Ryg La Conveniencia

—stor—lille—Cerut—

Petersen & Sørensen

Horsens.

Rud. Kramper & Co.

Horsens.

Kramper Gideon

2 Takt eller 4 Takt

anbefales.

Kirkegade 37 - Esbjerg

Restaurant Danckwardt

Concert hver Aften

Telefon 213 — ESBJERG

AKTIESELSKABET DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)
KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Agente Agenturer: Madras, Penang, Kuala Lumpur, Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg og Cape Town.
Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.
Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.
Ekspor til **oversøiske Pladser** af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

Telefon: Helsingør 531
— — — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:
Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN
Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram.-Adresse. **Bunkerdepot**

Københavns-Bunkerkul-Depot.

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

MILKEHATTEFABRIK A. C. Reinhardt,
St. Kongensgade 85

ørste Udvalg i engelske, danske Wienerfilthatte, forefindes i nyeste Moder.

S. Schleisner Kgl. Hof Farveri
Kemisk Tøjrensning

Hovedindleveringssted for Sjælland:

ilestræde 8 København Telef. C. 1913

24 egne Forretninger i København Ca. 100 Indleveringssteder i Provinsen

Lauritz Schmidt Frugt, Kartofler og Grøntsager en Gros
Telefoner: 6074 - 6075.

Dampskibsselskabet „TORM“

ontor: St. Strandstræde 9. København. Tlgr.-Adr.: Torm. Telf. 2437—10437

Dampskibsrederi.

Til Alle, der anvender Staaltouge, og for hvem en Besparelse paa dette Omraade er af Betydning, anbefales

Tru-Lay forud-formede Staaltouge

Actieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabrikker

Grundlagt 1794

Det Danske Petroleums-Aktieselskab

Kjøbenhavn K.

Største Importør i Skandinavien af
Petroleum, Benzin og Brændselolie.

Telefon: Central 2890.

Parkteatrets Restaurant og Selskabslokaler

befales de ærede Medlemmer. — Stadion, Østerbrogade 79. — Concert hver Aften. Morsomt Smørrebrød. Byens smukkeste Selskabslokaler.

LEO IVERSEN, Dannebrog 1912.
Telf. 4048.

RESERVERET **O. & C.**

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.

en gros. en detail.

Nrdr. Frihavnsgade 24. Grenaagade 9

Telf. Øbro 355 x.

C. V. PETERSEN

BAGERI OG CONDITORI

ST. KONGENSGADE 91 CENTRAL 5712

**FITTINGS
+GF+**

E. Ehrhardt
Studiestræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

Sophus Arildsens

Efterfølger.

St. Kongensgade 18

Telefon 480 — 12146
Leverandør til Marinen.

Carl P. Petersen
Gasværksvej 9

København V.

Telf. C. 1138.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYG-
NINGS-BESLAG EN GROS

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

Københavns Flødeforretning

Telefon 14527

Brug Exportfløde.

Skrivemaskiner, ^A/_s DALTON St. Kongensg. 59
Telefoner: 2997 - 2999.

K. PIIL - ISMEJERI

Forchammersvej 33. Telef. C. 12330.

Nordisk Forsikrings-Anstalt ^A/_s

Gl. Kalkbrændevvej 9

København Ø.

Telefon: Central 10068

Brandforsikring Tyveriforsikring Grundejerforsikring

Vilh. Foss' Eftf.

VINHANDEL!
Vesterbrogade 5 (Panoptikonbygningen)
København — Telefon 840 - 11841

Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Tlf. Nora 5032.

E. Christensen

Tlf. Nora 5032.

Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer

Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14.

Nørrebrogade 14.

Leverandør til Marineforeningen. —

— — — — Or drertil Provinsen.

Aktieselskabet

Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri

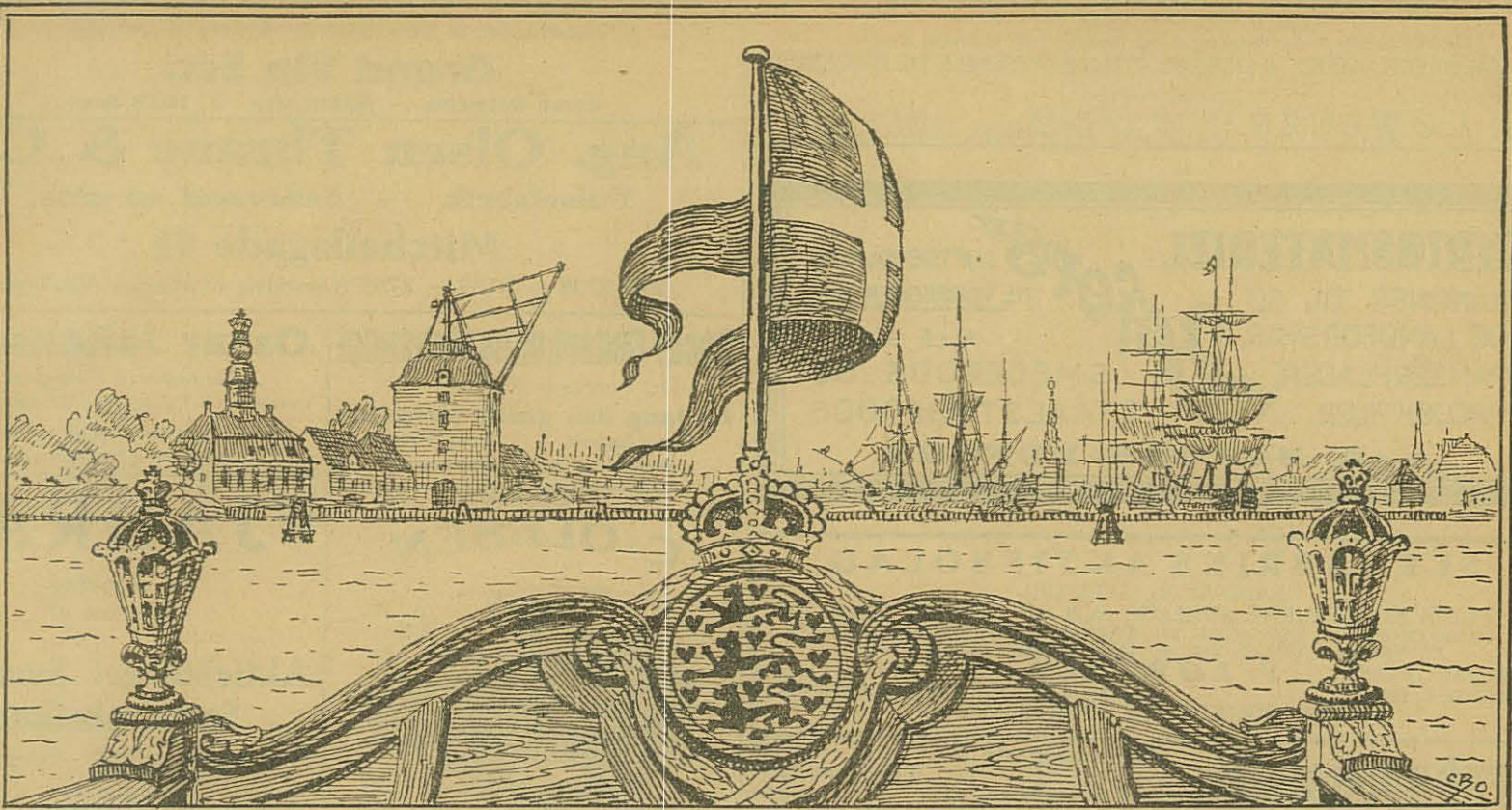
Helsingør Etabl. 1881

Danmark

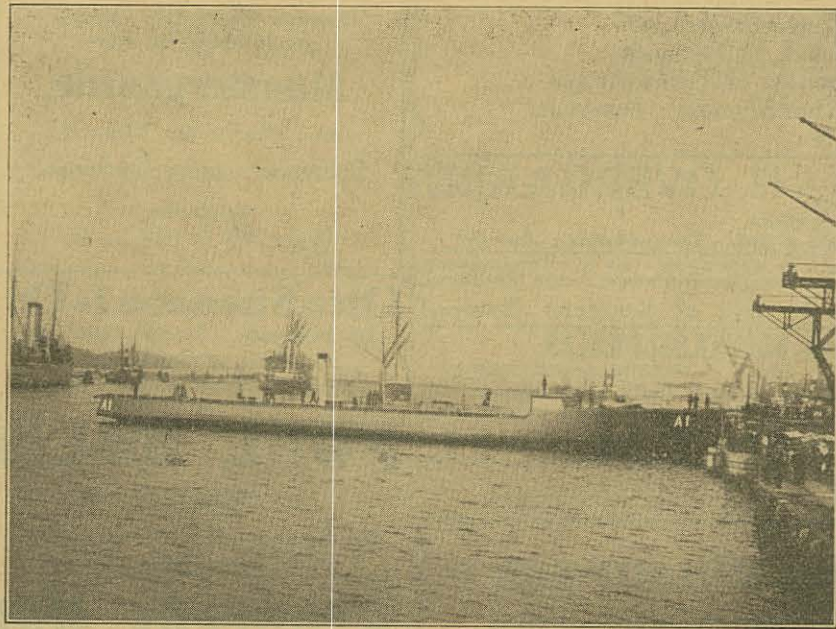
Nybygning og Reparation af Dieselmotor- og Dampskibe.
Byggebedding for Skibe indtil 430 Fods Længde. — 2 Tørdokker og 1 Op-
halingsbedding for Skibe indtil 380 engl. Fods Længde.

Telegr.-Adr.: Skibsværftet.

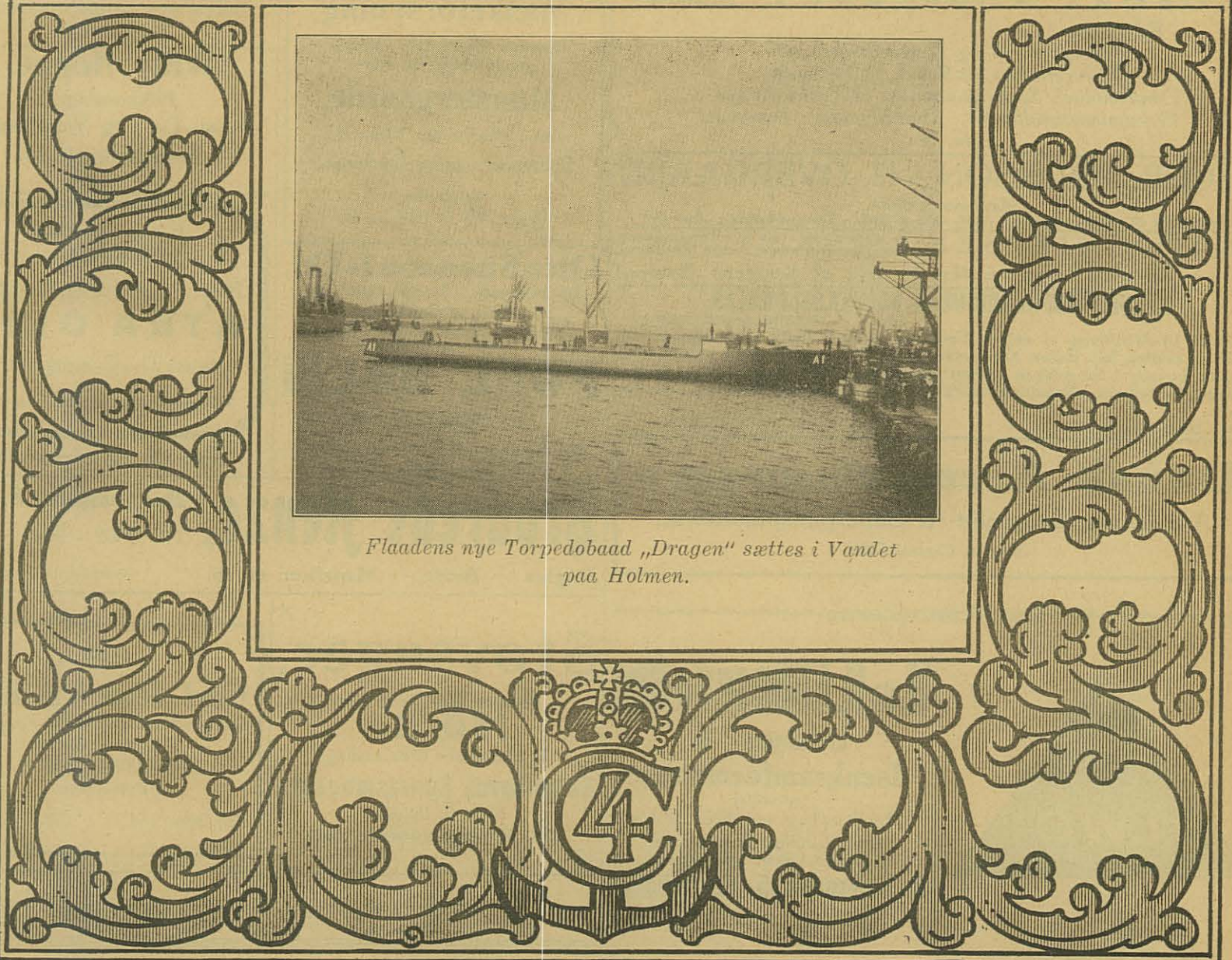
Telefon Nr. 40, 91 og 357

• UNDER DANNEBROG.

Flaadens nye Torpedobaad „Dragen“ sættes i Vandet paa Holmen.

Strömsnäs Jernværks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Representanter:

V. LØWENER

VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLØWENER.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

Bofors

LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINARSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER:

V. LØWENER

TELEFON C. 7885.

TELEGRAM-ADRESSE: *STAALLØWENER*

VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Jernbanehotellet

Jernbanegade 7

København

8015

Telefoner 8034

854

anbefales Kammeraterne.

Camillo Holm-Andersen.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit

m. m.

A. CHR. BRORSON - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37 - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

ANTON NIELSEN, Specialforretning i 1ste Kl.s Herreekvipering,
Hatte, Underbeklædning Stokke, Herrelingeri.
Store Kongensgade Nr. 1, (Hj. af Kongens Nytorv.)

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan
lækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede
legante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder
og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lo-
kalerne.

Telefon Central 10157.

Erhødigst
SVEND A. JØRGENSEN

Dansk Accumulatorsyre

A/S Dansk Svovlsyre- & Superphosphatfabrik

Telefon Central 6388

Læs Annoncerne

H. de H. Ebbesen & Søn

Udstyrs- &
Isenkramforretning

Specialitet:

Møbelbeslag og Møbelaase

Eneforhandling af Lister fra
Kehllistefabriken „Hønnerup“.

Dr. Tværgade 25 - Central 5931

Champagne Louis Roederer - Reims

— Leverandør til Hans Majestæt Kongen af Danmark —

Grand Vin Sec.

Carte Blanche — Extra dry — 1919 Brut.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Oscar Cederholms Vinhandel

Dr. Tværgade 29 Palæ 160

Forlang den gamle Ørnerom

Egen Import Smaa Priser

Medlem af Marineforeningen.

Oskar Johansen.

Glarmester & Forgylde.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 7398

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFATUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I HÅSTRUP

FJÄDRAR

av alla slag
tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner:

Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.

Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

J. Wiedemanns

statskontrollerede Fedevarer- & Pølsefabrik

Rabeshave Langebrogade 6

Telefon 798

Willy Hoppe,

Blikkenslager

& aut. Gas- og Vandmester.

Vesterbrogade 54.

Tlf. 11 274.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie

ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

Støt de Averterende!

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.

Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

POUL HOLM

11. Silkegade 11.

Sports-Beklædning, Støvler og Sko.

Største Udvalg, billigste Priser.

Brødrene Henze, Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

Støvsuger.

Nyeste Konstruktion.

150 Kr.

15 Maaneders Ratebetaling.

Københavns Sportsmagasin

Ferd. S. Bahnsen

St. Kongensgade 46.

Carl Ranch's Eftf.

Kgl. Hof- Chronometer- og Uhr- Fabrikanten.

Østergade 62,

Hjørnet af Købmagergade.

København.

Telf. Byen 3165

Telf. Byen 3185

Agiter for Tilgang til Marineforeningen.

UNDER DANNEBROG

MARINEFØRENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFØRENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFØRENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 9^a, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

HÆFTE X
NOVEMBER

FRA ORLOGSMARINEN

Den 24. December forlader Kontraadmiral *Theodor Andreas Topsøe-Jensen* Marinens Tjeneste efter over 41 Aars Officersgerning.

Admiral *Topsøe-Jensen* har igennem de mange Aar været en stærkt anvendt Officer, og mange selvstændige Udkommandoer og ledende Stillinger i Landtjenesten er blevet ham betroet, bl. a. Posterne som Chef for Skibsdivisionen og Undervandsbaadsdivisionen, Defensionschef, Eskadrechef og sidst Chef for Flaadestationen.

Udenfor sin egentlige Militærtjeneste, som Admiral *Topsøe-Jensen* har omfattet med varm Interesse, er Admiralen bl. a. stærkt interesseret i Marinens Historie og Personalhistorie, og i 1919 udgav han Værket om det danske Søofficerskorps fra 1801 til 1919.

**
*

Samtidig med Admiral *Topsøe-Jensens* Afgang rykker Chefen for Marinestaben, Kommandør *Wenck* op i Admiralsklassen.

Denne Udnævnelse er faldet paa en Søofficer, der med en glødende Interesse for Marinens Ve og Vel forbinder sjældne Evner saavel i praktisk som i teoretisk Henseende og en overordentlig Arbejdskraft.

I Sommer var Kommandør *Wenck* Chef for Øvelseseskadren. Fra „Gejser“-Ulykken i Smaalandsfarvandet i 1923 vil

man erindre Kommandøren, daværende Chef for Øvelsesdelingen, som den, der i væsentlig Grad bidrog til, at de mange Saaredes Lidelser indskrænkedes det mest mulige, idet han organiserede Hjælpen til de Saarede paa saa fortrinlig en Maade.

**
*

Inspektionsskibet *Fylla*, (Chef: Orlogskaptajn *Hude*) er kommet hjem efter ca. 9 Maaneders Islandstogt, og strøg Kommando den 9. November.

**
*

Søløjtnant *Tillge* har faaet Orlov for at deltage i Togtet med Havundersøgelsesskibet *Dana*, der f. T. opererer i Farvandet omkring Sumatra.

**
*

Føreren af det islandske Fiskeriinspektionsskib „*Thor*“, Kaptajn *Fridrik Olafsson*, opholder sig i Vinter her i Byen og modtager Uddannelse i Sjøopmaaling ved Søkortarkivet.

**
*

Den 9. November Kl. 1 Eftm. sattes den nye Torpedobaad *Dragen* i Vandet fra Orlogsværftet.

En Dag i Undervandsbaadene.

Der er en Ting, man kan være vis paa, og det er, at man altid skal begynde et Togt i daarligt Vejr; og jeg tænker, at det er Himlens Straf, fordi vi Danske altid praler med at „Dansken fra Arilds Tid husvant plasker til Søs“.

Saadan gik det da ogsaa i Aar. Forventningsfuld og glad over at skulle med ud at sejle i Øvelsesdelingen havde Besætningen vasket ned, skrabt, maalt, smurt og pudset og til Slut iført sig et Sæt rent Arbejdstøj; man var nu travlt beskæftiget med at se, om de andre Baade var lige saa pyntelige, pænere kunde de umuligt være. Naa! det varede ikke længe, før Regnen øsede ned.

Saa stod Baadene Nord paa, og der kom Luft. Der blev ikke sagt noget, for alle kendte Symptomerne, og de, der havde været med før, gik uden et Ord i Gang med at surre alt, hvad der ikke var naglet

fast. De værnepligtige, der var med, og som endnu ikke havde lært at bevæge sig i Baaden uden at ramle Hovedet paa hist og her, oplevede baade Nordlys og Stjernehimmel midt paa en Julieftermiddag i Regnvejr.

Vi er nu nede i Baaden, i det lange, hvælvede Rum skinner det elektriske Lys paa de blanke Reservetorpedoer og paa Hundreder af blankpudsede Haner og Ventilert, Primus'en hvæser, Motoren larmer øredøvende, og al Samtale er umulig. Chefen, forklædt som den bekendte Fisker paa Anchovisdaaserne, kommer ned fra Taarnet, ser sig om, alt er surret undtagen Sødsuppen og Frikadellerne, hvilket forøvrigt for nogle senere viser sig at være et Misgreb; han forsvinder hen forud i Torpedorummet gennem en Sky af Røgelse — den Røgelse, der bruges her, er en Blanding af Stegeos og Virginiatobaksrøg.

Paa Broen ser vi nu, at Skyerne spredes, Regnen

er forbi og Kronborg ligger med regnvaade, grønne Spir tværs ude om Bagbord. Den nordlige Del af Øresund, skøn at skue, med hvide Kamme paa de grønne Søer, ligger foran os i straalende Solskin, Vinden blæser frisk i Ansigtet paa os, Livet er værd at leve. Man fristes til at synge sin Livsglæde ud og naar lige at faa aabnet Munden, saa — Sjask — rammer den første Sø en lige i Synet, og Sangen ændrer ganske Karakter.

Det var dog kun en enkelt Sø, og snart glæder man sig igen over Synet af det slanke, vaade, grønne Skrog, der farer som en Pil lige igennem Søerne. Efterhaanden bliver Søen højere, og man kan nu glæde sig over at se Sidemandens Bund oppe over Søerne, naar han da ikke ganske er forsvundet i eet kolosalt Skumsprøjt; det er jo altid en Trøst, at han ser ud til at have det vaadere, end vi selv har det.

Vi borer os stadig videre gennem Søerne Vest paa, Skroget dirrer, og Søerne drøner imod Overbygningen. Henne forude sidder Radiotelegrafisten med Klapperne for Ørerne, Stegeos og Tobaksrøg er nu blevet afløst af en gennemtrængende Lugt af Brændeolie. Rummet, han sidder i, farer op og ned som en Ballongynge, — Aah, de forbandede Frikadeller. Han har Ordre til at sidde hernede, men Frikadellerne bryder sig Pokker om den Ordre, de vil op, og op kommer de, og det lige paa Gulvtæppet udfor Chefens Køje; — han lytter bleg, men fattet, i Radioen, nu spiller et Orkester netop „Kom og slik Solskin paa min lille Altan ...“ Saadan er Livet.

Pludselig farer alle op, to Claxonhorn af den Type, der baner sig Vej i selv de mest tilgroede Ører, skrigger gennem Søernes og Motorernes Larm; det er Signalet til Hurtigdykning, og hver Mand glemmer Søsysten eller Sejgheden over ikke at være søsyg. Dieselmotoren stoppes, Bundventilerne og Luftafgangene aabnes, Chefen og Rorgængereren kommer faldende ned gennem Taarnet, Lugten maa jo lukkes, inden vi er nede, alt foregaar med Lynets Hast. Nu bliver Søerne højere og højere, de slaar med nogle vældige Drøn over Broen, og saa bliver der for første Gang, siden vi forlod København, ganske stille, vi glider nedad for den tavse Elektromotor. Nu bliver Baaden afvejet, saa der er den rigtige Vandmængde i Tankene, der pumpes Vand fra en Tank forude til en Tank agterude, for at faa Baaden til at ligge vandret. Pumperne støjer, saa Kommandoerne brøles til Manden, der staar 5 Skridt fra en. Saa bliver der igen stille. I Stilheden drages adskillige Lettelssens Suk, for her i 8 Meters Dybde mærkes Bølgeslaget ikke saa kraftigt; Baaden søger ned i 20 Meters Dybde, men selv her mærkes Bølgeslaget, om end kun svagt.

Stadig ikke en Lyd. „Syv-Otte“ varskoer Chefen, og Baaden glider lydløst op i 7,8 Meters Dybde.

Den ene Time gaar efter den anden, og tavse Mænd ser hen paa Chefen, hans Periskop er nu den eneste Forbindelse, Baaden har med Livet paa Overfladen, og hans Ansigt, hvis det da ikke er det, Englænderne kalder et „Poker-Ansigt“, fortæller den durkdrevne Undervandsbaadsmand, om der foregaar noget deroppe.

„Gør færdig for“, lyder Kommandoen, og Torpedoen gøres klar til Skud, det betyder flere Ting; for det første er Fjenden nær, og for det andet har Søen lagt sig, for Indbjærgning af en Øvelsestorpedo indlader man sig ikke paa, naar Søerne vælter hen over U-Baaden.

Nu klør Chefen sig i Nakken, hvad kan det betyde? Har Fjenden ændret Kurs, har en af Torpedobaadene i Dækningen set os, er der en Flyver over Hovedet paa os eller klør det bare i Nakken paa ham, hver lille Bevægelse af ham bliver fulgt, for naar der sker noget, saa sker det hurtigt. Periskopet gaar op og ned, og en Mand staar klar til at betjene Torpedoaftrekket. „Vel klar ... Fyr!“ Det giver et lille Ryk i Baaden, Torpedoen er gaaet, Periskopet er nede, for bliver vi set nu, vil Fjenden maaske dreje bort fra Torpedoen. „Periskop op“ — „Blæs i Tank IV“. Baaden gaar op mod Overfladen, og nu bliver der travlt deroppe, Flyverne, Torpedobaadene og Orlogsskibene ser paa een Gang først Broen og derefter det lange mørke Skrog dukke op midt inde i Eskadren, der, i Parantes bemærket, fylder saa meget som København indenfor Voldene; paa Maalskibet stirrer Udkiggene ned i Vandet efter Torpedoen, der er indstillet til at gaa under Bunden paa Skibet; gaar den under eller ved Siden af?

I U-Baaden ser man paa Chefens Ansigt, og det er en daarlig Undervandsbaadsmand, der ikke kender sin Chef saa godt, at han kan se, om det blev en Træffer.

Baaden begynder nu, som Hvalfisken at spy Jonas'er op, klar til Indbjærgning, op i Solskinnet og den friske Sommerluft. Torpedoen, ca. 1 Ton blankt Staal, hejses op og gøres klar til næste Skud, Arbejdet er forbi, og man gasser sig i Solen med sin Ven Tobakken, glade og tilfredse, for vi „fik Ram paa ham“, og det gælder jo om at pudse Fjenden; den eneste, der maaske er mellemfornøjet, er Radiotelegrafisten, der lige hører, at der er Udsigt til stærke vestlige og nordvestlige Vinde med noget under normal Varme, men selv han smittes af den almindelige Livsglæde, for Meteorologerne kan jo heldigvis ogsaa tage fejl.

C—h.

Skibsfarten ude og hjemme.

Skibsbestilling.

D. F. D. S. har fra Burmeister og Wain's Værft bestilt et Motorskib til Passagerruten København—Danzig. Det skal udelukkende føre Passagerer, og Længden bliver 221 Fod, medens Størrelsen bliver som „Aalborghus“ med Plads til 50 Passagerer paa 1. Kahyt, 250 paa Kahytsklasse. Maskineriet skal bestaa af en B. & W. Motor paa 1500 HK, beregnet til at give Skibet en Fart af 15 Knob. Skibet skal afleveres til næste Efteraar.

**

Fra danske Skibsværfter.

Burmeister & Wain's Værft søsatte i Slutningen af September Motorfragtskibet „Pleasantville“, bygget til et Rederi i Oslo. Skibet er paa 8150 Dødvægt Tons med to Motorer af B. & W. nyeste Type, udviklende 5000 HK. Dæksmaskineriet drives elektrisk.

Prøvetur er afholdt med den paa Helsingørs Værft byggede Fragtdamper „Sejro“, tilhørende Rederiet Heimdal. Skibet er bygget til Lloyds Klasse 100 A. 1 special survey, er 252 Fod langt og paa 2500 Dødvægt Tons. Maskinen er 3-Gangs, og Damp faas fra to Kedler, udstyrede med Overheder, der udvikler 700 ind. HK, hvorved Damperen faar en Fart af 9 Knob.

Fra samme Værft er søsat Fragtdamperen „P. N. Damm“ til Rederiet Vendila, 325 Fod lang og paa 4750 Dødvægt Tons. Maskinen bliver en Lentz Maskine, udviklende 1600 ind. HK, givende Skibet en Fart af 11 Knob, i daglig Drift 10¼ Knob paa fuld Last. Skibet er det første af tre Søsterskibe til dette Rederi. Paa den ledige Bedding lægges Kølen il en Fragtdamper til Rederiet Torm.

Fra Burmeister & Wain's Værft er d. 21. Oktober søsat Motorskibet „Nyhorn“, bygget til et norsk Rederi og bestemt til Fragtfart. Det er 380 Fod langt og paa 8000 Dødvægt Tons. De to Hovedmotorer er af Burmeister & Wain's nyeste Type, udviklende 4000 ind. HK.

Fra Nakskov Værftet søsattes den 22. Oktober Motorskibet „Olympia“ til Rederiet Orient, 401 Fod langt og paa 8250 Dødvægt Tons med 5 Luger, 11 Ladebomme og 10 elektriske Lossespil. Maskineriet bestaar af to Burmeister & Wain's Motorer paa ialt 3800 ind. HK., Fart 12½ Knob paa Last. Skibet afleveres i December; og paa den ledige Bedding lægges Kølen til et Motorskib til Østasiatisk Kompagni.

**

Panama Kanalen.

Der er i Aar gaaet femten Aar, siden Panama-Kanalen aabnedes for Trafik, og Kanalens statistiske Bureau meddeler, at 54021 Handelsskibe har passeret Kanalen i den forløbne Tid, og Kanalafgifterne naar op til 223,751,682 Dollars.

Omkostningerne for Bygning af Kanalen beløb sig til 275 Millioner Dollars, og der er saaledes endnu ca. 50 Millioner Dollars tilbage, før Bygningsomkostningerne er dækkede. Denne Sum ventes indtjent fra Kanalafgifterne i de kommende to Aar.

**

Voksende estnisk Handelsflaade.

Estlands Regering besluttede i Fjor at yde Midler til en Forøgelse af Landets Handelsflaade. Som Følge heraf har de estniske Redere allerede i Aar købt

13 ny Skibe, og ny Køb forestaar. Estlands Handelsflaade er saaledes bleven forøget med ca. 30 000 Tons, medens den aarlige Forøgelse hidtil har været paa omkring 15 000 Tons.

**

Et Lysfænomen i Havet.

Den britiske Damper „Otaki“ observerede i November i Fjor i Nærheden af Minikoi Island talrige mærkelige lysende Pletter i Havet. De lyste pludselig op og sendte Straaler ud i alle Retninger med stor Hastighed, og i Løbet af en halv Snes Sekunder bredte Lysfænomenet sig over et Areal af 100—200 Fod i Diameter. Efter et Minuts Forløb aftog Lyset og forsvandt efterhaanden. Pletterne viste sig igen nær ved Skibet og længere borte, og i et Kvartertid dannedes stadig ny Pletter, hvorefter Fænomenet op-hørte.

**

Tyske Skoleskibe.

Det tyske Skoleskib „Grossherzogin Elisabeth“ af-sejlede den 1. Oktober fra Bremerhaven paa sin Vintertur til Teneriffa, Bridgetown, Port of Spain, Dominica og St. Thomas, og midt i Marts returnerer Skibet til Bremerhaven. Skoleskibet „Deutschland“ afgik 28. September til Los Palmas, Rio de Janeiro, Montevideo og Bahia, og kommer ligeledes tilbage til Tyskland midt i Marts. Ved Goodwin Sands kolliderede Skibet med en Damper og returnerede til Bremerhaven for at blive repareret.

**

Ny amerikanske Skibe.

Amerikanerne meddeler, at de bygger to Motorskibe paa 30 000 Tons og forsynet med Dieselmotorer af ny Type, og der paastaas, at disse Skibe skal løbe ikke mindre end 35 Knob. Endnu vanskeligere bliver Løfterne at indfri, naar der hævdes, at Skibenes Brædselsforbrug bliver en Trediedel mindre end for almindelige Motorer.

Tiden maa vel vise, om disse Forventninger gaar i Opfyldelse, thi skulde det ske, maa det faa en revolutionerende Indflydelse paa al Atlanterhavstrafik. Med en saadan Fart kan de ny 30 000 Tonsere gøre Rejsen over Atlanten paa mindre end fire Dage, og det paastaas endog, at de under gunstige Omstændigheder kan tilbagelægge Turen over det atlantiske Ocean paa kun lidt mere end tre Dage.

Disse Skibe bliver klar til Brug i Begyndelsen af næste Sommer og skal saa vise, hvad de duer til. Naar Rekorden skal sættes, maa man haabe, det bliver under gunstige Omstændigheder.

**

Statsskibsfartens Fiasko.

Man ved, at Statsskibsfarten er forudbestemt til at mislykkes. Hvor man har forsøgt sig paa en saadan Drift, er Resultatet overalt blevet det samme, naar det har drejet sig om ren Handelsskibsfart i Konkurrence med den private Skibsfart. Dette Forhold illustreres tydeligt af de Tal, som er publiceret angaaende De Forenede Staters Handelsflaade i Statsdrift.

Til Juni i Fjor har Shipping Board forbrugt rundt regnet 14 Milliarder Kroner, og hvis Dækning for

Afskrivninger og Renter af Kapitalen medregnes, vil Gælden blive større end Storbritanniens Nationalgæld for Krigen. Det ser ud til, at det reducerede Tab for næste Aar sammenlignet med Tabet for 1927 — 28 ikke er en Følge af en bedre økonomisk Drift, men en Følge af Salget af en Del af Boardets Flaade.

I indeværende Aar er „United States Lines“ bleven solgt af Staten til Chapman Selskabet, men i de sidste 9 Maaneder, hvori Boardet disponerede Skibene, var der et Tab paa ca. 4½ Mill. Kr. efter en af det private Selskab udsendt Redegørelse, var der derimod fra April til Juni en Gevinst paa 2,4 Mill. Kr. Paa „American Merchant Lines“ havde Shipping Board i Fjor, i den Tid, hvori Flaaden var afgivet til privat Drift, en Gevinst paa ca. 46 000 Kr.

Shipping Board, altsaa Staten, havde for hver Rejse, dets Skibe har gjort i Aarets Løb, et Tab gennemsnitlig paa ca. 31 000 Kr.

„Glædens Hemmelighed“

Gyldendals Forlag har givet *Axel Juels* nye Bog en statelig Udstyrelse: bredt Format og kraftig Sats paa svært Papir. Et Ydre, som paa Forhaand vækker Forventning om et vægtigt Indhold.

Med god Grund. *Axel Juels* sidste Digtsamling er lige saa betydelig som ejendommelig — betydelig ved overalt at være det modne Udtryk for hans lyriske Personlighed og ejendommelig ved overalt at lade samme Grundtone klinge igennem og saaledes skabe en harmonisk og virkningsfuld Helhed.

Axel Juell har altid haft et fint Øre for selve Versets Musik. Denne Gang imidlertid i udpræget Grad. Digt for Digt ligesom bæres frem paa sin egen og indre Melodi og synger sig ind i Sindet med umiddelbar Naturlighed. Strofebygningen er stundom bredere end før, men den yndefulde Melodiøsitet saa stærk som nogensinde.

Titlen selv — valgt ved blot at antyde, men ikke afsløre, hvad Bogen bringer — har sin dybeste Forklaring i de to Digte „Guds Dukater“ og „Slægters Gang“ — den frejdige, lyse Livsvilje, der i det muntre Smil, det glade Ord og det gode Sindelag ser bærende Værdier, og den inderlige Samfølelse med Folk og Land i Fortid som Nutid, der lader den enkelte føle sig som Led af en ubrydelig Kæde, delagtig som Menneske i Menneskehedens fælles Livsvilkaar og som Dansker i Danmarks historiske Skæbne, i Lyset saavel som i Skyggen. Denne Dobbeltfølelse af bevidst Optimisme og ydmyg Opgaaen i en højere Sammenhæng er Hemmeligheden ved Glæden d. v. s. ved paa Trods af alle Tilværelsens Vanskeligheder at sige Ja til Livet og gøre det rigere ved at opleve det under Evighedens Synspunkt.

Hvad *Axel Juell* end her har digtet om — fra Danmark i Fugleperspektiv („Sommergry over Danmark“) til Sjælens mystiske Samhør („Pigen ved Brønden“) — overalt toner dette mandige Livssyn med ind og giver Billederne Dybde og Baggrund. Det maner til Ærbødighed overfor alle Fortidens Minder:

*Byg tænksomt op, ryd varsomt væk,
husk det er gamle Ansigtstræk
maaske et Drag af Evighed,
I rører ved.*

Det giver Provinsbyen, der vaagner, Skær af „Aarhundreders Morgenglæde“ — ja selv „Sømandens Venner“, de blinkende Fyr og de vippende Vagerprikker, træder digterisk set i et højere Formaalets Tjeneste:

*O havde I paa Landet
det Sind som vi i Vandet,
paa Brinken og i Sandet,
vi vil Alverden vel —
en ny Tid vilde fødes,
hvor færre Liv forødes,
om Menneskene mødes
i Trang til alles Held.*

Gamle Marinere vil med særlig Glæde modtage Digtene om „Jylland“ og „Niels Juel“ (med den i al sin Knaphed saa malende Slutlinje: „Aldrig svinde i det fjerne hans Lanterne“), inden „Absalon“ og „Sangen i Norden“ danner den pompøse Afslutning. Sidste Indtryk er det søde, bølgerisende Tonefald i den nye Fædrelandssang „Danmark“, som allerede nu kappes med „Flaget“ i Folkeryndest.

Carl Dumreicher.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af
Arkitekt *E. W. Marston* og Grosserer *Vald. Schou.*

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør *Julius Petersen.*

Da Komitéen til *Fregatten „Jylland“*s Bevarelse gerne vil afslutte sit Regnskab pr. 1ste December 1929, vil vi anmode de Afdelinger, som endnu maatte ligge inde med eventuelle Bidrag til *Fregatten*, om at indsende disse til Komitéens Hovedkontor, Nygade 1.

ESBJERG-AFDELINGEN

afholdt Lørdag den 5. Oktober sin 7 Aars Stiftelsesfest paa Hotel Spangsbjerg, med Foredrag m. m., fælles Kaffebord og Dans. Efter at Flaget var hejst, bød Formanden Velkommen og talte for Fødselsdagsbarnet. Derefter holdt vor gode Kammerat, Bogholder *Hansen*, et udmærket Foredrag om Livet ombord i Fiskeriinspektionsskibet „Beskytteren“ paa en Rejse til Island. Til Kaffebordet blev under livlig Bifald sunget nogle Sange af Sangeren *Gerhart Iversen.*

Der blev endnu holdt mange Taler, og sunget nogle Sange, som var skrevet til Aftenens Fest. Styrmand *Larsen* ønskede Foreningen god Trivsel og udbragte et Leve for Marineforeningen. Formanden bød Velbekomme og Dækket gjordes klar til Dans.

KØBENHAVN-AFDELINGENS SAMMENKOMST DEN 9. OKTOBER 1929

Vintersæsonen indledes den 9. Oktober i Studenterforeningens store Sal, hvor en talrig Skare Medlemmer havde givet Møde. I Formandens, Grosserer *Vald. Schous* Fraværelse paa Rejse, bød Næstformanden, Arkitekt *Marston*, Velkommen til Medlemmerne og Gæsterne, Kadetter, Dæksofficerselever og Marinere, og udtalte paa Formandens og Bestyrelsens Vegne Haabet om, at denne Sæson som de 15 forudgaaende maatte formaa at samle Kammeraterne om vore Formaal. En særlig Velkomst rettede Næstformanden til Aftenens Foredragshol-

der, Kaptajnløjtnant *Westermann*, der havde gjort Afdelingen den Glæde at ville tale om vor maritime Stilling, og endelig udtalte han paa Bestyrelsens Vegne Afdelingens Deltagelse i de store Tab, vor Koffardimarine havde lidt gennem Skoleskibet „København“s Forlis og de Ulykker, som i dette Aar har ramt Handelsflaaden, Fiskerflaaden og vort Redningsvæsen. Disse Mindeord paahørtes staaende.

Efter at Flaget var hejst med Honnør, gaves Ordet til Kaptajnløjtnant *Westermann*, der i de paafølgende 5 Kvarter gav en Forklaring over de Opgaver, den danske Sømagt har at løse, og som den kan løse, saafremt de ved 1922-Ordningen forudsatte Midler stilledes til Raadighed, om de Forpligtelser, der paahviler Landet i sømilitær Henseende i Henhold til Konventionerne, og hvorledes disse Forhold forelaa i Øjeblikket, da vor Marine befinder sig i en sørgelig og forsømt Tilstand, uanset det energiske og dygtige Arbejde, som uførtrodt gøres af Personellet trods de slette Arbejdsvilkaar.

Det meget alvorlige og ypperligt holdte Foredrag, der paa udelukkende saglig Maade fremlagde Tingenes Tilstand indenfor vor Marine for Tilhørerne, paahørtes under lydløs Stilhed. Uagtet det Billede af den danske Sømagt Tilstand, som oprulledes, mindst af alt kunde udløse et Bifald, takkede man Foredragsholderen med kraftigt Bifald, idet man hyldede den varmtfølede Maade, hvorpaa han som dansk Mand og Søofficer havde talt og bragt manende og alvorlige Tanker til sine Tilhørere.

Ved den paafølgende Fællesspisning takkedes Kaptajnløjtnanten fra flere Sider og talte selv smukt for Marineforeningen. Hovedforeningens Formand, Admiral *C. Carstensen*, talte for Aanden i Foreningen og udbragte et Leve for Afdelingen, og talrige andre Talere bidrog til at gøre Mødeaftenen saa smuk og indholdsrig som vel muligt.

AARHUS-AFDELINGEN

afholdt Torsdag den 10. Oktober sin halvaarlige, ordinære Generalforsamling paa „Palæ“.

Efter at man under sædvanligt Honnør for Flaget havde taget Plads ved de festligt opdækkede Borde, bød Formanden, Konsul *Anton C. Nielsen*, velkommen og foreslog Direktør *Kramhøft* til Dirigent. Direktør *K.* takkede og gav Ordet til Formanden, der omtalte de forskellige Tildragelser i det forløbne Halvaar, herunder Foreningens Stiftelsesfest den 16. Marts, Sommerudflugten til „Frederikshøj“, Festlighederne i Anledning af Flaadebøget m. m. Efter Dagsordenens Punkt 2, „Kogt Torsk, Øl og Snaps“ og flere fornøjelige Taler, kunde man tage fat paa Valgene. Formanden, Konsul *Anton C. Nielsen*, genvalgtes enstemmigt, idet Medlemmerne rejste sig og hyldede deres Formand. Ligeledes genvalgtes de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, Dykker *Jensen*, Overtoldrobsbetjent *Stitz* og Forretningsfører *Mikkelsen*, medens Blikkenslagermester *Christensen*, Hadsten, valgtes i Stedet for Lodsformand *Martin Jensen*, der ikke ønskede Genvalg. Formanden takkede *M. J.* for det gode Samarbejde, der havde bestaaet i de forløbne Aar, hvorefter Revisorerne: Baadsmænd *Dynesen* og *Befragter Schmidt* ligeledes genvalgtes.

Da Dagsordenens næste Punkter: Brød, Smør o. s. v. i Forbindelse med den blaa Bog og Fabrikant *Mammen's* med fl. fornøjelige Taler var vel overstaaet, var man naaet til „Eventuelt“.

En stor Del af Medlemmerne havde Ordet for at udtale, hvad der laa dem paa Hjerte. Vognmand *Nitzke* mindedes saaledes i en smuk Tale Sejleren „København“ og dens Besætning, hvilken Tale paahørtes staaende.

Konsulen takkede sluttelig de mødte Medlemmer for deres Interesse for Foreningens Anliggender, og da Generalforsamlingen herefter sluttedes, samledes Kammeraterne i de tilstødende Lokaler, for under mere tvangfri Former at fortsætte Samværet, der vedvarede til ud paa de smaa Timer.

AALBORG-AFDELINGEN

For 30 Aar siden stod Krydseren „Valkyrien“ ud paa sit berømmelige Togt til Østen, og Tirsdagen den 15. Oktober — Mindedagen, da den under Kanonsalut forlod Københavns Red — fejrede Aalborgkredsen, der blandt sine Medlemmer tæller flere Valkyriegutter, en smuk Mindefest.

Selveste Foreningens Chef, Fabrikant *M. Kjær*, er „Valkyriemand“, og det skal siges til hans Ros, at han har lagt et stort Arbejde i at samle alle, der kunde ønske, at være med til en 30 Aars Mindefest.

Saavel Hs. kgl. Højhed *Prins Valdemar* som Kommandør *Maegaard* var inviteret til Festen, men Prinsen opholdt sig i England og Kommandøren var ikke helt vel, og begge var derfor forhindret i at være med.

Derimod mødte fra Hovedbestyrelsen Admiral *Carstensen* og Grosserer *Vald. Schou*. Desuden saas en Række tjenstgørende Officerer, saaledes Lodsdirektør Kaptajn *Nielsen* og Løjtnant *Nielsen*.

Ved Nitiden om Formiddagen mødte foruden de særlig indbudte ca. 20 gamle Marinere, der for 30 Aar siden stod paa „Valkyriens Dæk, udenfor Haandværkerforeningen, og derfra gik Turen i et ordnet Biltog over den store Vildmose til Blokhus, hvor Selskabet samledes i Hotel Klitgaards hyggelige Festsal til en splendid Frokost.

Formanden, Fabrikant *Kjær*, bød Velkommen og mindedes i smukke Ord Anledningen til, at der var blæst til Samling; det var dog en Mindedag i Danmarks Historie, da den lille Krydser uden et eneste Uheld, vendte tilbage til Reden, hvorfra den var gaaet ud, og han sluttede sin smukke Tale med et: „Gud bevare Kongen og gamle Danmark“. Alle rejste sig. Saa faldt Talerne Slag i Slag, og efterhaanden kom det rigtige Marinehumør op og „kan du huske?“

Kan du huske, da Christian, en helbefaren, bankede Skomageren i Jokohama (baade Skomageren og Christian var til Stede), og kan du huske, da Underkanoner *Nielsen*, nu Løjtnant *N.*, en Gang beordrede en helbefaren Matros til at sætte en Pøs, der var gaaet i Drift, paa Plads, og naar vi eksercerede og der blev kommanderet „Ret, staa stille!“ selv om Krydseren slingrede begge Lønninger under Vand og Underkanoneren selv daarligt kunde klamre sig fast! Hurra for Krydseren og alle dens glade Minder!

Der bødes paa flere smaa behagelige Overraskelser, bl. a. i Form af en lille Bouteille, indeholdende „ægte Chulalongkornbrændevin“, direkte importeret i Dagens Anledning fra Bangkok.

Efter Frokosten gik man en Tur til Havet og blev fotograferet, og her havde Foreningens udmærkede Næstkommanderende, Skibsreder *Jacob Nielsen*, Dagen iforvejen været saa forsynlig langs Stranden at nedlægge Depoter, bestaaende af Whisky og Sodavand.

Ved 4-Tiden samledes man til en Soupér i Haandværkerforeningen med Feststemning og mange Taler. Midt i Salen var fremstillet en meget smuk Gengivelse af Krydseren. Efter at Flaget var hejst, bød Formanden Velkommen.

Admiral *Carstensen* udbragte en Skaal for den danske Marine. Koksmath *Rasmus Hansen* talte i fornøjelige Vendinger om Livet om Bord i Krydseren.

Kaptajn *Friis Jensen*, Fører af Lillebælts-Færgen, fremdrog Minder fra Togtet, og Konsul *Stuhr* talte for den danske Marine; *Høfler* udbragte et Leve for Officerer og Underofficerer i Marinen. Proprietær *Bojsen*, „Lethenborg“ ved Silkeborg, der var Overgartner om Bord, mindede om sin Blomsterhave i Fore-Mers.

Der udbragtes Skaaler for Hs. kgl. Højhed *Prins Valdemar* og Kommandør *Maegaard*.

Kl. 8 mødte Marineforeningens Medlemmer med Damer i et Antal af 4—500 i Haandværkerforeningens Festsal, der, Traditionen tro, var omdannet til et helt Skibsdæk. Der var rejst Kommandobro med Sidelanterner, Rat, Kompashus, Telegraf, og bagude tonede et mægtigt Billede, forestillende en Orlogsmand for fuld Damp.

Saa blev Flaget hejst og Koncertsanger *Ancher Pedersen*

og Marineforeningens Sanger *Louis Nielsen* (en Søn af Næstkommanderende) sang nogle Sange; bl. a. sang sidstnævnte stemningsfuldt og smukt *Axel Juels* „Flaget“. En lille 12 Aars Gut, *Svend Lyng Nielsen*, spillede paa Harmonika, hvorefter Løjtnant *Nielsen*, der var med paa Turen som Underkanoner, talte om Krydserens Togt gennem Middelhavet og det indiske Ocean til Singapore o. s. v. Foredraget var ledsaget af Lysbilleder og gjorde stor Lykke.

Efter Foredraget spillede Marineforeningens Orkester op til Dans paa Dækket.

ODENSE-AFDELINGEN

afholdt Onsdag den 6. November Pølsegilde og Andespil paa Industripalæet.

Et stort Antal Medlemmer havde givet Møde, da Formanden, Installatør *Overgaard Nielsen*, bød Velkommen til Bords. Under Spisningen holdtes forskellige Taler bl. a. af Formanden, der talte for Marineforeningen, af Foreningens Æresmedlem, Telefonmester *Buchgreitz* for Damerne, af Kaptajn *Jørgensen* for Flaget, og mange flere.

Efter Pølsegildet afholdtes et fornøjeligt Andespil, og mange af Medlemmerne hjembragte nogle af de fedeste Ænder paa Fyen til Mortensarten. Under Andespillet blev der pludselig Stildhed, da man hørte: „Hallo, Hallo, her er Odense Radioavis“. Der paafølgte nu et morsomt Referat af Pølsegildets Forløb, oplæst af en indbudt Speaker, og dette vakte vild Jubel blandt Deltagerne. Radio-Anlægget var installeret af Afdelingens Formand og havde kostet et ikke ringe Arbejde, for hvilket han fortjener Tak.

Aftenen sluttede med en Svingom til Radio-Musik.

Skyttelavet afholdt sin ordinære Generalforsamling paa „Billard-Kaféen“ Torsdag den 17. Oktober.

Formanden — Tømrer *L. Larsen* — bød Velkommen og foreslog til Dirigent Lavets Æresmedlem, Installatør *Overgaard Nielsen*, der valgtes enstemmigt.

Formanden aflagde derefter Beretning for det forløbne Aar, hvoraf fremgik, at Medlemsantallet omtrent var det samme som sidste Aar. Han omtalte de forskellige afholdte Skydninger, bl. a. Holdkapskydningen i Randers, hvor Odense-Kredsen var bleven Nr. 2.

Kassereren — Direktør *Claus Hansen* — aflagde det reviderede Regnskab, der balancerede med Kr. 464,23.

Et Forslag til Lovændring om, at Generalforsamlingen vælger Bestyrelsen, og at denne fremtidig konstituerer sig selv, vedtoges.

Til Bestyrelsen genvalgtes Tømrer *L. Larsen*, og i Stedet for Kaptajn *M. Chr. Jørgensen*, der ikke ønskede Genvalg, valgtes Maskinmester *I. Jørgensen*. Til Suppleant valgtes Vognmand *N. Henriksen*. Den afgaaende Revisor, Bogholder *Nyhammer*, genvalgtes. Under Eventuelt drøftedes forskellige Sager Lavet vedrørende.

Før Generalforsamlingen afholdtes en Skydning, hvor Præmierne tilfaldt følgende:

Fri Skydning: 1ste Præmie Gaardejer *Knud Rasmussen*. 2den Præmie Maskinmester *I. Jørgensen*.

Fast Skydning: 1ste Præmie Tømrer *L. Larsen*. 2den Præmie Gaardejer *Knud Rasmussen*.

Bueskydning: 1ste Præmie Installatør *Overgaard Nielsen*. 2den Præmie Kroejer *M. Christensen*.

Efter Skydningen samledes Skyttebrødrene ved et fornøjeligt Smørrebrødsbord.

KØBENHAVN-AFDELINGEN

Næsten 150 Medlemmer med Damer havde fyldt Park-Restaurantens store Sal den 17. Oktober, da Formanden, *Johs. Grønwald*, bød Velkommen og takkede for det smukke Frem møde for at fejre Lavets 13. Fødselsdag. Festligt virkede det som sædvanligt, da Lavets Flag blev hejst, efterfulgt af Kongesangen, og straks traadte Frk. *Höglander* med sin Accompanetrice, Fru *Jutta Jerndorff*, ind paa den lille Scene og underholdt Forsamlingen med sine kvikke og fornøjelige Sange. Da Bifaldet var hendøet, kom Skuespiller *Ludv. Nathansen* med sin Partner, Frk. *Gyrla Scheelhardt*, ind som „Sømænd“ med hver sit mægtige „Skibsklaver“, som de begge trakterede med stor Virtuositet og gav en vekslende Række Sømandssange til Bedste, blandet med meget aktuelle og enkelte selv-kombinerede Viser — en Mixtur, der saa afgjort faldt i Publikums Smag, at det nødigt vilde give Slip paa de to humørfyldte Mennesker. — En hastig Omlædning — og de stod atter paa Scenen som spanske Gadesangere og fortsatte Underholdningen med om muligt end mere smittende Humør, saa selv den mest kræsnе og kritiske maatte give tabt og le med! —

Naa, uden Mad og Drikke — o. s. v.; Bordene ventede paa at komme frem, og i Løbet af ca. 20 Min. var den store Sal forandret til en smuk Spisesal med et flot, 3-fløjet Spisebord, og omgaaende fyldtes dette med den glade Forsamling, som med Admiralen i Spidsen lod Maden vederfares Retfærdighed. — En Række gode Taler for Lavet, Moderforeningen, Gæsterne o. s. v. af Formanden, Admiral *Carstensen*, Grosserer *Schou* m. fl., afbrudt af en af Formanden forfattet Sang til Damerne, holdt Deltagerne i Aande, saa at der knap blev Tid til at hive Loddet. — Kaffen serveredes i de tilstødende Lokaler, og her overrakte Formanden Lavets Flids- og Opmuntlingspræmie til Aarets flittigste og bedste Skytte, Inspektør *E. Jensen*; den var vel fortjent! —

Der blev nu pebet „Op til Dæksmønstring“, idet der i Salen stod en fed Tombola og ventede paa at blive slank (det er jo det eneste saliggørende!). Orkestret spillede snart op til en „smægtende Vals i Charleston-Tempo“, og Tombolaens unge, smukke Damer havde alle deres besnærende Egenskaber behov for at faa udsolgt. — Dansen var lige ved at tage Luven fra dem! —

Det blev sent, inden der blev danset af, og man kunde skilles i Bevidstheden om at have tilbragt en fornøjelig Aften, der kun kunde tjene Lavet til al mulig Ære. —

HELSINGØR-AFDELINGEN

afholdt den 22. Oktober Mødeaften med Foredrag af Overlærer *Hørning*. Foredraget havde samlet en meget stor Tilhørerkreds, hvad det i høj Grad fortjente. Paa en særdeles interessant og livfuld Maade skildrede Overlæreren Livet paa Søen i de gamle Sejlskibes Dage, krydret med Episoder og Historier fra Livet om Bord. Overlæreren, der selv har tilbragt sin Ungdom paa Søen og tjent sig frem fra For til Agter, havde samlet et aldeles pragtfuldt Billedmateriale fra de ældste Typer, der „blev bygget i milevis og solgt i favne-

Skagen**S. Hesselholt,**

Slagter- og Paalægsforretning

Telf. 120 Skagen Telf. 120

C. Winter's Conditori, Bageri og Café
Skagen
anbefales

Leverandør til Marinen

Andreas Jensen & Sønner

Maskinfabrik og Skibssmedie

Skagen — Telf. 78

Hobro**Hobro Lagerøl****Hobro Pilsner****Borgerforeningen**

Telefon 23. HOBRO Telefon 23

Samlingssted for Marineforeningens
Medlemmer samt alle Soldaterforeninger**C. H. R. Vanggaard****Jens Jensen**

Telefon 38 — HOBRO — Telefon 38

Alt i Skibsproviantering

Leverandør til Marinen

Aarhus**A/s Thomas Ths. Sabroe & Co.**

Tlgr.: Sabroe — Aarhus — Telefon: 370

Afdeling i København: Puggaardsgade 14. Telf. Central 1764 og 9842.

Køleanlæg — Ismaskiner**I. C. Christensen,**

Skræderi og Klædehandel.

Guldsmedegade 34 — Telefon 929 — Aarhus.

A. EVENSEN & Co.**AARHUS****TLF. 509 & 529 TELEGR. „ADAN“****SOPHUS E. JOHNSEN & Co.**
SKIBSHANDEL, DRAKENBERGHUSTelegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Biis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.

HAVNEGADE 32, AARHUS

C. PETERSEN**Bageri & Conditori**

Dunkarken 33

Aarhus Tlf. 2017 Aarhus

Andreas Skaarup, Aarhus.

Colonial- og Delikatesseforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

*Handels- og
Blomsterhandl.
Leonard Noel
St. Torv Aarhus No 15
Telefon 7600-3 Linier
Telegram Adresse: Blomsterabel***Frederikshavn****MILLION SKRÆDERIET**

Frederikshavn

Carl Christensen

Telefon 528

Chr. Pasbjerg**Conditori og Bageri**

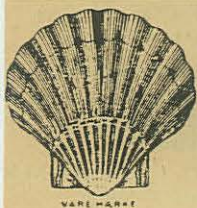
Brød sendes overalt i Havnen

Telefon 319. Frederikshavn

Thisted**A/s Kulkompagniet****Thisted**

Havnen — Telefon 35. Stats. 2

Leverandør til Marinen

Hjørring**SHELL****Benzin, Smøreolie, Pe-
troleum, Raolie**

Ths. Toft og Co. A/S

Telf. 109 Hjørring Telf. 109

Sophus Thomsen**Garmester**Bygningsarbejde udføres solidt af bed-
ste Materialer

Telefon 373 — Hjørring

Hans V. Andreasen's

Skræderforretning anbefales

Strømgade 7. Telefon 787. Hjørring

Kolding**N. P. Høghs Slagterforretning**

Kolding,

Leverer Kød, Flæsk og Paalæg

til Dagens billigste Pris. TELEFON 528.

Hirtshals**Jr. Jensen**

Kul og Støb godsforretning

Tlf. 4 Hirtshals — Tlf. 4

Marinere besøger

Hirtshals Kro,

Feriegæster modtages.

Telefon 7

P. Schou & Co.

Skibshandlere.

Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17

Leverandør til Marinen

Vejle**Brug****D. Friis'****Bagepulver***Herremagasinet**Johansen & Co.**Lipser Raathuset, Vejle*

Telefon 737 — Bedst og billigst.

Vejle Dampfarveri

og kemiske Renseri.

VEJLE, F. SVENDSEN

Støt vore**Annoncører!****Marinere i Vejle**

Drik

„Vejle Pilsner“**Støt de Averterende!****F yn****Odense Maskinfabrik,***Ditlev Madsen*

(Medlem af Maskinmestrenes Forening)

Bjergegade 26, Odense, Telefon 3342

Maskin- og Kedelreparation. Skibssmede-
arbejde. Autogensvejsning.

Reparation af Skibsmotører.

Expresstrykkeriet

anbefales.

Klaregade 25, Odense, Telf. 26.

R. A. CHRISTOPHERSEN

VESTERGADE 28 og

Strøgplassen

ODENSE

GULD &

SØLVVARER

i STØRSTE UDVALG

Vestfyens Kulimport,

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgt. danske

Marine.

R. MOLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Fiskernes Fællessalg, Faaborg

Alle Aarstidens Fiskesorter.

Telefon Faaborg 74

A. Jacobsen,**Wienerbageri & Conditori,** Torvegade 23, Faaborg Tlf. 112

Leverandør til Marinen

Strandgade 3, **Herman Agerup,** Faaborg. Tlf. 269

Kolonial- & Skibsproviantforretning.

Leverandør til Marinen

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

H. K.

(Reserveret)

Sjælland**IMPORTKOMPAGNIET** A/s

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG

Leverandør til Marinen.

**KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELSINGØR****KUL - COKES - BRÆNDE**

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

vis", over de bekendte og pragtfulde The Clipper til Nutidens desværre saa faa stolte Skibe. De fleste af Skibene saas i deres rette Element og yar taget for fulde Sejl, saa man rigtig saa Skønheden i Skibenes Linier og Rejsning; ogsaa fra Livet om Bord havde Overlæreren forstaaet at fremskaffe nye, aldeles imponerende Billeder, baade smukke og stemningsfulde fra Sejladsen i Magsvej og vældige og kraftige fra Rejsen rundt Kap Horn.

Efter Foredraget blev der paa maritim Vis pebet til „Skafnin". Marineforeningens kendte kammeratlige Stemning gjorde sig snart gældende, og alvorlige Taler vekslede med muntre Historier og harmløse Spøg. To af en Svabergast forfattede Sange, og Posten, der blev uddelt, gjorde sit til, at Hundevagten forløb fornøjeligere, end den plejer for de gamle Søulke.

KALUNDBORG-AFDELINGEN

afholdt den 27. Oktober sin Efteraarsfest. 3—400 Mennesker var mødt, og Festen begyndte Kl. 8.

Formanden bød Velkommen, og udbragte et Leve for Konge og Fædreland.

Derefter gik Tæppet op for Teaterforestillingen. Et Selskab fra København spillede „Storken paa Eventyr".

Umiddelbart herefter fandt der en smuk Højtidelighed Sted, idet Formanden overrakte det sidste Æresmedlem, Styrmand *Fr. Hansen*, Marineforeningens Diplom.

Formanden mindede om, at *Fr. Hansen* ved sin 80-aarige Fødselsdag var blevet udnævnt til Dannebrogsmænd og samtidig udnævnt til Æresmedlem. Paa Grund af Formandens Sygdom var Diplomen ikke bleven overrakt før.

Fr. Hansen er født 22. Juli 1849 og drog som 14-aarig til Sø. Under Krigen 1864 var han med til at føre Proviant over til Tropperne i Assens og oplevede adskilligt. Derefter gik han til Sø og sejlede Jorden rundt. 1874 kom han tilbage til Danmark og tog Styrmandseksamen. Han sejlede viden om og var bl. a. ombord paa Fregatten „Jylland", som 1876 sejlede Kongefamilien og den danske Prinsesse Dagmar til St. Peterborg. Det var en Oplevelse, han aldrig glemmer.

Saa gik man ind i Selskabslokalerne og nød Kaffen, og derefter spillede Musikken op.

BOGEN OM REDNINGSVÆSENET

C. P. EISENREICH: *Det nørrejydske Redningsvæsen.* Festschrift i Anledning af Redningsvæsenets 75 Aars Jubilæum, med talrige Illustrationer. Faaes ved Henvendelse til Afdelingsformændene samt gennem Marineforeningens Hovedkontor, St. Strandstræde 9, Tlf. Palæ 2886. Kbhvn. K. Den meget nedsatte Pris er 5 Kr. 50 Øre.

DØDSFALD

DOMMER A. W. HORNEMANN, R. af D.

Formand for Marineforeningens Nykøbing M.-Afdeling.

Den 2 November 1929 afgik Underretsdommer *A. W. Hornemann*, Nykøbing Mors, ved Døden, 64 Aar gammel.

Gennem en lang og smuk juridisk Løbebane, der førte Dommeren til Stillinger indenfor Jurisdiktionerne i snart sagt alle Jyllands Egne, var han i 1925 bleven ansat som Dommer i Nykøbing og Morsø Herreder efter forud i 4 Aar at have været Dommer i Aalborg Købstad og Birk. En dygtig, elskværdig og samtidig myndig Mand, som havde alles Agtelse, fordi han var en udpræget Personlighed, en Mand som ikke gik paa Akkord i sine Overbevisninger, en Mand, som med sin varme Fædres kærlighed — den han aldrig lagde Skjul paa — vil efterlade et Savn i Marineforeningen og i den Afdeling af denne, som han ledede.

Tidligt var Dommer Hornemann med i den Sammenslutning af tidligere Marinere, som mødtes i Marineforeningen, og dennes Formaal havde hans fulde Interesse, der naturligvis maat-

te føre til, at hans Evner toges i Brug i Foreningsarbejdet, hvor han udrettede meget, og hvor hans bestemte og dog venesæle Person var meget skattet. Man mærkede altid, at det var Sagen og ikke Personen, der for ham var det afgørende. Han vil blive dybt savnet blandt de mange Venner, han vandt.

Ære være hans Minde!

FRA AALBORG-AFDELINGEN

Dødsfald.

Atter er to af Kredens gode Medlemmer gaaet bort. Købmand *Valdemar Terndrup* i Brovst og pens. Fiskeriassistent *Christen Pedersen*.

Købmand Terndrup var med fra Foreningens første Dag og har været os en god Mand. Saaledes har han skænket Foreningen en Metalkanon paa Lavet — Strandingsgods fra Jyllands Vestkyst, samt en Haandgranat.

Paa Begravelsesdagen mødte en Deputation fra Kredsen med Flag og signeret Krans.

Fiskeriassistent *Chr. Pedersen* blev begravet paa Aalborg Kirkegaard Søndag den 13. Oktober. Ogsaa ham fulgte en Deputation med Flag, og signeret Krans blev nedlagt paa hans Grav.

Ære være deres Minde!

Sparekassen

for København og Omegn — stiftet 1820
Hovedkontoret **Niels Hemmingsengsgade 24**

Forvaltningsafdelingen administrerer Formuer, baandlagte Midler, Legatkapitaler m.v. — samt paatager sig Indtægtsforvaltning, herunder Betaling af Skatter, Husleje m. m. — **Værdipapirer** modta'es i aabent Depot.

Udlaan mod Haandpant.   Boxer udlejes fra 10 Kr.

Parkteatrets Restaurant og Selskabslokaler

anbefales de ærede Medlemmer. — Stadion, Østerbrogade 79. — Concert hver Aften. Morsomt Smørrebrød. Byens smukkeste Selskabslokaler.

LEO IVERSEN, Dannebrog 1912.
Telf. 4048.

**Man kører sikrest og flest
Kilometer paa**

FISK

Automobilgummi

Time to Re-tire
Køb FISK

I. C. Larsens Skrædderforretning

Borgergade 12 Telefon 585

anbefales.

Aalborg Haandværkerforening

Telefon 388. CHR. LØFQUIST Telefon 1889.

Blomsterforretningen „Vesteraa“

I. Jacobsen.

Telefon 4974. Vesteraagade 7, Aalborg Telefon 4974

Aalborg ny Dampbageri

Byens bedst assorterede Bageri for Skibsproviantering. Ordre modtages hos d'Herr. Skibshandlere.

Telefon 1986

Arnold Petersen,

Telf. 4035. Bispensgade 26, Telf. 4035

Isenkram, Glas og Porcelæn

V. Mortensen

Juvelér og Guldsmed
Bispensgade 22. Telefon 778
Aalborg

Reeses Restaurant

Telefon 2630 - 2631

N. C. Bach, — Nørresundby

Edsvoren Skibsmægler.
Telegr.-Adr.: BACH - Tlf. 1047, 2161

Den smukkeste Lampe og Lysekroner

finder De hos **J.M. STUHR**

Det største Udvalg — Danmarksgade 14 — Den billigste Pris
Brug altid Osramlamper Brug altid Osramlamper

AKTIESELSKABET

RANDERS REBSLAAERI

Tougværk af Hamp, Manilla og Kokos.

Staalougværk af enhver Art.

Lager i København: Strandgade 44 — Telefon 12665

Munksgaard-Nielsens
Skibssmedie
& Maskinfabrik

Telf. 838. Randers. priv. 414

Køb Randers Andels Mejeris Produkter.

Randers Fløde (Eksportfløde)

Faas i enhver Havn.

Hallo Mariner,
vi mødes Alle paa Hotel

Spangsberg

Esbjerg

Chas. Mortensen

Sejlmager
Randers

Telte, Sejl, Flag og Pressninger

Autoriseret Forhandler af Marineforeningens Standere.

A. L. Nielsens Eftf.

Einer Clausen

Randers. Telefon 224

Skibsproviantering
Leverandør til Marinen.

De køber bedst og billigst
hos

SVANHOLM

Kongensgade 66

Esbjerg

Brug D. D. P. A.s Benzin og Petroleum

Ren til sidste Draabe.

Johs. Utzon, Aalborg

Edsvoren Skibsmægler

Telegram-Adr.: Utzon.

Telf. 2075 - 2200. - Statstelf. 2.

Axel Carlsen - Aalborg

Skibsproviantering

Agent for Vacuum Oil Co.

Telf. 709.

Skotøjsmagasinet

„DET RØDE HUS“

K. Sørensen

Aalborg

Boulevarden 4 Telefon 847

„Monopol“

Hj. af Boulevarden og Algade

Telf. 1821 Aalborg

Altid Nyheder i

Manchetskjorter. Hatte, Slips o. m. m.

Møbler

Nielsen & Tordrup

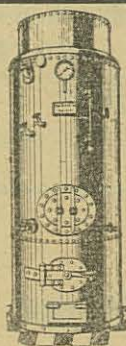
Vesteraa 7. Tlf. 1573 - 3739

Fritz Holle

Konditori og Restauration

Aalborg Telefon 4400

Læs Annoncerne

Dampkedler og Dampanlæg

til Skibsbrug — Trankogierier — Mejerier — Bagerier — Slagterier — Bryggerier — Farverier Gasværker etc.

Tilbud til Tjeneste.

Nye og brugte Kedler paa Lager.

Alle Reparationer udføres

Chr. Jacobsens

Maskinfabrik.
Horsens. Tlf. 1214

Brug Acetylgas paa Staalflasker.

Altid klar til Brug. — Mindre Iltforbrug.

Ren og kold Gas.

Jydsk Ilt- & Acetylgasfabrik A/S

Horsens. — Telefon 710 — 751 — 752.

Ryg La Conveniencia

—stor—lille—Cerut—

Petersen & Sørensen

Horsens.

Rud. Kramper & Co.

Horsens.

Kramper Gideon

2 Takt eller 4 Takt

anbefales.

Restaurant

Danckwardt

Concert hver Aften

Telefon 213 — ESBJERG

Johs. Nielsens Kødudsalg

Korsgade 28. Telf. 2592.

1. Klasses Varer:

Okse-, Kalve-, Lamme- og Flæskeskød.

Hver Dag frisklavet Fars og Medisterpølser.

Hurtig og reel Betjening.

Restaurant „Bristol“, Østeraa

anbefales.

Nye hyggelige Lokaler.

Bedste Madsted. Billige Priser.

Tlf. 1952 N. Andersen Tlf. 1952

Aalborg Fiskeforsyning,

Fiskerøgeri og Fiskefarsfabrik

Stengade 18, Boulevarden 33, Vesterbro 5
Telf. 3658. Telf. 4958. Telf. 1252.

CHR. HANSEN

Aalborg

Mejeri og Flødefabrik

Ved Stranden 5

Tlf. Nr. 791

Indeh.: A. J. Uhrenfeldt

Optiker

C. HOFMAN

Bispensgade Nr. 11

Specialitet:

„Tilpasning af Brillor“

Bazarcafeen

anbefales.

Østerbro 42 Telefon 1736

Otto Christensen

M. Kjærs

Smedie & Maskinfabrik

Aalborg

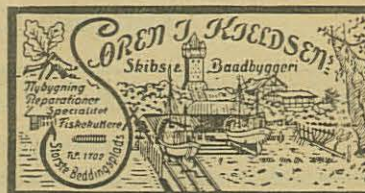
Telefon 2371 og 3443

CINDERS

= 7000 NYTTIGE KALORIER. =

HORSENS GASVÆRK.

Kirkegade 37 - Esbjerg

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(THE EAST ASIATIC COMPANY, Limited)

IMPORT til Europa af ostasiatiske og andre oversøiske Produkter.

EXPORT til oversøiske Pladser af europæiske Produkter.

SKOV- OG SAVMØLLEDRIFT i Siam.

REGELMÆSSIG RUTEFART paa Siam, Ceylon, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Mellemamerika og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.

BALTISK AMERIKA LINIE Regelmæssig Rutebart med hurtiggaaende Post- og Passagerdampskibe: Danzig-København-Halifax-New York.

Alle nærmere Oplysninger angaaende **O. K. LINIERNE** og Kompagniets Virksomhed faas ved Henvendelse paa **Hovedkontoret, Holbergsgade 2, København K.**, Filialerne i Bangkok og Singapore eller Agenturerne.

Egne Agenturer: Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg, Cape Town, Madras, Penang, Kuala Lumpur, Warschau, Danzig, Prag, New York, etc.

Telefon: Helsingør 531
— — — — — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:
Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN
Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.

Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejskibe.

Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram-Adresse. Bunkerdepot

Københavns-Bunkerkul-Depot.

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

SILKEHATTEFABRIK

A. C. Reinhardt,
St. Kongensgade 85

Største Udvalg i engelske, danske Wienerfilthatte, forefindes i nyeste Moder.

C. Schleisner

Kgl. Hof Farveri
Kemisk Tøjrensning

Hovedindleveringssted for Sjælland:

Pilestræde 8 København Telef. C. 1913

24 egne Forretninger i København Ca. 100 Indleveringssteder i Provinsen

Lauritz Schmidt, Frugt, Kartofler og Grøntsager en Gros
Telefoner: 6074 - 6075.

Dampskibsselskabet „TORM“

Kontor: St. Strandstræde 9. København. Tlgr.-Adr.: Torm. Telf. 2437—10437

Dampskibsrederi.

Til Alle, der anvender Staaltouge, og for hvem en Besparelse paa dette Omraade er af Betydning, anbefales

Tru-Lay forud-formede Staaltouge

Aktieselskabet

Jacob Holm & Sønners Fabrikker

Grundlagt 1794

Det Danske Petroleums-Aktieselskab

Kjøbenhavn K.

Største Importør i Skandinavien af
Petroleum, Benzin og Brændselsolie.

Telefon: Central 2890.

J. S. V. WEILBACH Grundlagt 1755. Kgl. Hoflever.
Niels Juelsgade 6 — Telf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

RESERVERET O. & C.

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.

en gros. en detail.

Nrdr. Frihavns-gade 24.

Grenaagade 9

Telf. Øbro 355 x.

C. V. PETERSEN

BAGERI OG CONDITORI

ST. KONGENSGADE 91 CENTRAL 5712

R. E. Ehrhardt
Studiestræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

Sophus Arildsens

Efterfølger.

St. Kongensgade 18

Telefon 480 — 12146

Leverandør til Marinen.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,

Armeniensvej 25.

Københavns Flødeforretning

Telefon 14527

Brug Exportfløde.

Skrivemaskiner, A/s DALTON St. Kongensg. 59

Telefoner: 2997 - 2999.

Ankere, Kæder, Tøvværk, Staalwire

samt alle Skibsartikler.

Fhv. John Forbæchs Efft. St. Annæplads 19-21. Tlf. 235. København K.

Cigarer

bedst

Tobakker

S. J. Simonsen

Viktoriagade 9

Vin

billigst

Telf. Eva 838

Cykleforretningen Christianshavns Voldgade 25

Cykler udlejes. — Stort Lager af alle Reservedele samt Dæk og Slinger

Cykler og Radio paa Afbetaling.

1. Klasses Reparationsværksted. — Indehaver: G. ANDERSEN — Telf. Amag. 5838

Auto-Udstyrs-Magasinet, ved Poul Nielsen

Farvergade 2 — Telefon Central 761

Oskar Nielsen, Murermester, Sigerstedgade 15, Tlf. 5665

København V. — Specialitet: Opførelse af Villaer.

Tlf. Nora 5032.

E. Christensen

Tlf. Nora 5032.

Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer

Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14.

Leverandør til Marineforeningen. —

Nørrebrogade 14.

— — — — — Or drertil Pro. insen.

J. J. Jensen

Tømremester

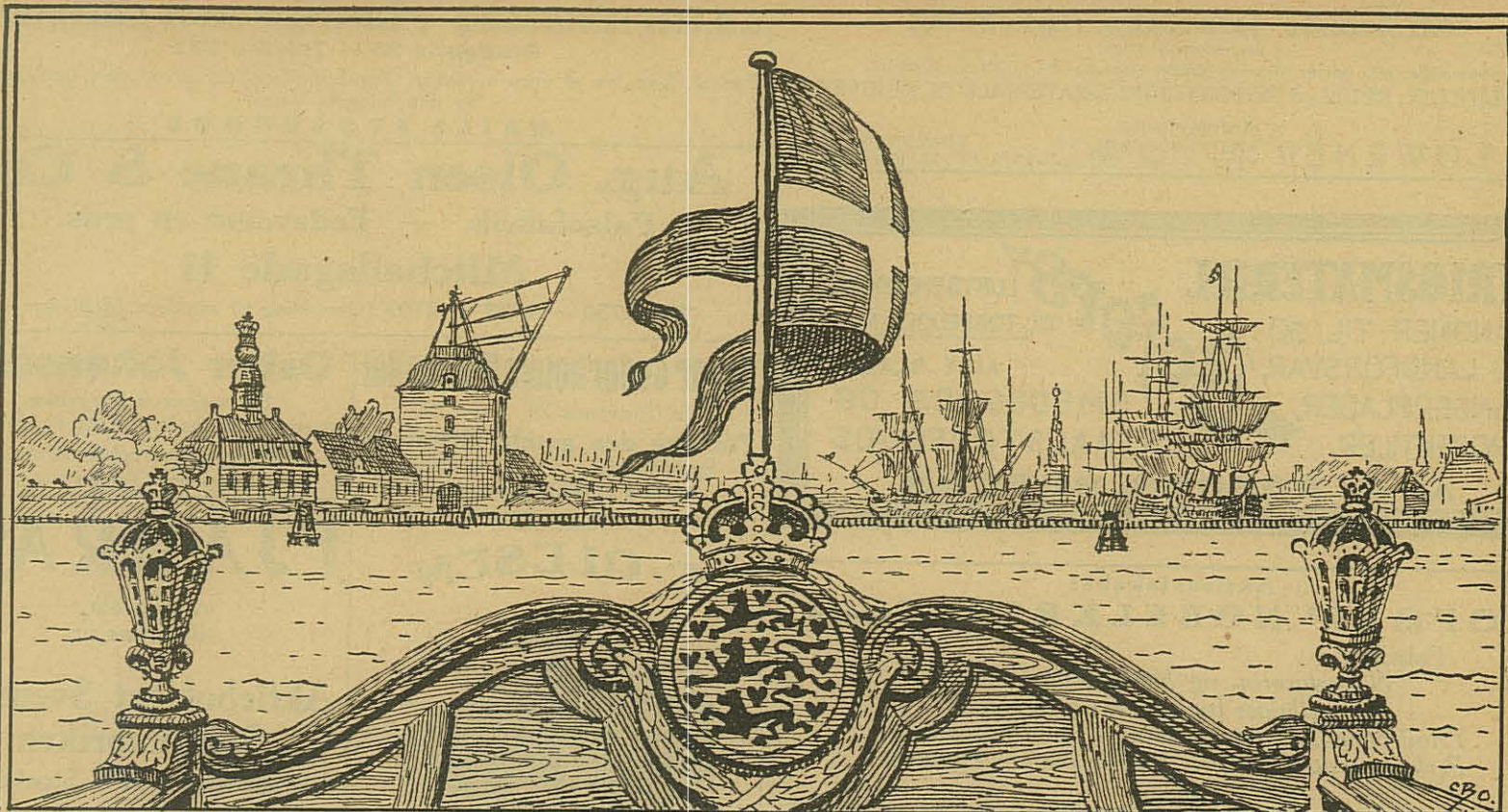
Frederikssundsvej 194, Telf. Bella 108

P. J. Storm

Tømremester, Tesdorfsvej 44

Telefoner: Kontor og Privat C. 5172
Værksted og Plads Godth. 1892

Indmeld Dem i Marineforeningen.

· UNDER DANNEBROG ·

I Anledning af Julen
og Nytaaret bringer
Marineforeningen sine
Medlemmer de bedste Øn-
sker om en glædelig Jul
og et godt og heldbrin-
gende Nytaar.

Strömsnäs Jernværks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

PECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LØWENER VESTERBROGADEN 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLØWENER.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit

m. m.

Kobber og Messing

Plade, Rør, Bolt, Traad,
Profiler, Skinner, Baand

m. m.

Finspongs Metallverk
STOCKHOLM

Telegr.-adr.: "Finspongsverket"

Representant:

Louis Poulsen & Co.

Nyhavn 11

KØBENHAVN 2.

A. CHR. BRORSON - H. OVERGAARD

Maskininspektør

Amaliegade 37 - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

ANTON NIELSEN, Specialforretning i 1ste Kl.s Herreekvipering,
Hatte, Underbeklædning Stokke, Herrelingeri.
Store Kongensgade Nr. 1, (Hj. af Kongens Nytorv.)

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sale. Indtil 500 Couverts kan
dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede
elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder
og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lo-
kalerne.

Telefon Central 10157.

Erhødigst
SVEND A. JØRGENSEN

Dansk Accumulatorsyre

A/S Dansk Svovlsyre- & Superphosphatfabrik

Telefon Central 6388

Læs Annoncerne

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie

ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni A/S

Leverandør til Marinen.

H. de H. Ebbesen & Søn

Udstyrs- &
Isenkramforretning

Specialitet:

Møbelbeslag og Møbellaase

Eneforhandling af Lister fra

Kehllistefabrikken „Hønnerup“.

Dr. Tværgade 25 - Central 5931

C. M. Hess' Fabrikudsalg - Matthissen & Dittmann

Bredgade 20 - Telefon 972

Anskaf Dem en af vore moderne Døgnbrændere, der giver den behageligste
og den billigste Varme.

VEJLE STØBEGODS

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedevarer en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Oscar Cederholms Vinhandel

Dr. Tværgade 29 Palæ 160

Forlang den gamle Ørnerom

Egen Import Smaa Priser

Medlem af Marineforeningen.

AKTIESELSKABET

C. OLESEN

MANUFABRIK
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I HÅSTRUP

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyr læger.

Telefoner:

Centr. 385 (5 Ledninger).

Hannibal M. Madsen

Stenosgade 1, København V.
Elektriske Artikler og Radio.
Kortbordslamper.

POUL HOLM

11. Silkegade 11.

Sports-Beklædning, Støvler og Sko.
Største Udvalg, billigste Priser.

Brødrene Henze,

Bragesgade 8. L.

Tlf. 3002 - 3045 - 3065

Nagler — Bolte — Møtriker m. m.

Leverandør til Orlogsværftet.

Støvsuger.

Nyeste Konstruktion.

150 Kr.

15 Maaneders Ratebetaling.

Københavns Sportsmagasin

Ferd. S. Bahnsen.

St. Kongensgade 46.

Carl Ranch's Eftf.

Kgl. Hof - Chronometer- og Uhr - Fabrikanten.

Østergade 62,

Hjørnet af Købmagergade.

København.

Telf. Byen 3165

Telf. Byen 3185

Brødr. Brauns Skraatobak

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG
1929.

BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR
St. Strandstræde 94, KØBENHAVN K.
Telefon Palæ 2886.

HÆFTE XI
DECEMBER

FRA ORLOGSMARINEN

Kommandørkaptajn *Gad* har afløst Kommandør *Nørregaard* som Ekvipagemester og Stabschef hos Chefen for Flaadestationen.

**
*

Kontreadmiral *Cold* skal fra 24. December midlertidigt varetage Forretningerne som Chef for Flaadestationen.

**
*

Inspektionsskibet *Fylla* skal hejse Kommando den 21. Januar og afgaar derefter paa Fiskeriinspektionstogt til Færøerne og Island.

**
*

Inspektionsskibet *Hvidbjørnen* (Chef: Orlogskaptajn *Ackermann*), der f. T. er stationeret ved Færøerne, kommer til København henimod Midten af December. Kommandoen stryges den 21. December.

Redningsstationen Skallerup-Klit og Rednings-Bistationerne Skiveren og Uggerby skal nedlægges ved Udgangen af Marts n. A.

**
*

Marineministeriet har overfor Lods *O. L. Plambeck Hansen* og Fisker *C. P. J. Lund*, begge af Kalundborg, udtalt sin Anerkendelse af deres beslutsomme og behjertede Optræden ved Bjergningen af Besætningen fra den forliste tyske Motorgalease „Hertha“ den 22. September d. A.

**
*

Som Bidrag til Højtideligholdelsen af Julen har Marineministeriet, som sædvanligt er, tilstaaet samtlige udrustede Skibe, Divisioner, Kasernen m. m. et beskedent Beløb pr. Mand, men dog nok til, at dette i Forbindelse med, hvad de gældende Reglementer tillader, vil kunne skabe en festlig Jul for Mandskaberne.

Skibsfarten hjemme og ude.

Fra danske Skibsværfter.

Fra Burmeister og Wains Værft er — siden vor sidste Meddelelse — foretaget Prøvetur med Motorfragtskibe „Hallingdal“ bygget til et Rederi i Oslo og paa 5500 Dødvægt Tons, forsynet med en Hoveddieselmotor af B. og W. nyeste Type med 18.00 ind. HK.

Odense Skibsværft har søsat Motorskibet „Guldborg“ til Rederiet Dannebrog, det er paa 8300 Dødvægt Tons og forsynes med Burmeister og Wain Motorer, der skal give Skibet 12 Knobs Fart. Det faar moderne Losse- og Lastegrej, i Stand til at tage Gods til 30 Tons Vægt om Bord. Dæksmaskinerne er elektriske.

D. F. D. S. ny Motorskib til Kolding, Fredericia, Middelfart Ruten er søsat fra Frederikshavns Værft og fik Navnet „Fredericia“. Det er paa 725 Tons Brutto, med Plads til 400 Passagerer, skal løbe 12 Knob og er færdig i Foraaret 1930.

Rederiet „Vesterhavet“ har paa Naksov Værftet bestilt en Damper paa 2500 Tons, forsynet med en Lentz-Maskine paa 800 HK. Skibet skal være færdig til næste Sommer.

I Marstal er søsat en Motorkrydser, bygget til Amerika paa 200 Br. Tons med 2 Burmeister og Wains Motorer af nyeste Type, og Farten bliver 24 Knob. Skibet faar en Række Saloner og Kahytter til Eje-

ren, hans Gæster og Mandskabet. Agter er Ejerens Spise- og Rygesalon, paa Agterdækket Hovedsalonen, hvorfra er en Nedgang med et pragtfuldt Stykke Kunstsmedearbejde til Sovekahytterne. Skibet, der hedder „Manchinoch“, skal i København have Motorerne installeret og afgaar derefter til New York.

Paa Frederikssund Skibsværft hersker stor Aktivitet, man har for nylig afleveret 2 Fiskerfartøjer til Island og 1 til Gdynia, og under Bygning er 4 islandske Fiskerfartøjer og en Fiskekutter til Færøerne, og 2 andre Fartøjer er bestilt. Desuden bygges det største hidtil herhjemme byggede Lytfartøj, en Skonnertyacht, tegnet af Kammerjunker *A. v. Lindholm*.

Fra Burmeister og Wain er 23. November søsat Motorskibet „Corneville“ paa 8100 Dødvægt Tons, bygget til Norge. Det faar 2 Motorer af B. og W. Typen, udviklende 500 ind. HK.

**
*

Dansk Skibsbygning.

Som man vil se af de Meddelelser om de danske Skibsværfter, vi bringer i hvert Nummer af Bladet, har den danske Skibsbygnings-Industri været særlig aktiv i Aar. Indtil 30. September er i Aarets Løb søsat 24 Skibe paa tilsammen 85,243 Brutto Tons, og inden Aarets Udgang kommer man antagelig op paa

over 100,000 Tons. De fleste Nybygninger er afleveret til fremmede Rederier, særlig til norske Redere, men ogsaa til Finland, England, Forenede Stater etc.

**

En ny „Discovery“.

„Discovery II“ er nu søsat i Port Glasgow og er betemt til videnskabelige Togter i Forbindelse med Hvalfangst, Hydrografi etc. Skibets Aktionsradius er 9000 Sømil med økonomisk fart; det er isforstærket til Sejladsen i antarktiske farvande og faar en Besætning paa 50 Mand, hvoraf 6 Videnskabsmænd.

**

Damp- og Motorskibene.

Af alle Skibe i Verden paa over 100 Tons findes der af Damp- og Motorskibe ialt ca. 66,4 Mill. Brutto Tons, og heraf brænder ca. 40,4 Mill. Tons eller 60,8 % Kul og 26,0 Mill. Tons eller 39,2 % brænder Olie; heri indbefattet Dampere, der enten kan brænde Kul eller Olie.

**

Nordens sidste søgaaende Brig.

Den svenske Brig „Gerda“ af Potaholm er bygget i Gefle i 1869 og har saaledes i Aar fejret sit 60 Aars Jubilæum. Skibet lossede i Begyndelsen af November Træ i København og afsejlede via Hobro til Stockholm, hvor det af Rederen er solgt til Ingeniør Trybom af Stockholm. Det er antagelig Meningen at benytte Briggen under Udstillingen i Stockholm i 1930 som flydende Restauration, og efter Udstillingen bliver den formodentlig bevaret paa en eller anden Maade som et Minde om Sejlskibstiden.

Sidste Vinter var „Gerda“ oplagt i København; ved Afsejlingen passerede Skibet „Georg Stage“, der hilste Nordens sidste sejlene Brig med tre Hurraraab.

**

Lang Sørejse.

Fra Aalandsøerne sejler stadig mange store Sejlskibe, der under Sejladsen tit er ude for lidt af hvert, saaledes meddeles, at den finske Fuldrigger „Grace Harvar“ var 138 Dage om at naa fra Wallaroo i Australien via Kap Horn til Queenstown. Skibet var blevet opholdt af haardt Vejr og Modvind paa hele Turen til Kap Horn, der tog to Maaneder i Stedet for ca. fem Uger. Efter Afrejsen fra Australien mødte Skibet Storme af Syd og Sydost, hvorfor man maatte løbe gennem Cook-Stræde, der skiller de to New Zealand Øer, en ret usædvanlig Rute for et stort Sejlskib.

„Grace Harvar“ gik fra Wallaroo den 17. April og 57 Dage efter passeredes Kap Horn. Undervejs blev en paamønstret australsk Journalist kvæstet til Vejrs og dræbt. Kort før man var ved Kap Horn faldt det i med voldsomme Storme, hvorunder en Matros faldt over Bord. Redningsbaaden blev sat i Vandet og langt om længe opdagede man Manden, der hang bevidstløs i Redningsbøjen. Efter nogle Dages Forløb var han atter rask.

Da Fuldriggeren havde været 3 Maaneder i Søen, passerede man d. 20. Juli Ækvator, og nu begyndte det at blive smaat med Provianten, og tilsidst var der kun Kartofler, noget Ris og Kornet i Lasten tilbage. Man holdt Udkig efter andre Skibe, men i flere Dage fik man ikke nogen Damper i Sigte.

Først den 18. August, da Skibet havde været 123

Dage i Søen, kom den britiske Damper „Orangeleaf“ i Sigte, og ved Signalering blev den underrettet om den Nød, hvori Besætningen befandt sig. med stor Vanskelighed lykkedes det den af Sult udmattede Besætning at ro en Baad over til Damperen, der tog Baaden paa Slæb og bugserede den tilbage til „Grace Harvar“. Det blev midnat, før Baaden atter var rejst, hvorefter Besætningen straks satte sig til et sondt Maaltid.

Føreren af Sejleren udtaler, at Rejsen havde været ualmindelig naard. i Pacifik-Oceanet havde man naft særlig megen østlig Vind, og i det nordlige Atlanterhav megen Modvind. I over en Maaned havde man ikke været i Stand til at gøre en Dagsrejse paa 200 Sømil, og den bedste Dag løb man kun lidt over denne Distance. Skibet var stærkt begroet i Bunden, og man kunde ikke vente, at det skulde sejle godt, thi det var over to Aar siden, det havde været i Dok. I disse to Aar havde det udsejlet 50 000 Sømil og havde i fire Maaneder ligget i Saltvandsnavne, hvor det havde taet store Mængder af Langnase og Søgræs i Bunden.

Skibet er paa 1565 Tons, bygget i 1889 i Glasgow; det sejlede i mange Aar under britisk Flag og hører nu til den store Flaade af Sejlskibe, der har hjemme i Mariehamn. Det er den sidste Fuldrigger, der sejler paa Australien.

**

Tankskibsbygningen.

Der er bestilt saa mange Tankskibe i Efteraaret, at de tilsammen maa repræsentere over 4 Millioner Pund Sterling.

Næsten Halvdelen af disse Skibe bygges i Storbritannien, og med de mange ledige Beddinger er disse Tankskibsbestillinger særdeles velkomne for de britiske Værfter. I Slutningen af September byggedes der 400,000 Tons Tankskibe, og heraf byggedes 226,000 Tons i Storbritannien.

En meget stor Del er bestilt fra Norge, der nu ejer den tredje største Tankskibsflaade i Verden. Den 1. September byggedes for norsk Regning 28 Tankskibe paa tilsammen 225,000 Tons, og dette Antal er siden bleven næsten fordoblet.

Det kan blive interessant at se, om de nuværende Tankfragter har fristet Rederne til at forlange større Hastigheder. Tankskibsfarten giver en Del Ballastrejser og gør derfor Spørgsmaalet om den økonomiske Fart til en vigtig Faktor. Et andet Spørgsmaal er Maskintypen, og skønt de fleste Tankskibe faar Motordrift, er der dog nogle Redere, der endnu holder paa Dampdrift. Af de 400,000 Tons Tankskibe, der byggedes i Slutningen af September, skal 55,145 Tons have Dampdrift, og 345,768 Tons faar Motordrift.

De fleste Tankskibe bygges paa britiske Værfter, i Sverige bygges 40,600 Tons, i Frankrig 37,881 Tons og i Tyskland 33,100 Tons. I Sverige er desuden bestilt 18 Tankskibe med 133,300 Tons. Tillige bygges der Tankskibe i Holland, Italien og De Forenede Stater.

**

Nyt Kanalprojekt.

I Amerika diskuteres Spørgsmaalet om Bygning af en Kanal gennem Florida-Halvøen, 92 Sømil lang, 600 Fod bred og med 35 Fods Vanddybde. Indløbet skal være paa Østkysten af Florida, og den skal munde ud paa Vestkysten 4½ Sømil Syd for Port Inglis. Endepunkterne maatte beskyttes ved lange Moler,

hvorved den sejlbare Strækning bliver 120 Sømil, som Skibene kan gennemløbe paa 12 til 14 Timer.

Beregnet fra Indløbet paa Østkysten skulde Besparelsen i Sømil være 852 til New Orleans, 936 til Pensacola, 1036 til St. Andrews og 526 Sømil til Tampico.

Planen diskuteres og er endnu kun Fremtidsmusik.

**

Kapsejladsen fra Australien.

Aarets Udrejser fra Australien er afsluttet, og selv om Spændingen ikke er saa stor som i Clippernes Dage, følger man dog med Interesse de moderne Skibes Kappelstrid om at føre den første Uldlast frem til Sæsonen.

I Fjor kom det norske Motorskib „Temeraire“ først frem, men Sejrherr i Aar blev det australske Skib „Port Alma“, som afgik fra Sydney d. 18. September, medens det britiske Skib „Troilus“ samt „Temeraire“ og den svenske „Mirrabooka“ afgik 21. September, og det tyske Skib „Aller“ den 22. September.

Suez passeredes af „Port Alma“ d. 11. Oktober, af „Troilus“ d. 14. Oktober, af „Temeraire“ og „Mirrabooka“ d. 15. og 16. Oktober og af „Aller“ nogle Dage senere. „Aller“ kullede i Malta d. 21. Oktober, samme Dag som „Troilus“ og „Temeraire“ passerede Gibraltar.

Den britiske „Coptic“, som ogsaa deltog, passerede Perim den 20. Oktober, samme Dag som „Port Alma“ naaede Dunkirque efter en Rekordrejse paa 32 Døgn. „Temeraire“ og „Troilus“ kom den 21. og 22. Oktober efter en Reise paa 33½ Døgn, medens „Mirrabooka“ ankom d. 26. efter 35 Døgn. „Aller“ og „Coptic“ blev betydeligt distancerede.

**

De store Maskintyper.

Spørgsmaalet om ny Linere til den atlantiske Passagerfart er stadig brændende og diskuteres i mange

Lande. I De Forenede Stater ønskes to 30,000 Tons Passagerlinere, der enten skal have gearede Turbiner eller elektrisk Drift. „Britannic“, der færdigbygges i Belfast, og White Star Line's ny Skib skal have Motordrift. De store tyske Skibe „Bremen“ og „Europa“ har faaet den nyeste Type af Turbiner, og den amerikanske Dollar Line's to 20 Knobs Linere, der er bestilt til Rederiets Rute Jordan rundt, faar turbo-elektrisk Drift, medens den franske Kæmpeliner, som Compagnie Generale Transatlantique bygger i St. Nazaire, faar gearede Turbiner.

Dette er nogle Eksempler af mange, der viser, at der er lige saa mange forskellige Meninger om den bedste Fremdrivningstype for Linere, som der er for Fragtskibe, og den sidste Meddelelse om Udsættelse af Bygningen af White Star Line's ny Skib „Oceanic“ kan tyde paa Vanskeligheder ved at træffe en Bestemmelse om, hvilken Maskintype man maa anse for den bedste i hvert enkelt Tilfælde.

Man ser, at Problemet om at konstruere et Skib, der kan opnaa den højest mulige Fart sammen med Brugbarhed gennem mange Aar, ikke er gjort lettere ved den rivende Udvikling, som foregaar i alt, der vedrører Fremdrivning af Skibe.

**

Englands sidste Storsejler forlist.

Den britiske firemastede Bark „Garthpool“ paa Rejse fra Hull til Australien er den 11. November forlist paa en af Kap Verderne. Den er bygget i 1891, var paa 2850 Brutto Tons, og anvendtes i Kornfarten paa Australien.

Med „Garthpool“ forsvinder den sidste Repræsentant for Storbritanniens en Gang saa stolte Flaade af Storsejlere. Endnu før Krigen saa man mange af disse Oceansejlere under det britiske „Red Ensign“, men den store Ufred gik brutalt hen over den gamle Sømandsromantik; man antog dog, at England endnu i lang Tid vilde eje nogle Storsejlere, men nu har den sidste endt sine Dage paa Revlernes takkede Sav.

Et Juleminde.

Skonnertbriggen „S. I. Lund“ af Aalborg havde i December Maaned 1893 indtaget sin Propsladning paa Falkenberg Rhed og kom nu hivende og slingrende for en Nordøst Snestorm gennem Nordsøens oprørte Bølger, styrende Vest over. Stormen havde varet ved siden vi passerede „Skagens Rev“, og vi havde hverken haft Lejlighed til at maale Solen eller tage anden Observation. Sejladsen over Nordsøen gik derfor paa bedste Beskub. Vi havde kun at logge og styre vor generale Kurs og saa gisse os til Resten.

Der var om Eftermiddagen maalt ud i Kortet og „gjort op“. „Den Gamle“ kom til det Resultat, at vi stod ca. 30 Kvartmil af „Isle of May“, et Fyr beliggende ved Indsejlingen til Leithsfjorden. „Lad os logge en Gang, Styrmand, inden det bliver mørkt!“ Styrmanden tog Linen, og „den Gamle“ tørnede selv Glasset. 8 Mil meldtes der, da den sidste Knob af Linen passerede gennem Styrmandens Haand. „8 Mil, Kaptajn — med andre Ord — om 3 Timer er Distancen udløben, saa er vi under Land, og saa, Gud naade os for den Juleaften. Lad os give hende Srnaalejlene og „dreje til“, til Dagen bryder frem, der er

endnu Plads at drive paa, selv om Dækslasten skal gaa i Drift. Vi kan maaske i Løbet af Natten, naar det klarer op, faa Øje paa „St. Abbi Head“ eller „Mayn“, saa har vi dog noget at styre efter.“

Styrmanden stavrede sig frem over Dækslasten til Fordækket, hvor vi andre klamrede os fast, som vi bedst kunde. „Det er galt dette her, Folkens,“ raabte Styrmanden til os, „det bliver nok vor sidste Juleaften, — Pokker ogsaa staa i „den Gamle.“ —

Et Pift fra Agterdækket lod forstaa, at „den Gamle“ ønskede at tale med os. En Letmatros og jeg fik Ordre til at entre Fokkerigningen for om muligt at faa Øje paa et Fyr forude. Det var nu ganske omsonst, for Sneen falt saa tæt, at vi ikke kunde se en Kabellængde frem, og da Styrmanden var af samme Mening som vi, blev vi ogsaa fri.

Vi havde sejlet med samme Skib i to Aar og kendte „den Gamle“ som en dygtig Sømand og havde ogsaa Tiltro til ham. Anderledes med Styrmanden, en ung Mand, som vi havde faaet om Bord i Falkenberg, han var af en noget anden Mening.

„Her Gutter, tag Jer en Dram,“ sagde „den Gam-

le," det hjælper paa Humøret," og saa stak han Flasken ud til os gennem Kahytsdøren. Styrmanden stod først for, men han skubbede den fra sig med den Bemærkning, at hvad der nu forestod, krævede ædru Folk.

„Jeg siger ikke, du skal drikke dig fuld, men en Dram er paa sin Plads.“ Og vi andre tog én. Da med eet hører vi en Dampers Fløjten, vi kunde gennem Snetykningen skimte hans Lanterner og fik ud af det, at det var en engelsk Fiskertrawler, der styrede Vest over.

Vi forsøgte at praje, men det var umuligt, hvor meget vi end anstrængte os, at overdøve Stormens Hyl. Den fortsatte fremad. Men saa meget fik „den Gamle“ ud af det, at den styrede samme Kurs som vi, efter Leithsfjorden.

Der gik et Par Timer og stadig væltede Skonner-ten sig frem for et svikket Undermerssejl. Vi kunde godt forstaa, at „den Gamle“ var urolig: han gjorde mod Sædvane mange Rejser ind i Kahytten og stude-derede Kortet.

Søen blev mindre, men noget mere krap, og „den Gamle“ lod forstaa, at vi maatte være under Land.

Endnu en Damper, og den styrede ogsaa Vest over.

Da med ét hørtes fjernt en Sirenes Hyl gennem Stormen. — „Hør efter,“ raabte „den Gamle“, og straks efter kom Hylet igen. „Det er „Isle of May“ — saa er vi frelst.“

Det var stadig lige snetykt, men Sirenen Hvin gennem Stormen lod sig nu tydeligt skelne, og vi kunde ogsaa saa nogenlunde bestemme Afstanden. En Stund efter hørte vi Sirenen fra „Invakitten“, og da vi var tværs af Fyret, fik vi Ordre til at gøre Ankrene klar. Den Gamle havde selv Roret, og med ét svingede han Skibet op i Vinden; Sejlene blafrede og slog i Stormen. „Lad falde Ankre og giv op Mers-sejl.“ Begge Ankre rutchede i Bund, og uagtet der gik en svær Sø, havde vi dog fundet Læ bag Invakit-ten Højland.

Medens vi gjorde Sejlene fast, satte Kokken en Gryde Kartofler over Kabysen, og en Time efter sad vi alle bænkedede i Kahytten om en dampende Lobes-cowes.

„Ja,“ — sagde „den Gamle“, — for to Timer siden stod vi derude, og da var der vist ingen af os, der havde regnet med at tilbringe en rolig Juleaften — vel. Styrmand? Men den takker vi Vorherre for.“

Der er gaaet mange Aar siden da. „Den Gamle“ er ikke mere, men flere af mine Kammerater, der var med „S. I. Lund“ hin Juleaften, er endnu tilbage, og de vil, naar de læser dette, huske gamle Kaptajn *Petersen* og den Juleaften, jeg her har skrevet om, da han med fast Haand førte os til en sikker Ankerplads bag Invakittens Højland.

A. Høfler.

Pouls Juleaften.

Sneen faldt i fine, lette Fnug. Ud over den tillagte Fjord laa den hvid og blød og dækkede Sporene fra de sidste Dages Kane- og Skøjtefarer. Op ad Skrænten stod Træerne med Grenene hængende tunge af Rim, og Snekrystallerne lagde sig som fint Pudder paa hver lille Kvist. Luften var tung og stille, og Kirkeklokkens Slag lød dirrende ud over Fjorden fra Byen paa den anden Side.

Lige ned mod Fjorden laa Skovriderboligen, lunt og dog frit med Udsigt op over Byen og ud over Havet, der i Dag blytungt, graat og koldt vuggede i Takt med Klokkeslagene.

I Kvistvinduet lige over Hoveddøren sad Skovride-rens Poul med Hovedet støttet i begge Hænder og stirrede ligegyldigt ud over det dejlige Julelandskab.

At man ogsaa skulde være nødt til at holde en saadan Jul! Men hvis var Skylden? Var den ikke hans egen? Havde han ikke faaet Advarsler nok baade mod letsindige Kammerater og andet slet Selskab, som Hovedstaden bød paa? Og sidste Gang Faderen betalte hans Gæld, havde han højtideligt lovet Bod og Bedring. „Poul, min egen Dreng, pas paa Skraaplantet,“ havde Moderen sagt, medens hendes Øjne stod fulde af Taarer.

Erindringen om de bebrejdende Taarer gjorde ham bitter. Han kunde ikke klare sig med færre Lomme-penge end de andre. Og selvfølgelig gik det ud over Læsningen, naar han havde økonomiske Vanskeligheder. Skulde han være dér, maatte han følge med de andre, han kunde ikke staa tilbage. Og for Resten var alle hans Kammerater lutter elskværdige Men-nesker — gemytlige — og Tankerne fløj ind til det glade Hovedstadsliv med muntre Sammenkomster og lystige Varietéaftener. Poul smilede ved Tanken om sin egen Naivitet, da han først kom til Byen lige fra Skolen derovre i Ravnekrogen. Var det nu Men-ningen, at han skulde sættes i Handelslære dér, saa skulde han nok tage sit Valg, han kunde klare sig selv nu, saa vilde han til Søs.

Ud som Dreng? — Ja, han var da fri for sin Mo-ders Opsyn, det var hende, der vilde have ham put-tet ind i Kræmmerboden.

Der hørtes Bjældeklang ude fra Fjorden, det var Familien, der kom hjem fra Kirke.

Saa blev der kaldt til Aften.

Der var intet Juletræ. Poul gad ikke hjælpe til, og det havde taget Lysten fra Søstrene. Moderen havde af og til Taarer i Øjnene, og Faderen var forstemt. Mon Jøden allerede skulde have gjort Vrøvl over de lumpne Penge?

Poul sad i et Sofahjørne tilbage i Stuen og ventede paa, at Forældrene skulde bryde op. Moderen lagde den Bog, hun havde læst i, og gik hen og satte sig ved Siden af Poul. Hun lagde kærlig sin Haand paa hans Skulder og sagde i en lav, hviskende Tone: „Nu efter Nyfaar kan du komme over i Kvistgaards For-retning, min Dreng. Far og jeg har talt med ham i Aften. Jeg er sikker paa, at det er bedst for os alle

sammen." Hun klappede ham deltagende paa Kinden og saa spørgende paa ham for at aflokke ham et Bifald, men Poul sad tavs og ligegyldig og vippede med Cigaren i Mundvigen. Hun strøg ham endnu en Gang kærligt ned over Kinden, medens Taarerne stod hende i Øjnene, og saa gik hun hen og mindede Skovrideren om, at det var Sengetid.

Da Poul kom op paa sit Værelse, kastede han sig paa Sengen, medens Tankerne tumlede vildt i hans Hjerne. Han huskede Havet fra Eftermiddagen, blygraat og koldt, tungt og trist, og paa den anden Side stod den kedelige Kræmmerbod hos den strenge Kvistgaard og Jøden, som sikkert snart vilde rykke for sine Penge.

Han rejste sig tøvende, pakkede de nødvendige Klædningsstykker sammen og sneg sig ned ad Trappen. Ved Midnat gik Toget Syd paa, flere Havne var endnu aabne, og nu i Juletiden, da Folk helst vilde være hjemme, nu blev der nok en Hyre til ham.

**

Paa Bredden af „Cowlits River“ et lille Stykke fra dens Udløb i Columbiafloden stod for nogle Aar siden et Ruf, en gammel Skibskahyt, som var skyllet op paa Land og gæstfrit aabnede sin Dør for tilfældige besøgende. Det var alt, hvad der var tilbage af det stolte „Queen of the Ocean“. Resten huggede sig en Stormnat fast i Revlen ved Columbias Munding og fik aldrig mere Vand under Kølen, og nu stod Kahytten og øvede en stille Barmhjertighedsgerning i vemodig Erindring om dens første Beboere, der sov den lange Frivagt i det vaade Element. Stormen for hylende og larmende ned gennem Slugten, den hev og sled i de gamle ærværdige Cedertræer, der gjorde et mislykket Forsøg paa at yde Læ for Kahytten. I Horisonten stod Bjærgene med vældige Snemasser paa Tinderné, men nede i Dalen var alt graat i graat. Floden stod langt over sine Bredder, og de vældige Vandmasser hvirvledes sydende og boblende ud mod det store Hav for dér at ende deres Kredsløb. Skyerne jog hen over Bjærgene, graa og tunge. Himlen græd Taarer over sit eget triste Udseende, og det var ikke uden Grund, for det var Juleaften.

Inde i Ruffet sad Poul og to Skibskammerater omkring et Baal. Vinden peb gennem Sprækkerne og fik nu og da Ilden til at flamme, saa den lyste op i det tilsodede Rum. De tre Kammerater sad og gnavede paa hver sin Beskøjt, og en Daase med henkogt Kød gik fra Haand til Haand.

De var paa Vej op til Kalama eller Vancouver eller et andet Sted — de vidste ikke selv hvor — blot bort fra „Nordlyset“ og et Sted hen, hvor de kunde tjene Føden. Baade Behandling og Proviant havde paa Rejsen været utaalelig, og da Ankeret var i Bund ved Astoria, tog de deres Tøj og gik.

Poul bøjede sig frem mod Baalet, saa Ild og Røg sved ham i Øjnene, foldede et snavset, krøllet Papir ud og begyndte at læse — maaske for tiende Gang — sin Moders Brev.

Poul havde ikke skrevet hjem, men Forældrene

havde opspurgt, hvilket Fartøj han havde mønstret med, og Moderen havde fulgt ham med Breve.

„Min egen kære Poul! jeg véd, du vil deltage i vor dybe Sorg, men jeg kan ikke tie med det over for dig, vi har mistet vor kære Fader — —“

Poul kom ikke længere, men han kunde ogsaa Resten udenad. Han gemte Brevet, rejste sig og gik frem og tilbage — de faa Skridt, de snævre Grænser tillod.

Det var gaaet ned ad Bakke for Faderen siden Pouls Flugt. Først gik Humøret, saa gik Helbredet, nu var han borte.

Hvis var Skylden?

Poul kunde ikke holde det ud derinde, der var for trangt. Han skød Døren til Side og gik ud.

Stormen ruskede i de gamle, stive Cedertræer, og Flodens Vandmasser styrtede brølende ud mod Havet. Han gik rundt om Ruffet et Par Gange og lod Vind og Regn køle den hede Pande.

Poul stod halvt fremmed overfor Faderens Død. Det var dem derhjemmer, som havde mistet ham, dem der havde tvunget ham ud i Verden. Barske Forhold og Omgivelser havde gjort ham haard, og Forholdene i Øjeblikket mildnede ham ikke.

Jo, det var Moderens Skyld. Havde hun ikke holdt paa med den kedelige Kræmmerbod, saa havde han været ved Studeringerne endnu, og alt havde været godt. Det var ogsaa hendes Skyld, at han ikke havde faaet flere Lommepenge, medens han læste, allerede den Gang kunde Ulykken have været afvendt.

Poul turde ikke oppebie Modsigelserne, han følte, de laa og gærede i ham. Han gik ind i Kahytten, svøbte Tæppet om sig og klemte sig ned mellem Kammeraterne paa et Bundt Granris i det ene Hjørne af Herberget.

**

Solen sendte sine Straaler lodret ned paa „Marions“ Dæk. Himlen var skyfri og klar, og Luften dirrede af Varme. Søen laa som om den var poleret, spejlklar og blank, og ikke en Krusning forstyrrede dens Overflade, saa langt Øjet kunde naa. „Marion“ var kommet for langt ind under Land og havde mistet Passaten allerede ved den sydlige Vendekreds og laa nu dovent og vuggede sig for en svag Dønning.

Den sidste Gris var slagtet. Svedskebuddingen var over Ilden, og Kokken stod sveddryppende og sodet og sang, medens han rodede i sine Gryder. Skipperen holdt Sækkeløb med Drengene, og Styrmanden sad paa Storlugen og spandt en Ende.

Der var Feststemning overalt, og det var ogsaa Dagen til Juleaften.

Poul stod lænet over Kappen til Lukafet og røg sin Pibe. Han havde passaret med en Mand, der arbejdede med en tvær Blokskive paa Merseraaen lige over ham.

Samtalen var gaaet i Staa. Julestemningen om Bord ledte Poul Tanker hen paa foregaaende Juleaftener, de var triste, og Mindet om dem tiltalte ham ikke.

Tankerne gled tilbage til hans Skoletid — — Is

paa Fjorden, Sne paa Skrænten og Julefest sammen med Skolekammerater. Og nu stod hans Moder pludselig for ham som den, der aldrig blev træt af at hygge om dem og glæde dem. Det stod ham paa en Gang klart, at Moderen altid havde haft hans Vel for Øje, ogsaa naar han mente sig forurettet. Tanken om, at han maaske ikke vilde faa Lejlighed til at gøre godt, hvad han havde forbrudt, pinte ham.

Da saa Poul midt i denne triste Stemning sin Moder — sin egen Moder — komme frem om Hjørnet af Dækshuset og vinke ad ham. Synet lammede fuldstændig hans Tanke, og helt mekanisk forlod han Kappen og skraaede over mod Forriggen.

Et Varsko fra Manden til Vejrs og et voldsomt Brag vækkede ham. Han fo'r sammen, og da han vendte sig, saa han til sin Skræk, at en tung Blok var faldet ned fra Merseraaen, og Kappen, han nylig stod lænet over, var fuldstændig splintret.

Den Aften skrev Poul til sin Moder, det første Brev, siden han forlod Hjemmet. Det var en lang Bøn: „Kære Moder, tilgiv,“ og skønt der var Hundreder af Mile til Land og Tusinder af Mile til Bestemmelsessted, følte Poul dog, som om hvert Ord samme Aften blev baaret frem for hans Moder.

P. J. Hørning.

Livet om Bord i en amerikansk Hvalfanger for 40 Aar siden.

Af Fiskeskipper OLE MORTENSEN

(Sluttet).

Jeg var den Gang 19 Aar, og min Kammerat, Göteborgeren, var et Par Aar ældre; vi tog mod Tilbudet og blev hyret og fik 2 Maaneders Forskud, ca. 60 Dollars, men vi fik ellers ingen fast Hyre, da denne var Procenter af Fiskeriet. Næste Dag blev vi saa mønstrede paa et Kontor, som vistnok var Selskabets eget, det var nemlig et større Compagni, som havde flere Skibe af samme Slags og en Del mindre Skibe, indrettede til Sælfangst i Beringstrædet. Naa, Sækken blev pakket, og vi gik ombord i den lille Slæbebaad, som skulde bringe os ud til Nordpolsfarenen, men forinden maatte vi stille Værten tilfreds med vort Forskud; han havde kun tjent 1½ Dollar om Dagen ved at huse os, og det var vel ikke for meget, mente han. Hyrebassens Navn var forresten *Tomm Morry* — jeg tænker, der er flere ældre Søfolk, som har kendt denne Herre; han var godt kendt dernede den Gang.

Skibet, vi skulde med, var en fin lille Bark — dens Navn var „The Tracher“ — men noget underlig indrettet var den efter mit Begreb, men rigtig praktisk som Hvalfanger. Det første, jeg lagde mærke til, var alle de mange, slanke Baade, der var ombord, 3 i hver Side, 2 paa Bøjler Ruffet og saa en lille Dinchy hængende i Davider agter, men alt dette var der jo Brug for, som vi senere erfarede. Da jeg havde set og spekuleret lidt paa alt dette, skulde jeg jo til at se lidt paa de forskellige Gutter, som var ombord. Nogle var helt flinke, andre meget afvisende, men maaske var Skylden mit mangelfulde Engelsk. Lukafet til „Rapperne“ var forude, og der var Køjer til 24 Mand; vi var netop 24 Helbefarne Sailors i denne Ende af Skibet. Agten for Stormasten boede den samlede Besætning af Officerer og Underofficerer, 18 Mand, nemlig: 1 Admiral (det var den ledende af Baadelaget, naar vi var paa Fangst), 4 Styrmand, 6 Harpunerer, 1 Maskinmester, 2 Fyrbødere, 1 Tankmand, 1 Tømmermand, 1 Steward og en Kok, altsaa en Be-

sætning paa ialt 42 Mand, som nu skulde paa Hvalfangst i det nordlige Ishav.

Inden første Nat var overstaaet ombord, blev vi alle kaldt op paa Dækket, og Styrmanden beordrede: „Klar ved Ankerspillet, Slæberen er her“ — vi laa jo endnu paa Reden klar til Afgang, og det varede ikke længe, inden Slæberen var paa Siden, og op kom Ankeret til gamle Chantys, og den 4. Marts 1891 startede vi for nordgaaende.

Efter en Maanedes haard Sejlads naaede vi en lille Ø ved Navn Unalaska i Øgruppen Aleutterne ved Alaskas SV-Spids, hvor vi gjorde Holdt og ventede paa mildere Vejr, og samtidig gjorde vi vore Fangstredskaber i Stand. Der var meget at gøre, for alle vore Liner, som skulde bruges til Harpunering, maatte løbes ud, saa de blev fri for Tørn og derefter skydes op i Baljer, og af disse var der tre i hver Baad, og i hver Balje var der ca. 400 Favne. Da dette var i Orden, og der var gaaet en Maanedes Tid, kom en stor Fuldrigger til os fra San Francisco med fuld Ladning af Kul og fersk Vand, som skulde fordeles paa flere af dette Selskabs Skibe; vi skulde jo nemlig have fyldt helt op med Kul og Vand, ja, vi fik endogsaa Dækslast af Kul til Turen; Proviant havde vi med til 2 Aar. Skipperen blev nu utaalmodig, og vi forsøgte, om vi kunde fortsætte. Det gik ogsaa godt i nogle Døgn, men saa fik vi en regulær Snestorm af Nordvest, og vi blev dreven sammen med Drivisen og blev tilsidst indpakket i denne, og der sad vi i 5 Uger uden at røre os. Det eneste Arbejde, vi havde i denne Tid, var at se til vore Rortaljer; vi havde nemlig Taljer spændt fra hver Side for at støtte Roret mod Isskruninger.

Endelig løsnede Isen sig en Del og med omskiftende Vinde og mildere Vejr lykkedes det os at komme ud og fortsætte nordpaa. Vor Dampmaskine, som ikke var ret stor, maatte nu holde for, da det gjaldt om at benytte Lejligheden. Med 2 Mand ved Rattet

og Skipperen samt en Styrmand i Kragerederne paa Fore-Bramsaling sejlede vi i nogle Uger, til vi omsider lagde til ved Kysten af Alaska paa en Plads, som hedder Kap Hope. Efter at have gjort fast i Landisen med smaa dertil indrettede Ankere, fik vi Besøg af de Indfødte, og der var mange baade unge og gamle; et smukt Syn var deres Hundespannd, som befordrede dem og deres Smaabørn.

Der blev saa tusket med baade Isbjørneskind, Hvalrostænder og levende Rensdyr. Officererne gjorde gode Forretninger med de Indfødte, de var jo vant til Turene og vidste, hvad der skulde til; vi andre maatte nøjes med at se derpaa, vi havde jo kun Tændstikker, maaske en gammel Kniv og nogle Synaale at handle med.

Det var nu blevet først i Juni Maaned, og Solen gjorde midt paa Dagen ret godt Indtryk paa Snemaserne i det høje Land, og Smeltevandet, som løb ned ad Bjærgsiderne, samlede vi nu sammen paa den Maade, at vi lavede Render i Isen saa nær til Skibet som muligt, hvor de endte med et dybt Hul; det blev altsaa en rigtig Vandsamler. Saa stillede vi en Pumpe ved Hullet med en Slange ned i og en Slange fra Pumpen hen til Skibet, og paa den Maade fik vi vore Ferskvandsbeholdere fyldt igen, saa Læserne kan se, at der er mange Forberedelser, inden Hvalfangsten kan begynde. Efter at have forsynet os med alt, hvad der kunde bjærges — jeg husker saaledes, at vi fik 5 store Rensdyr ombord, vel at mærke i slagtet Stand, og en Masse andet Vildt, navnlig Ænder — blev Dampmaskinen sat i Gang, og vi sneglede os igen nordpaa, og i Løbet af 14 Dage var vi paa Pladsen, hvorfra det store Hvalfiskeri skulde foregaa. Det var paa ca. 72° Nord. Skipperen brugte nu flittigt Kikkerten oppe fra Reden, men den første Dag forløb uden Hvaler i Sigte. Hele Besætningen var paa Dækket og blev fordelt saaledes, at hver Mand vidste, hvor han havde sin Plads, naar Baadene skulde fires ned til Angreb. Til hver Baad var der 1 Styrmand agter, 4 Mand fra Lukafet og en Harpunerer forude, og vi vidste, hvad Nr. Baad vi hørte til.

Vagten blev sat for den første Nat, og vi laa nu og drev til næste Dags Formiddag. Skipperen og Styrmanden var paa Plads i Kragerenden, og vi andre havde faaet Ordre til at være vaagne, thi som Skipperen sagde: „Tid er Penge“ — her skulde handles i en Fart.

Nu blev der varskoet fra Reden: „Hval i Sigte! Alle Mand paa Plads!“ De fire første Baade firedes ned, bemandet med hver sit Mandskab, og gik ud i den beordrede Retning, alt under fuldkommen Stillehed. Vi havde ingen Aarer, men padlede os frem med smaa, firkantede Træplader, som var anbragte paa korte Skafter, for den mindste Støj vilde faa Hvalen til at forsvinde, de er nemlig meget lydhøre. Sejl og Mast havde vi dog med, det var hvad man herhjemme kalder „Latinersejl“. Vi spejdede stadig efter Hvalerne, mens vi skovlede os fremad mod Stedet, hvor man mente, de var. Vore Baade gik en Del fra

hinanden, da Hvalerne gaar ned og kommer op igen for at blæse, og det bliver aldrig paa samme Plads, saa det gjaldt nu om, hvem der blev den heldige. Nogen Tid gik, da dukkede der to op i Nærheden af en af Baadene; det var nemlig en Familie paa to Medlemmer, Han og Hun, eller Tyr og Ko, som de kaldtes. Den heldige Baad gik lige ind imellem dem og nappede den største, „Tyren“. Det gik altsammen meget let til: I Forstavnen af Baaden ligger to solide Stager hver 2 Meter lange, paa den ene sidder Harpunen, som er forbundet med Baljen i Baaden. Samtidig med, at Harpuneren sætter Jernet i Hvalen, eksploderer en paa Harpunen anbragt Dynamitpatron, og ovenpaa saadan en Omgang vil Hvalen, hvis den ikke øjeblikkelig dræbes, hvad sjældent sker, stikke af, men Harpuneren var gesvindt, tog den anden Stage og gav den ogsaa den. Alt dette foregaa i Løbet af et halvt Minut, og hvis nu de to Bomber ikke har dræbt Hvalen, kan der risikeres en længere Slæbetur, og det gaar rask, og derefter et Slagsmaal med Hvalen, dersom den ikke mistes, for den er altid tilbøjelig til at løbe Baaden mod Isen, og saa maa der jo kappes, for at Baaden ikke skal knuses. Men alt gik fint første Gang: Anden Styrmand var den heldige; Hvalen forsvandt og var borte i 5 Minutter, og derefter kom den flydende op og var død. Skipperen holdt Øje med os fra Skibet, og det varede ikke længe, inden han var paa Siden af Hvalen; Dampen er jo stadigvæk oppe ved saadan en Lejlighed. Alle Baade blev nu hejst op paa deres Pladser, for nu skulde Hvalen parteres. Vi havde to store 3-skaarne Taljer i Stormasten samt store Kasteblokke, som ledede derfra til Ankerspillet, som ogsaa kunde drives ved Damp. Det gik forholdsvis hurtigt med Parteringen. Hovedet var det værste, det skulde skilles fra Kroppen, og der skulde mange Snit og Hug til; i Munden har Hvalen jo de saakaldte Barder, og de er temmelig værdifulde. Da det var overstaaet, begyndte Flænsningen af selve Kroppen. Den underste af Blokkene havde en meget svær Krog, som blev hugget i Spækket, naar der vel at mærke først var lavet Hul, da dette havde en Tykkelse af 14 til 16 Tommer. Hvalen laa langs Skibssiden med Halen forefter, fortøjet med en Kædestrop, saaledes at den kunde drejes rundt efterhaanden. En Mand var nu sat til at skære Stykkerne ud, og det var Stykker af ca. 2 Meters Bredde og fra 6 til 10 Meters Længde. Naar de store Flager var kommet indenbords, skulde de parteres; dertil brugtes smaa skarpe Spader, og Stykkerne maatte ikke være større end 1 Fod i Firkant. Efterhaanden blev Stykkerne ekspederet op i et Par Dampkedler; naar de var fyldte, blev Laagene lagt paa, og Dampen lukket ind, al Olie i Spækket smeltede nu fra og løb gennem Ledninger ned i Tankene til Opbevaring af Olie; disse Tanke var anbragt paa Mellemdækket. Saaledes blev vi ved til det hele var smeltet, hvilket tog et Par Dage. Saa var der rent Skib, og atter maatte der spejdes efter ny Fangst. Efter i et Par Dage at have sejlet saa smaat omkring,

blev der fra Udkigget raabt: „Stop Maskinen, alle Mand klar!“ og hver Mand var saa paa sin Plads, stille og rolig. Baadene blev firede ud igen, og det varede ikke længe, inden vi havde Nr. 2 paa Siden af Skibet, og den fik jo samme Behandling som Nr. 1.

Men nu indtraadte en Forandring: vi laa jo ikke i Passaten og dasede, heroppe kunde det fra godt Vejr paa en Time vende sig til Orkan, og det skete ogsaa nu. Vi søgte Forbindelse med et af de mange store Isbjærge, der ligger og flyder, og fortøjede ved det.

Nu kunde vi jo nok faa udhvilet os forude, hvorimod Styrmandene maatte gaa Vagt om Vagt, for der skulde jo passes paa, at der ikke kom for meget Is i Læ af os; skulde det ske, at vi blev indeklemmt i Isen i saadan en Storm, var vi fortabte, og det var vi da ogsaa alle klar over. Men det gaar i Reglen bedre, end man skulde tro, maaske af den Grund, at saadan en Iskæmpe som den, vi var fortøjet ved, ikke driver saa stærkt som „Smaaisen“, da den har sin største Del under Vandet. I den Tid vi laa stille for Stormen, det var vist tre Døgn, blev der jo diskuteret en Del i Lukafet; nu var vi jo alle bleven Hvalfangere, og der er jo altid en eller anden, som vil være den klogeste. Enden paa en saadan Diskussion blev selvfølgelig gerne et lille Haandgemæng. Det var især galt med os Skandinaver, vi var 5, nemlig 2 Nordmænd, 2 Danskere og saa min Kammerat, Göteborgeren; vi havde Stormasten at tage Vare paa, selvfølgelig med lidt Hjælp fra de andre, vi var jo 12 Mand paa hver Vagt; men „Admiralen“ havde engang bebrejdet nogle af de andre, at de ikke kunde følge os Skandinaver, naar vi bjærgede Sejl i Stormvejr, og dette skulde nu ordnes her i Læ af Isbjærget.

Efter Storm kommer Stille, det gjorde der ogsaa her i dobbelt Forstand, thi mens den hidsige Stemning faldt indenbords, blev det ogsaa stille udenbords, og der kastedes los fra Bjærget, og vi luntede saa smaat af Sted. Der gik dog et Par Dage, som intet Udbytte gav, men den tredie Dag maatte vi paa'en igen, og vi fik meget travlt den Dag. Der viste sig nemlig at være flere Hvaler i Sigte paa een Gang, saa alle 6 Baade blev sat i Vandet. Vor Førsteharpunerer, „Admiral“, som vi kaldte ham, nappede den første, en stor, stædig Tyr, den vilde paa ingen Maade give op, den løb et Stykke Vej, saa kom den op til Overfladen og lagde sig rolig til at sprøjte Blod; vi halede op paa Siden af den og affyrede Skud i den med Bomber — i Baaden havde vi nemlig et svært Gevær til at udskyde Bomber med — og da dette ikke virkede, og Hvalen blev liggende, blev der forsøgt et andet Vaaben. Vi havde nemlig i hver Baad 4 Sabler, 2 Alen lange, og for disse maatte Dyret da omsider give op. Hen paa Eftermiddagen tog vi endnu en, og da der var flere Hvaler omkring os, blev der ikke Tid til at partere den Dag. Allerbedst som vi ligger stille og „lurer“, dukker der to op lige ved Siden af os, Styrmanden beordrede straks: „padle away!“ og styrede ind mellem dem, og samme Me-

tode blev brugt her som før beskrevet: den største blev harpuneret og bombet ogsaa med et heldigt Udfald, den gik med Hundrede Favne Line, kom derefter op og flød; da Styrmanden saa dette, bad han os raabe Hurra, det gjorde vi, og saa varede det ikke længe, før vi havde „The old man“ paa Siden af os og med et stjernegodt Humør. Hvalerne blev nu placeret een paa hver Side af Skibet, og alle Baadene hejst paa Plads. Skipperen beordrede derpaa Stewarden op med en stor Karaffel Whisky til Bøjserne, og saa fik vi en bedre Snaps; samtidig holdt Skipperen en lille Takketale til os efter den anstrengende Dag. Det var nu bleven mørkt, og det begyndte at friske op til haard Kuling; vi maatte ligge og holde den gaaende med den Smule Maskine. Vi havde et Par Døgn, til det atter blev roligt, og vi kunde begynde Parteringen af de to Hvaler. Fangsten af de resterende Hvaler — vi fangede paa hele Turen 16 Hvaler, et fint Resultat — gik jo ikke altid lige glat; men hen i September kunde vi ikke mere paa Grund af, at Isforholdene blev for vanskelige, og vi vendte nu sydover. Paa Hjemturen havde vi nok at bestille, alle de Barder vi havde, skulde skrubes, skrappes og bundtes pænt sammen og lægges fint tilrette i Lasten, saa Inspektøren ikke havde noget at kritisere over, naar han kom ombord i San Francisco. Efter ca. 1½ Maanedes Sejlads laa vi paa Reden ved San Francisco; altsaa et lille Trip paa ca. 8 Maaneder.

25 Aar som Lærer paa Kadetskolen.

Af

Balletdanser *Georg Berthelsen*.

En tidlig Foraarsdag i 1904 læste jeg under „Særskilte Bekendtgørelser“ i Berlingske Tiden, at Pladsen som Lærer i Dans ved Kadetskolen blev at besætte fra 1. Oktober s. A.: „Ansøgninger stiles til Marineministeriet og nærmere Oplysninger faas ved Henvendelse til Chefen paa Kadetskolen“.

Jeg, som havde givet Undervisning siden 1885, fik Lyst til at forsøge min Lykke.

Først henvendte jeg mig til min daværende Balletmester, *Hans Beck*, for at spørge, om han var Ansøger, da jeg i saa Tilfælde ikke vilde søge Pladsen. Dette benægtede han, og beredvillig gav han mig sin bedste Anbefaling. Dernæst gik jeg til min daværende Chef, Greve *Danneskjold-Samsøe*, som gav mig Anbefaling for Paapasselighed og Interesse for min Teatertjeneste.

Med disse Anbefalinger indsendte jeg min Ansøgning til Ministeriet.

De nærmere Oplysninger fik jeg hos Chefen for Kadetskolen, Hr. Kommandør *Bræstrup*.

Denne meddelte mig bl. a., at Pladsen ikke var saa godt lønnet, da man gik ud fra, at de Lærere, som var ansatte ved Kadetskolen udadtil kunde faa mere

for deres Virksomhed, da man ansaa disse for at være de dygtigste.

Fra det kgl. Teaters Ballet var vi fem Ansøgere til Pladsen, som blev ledig ved, at Danseren *Waldemar Price* tog sin Afsked, efter at han Aaret forud havde taget sin Afsked fra Teatret. Waldemar Price havde da været Lærer ved Skolen i 23 Aar, og hans Forgænger, Danseren *Georg Brodersen*, i et lignende Antal Aar, saa der skiftedes jo ikke saa ofte.

Da jeg erfarede, at mine Konkurrenter havde afgivet Visit hos Marineministeren, besluttede jeg mig til ogsaa at gøre det.

Da jeg søgte Ministeren, Viceadmiral *Jøhnke*, blev jeg modtaget med et jovialt: „Naa, det er Dem, der skal ud at dreje Benene paa Kadetterne.“ Jeg svarede, at det vilde jeg jo sætte Pris paa, og Marineministeren meddelte mig, at Valget var gjort, og han havde valgt mig, fordi jeg var den eneste af Ansøgerne, der havde mine Foresattes anbefaling, noget man aldrig skulde undlade, naar man kunde faa den.

Jeg var jo henrykt, fordi jeg havde Forstaaelsen af, at det betød et stort Plus for mig og min private Undervisning at faa denne Plads.

Spændingen blandt Ansøgerne var stor, og der var nok nogen Misundelse over, at jeg, som den næst- yngste, fik Pladsen.

Dagen efter min Samtale med Ministeren modtog jeg min Ansættelse ved Skrivelse fra Ministeriet.

Jeg meldte mig derefter hos Chefen, der samtidig meddelte mig, at Ministeriet anmodede mig om at være Censor ved den kommende Eksamen i Dans, at jeg kunde se, hvorledes det gik til.

Da jeg til Oktober begyndte Undervisningen, saa jeg straks, at det var en dejlig Gerning, jeg gik ind til.

Skolen var den Gang fireaarig, og Klasserne benævnedes A. B. C. og D. Jeg underviste Klasserne A og B i den første Time og C og D i den næste. Klasse A, som var Afgangsklasse i det kommende Aar, bestod af Kadetterne: *A. V. Jørgensen, Poul Middelboe, V. U. Malthé-Bruun* og *Paul Ibsen*. I Klasse B var: *K. E. Ackermann* alene. I Klasse C var: *C. F. v. d. Hude, F. V. Laub, H. V. Augsburg, Vagn Egede Lassen, J. Wolfhagen, P. Lembecke, F. C. Pontoppidan* og *C. J. C. Harhoff*. I Klasse D: *K. H. Bloch, C. Hammerich, Prins Axel, O. H. Quaade, Svend Aage Christiansen, Iversen, Prins Aage, C. V. Evers, Feder- spiel* og *Hoppe*.

For denne yngste Klasses Vedkommende er det alt- saa i Aar 25 Aar siden, de kom ind paa Kadetskolen.

Efter min første Eksamen d. 17. April 1905, havde jeg den Glæde, at Kadet *Middelboe* kom hen til mig og paa Korpsets Vegne udtalte en Tak for, hvad de havde lært i det forløbne Aar. Jeg havde nemlig lagt Undervisningen noget om, saa der var betydelig mere *Dans* i den nu, end tidligere.

Aaret efter min Ansættelse afgik Kommandør *Brøstrup*, og Kommandør *Evers* blev Chef. I 1912 blev Kommandør *Kiær* Chef, og fra 1921 har jeg haft Kommandør *V. Harttung* som Chef.

Sparekassen

for København og Omegn — stiftet 1820

Hovedkontoret Niels Hemmingsensgade 24

Forvaltningsafdelingen administrerer Formuer, baandlagte Midler, Legatkapitaler m. v. — samt paatager sig Indtægtsforvaltning, herunder Betaling af Skatter, Husleje m. m. — Værdipapirer modtages i aabent Depot.

Udlaan mod Haandpant.

Boxer udlejes fra 10 Kr.

Parkteatrets Restaurant og Selskabslokaler

anbefales de ærede Medlemmer. — Stadion, Østerbrogade 79. — Concert hver Aften. Morsomt Smørrebød. Byens smukkeste Selskabslokaler.

LEO IVERSEN, Dannebrog 1912.

Telefon 4048

A/s VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater.

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vagoner, Skibskabiner, Ejendomme etc.

Gl. Kongevej 15

KØBENHAVN V.

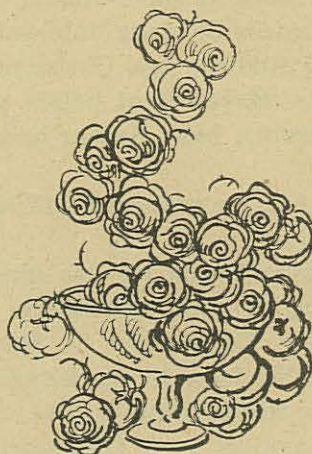
Centr. 9648, 14854

Marine Olier

Samme høje Kvalitet Gargoyle Marine Olier faas i originale Pakninger paa enhver Havneplads af Betydning Verden over.

VACUUM OIL COMPANY A/s

AXEL JUEL:

„Glædens Hemmelighed“

EFTER flere Aars Tavshed har AXEL JUEL i GLÆDENS HEMMELIGHED samlet Blomsten af de tavse Aars Produktion. I afklaret kunstnerisk Form behandler han i disse Digte baade festligt og malende saadanne Emner, som angaar alle Mennesker. — 5.50; i Helkind 12.00.

Af Axel Juel findes desuden et Udvalg af Digte i LYKKENS TIMER. Indb. i Helkind 5.75. — FRIMODIGE SANGE 2.00. HIMMEL OG HAV 2.75. — VED KÆRLIGHEDENS KORSVEJ. 3.75

G Y L D E N D A L

FITTINGS
+GF+

E. Ehrhardt
Studiestræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

Sophus Arildsens

Efterfølger.

St. Kongensgade 18

Telefon 480 — 12146

Leverandør til Marinen.

Carl F. Petersen
Gasværksvej 9

København V.

Telf. C. 1138.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYGNINGS-BESLAG EN GROS

Drik

Black & White
Whisky!

H. I. WENGEL & Co.

Telf. 7366 — Bredgade 28 — Telf. 7366

Café Helmerhus,

Raadhuspladsen.

CHR. MESS. Aargang 1902.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

Agiter for Tilgang til Marineforeningen.

Det har været af stor Interesse at følge disse dygtige Mænds udmærkede Ledelse af denne Skole med dens mange og gode Traditioner.

Det er herligt at være Lærer ved en Skole, hvor der hersker en saa glimrende Disciplin, og hvor samtlige Elever er dygtige og gennemdannede Mennesker. Finere og bedre Materiale kan en Lærer ikke ønske sig.

I 1917 kom *Kronprins Frederik*, og i 1919 *Prins Knud* ind som Kadetter; men det gjorde ingen Forskel paa Kammeratskabet.

Endvidere har Skolen i min Tid haft 5 Siamesere som Kadetter, dygtige og brillante unge Mennesker, samt den unge Islænder *Leif Gudmundsson*, der saa sorgelig omkom ved Flyveulykken paa Østerbro.

I 1919 overværede *Hds. Majestæt Dronningen Eksamen* i Dans, og Aaret efter mødte ogsaa *Hs. Majestæt Kongen*, der elskværdigst udtalte at have faaet Lyst til at overvære den, efter at *Hds. Majestæt* havde fortalt om, hvor nydeligt det var.

At det maa have behaget Deres Majestæter, tillader jeg mig at tro, da de gentog Besøget det følgende Aar, som var *Kronprins Frederiks* sidste Aar ved Skolen. *Hs. Majestæt* var saa naadig at komplimentere mig for Resultatet.

Efter *Kronprins Frederiks* Afgang blev hele Lærerpersonalet fra Kadetskolen indbudt til Taffel hos Deres Majestæter i Chr. d. VIII Palæ, og dette gentog sig efter *Prins Knuds* Afgang i 1923.

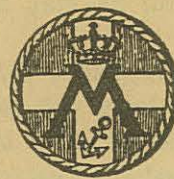
Da jeg i 1924 nød den Ære at blive Ridder af Dannebrog ved det kgl. Teaters 50 Aars Jubilæum, og i den Anledning var til Audiens paa Christiansborg Slot, behagede det *Hs. Majestæt* at udtale sin Tak for den gode Undervisning, hans Sønner havde faaet paa Kadetskolen.

I de nu forløbne 25 Aar har jeg undervist 245 Kadetter.

Som Lærer ved Kadetskolen havde jeg den glæde i Sommer, efter Ansøgning og med Anbefaling af Chefen for Kadetskolen, Hr. Kommandør V. Hartung, at faa Ministeriets Tilladelse til at deltage i Orlogsskibet „Niels Juel“s Middelhavsforret. Det var en herlig Oplevelse, og Samlivet med Officererne, som alle har været Kadetter i min Tid, var mig en stor Fornøjelse. Den Disciplin, Orden og mønsterværdige Opførelsen, som hele Besætningen viste saavel i, som udenfor Tjenesten, var det en Fornøjelse at være Vidne til. Jeg tror ogsaa at vide, at Chefen, Hr. Kommandørkaptajn *H. Gad*, var tilfreds med Togtets Forløb, og jeg er dem alle taknemlig for det udmærkede Ophold, jeg havde ombord i de halvanden Maaned.

Hver eneste Undervisningsdag i de nu forløbne 25 Aar har været mig en Glæde, og at Kadetterne ogsaa har været glade for Undervisningen, har jeg faaet adskillige Udtalelser for.

Med den Interesse jeg stadig er i Besiddelse af for min Undervisning, haaber jeg endnu i nogle Aar at kunne virke som Lærer ved Kadetskolen.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirkning af
Arkitekt *E. W. Marston* og Grosserer *Vald. Schou*.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør *Julius Petersen*.

HORSENS-AFDELINGEN

fejrede Søndag den 27. Oktober sin 7 Aars Stiftelsesfest, hvortil Overlærer *Hørning* var kommet til Stede og holdt et udmærket Foredrag om „Søfolk og Skibe“ med nogle ganske fortrinlige Lydbilleder.

Afdelingen havde indbudt gamle Marinere og Interesserede til at deltage i Festen, og en stor Del Sejlsportsmænd havde efterkommet Indbydelsen.

Efter at Formanden havde budt Gæsterne og Kammeraterne velkommen, blev der med Medlemmernes enstemmige Tilslutning afsendt en telegrafisk Lykønskning til *Hs. kgl. Højhed Prins Valdemar*, som netop denne Dag fejrede sin 71 Aars Fødselsdag.

Senere er der til Formanden indløbet følgende Svartelegram:

Takker Dem og Marineforeningens Medlemmer for den venlige Lykønskning og sender Dem alle en hjertelig Hilsen.
Valdemar.

Efter det udmærkede Foredrag samledes Deltagerne ved et fælles Kaffebord, hvor Taler og Sang snart frembragte den gode Stemning, som altid hersker ved vore Sammenkomster; derefter blev der pebet til Dans paa Dækket, og det blev hen paa de smaa Timer, inden den vellykkede Fest sluttede.

ESBJERG-AFDELINGEN

afholdt den 1. November Teater-Forestilling for sine Medlemmer med Damer paa Paladshotellet.

Der opførtes den muntre Farce: „Elskovsdrikken“, Farce med Sange i 3 Akter af *Otto Pedersen*. Stykket var ovenud gemytligt.

Efter Forestillingen spillede Skibsorkestret op til Dans paa Agterdækket.

BORNHOLM-AFDELINGEN

indledede Vintersæsonen Mandag den 4. November med Mandegilde (Pølsegilde) paa Hotel „Østersøen“ i Svaneke, hvortil der var mødt ialt 65 Kammerater, samlet fra hele Øen. Det var en hyggelig Aften fra først til sidst, og de mange dejlige Minder fra Fortiden, der efterhaanden rullede op for os, fik Latteren til at runge fra de baade gamle og unge Kammerater, der kan saa godt med hinanden og ved slige Lejligheder bliver rigtig rystet sammen.

KØBENHAVN-AFDELINGENS MØDE DEN 7. NOVBR.

Under ualmindelig stor Tilslutning — op mod 200 Medlemmer — begyndte Aarets anden Mødeaften i Studenterforeningens store Sal. Bestyrelsen havde anmodet Flyveren, Kaptajn *Krause-Jensen*, om at fortælle om sine Oplevelser under Tricoloren i fransk Tjeneste under Verdenskrigen, og det blev i egentligste Forstand Oplevelser ogsaa for Tilhørerne.

Efter at Formanden havde budt Forsamlingen og Fore-

Skagen**S. Hesselholt,**

Slagter- og Paalægsforretning

Telf. 120 Skagen Telf. 120

C. Winter's Conditori, Bageri og Café
Skagen
anbefales

Leverandør til Marinen

Andreas Jensen & Sønner

Maskinfabrik og Skibssmedie

Skagen — Telf. 78

Frederikshavn**MILLION SKRÆDERIET****Frederikshavn**

Telefon 528.

Carl Christensen

Telefon 528

Chr. Pasbjerg**Conditori og Bageri**

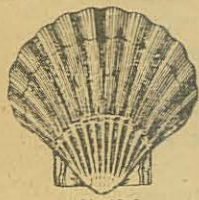
Brød sendes overalt i Havnen

Telefon 319. Frederikshavn

Thisted**A/s Kulkompagniet****Thisted**

Havnen — Telefon 35. Stats. 2

Leverandør til Marinen

Hjørring**SHELL****Benzin, Smøreolie, Petroleum, Raolie**

Ths. Toft og Co. A/S

Telf. 109 **Hjørring** Telf. 109**Sophus Thomsen****Garmester**

Bygningsarbejde udføres solidt af bedste Materialer

Telefon 373 — Hjørring

Hans V. Andreassen's

Skræderforretning anbefales

Strømgade 7. Telefon 787. Hjørring

Kolding**N. P. Høghs Slagterforretning**

Kolding,

leverer Kød, Flæsk og Paalæg
til Dagens billigste Pris. TELEFON 528.**Hirtshals****Chr. Jensen**

Kul og Støbogdsforretning

Tlf. 4. — Hirtshals — Tlf. 4

Marinere besøger

Hirtshals Kro,

Feriegæster modtages.

Telefon 7

Hobro**Hobro Lagerøl****Hobro Pilsner****Borgerforeningen**

Telefon 23. HOBRO Telefon 23

Samlingssted for Marineforeningens
Medlemmer samt alle Soldaterforeninger**C. H. R. Vanggaard****Jens Jensen**

Telefon 38 — HOBRO — Telefon 38

Alt i Skibsproviantering

Leverandør til Marinen

Aarhus**A/s Thomas Ths. Sabroe & Co.**

Tlgr.: Sabroe — Aarhus — Telefon: 370

Afdeling i København: Puggaardsgade 14. Telf. Central 1764 og 9842.

Køleanlæg — Ismaskiner**I. C. Christensen,**

Skræderi og Klædehandel.

Guldsmedegade 34 — Telefon 929 — Aarhus.

A. EVENSEN & Co. A/s **Andreas Skaarup, Aarhus**

Colonial- og Delikatessforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

København
Blomsterhænder
Leonard Abel
St. Torv Aarhus No 15
Telefon 7600-3 Linier
Telegram Adresse: Blomsterabel**Fyn — Sjælland****Odense Maskinfabrik,***Ditlev Madsen*

(Medlem af Maskinmestrenes Forening)

Bjerggade 26, Odense, Telefon 3342

Maskin- og Kedelreparation. Skibssmede-

arbejde. Autogensvejsning.

Reparation af Skibsmotorer.

Expresstrykkeriet

anbefales.

Klaregade 25, Odense, Telf. 26.

R. A. CHRISTOPHERSEN

VESTERGADE 28 og

Strøgplassen

ODENSE

GULD &

SØLVVARER

i STØRSTE UDVALG

Vestfynens Kulimport

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske
Marine.**R. MOLLERS Skibsværft.**

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Fiskernes Fællessalg, Faaborg

Alle Aarstidens Fiskesorter.

Telefon Faaborg 74

Rasmussens Hotel - Faaborg

Telefon Faaborg 20. - Stat II.

Medlem af Marineforeningen

Byens største og bedste Hotel Strandgade 3, **Herman Agerup,** Faaborg. Tlf. 269**Kolonial- & Skibsproviantforretning.**

Leverandør til Marinen

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri

Helsingør

Etabl. 1881

Danmark

Nybygning og Reparation af Dieselmotor- og Dampskibe.

Byggebedding for Skibe indtil 430 Fods Længde. — 2 Tørdokker og 1 Ophalingsbedding for Skibe indtil 380 engl. Fods Længde.

Telegr.-Adr.: Skibsværftet.

Telefon Nr 40, 91 og 357

IMPORTKOMPAGNIET A/s

Tlf. 33 & 34, Kalundborg Stats. 13, Telegr.-Adr. Importico.

IMPORT AF KUL, KORN OG FODERSTOFFER, SPC. LANGWITH,
STORE OG NØDDEKUL TIL DAMP & HUSHOLDNINGSBRUG

Leverandør til Marinen.

**KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELINGØR****KUL - COKES - BRÆNDE**

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

P. Schou & Co.

Skibshandlere.

Frederikshavn. Tlf. 12. Stats 17

Leverandør til Marinen

Vejle**Brug****D. Friis'****Bagepulver****Herremagasinet***Johansen & Co.**Løkke-Raachuset, Vejle*

Telefon 737 — Bedst og billigst.

Vejle Dampfarveri

og kemiske Renseri.

VEJLE, F. SVENDSEN

Støt vore**Annoncører!****Marinere i Vejle****Drik****„Vejle Pilsner“****Støt de Averterende!**

dragsholderen Velkommen, begyndte Kaptajn Krause-Jensen Fortællingen om sin Uddannelse til Flyver i Krankrig i Begyndelsen af 1914, en Uddannelse, der ved Krigens Udbrud, rørte ham som en af de første frivillige Danske ind i det dengang faatallige franske Flyverkorps, knap 200 Maskiner, et Tal, der ved Fredsslutningen var naaet op paa ca. 8000 Maskiner, saavidt vi husker ret, og hvor han sammen med 4 andre Danskere Gang paa Gang udmærkede sig og modtog alle de Hæderstegn, som det overhovedet var muligt at faa for Tapperhed, samtidig med at han saaredes nogle og tredive Gange og mistede sit højre Øje, for sluttelig af den franske Regering som en største og sidste Paaskønnelse at udsendes til de tre nordiske Rigers Regenter med den officielle Meddelelse om Fredsslutningen den 2. November 1918.

Gennem talrige Lysbilleder fulgte man Kaptajnens, af ægte jysk Humør særprægede Foredrag, og lyttede beundrende til disse Meddelelser, der ikke en eneste Gang gjorde Forsøg paa at stille Foredragsholderen i Relief, men jævnt og beskedent og, trods alle de gennemlevede Rædsler, stadig med ægte Lune fortalte om, at det Ry, der gik af Kaptajn Krause-Jensens Flyverbedrifter, var vel begrundet. De 11 Aar som skiller os fra Krigens Ophør, var vistnok som forsvunde for de fleste Tilhørere, og man befandt sig midt i den frygtelige Tid igen gennem Kaptajnens Fortælling, en Tid hvis Gru man kun forsoner sig med ved Tanken om, at selv Krigens Frygtelighed kan udvikle Egenskaber hos Menneskene, som vi regner for de bedste, Mod, enestaaende Kammeratskab og Offervilje under alle de lynsnart kommende Situationer under Flyverkampene i svimlende Højder, ofte langt inde over Fjendens Linjer.

I Følelsen af, at Kaptajn Krause-Jensen under sin Tjeneste i Frankrig netop havde vist disse Egenskaber og derigenem vakt Respekt for sig selv og sit Land, hyldede Forsamlingen ham med minutlangt Bifald.

Ved det paafølgende Smørrebrødsbord blev der fra flere Sider ydet Kaptajnen Tak for Foredraget, og denne, der i Sommer har gjort Tjeneste i Forbindelse med Marinen, og derfor betragter sig som næsten hørende til denne, kvitterede ved flere fornøjelige Taler, hvorefter man skiltes efter en ualmindelig vellykket Aften.

SLAGELSE-AFDELINGEN

afholdt den 10. November Andespil, hvortil ca. 100 Medlemmer var mødt. Spillet forløb paa bedste Maade under megen Munterhed.

Efter fælles Kaffe bord med adskillige Marine-Historier og Sange af den blaa Bog sluttedes Festen med en lille Dans.

Afdelingen afholder Juletræs fest paa „Casino“ den 5. Januar 1930.

HIRTSHALS-AFDELINGEN

afholdt den 24. November Kl. 7 Aften i Kroen Torskeskafning og Dans paa Dækket for Medlemmer med Damer.

6 Glas pebes op fra Batteri og Banjer, og da alle var paa Plads, blev Flaget hejst, og efter Nationalsangen blev den engelske Nationalsang spillet til Ære for den engelske Kaptajn *Soel* fra den strandede Damper paa Skagen, som vore Kammerater fra Skagen-Afdelingen havde taget med til Hirtshals. Efter at Formanden havde budt Velkommen, og særlig til vore Kammerater fra Skagen og til den engelske Kaptajn, pebes til „Ølskaffe overalt“. Ved Bordet var Stemningen udmærket, og en udmærket Sang for Damerne gjorde Lykke.

Formanden gav et kort Rids over, hvorledes man bjergede et sunket Skib m. m. *Janus Jensen*, Skagens Bestyrelse, overbragte Hilsen fra Kammeraterne i Skagen.

Da Flaget var halet ned, og den engelske Nationalsang spillet, takkede Kaptajn *Soel* i bevægede Ord for den Ære, der var bleven ham vist, og som han var meget glad for, samt for at han havde deltaget i en saa smuk og stemningsfuld Fest. Og saa gik Dansen paa Dækket.

GULDBRYLLUP

Fhv. Løjtnant i Søofficerskorpset, *Peter Wismann*, R. af D., og Hustru, f. Smith, fejrede den 3. November Guldbryllup i deres Hjem i Nyboder, hvor Løjtnant Wismann for 75 Aar siden fødtes, ligesom ogsaa hans Hustru stammer fra et ægte Nyboderhjem. Guldrudeparret var paa Højtidsdagen Genstand for stor Opmærksomhed.

Navnet Wismann hører til de kendte og agtede gennem flere Generationer i vor Marine og vil være kendt af utallige af de Værnepligtige gennem mere end et halvt Aarhundrede, der gemmer gode Minder om flere Befalingsmænd af dette Navn, pligtopfyldende, bestemte og elskværdige Mænd, for hvem Tjenesten og Marinens Tarv var et og alt, stærkt prægede Personligheder, hvem man ikke glemte, naar man een Gang havde levet sammen med dem ombord.

Løjtnant Peter Wismann gennemgik alle Grader fra Elev og deltog i talrige Togter ligefra de gamle Sejlregatters Dage og indtil Nutiden. Som Overbaadsmand deltog han i „Valkyriens“ berømmelige Togt til Østasien 1899—1900.

I 1904 udnævntes han til Værftsløjtnant, i 1909 til Løjtnant i Søofficerskorpset og afgik fra Tjenesten 1922 efter de to sidste Aar at have gjort Tjeneste som Inspektionsofficer ved Ekvipagen.

Endnu i sin høje Alder har Løjtnant Wismann bevaret sin friske og ligefremme Maade at tage Livet paa, den der skaffede ham mange Venner. Forhaabentlig maa der endnu være det gamle Guldrudepar adskillige gode Aar beskaaret.

FRA BORNHOLM-AFDELINGEN

Dødsfald.

Havnefoged *Marius Westh*, Nexø, er ikke mere. Den 21. Oktober døde han efter i flere Maaneder at have lidt af en ubarmhertig Sygdom. Gennem mange Aar havde han trofast og samvittighedsfuldt røgtet sin Gerning i den By, som han var en god Borger, og i de unge Aar havde han faret viden om paa de store Have og døjet noget af hvert; han havde ført Skibe fra Nexø i flere Aar, da han overtog Embedet som Havnefoged.

Han var en stille, vennesæl Mand, der kun havde Venner overalt, hvor han færdedes, og Marineforeningen havde ikke mindst hans Kærlighed, og vi, hans Kammerater, er et bradt Menneske fattigere. Han jordfæstedes paa Nexø Kirkegaard den 25., og et meget stort Følge fulgte ham. Vort Flag sænkedes over Graven som det sidste Farvel fra den Kreds, han havde tilhørt, og nu stod tilbage med Ønsket om et „Ære være hans Minde!“

FRA ROSKILDE-AFDELINGEN

Roskilde-Afdelingens Formand, Bagermester *E. Munch*, begravedes Tirsdag den 26. November fra Kapellet paa den nye Kirkegaard. Kisten, der var dækket af Dannebrog, var omgivet af et Væld af Kranse. Medlemmer af Købmandsforeningen, hvoraf Afdøde var Medstifter, dannede Æresvagt. Ti Flag og Faner paraderede og Pastor *V. S. Hansen* talte smukt og hjerteligt, blandt andet udtalte Præsten, „at midt i Sorgen frydede det ham at se Dannebrog dække Munchs Kiste, og det var velfortjent, thi Munch elskede sit Flag og sit Land. Efter Jordpaakastelsen sænkedes Flagene over Graven. Ære være vor Formands Minde!“

I. C. Larsens Skrædderforretning

Borgergade 12 Telefon 585

anbefales.

Aalborg Haandværkerforening

Telefon 388. CHR. LØFQUIST Telefon 1889.

Blomsterforretningen „Vesteraa“

I. Jacobsen.

Telefon 4974. Vesteraagade 7, Aalborg Telefon 4974

Aalborg ny Dampbageri

Byens bedst assorterede Bageri for Skibsproviantering. Ordre modtages hos d'Herr. Skibshandlere.

Telefon 1986

Arnold Petersen,

Telf. 4035. Bispensgade 26, Telf. 4035

Isenkram, Glas og Porcelæn

V. Mortensen

Juvelér og Guldsmed
Bispensgade 22. Telefon 778
Aalborg

Reeses Restaurant

Telefon 2630 - 2631

N. C. Bach, — Nørresundby

Edsvoren Skibsmægler.
Telegr.-Adr.: BACH - Tlf. 1047, 2161

Den smukkeste Lampe og Lysekrone

finder De hos **J.M. STUHR**

Det største Udvalg — Danmarksgade 14 — Den billigste Pris
Brug altid Osramlamper Brug altid Osramlamper

AKTIESELSKABET

RANDERS REBSLAAERI

Tougværk af Hamp, Manilla og Kokos.

Staalougværk af enhver Art.

Lager i København: Strandgade 44 — Telefon 12665

Munksgaard-Nielsens
Skibssmedie
& Maskinfabrik

Telf. 838. Randers. priv. 414

Køb Randers Andels Mejeris Produkter.

Randers Fløde (Eksportfløde)

Faas i enhver Havn.

Hallo Mariner,
vi mødes Alle paa Hotel

Spangsberg

Esbjerg

De køber bedst og billigst
hos

SVANHOLM

Kongensgade 66 Esbjerg

Brug D. D. P. A.S Benzin og Petroleum

Ren til sidste Draabe.

Johs. Utzon, Aalborg

Edsvoren Skibsmægler

Telegram-Adr.: Utzon.
Telf. 2075 - 2200. - Statstelf. 2.

Axel Carlsen, Aalborg Skibsproviantering

Agent for Vacuum Oil Co.

Telf. 709.

Skotøjsmagasinet

„DET RØDE HUS“

K. Sørensen

Aalborg

Boulevarden 4 Telefon 847

„Monopol“

Hj. af Boulevarden og Algade

Telf. 1821 Aalborg

Altid Nyheder i
Manchetskjortier. Hatte, Slips o. m. m.

Møbler

Nielsen & Tordrup

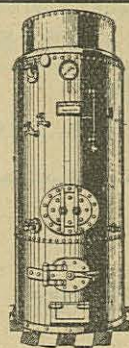
Vesteraa 7. Tlf. 1573 - 3739

Fritz Holle

Konditori og Restauration

Aalborg Telefon 4400

Læs Annoncerne

Dampkedler og Dampanlæg

til Skibsbrug — Trankogerier — Mejerier — Bagerier — Slagterier — Bryggerier — Farverier Gasværker etc.

Tilbud til Tjeneste.

Nye og brugte Kedler paa Lager.

Alle Reparationer udføres

Chr. Jacobsens

Maskinfabrik.

Horsens. Tlf. 1214

Brug Acetylgas paa Staalflasker.

Altid klar til Brug. — Mindre Iltforbrug.

Ren og kold Gas.

Jydsk Ilt- & Acetylgasfabrik A/S

Horsens. — Telefon 750 — 751 — 752.

Ryg La Conveniencia

—stor—lille—Cerut—

Petersen & Sørensen

Horsens.

Rud. Kramper & Co.

Horsens.

Kramper Gideon

2 Takt eller 4 Takt

anbefales.

Restaurant

Danckwardt

Concert hver Aften

Telefon 213 — ESBJERG

Johs. Nielsens Kødudsalg

Korsgade 28. Telf. 2592.

1. Klasses Varer:

Okse-, Kalve-, Lamme- og Flæskekød

Hver Dag frisklavet Fars og Medisterpølse

Hurtig og reel Betjening.

Restaurant „Bristol“, Østerbro

anbefales.

Nye hyggelige Lokaler.

Bedste Madsted. Billige Priser

Tlf. 1952 N. Andersen Tlf. 195

Aalborg Fiskeforsyning, Fiskerøgeri og Fiskefarsfabrik

Stengade 18, Boulevarden 33, Vesterbro

Telf. 3658. Telf. 4958. Telf. 1252

CHR. HANSEN

Aalborg

Mejeri og Flødefabrik

Ved Stranden 5

Tlf. Nr. 791

Indeh.: A. J. Uhrenfeldt

Optiker

C. HOFMAN

Bispensgade Nr. 11

Specialitet:

„Tilpasning af Brillen“

Bazarcafeen

anbefales.

Østerbro 42 Telefon 1730

Otto Christensen

M. Kjærs

Smedie & Maskinfabrik

Aalborg

Telefon 2371 og 3443

AKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI
(THE EAST ASIATIC COMPANY, Limited)

IMPORT til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter.
EXPORT til oversøiske Pladser af europæiske Produkter.
SKOV- OG SAVMØLEDRIFT i Siam.
REGELMÆSSIG RUTEFART paa Siam, Ceylon, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Mellemamerika og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.
BALTISK AMERIKA LINIE Regelmæssig Rute med hurtiggaaende Post- og Passagerdampskibe: Danzig-København-Halifax-New York.
Alle nærmere Oplysninger angaaende **Ø. K. LINIERNE** og Kompagniets Virksomhed faas ved Henvendelse paa **Hovedkontoret, Holbergsgade 2, København K.**, Filialerne i Bangkok og Singapore eller Agenturerne.
Egne Agenturer: Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Dalny, Harbin, Vladivostok, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban, Johannesburg, Cape Town, Madras, Penang, Kuala Lumpur, Warschau, Danzig, Prag, New York, etc.

Telefon: Helsingør 531
— — — — — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør
Grundlagt 1840

Depot i København:
Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN
Amaliegade 35

C. K. HANSEN
DAMPSKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning, Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram-Adresse. **Bunkerdepot**
Københavns-Bunkerkul-Depot.
Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

SILKEHATTEFABRIK A. C. Reinhardt,
St. Kongensgade 85

Største Udvalg i engelske, danske Wienerfilthatte, forefindes i nyeste Moder.

C. Schleisner Kgl. Hof Farveri
Kemisk Tøjrensning

Hovedindleveringssted for Sjælland:
Pilestræde 8 København Telef. C. 1913
24 egne Forretninger i København Ca. 100 Indleveringssteder i Provinsen

Lauritz Schmidt, Frugt, Kartofler og Grøntsager en Gros
Telefoner: 6074 - 6075.

Dampskibsselskabet „TORM“
Kontor: St. Strandstræde 9. København. Tlgr.-Adr.: Torm. Telf. 2437—10437
Dampskibsrederi.

Til Alle, der anvender Staaltouge, og for hvem en Besparelse paa dette Omraade er af Betydning, anbefales

Tru-Lay forud-formede Staaltouge
Actieselskabet
Jacob Holm & Sønners Fabriker
Grundlagt 1794

**Det Danske
Petroleums-Aktieselskab**
Kjøbenhavn K.

Største Importør i Skandinavien af
Petroleum, Benzin og Brændselolie.

Telefon: Central 2890.

J. S.V. WEILBACH Grundlagt 1755. Kgl. Hoflever.
Niels Juelsgade 6 — Telf. 1200
Reglementerede Flag og Vimpler.
Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

RESERVERET **O. & C.**

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.
en gros. en detail.

Nrdr. Frihavnsgade 24. Grenaagade 9
Telf. Øbro 355 x.

C. V. PETERSEN
BAGERI OG CONDITORI
ST. KONGENSGADE 91 CENTRAL 5712

Jernbanehotellet Jernbanegade 7 8015
København Telefoner 8034 854

anbefales Kammeraterne. **Camillo Holm-Andersen.**

Nordisk Forsikrings-Anstalt A/S
Gl. Kalkbrænderivej 9 København Ø.
Telefon: Central 10068

Brandforsikring Tyveriforsikring Grundejerforsikring

Korn og Foderstoffer Amagers billigste Hønsfoder Johan Jakobsen, Armeniensvej 25.	Københavns Flødeforretning Telefon 14527 Brug Exportfløde.
--	---

Skrivemaskiner, A/s DALTON St. Kongensg. 59
Telefoner: 2997 - 2999.

Vilh. Foss' Eftfl. VINHANDEL
Vesterbrogade 5 (Panoptikonbygningen)
København — Telefon 840 - 11841
Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

K. PIIL - ISMEJERI
Forchammersvej 33. Telef. C. 12330.

Cykleforretningen Christianshavns Voldgade 25
Cykler udlejes. — Stort Lager af alle Reservedele samt Dæk og Slinger
Cykler og Radio paa Afbetaling.

1. Klasses Reparationsværksted. — Indehaver: G. ANDERSEN — Telf. Amag. 5838
Auto-Udstyrs-Magasinet, ved Poul Nielsen
Farvergade 2 — Telefon Central 761

Oskar Nielsen, Murermester, Sigerstedgade 15, Tlf. 5665
København V. — Specialitet: Opførelse af Villaer.

Tlf. Nora 5032. **E. Christensen** Tlf. Nora 5032.
Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer
Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14. Nørrebrogade 14.
Leverandør til Marineforeningen. — — — — — Ordre til Provinsen.

J. J. Jensen Tømremester Frederikssundsvej 194, Telf. Bella 108	Otto Suenson & Co. Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482. Vin og Cigarer. Leverandør til Søofficersforeningen og Officersforeningen.
--	---